

Biblioteka
UMK
Toruń

Czyt. Mat.-Przyr.

D 403045

BIBLIOGRAFIA
KOPERNIKOWSKA
1509 - 1955

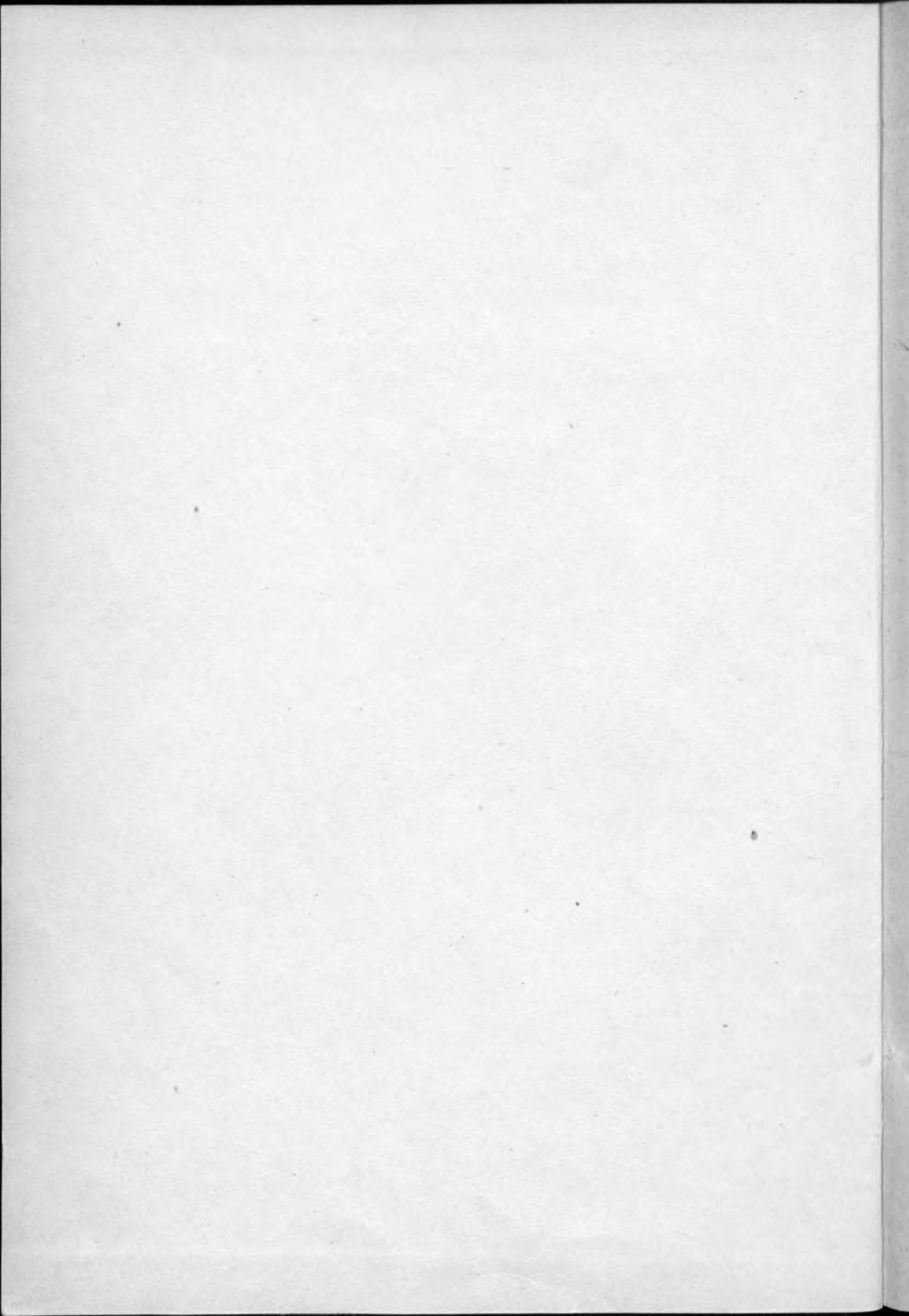
PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

Al. Fcb. Fae | Koperr
Baranowski H.

Bib t.1

1958

Mat



BIBLIOGRAFIA KOPERNIKOWSKA

1509—1955

253484 (H)

May

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET HISTORII NAUKI

BIBLIOGRAFIA KOPERNIKOWSKA
1509-1955

Opracował
HENRYK BARANOWSKI

WARSZAWA 1958
PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

Okladkę projektował
TEODOR KLONOWSKI

Copyright by
Państwowe Wydawnictwo Naukowe
Warszawa 1958

Printed in Poland



403045

V. 100/62

PRZEDMOWA

Pierwsze zestawienia bibliograficzne dotyczące Kopernika znajdujemy w *Żywocie Kopernika* Ignacego Polkowskiego (Gniezno 1873) oraz w *Bibliografii piśmiennictwa polskiego z działów matematyki i fizyki* T. Żebrawskiego (Kraków 1873) wraz z *Dodatkami* (1886). Ponadto uwzględniają Kopernika — ale już nie tak wyczerpująco — *Bibliografia polska* Karola Estreichera oraz *Bibliografia historii polskiej* Ludwika Finkla (Kraków 1891—1914 oraz Warszawa 1955).

Pierwszą polską bibliografią kopernikowską piśmienniczo samoistną była bibliografia Wilhelma Bruchnalskiego, zamieszczona w księdze zbiorowej *Mikołaj Kopernik* (Lwów 1924). Korbut nazwał ją kompletną, jednakże niesłusznie, rejestrowała bowiem jedynie to, co wydane zostało na ziemiach historycznie polskich a z copernicanów zagranicznych pomijała dzieła autorów nie-Polaków. Bibliografia ta obejmowała okres od r. 1509 do 1923 i liczyła 588 pozycji w układzie rzeczowym.

W roku 1943 Fritz Kubach w książce zbiorowej *Nicolaus Copernicus. Bildniss eines grossen Deutschen* (München) publikuje *Kleine Kopernikus-Bibliographie* liczącą 222 pozycje. Jest to piśmiennictwo niemieckie, częściowo już uwzględnione przez Bruchnalskiego, w układzie tylko alfabetycznym i o bardzo zwięzłych opisach. Inna bibliografia niemiecka — Kossman, Ziemsen *Übersicht über das Kopernikusschriftum* (Berlin 1943) — nie wnosi już nowego materiału.

Wreszcie w r. 1949 Ludwik Brożek wydaje w dodatku do „Przeglądu Zachodniego” nr 7/8 *Bibliografię Kopernikowską* za lata 1923—1948, liczącą 308 pozycji w układzie rzeczowym. Dla Brożka punktem wyjścia były obie poprzednie bibliografie. Kontynuując i uzupełniając *Bibliografię* Bruchnalskiego rozszerzył jej zasięg terytorialny, starając się w ten sposób zapłacić wytworzoną przez niego lukę. Przyznając we wstępie, że tematu nie wyczerpuje, Brożek poddał myśl, by dalsze uzupełnienia wykonane były w jakimś ośrodku umożliwiającym bardziej szczegółowe badania nad Kopernikiem i na pierwszym miejscu postawił ośrodek toruński. Wysunął nadto dezyderat krytycznego scalenia wszystkich dotychczasowych spisów i wydania kom-

pletnej bibliografii kopernikowskiej jako oddzielnego wydawnictwa. Myśl rzuconą przez Brożka podjęto w Bibliotece Uniwersyteckiej w Toruniu w r. 1950.

Punktem wyjścia dla niniejszej *Bibliografii* stały się wspomniane już prace Bruchnalskiego, Kubacha i Brożka. W pierwszej fazie pracy bibliografii te zostały scalone, przy czym opisy w szeregu wypadków uległy skorygowaniu, bądź zostały uzupełnione dzięki przyjętej zasadzie opisu materiałów ważniejszych lub też nasuwających wątpliwości — z autopsji. Scalenie bibliografii przyniosło w sumie około 960 pozycji.

Następnym etapem pracy było uzupełnienie tego zrzębu nowymi materiałami; uwzględniono tu wspomniane już bibliografie Estreichera, Żebrawskiego, Finkla, a ponadto przejrano wydawnictwa: *Bibliografia literatury polskiej okresu Odrodzenia* (Warszawa 1954); — Bersano Begey, *La Polonia in Italia* (Torino 1949); Wermke E., *Bibliographie der Geschichte von Ost-u. Westpreussen* (Königsberg 1933) oraz jej uzupełnienia za lata 1939—1951 (Marburg 1953); Lalande J., *Bibliographie astronomique* (1803); Houzeau-Lancaster, *Bibliographie générale de l'astronomie* (1882—1889); „Astronomischer Jahresbericht”: Bd. 1—54; następnie obie serie „Internationale Bibliographie der Zeitschriftenliteratur” (z małymi wyjątkami); „Referativnyj Żurnal — Astronomija” (Moskwa 1954—1955). Przejrano poza tym komplety czasopism: „Altpreussische Forschungen”, „Altpreussische Monatsschrift”, „Isis”, „Zeitschrift für die Geschichte und Altertumskunde Ermlands”. Dużo materiału dostarczyły bibliografie zamieszczone w *Żywocie Mikołaja Kopernika* I. Polkowskiego, (poz. 402), u S. Mierzwy (poz. 3393), a zwłaszcza u E. Zinnera (poz. 1771). Wykorzystano też rękopiśmienną kartotekę copernicanów A. Wołyńskiego (rkp. Bibl. Jagiel. nr 5858) oraz kartoteki pracowni bibliograficznych Instytutu Badań Literackich w Krakowie i Poznaniu. Dla artykułów z prasy codziennej w Roku Kopernikowskim uwzględniono gazety: „Trybunę Ludu”, „Gazetę Toruńską” (mutację „Gazety Pomorskiej”), „Ilustrowany Kurier Polski” oraz w części „Głos Olsztyński”, inne dzienniki przejrano jedynie w okresach: około 19 lutego i 24 maja, jako w rocznice urodzin i zgonu Kopernika.

W tej części pracy napotkano wiele trudności. Między innymi brak było na miejscu szeregu wydawnictw, wielu z nich nie ma w ogóle na terenie kraju. Stąd też wynikły luki w opisach i, rzecz oczywista, w kompletności materiałów. Zgromadzono ogółem 3992 pozycje.

Bibliografia niniejsza obejmuje pisma Kopernika oraz piśmiennictwo o nim. Uwzględniono też takie utwory, w których udział jego był cząstkowy.

Rejestruje ona jedynie druki, pomija zaś rękopisy, ryciny, mapy (wyjątek stanowią poz. 1455, 1486). Zasięg chronologiczny wyznaczają lata 1509 (druk *Listów Theophylacta* w przekładzie Kopernika) i 1955, w zasięgu terytorialnym *Bibliografia* ta jest międzynarodowa. Jej zasięg formalno-wydawniczy obejmuje: wydawnictwa (druki zwarte), utwory (artykuły z czasopism,

rozprawy z dzieł i wydawnictw zbiorowych) oraz fragmenty (rozdziały i ustępy tekstów Kopernika), bądź dotyczących go opracowań z wydawnictw lub utworów o tematyce szerszej).

Dążeniem autora było sporządzenie bibliografii kompletnej. Pominięte zostały jedynie materiały kronikarskie, mało znaczące, jak również encyklopedie oraz podręczniki astronomii i historii astronomii (z pewnymi wyjątkami*). Piśmiennictwo należące do obwodu bibliografii potraktowane zostało w małym zakresie (np. co do Galileo Galilei, Giordana Bruno, J. Keplera, którzy posiadają własne bibliografie).

W poszczególnych poddziałach *Bibliografii* nie wydzielono materiałów popularnych w osobne grupy. Autorowi wydawało się niemożliwe ścisłe i konsekwentne rozgraniczenie literatury naukowej od popularnej, szczególnie przy tak wysokim nieraz obecnie poziomie piśmiennictwa popularno-naukowego. Pozycje treści ogólnej, lecz wybitnie popularne i okolicznościowe zgrupowane zostały w dziale X. Niejednokrotnie o zaliczeniu lub niezaliczeniu do materiałów okolicznościowych decydowało nazwisko autora lub charakter cząstki, w którym pomieszczony jest artykuł, nie zaś objętość publikacji. Pewne niekonsekwencje dadzą się tu jednak zauważyć.

Opis bibliograficzny (na ogół zgodny z normą PN/N — 01152) jest w zasadzie rejestracyjny, lecz tam gdzie zachodziła tego potrzeba sporządzano adnotacje. Adnotacje są przeważnie zwięzłe i ograniczają się do podania zawartości dzieła bądź uzupełniają niejasny tytuł lub wykazują związki bibliograficzne dzieła oraz powiązanie z innymi pozycjami. W opisach starodruków powoływano się na Estreichera, rzadziej na inne bibliografie, gdyż materiał starszy, jak np. w dziale *Rozwój teorii Kopernika*, pochodzi głównie z wymienionych wyżej bibliografii Żebrowskiego, Lalande'a, Zinnera. W adnotacjach podawano też niejednokrotnie nazwę biblioteki posiadającej dany druk. Brak możliwości nie pozwolił na osiągnięcie tu kompletnych danych, świadomie poza tym pominięto druki wydane w Polsce po 1947 r., a więc z reguły dostępne (przynajmniej we wszystkich bibliotekach uniwersyteckich).

W cz. I *Bibliografii* każde wydanie tekstu kopernikowskiego stanowi odrębną pozycję. Wobec istnienia indeksu tytułów pism Kopernika zbędne było wiązanie poszczególnych pozycji z dalszymi ich wydaniem. W następnych częściach (piśmiennictwo o Koperniku) poprzestano na wyliczeniu po opisie dzieła dalszych jego wydań, nie tworząc z nich (prócz paru wyjątków) nowych pozycji.

Układ *Bibliografii* w części podmiotowej (pisma Kopernika) jest chronologiczny, a jako spis pomocniczy do tej części dodano alfabetyczny wykaz tytu-

* Bruchnalski nie uwzględniał materiałów zbyt popularnych, trudno jednak jest teraz stwierdzić, co opuścił. W każdym razie piśmiennictwo okolicznościowe z okazji rocznicy 1923 roku uwzględnione zostało szerzej niż u niego (po odzyskaniu niepodległości były to przecież pierwsze w kraju uroczystości ku czci naszego astronoma).

łów pism Kopernika. W części przedmiotowej (piśmiennictwo o Koperniku) zastosowano układ rzeczowy, systematyczny, w obrębie zaś poddziałów — alfabetyczny bądź chronologiczny, jak w rozdziałach: Wiadomości o rękopisach, Monografie i opracowania ogólne, Rozwój teorii Kopernika, Kościół a system Kopernika, wreszcie Obchody rocznic; bądź logiczny, jak w rozdziałach: Badacze Kopernika (układ według ich nazwisk), Miejscowości związane z Kopernikiem (według nazw tych miejscowości), Kopernik w sztuce, Muzea — podobnie. *Bibliografię* uzupełniają: wspomniany już indeks tytułów pism Kopernika, indeks nazw osobowych, spis czasopism i ich skrótów oraz wykaz nazw bibliotek.

Zdaję sobie w pełni sprawę z usterek i braków *Bibliografii*, zwłaszcza w kompletności materiałów. Przyjęty zasięg formalno-wydawniczy uniemożliwił jednak zestawienie bibliografii absolutnie kompletnej. Mimo to pozwalam sobie przypuszczać, że praca niniejsza stanowić będzie pomoc w badaniach nad Kopernikiem. Chciałbym również, żeby *Bibliografia* ta była wyrazem hołdu złożonego naszemu Astronomowi — w Jego mieście i w Jego Roku.

Pragnę podziękować wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do powstania tej pracy. A więc Dyrekcji Biblioteki Głównej Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu za łaskawe umieszczenie *Bibliografii* wśród prac naukowych Biblioteki oraz Kolegom z tejże Biblioteki, a w szczególności kustoszowi Stanisławowi Lisowskiemu za zachętę i pomoc w pracy. Również dziękuję wszystkim bibliotekom naukowym, z których usług informacyjnych korzystałem, głównie zaś Książnicy Miejskiej w Toruniu w osobie kustosza Emmy Skobejko. Dziękuję także za łaskawe zainteresowanie się *Bibliografią* prof. dr Aleksandrowi Birkenmajerowi oraz dr Helenie Hleb-Koszańskiej, która udzieliła mi uwag co do układu. Z wdzięcznością wspominam śp. dra Adama Bara za bezinteresowne nadesłanie odpisów copernicánów z kartoteki zawartości czasopism krakowskiej pracowni Instytutu Badań Literackich. Dziękuję też za odstąpienie zebranych materiałów (z ogólnej ich ilości 140 wykorzystałem 72 opisy) kustoszowi Ludwikowi Brożkowi w Cieszynie, którego postulat wydania pełnej bibliografii kopernikowskiej zaważył na rozpoczęciu tej pracy. Osobne wreszcie podziękowanie należy się kol. Wiesławowi Mincerowi za pomoc w redagowaniu materiału. Na końcu składam słowa podziękui mojej Żonie, której pomoc przy pracy i wysiłki stworzenia warunków dogodnych dla jej dokonania przyczyniły się również do powstania *Bibliografii*.

AVANT-PROPOS

Les points de départ de la *Bibliographie* présente étaient pour l'auteur les bibliographies précédentes: celle de W. Bruchnalski, publiée dans l'ouvrage collectif *Mikołaj Kopernik*, Lwów 1924 (588 numéros pour la période de 1509 à 1923), celle de F. Kubach, publiée dans l'ouvrage collectif *Nicolaus Copernicus*, München 1943 (222 numéros de la littérature allemande), et, enfin, celle de L. Brożek, constituant le supplément aux Nos. 7—8 de la revue „Przegląd Zachodni”, Poznań 1949 (308 numéros pour la période de 1923 à 1948). Ces trois répertoires réunis, ont donné en tout 920 articles environ. On a procédé ensuite à la recherche des articles complémentaires; on a utilisé à cet effet surtout les sources suivantes: T. Żebrawski, *Bibliografia piśmiennictwa polskiego z działoł matematyki i fizyki*, Kraków 1873 (avec le supplément de l'année 1886); Houzeau-Lancaster, *Bibliographie générale de l'astronomie*, Bruxelles 1882—1889; J. Lalande, *Bibliographie astronomique*, Paris 1803; „Astronomischer Jahresbericht”, Bd. 1—54; „Internationale Bibliographie der Zeitschriftenliteratur”; „Referativnyj Žurnal”, série astronomique (1954—1955); E. Wermke, *Bibliographie der Geschichte von Ost- und Westpreussen*, Königsberg 1933, et ses suppléments pour les années 1939—1951, Marburg/L. 1953; E. Zinner, *Entstehung und Ausbreitung der Copernicanischen Lehre*, Erlangen 1943. On a dépouillé aussi le fichier copernicien d'A. Wołyński conservé à la Bibliothèque Jagellonne (ms No 5858) et en plus les fichiers de l'Institut des Recherches Littéraires, filiales à Cracovie et Poznań. De cette sorte on a réuni en somme 3992 articles bibliographiques.

La présente *Bibliographie* enregistre les ouvrages de Copernic lui-même ainsi que les écrits sur sa vie et sur sa théorie; on y a compris également les ouvrages dont il ne fut qu'un auteur partiel. La *Bibliographie* n'enregistre que des imprimés, sans tenir compte des manuscrits, des dessins et des cartes (exception les Nos. 1455 et 1486).

Au point de vue chronologique, la *Bibliographie* part de l'année 1509 (date de la publication des *Lettres* de Theophylacte Simocatte traduites par Copernic) et aboutit à l'année 1955. Au point de vue géographique, elle est universelle. Au point de vue de la forme de publication, la *Bibliographie* comprend: les livres parus séparément, les articles publiés dans des revues ou ouvrages

collectifs, ainsi que les parties des livres et des articles à sujet plus étendu, contenant des fragments des écrits de Copernic ou le concernant.

La tendance de l'auteur était d'établir une bibliographie complète. Il en a exclu seulement des entrefilets de journaux sans autre importance, des articles d'encyclopédies (avec quelques exceptions), des manuels d'astronomie et de son histoire. Les ouvrages dont le sujet se trouve à la périphérie de notre *Bibliographie*, n'ont été enrégistrés ici que dans une mesure bien faible (p. ex. les écrits Galilée, Giordano Bruno, Kepler, qui possèdent leurs propres bibliographies).

La description bibliographique est en principe signalétique; les annotations n'ont été faites qu'au besoin (p. ex. complément du titre peu clair, indication du sujet d'un ouvrage, ses filiations bibliographiques). Dans la première partie de la *Bibliographie*, toute édition d'un texte copernicien constitue une position à part; grâce à l'index des ouvrages de Copernic il serait superflu de relier chaque publication à ses reimpressions ultérieures. Dans les autres parties de la *Bibliographie* (ouvrage sur Copernic), l'auteur s'est borné, après avoir donné la description d'un ouvrage, à en énumérer les éditions ultérieures, sans en faire des positions nouvelles (à quelques exceptions près).

La disposition de la *Bibliographie* dans sa partie concernant les ouvrages de Copernic est chronologique (selon les dates de publication); la liste alphabétique des titres de ces ouvrages, imprimée à la fin de cette partie, constitue pour elle un index auxiliaire. Dans les parties suivantes (écrits sur Copernic) on applique le classement systématique par matières et dans les subdivisions de ce classement, on a introduit, selon le besoin, l'ordre alphabétique, ou bien chronologique, ou, enfin, logique.

Voici maintenant les sections principales de la *Bibliographie*: 1. Les écrits de Copernic; 2. Bibliographies; 3. Monographies, ouvrages synthétiques ou collectifs; 4. Biographie; 5. L'oeuvre et l'activité de Copernic; 6. Importance de Copernic; 7. Copernic dans les belles lettres; 8. Copernic dans les arts plastiques; 9. Musées, expositions et autres formes de l'honoration de la mémoire de Copernic; 10. Célébrations des anniversaires de Copernic et publications y relatives. — La *Bibliographie* est complétée par: l'index mentionné ci-dessus des écrits de Copernic, l'index des noms propres, la table d'abréviations, la liste des périodiques avec l'abréviation de leurs titres et la liste des bibliothèques indiquées dans l'ouvrage.

L'auteur reconnaît les défauts et les omissions de la *Bibliographie* présente. Il prie donc les lecteurs, en les en remerciant d'avance, de vouloir bien lui envoyer leurs observations critiques, leurs corrections et l'indication des omissions, à l'adresse: Bibliothèque de l'Université Nicolas Copernic, Toruń, Pologne.

WYKAZ NAZW BIBLIOTEK

Bibl. M. Bydg.	— Biblioteka Miejska w Bydgoszczy
Bibl. M. Lubl.	— Biblioteka Miejska im. Łopacińskiego w Lublinie
Bibl. PAN (Kraków)	— Biblioteka Polskiej Akademii Nauk w Krakowie
Bibl. PAN (Gdańsk)	— Biblioteka Polskiej Akademii Nauk w Gdańsku
Bibl. PAN (Warszawa)	— Biblioteka Polskiej Akademii Nauk w Warszawie
Bibl. Śl.	Biblioteka Śląska w Katowicach
Czart.	— Muzeum Narodowe w Krakowie. Oddział: Zbiory Czartoryskich
Inst. Hist. UMK	— Instytut Historyczny Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu
Inst. Zach. Olsztyn	— Stacja Naukowa Instytutu Zachodniego w Olsztynie ^c (Inst. Mazurski)
Jag.	— Biblioteka Jagiellońska w Krakowie
Jędrzejów	— Zbiory Gnomoniczne im. dr Fel. Przypkowskiego w Jędrzejowie
Kórn.	— Biblioteka Kórnicka
Ks. M.	— Książnica Miejska im. M. Kopernika w Toruniu
KUL	— Biblioteka Katolickiego Uniwersytetu w Lublinie
Muz. Frombork	— Biblioteka Muzeum we Fromborku
Muz. Olsztyn	— Muzeum Mazurskie w Olsztynie
Nar.	— Biblioteka Narodowa w Warszawie
Obserw. Astr. Kraków	— Biblioteka Obserwatorium Astronomicznego w Krakowie
Obserw. Astr. UMK	— Biblioteka Obserwatorium Astronomicznego Uniw. M. Kopernika w Toruniu
Obserw. Astr. Warsz.	— Biblioteka Obserwatorium Astronomicznego w Warszawie
Ossol.	— Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu
Pozn. TPN	— Biblioteka Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk
Racz.	— Biblioteka Raczyńskich (obecnie w Miejskiej Bibl. Publicznej w Poznaniu)

SGPiS

Tow. Nauk. Płock

TPPR

Uniw. Lubl.

Uniw. Łódź

Uniw. Pozn.

Uniw. Tor.

Uniw. Warsz.

Uniw. Wrocław

— Biblioteka Szkoły Głównej Planowania i Statystyki
w Warszawie

— Biblioteka Towarzystwa Naukowego w Płocku

— Biblioteka Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radziec-
kiej w Warszawie

— Biblioteka Uniwersytetu M. C. S. w Lublinie

— Biblioteka Uniwersytecka w Łodzi

— Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu

— Biblioteka Uniwersytecka w Toruniu

— Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie

— Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu

WYKAZ WYDAWNICTW CIĄGLYCH (WRAZ Z ICH SKRÓTAMI)
W KTÓRYCH ZAWARTE SĄ POZYCJE WYMIENIONE W BIBLIOGRAFII

- Ackermann aus Böhmen, Der. Leipzig
- Acta Boruss. — Acta Borussica Königsberg
- Acta Erudit. — Acta Eruditorum. Lipsiae
- Acta geophys. pol. — Acta Geophysica Polonica. Warszawa
- Action cath. — L'Action Catholique. Quebec
- Action univers. — Action Universitaire. Montreal
- Advanc. Sc. — Advancement of Science. London
- Akad. Bl-r — Akademische Blätter. Berlin
- Akad. Izv. — Akademičeskije Izvestija. S. Petersburg
- Album Muz. Nar. Rappersw. — Album Muzeum Narodowego w Rapperswyłu. Lwów
- Album powsz. — Album powszechne. Lwów
- Allg. geogr. Ephem. — Allgemeine Geographische Ephemeriden. Weimar
- Allg. Ztg. — Allgemeine Zeitung. München
- Alte u. neue Welt. Einsiedeln
- Altpr. Forsch -en — Altpreussische Forschungen. Königsberg
- Altpr. Mschr. — Altpreussische Monatsschrift. Königsberg
- Altpr. Ztg. — Altpreussische Zeitung. Elbing.
- Amer. cath. quart. — American Catholic Quarterly. Philadelphia
- Amer. eccles. Rev. — American Ecclesiastical Review. Philadelphia
- Amer. Germ. Rev. — American-German Review. Philadelphia
- Amer. hist. Rev. — American Historical Review. New York
- Amer. Scientist. — American Scientist. New Haven
- America — America. A Catholic Review of the Week. New York
- Amis Pol. — Les Amis de la Pologne. Paris
- Amitiés Belgo-Pol. — Amitiés Belgo-Polonaises. Bruxelles
- Analecta ex omni meliorum literarum genere ... Leipzig
- Angriff, Der. Berlin
- Ann. Philos. chrét. — Annales de Philosophie Chrétienne. Paris
- Ann. Physik Chemie — Annalen der Physik und Chemie. Leipzig
- Ann. polit. littér. — Annales Politiques et Littéraires. Paris
- Ann. Sc. — Annals of Science. London
- Ann. Univ. Ital. — Annali del' Università Italiana
- Apothekerztg. — Apothekerzeitung. Leipzig
- Arch. Dziejów Liter. i Ośw. — Archiwum do Dziejów Literatury i Oświaty w Polsce. Kraków
- Arch. f. Geogr. Hist. — Archiv für Geographie, Historie, Staats — und Kriegskunst. Wien

- Arch. f. Reformationsgesch. — Archiv für Reformationgeschichte. Leipzig
 Arch. f. schles. Kirchengesch. — Archiv für schlesische Kirchengeschichte. Hildesheim
 Arch. f. Sippenforsch. — Archiv für Sippenforschung und alle verwandten Gebiete. Görlitz
 Arch. f. slav. Philol. — Archiv für slavische Philologie. Berlin
 Arch. f. Sozialwiss u. Sozialpol. — Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik. Tübingen
 Arch. f. Wanderungswesen — Archiv für Wanderungswesen und Auslandskunde. Leipzig
 Arch. Hist. Filoz. Med. — Archiwum Historii i Filozofii Medycyny. Poznań
 Arch. intern. d'Hist. Sc. — Archives internationales d'histoire des sciences. Paris
 Arch. Kom. do Bad. Hist. Filoz. — Archiwum do Badania Historii Filozofii w Polsce. Kraków
 Arch. stor. ital. — Archivio Storico Italiano. Firenze
 Arch. Veneto — Archivio Veneto. Venezia
 Archeion (Roma) późn. Santa Fé
 Archeion (Warszawa)
 Archiginnasio, L'. Bologna
 Archit. — Architektura. Warszawa
 Archiv. Hrsg. v. Cöttinger Arbeitskreis. Göttingen
 Argovia — Argovia, Jahresschrift der historischen Gesellschaft des Kantons Aargau
 Arkiv f. Astron. — Arkiv för Astronomi. Stockholm
 Arkona. Bydgoszcz
 Ärztebl. f. Östpr. — Ärzteblatt für Ostpreussen. Dartenstein
 Astrale Warte. Bad Oldesloe.
 Astron. Soc. Pacif. Leaflet — Astronomical Society of the Pacific. Leaflet San Francisco
 Astron. Ž. — Astronomičeskij Žurnal. Moskva
 Astronomie, L'. Paris
 Astrophys. J. — Astrophysical Journal, Chicago
 Aten. — Ateneum. Warszawa
 Atene e Roma [Roma]
 Atlantis. Berlin
 Atti Accad. Lincei — Atti della Reale Accademia del Lincei. Roma
 Atti Ist. Veneto — Atti del Reale Istituto Veneto di Scienze, Lettere ed Arti Venezia. Venezia
 Atti Mem. Deput. di Storia Patria prov. Romagna — Atti e Memorie della R. Deputazione di Storia Patria per le Provincie di Romagna. Bologna
 Augsburg. allg. Ztg. — Augsburg. Allgemeine Zeitung. Augsburg
 Aus der Heimat. Stuttgart
 Aus Unterr. u. Forsch. — Aus Unterricht und Forschung. Stuttgart
 Ausländeutsche, Der. Stuttgart
 Austrums. [Riga?]
 Autunois, L'.
 Beitr. z. Geol. Thüringen — Beiträge zur Geologie von Thüringen. Jena
 Beitr. z. Kunde Preussens. — Beiträge zur Kunde Preussens. Königsberg
 Ber. Naturforsch. Ges. Bamberg — Bericht der Naturforscher Gesellschaft. Bamberg

- Ber-e über Verh-en Akad. Wiss. — Berichte über die zur Bekanntmachung geeigneten
Berlin Verhandlungen der Akademie der Wissenschaften
zu Berlin
- Berl. Mschr. — Berlinische Monatschrift. Berlin
- Berlin—Rom—Tokio. Berlin
- Beweis des Glaubens. Gütersloh
- Bibl. warsz. — Biblioteka Warszawska, Warszawa
- Bibliofilia, La. Firenze
- Bibliot. — Bibliotekarz. Warszawa
- Bibliothekar, Der. Berlin
- Biesiada liter. — Biesiada Literacka. Warszawa
- Biogr. Bl-r — Biographische Blätter. Berlin
- Biogr. Wörterb. z. deutsch. Gesch. — Biographisches Wörterbuch zur deutschen Geschichte.
München
- Biol. w Szk. — Biologia w Szkole. Warszawa
- Biul. [Wyd.:] Czechosl. Služba — Biuletyn [Wyd.:] Czechosłowacka Služba
inform. Informacyjna. Warszawa
- Biul. Grupy pol. współprac. z Kom. — Biuletyn Grupy Polskiej Współpracującej z Komite-
Akad. Międzyn. Hist. Nauk tem Akademii Międzynarodowej Historii Nauk. War-
szawa
- Biul. Hist. Szt. — Biuletyn Historii Sztuki. Warszawa
- Biul. meteorol. — Biuletyn Meteorologiczny. Warszawa
- Biul. nauk.-techn. — Biuletyn naukowo-techniczny. Kraków
- Bl-r f. liter. Unterhalt. — Blätter für literarische Unterhaltung. Leipzig
- Bl-r f. Schulpraxis — Blätter für die Schulpraxis. Nürnberg
- Blick nach Polen. Berlin
- Bluszcz. Warszawa
- Bol. inform. cientif. nacion. — Boletino de informacion cientifico nacional.
[Madrid]
- Bol. Inst. Geogr. — Boletin del Instituto de Geografia. Mexico
- Boll. Bibliogr. — Bolletino di Bibliografia e di Storia delle scienze ma-
tematiche e fisiche. Roma
- Boll. statist. — Bolletino Statistico. Ferrara
- Boll. Stor. Agost. — Bolletino Storia Agostiniano. Firenze
- Börsenbl. f. deutsch. Buchhandel — Börsenblatt für den deutschen Buchhandel. Leipzig
- Borussia. Dresden
- Boston Globe. Boston
- Braunsb. Kreisbl. — Braunsberger Kreisblatt. Braunsberg
- Bresl. Ztg. — Breslauer Zeitung. Breslau
- Briefmarkenbote, Der. Hermannstadt
- Briefmarken — Rdsch. — Briefmarken — Rundschau
- Brüsseler Ztg. — Brüsseler Zeitung. Brüssel
- Bücherkunde. Bayreuth
- Buffalo News
- Bull. Acad. delph. — Bulletin de l'Academie delphinale. Grenoble
- Bull. Astron. Inst. Netherl. — Bulletin of the Astronomical Institute of the Nether-
lands. Haarlem
- Bull. cl. Sc. Acad. Roy. Belg. — Bulletin de la classe des sciences Academie Royale
de Belgique. Bruxelles
- Bull. Hisp. — Bulletin Hispanique. Paris

- Bull. intern. Acad. Pol., Cl. philol. — Bulletin international de l'Académie Polonaise de Sciences et des Lettres. Classe de philologie. Cracovie
- Bull. intern. Acad. Pol: Cl. ma- — jw. Classe des sciences mathématiques et naturelle thém. nat.
- Bull. ozonometr. meteorol. — Bulletino ozonometrico meteorologico di Roma
- Bull. sc. Ecole Polytechn. Timisoara — Bulletin Scientifique de l'Ecole Polytechnique de Timisoara
- Bull. Sc. mathém. — Bulletin des Sciences Mathématiques. Paris
- Bull. Sc. mathém. astron. — Bulletin des Sciences Mathématiques et Astronomiques. Paris
- Burg, Die. Krakau
- Burschenschaftl. Bl-r — Burschenschaftliche Blätter. Eisenach
- Byzant.-neugriech. Jb. — Byzantinisch-neugriechische Jahrbücher. Berlin
- Cambridge Rev. — Cambridge Review. Cambridge
- Canada Franç. — Le Canada Français. Quebec
- Carità. — La Carità, Rivista di Napoli
- Caritas. Warszawa
- Carnegie Mag. — Carnegie Magazine. Pittsburg
- Čas. česk. Mus. — Časopis Českého Museum. Praha
- Čas. Musea Král. česk. — Časopis Musea Království Českého. Praha
- Čas. Pěstov. Fys. — Časopis pro Pěstování Fysiky. Praha
- Čas. Pěstov. Mathem. Fys. — Časopis pro Pěstování Mathem. a Fysiky. Praha
- Case Alumnus. Cleveland
- Cath. Digest. — Catholic Digest. [USA]
- Cath. hist. Rev. — The Catholic Historical Review. Washington
- Cath. Mind — The Catholic Mind. New York
- Cath. World — The Catholic World. New York
- Čechosl. fiz. Ž. — Českoslovačké fyzikální Žurnal. Praha
- Cement. Warszawa
- Chaldaean, The
- Chemik. Warszawa
- Chicago Sun
- Chlop. Droga — Chłopska Droga. Warszawa
- Chlop. Sztand. — Chłopski Sztandar. Warszawa
- Christian Sc. Mon. — Christian Science Monitor. Boston
- Christliche Welt, Die. Marburg-Stuttgart
- Chwila. Lwów
- Ciel et Terre. Bruxelles
- Čitalište. [Sofijal]
- Civiltà Cattolica, La. Roma
- Coelum. Bologna
- Columbus Citizen
- Columbus Dispatch
- Columbus State J. — Columbus State Journal
- Commonweal, The. New York
- Compan. to Alm. — Companion to the Almanac or Yearbook of general information. London
- Contemp. Rev. — Contemporary Review. London
- Corr. d. sera — Corriere della sera. Milano
- Corr. Padano — Corriere Padano.

- Correspl. Naturf.-Ges. Riga — Correspondenzblatt der Naturforscher-Gesellschaft zu Riga
- Corresp. astron. — Correspondence Astronomique. Gènes
- Concil Bluffs (Jowa) Nonpareil
- Courier, The. Dublin
- Cultura, La [Torino?]
- Czas. Kraków
- Czas. nauk. Bibl. Ossol. — Czasopismo Naukowe Biblioteki Ossolińskich. Lwów
- Czas. przyr. — Czasopismo Przyrodnicze Ilustrowane. Łódź
- Czas. techn. — Czasopismo Techniczne. Lwów
- Czyn Młodzieży PCK [Polskiego Czerwonego Krzyża]. Warszawa
- Daheim. Leipzig
- Danz. kath. Kirchenbl. — Danziger katholisches Kirchenblatt. Danzig
- Danz. Vorposten — Danziger Vorposten. Danzig
- Danz. westpr. Volksbl. — Danziger westpreussisches Volksblatt. Danzig
- Danz. Wirtschaftsztg. — Danziger Wirtschaftszeitung. Danzig
- Danz. Ztg. — Danziger Zeitung. Danzig
- Darstell-en u. Quell. schles. Gesch. — Darstellungen und Quellen zur schlesischen Geschichte. Breslau
- Défense de la Paix. Paris
- Délibáb Naptár [Budapest?]
- Démocr. nouv. — Démocratie Nouvelle. Paris
- Dépeche. La. [Paris]
- Detroit News
- Deutsche allg. Ztg. — Deutsche Allgemeine Zeitung. Berlin
- Deutsche Apothekeztg. — Deutsche Apothekerzeitung. Leipzig
- Deutsche Bl-tr in Polen — Deutsche Blätter in Polen. Posen
- Deutsche dentist. Wschr. — Deutsche dentistische Wochenschrift. München
- Deutsche im Osten, Der. Danzig
- Deutsche Liter-ztg. — Deutsche Literaturzeitung. Berlin
- Deutsche Mathem. — Deutsche Mathematik. Leipzig
- Deutsche med. Wschr. — Die Deutsche Medizinische Wochenschrift. Leipzig
- Deutsche Merkur, Der. Weimar
- Deutsche Mineralwasser-Ztg. — Deutsche Mineralwasser-Zeitung. Lübeck.
- Deutsche Monatsh-e in Polen — Deutsche Monatshefte in Polen. Posen
- Deutsche Münzbl-er — Deutsche Münzblätter. Berlin
- Deutsche Rdsch. f. Geogr. Statist. — Deutsche Rundschau für Geographie und Statistik. Wien
- Deutsche Rdsch. in Polen. — Deutsche Rundschau in Polen. Bromberg
- Deutsche Rev. über ges. Leben Gegenw. — Deutsche Revue über des gesammte nationale Leben der Gegenwart. Breslau
- Deutsche Technik. Berlin
- Deutsche warsch. Ztg. — Deutsche Warschauer Zeitung
- Deutsche Wochenschau. Berlin
- Deutsche Z. f. Philos. — Deutsche Zeitschrift für Philosophie. Berlin
- Deutsche Ztg. in Nederl. — Deutsche Zeitung in den Niederlanden. Amsterdam
- Deutsche Ztg. u. Wirtschaft-Ztg. — Deutsche Zeitung und Wirtschaft-Zeitung. Stuttgart
- Deutsche Zukunft. Berlin
- Deutscher Heimatsbote in Polen. Posen



Deutscher Reichs-Anz.	— Deutscher Reichs-Anzeiger und Königlich preussischer Staats-Anzeiger. Berlin
Deutscher Volks-Kal.	— Deutscher Volks-Kalender. Berlin
Deutscher Wiss.-Dienst	— Deutscher Wissenschafts-Dienst. Berlin
Deutsches Christentum. Weimar	
Deutsches Museum	— Deutsches Museum. Abhandlungen und Berichte. Berlin
Deutsches Pfarrerbl.	— Deutsches Pfarrerblatt. Essen
Deutsches Rdsch.	— Deutsches Rundschau. Berlin
Devlag. Zeitschrift der Deutsch-Vlämischen Arbeitsgemeinschaft. Köln	
Diabel. Kraków	
Dietwart, Der. Berlin	
Dimanche illustré. Paris	
Donauztg.	— Donauzeitung. Belgrad
Dook. Świata	— Dookoła Świata. Warszawa
Dresdn. Anz.	— Dresdner Anzeiger. Dresden
Drużyna. Warszawa	
Dublin Rev.	— Dublin Review. Dublin
Dwutyg. katech. duszpast.	— Dwutygodnik katechetyczny i duszpasterski. Tarnów
Dz. bałt.	— Dziennik Bałtycki. Gdańsk
Dz. bydg.	— Dziennik Bydgoski. Bydgoszcz
Dz. chicag.	— Dziennik Chicagowski. Chicago
Dz. ciesz.	— Dziennik Cieszyński. Cieszyn
Dz. dla wszystkich	— Dziennik dla wszystkich. Warszawa
Dz. gdański	— Dziennik Gdański. Gdańsk
Dz. liter.	— Dziennik Literacki. Kraków
Dz. liter. (Lwów)	— Dziennik Literacki. Lwów
Dz. lud. (Lwów)	— Dziennik Ludowy. Lwów
Dz. lud.	— Dziennik Ludowy. Warszawa
Dz. plocki	— Dziennik Plocki. Plock
Dz. pol. (Kraków)	— Dziennik Polski. Kraków
Dz. pol. (Londyn)	— Dziennik Polski. Londyn
Dz. pol. (Lwów)	— Dziennik Polski. Lwów
Dz. pozn.	— Dziennik Poznański. Poznań
Dz. warsz.	— Dziennik Warszawski. Warszawa
Dz. wil.	— Dziennik Wileński. Wilno
Dz. zach.	— Dziennik Zachodni. Katowice
Dziwiąta Fala. Dod. do Głosu Wybrzeża. Gdańsk	
Dziś i Jutro. Warszawa	
Ecclesia. Roma	
Echo. Warszawa.	
Echo Krakowa. Kraków	
Echo Tyg.	— Echo Tygodnia. Kraków
Echo warsz.	— Echo Warszawskie. Warszawa
Economia. Trieste	
Edinburgh philos. J.	— Edinburgh Philosophical Journal
Edinburgh Rev.	— The Edinburgh Review
Ėkon.	— Ekonomista. Warszawa
Elb. Jb.	— Elbinger Jahrbuch. Elbing
Elb. Ztg.	— Elbinger Zeitung. Elbing

- Endeavour. London
 Engineering. London
 Engl. Mechanic — English Mechanic. London
 Erml. Hauskal. — Ermländischer Hauskalender. Braunsberg
 Erml. Kirchenbl. — Ermländisches Kirchenblatt. Braunsberg
 Erml. mein Heimatland — Ermland mein Heimatland. Heimatbeilage der „Warmia“. Heilsberg
 Erml. Volksbl-r — Ermländische Volksblätter. Braunsberg
 Erml. Ztg. — Ermländische Zeitung. Braunsberg
 Ermlandbriefe. Osnabrück
 Est europ. — L'Est Européene, Warszawa
 Estudios mens. Cult. gen. — Estudios Mensuario de Cultura General. Santiago de Chile
 Études soviét. — Études soviétiques. Paris
 Euclides. Madrid
 Eugene (Oregon) Register-Guard.
 Europ. Rev. — Europäische Revue. Stuttgart
 Europ. Wiss-Dienst. — Europäischer Wissenschafts-Dienst. Stuttgart
 Europa. Karlsruhe.
 Europa mladá. Berlin
 Europa orient. — L'Europa Orientale. Roma
 Evang-luther. Kirchentzg. — Evangelisch-lutherische Kirchenzeitung. München
 Evang. Sonntagsbl. f. Bonn. — Evangelisches Sonntagsblatt für Bonn und Umgegend
 Expr. por. — Express Poranny. Warszawa
 Expr. wicz. — Express Wieczorny. Warszawa
 Familie, Sippe, Volk. Berlin
 Filomata. Lwów
 Fiz. Szemle — Fizikai Szemle. Budapest
 Földnérestani Közlemények. Budapest
 Foreign. col. quart. Rev. — The Foreign and Colonial Quarterly Review. London
 Forsch-en u. Fortschr-e — Forschungen und Fortschritte. Leipzig
 Forsch-en z. brand. preuss. Gesch. — Forschungen zur Brandenburgischen und Preussischen Geschichte. Leipzig-München
 Fort. Worth (Texas) Star Telegram
 Fränk. Kur. — Fränkischer Kurier. Nürnberg
 Fra fysikkens verden. [Oslo]
 Frau von Heute, Die. Berlin
 Free Europe. London
 Führende Männer. Leipzig
 Fysiograf. Sällskapet i Lund Förhandl. — Kungl. Fysiografiska Sällskapet i Lund Förhandlingar. Lund
 G. d'Italia — Il Giornale d'Italia. Roma
 D. di Padova — Giornale di Padova
 G. stor. Letter. ital. — Giornale Storico della Letteratura Italiana. Torino
 Gaea. Köln
 Gaz. białost. — Gazeta Białostocka. Białystok
 Gaz. bydg. — Gazeta Bydgoska. Bydgoszcz
 Gaz. codz. — Gazeta Codzienna. Warszawa
 Gaz. dell'Emilia — Gazzetta dell'Emilia. Bologna
 Gaz. Ferrarese — Gazzetta Ferrarese. Ferrara

Gaz. gdańska	— Gazeta Gdańska. Gdańsk
Gaz. kaliska	— Gazeta Kaliska. Kalisz
Gaz. Koresp. warsz.	— Gazeta Korespondenta Warszawskiego. Warszawa
Gaz. krak.	— Gazeta Krakowska. Kraków
Gaz. kuj.	— Gazeta Kujawska. Włocławek
Gaz. lek.	— Gazeta Lekarska. Lwów
Gaz. lud.	— Gazeta Ludowa. Warszawa
Gaz. lwowska	— Gazeta Lwowska. Lwów
Gaz. mazurska	— Gazeta Mazurska. Warszawa
Gaz. mławska	— Gazeta Mławska
Gaz. nar.	— Gazeta Narodowa. Lwów
Gaz. nar. (Pozn.)	— Gazeta Narodowa. Poznań
Gaz. nieśw.	— Gazeta Nieświecka
Gaz. nowoyorska	— Gazeta Nowoyorska
Gaz. Obserw. PIHM	— Gazeta Obserwatora Państwowego Instytutu Hydrologiczno-Meteorologicznego. Warszawa
Gaz. olszt.	— Gazeta Olsztyńska. Olsztyn
Gaz. pol.	— Gazeta Polska. Warszawa
Gaz. pom.	— Gazeta Pomorska. Bydgoszcz
Gaz. por.	— Gazeta Poranna. Warszawa
Gaz. pozn.	— Gazeta Poznańska. Poznań
Gaz. radomsk.	— Gazeta Radomska. Radomsko
Gaz. rob.	— Gazeta Robotnicza. Katowice
Gaz. tor.	— Gazeta Toruńska. Toruń. Od r. 1948 Bydgoszcz-Toruń; mutacja Gazety Pomorskiej.
Gaz. warsz.	— Gazeta Warszawska. Warszawa
Gaz. Woda	— Gazeta, Woda i Technika Sanitarna. Warszawa
Gaz. zach.	— Gazeta Zachodnia. Bydgoszcz
Gaz. ziel-górs.	— Gazeta Zielonogórska. Zielona Góra
Geisteskultur. Berlin	
Geistige Arbeit. Berlin	
Gelahrte Preussen, Das. Thorn	
Generalgouv.	— Das Generalgouvernement. Krakau
Gentleman's Mag. hist. Chronicle	— The Gentleman's Magazine and historical Chronicle London
Geogr. w Szk.	— Geografia w Szkole. Warszawa
Geograph. Anz.	— Geographischer Anzeiger. Gotha
Germania. (Berlin)	
Germania. (Stuttgart)	
Gesellschafter, Der. Berlin	
Gidrotechn. Stroit.	— Hidrotechničeskoe Stroitel'stvo. Moskva
Gids, De. Amsterdam	
Głos. Warszawa	
Głos Anglii. Kraków	
Głos katol.	— Głos Katolicki. Poznań
Głos lub.	— Głos Lubelski. Lublin
Głos Ludu. Czersk.	
Głos Narodu. Warszawa	
Głos naucz.	— Głos Nauczycielski. Warszawa
Głos olszt.	— Głos Olsztyński. Olsztyn

Głos pol.	— Głos Polski. Łódź
Głos pom.	— Głos Pomorski. Grudziądz
Głos Pracy. Warszawa	
Głos Rob.	— Głos Robotnika. Toruń
Głos rob.	— Głos Robotniczy. Łódź
Głos Tyg.	— Głos Tygodnia. Dod. Głosu Koszalińskiego. Koszalin
Głos Uczelni. Toruń	
Głos. wielkop.	— Głos Wielkopolski. Krotoszyn
Głos Wybrzeża. Gdańsk	
Głosy znad Odry. Opole	
Goniec kal.	— Goniec Kaliski. Kalisz
Goniec krak.	— Goniec Krakowski. Kraków
Goniec nar.	— Goniec Narodowy. Ostrów
Gość. [Kalendarz]. Warszawa	
Gosp. wodna	— Gospodarka Wodna. Warszawa
Götting. Gel. Anz.	— Göttinger Gelehrten-Anzeiger. Göttingen
Grenzbote, Der.	
Griffith Observer, The. Los Angeles	
Grundwissenschaft. Leipzig	
Grunert's Arch. Mathem. Phys.	— Grunert's Archiv der Mathematik und Physik. Greifswald
Gwiazdka ciesz.	— Gwiazdka Cieszyńska. Cieszyn
Hannov. Kourier	— Hannoverscher Kourier. Hannover
Hauskal.f.Prov. Preussen, Pommern.	— Hauskalender für die Provinzen Preussen, Pommern, Posen und Schlesien. Thorn
Heimat u. Glaube.	— Heimat und Glaube. Zeitschrift der katholischen Heimatvertriebenen. Lippstadt, Westf.
Heimattreue Ost-u. Westpreusse, Der. Berlin	
Hemel en Dampkring. Groningen	
Hilfe, Die. Berlin	
Himmel und Erde. Berlin	
Himmelsjahr, Das. Stuttgart	
Himmelswelt. Die. Bonn	
Hippokrates. Stuttgart	
Hist. Nauka Konst.	— Historia i Nauka o Konstytucji. Warszawa
Hist. u. polit. Bl-r	— Historische und politische Bätter für das katholische Deutschland. München
Hist. Rev.	— Historical Review. St. Louis
Hist. Z.	— Historische Zeitschrift. München
Hjemmet. [Oslo]	
Höchland. München	
Horyz. Techn.	— Horyzonty Techniki. Warszawa
Hronka [Bratislava ?]	
Humanist. The. Schenectady. N. Y.	
Humanité, L'. Paris	
Huntingt. Libr. Bull.	— The Huntington Library Bulletin. San Marino (California)
Hutnik. Stalimogród	
Illustr. Ztg.	— Illustrierte Zeitung. Leipzig
Ilustr. Dz. Zagłębia.	— Ilustrowany Dziennik Zagłębia. Sosnowiec

- Ilustr. Kur. codz. — Ilustrowany Kurier Codzienny. Kraków
 Ilustr. Kur. pol. — Ilustrowany Kurier Polski. Bydgoszcz
 Ilustr. pol. — Ilustracja Polska. Poznań
 Ilustr. pol. „Placówka” — Ilustracja Polska „Placówka”, Warszawa
 Ilustr. powsz. Kal. dla wszystkich — Ilustrowany powszechny kalendarz dla wszystkich
 stanów ... A. Nowoleckiego. Kraków
 Ilustr. Prz. filatelist. — Ilustrowany Przegląd Filatelistyczny. Toruń
 Ilustr. wojsk. — Ilustracja Wojskowa. Warszawa
 Im deutschen Ostlande. Dortmund
 Independent, The. New York.
 Inform. Bjull. — Informacionnyj Bjuletten'. [Wyd.:] Posol'stvo Pol-
 skoj Narodnoj Respubliki. [Moskwa].
 Inquirer and Christian Life [U. S. A.]
 Intelligenzbl. allg. Liter. Ztg. — Intelligenzblatt der Allgemeinen Literatur-Zeitung.
 Leipzig
 Isis. Bruxelles-Cambridge (Mass)
 Iskierki bydg. — Iskierki Bydgoskie. Bydgoszcz
 Iskra. Sosnowiec
 Iskry. Dod. do Trybuny Mazowieckiej. Warszawa
 Ist. Ž. — Istoričeskij Žurnal. [Moskva]
 Izv. Vsesoj. Geogr. Obšč. — Investija Vsesojuznogo Geografičeskogo Obščestva.
 Leningrad
 Izv. — Izvestija. Moskwa
 J. Asiat. Soc. — Journal of the Royal Asiatic Society of Bengal. Cal-
 cutta
 J. British Astron. Assoc. — Journal of the British Astronomical Association.
 Oxford
 J. d. Savans — Journal des Savans [pocz. Sçavans]. Paris
 J. de Pol. — Le Journal de Pologne. Warszawa
 J. f. reine angew. Mathem. — Journal für die reine und angewandte Mathematik
 hrsg. v. A. L. Crelle. Berlin
 J. Herald Spotlight — Journal Herald Spotlight. Dayton (Ohio)
 J. Hist. of. Ideas — Journal of the History of Ideas. New York
 J. Philos. — Journal of Philosophy. New York
 J. Rouen — Journal de Rouen
 J. Roy. Astron. Soc. of Canada — The Journal of the Royal Astronomical Society of
 Canada. Toronto
 J. Teheran — Journal de Teheran
 J. von u. f. Deutschland — Journal von und für Deutschland
 Jahrbuch — Jahrbuch, hrsg. v. Thorner Heimatbund. Berlin
 Jb. f. slav. Liter. Kunst Wiss. — Jahrbücher für slavische Literatur, Kunst und Wissen-
 schaft. Leipzig
 Jb. über Fortschr. Mathem. — Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik.
 Berlin
 Jber. Deutsch. Mathem. Vereinig. — Jahresberichte der Deutschen Mathematiker-Verein-
 igung. Leipzig
 Jedność — Polonia. Baltimore
 Jeniec Polak. Le Puy.
 Jenseits der Oder. Düsseldorf
 Jęz. pol. — Język Polski. Kraków

- Johnson C. Smith Univ. Bull. — Johnson C. Smith University Bulletin. Charlotte. N. C.
- Jomsburg. Leipzig.
- Jónós Lapja [Budapest]
- Jutrzenka. Warszawa
- Kahlberger Woche.
- Kal. Czecha — Kalendarz Krakowski. J. Czecha
- Kal. dla rodzin kat. — Kalendarz dla rodzin katolickich. Kraków
- Kal. dla Warmiaków — Kalendarz dla Warmiaków. Olsztyn
- Kal. dla Warmii i Mazur — Kalendarz dla Warmii i Mazur. Warszawa
- Kal. Jaworskiego. — Jana Jaworskiego Kalendarz Astronomiczno-Gospodarski. Warszawa
- Kal. młodz. — Kalendarz Młodzieżowy. Warszawa
- Kal. Niezabitowskiego — Kalendarz Niezabitowskiego. Warszawa
- Kal. Noskowskiego — J. Noskowskiego Kalendarz Domowy dla wsi i miasta. Warszawa
- Kal. pol. i gosp. — Kalendarz polski i gospodarski. Poznań
- Kal. Prejsa — Sjerp-Polaczka Kalendarz Katolicko-polski. Toruń
- Kal. Rakowicza — Rakowicza Kalendarz Polski. Toruń
- Kal. rob. — Kalendarz Robotniczy. Warszawa
- Kal. Ungra — Kalendarz Warszawski J. Ungra
- Kal. warsz. pop.-nauk. — Kalendarz Warszawski popularno-naukowy
- Kal. Wildta — Juliusza Wildta Kalendarz Powszechny. Kraków
- Kal. Wojnara — Wielki Ilustrowany Kalendarz powszechny Kaspra Wojnara. Kraków
- Kamena. Lublin
- Kansas City Star
- Kant-Studien. Leipzig
- Katholik, Der. Mainz
- Kirchl. Bl-r — Kirchliche Blätter. Hermannstadt.
- Kłosy. Warszawa
- Kłosy. Dod. do Chłopskiej Drogi. Warszawa
- Kłosy pol. — Kłosy Polskie. Dod. do Orędownika Wielkopolskiego. Poznań
- Kobieta. Warszawa
- Kobieta i Życie. Warszawa
- Köln. Volksztg. — Kölnische Volkszeitung. Köln
- Köln. Ztg. — Kölner Zeitung. Köln
- Kom. Działu Inform. nauk. Inst. — Komunikat Działu Informacji Naukowej Instytutu Bałtyckiego. Toruń-Bydgoszcz
- Balt.
- Kom-ty Stacji Nauk. Inst. Zach. — Komunikaty Stacji Naukowej Instytutu Zachodniego w Olsztynie. Instytut Mazurski. Olsztyn-Poznań
- Olszt.
- Komsomol'skaja Pravda. Moskva
- Königsb. allg. Ztg. — Königsberger Allgemeine Zeitung
- Königsb. Hart. Ztg. — Königsberger Hartungsche Zeitung
- Königsb. neue Ztg. — Königsberger Neue Zeitung
- Königsteiner Rufe.
- Koralle, Die. Berlin
- Koresp-bl. Gesamtver. deutschen — Korrespondenzblatt des Gesamtvereins der deutschen Gesch. u. Altertumsver. Gesch. u. Altertumsver. — Geschichts- und Altertumsvereine. Berlin

- Korresp-bl. Naturf.-Ver. Riga — Korrespondenzblatt des Naturforscher-Vereins zu Riga.
- Kosmos (Jerozolima)
- Kosmos (Kaunas)
- Kosmos (Lwów)
- Kosmos (Stuttgart)
- Kosmos (Warszawa)
- Kraj. Kraków
- Krak. Ztg. — Krakauer Zeitung
- Krakus. Kraków
- Kron. Pozn. — Kronika m. Poznania. Poznań
- Kron. rodz. — Kronika Rodzinna. Warszawa
- Książd Ob. — Książd Obywatel. Warszawa
- Książka. Warszawa
- Ku Światłu. Siedlce
- Kult. i Życie. — Kultura i Życie. Dodatek tygodniowy do Polski Zbrojnej. Warszawa
- Kult. i Życie (Lublin) — Kultura i Życie. Tygodniowy Dodatek Sztandaru Ludu. Lublin
- Kult. rob. — Kultura Robotnicza. Warszawa
- Kulturprobl. d. neuen Polen — Kulturprobleme des neuen Polen, hrsg v. Poln. Informationsbüro. Berlin
- Kur. bałt. — Kurier Bałtycki. Gdynia
- Kur. codz. — Kurier Codzienny. Warszawa
- Kur. częstoch. — Kurier Częstochowski. Częstochowa
- Kur. liter.-nauk. — Kurier Literacko-Naukowy. Kraków [dod. do Ilustr. Kur. codz.]
- Kur. łódz. — Kurier Łódzki. Łódź
- Kur. lwowski — Kurier Lwowski. Lwów
- Kur. pol. — Kurier Polski. Warszawa
- Kur. por. — Kurier Poranny. Warszawa
- Kur. pozn. — Kurier Poznański. Poznań
- Kur. warsz. — Kurier Warszawski. Warszawa
- Kur. wil. — Kurier Wileński. Wilno
- Kuźnia Młodych. Warszawa
- Kuźnica. Łódź
- Květy. Praha
- Kwart. hist. — Kwartalnik Historyczny. Lwów-Warszawa
- Lamus. Lwów
- Land og Folk. København.
- Länder der Volksdemokratie. Berlin
- Läsning för Folket
- Latvijas Kareivis [Riga]
- Leopoldina. Halle.
- Lettres franç. — Les Lettres Françaises. Paris
- Libr. of Congr. quart. J. — Library of Congress Quarterly Journal of Current Acquisitions. Washington
- Listener, The. London
- Liter. Handweiser f. kath. Deutsch. — Literarischer Handweiser zunächst für das katholische Deutschland. Münster

- Liter. Rdsch. f. kath. Deutsch. — Literarische Rundschau für das katholische Deutschland. Freiburg i. B.
- Local-Anz. d. Presse. — Local-Anzeiger der „Presse“. Thorn
- Lodzer Freie Presse. Łódź
- London Evening Free Press
- London Evening News
- London Times Liter. Suppl. — London Times Literary Supplement. London
- Los Angeles Times.
- Lotos. Wisła. (Śl. Ciesz.)
- L'nd. Bratislava
- Lychnos. Stockholm
- Łowiczanin.
- Mag. f. Liter. Auslandes — Magazin für die Literatur des Auslandes. Berlin
- Mag. powsz. — Magazyn Powszechny Użytecznych Wiadomości. Warszawa
- Magasinet. [Oslo]
- Magdeb. Ztg. — Magdeburger Zeitung
- Magyar Prot. Figyelmaztető
- Magyarország és a Nagyvilág.
- Mähr.-schles. Landesztg. — Mährisch-Schlesische Landeszeitung. Mährisch-Ostrau
- Maly Gryf. Bydgoszcz
- Manchester Guardian
- Mat.-přírodověd. Rozhl. — Matematicko-přírodovědecké Rozhledy. Praha
- Mat-y do pracy kult.ośw. w wojsku — Materiały do pracy kulturalno-oświatowej w wojsku. Warszawa
- Mathesis pol. — Mathesis Polska. Warszawa
- Mátyás Diák Könyvesháza
- Mazury i Warmia. Olsztyn
- Meander. Warszawa
- Medelände Fran Lunds Astronomiska Observatorium. Lund
- Mém. Acad. Sc. agricult. — Mémoire de l'Académie des Sciences, agriculture, arts et belles-lettres d'Aix. Aix-en-Provence
- Mém. Acad. Sc. Paris — Mémoires de l'Académie des Sciences de Paris. Paris
- Mem. Accad. del Cimento — Memorie dell' Accademia del Cimento. Firenze
- Mem. Ist. Lombardo, Cl. dilett. sc. matem. e nat. — Memorie del Reale Istituto Lombardo di scienze e lettere, Classe di lettere e scienze matematiche e naturali. Milano
- Mem. Ist. Ven. Sc. Let. Arti. — Memorie del r. Istituto Veneto di Science, Lettere ed Arti.
- Mem. Soc. Astron. Ital. — Memorie delle Societate Astronomico Italiane. Roma
- Mem. Soc. cientif. — Memorias de la Sociedad científica. Messico
- Memeler Dampfboot
- Merian. Hamburg
- Messtechnik. Halle
- Mestwin. Toruń
- Mies. pedag. — Miesięcznik Pedagogiczny. Cieszyn
- Milwaukee Journal
- Mind. London
- Mirovedenie. Moskva

- Mitt-en Copp. Inst. — Mitteilungen des Copernicus Instituts Berlin-Dahlem.
Bonn
- Mitt-en Copp. Ver. — Mitteilungen des Copernicus Vereins für Wissenschaft
und Kunst zu Thorn. Thorn
- Mitt-en Erml. Kunstver. — Mitteilungen des ermländischen Kunstvereins. Leip-
zig
- Mitt-en Hist. Ges. f. Posen. — Mitteilungen der Historischen Gesellschaft für Posen.
Berlin
- Mitt-en z. Gesch. Med. Naturwiss. — Mitteilungen zur Geschichte der Medizin und der
Naturwissenschaften [und der Technik — od Bd. 32]
Hamburg
- Mittelstelle, Die. Rom
- Młoda Polka. Poznań
- Młoda Rzeczposp. — Młoda Rzeczpospolita. Kraków
- Młoda Wieś. Warszawa
- Młody Gryf. Toruń
- Młody Rob. — Młody Robotnik. Warszawa
- Młodzież P[olskiego] C[zerwonego] K[rzyża]. Warszawa
- Młodzież Świata. Warszawa
- Modern Language Rev. — Modern Language Review. London
- Moje Pisemko. Warszawa
- Molodeż' Mira. Moskva
- Monatl. Corresp. hrsg. v. — Monatliche Correspondenz zur Beförderung der Erd-
Fr. Zach. und Himmelskunde, hrsg. v. Fr. Zach. Gotha
- Monde, Le. Paris
- Monthly Notices Astron. Soc. — Monthly Notices of the Royal Astronomical Society.
London
- Montreal Standard
- Morgenbl. — Morgenblatt für gebildete Stände. Tübingen
- Morze. Warszawa
- Moskvitjanin. Moskva
- Mucha. Warszawa
- Münch. med. Wschr. — Münchener Medizinische Wochenschrift
- Münch. neueste Nachr-en. — Münchener Neueste Nachrichten
- Münch. Volksschulwart. — Münchener Volksschulwart
- Museum Altertumswiss. — Museum der Altertumswissenschaft. Berlin
- Muttersprache. Berlin
- Muzeal. — Muzealnictwo. Warszawa
- Muzyka. Warszawa
- Myśl filoz. — Myśl Filozoficzna. Warszawa
- Myśl nar. — Myśl Narodowa. Warszawa
- Myśl niepodl. — Myśl Niepodległa. Warszawa
- Myśl pom. — Myśl Pomorska. Grudziądz
- Myśl Wolna. Warszawa
- N. York Herald Trib. — New York Herald Tribune. New York
- N. York Sund. Mirror. — New York Sunday Mirror. New York
- N. York Times. — The New York Times. New York
- Na Tropic. Warszawa
- Načalo. [Sofija]
- Nafta. Kraków

- Naprzód dolnośl. — Naprzód Dolnośląski. Wrocław
 Narodna Prosveta. Beograd
 Narodni Listy. Praha
 Národné Noviny [Bratislava?]
 Naša veda. Bratislava
 Nasza Praca. Tomaszów Lub.
 Nasze Koło Pracuje. Warszawa
 Nat.-Ztg. — National-Zeitung. Berlin
 Nat-soz. Bildungswesen — Nationalsozialistisches Bildungswesen. München
 Nat-soz. Monatsh-e — National-sozialistische Monatshefte. München
 Nation, Die. Berlin
 Nation u. Staat. Wien
 Natur u. Glaube. München
 Natur u. Kultur. Wien
 Natur u. Offenb. — Natur und Offenbarung. Münster
 Nature. London
 Nature, La. (Paris)
 Nature Mag. — Nature Magazine. Baltimore
 Naturwiss-en — Die Naturwissenschaften. Berlin
 Naturwiss. Rdsch. — Naturwissenschaftliche Rundschau. Braunschweig
 Natuur. Utrecht
 Naučnoe Slovo. Moskva
 Nauka i tehnika za mladežta. Sofija
 Nauka i Žittja [Kijów]
 Nauka i Život. Sofija
 Nauka i Žizn'. Moskva
 Nauka pol. — Nauka Polska. Warszawa
 Nederl. Arch. vor Vorkgeschiedenis. — Nederlandsch Archief vor Vorkgeschiedenis. Haag
 Nederl.-Polen. — Nederland-Polen. Amsterdam
 Nederl. Tijdschrift voor psychol. — Nederlandsch Tijdschrift voor de psychologie en
 haar grenzgebieden. Amsterdam
 Neue Bl. — Das Neue Blatt. Leipzig.
 Neue evang. Kirchenztg. — Neue evangelische Kirchenzeitung. Berlin.
 Neue freie Presse. Wien.
 Neue heidelb. Jb. — Neue Heidelberger Jahrbücher. Heidelberg
 Neue leipz. Tagesztg. — Neue Leipziger Tageszeitung.
 Neue preuss. prov-Bl-r — Neue Preussische Provinzial-Blätter. Königsberg
 Neue Schule. Berlin
 Neue Warte, Die. Graz.
 Neue Zeit. [Berlin?]
 Neue Zeit, Die. Stuttgart
 Neue Ztg-en — Neue Zeitungen von gelehrten Sachen. Leipzig
 Neues Deutschland. Berlin.
 Neues Deutschland (Dresden)
 Neues Wien. Tagebl. — Neues Wiener Tageblatt. Wien
 New Engl. J. Med. — The New England Journal of Medicine
 New Haven Register
 New Poland. London
 New Scholast. — The New Scholasticism. Washington
 Newsweek. Dayton (Ohio)

- Niedz. Górnik — Niedzielný Górnik. Wilkesbarre Pa. (USA)
- Niezapominajki. Warszawa
- Niwa. Warszawa
- Nogat-Ztg. — Nogat-Zeitung. Marienburg
- Nord. astron. Tidskr. — Nordisk Astronomisk Tidskrift. Oslo
- Nord u. Süd. Breslau
- Norddeutsches Protestantenbl. — Norddeutsches Protestantenblatt. Bremen
- Norfolk (Va) Virginian Pilot
- North Tonawanda (N. Y.) News
- Noris — Noris, Bayrisches Jahrbuch für protestantische Kultur. Nürnberg — Berlin
- Notizie Polacche. Roma
- Nové Polsko. Praha
- Nové slovo [Bratislava?]
- Noviny. Praha
- Now. lek. — Nowiny Lekarskie. Poznań
- Now. liter. — Nowiny Literackie. Warszawa
- Now. opol. — Nowiny Opolskie. Opole
- Now. Tyg. — Nowiny Tygodnia. Dodatek do dziennika Nowiny Rzeszowskie. Rzeszów
- Nowa Doba. [Łużyce]
- Nowa Książka. Warszawa
- Nowa Kult. — Nowa Kultura. Warszawa
- Nowa Reforma. Kraków
- Nowa Szk. — Nowa Szkoła. Warszawa
- Nowe Czasy. Lwów
- Nowe Drogi. (Łódź)
- Nowe Drogi. Warszawa
- Nowe Książki. Warszawa
- Nowe Widnokr. — Nowe Widnokregi. Moskwa
- Nowe Życie. Warszawa
- Nowiny. Lwów
- Nowy Pam. warsz. — Nowy Pamiętnik Warszawski. Warszawa
- Nowy Rob. — Nowy Robotnik. Toruń
- Nowy Świat — Nowy Świat. Tygodniowy dodatek Głosu Poznańskiego. Poznań
- Nowy Tor. Dodatek do Gazety Pomorskiej. Bydgoszcz
- Nueva Polonia. La. Mexico
- Nuova Antol. — Nuova Antologia di scienze, lettere ed arti. Roma
- Nuova Torino. La. Torino
- Nya Polen. Det. Stockholm
- Nytt fra Polen. Oslo
- Oberschl. Ztg. — Oberschlesische Zeitung. Beuthen O. S.
- Oberschlesier. Der. Breslau-Berlin
- Obraz Života (Praha?)
- Observatory. The. London
- Od A do Z. Kraków
- Od naszego Morza. Grudziądz
- Odra. Katowice
- Odrodz. — Odrodzenie. Kraków

- Ognisko. Paryż
 Ognisko dom. — Ognisko Domowe. Warszawa
 Ogniwa. Cieszyn [czeski]
 Ojczyzna. Lwów
 Open Court, The. Chicago
 Open Read for Boys. Boston
 Opiekun dom. — Opiekun Domowy. Warszawa
 Opinione. L'. Roma
 Ordenskreuz. Berlin
 Oręd. nauk. — Orędownik Naukowy. Poznań
 Oręd. wielkopol. — Orędownik Wielkopolski. Poznań
 Organon. Warszawa
 Orol [Bratislava?]
 Osiris. Bruges
 Osserv. rom. — L'Osservatore Romano. Roma
 Ost u. West Prag
 Ostd. Heimatkal. — Ostdeutscher Heimatkalender. Berlin
 Ostd. Monatsche — Ostdeutsche Monatshefte. Danzig-Berlin
 Osteopathic Mag. — Osteopathic Magazine. Chicago
 Österr. Bl-r f. Liter. Kunst. — Österreichische Blätter für Literatur und Kunst. Wien
 Ostland. Berlin
 Ostland — Ber-e — Ostland — Berichte. Danzig
 Ostpr. Bauernkal. — Ostpreussischer Bauernkalender. Königsberg
 Ostpr. Erzieher — Ostpreussischer Erzieher, Beilage der Deutschen Erzieher. Bayreuth
 Ostpr. Woche. — Ostpreussische Woche. Königsberg
 Ostpr. Ztg. — Ostpreussische Zeitung. Königsberg
 Ostpreussenblatt, Das. Hamburg
 Osvětá. Praha
 Oświata. Cieszyn
 Otečestv. Zap. — Otečestvennye Zapiski. Peterburg
 Pąkowie. Hrubieszów.
 Pall Mall Gazette, The. London
 Pam. krak. — Pamiętnik Krakowski. Kraków
 Pam. krak. Nauk Szt. — Pamiętnik Krakowski Nauk i Sztuk pięknych. Kraków
 Pam. liter. — Pamiętnik Literacki. Lwów
 Pam. lub. — Pamiętnik Lubelski. Lublin
 Pam. lwowski — Pamiętnik Lwowski. Lwów
 Pam. nauk. — Pamiętnik Naukowy. Warszawa
 Pam. rel.-mor. — Pamiętnik Religijno-Moralny. Warszawa
 Pam. Tow. Nauk. śc. — Pamiętnik Towarzystwa Nauk ścisłych w Paryżu
 Pam. warsz. — Pamiętnik Warszawski. Warszawa
 Panor. (Łódź) — Panorama. Dodatek niedzielny Dziennika Łódzkiego. Łódź
 Panor. (Wrocław) — Panorama. Tygodniowy Dodatek Trybuny Dolnośląskiej. Wrocław
 Pariser Ztg. — Pariser Zeitung. Paris
 Parlament. Hamburg
 Pastoralbl. f. Diöc. Erml. — Pastoralblatt für die Diöcese Ermland. Braunsberg
 Paterson (N. Y.) Call

- Patriote, Le. [Paris]
 Pensée. La. Paris
 Personalist. Los Angeles
 Peuples Amis. Paris
 Philos. Jb. — Philosophisches Jahrbuch. Fulda
 Philos. Rev. — Philosophical Review. New York
 Philos. Transactions — Philosophical Transactions of the Royal Society of
 London.
 Physik. Bl-r — Physikalische Blätter. Berlin
 Physik. Bl-r (Mosbach, Baden) — Physikalische Blätter. Mosbach, Baden
 Piast. Kraków
 Pielgrzym. Pelplin
 Pion. Warszawa
 Pittsburgh Press
 Płomyzek. Warszawa
 Płomyk. Warszawa
 Pochodnia. Milwaukee
 Pod Znamieniem Marksizma. [Moskwa]
 Podbipięta. Warszawa
 Pokol. — Pokolenie. Warszawa
 Pol.-balg. Pregl. — Polsko-Balgarski Pregled. Sofija
 Pol. Facts Figures — Polish Facts and Figures. London
 Pol. Foreign Trade — Polish Foreign Trade. Warszawa
 Pol. Gaz. lek. — Polska Gazeta Lekarska. Lwów
 Pol. littér. — Pologne Littéraire. Warszawa
 Pol. polit. — La Pologne politique, économique, littéraire et arti-
 stique. Paris
 Pol. Rev. — The Polish Review. New York
 Pol. Sc. Learn. — Polish Science and Learning. London
 Pol. Tyg. lek. — Polski Tygodnik Lekarski. Warszawa
 Pola Esperantisto. Warszawa
 Polak. Kraków
 Polak w Iranie. Teheran
 Poland. New York
 Pologne, La. Paris
 Polonia. Buenos Aires
 Polonia. Katowice
 Polonia. Paris
 Polonia Almanac. Detroit
 Polónia de Hoje, A. Rio de Janeiro
 Polonia — Italia. Warszawa
 Polonista. Warszawa
 Położna. Warszawa
 Polska. Warszawa
 Polska odrodz. — Polska Odrodzona. Kraków
 Polska zach. — Polska Zachodnia. Poznań
 Polska Zbrojna. Warszawa
 Pommerel. Landb. — Pommereller Landbote
 Pommersche Heimatpflege [późn. Bollwerk]. Stettin
 Pomorzanie. Kościerzyna

- Po prostu. Warszawa
- Popul. Astron. — Popular Astronomy. Northfield
- Popul. Sc. month. — Popular Science Monthly. New York
- Populaire. Le. Paris
- Populär astron. Tidskr. — Populär Astronomisk Tidskrift. Stockholm
- Posel z Prahy. Kalendar [Praha]
- Posener Tagebl. — Posener Tageblatt. Poznań
- Posener Ztg. — Posener Zeitung. Posen
- Post. Die. Berlin.
- Postęp. Poznań
- Postępy Astron. — Postępy Astronomii. Kraków
- Postępy Fiz. — Postępy Fizyki. Warszawa
- Postępy Hig. Med. dośw. — Postępy Higieny i Medycyny Doświadczalnej. Warszawa
- Poznajemy Świat. — Poznajemy Świat i Życie. Dodatek do Zielonego Szatanu. Warszawa
- Praca (Łódź)
- Praca (Poznań)
- Praca świetl. — Praca Świetlicowa. Warszawa
- Prąd. Warszawa
- Prakt. Arzt — Der praktische Arzt. Leipzig
- Prakt. Schulmann — Der praktische Schulmann. Leipzig
- Pravda. Moskva
- Prawda. Warszawa
- Prawo Ludu. Kraków
- Praxis der Landschule. Goslar
- Preporod. Beograd
- Pressebull. diplom. Mission. — Pressebulletin der Diplomatischen Mission der Volksrepublik Polen. Berlin
- Preuss. Arch. — Preussisches Archiv. Königsberg
- Preuss. Jb. — Preussische Jahrbücher. Berlin
- Preuss. Mag. — Preussisches Magazin zum Unterricht und Vergnügen. Königsberg
- Preuss. prov-Bl-r
- Preussens Vorzeit. Berlin
- Preussische Provinzial-Blätter. Königsberg
- Priroda. Moskva
- Priroda (Sofija)
- Probl. — Problemy. Warszawa
- Proceed. Amer. Philos. Soc. — Proceedings of the American Philosophical Society. Philadelphia
- Proceed. Roy. Soc. of London — Proceedings of the Royal Society of London
- Progressus — Progressus, Fortschritte der deutschen Technik. Berlin
- Prometheus. Berlin
- Promień. Radom
- Propyläen. Die. München
- Prosto z Mostu. Warszawa
- Proteus — Proteus, der Rheinischen Gesellschaft für Geschichte der Naturwissenschaft, Medizin und Technik. Bonn
- Prz. artyst. — Przegląd Artystyczny. Kraków
- Prz. bibliogr.-archeol. — Przegląd Bibliograficzno-Archeologiczny. Warszawa

- Prz. bibliot. — Przegląd Biblioteczny. Warszawa
 Prz. bydż. — Przegląd Bydgoski. Bydgoszcz
 Prz. chytow. — Przegląd Chytowski. Chytów
 Prz. geodez. — Przegląd Geodezyjny. Warszawa
 Prz. górn. — Przegląd Górniczy. Katowice
 Prz. hist. — Przegląd Historyczny. Warszawa
 Prz. katol. — Przegląd Katolicki. Warszawa
 Prz. klas. — Przegląd Klasyczny. Lwów
 Prz. księg. — Przegląd Księgarski. Warszawa
 Prz. lwowski. — Przegląd Lwowski. Lwów
 Prz. nar. — Przegląd Narodowy. Warszawa
 Prz. nauk. — Przegląd Naukowy. Warszawa
 Prz. Odlewn. — Przegląd Odlewnictwa. Warszawa
 Prz. pedag. — Przegląd Pedagogiczny. Warszawa
 Prz. pol. — Przegląd Polski. Kraków
 Prz. pol.-amer. — Przegląd Polsko-Amerykański. Chicago
 Prz. powsz. — Przegląd Powszechny. Kraków
 Prz. świat. — Przegląd Światowy. Warszawa
 Prz. techn. — Przegląd Techniczny. Warszawa
 Prz. tyg. — Przegląd Tygodniowy. Warszawa
 Prz. tyg. Liter. Szt. — Przegląd Tygodniowy Literatury i Sztuk Pięknych
 pod red. A. Wiślickiego. Warszawa
 — Przegląd Warszawski
 — Przegląd Współczesny. Kraków
 — Przegląd Zachodni. Poznań
- Prz. warsz. — Przewodnik Bibliograficzny. Kraków
 Prz. współcz. — Przewodnik Naukowy i Literacki. Lwów
 Prz. zach. — Przewodnik Społeczny. Warszawa
 Przekrój. Kraków — Przyjaciół Domowy. Lwów
 Przew. bibliogr. — Przewodnik Społeczny. Warszawa
 Przew. nauk. liter. — Przyjaciół Dzieci. Warszawa
 Przew. społ. — Przyjaciół Dzieci. Kolumna Strażnicy Ewangelicz-
 nej dla Dzieci. Bytom
 Przyj. dom. — Przyjaciół Dzieci i Młodzieży. Poznań
 Przyj. Dzieci. — Przyjaciół Ludu. Leszno
 Przyj. Dzieci (Bytom) — Przyjaciół Ludu. Kraków
 — Przyjaciół Młodzieży. Poznań
 — Przyjaciół Szkoły. Poznań
- Przyj. Dzieci Młodz. — Przyjaciółka. Warszawa
 Przyj. Ludu — Przyjaźń. Warszawa
 Przyj. Ludu (Kraków) — Przym. i Przem. — Przyroda i Przemysł. Poznań
 Przyj. Młodz. — Przym. i Techn. — Przyroda i Technika. Lwów
 Przyj. Szkoły — Przyszłość. Zurych
 Przyjaciółka. Warszawa — Pszczółka Krakowska. Kraków
 Przyjaźń. Warszawa — Pszczółka Polska. Kraków
 Przym. i Przem. — Przyroda i Przemysł. Poznań
 Przym. i Techn. — Przyroda i Technika. Lwów
 Przyszłość. Zurych — Pszczółka Krakowska. Kraków
 Pszczółka krak. — Pszczółka Polska. Kraków
 Pszczółka pol. — Publications of the Astronomical Society of the Paci-
 fic. San Francisco
 Publ. Astron. Soc. Pacific — Quarterly Bulletin of the Polish Institute of Arts
 and Sciences in America. New York
- Pútn. svätov [Bratislava ?]
 Quart. Bull. Pol. Inst. of Arts

- Quart. Rev. of higher Educ. among Negroes — Quarterly Review of Higher Education among Negroes. Charlotte, N. C.
 Queens Quart. — Queens Quarterly. Kingston (Ontarie)
 Quellen u. Forsch. aus ital. Archiven u. Bibl. — Quellen und Forschungen aus italienischen Archiven und Bibliotheken. Rom
 Quellen u. Forsch. z. balt. Gesch. — Quellen und Forschungen zur baltischen Geschichte Riga
 Rc. Accad. Lincei — Rendiconti della r. Accademia dei Lincei. Roma
 Rc. Ist. Lombardo — Rendiconti dell'Istituto Lombardo. Milano
 Rabotničesko Delo. [Sofija]
 Radio i Świat. Warszawa
 Radlinského Tatran
 Razem. Warszawa
 Razón y Fe. Madrid
 Recherches philos. — Recherches Philosophiques. Paris
 Reich. Das. Berlin
 Religione e Civiltà. Siena
 Repert. liter. Arbeit. Mathem. — Repertorium der literarischen Arbeiten auf dem Gebiete der reinen und angewandten Mathematik. Leipzig
 République, La. Paris
 Research a. Progr. Leipzig — Research and Progress. Leipzig
 Rev. Acad. Colomb. — Revista de la Academia Colombiana de Ciencias Exactas, Físicas y Naturales. Bogota
 Rev. astron. — Revista Astronomica. Buenos Aires
 Rev. cathol. d'Alsace — Revue catholique d'Alsace. Strasbourg
 Rev. d. Cours littér. — Revue des Cours littéraires de la France et de l'étranger. Paris
 Rev. d. Deux Mondes — Revue des Deux Mondes. Paris
 Rev. d'Écon. polit. — Revue d'Économie politique. Paris
 Rev. d. Feuilletons — Revue des Feuilletons. Paris
 Rev. d. questions scient. — Revue des questions scientifiques. Bruxelles
 Rev. de Ciencias — La Revista de Ciencias. Lima
 Rev. de France — La Revue de France. Paris
 Rev. de Pol. — La Revue de Pologne. Paris
 Rev. de Théol. Philos. — Revue de Théologie et de Philosophie. Losanne
 Rev. du Liban — La Revue du Liban
 Rev. du seiz. siècle — Revue du seizième siècle. Paris
 Rev. gén. Sc. pures et appl. — Revue générale des sciences pures et appliquées. Paris
 Rev. hebdom. — Revue hebdomadaire. Paris
 Rev. indépend. — La Revue Indépendante. Paris
 Rev. mat. si fiz. — Revista matematica si fizica. Bucaresti
 Rev. philos. — Revue Philosophique. Paris
 Rev. scient. — Revue Scientifique. Paris
 Rev. Soc. Astron. Esp. — Revista de la Sociedad Astronomica de Espana y America. Barcelona
 Rev. tysk — Revue tysk. Berlin
 Rev. Univ. Cat. Peru — Revista de la Universidad Católica del Peru. Lima
 Rhein. Bl-r — Rheinische Blätter. Köln
 Rhein.-westf. Ztg. — Rheinisch-westfälische Zeitung. Essen
 Rigasche Rdsch. — Rigasche Rundschau. Riga

- Rigasche Ztg. — Rigasche Zeitung. Riga
- Říše hvězd. Praha — Rivista di Apologia Cristiana. Vicenza
- Riv. Apologia Cristiana — Rivista di Astronomia e Scienze affini. Torino
- Riv. Astron. — Rivista Europea. Firenze
- Riv. europ. — Robotnik. Warszawa
- Rižskij Vestnik. Riga — Robotnik. Poznań
- Rob. — Robotnik Pomorski. Bydgoszcz
- Rob. (Poznań)
- Rob. pom.
- Rochester (N. Y.) Democrat and Chronicle.
- Rocz. astron. Obserw. krak. — Rocznik Astronomiczny Obserwatorium Krakowskiego. Kraków
- Rocz. geodez. — Rocznik Geodezyjny. Warszawa
- Rocz. Pol. Tow. Nauk. — Rocznik Polskiego Towarzystwa Naukowego na Obczyźnie. Londyn
- Rocz. Strąbskiego — Rocznik St. Strąbskiego. Warszawa
- Roczn. TN krak. — Rocznik Towarzystwa Naukowego Krakowskiego
- Rocz-i Dziejów społ. gosp. — Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych. Poznań
- Rocz-i hist. — Roczniki Historyczne. Poznań
- Roczn-i Pozn. TPN — Roczniki Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Poznań
- Rocz-i TN Tor. — Roczniki Towarzystwa Naukowego w Toruniu
- Rocz-i TPN Warsz. — Roczniki Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Warszawie
- Rovniank. Nár. Kal. — Rozmaitości, Pismo dodatkowe do Gazety Lwowskiej. Lwów
- Rozm. (Lwów)
- Rozm. warsz. — Rozmaitości Warszawskie. Warszawa
- Rozpr. Wydz. matem.-przyr. PAU — Rozprawy Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego. Akademia Umiejętności, później Polska Akademia Umiejętności. Kraków
- Rozrywki dla Dzieci. Warszawa
- Rozwój. Warszawa
- Rübezahl. Breslau
- Ruch chrześcij.-społ. — Ruch Chrześcijańsko-Społeczny. Poznań
- Ruch liter. — Ruch Literacki. Lwów
- Ruch muz. — Ruch Muzyczny. Kraków
- Rude Právo. Praha
- Rundfunk. Der. Berlin
- Rzecz nar. — Rzecz Narodowa. Warszawa
- Rzeczposp. — Rzeczpospolita. Warszawa
- Rzemieślnik. Warszawa
- Salon liter. — Salon Literacki. Poznań
- Sanctificatio nostra. Brixen
- Saturday Rev. of Liter. — The Saturday Review of Literature. New York
- Savoir. Paris
- Sc. Digest — Science Digest. Chicago
- Sc. News Letter — Science News Letter. Washington
- Schles. Ztg. — Schlesische Zeitung. Breslau
- Schlesien. Breslau

- Schlesier, Der. Breslauer Nachrichten. Recklinghausen
 Schola et Vita. Milano
 Schriften physik. — ökon. Ges. — Schriften der Königlichen Physikalisch — Ökonomischen Gesellschaft zu Königsberg
 Königsb.
 Science. New York
 Scient. Amer. Suppl. — The Scientific American Supplement. New York
 Scient. monthly — Scientific Monthly. New York
 Scientia. Como (Italia)
 Scripta mathem. — Scripta Mathematica. New York
 Seewart, Der. Hamburg
 Siew. Warszawa
 Signal. Berlin
 Sirius. Graz
 Sirius. Leipzig
 Sitzungsber. Dorpat. Naturf. Ges. — Sitzungsberichte der Dorpatschen Naturforscher Gesellschaft. Dorpat
 Skamander. Warszawa
 Sky, The. New York
 Sky a. Telesc. — Sky and Telescope. Cambridge
 Sl. kiel. — Słowo Kieleckie. Kielce
 Sl. kuj. — Słowo Kujawskie. Włocławek
 Sl. na Warmii i Maz. — Słowo na Warmii i Mazurach. Dod. tygodn. Słowa Powszechnego. Warszawa
 Sl. pol. — Słowo Polskie. Lwów
 Sl. pom. — Słowo Pomorskie. Toruń
 Sl. powsz. — Słowo Powszechno. Warszawa
 Sl. Tyg. — Słowo Tygodnia. Kielce
 Śląski Kal. katol. — Śląski Kalendarz Katolicki. Warszawa
 Śląski Medyk. Katowice
 Slavjane. Moskva
 Slavon. Rev. — The Slavonic and East European Review. Cambridge
 Slov. Listy — Slovenské Listy
 Slov. Pohlády — Slovenské Pohlády. Tuřciánsky Sv. Martin
 Służba Zdr. — Służba Zdrowia. Warszawa
 Sobótka. Poznań
 Social-Demokraten. København
 Sokol
 Sol, El. Madrid
 Sonntag. Berlin
 Sonntagsbl. — Sonntagsblatt für Jedermann aus dem Volke, hrsg. v. Fr. Duncker. Berlin
 Sonntagsbl. neuen preuss. Ztg. — Sonntagsblatt der neuen Preussischen Zeitung. Berlin
 Sov. Belorussija — Sovetskaja Belorussija. Mińsk
 Soviet War News. London
 Spectator. London
 Speculum. Cambridge (Mass.)
 Spis Wykl. UMCS — Spis wykładów na r. akadem... Uniwersytetu M-Curie Skłodowskiej w Lublinie
 Spisanie na fiz.-matem. družestvo. Sofija.
 Spólnota. Warszawa

- Spraw. Łódz. TN — Sprawozdania z czynności i posiedzeń. Łódzkie Towarzystwo Naukowe. Łódź
- Spraw. PAN — Sprawozdania z Czynności i Prac Polskiej Akademii Nauk. Warszawa
- Spraw. PAU — Sprawozdania z Czynności i Posiedzeń Polskiej Akademii Umiejętności. Kraków
- Spraw. Pol. Tow. Astron. — Sprawozdania Polskiego Towarzystwa Astronomicznego. Wrocław
- Spraw. TN Lw. — Sprawozdania Towarzystwa Naukowego we Lwowie
- Spraw. TN Tor. — Sprawozdania Towarzystwa Naukowego w Toruniu
- Spraw. TNW — Sprawozdania z Posiedzeń Towarzystwa Naukowego Warszawskiego
- Sprawy i Ludzie. Tygodniowy Dodatek Gazety Robotniczej. Wrocław
- Springfield (Mass.) Union-Republican
- Staats Anz. f. Württ. — Staats-Anzeiger für Württemberg. Stuttgart
- Stemmen uit Deutschland. Berlin
- Sterne, Die. Leipzig
- Sternenwelt. München
- Știință și tehnică. București
- Stimmen aus Maria-Laach. Freiburg i/Br.
- Stimmen der Zeit. Freiburg i/Br.
- Sterne u. Mensch. Leipzig
- Stirpe, La. Roma
- Stolica. Warszawa
- Straż. Scranton [USA]
- Straż pol. — Straż polska. Kraków
- Strażn. ewang. — Strażnica ewangeliczna. Bytom
- Strażn. zach. — Strażnica Zachodnia. Poznań
- Strzecha. Lwów
- Student d. Ostmark — Der Student der Ostmark. Königsberg
- Studi Mem. Univ. Bologna — Studi e memorie per la storia dell universita di Bologna. Bologna
- Studia Mat. z Dziejów Nauki pol. — Studia i materiały z dziejów nauki polskiej. Warszawa
- Stuttg. neues Tagebl. — Stuttgarter Neues Tageblatt
- Südd. Apothekerztg. — Süddeutsche Apothekerzeitung. München
- Südd. Wasserstrassen — Süddeutsche Wasserstrassen. Stuttgart
- Sudhoff's Arch. — Sudhoff's Archiv für Geschichte der Medizin und der Naturwissenschaften. Leipzig
- Světózor. [Prah]
- Svoboda
- Świat. Warszawa
- Świat Dzieci. Dod. tyg. Głosu Ludu. Warszawa
- Świat i Ludzie. Tyg. dod. Gazety Białostockiej. Białystok
- Świat i My, Dod. tyg. Głosu Olsztyńskiego. Olsztyn
- Świat i Życie, Ilustr. dodatek tygodniowy do Dziennika Zachodniego. Stalinogród
- Świat Młodych. Warszawa
- Świat Parański. Kurytyba
- Światowid. Kraków
- Świetl. — Świetlica. Warszawa
- Świetl. krak. — Świetlica Krakowska. Kraków

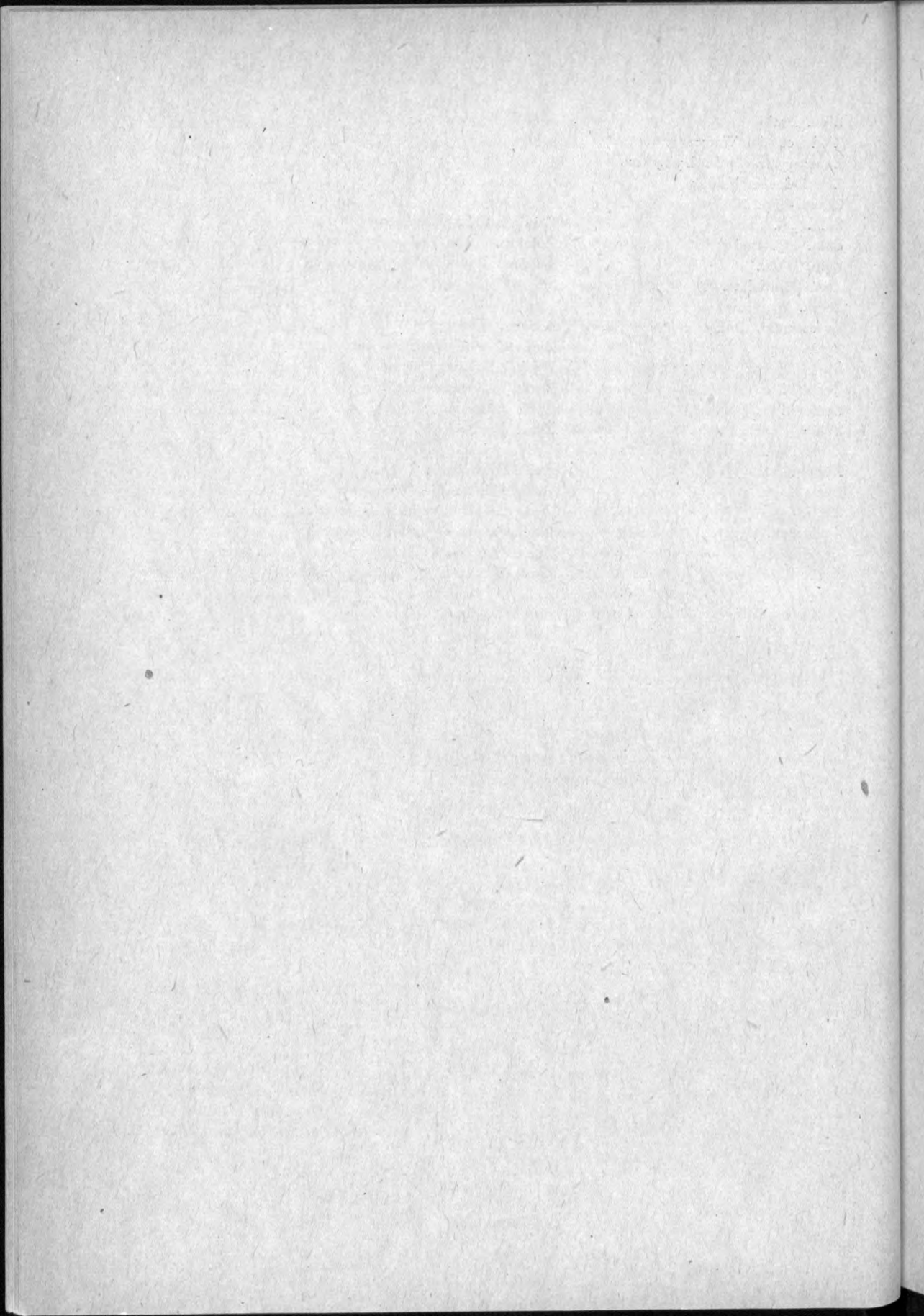
Syracuse (N. Y.) Post-Standard	
Szczutek. Lwów	
Szkoła. Lwów	
Szkoła zawod.	— Szkoła Zawodowa. Warszawa
Szopka. Warszawa	
Sztand. ludu	— Sztandar ludu. Lublin
Sztand. młodych.	— Sztandar Młodych. Warszawa
Sztuki piękne. Kraków	
Szünórák [Budapest ?]	
Tablet, The. London	
Tägl. Rdsch.	— Tägliche Rundschau. Berlin
Tatwelt, Die. Jena	
Teatr lud.	— Teatr Ludowy. Warszawa
Technik Przem. spoż.	— Technik Przemysłu Spożywczego. Warszawa
Tęcza. Poznań	
Teki hist.	— Teki Historyczne. Londyn
Temps. [Paris]	
Természed és társad. Budapest	
Teutsche Merkur, Der. (Der Deutsche Merkur) Weimar	
Theol. Quartalschr.	— Theologische Quartalschrift. Tübingen
Theol. u. Glaube. Paderborn	
Thorn. Freih.	— Thorner Freiheit. Thorn
Thorn. ostđ. Ztg.	— Thorner Ostdeutsche Zeitung. Thorn.
Thorn. wöch. Nachr.	— Thornische wöchentliche Nachrichten und Anzeigen. Thorn
Thorn. Wochenbl.	— Thorner Wochenblatt. Thorn
Thorn. Ztg.	— Thorner Zeitung. Thorn
Thornia. Thorn	
Tierärztl. Mitt-en	— Tierärztliche Mitteilungen. Hannover
Times, The. London	
Toekomst, De.	
Toledo (Ohio) Blade	
Toronto (Ont.) Globe	
Towarzysz. Lwów	
Trib. d. Jeunes	— La Tribune des Jeunes. Varsovie
Truhe, Die. Schleswig	
Tryb. Ludu	— Trybuna Ludu. Warszawa
Tryb. rob.	— Trybuna Robotnicza. Lwów
Tryb. Tyg.	— Trybuna Tygodnia. Dodatek Trybuny Robotniczej. Stalinogród
Tryb. Woln.	— Trybuna Wolności. Warszawa
Turysta. Warszawa	
Twórczość. Kraków	
Tydz. kult.-liter.	— Tydzień Kulturalno-Literacki. Kraków
Tydz. pol.	— Tydzień Polski. Warszawa
Tydzień. Drezno	
Tydzień. Dodatek do Kuriera Lwowskiego. Lwów	
Tyg. demokr.	— Tygodnik Demokratyczny. Warszawa
Tyg. ilustr.	— Tygodnik Ilustrowany, Warszawa
Tyg. jarosl.	— Tygodnik Jarosławski. Jarosław

- Tyg. kat. — Tygodnik Katolicki. Grodzisk
 Tyg. kat. (Gorzów) — Tygodnik katolicki. Gorzów Wlkp.
 Tyg. kutn. — Tygodnik Kutnowski. Kutno
 Tyg. liter. (Poznań) — Tygodnik Literacki. Poznań
 Tyg. liter. (Warszawa) — Tygodnik Literacki. Warszawa
 Tyg. łódzki — Tygodnik Łódzki. Łódź
 Tyg. lw. — Tygodnik Lwowski. Lwów
 Tyg. pol. — Tygodnik Polski. Warszawa
 Tyg. powsz. — Tygodnik Powszechny. Kraków
 Tyg. tor. — Tygodnik Toruński. Toruń
 Tyg. wielkop. — Tygodnik Wielkopolski. Poznań
 Uhrmacher-Zs. — Uhrmacher-Zeitschrift. Leipzig
 Uj Magyar Sion
 Umschau, Die. Frankfurt
 Unità. L'. Roma
 Université Catholique
 Universo, L'. Firenze
 Universum. Dresden
 Unser Danzig. Lübeck
 Unser Wille u. Weg. München
 Unsere erml. Heimat — Unsere ermländische Heimat
 Unsere Heimat. Allenstein
 Unsere Universität. Greifswald
 Urania (Jena)
 Urania. Warszawa
 Varš. univ. Izv. — Varšavskija Universitetskija Izvestija. Varšava.
 Venkov. Praha
 Vesjue tumbao. [Chiny]
 Vesmir. [Praha]
 Vestn. Akad. Nauk SSSR — Vestnik Akademii Nauk SSSR. Moskva.
 Vestn. Českosl. Akad. Véd. — Vestnik Československé Akademie Véd. Praha
 Vestn. Evropy — Vestnik Evropy. Sanktpeterburg
 Vestn. Leningr. Univ. — Vestnik Leningradskogo Universiteta. Leningrad
 Victoria, B. C. Colonist (Canada)
 Vie Nuove. Roma
 [Vingtième] 20e Siècle. Ottawa.
 Vita e Pensiero. Milano
 Vjschr. Astron. Ges. — Vierteljahrschrift der Astronomischen Gesellschaft. Leipzig
 Vjschr. Naturforsch. Ges. — Vierteljahrschrift der Naturforscher Gesellschaft. Zürich
 Vjschr. f. Gesch. u. Heimatk. Glatz — Vierteljahrsschrift für Geschichte und Heimatkunde der Grafschaft Glatz. Habelschwerdt
 Volk im Werden. Leipzig
 Volk u. Reich. Berlin
 Volk u. Schule. Temeschburg
 Völk. Beob. — Völkischer Beobachter. Berlin
 Volksschulfreund, Der. Königsberg
 Von Peking bis Tirana. Berlin
 Vopr. Filos. — Voprosy Filosofii. Moskva
 Vorfeld, Das. Krakau

- Vorstoss, Berlin
 Vossische Ztg. — Vossische Zeitung. Berlin
 W Obr. Pokoju — W Obronie Pokoju. Warszawa
 W Słońcu. Warszawa
 Wacht im Osten. Zoppot
 Wahrheit, Die. Leutkirch
 Walla-Walla (Wash.) Union Bulletin
 Wanderer, Der. Wien
 Wanderer durch Ost. u. Westpr. — Der Wanderer durch Ost — und Westpreussen. Elbing
 Warsaw Reprint
 Warta. Poznań
 Wędrowiec. Warszawa
 Weichsel — Post. Grudziądz
 Weimar. Sonntagsbl. — Weimarer Sonntagsblatt. Weimar
 Weite Welt, Die. Zürich
 Weltall, Das. Berlin
 Weltbühne. Berlin
 Weltliteratur, Die. Berlin
 Weltwacht der Deutschen. Dresden
 Weltwoche, Die. Zürich
 Westerm. Jb. — Westermanns Jahrbuch der Illustrierten deutschen Monatshefte. Braunschweig
 Westerm. Monatshefte — Westermann's Monatshefte. Braunschweig
 Westmark, Die. Neustadt a. H.
 Westpr. Ztg. — Westpreussische Zeitung. Elbing
 Westpreusse, Der. Lübeck
 Wetenschappelijke Bladen. Haarlem
 Wiad. farm. — Wiadomości Farmaceutyczne. Warszawa
 Wiad. górnicze. — Wiadomości Górnicze. Katowice
 Wiad. hist.-dydaktyczne. — Wiadomości Historyczno-Dydaktyczne Lwów
 Wiad. hutnicze. — Wiadomości Hutnicze. Warszawa
 Wiad. lekarskie. — Wiadomości Lekarskie. Warszawa
 Wiad. literackie. — Wiadomości Literackie. Warszawa
 Wiad. Liter. (Wilno) — Wiadomości Literackie. Wilno
 Wiad. matematyczne. — Wiadomości Matematyczne. Warszawa
 Wiad. Urz. Pat. — Wiadomości Urzędu Patentowego. Warszawa
 Widnokrag. Tygodniowy dodatek do Gazety Poznańskiej. Poznań
 Wieczory rodzinne. Warszawa
 Wiedza i Życie. Warszawa
 Wiek — Wiek. Gazeta polityczna, literacka i społeczna. Warszawa
 Wiek Nowy. Lwów
 Wielkopolanin. Poznań
 Wieniec. Warszawa
 Wieś. Łódź
 Wilson Libr. Bull. — Wilson Library Bulletin. New York
 Windsor (Ont) Daily Star, The.
 Wiss. Ann. — Wissenschaftliche Annalen. Berlin
 Wiss. u. Fortschr. — Wissenschaft und Fortschritt. Berlin

- Wiss. Z. Humboldt — Univ., Gesell. — Wissenschaftliche Zeitschrift der Humboldt-Universität
 u. sprachwiss. Reihe zu Berlin. Gesellschafts- und sprachwissenschaftliche
 Reihe. Berlin
- Woche, Die. Berlin
- Wolna Myśl rel. — Wolna Myśl Religijna. Kraków
 Wolnomyśl. pol. — Wolnomyśliciel Polski. Warszawa
 Wolność. Legnica
- Wort in der Zeit, Das. Regensburg
 Wschr. f. Astron., Meteorol. u. Geogr. — Wochenschrift für Astronomie, Meteorologie und Geo-
 graphie. Halle
- Wszechświat. Warszawa
- Wyzwol. spol. — Wyzwolenie Społeczne. Biała-Cieszyn
 Z. f. deutsche Philol. — Zeitschrift für deutsche Philologie. Halle
 Z. f. ges. Naturwiss. — Zeitschrift für die gesamte Naturwissenschaft. Berlin
 Z. f. Gesch. Erml. — Zeitschrift für die Geschichte und Altertumskunde
 Ermlands. Mainz-Braunsberg
- Z. f. kath. Theol. — Zeitschrift für die Katholische Theologie. Innsbruck
 Z. f. Kunst, Wiss. u. Gesch. d. — Zeitschrift für Kunst, Wissenschaft und Geschichte
 Krieges des Krieges. Berlin
 Z. f. mathem. naturwiss. Unterr. — Zeitschrift für den Mathematischen und Naturwissen-
 schaftlichen Unterricht. Leipzig
- Z. f. Mathem. Phys. — Zeitschrift für Mathematik und Physik, Leipzig
 Z. f. Münz-, Siegel- u. Wappenkunde — Zeitschrift für Münz-, Siegel u. Wappenkunde. Berlin
 Z. f. Naturwiss-en — Zeitschrift für Naturwissenschaften. Berlin
 Z. f. physik. u. chem. Unterr. — Zeitschrift für den Physikalischen und Chemischen
 Unterricht. Berlin
- Z. f. slav. Philol. — Zeitschrift für slavische Philologie. Leipzig
 Ž. Min. Narodn. Prosv. — Žurnal Ministerstva Narodnogo Prosvěščenija. Sank-
 peterburg
- Z. Ver. Deutscher Ingen. — Zeitschrift des Vereins Deutscher Ingenieure. Berlin
 Z. Ver. f. Gesch. Schlesiens — Zeitschrift des Vereins für Geschichte und Altertum-
 skunde Schlesiens. Breslau
- Z. Westpr. Geschver. — Zeitschrift des Westpreussischen Geschichtsvereins.
 Danzig
- Zahnärztl. Mitt-en — Zahnärztliche Mitteilungen. Berlin
 Zap. TN Tor. — Zapiski Towarzystwa Naukowego w Toruniu
- Zeit im Bild. Dresden
 Zenit — Zenit, Zentralblatt für astrologische Forschungen.
 Düsseldorf
- Zentralbl. f. Chir. — Zentralblatt für Chirurgie. Leipzig
 Zentralbl. f. Mathem. — Zentralblatt für Mathematik und ihre Grenzgebiete.
 Berlin
- Zgoda. Chicago
- Ziel. Sztand. — Zielony Sztandar. Łódź
- Ziemia. Warszawa
- Ziemia lub. — Ziemia Lubelska. Lublin
 Ziemia pol. — Ziemia Polska. Poznań
- Ziemia sieradzka. Sieradz
- Ziemomysł. Warszawa
- Života na východni Europě. Praha

- Živa. Praha
 Zjednoczenie. Warszawa
 Zmartwychwstanie. Bydgoszcz
 Znaki Czasu. Kraków
 Znanie-Sila. Moskwa
 Źołn. pol. — Źołnierz Polski. Warszawa
 Źołn. Pol. Lud. — Źołnierz Polski Ludowej. Warszawa
 Źołn. Woln. — Źołnierz Wolności. Warszawa
 Zora [Bratislava ?]
 Zorza. Warszawa
 Zwierciadło. Dodatek niedz. Słowa Polskiego. Wrocław
 Źycie gosp. — Źycie Gospodarcze. Warszawa
 Źycie i Kult. — Źycie i Kultura. Szczecin
 Źycie Liter. (Kraków) — Źycie Literackie. Kraków
 Źycie Liter. (Poznań) — Źycie Literackie. Poznań
 Źycie Młodz. — Źycie Młodzieży. Olsztyn
 Źycie Nauki. Kraków
 Źycie olszt. — Źycie Olsztyńskie
 Źycie Słow. — Źycie Słowiańskie. Warszawa
 Źycie Szk. — Źycie Szkoły. Toruń-Warszawa
 Źycie Szk. wyższ. — Źycie Szkoły Wyższej. Warszawa
 Źycie Warsz. — Źycie Warszawy. Warszawa
 Źycie Włocl. — Źycie Włocławka i Okolicy. Włocławek



BIBLIOGRAFIA

ALPHABET

I. PISMA KOPERNIKA

(układ chronologiczny)

1. Theophylactus Simocatta: Theophilacti Scolastici Simocati Epistole morales, rurales et amatoriae, interpretatione latina. Cracouie 1509 J. Haller k. 22 nlb.

Tłum. z greckiego Kopernik (wiadomość o tym tamże — s. 7)

Estr. XXXI, 139.

Zob. też: Jocher A: *Obraz bibliogr. histor. literatury ... w Polsce*. T. 1. s. 112—113. Poprzedzone wierszem Wawrzyńca Korwina. Autorstwo przekładu ustalił Götze Joh. Christian: *Merkwürdigkeiten der königl. Bibliothek zu Dresden*. Dresden 1743—1748 Bd. 2. Samml. 1 s. 6.

Jag., Rac., Uniw. Wrocław.

2. De lateribus et angulis triangulorum, tum planorum rectilineorum, tum sphaericorum; libellus eruditissimus et utilissimus, cum ad plerasque Ptolemaei demonstrationes intelligendas, tum vero ad alia multa, scriptus a clarissimo et doctissimo viro D. Nicolao Copernico Toronensi. Additus est canon semissium subtensarum reclararum linearum in circulo. Vittembergae 1542 Joh. Lufft k. 30 nlb.

Estr. XX, 75.

Przedm.: J. G. Rheticus. *Przedr.: Spicilegium Copernicanum* 1873 s. 104—105 (poz. 656); Prowe L.: *Nic. Copernicus*. Bd. 2 1884 s. 378—381 (poz. 429). Pol. tłum. przedmowy: Polkowski I: *Kopernikijana* t. 1 1873 s. 145—147 (poz. 653). Po przedmowie epigram Dantyszka. Dzieło to weszło do *De revolutionibus* jako 13 i 14 rozdz. I księgi.

Jag. — 2 egz., Czart., Bibl. Śl., Kórn., Uniw. Wrocław, Muz. Frombork.

3. Nicolai Copernici Torinensis De Revolutionibus orbium coelestium Libri VI. Habes in hoc opere, iam recens nato et aedito, studiose lector, motus stellarum, tam fixarum, quam erraticarum, cum ex veteribus tum etiam ex recentibus observationibus restitutos et novis insuper ac admirabilibus hypothesis ornatos. Habes etiam tabulas expeditissimas, ex quibus eosdem ad quodvis tempus quam facillime calculare poteris. Igitur eme, lege, fruire. Norimbergae 1543 Joh. Petreius. k. 6 nlb., 196, err. 1 k.

Estr., XX, 76.

KAMIEŃSKI Michał: O właściwy tytuł dzieła Kopernika. *Życie nauki* 7: 1949 nr 40—42 s. 603—604. Toż z pewnymi zmianami *Od A do Z* 1953 nr 22 s. 2.

KOYRÉ Alexandre: Traduttore-traditore. À propos de Copernic et de Galilée. *Isis* V. 34: 1943 s. 209—210.

O trudnościach tłumaczenia. M. in. sprawa właściwego tytułu *De revolutionibus*.

ROSEN Edward: The authentic title of Copernicus's Major work. *J. Hist. of Ideas* 4: 1943 nr 4 s. 457—474. Odb. Kwestii tej autor nie rozstrzyga.

Autorem przedmowy *Ad lectorem de hypothesibus huius operis*: Andreas Osiander. W związku z tym:

CURZE Maximilian: Hat Copernicus die Einleitung in sein Werk *De Revolutionibus* selbst gestrichen oder nicht? *Z. f. Mathem. Phys.* 20: 1875, Hist.-liter. Abt. s. 60—62; *Repert. liter. Arbeit Mathem.* 1: 1876 s. 249. Ponadto zob. poz. 694. 1358 i 1546. Przedr. przedmowy Osiana Prowe L.: Nic. Copernicus, Bd. 2: 1884 s. 13—14 (poz. 429), w tłum. niem. tamże, Bd. 1 T. 2 s. 526—528, a także poz. 54. Przedmowę podaje również Hirsch E.: *Die Theologie des Andreas Osiander*. Göttingen 1919 s. 290; tamże, s. 118—120 Osiander o Koperniku. (Stadniczenko I.: Osiander spod ciemnej gwiazdy. *Ilustr. Kur. pol.* 21/22 VI 1953 s. 6, ilustr.)

W związku z I wydaniem również:

GANSINIEC Ryszard: Rheticus jako wydawca Kopernika. *Spraw. PAU* T. 53: 1952 nr 3 s. 134—137.

Erraty wydanej później i zawierającej wierne powtórzenie tytułu duża ilość egzemplarzy nie posiada.

Ilość egz. I wydania na świecie obliczają: Zinner na 69, Mierzwa na 82, K. Zeller na 74. W Polsce obecnie — 12 egz. (Baranowski Henryk: Ile jest na świecie egzemplarzy I wydania „*De revolutionibus*” *Ilustr. Kur. pol.* 18 VI 1953 s. 6, ilustr.).

W związku z niniejszą poz. ponadto:

BOND Drew: The *De Revolutionibus orbium coelestium*. *Science* V. 63: 1926 s. 636—637. (Opis egzemplarza posiadanego przez New York Public Library i o potrzebie tłumaczenia tego dzieła na jęz. ang.).

BRASCH E.: The English translation of *De revolutionibus orbium coelestium*. *Science* V. 64: 1926 s. 158—159. (Wiadomość o przygotowywanym do druku tłumaczeniu J. F. Dobsona. Wydawcą miała być Oxford Univ. Press. Dalej też wiadomość o czterech egz. *De revolutionibus* w USA).

BRASCH Frederick E.: The first edition of Copernicus *De revolutionibus*. *Libr. of Congr. quart.* J. 3: 1946 s. 19—22.

DUBICKI J. K.: O pervom izdani v svet sočinenija Kopernika. *Rižskij Vestnik* 1872 nr 268.

WERNIC Wiesław: Cięż Kopernika. *Rzeczposp.* 1950 nr 59. (Notatka o Płocku i egz. I wydania *De revolutionibus* posiadanego przez Tow. Naukowe w Płocku).

PETERSON Eugen: *De revolutionibus von Nicolaus Copernicus*: Bearbeiter, Verleger und Drucker des Werkes. (Zum 19 Febr. 1923). *Börsenbl. f. deutschen Buchhandel* Jg. 90: 1923 s. 194—195.

Uniw. Tor. (egz. z erratą) Ks. M., Jag. — 2 egz. (w tym 1 z notatkami J. Brożka), Czart. (egz. z bibl. Zygmunta Augusta). Uniw. Warsz., Uniw. Wrocław, Ossol., Kórn., Pozn. TPN Rac., Tow. Nauk. w Płocku.

4. Nicolai Copernici Torinensis de *Revolutionibus orbium coelestium*, Libri VI. In quibus stellarum et fixarum et erraticarum motus, ex veteribus atque recentibus observationibus, restituit hic autor. Praeterea tabulas

expeditas luculentasque addidit, ex quibus eosdem motus ad quoduis tempus mathematicum studiosus facillime calculare poterit. Item, De Libris Revolutionum Nicolai Copernici Narratio prima per M. Georgium Joachimum Rheticum ad D. Joan. Schonerum scripta. Basileae 1566 ex officina Henricpe-trina k. VI nlb., 213.

Estr. XX, 76.

Przedr. I wydania z pominięciem erraty. Dodana Narratio prima k. 196b — 213a, lecz bez Encomium Prussiae.

Uniw. Tor., Ks. M. — 2 egz. (jeden interfoliowany, drugi również interfoliowany z notatkami M. Curtzego), Nar., Uniw. Warsz., Jag., Obserw. Astr. Kraków, Czart., Uniw. Pozn., Pozn. TPN, Kórn. — 2 egz., Muz. Frombork, Bibl. M. Gdańsk, Uniw. Wrocław, Ossol. — 2 egz., Jędrzejów — 2 egz.

5. [De revolutionibus. Tłum. ang. kilku rozdziałów/z I księgi]. W: Digges Thomas: A perfit description of the caelestial orbes... [b. m. w.] 1576.

6. [List do Bernarda Wapowskiego z 23 VI 1524, fragment]. W: Brahe Tyge... De Mundi aetheri receptioribus phaenomenis liber secundus qui est de illustri stella caudata ab elapso fere triente Nouembris anni 1577 ... Uraniburgi 1588.

Wzmianka o tym liście m. in.: Ossoliński Józef M.: Wiadomości histor.-krytyczne do dziejów literatury pol. T. 1 Kraków 1819 s. 469.

Günther Siegmund: Der Wapowski-Brief des Copernicus ... zob. poz. 1586.

7. Handlung von der Müntze. W: Schütz Kaspar: Historia rerum prussicarum. Zerbst 1592 s. 517—520.

Estr. XXVII, 281—282.

De estimatione monete w tłum. niem.

Uniw. Tor.

Zob. też poz. 122—123.

8. Handlung von der Müntze. W: Schütz K.: Hist. rerum prussicarum. Leipzig 1599 s. 480—482.

Estr. XXVII, 282—283.

Uniw. Tor.

9. Nicolai Copernici Torinensis Astronomia instaurata libri sex comprehensa, qui de Revolutionibus orbium coelestium inscribuntur. Nunc domum post 75 ab obitu authoris annum integritati suae restituta notisque illustrata, opera et studio D. Nicolai Mulerii medicinae ac matheseos professoris ordinarii in nova Academia, quae est Groningae. Amsterrodami 1617 Excud. Wilh. Jansonius k. XXV nlb., ss. 487.

Estr. XX, 75.

Treść: Wstęp uzupełniony przez Müllera krótką biografią Kopernika, indeksami, przedmową oraz epigramem P. Winsemiusa, s. I — XXVI; De revolutionibus, s. 1—470; wykaz obserwacji astronomicznych przytaczanych przez Kopernika, s. 470—488.

Ks. M., Jag., Czart., Obserw. Astr. Kraków, Bibl. PAN, Ossol., Uniw. Wrocław., Uniw. Pozn., Pozn. TPN., KUL., Muz. Frombork (egz. Heweliusza z jego notatkami).

Wiadomość o istnieniu wydania amsterdamskiego z 1640 r. nie odpowiada prawdzie. Podają ją: Estreicher XX, 75 (bez wskazania biblioteki, w której się znajduje) i za nim Bruchnalski. Poza tym: Brunet J.: *Manuel du librairie*. T. 2 s. 257; Ebert: *Allgem. Bibliogr. Lex.* T. 1 s. 400; Houzeau-Lancaster: *Bibliogr. gén. de l'astronomie*. T. 1 Cz. 1 s. 578 oraz Curtze M.: *Z. f. Mathem. Phys.* 19 : 1874, Liter. hist. Abt., s. 18, wg którego wydanie to miała posiadać drezdeńska Landesbibliothek. Zinner E. *Entstehung u. Ausbreitung d. Copernicani-schen Lehre* 1943 s. 448 — stwierdza, że w Dreźnie nie znalazł wyżej wymienionego egz. Nie znają również tego wydania: Estreicher (!) II, 428; Prowe: *Nic. Copernicus Bd. 1 T. 2 s. 544*; Birkenmajer w *Wyborze pism Kopernika* (1920 i 1926). W spisie wydań poprzednich w toruńskim wyd. „*De revolutionibus*” z r. 1873 również nie wykazano tego wydania.

10. Nicolai Copernici *Dissertatio de optima monetae cudendae ratione, anno MDXXVI scripta nunc primum exejus autographo i typis vulgata* [2-gi tyt. w jęz. pol.]: *Rozprawa Mikołaja Kopernika o urządzeniu monety napisana 1526 roku...* *Pam. warsz.* 1816 t. 5 sierpień, przedm. s. 381—385, tekst s. 386—423. Odb. Warszawa 1816 ss. 45.

Wstęp i tłum. F[eliks] B[entkowski]. Tekst dwujęzyczny (łac. i pol.). Tyt. łaciński samej rozprawy: *Monete cudende ratio per Nicolaum*; tytuł polski: *Sposób urządzenia monety przez Mikołaja Kopernika*.

Tekst wg kopii sporządzonej na żądanie Sam. B. Lindego z odpisu F. Reicha w archiwum królewieckim.

Uniw. Warsz.

11. [List do Albrechta, ks. pruskiego. Frombork 21 VI 1541]. W: Faber K.: *Ein Beitrag zur Lebensgeschichte des Nic. Copernicus. Beitr. z. Kunde Preussens Bd. 2 : 1819 s. 267 i tabl.*

Tekst oraz facsim.

Por. poz. 2005

Uniw. Tor.

12. [List do Jana Dantyszka. Frombork 11 VI 1533]. *Edinburgh philos. J.* 1821 nr 9.

Facsim. z oryginału w Bibl. Puławskiej.

Historia tej publikacji - Sienkiewicz Karol: *Dziennik podróży po Anglii 1820—1821*. Wrocław 1953 s. 224 i 243.

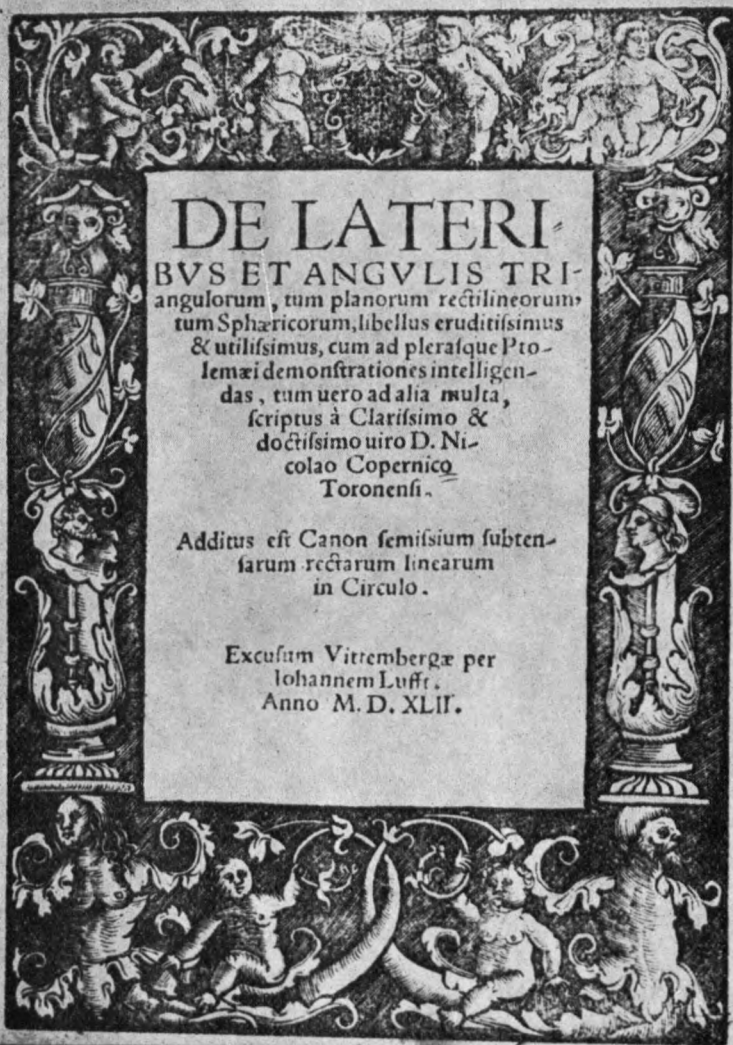
13. List... do Biskupa Chełmińskiego [J. Dantyszka]. Z Frauenburga d. 8 czerwca r. 1536. W: Niemcewicz J. U.: *Zbiór pamiętników histor. o dawnej Polsce*. T. 4 Warszawa 1822 s. 64—65.

Tekst wg oryg. w Puławach.

Uniw. Tor.

14. List ... do Biskupa Chełmińskiego, 9 sierpnia 1537. W: Niemcewicz: *Zbiór pamiętników ... jw. : s. 65—66*.

Tekst wg oryg. w Puławach.



DE LATERRIS
BVS ET ANGVLS TRI-
angulorum, tum planorum rectilineorum,
tum Sphaericorum, libellus eruditissimus
& utilissimus, cum ad pleraque Pto-
lemæi demonstrationes intelligen-
das, tum uero ad alia multa,
scriptus à Clarissimo &
doctissimo uiro D. Ni-
colao Copernico
Toronensi.

Additus est Canon semisium subten-
sarum rectarum linearum
in Circulo.

Excusum Vittembergæ per
Iohannem Lufft.
Anno M. D. XLII.

NICOLAI CO
PERNICI TORINENSIS
DE REVOLUTIONIBVS ORBIS
um cœlestium, Libri VI.

Habes in hoc opere iam recens nato, & ædito,
studiose lector, Motus stellarum, tam fixarum,
quàm erraticarum, cum ex veteribus, tum etiam
ex recentibus obseruationibus restitutos: & no-
uis insuper ac admirabilibus hypot.^hæsis or-
natos. Habes etiam Tabulas expeditissimas, ex
quibus eisdem ad quoduis tempus quàm facilli-
me calculare poteris. Igitur eme, lege, frue.

Ἀγαμέμνων ἄδεις εἰσίτω.

* Norimbergæ apud Ioh. Petreium,
Anno M. D. XLIII.

15. List ... do Jana /Dantiska/ Biskupa Chełmińskiego [Frombork 11 IV 1533, omyłkowo datowany 1523]. (W art.: [Hoffmanowa Klementyna]: Opis podróży do iednéj części Pruss niegdyś Polskich). *Rozrywki dla Dzieci* R. 3: 1826 t. 5 nr 26:1 II s. 81—82.

Tekst wg oryg. w Bibl. Puławskiej w tłum. autorki artykułu. Tamże, s. 64—67: o domu Kopernika; s. 69—80; fragm. rozprawy Śniadeckiego (poz. 1513). Do zeszytu dodana litografia Kopernika wg Marii H.

Nar.

16. List ... [do Jana Dantyszka. Frombork 2 XII 1538]. W art.: Hoffmanowa: Opis podróży ... jw.: s. 82—83.

Tekst wg oryg. w Bibl. Puławskiej.

17. List ... [do J. Dantyszka. Frombork 11 III 1539]. W art.: Hoffmanowa: Opis podróży ... jw. s. 83—84.

Tekst wg oryg. w Bibl. Puławskiej.

17a. List ... do Jana /Dantiska/ ... [11 IV 1533]. W art.: Hoffmanowa: Opis podróży (jak poz. 15); jest to 2 wyd. 1828 (paginacja identyczna).

Nar.

17b. List ... [do J. Dantyszka, z 2 XII 1538] W art.: Hoffmanowa: Opis podróży ... jw.

17c. List ... [do J. Dantyszka, z 11 III 1539]. W art.: Hoffmanowa: Opis podróży ... jw.

18. List ... do Biskupa Chełmińskiego [Dantyszka]. Frombork 8 VI 1536. W: Niemcewicz J. U: Zbiór pamiętników histor. o dawnej Polsce. T. 4 Lipsk 1839 s. 54.

Ks. M.

19. [List do J. Dantyszka. Frombork 9 VIII 1537]. W: Niemcewicz: Zbiór pamiętników ... jw. s. 55.

20. [List do J. Dantyszka. Frombork 27 VI 1541]. W: *Isographie des hommes célèbres ou Collection de facsimile, des lettres autographes et de signatures*. T. 1 Paris 1843.

Facsim.

21. [List do J. Dantyszka. Frombork 27 VI 1541]. *J. f. reine angew. Mathem.* 29: 1845 H. 2 po s. 184.

Facsim.

Uniw. Tor.

22. [List do ks. Albrechta. Frombork 21 VI 1541]. W: Denkschrift zur Enthüllung-Feier d. Cop. Denkmals zu Thorn. Thorn 1853. (poz. 2589).

Facsim.

Ks. M.

23. [List do Maurycego Ferbera, biskupa warmińskiego. Frombork 29 II 1524]. W: Prowe L.: Mitt-en aus schwed. Archiven u. Bibl. Berlin 1853 s. 9 (poz. 705).

Tekst wg rękopisu w Bibl. Uniw. w Upsali.

Ks. M.

24. [List do Dantyszka. Frombork 25 IV 1538]. W: Prowe: Mittelungen ... jw. II tabl.

Facsim. Data tego listu u Prowego i Polkowskiego — 15 IV 1538 — jest mylna.

Ks. M.

25. [List do Dantyszka. Frombork 25 IV 1538]. W: Prowe: Mitteilungen... jw. s. 10.

Tekst wg oryg. w Bibl. Uniw. w Upsali.

26. Querela Capituli contra mgrum Albertum et e. ordinem super iniuriis irrogatis 1521 sub induciis belli. W: Prowe: Mitteilungen jw. s. 6—9.

Tekst wg rękopisu w archiwum sztokholmskim.

27. Nicolai Copernici Torunensis De Revolutionibus Orbium Coelestium libri sex. Accedit G. Joachimi Rhetici Narratio prima, cum Copernici nonnullis scriptis minoribus, nunc primum collectis, eiusque vita. [2-gi tyt. w jęz. pol.:] Mikołaja Kopernika Toruńczyka O Obrotach Ciał Niebieskich ksiąg sześć. Nadto Opowiadanie J. Joachima Retyka, różne pisma mniejsze M. Kopernika zebrane i życiorys jego. Warszawa 1854 druk. St. Strąbski ss. LXXV, 642, VII, tabl. 4.

Treść: 1. Baranowski Jan: Przedmowa tłumacza [i wydawcy]. s. I—IV; treść dzieła, s. IV—XL. 2. Bartoszewicz Julian: Życiorys M. Kopernika s. XLI—LXXV. 3. Osiński Ludwik: Oda o Koperniku, s. 4 nlb. 4. Osiander Andreas: Ad lectorem de hypothesis huius operis, s. 1—2. 5. Schönberg Nic.: [List ... do Kopernika] s. 3. 6. Kopernik: Ad Sanctissimum Dominum Paulum III Pontificem Maximum Praefatio in libros Revolutionum, s. 4—9. 7. tegoż: Praefatio s. 10—12 [ogłoszono po raz pierwszy, jest to wstęp do książki I rozpoczynający się od słów "Inter multa et varia...". 8. Nicolai Copernici Revolutionum Libri (VI), s. 13—485. 9. Rheticus G. J.: De libris Revolutionum Nicolai Copernici Narratio prima, s. 487—574. 10. Kopernik: De lateribus et angulis triangulorum ... s. 545—547 [wstęp do trygonometrii pióra Retyka, tekst zob. Księga I De revolutionibus]. 11. Rheticus G. J.: Ephemerides novae ... s. 548—552 [fragm. wstępu]. 12. Kopernik: Septem sidera, s. 553—562 [tłum.: I. Badeniego]. 13. Kopernik: Monetae cudendae ratio, s. 563—574. 14. Kopernik: De octava sphaera contra Wernerum [List do Wapowskiego 23 VI 1524]. 15. Listy Kopernika do Dantyszka z 11 IV 1533, 8 VI 1536, 9 VIII 1537, 2 XII 1538, 17 III 1538, 11

III 1539 — s. 583—588; do kapituły warm. z 22 X 1518, s. 589; do F. Reicha [bez daty] s. 590—591; do Dantyszka z 11 I 1539, s. 592 i z 27 VI 1541, s. 593. 16. Theophylacti Scholastici Simocatti Epistolae morales, rurales et amatoriae interpretatione latina Nicolai Copernici, s. 595—631. 17. Dodatek zawierający listy Kopernika lub dotyczące go: Kopernik do biskupa M. Ferbera z 29 II 1524, s. 633, do Dantyszka z 25 IV 1538, s. 634; Albrecht, ks. pruski, do kapituły i Kopernika z r. 1541, s. 635—636; Kopernik do Albrechta z 15 i 21 VI 1541, s. 636—637; Donner G. do Albrechta z 3 VIII 1543, s. 638. Nonnullae Epistolae, Copernici mentionem inferentes, cura Johannis Broscii ... s. 639—641. Indeks nazwisk, s. I—VI.

Tekst dwujęzyczny łac.-polski.

Facsimilia: po s. 12 przedmowa Kopernika do I księgi oraz na końcu po objaśnieniach rycin listy Kopernika z 27 VI 1541 i 9 VIII 1537.

Ilustracje całostr.: Kopernik wg F. Piwarskiego przed kartą tytułową; reprodukcja dwóch medali po s. XI; pomnik warszawski przed s. 1; pomnik toruński przed s. 487.

[Baranowski Jan]: Mikołaja Kopernika Toruńczyka o Obrotach ciał niebieskich ksiąg sześć ... w Warszawie 1854 ... *Bibl. warsz.* 1855 T. 1 s. 561—573. Odb. ss. 15. Przedr.: Polkowski I.: *Kopernikijana* T. 1 1873 s. 183—195.

Omówienie wydania warsz. z r. 1854 z podaniem treści „De revolutionibus”.

Baranowski Jan: Przedmowa do dzieła Mikołaja Kopernika o Obrotach ciał niebieskich tudzież do innych pism tego autora, które wyszły w Warszawie roku 1854 ... Przedr.: Polkowski I.: *Kopernikijana* T. 1. 1873 s. 153—181.

Bartoszewicz Julian: Do historii wydania warszawskiego dzieł Kopernika. *Dz. warsz.* 1855 nr 56.

Bartoszewicz Kazimierz: O zapomnianym pomniku warszawskim Kopernika. 1. Twórcy. 2. Pomnikowe wydawnictwo. *Rzeczposp.* 1923 nr 72—73.

Chalasiński Józef: Pierwsze polskie wydanie Kopernika „O obrotach ciał niebieskich”. Z dziejów ruchu umysłowego Warszawy w połowie XIX w. *Nauka pol.* R. 1 : 1953 nr 2 s. 175—198.

Rec.: O wydaniu „De revolutionibus” ... *Gwiazdka ciesz.* 1855 nr 10 s. 86; Hipler Franz, *Natur u. Offenb.* 3 : 1856 s. 134 i nast.

28. De estimatione monete. W: *Acta Tomicianae*. T. 5 Posnaniae 1855 s. 167—169.

Ks. M.

Zob. też poz. 122—123.

29. [List do Albrechta, ks. pruskiego. Frombork 15 VI 1541]. W: *Prowe L.: Nic. Copernicus in seinen Beziehungen zu dem Herzoge Albrecht von Preussen*. Thorn 1855 s. 30 (poz. 1063).

Tekst oryg.

Uniw. Tor.

30. [List do Albrechta, ks. pruskiego. Frombork 21 VI 1541]. W: *Prowe L.: Nic. Copernicus ... jw.* s. 31.

31. [List do J. Dantyszka. Frombork 8 VI 1536]. W: *Dantyszek J., Kopernik M.: ... Geistliche Gedichte*. Münster 1857 s. 297.

Tekst łac.

Uniw. Tor.

32. [List do Dantyszka. Frombork 27 VI 1541]. W: Dantyszek, Kopernik: Geistliche Gedichte jw. s. 298.

33. [List do J. Dantyszka. Frombork 3 III 1539]. W: Szulc D.: Nowe listy Kopernika. *Bibl. warsz.* 1857 t. 4 s. 782.

Tekst łac. i tłum. pol.

Uniw. Tor.

34. [List do Dantyszka. Frombork 28 IX 1541] W: Szulc: Nowe listy ... jw. s. 783.

Tekst łac. i tłum. pol.

35. Praefatio. *Natur u. Offenb.* Jg. 3: 1857 s. 138.

Wstęp do I księgi „De revolutionibus”. Wyd. Fr. Hipler wg wydania warszawskiego.

36. Die Trigonometrie von Copernicus, übers. v. Menzzer. Jahresberichte d. höheren Bürgerschule zu Halberstadt 1857 ss. 21.

13 i 14 rozdz. I ks. „De revolutionibus”.

37. Copernici in libros de revolutionibus orbium coelestium praefatio. [Wyd. Fr. Beckmann]. Index lectionum Lycei Hosiani Brunsbergae 1859 ss. 4.

38. An Seine Heiligkeit den Papst Paul III. Nikolaus Kopernikus' Vorbericht zu den Büchern über die Umläufe der Himmelskörper. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 2: 1861/3 s. 332—338.

Uniw. Tor.

39. Monete cudende ratio [2-gi tyt. w jęz. franc.:] *Traité de la monnaie.* [Współwyd. z:] Oresme Nicole, *Traictie de la première invention des monnoies ...* Paris 1864 *Libr. De Guillaumin* s. 1—83.

Tekst łac. i franc.

Wyd. i tłum.: L. Wołowski. Tęgoż wstęp oraz *Entretien familier sur le traité de la monnaie de Nicolas Copernic.*

Nar.

40. An Seine Heiligkeit den Papst Paul den Dritten. Des Nikolaus Copernicus Vorwort zu seinem Werke über die Umwälzungen der Himmelskörper. W: Prowe L.: *Über die Abhängigkeit des Copernicus ...* Thorn 1865 s. 9—14 (poz. 1282).

Uniw. Tor.

41. Vorrede. W: Prowe L.: *Über die Abhängigkeit ...* jw. s. 44—46. Tłum. niem. przedmowy do I ks. „De revolutionibus”.

42. List ... do J. Dantyszka. [Frombork 28 IX 1539]. W: Przeździecki A.: Dwa niedawno odkryte i nieznanne dotychczas listy ... *Bibl. warsz.* 1869 t. 3 s. 138—139.

Tekst oryg. na podstawie rękopisu Bibl. Narod. w Paryżu oraz tłum. pol.

43. Lysis: [List do Hipparcha w tłum. Kopernika]. W: De revolutionibus. Thorn 1873 s. 35—36 (poz. 45).

List ten stanowił pierwotne zakończenie I księgi po rozdziale 11. I wyd.

44. Lysis: Der Brief des ... an Hipparchus nach der Übersetzung des Kopernikus. W: Hipler Fr.: Die Biographen des N. Kopernikus. *Altpr. Mschr.* Bd. 10: 1873 s. 213—214.

Tekst łac.
Uniw. Tor.

45. De Revolutionibus orbium coelestium libri VI. Ex auctoris autographo recudi curavit Societas Copernicana Thorunensis. Thoruni 1873 Sumptibus Societatis Copernic. ss. XXX, 494.

Treść: Praefatio, Prolegomena s. I—XXIII; ... Revolutionum libri sex, s. 1—444; Rheticus G. J.: De libris Revolutionum ... narratio prima, s. 445—490; Addenda et corrig. Index s. 491—494.

W związku z tym: Cantor: Jubiläums-Ausgabe des Hauptwerkes des Kopernikus. *Argovia* 1872 s. 4564; Curtze Maximilian: Das Originalschreiben des Copernicanischen Hauptwerkes „De Revolutionibus“ und die Neuausgabe desselben durch den Copernicus-Verein. *Grunert's Arch. Mathem. Phys.* Bd. 54: 1872 H. 4. Odb. ss. 8.

O historii tego wydania również w art.: Curtze M.: Leopold Friedrich Prowe. W: Zu der ... 1888 stattfind. öffentl. Schulprüfung ... Kgl. Gymn. zu Thorn. Thorn 1888, s. IV.

Uniw. Tor.

46. Monumenta Copernicana. Festgabe zum 19 Februar 1873 von Leopold Prowe. Berlin 1873 Weidmannsche Buchhandl. ss. VIII. 164.

Odb. z: Prowe L.: Nic. Copernicus Bd. 2: 1884 (poz. 429).

Teksty oryginalne.

Treść: 1. Die Widmung an Papst Paul III, s. 1—6. 2. Die Einleitung zum ersten Buche, s. 7—10. 3. Die Klageschrift gegen den Hochmeister Albrecht, s. 11—16, tekst wg oryg. w arch. sztokholm. 4. Das Gutachten über die Verbesserung der preussischen Münze ... 1522, s. 17—25, tekst wg recesów gdańskich. 5. Die Denkschrift über das preussische Münzwesen in lateinischer Sprache, s. 26—40, tekst wg kopii rękopiśm. w archiwum królewickim. 6. Die Briefe des Theophylactus Simocatta, s. 41—123, tekst grecki wraz z tłum. Kopernika: poprzedza je „Carmin“ Wawrzyńca Korwina. 7. Der Brief des Lysis an Hipparch, s. 124—133, tekst grecki oraz tłum. łac. Kopernika. 8. List ... do kapituły warm., Melzak 22 X 1518, s. 139, tekst wg oryg. w arch. w Królewcu. 9. List ... do biskupa M. Ferbera, Frombork 29 II 1524, s. 140—141, tekst wg oryg. w Bibl. Uniw. w Upsali. 10. List ... do Wapowskiego. 3 VI 1524, s. 141—149, tekst wg wyd. warsz. 11. List ... do Fel. Reicha. [1526—1528?] s. 150—152, tekst wg kopii w arch. królewickim. 12. List... do J. Dantyszka [ten list i nast. pisane z Fromborka] 11 IV 1535. s. 153—154, tekst wg wyd. warsz. 13. List ... do Dantyszka. 8 VI 1536, s. 154—155, tekst wg wyd. warsz. 14. List ... do tegoż, 9 VIII 1537, s. 155—

156, tekst jw.. 15. List ... do tegoż, 25 IV 1538, s. 157, tekst wg oryg. w Bibl. w Upsali. 16. List ... do tegoż, 2 XII 1538, s. 157—158, tekst wg wyd. warsz.. 17. List ... do tegoż, 11 I 1539, s. 159, tekst jw.. 18. List ... do tegoż 3 III 1539, s. 159—160, tekst wg *Bibl. warsz.* 1857. 19. List ... do tegoż, 11 III 1539, s. 160—161, tekst wg wyd. warsz.. 20. List ... do tegoż, 28 IX 1539, s. 161, tekst wg *Bibl. warsz.* 1869. 21. List ... do Albrechta, ks. pruskiego, 15 VI 1541, s. 162, tekst wg oryg. w arch. królewieckim. 22. List ... do tegoż 21 VI 1541, s. 163, tekst jw. 23. List ... do Dantyszka, 27 VI 1541, s. 164, tekst wg oryg. w Król. Bibl. w Berlinie.

Ks. M.

47. Polkowski Ignacy: Kopernikijana. T. I Gniezno 1873.

Opis podstawowy zob. poz. 653.

Z treści (wszystkie dzieła Kopernika w tłum. pol.): 1. Teofilakta Scholastyka Symokaty Listy obyczajowe, sielskie i erotyczne z greckiego na język łaciński przełożył ..., s. 1—32. 2. Sposób urządzenia monety s. 33—44. 3. Instrukcja kanoników kapituły Warmińskiej, co do przymówienia się i skargi jaką oni przeciwko J. O. Księciu i Wielkiemu Mistrzowi i jego zakonowi zanieść mają, s. 45—48. 4. Do Jego Świątobliwości Pawła III, papieża ... Przedmowa do dzieła: O obrotach ciał niebieskich, s. 61—65. 5. Pierwotna przedmowa ... do dzieła: O obrotach ciał niebieskich. s. 66—67; 6. O ósmej sferze, przeciwko Wernerowi. [List do Wapowskiego], z Warmii, 3 VI 1524, s. 68—74. 7. List do prałatów i kanoników kościoła warmińskiego, z Melzaku, 22 X 1518. s. 74—75. 8. List ... do Maurycego Ferbera, biskupa warmińskiego, Frombork, 29 II 1524, s. 75—76; 9. List ... do Felixa Reich[a], kanonika Warmińskiego, z Warmii 8 IV 1528 [wg Spicil. Copernic.], s. 76—78; 10. List ... do Biskupa Elekta Chełmińskiego Jana Dantyszka [ten list i nast. pisane były we Fromborku] 11 IV 1533, s. 78—79. 11. List ... do tegoż, 8 VI 1536 s. 79; 12. jw., 9 VIII 1537, s. 80. 13. List do Jana Dantyszka Biskupa Warmińskiego, w imieniu kapituły Warmińskiej, redakcyi Mikołaja Kopernika, 17 III 1538, s. 81. 14. List ... do tegoż, 15 IV 1538, s. 81—82. 15. jw., 2 XII 1538, s. 82. 16. jw., 11 I 1539, s. 83. 17. jw., 3 III. 1539, s. 83—84. 18. jw., 11 III 1539, s. 84. 19. List ... do księcia Albrechta Pruskiego, 15 VI 1541, s. 85. 20. jw., 21 VI 1541, s. 86. 21. List... do J. Dantyszka, 27 VI 1541, s. 86—87. 22. jw., 28 IX 1541, s. 87—88.

Ks. M.

48. Spicilegium Copernicanum. Festschrift d. histor. Vereins für Ermland... Hrsg. v. Fr[anz] Hipler. Braunsberg 1873.

Opis podstawowy zob. poz. 656.

Teksty oryginalne.

Z treści: 1. Theophylactus Simocatta. Epistolae morales, rurales et amatoriae interpretatione latina Nicolai Copernici, s. 74—102; tekst wg wyd. I. z egz. drezdeńskiego. 2. De Revolutionibus orbium coelestium libri VI, [treść: przedm. Osiandra, list kard. Schönberga, przedm. do Pawła III oraz pierwszych 11 rozdziałów I ks., z pozostałych ksiąg jedynie wstępy i tytuły wszystkich rozdz.] s. 113—151. 3. Licentiae vendicionis censuum [Olsztyn 15 i 27 III 1518], s. 163—165. 4. List do kapituły warm., 22 X 1518], s. 165—166, tekst wg wyd. warsz.. 5. Querela Capituli contra magistrum Albertum et eius ordinem super iniuriis irrogatis 1521 sub induciis belli, s. 166—170, tekst wg: Prowe L.: Mitteilungen ..., 1853 s. 6 (poz. 705). 6. [List do M. Ferbera, biskupa warm., 29 II 1524], s. 170—172, tekst wg oryg. w Upsali. 7. [List do Bernarda Wapowskiego, 3 VI 1524]. s. 172—179, tekst wg wyd. warsz. 8. Handlung von der Müntze, s. 179—184, przedr. z.: Schütz K.: Hist. rerum Prussicarum. Leipzig 1599 s. 480—482 (poz. 8). 9. Monete cudende ratio, s. 185—195, tekst wg królewieckiej kopii rękopiśm.. 10. Felici Reich De moneta, s. 195—197, [wg Hiplera (Spicil. Copernic. s. 195), list ten na-

pisany został 8 IV 1528]. 11. [List do Dantyszka, 11 IV 1533], s. 197—198 (nr 11—14 wg wyd. warsz.). 12. jw., 8 VI 1536, s. 198—199. 13. jw., 9 VIII 1537, s. 199—200. 14. [List w imieniu kapituły warm. do Jana Dantyszka, Frombork. 17 III 1538], s. 200, Schmauch w art. Neue Funde ... poz. 1108 w *Z. f. Gesch. Erml.* 28 : 1943 s. 59 ustala datę tego listu na 17 III 1539. 15. List do Dantyszka, 25 IV 1538, s. 200—201, tekst wg oryg. w Upsali. 16. jw., 2 XII 1538, s. 201, tekst wg wyd. warsz.. 17. jw., 11 I 1539, s. 202, tekst jw.. 18. jw., 3 III 1539 s. 202—203, tekst wg *Bibl. warsz.* 1857 t. 4 s. 782 (poz. 33). 19. jw., 11 III 1539 s. 203, tekst wg wyd. warsz.. 20. jw., 28 IX 1539, s. 204, tekst wg *Bibl. warsz.* 1869 t. 3 s. 138 (poz. 42). 21. [List do Albrechta, 15 VI 1541], s. 204—205, tekst na podstawie oryg. w arch. królewieckim. 22. jw., 21 VI 1541, s. 205—206, tekst jw.. 23. [List do Dantyszka, 27 VI 1541], s. 206, tekst wg facsim. w *J. f. reine u. angew. Mathem.* 1845 (poz. 21).

Uniw. Tor.

49. [List ... do J. Dantyszka, 9 VIII 1537. Kraków 1873] A. Dietrich.
Facsim.
Jag.

50. [Przedmowa do I księgi De revolutionibus. Kraków 1873] A Dietrich.
Facsim.
Jag.

51. [Przedmowa do I księgi De revolutionibus]. W : Album wyd. staraniem Tow. Przyj. Nauk w Poznaniu w 400-ą roczn. urodz. M. Kopernika. 1873 tabl. XVI-ta.
Facsim.

52. Reliquiae Copernicanae. Nach den Originalen in der Universitäts-Bibliothek zu Upsala. Hrsg. v. Maximilian Curtze. *Z. f. Mathem. Phys.* 19 : 1874 s. 76—82, 432—458; 20 : 1875 s. 221—248. Odb. Leipzig 1875 ss. IV, 66, tabl. 1. Odb. powiększona o przedmowę.
Marginalia Kopernika.
Ks. M.

53. List ... do Bernarda Wapowskiego. W : Polkowski I.: Kopernikijana. T. 3. 1875 s. 308—315.
Tekst w tłum. Leonarda Niedźwieckiego wg kopii znajdującej się w archiwum strasburskim. Z kopii tej sporządził Ant. Malczewski w r. 1839. odpis dla Bibl. Polskiej w Paryżu.
Uniw. Tor.

54. Praefatio Copernici. Praefatio Ossiandri. Florentiae 1876 Tip. A. Ciardelli, S. Piazza Remigio, tabl. 1.
Zestawienie obu tekstów.
Jag.

55. Inedita Copernicana. Aus den Handschriften zu Berlin, Frauenburg, Upsala und Wien hrsg. v. M[aximilian] Curtze. *Mitt-en Copp. Ver. H. 1* : 1878 ss. 74.

Tręść: I. Der Commentariolus des Copernicus über sein Buch „De revolutionibus”. [Tyt. oryg.:] (Nicolai Copernici de hypothesibus motuum caelestium a se constitutis commentariolus), s. 1—17. [I. wyd. Tekst wg rękopisu cesarskiej bibl. w Wiedniu. Zob. też poz. 81.

Birkenmajer L. A.: Commentariolus. W tegoż: Mikołaj Kopernik. Cz. 1 Kraków 1900 s. 70—88 [wg autora Commentariolus opracowany był przed r. 1509, napisany przed r. 1512, a znany w kołach naukowych już przed r. 1515].

Birkenmajer L. A.: „Commentariolus” Kopernika w krakowskiej Bibliotece Miechowity (1514). W tegoż: Stromata Copernicana. 1924 s. 199—224 [o zaginionym rękopisie].

Birkenmajer Aleksander: Le premier système héliocentrique imaginé par Nicolas Copernic. W: La Pologne au VII-e Congrès International des Sciences Historiques. T. 1, 1933 s. 91—97. Odb. Varsovie 1933 ss. 7.

Toż w tłum. włoskim, *Schola et Vita* 1933 s. 233—239. Odb.

Ustala czas powstania Commentariolusa na lata 1502—1514.

Dickstein Samuel: Nieznane dzieło Kopernika. *Wszecławiat* 1883 t. 2. Na marginesie powyższego: Maroń K., *Wszecławiat* 1953 z. 8 s. 208; tamże kilka fragm. z Commentariolusa.

Glinkiewicz Józef: „Odkryta” rozprawa Kopernika. *Gaz. lwowska* 1881 nr 139. Nieznane dzieło Kopernika [Commentariolus]. *Gaz. krak.* 1881 nr 21. — Zob. też poz. 61.

2. Der Brief des Copernicus an dem Domherrn Wapowski zu Krakau über das Buch des Johannes Werner De motu octavae sphaerae, s. 18—33 [Tyt. oryg.:] (Epistola Copernici contra Vernerum). Tekst na podstawie rękopisu król. bibl. w Berlinie i ces. bibl. w Wiedniu.

3. [Notatki astronomiczne Kopernika na książkach] s. 34—47.

4. [Notatki matematyczne, s. 47—55, zawierają m. in.:] Panis coquendi ratio, s. 48—50.

5. [Kopernik jako lekarz, teksty recept], s. 55—67;

6. [Daty do życiorysu Kopernika. Kilka dokumentów z lat 1514—1518 oraz obserwacje astronom. z lat 1500—1537], s. 67—70.

Rec.: *Grunert's Arch. Mathem. Phys.* 62: 1878 s. 113—147, 337—373; Wierzbowski T., *Ateneum* 1879 t. 1 s. 390—394.

Uzupełnienia do Inedita, zob. poz. 61.

Uniw. Tor.

56. Über die Kreisbewegungen der Weltkörper. Übersetzt und mit Anmerkungen von C. L. Menzzer. Durchgesehen und mit einem Vorwort von Moritz Cantor. Thorn 1879 ss. XXII, 363+66.

Rec.: Kętrzyński Wojciech, *Przew. nauk. liter.* 8: 1880 s. 469—474. Recenzja jest raczej wypowiedzią w sprawie sporu o narodowość Kopernika.

Uniw. Tor.

57. Autografi di Niccolò Copernico raccolti ed ordinati dal Dottor Arturo Wolynski. Firenze 1879 tabl. 16, 3 nlb.

Tablice zawierają m. in.: portret Kopernika wg Falcka. 2 tabl. z tekstem i facsim. przedmowy Kopernika do I księgi „De revolutionibus”, 6 tablic facsimiliów listów, facsimilia szeregu astronom. notatek rękopiśmiennych, dokumentów dotyczących Kopernika, tablica zestawiająca tekst przedmowy Kopernika z przedmową Osiandra. Z listów reprodukuje: do Dantyszka z 9 VIII 1537; 17 III 1538; 25 IV 1538; 2 XII 1538; 11 III 1539; 28 IX 1539; 27 VI 1541; do Albrechta z 21 VI 1541.

Uniw. Tor.

58. Nicolai Copernici De hypothesis motuum coelestium a se constitutis commentariolus. Manuscriptum Stokholmiense in Bibliotheca Reg. Acad. Scient. Suec. servatum. Edidit et praefatus est Arvid Lindhagen. Stockholm 1881 ss. 15, tabl. 1 [facsim]. Bihang till K. Svenska vet Akad. Handlingar. Bd. 6 nr 12.

Tyt. okl.

Ks. M., Jag., Uniw. Wrocław.

59. [List ... do ks. Albrechta, 15 VI 1541]. W : Prowe: Copernicus als Arzt. 1881 s. 15 (zob. poz. 2031).

Uniw. Tor.

60. [List do ks. Albrechta, 21 VI 1541] W : Prowe : Copernicus ... jw., s. 15.

61. [De hypothesis motuum coelestium ... commentariolus. Fragm.:] De Luna. W : Ergänzungen zu den Inedita Copernicana. *Mitt-en Copp. Ver.* H. 4: 1882 s. 1—9.

Tamże skolajonowanie obu wydań Commentariolusa.

Uniw. Tor.

62. Prowe Leopold: Nicolaus Copernicus. Bd. 1 T. 2 Berlin 1883.

Opis podstawowy zob. poz. 429.

Z treści: 1. [Mansorum desertorum locationes], s. 91—93, 2. [List ... do kapituły warm. Melzak, 21 [22] X 1518, tłum. niem], s. 103—104. 3. ... de hypothesis motuum coelestium a se constitutis commentariolus, s. 288—292 [fragm. w tłum. niem.]. 4. [List ... do Albrechta, 15 VI 1541], s. 474. 5. jw., 21 VI 1541, s. 474—475. 6. An Seine Heiligkeit den Papst Paul den ritten. Des ... Vorwort zu seinem Werke über die Umwälzungen der Himmelskörper, s. 495—501. 7. [Wstęp do I księgi „De revolutionibus” w tłum. niem.], s. 510—513.

63. Prowe Leopold: Nicolaus Copernicus. Bd. 2. Urkunden Berlin 1884.

Ks. M.

Z tomu tego pochodzi wydana w czasie druku odbitka pt. „Monumenta Copernicana”, 1873 poz. 46. Są to s. 3—168 zawierające w Monumentach poz. [1] — [23], ss. 164. Ponadto tom powyższy zawiera: list do Wapowskiego, s. 172—183, tekst wg rękopisu wiedeńskiego i bardziej poprawny niż w wyd. warsz.; — ... commentariolus s. 184—202. Tekst wg wydań Curtzego i Lindhagena.

Ks. M.

64. Do Jego Świątobliwości Pawła III, papieża ... przedmowa do dzieła: „O obrotach ciał niebieskich”. W : Złota przędza poetów i prozaików polskich, red. P. Chmielowski. T. 4 1887 s. 145—149.

Uniw. Tor.

65. Pierwotna przedmowa ... do dzieła : „O obrotach ciał niebieskich”. W : Złota przędza ... jw., s. 144—145.

66. Über die Kreisbewegungen der Weltkörper. A. Vorrede an den Papst.
B. Über die Ordnung der Himmelskreise. W : Dannemann Fr. : Grundriss einer
Geschichte der Naturwissenschaften ... Bd. 1 Leipzig 1896 s. [27—33?].

Fragm. 10 rozdz. I księgi „De revolutionibus”. Tekst wg wyd. z r. 1879.

67. Do Jego Świątobliwości Pawła III, papieża ... przedmowa do dzieła
„O obrotach ciał niebieskich”. W : Chmielowski P.: Obraz literatury pol-
skiej ... T. 1 Warszawa 1898 s. 120—121.

68. „O obrotach ciał niebieskich”. Pierwotna przedmowa. W : Chmielow-
ski : Obraz literatury polskiej ... jw., s. 118—120.

69. Nicolai Copernici „De hypothesibus motuum coelestium a se con-
stitutis commentariolus” übersetzt und durch Anmerkungen erläutert von
P. Adolf Müller. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 12 : 1899 s. 359—382.

Uniw. Tor.

70. [List ... do J. Dantyszka, 11 III 1539]. W : Birkenmajer L. A. : Miko-
łaj Kopernik. Cz. 1. Kraków 1900, facsim. po s. 388.

71. Lysis : List do Hipparcha. W : Birkenmajer : M. Kopernik, jw., s. 132—
134.

W tłum. Kopernika na jęz. łac.

72. Über die Kreisbewegungen der Weltkörper. A. Vorrede an den Papst.
B. Über die Ordnung der Himmelskreise. W : Dannemann Fr. : Grundriss einer
Geschichte der Naturwissenschaften ... 2 Aufl. Bd. 1 Leipzig 1902 s. 27—33.

Fragm. 10. rozdziału I księgi De revolutionibus. Tekst wg wyd. z r. 1879.

73. Toż, W : Dannemann Fr.: Aus der Werkstatt grosser Forscher. 3. Aufl.
d. ersten Bandes des „Grundriss einer Geschichte der Naturwissenschaften”.
Leipzig 1908 s. 26—32.

Tekst jw.

74. [List ... do J. Dantyszka, 11 III 1539]. *Lamus* 2 : 1909—10 s. 71.

Facsim.

Uniw. Tor.

75. [List ... do Zygmunta I, z Warmii, 22 VII 1516, wyd.: L. A. Birken-
majer] tamże, s. 69—70, tabl. 1.

Facsim. oraz tłum. pol.

Schmauch w rozprawie „Nik. Kopernikus u.d. Deutsche Ritterorden” w *Kopernikus* —
Forschungen (poz. 1070) autorstwo powyższego przypisuje Tied. Giesemu.

Rec.: Mikołaj Kopernik w nowym oświeceniu. *Dz. chicag.* 1910 nr 119.

76. Do Jego Świątobliwości Pawła III papieża, ... przedmowa do dzieła: „O obrotach ciał niebieskich” W: Rzepecka Helena: Ojczyzna w piśmie i pomnikach. T. 1. Poznań 1911 s. 146.

Uniw. Tor.

77. [Commentariolus]. W: Kistner Ad.: Im Kampf um das Weltsystem. Leipzig 1912 s. 20—21.

Fragm. w tłumaczeniu niemieckim.

Uniw. Tor.

78. [De revolutionibus]. W: Kistner A.: Im Kampf ... jw., s. 25—39.

Fragm. w tłumaczeniu niemieckim. List dedykacyjny do papieża Pawła III, przedmowa Osiandra, wstęp do I księgi, 3 fragm. z I księgi. Wszystko w tłum. niem.

79. To His Holiness, Paul III, Supreme Pontiff, Preface by ... to his Books on Revolutions. [Tłum.: Stimson Dorothy]. W: Stimson Dorothy: The gradual acceptance of the Copernican theory of the universe. New York 1917 s. 109—115.

Uniw. Tor.

80. Myśli. Wybrał Ignacy Chrzanowski. W: Rzecz Narodowa [jednodziówka zamiast nr 50-wieczornego *Rzeczypospolitej*]. Warszawa 1920 4 VIII.

81. Wybór pism w przekładzie polskim. Wydał, przypisami objaśnił i wstępem poprzedził Ludwik Antoni Birkenmajer. Kraków 1920 ss. 143, 1 nlb. Bibl. Narod. Ser. I. Nr 15.

Treść: Przedmowa, s. 3—30. 1. Zarys nowego mechanizmu świata i ruchów ciał niebieskich [Commentariolus z małymi opuszczeniami], s. 33—45. 2. O obrotach ciał niebieskich, [przedm. do papieża, I księga, z II i n. jedynie wstępy i tytuły rozdziałów], s. 46—107. 3. Własnoręczny list Kopernika do króla Zygmunta I-go..., 22 VII 1516, s. 111—113. 4. List do kapituły warmińskiej, Melzak, 22 X 1518, s. 114—115. 5. List do Dantyszka, 11 III 1539, s. 115—116. 6. Toż, 11 I 1539, s. 116. 7. List do ks. pruskiego Alberta, 21 VI 1541, s. 117. 8. List do Wapowskiego, 3 VI 1524, s. 118—119; 9. Teofilakta — Scholastyka — Simokatty Listy ... [fragm.], s. 120—124; 10. Sposób urządzenia monety [wybór] s. 125—132; 11. Siedm gwiazd ... s. 133—143. Wszystkie przekłady z wyjątkiem Commentariolusa którego tłumaczył Birkenmajer, pochodzą z wyd. warsz. „De revolutionibus” (poz. 27).

Rec.: Hoesick F., *Nowa Reforma* 1920 nr 170—171; Sinko T., *Czas* 1920 nr 153; Wierzbowski Teodor, *Gaz. warsz.* 1921 nr 87.

Polemika: Birkenmajer L. A. [w rzeczywistości Birkenmajer Aleksander]: Mikołaj Kopernik a spadkobierca klasyków warszawskich, *Prz. powsz.* T. 151—152: 1921 s. 97—111, 232—244; tu wyjaśnienie sprawy odkrycia i wydania Commentariolusa.

Fragm. przedmowy Birkenmajera (s. 23—28) przełożony został na jęz. bułgarski pt. Sadbite na Kopernikovata kniga. *Pol.-balg. Pregl. God.* 5: 1923 nr 12/13 s. 91—92, ilustr. Zob. pouadto poz. 2244.

82. Über die Kreisbewegungen der Weltkörper. A. Vorrede an den Papst. B. Über die Ordnung der Himmelskreise. W : Dannemann Fr. : Aus der Werkstatt grosser Forscher. 4 Aufl. Leipzig 1922 s. 39—45.

Fragm. 10-go rozdziału I. ks. „De revolutionibus” z wyd. 1879.

83. Kopernik o—walucie (Ustępy z dzieła ... „Sposób urządzania monety”).
Głos Narodu 19 II 1923.

84. [List do Zygmunta I, z Warmii, 22 VII 1516]. W : Birkenmajer L. A. :
M. Kopernik jako uczony. Kraków 1923 s. 123—126.

Tekst oryg. i tłum. pol. L. A. Birkenmajera.

85. List ... do Zygmunta Starego. *Dz. bydg.* 1923 nr 40 s. 2.

86. [List do Zygmunta I.] *Dz. pozn.* 18 II 1923.

87. [List do Zygmunta I.] *Gaz. gdańska* 21 II 1923.

88. [List do Zygmunta I.] *Kur. pozn.* 18 II 1923.

Tłum. i wstęp L. Birkenmajera.

89. [List do Zygmunta I.] *Śl. pom.* 19 II 1923.

90. List do króla Zygmunta I w sprawie rozbójniczych knoń krzyżackich. *Wiek Nowy* 1923 nr 6500: 20 II.

Fragm.

91. Über die Umdrehungen der Himmelskörper. Aus seinen Schriften und Briefen. Auswahl und Nachwort sind von Hermann Rauschnig, die Übersetzung besorgte ... Tassilo Schultheiss. Posen 1923 Deutsche Bucherei ss. 77. tabl. I (drzeworyt : Otto Lawrenz).

Treść: 1. Aus dem ersten der Sechs Bücher über die Umdrehungen der Himmelskörper [przedmowa do papieża oraz 10 rozdziałów I księgi, przy czym rozdz. 8 i 10 skrócone] s. 1—32; Aus anderen Werken des Copernicus, seinen Briefwechsel und zeitgenössischen Berichten über ihn. 2. fragm. De estimatione monete, s. 35—36. 3. fragm. Monete cudende ratio, s. 36—38. 4. wstęp do przekładu Theophylacta, s. 39. 5. recepta, s. 40. 6. fragmenty z Retyka Narratio prima i z przedmowy do jego Efemeryd z r. 1550, s. 41—42. 7. fragm. listu Sculteta do Ł. Watzenrode z Rzymu, 21 X 1499, s. 43. 8. List Kopernika do Kapituły warm. z Melzaku 22 X 1518, s. 43—44. 9. fragm. listu Kopernika do F. Reicha, s. 44—45. 10. fragm. listu Sculteta do Kopernika, z Elbląga 15 II 1521, s. 45—46. 11. fragm. listu Sculteta do Kopernika, z Elbląga luty 1521, s. 46—49. 12. list Kopernika do bisk. Ferbera z 29 II 1524, s. 49—50. 13. do Dantyszka z 8 VI 1536, s. 50. 14. do Dantyszka z 25 IV 1538, s. 51. 15. do Dantyszka z 2 XII 1538, s. 51—52. 16. do Dantyszka z 11 I 1539, s. 52. 17. fragm. Listu T. Giesego do Dantyszka z 12 IX 1539 w sprawie Anny Schilling, s. 52. 18. fragm. Listu Kapituły warm. do Dantyszka z 10 IX 1543 w sprawie jw., s. 53. 19. fragm. odpowiedzi na to Dantyszka

z 13 IX 1543, s. 53. 20. list Kopernika do Dantyszka z 28 IX 1539, s. 54. 21. tenże do tegoż z 27 VI 1541, s. 54. 22. list ks. Albrechta do Kopernika z 6 IV 1541, s. 55. 23. List Kopernika do ks. Albrechta z 15 VI 1541, s. 55. 24. tenże do tegoż, 21 VI 1541, s. 56. 25. list ks. Albrechta do Kopernika, 22 VI 1541, s. 56. 26. List T. Giesego do G. Donnera z 8 XII 1542, s. 56—57. 27. List T. Giesego do Retyka z 26 VII 1543, s. 57—58. Nachwort s. 61—77.

Rec.: Kohte J., *Mitt-en Hist. Ges. f. Posen* H. 1: 1925 s. 53—54; *Wieleitner, Mitt-en z. Gesch. Med. Naturwiss.* 25: 1926 s. 19—20.

Uniw. Tor.

92. Wyjątki z pism ... *Urania* 1923 nr 3—4 s. 77—81.

Fragm. z Wyboru pism 1920 (poz. 81).

93. Z przedmowy do dzieła O obrotach ciał niebieskich do Jego Świątobliwości papieża Pawła Trzeciego. *Gaz. warsz.* 18 II 1923.

94. List kapituły warmińskiej do króla Zygmunta I-go. Autograf Kopernika. W: Birkenmajer L. A.: *Stromata Copernicana*. Kraków 1924 s. 254—257.

Tekst wg oryginału w archiwum sztokholmskim.

95. Pierwotny zarys projektu monetarnej w Prusiech reformy. Nieznany dotychczas utwór Kopernika z 1519 r. W: Birkenmajer: *Stromata...* jw., s. 257—261.

Tractatus de monetis, skrót De estimatione monete z r. 1519.

Tekst oryg. wg rękopisu w Archiwum toruńskim.

96. Rozprawy o monecie i inne pisma ekonomiczne oraz J. L. Decjusza Traktat o biciu monety. Oprac. Jan Dmochowski. Warszawa 1924 Gebethner i Wolff ss. CLXIV, 8, 224.

Tekst oryg. oraz tłum. pol.

Treść: słowo wstępne; Kopernik jako teoretyk monetarny; Kopernik jako działacz gospodarczy. Dokumenty archiwalne. Schemat dotychczasowych publikacji. 1. Tractatus de monetis (skrót toruński z 1519 r.) 2. Monete cudende ratio. 3. De estimatione monete. 4. Modus cuedendi monetam. 5. Felici Reich, De moneta [nowy przekład]. 6. Przypisy. J. Lud. Decii De monete cussione ratio. 7. [Kopernik?] Epistola ad Ludovicum Decium. 8. Scripta res economicas tangentia et nonnullae epistolae. a. Panis coquendi ratio (taksa chlebowa). b. Licentiae vendicionis censuum (pozwolenia na sprzedaż czynszów). c. Mansorum desertorum locationes (nadania łąnów). d. [Listy do: bisk. Ferbera z 29 IV 1524; kapituły warm. z 22 X 1528; do Zygmunta I z 22 VII 1516].

Rec.: 1. Daszyńska-Golińska Z., *Prz. warsz.* 1924 nr 39 s. 435—439. 2. Kempner St. A., *Kur. por.* 18 II 1924. 3. Lewiński J. St., *Ekon.* 1924 s. 176—186.

Uniw. Tor.

97. Vorrede von Nikolaus Kopernicus zu den Büchern der Kreisbewegungen an den Heiligsten Herrn, Papst Paul III. W: List Stephan: *Probleme*

u. Erkenntnisse der Naturwissenschaft im Wechsel der Jahrhunderte. München 1925 s. 20—25.

Uniw. Tor.

98. [Przedmowa do papieża Pawła III]. W: Błażko S. M.: Kopernik. Moskwa 1926 s. 78—82.

Tłum. ros.

Uniw. Łódź

99. [List do J. Dantyszka, Frombork, 27 VI 1541]. W: Darmstaedter L.: Naturforscher u. Erfinder. Bielefeld 1926 s. 6.

Facsim. oraz tłum. niem.

Uniw. Tor.

100. Wybór pism w przekładzie polskim. Wydał, przypisami objaśnił i wstępem poprzedził L. A. Birkenmajer. Wyd. 2. Kraków 1926 ss. XXVIII, 112.

Treść identyczna jak w Wyborze z r. 1920 (poz. 81). Niewielka różnica w przedmowie, inna paginacja.

Rec.: Hoesick Ferd.: Pisma zbiorowe. T. 7. Książki i ludzie. s. 24—36.

101. Nicolai Copernici Torinensis De Revolutionibus ... libri VI Norimbergae 1543. [Paris] 1927 M. J. Hermann. k. 6, 196, tabl. 2.

Fotogr. reprodu. I wydania (Kopernik wg N. Dandeleau i wg Matejki).

Uniw. Tor.

102 ... przedmowa do dzieła O obrotach ciał niebieskich (1543) W: Humanizm i reformacja w Polsce. Wybór źródeł dla ćwiczeń uniwersyteckich. Wyd. I. Chrzanowski, S. Kot. Lwów 1927 s. 175—178.

103. [De revolutionibus]. W: Shapley H., Howarth Helen E.: A source book in astronomy. New York 1929 s. 1—12.

Kilka rozdz. z I księgi w ang. tłum.

104. [De revolutionibus]. W: Whetham W. C. D.: Readings in the literature of science. Cambridge 1929.

Fragm. w tłum. ang.

104a. O obrotach ciał niebieskich. W: Dzieje rozwoju fizyki w zarysach. T. I. Warszawa 1931. s. 31—35.

Drobne fragmenty.

105. Des Révolutions des orbes célestes. Traduction avec introduction et notes par A. Koyré. Paris 1934 F. Alcan.

I. księga, rozdz. 1—11, poprzedzone przedmową Osiandra, listem kard. Schönberga i listem dedykacyjnym Kopernika do papieża Pawła III.

Przedmowa również osobno, *Rev. philos.*: T. 116 1933 s. 101—118. Tekst franc. i łac.
Rec.: Brachvogel E., *Z. f. Gesch. Erml.*, Bd. 26 : 1938 s. 254—258; Rosen Edw., *Isis* 22:
1936 nr 68.
Uniw. Tor.

106. Discours sur la frappe des monnaies. W: *Écrits notables sur la monnaie, XVIe siècle, de Copernic à Davanzati*, reproduits, traduits, d'après les éditions originales et les manuscrits [Wstęp i objaśn.:] Jean-Yves Le Branchu. [Przedm.:] François Simiand. T. 1. Paris 1934 F. Alcan s. 1—26, 1 tabl.

Tłum. Monete cùrende ratio przez Wiktora Żółtowskiego. We wstępie o Koperniku s. XXVII—XXXIII.
SGPIS

107. [List do F. Reicha]. W: *Écrits notables... jw.*, s. 26—28.

Tłum. na jęz. franc. W. Żółtowski.

108. Ob obraščenijach nebesnych krugov. W: Baev K. L.: *Kopernik*. Moskva 1935 s. 197—202.

10 rozdział z I księgi.

Ks. M.

108a. Predislovie k knige „Ob obraščenii nebesnych orbit”. Perv. A. Cejtlina. *Mirovedenie* 24 : 1935 s. 186—191.

109. [List do Zygmunta I, z Warmii, 22 VII 1516]. W: Birkenmajer L. A.: *Nic. Copernicus u. d. Deutsche Ritterorden*. Krakau 1937 s. 37—38.

Tłum. niem. [Zofii Birkenmajerowej] wraz z facsim.

Uniw. Tor.

110. The commentariolus of Copernicus. *Osiris* T. 3 : 1937 s. 123—141.

Wyd. i tłum. Edward Rosen wg tekstu Prowego (poz. 429). Tyt. przekładu: *Sketch of his hypothesis for the heavenly motions*. Odb.

Jag.

111. Des Domherrn Nicolaus Coppernicus Beschwerde wider den Deutschen Orden. [Wyd.] W. Tr[ober]. *Wacht im Osten* Jg. 4 : 1936—37 s. 338—342.

Tekst oryg. z pisownią współcz.

Uniw. Tor.

112. Des Domherrn Nicolaus Coppernicus Gutachten über die Verbesserung der preussischen Münze. [Wyd.] W. Tr[ober]. *Wacht im Osten* Jg. 4 : 1936—37 s. 438—444.

Tekst wg Schütz K.: *Historia rerum prussicarum*.

Uniw. Tor.

113. [List do Albrechta, ks. pruskiego, Frombork, 15 VI 1541]. W: Schmauch H.: N. Copernicus ein Deutscher. *Jomsburg* 1937. Facsim. tabl. XV po s. 186, tekst s. 190—191.

Zob. też poz. 881.

Uniw. Tor.

114. [List do Albrechta, ks. pruskiego. Frombork 21 VI 1541]. W: Schmauch H.: N. Copernicus ... jw., s. 195, facsim. tabl. XVI po s. 188.

115. [De Revolutionibus]. W: Dannemann Friedrich: Istorija estestvoznaniija ..., Perevod so 2-go nemeckogo izdanija P. S. Juškeviča, T. 1 [1938].

Przedmowa do papieża oraz 10 rozdz. I księgi.

Tekst wg wyd. De revolutionibus z 1879 r.

Uniw. Tor.

116. [List dedykacyjny do papieża Pawła III]. W: Pięć wieków herezji. Wypisy z literatury polskiej. Warszawa 1938 s. 39—41.

Fragm.

117. Wasiutyński J.: Kopernik. Warszawa 1938. Opis podstawowy zob. poz. 529.

Z treści: 1. List ... do Albrechta, ks. pruskiego. Frombork 21 VI 1541 po s. 464, facsim. 2. List ... do J. Dantyszka. Frombork 11 IV 1533 s. 385—386, tłum. pol. 3. [List do J. Dantyszka. Frombork 8 VI 1635] s. 396—397 tłum. pol., facsim. po s. 408. 4. [List do J. Dantyszka. Frombork 9 VIII 1537] s. 402—403, tłum. pol. 5. [List do J. Dantyszka. Frombork 2 XII 1538]. facsim. przed s. 409, tłum. pol. s. 410. 6. List ... do J. Dantyszka. Frombork 27 VI 1541, facsim. przed s. 465. 7. [List ... do kapituły warmińskiej. Melzak 22 X 1518] s. 285 tłum. pol., facsim. po s. 280. 8. List ... do M. Ferbera. Frombork 29 II 1524, facsim. po s. 328. 9. [List do Zygmunta I] s. 259—261.

118. [De revolutionibus]. W: Geissler Gerhard: Europäische Dokumente aus fünf Jahrhunderten ... Leipzig 1939 s. 39—40.

1 rozdz. I księgi oraz drobne fragm. rozdziałów 2-go i 10-tego tejże księgi w przekł. niem.

Uniw. Tor.

119. On the Revolutions of the Celestial Spheres. [Tłum.:] Charles Glenn Wallis. V. 1—3. [New York] 1939 St. John's Bookstore.

Powiel.

120. Three Copernican Treatises. The Commentariolus of Copernicus. The Letter against Werner. The Narratio prima of Rheticus. Translated with introduction and notes by E. Rosen. New York 1939 Columbia Uniw. Press ss. XI, 211, III.

Treść: 1. Introduction, s. 1—53. 2. Commentariolus, s. 55—90. 3. The letter against Werner, s. 91—106. 4. Rheticus: Narratio prima s. 107—198. (Ossiander: To the Reader concerning the hypotheses of this work, s. 24—25).

- Rec.: 1. *J. British Astron. Soc.* 50 : 1940 s. 289—291. 2. *Observatory* 63 : 1940 s. 161—166.
3. Norman Daniel, *Isis* V. 32 : 1949 s. 358—359. 4. Plummer H. O., *Nature* V. 146 s. 343—364.
5. Pogo A., *Astrophys. J.* 94 : 1941 s. 555—556; 6. *Popul. Astron.* 49 : 1941 s. 398—399.
7. Rice Hugh S. *Scripta mathem.* 9 : 1943 s. 185—187. 8. Znaniecki F., *Amer. hist. Rev.* 1941 s. 624—625.

121. Über die Kreisbewegungen der Himmelskörper. Übers. u. mit Anmerkungen von L. C. Menzzer. Unveränderter Neudruck der Akad. Verlagsgesellschaft mit einer Vorwort von J. Hopmann, Leipzig 1939 ss. XVI, 363+66.

Rec.: 1. Brachvogel E., *Jomsburg* Jg. 4: 1040 s. 233—239. 2. Tegoż, *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 27 : 1940 s. 462—463. 3. Kubach F., *Z. f. ges. Naturwiss.* 6 : 1940 s. 88—89. 4. Schneller H., *Sterne* 20 : 1940 s. 23. 5. Sticker B., *Himmelswelt* 50 : 1940 s. 60—61.

Uniw. Tor.

122. [De estimatione monete]. W: Schmauch H.: Nik. Copernicus und die preussische Münzreform [Braunsberg] 1940 s. 27—34 (poz. 2131).

Tekst na podstawie rękopiśmiennego odpisu z archiwum gdańskiego, data powstania tego wg Schmaucha „projektu” rozprawy o monecie — 15 VIII 1517 (Acta Tomiciana dopiero — 1529). Porównanie tekstu powyższego z tekstem z t. 5 Acta Tomiciana wykazuje jedynie bardzo drobne odehylenia. Tekst jest zestawiony z Handlung von der Müntze z 1519 r. (poz. nast.).

Lipiński E.: Poglądy ekonomiczne M. Kopernika, Warszawa 1955 s. 19 stwierdza brak tego dokumentu w archiwum gdańskim.

Uniw. Tor.

123. [Handlung von der Müntze]. W: Schmauch H.: Nik. Copernicus... jw., s. 27—34.

Tekst na podstawie recesów gdańskich. W przeciwieństwie do Dmochowskiego, który uważał go za współczesny przekład De estimatione monete z Acta Tomiciana t. 5, Schmauch twierdzi, że tekst łaciński z 1517 jest projektem w dwa lata później napisanej w jęz. niem. pierwszej rozprawy Kopernika o pieniądzu.

124. [List do kapituły warmińskiej. Melzak 22 X 1518]. W: Schmauch H.: Nie. Copernicus u. d. Deutsche Ritterorden. *Jomsburg* Jg. 5 : 1941 (poz. 1070) facsim. po s. 72.

Uniw. Tor.

125. [List kapituły warmińskiej do Zygmunta I, 22 VII 1516]. W: Schmauch H.: N. Copernicus ... jw., facsim. po s. 72.

126. De Revolutionibus orbium coelestium libri VI. Amsterdam 1943 Roskam's Boeken Verkoop Kantoor, Tipografia Vine Bona, Torino ss. 12 nlb., k. 196, portr. wg Falcka.

Przedr. homograf. I wyd.

Z wydania tego odbito 200 egz. na czerpanym papierze, numerowanych od 1 do 200 dla wydawcy Chiantore w Turynie oraz dalszych 100 egz. numerowanych od I do C dla wydawcy Roskama w Amsterdamie.

Uniw. Tor., Bibl. M. Gdańsk, Jag.

127. Auszüge aus den Werken von Kopernikus. In neuer deutscher Übersetzung von Karl Zeller. W: Nikolaus Kopernikus. Bildnis eines grossen Deutschen, hrsg. v. Fritz Kubach. München 1943 s. 27—60.

Treść: 1. Die Grundsätze des Kopernikanischen Systems [fragm. z Commentariolusa] s. 27—30. 2. Die Gründe der Münzverschlechterung [fragm. z Gutachten über die Verbess. d. preuss. Münze tekst wg Prowego — poz. 429], s. 30—32. 3. Form und Bewegung der Erde und die Anordnung der Himmelsbahnen [z De Revolutionibus, przedmowa oraz rozdziały 1, 2, 4—10 I księgi], s. 33—60. Poza tym tamże: 4. [List do Albrechta, ks. pruskiego, 15 VI 1541], s. 378, facsim. po s. 214. 5. [List do Albrechta, ks. pruskiego, 21 VI 1541], s. 377, facsim. przed s. 247.

128. Vorrede zu den Büchern der Kreisbewegungen an den Heiligsten Herrn, Papst Paul III. W: Altpreussische Prosa. Königsberg 1943 s. 7—13.

Uniw. Tor.

129. Kopernikus-Forschungen. Leipzig 1943. Opis podstawowy zob. poz. 651.

Z treści: 1. [List do Albrechta, ks. pruskiego, 15 VI 1541, s. 31, tabl. VI. Tekst oraz facsim. natur. wielkości. 2. [List do Albrechta, 21 VI 1541], s. 31—32, tabl. VII. Tekst oraz facsim. jw. 3. [List do Zygmunta I, 22 VII 1516], s. 218—219, tabl. XXVI. Tekst oraz facsim. jw. 4. [List do Kapituły warm., Melzak 22 X 1518], tabl. XXVIII. Facsim. 5. [Quærela Capituli contra magistrum Albertum et ordinem superiniuriis irrogatis 1521 sub induciis belli], tabl. XXVII. Facsim.

Uniw. Tor.

130. Gesamtausgabe. Im Auftrage der Deutschen Forschungsgemeinschaft hrsg. v. Fritz Kubach. München R. Oldenbourg.

Bd. 1. Opus de revolutionibus caelestibus manu propria. Faksimile-Wiedergabe. 1944 ss. XIV, k. 215 ss. XXIV.

Treść: Fr. Kubach — wstęp, s. VII—XIV, facsimile (światłodruk) k. 213, Karl Zeller — posłowie, ss. XXIV. W posłowie opis i historia rękopisu oraz opis sporządzenia facsimile.

Rec. [tomu 1 i 2-go]: Hammer Franz, *Deutsche Liter-ztg.* Jg. 72 : 1951 s. 370—376; Zinner E., *Sterne* 26: 1950 s. 95—96.

Nar., Uniw. Tor., Uniw. Wrocl.

Bd. 2, zob. poz. 136.

Piśmiennictwo dotyczące tegoż wydania:

1. Kopernikus-Gesamtausgabe in Vorbereitung. *Sterne* 22 : 1942 s. 120—121; *Weltall* 42 : 1942 s. 141; *Z. f. ges. Naturwiss.* 8 : 1942 s. 998.

2. Kubach F[ritz]: Ein Denkmal des deutschen Geistes. Die erste grosse Kopernikus-Ausgabe. *Illustr. Ztg.* 1943 nr 5025.

3. Kubach F.: Kopernikus-Gesamtausgabe. *Z. f. ges. Naturwiss.* 9 : 1943 s. 111—114.

4. Kubach F.: Die Kopernikus-Gesamtausgabe. W: Nikolaus Kopernikus. München 1943 s. 305—311.

Plan całego wydawnictwa (jak podaje Kubach) przewiduje:

t. 1 — jw., t. 2 zob. poz. 136, t. 3 — tłum. niem. De revolutionibus, t. 4 — pomniejsze pisma astronom. i matemat. pisma Retyka dotyczące Kopernika, pisma ekonom., przekład Iac. Theophylakta, t. 5 — listy oraz notatki w fascim., oryginalne i w przekładach, t. 6 —

dokumenty do życia i działalności Kopernika, wiadomości współczesne o nim i o Warmii, t. 7 — bibliografia kopernikowska, t. 8—9 — biografia Kopernika.

5. Kubach F.: Das Werk von Nikolaus Kopernikus. Aus der Arbeit für die erste grosse Kopernikus-Gesamtausgabe. *Proteus* 1943 s. 95—96.

6. Meuer Adolf: Der „platonische“ Copernicus. Neue Werke des Astronomen in deutscher Sprache. *Oberschl. Ztg.* 1942 nr 337.

7. Schmeidler F.: Das Lebenswerk des Nikolaus Kopernikus. Gedanken zur Kopernikus-Ausgabe. *Sternenwelt* 3 : 1951 H. 9—10 s. 176—178.

131. [List do króla Zygmunta I]. W: Nicholas Copernicus. A tribute of nations. Ed. by St. Mi[er]zwa. New York 1945 s. 189, facsim.

Zob. poz. 3393.

Uniw. Tor.

132. Błaganie króla Zygmunta I o ratunek. W: Trepniński Antoni: Potępieńcy ... Antologia. Łódź 1947 s. 99.

Fragm. z listu kapituły warm., 1516, w tłum. L. A. Birkenmajera wg wyd. w *Lamusie*, 1909—10.

133. Nikolaja Kopernika Torunskogo Ob obraščenijach nebesnych sfer. W: Nikolaj Kopernik. Sbornik statej. Moskva 1947 s. 187—213.

Rozdz. 1—10 I księgi. Tłum. F. A. Petrovskij.

Por. poz. 650.

Obserw. Astron. UMK

134. De Revolutionibus. Preface and Book I. Translated by John F. Dobson, assisted by Selig Brodetsky. With a biographical note and notes to the translation. *Occasional Notes Royal Astronom. Soc.*, Nr 10 : 1947 May ss. 32.

Treść: 1. Dobson J. F., Nicolaus Copernicus, s. 1—2; 2. P. J. M. Note on the Society's copy of De Revolutionibus s. 2. 3. To the Most Holy Lord, Pope Paul III. The preface of Nicolaus Copernicus ... s. 3—6. 4. ... Revolutionum Liber primus s. 7—26. 5. Notes... 27—32.

2 wyd.: poz. 148c.

Uniw. Tor.

135. Erster Entwurf seines Weltsystems sowie eine Auseinandersetzung Johannes Keplers mit Aristoteles über die Bewegung der Erde. Nach den Handschriften hrsg., übersetzt u. erläutert v. Fritz Rossmann. München 1948 H. Rinn ss. 100, tabl. 1.

s. 9—28: tekst oryg. Commentariolusa wraz z równoległym przekładem niemieckim. Rec.: Rosen E., *Archiv. intern. d'Hist. Sc.* 1950 s. 700—703.

W związku z tą pozycją:

Rossmann Fritz: Der Commentariolus von Nikolaus Kopernikus. *Naturwiss-en* 34: 1947 s. 65—69.

Uniw. Tor.

136. Gesamtausgabe. München R. Oldenburg.

Bd. 2. De revolutionibus orbium caelestium libri sex. (Textkritische Ausgabe). Hanc editionem curaverunt Franciscus Zeller [i] Carolus Zeller. 1949 ss. 470.

Treść: list dedykacyjny Kopernika do papieża Pawła III, s. 3—7; De revolutionibus, s. 8—402; przedmowa Osiandra Ad lectorem de hypothesibus ..., s. 403—411; list kard. Schönberga do Kopernika s. 404; oraz Epilegomena, s. 405—430, w których m. in. opis poprzednich wydań; objaśnienia oraz indeksy nazwisk i rzeczy, s. 431—470. Tekst oparty na rękopisie wydany in facsim. jako tom 1-szy Gesamtausgabe oraz na pierwszych czterech wydaniach tegoż dzieła.

Bd. 1: 1944 zob. poz. 130.

Nar., Uniw. Tor.

137. [List do Albrechta, księcia pruskiego. Frombork 15 VI 1541]. W: Europäische Briefe im Reformationszeitalter. Zweihundert Briefe an Markgraf Albrecht ... ausgewählt u. hrsg. v. Walther Hubatsch. Kitzingen/Main 1949 s. 144.

Uniw. Tor.

138. [List do Albrechta, księcia pruskiego. Frombork 21 VI 1541]. W: Europ. Briefe ... jw., s. 144.

138a. On the revolutions of the heavenly spheres. [Tłum.:] C. G. Wallis Chicago 1952 Encyclopaedia Britannica. Great Books of the Western World nr 18 s. 797—838.

Rec.: Neugebauer O., *Isis* 46: 1955 s. 69—71.

139. Theophylactus Simocatta: Listy. Tłum. z jęz. greckiego na łaciński Mikołaj Kopernik.

Tekst łac. i grecki ustalili Ryszard Gansiniec. Tłum. na jęz. polski Jan Parandowski. Wiersz Wawrz. Korwina tłum. L. H. Morstin [Warszawa] 1953 Państw. Wyd. Naukowe ss. XIX, 173.

Treść: Gansiniec Ryszard: Przedmowa s. V—XIX, facsim. wyd. krak. z 1509 r. s. 1—41; tłum. łac. s. 43—86; tekst oryg. [grecki] s. 87—127; tłum. pol. s. 129—173.

Rec.: Łanowski Jerzy, *Pam. liter.* R. 45: 1954 z. 1 s. 238—243.

140. [Cytaty z pism Kopernika]. *Hist. i Nauka Konst.* R. 1: 1953 nr 1 s. 61.

141. Cytaty z pism Kopernika. *Świat i Życie* 1953 nr 23 s. 1.

Drobne fragm. ze skargi na Krzyżaków i z przedmowy do „De revolutionibus”.

142. De revolutionibus orbium caelestium liber primus. [2-gi tyt. w jęz. pol.]: O obrotach sfer niebieskich księga pierwsza. Tekst łaciński ustalili Ryszard Gansiniec. Tłum. pol.: Mieczysław Brożek. Objasn. i red.: Al[eksander] Birken-

majer. Varsoviae 1953 Państw. Wyd. Naukowe ss. 118, 2 nlb. Tekst łac. i pol. Polska Akad. Nauk.

Treść: 1. Przedmowa s. 5–12, m. in. podaje w niej Birkenmajer, że podstawą tego wydania był autograf i pierwodruk, czyli tzw. „redakcja Retyka”. 2. Nicolai Copernici Revolutionum liber primus s. 13–75 (list dedykacyjny do Pawła III oraz pierwszych 11 rozdz.). 3. Mikołaja Kopernika Obrotów księga pierwsza, s. 51–75. 4. Objasnienia do polskiego tłumaczenia s. 77–119.

Rec.: em: Trzy wypowiedzi. *Nowy Świat* 1953 nr 47 s. 3.

Kepiński Felician: O polskim przekładzie (1953 r.) głównego dzieła Mikołaja Kopernika. *Nauka pol.* R. 2 : 1954 nr 1 s. 202–203.

M. in. kwestia tytułu, który winien brzmieć: O obrotach kręgów niebieskich.

Rapf. F., *Urania* 1954 nr 1 s. 31–33 Zob. też poz. 239.

Poza tym: Birkenmajer Aleksander: Co przyniesie nowe łacińsko-polskie wydanie dzieła „O obrotach sfer niebieskich” Mikołaja Kopernika. *Probl.* R. 10 : 1954 nr 2 s. 98–101.

143. Do Jego świątobliwości Pawła III. *Wszehświat* 1953 z. 8 tabl. I, rys.: Franciszek Seifert.

Większy fragment z przedmowy do papieża. Tłum. Miecz. Brożek.

144. Gruba mgła niedorzeczności usunięta zostanie. *Od A do Z* 1953 nr 2 s. 1.

Fragm. z przedmowy do papieża wg wyd. warsz.

145. List Kopernika. *Dz. balt.* 1953. 1 III.

Fragm. Querela Capituli ... w tłum. pol.

146. Ob ocenke monet. W: Gerasimenko M. P.: Mikołaj Kopernik ... ekonomist ... Kiev 1953 (poz. 2095) s. 113–119.

Fragm. z De estimatione monete.

147. Traktat o cękanke monet. W: Gerasimenko : Nik. Kopernik ... jw. s. 101–112.

Monete cudende Ratio.

148. Skarga kapituły warmińskiej na zakon krzyżacki. W: Vetulani Adam: Władztwo Polski w Prusiech Zakonnych i Książęcych (1454–1657). Wybór źródeł. Wrocław 1953 s. 74–76.

Tekst wg wyd. L. A. Birkenmajera w *Lamusie* t. 2 1909/10.

148a. Über die Kreisbewegungen der Weltkörper. *Physik.* Bl-r (Mosbach) Jg. 9 : 1953 H. 4 s. 145–148.

Fragm. De revolutionibus, wg Dannemanna (poz. 73).

Uniw. Tor.

148b. Aus Nikolaus Kopernikus' Hauptwerk De revolutionibus orbium coelestium. W: Kauffeldt Alfons: Nikolaus Kopernikus. Berlin 1954 s. 124–[138].

Są to: przedmowa do papieża Pawła III oraz rozdz. 7 i 8 księgi I.

148c. De revolutionibus. Preface and Book I. Translated by John F. Dobson assisted by Selig Brodetsky... London [1955] Burlington House ss. 32, tabl. 2.

Odb. z: *Royal Astron. Society's Occasional Notes* Nr 10:1947 (poz. 134).

148d. The principles of a sound currency. W: Taylor J.: Copernicus on the evils of inflation... (poz. 2135a). *J. Hist. of Ideas* V. 16: 1955 s. 543—547.

Przekł. ang. większej części *Monetae cudende ratio*.

Uniw. Warsz.

PISMA WĄTPLIWEGO AUTORSTWA

149. Septem sidera. Cracoviae 1629 in officina Fr. Caesarii k. 12 nlb.

Estr. XX, 76.

Wyd. z 1613 i 1619 nie są znane. Rękopis z podpisem Brozka w Bibl. Kórnickiej.

Za autorstwem Kopernika opowiadają się m. in. Hipler (*Spicil. Copernic.* s. 152—153) i L. A. Birkenmajer (*M. Kopernik jako uczony, twórca i obywatel*, 1923 s. 86—87). Przeciwno: Prowe (*N. Copernicus*, Bd. 1, T. II s. 372—383) a ostatnio — 1926, Krókowski (zob. poz. 2172).

Jag., Kórn.

150. Septem sidera. W: De revolutionibus. Warszawa 1854 s. 553—562. Tekst łac. i tłum. pol. Ign. Badeniego. Odb. tłumaczenia pol. Warszawa ss. 8.

151. Des Nikolaus Kopernikus Siebengestirn. W: Dantyszek J., Kopernik M. ... Geistliche Gedichte. Nach den Ausgaben von Kard. Hosius u. Prof. Broski hrsg. u. übers. v. Franz Hipler. Münster 1857 s. 241—269.

Tekst łac. oraz tłum. niem.

Uniw. Tor.

152. Siedem gwiazd. Przełożył z łaciny i wydał Narbrzan Bętkowski. Lwów 1858 ss. XVIII, 31.

Nar.

153. Septem sidera. W: *Spicilegium Copernicanum* 1873 s. 153—162 (poz. 656).

Przedr. wyd. z r. 1629.

154. Mikołaja Kopernika poemat religijny siedem gwiazd. W: Polkowski I.: *Kopernikijana*. T. 1. 1873 s. 49—60 (poz. 653).

Tłum. pol. wg wyd. warsz. 1854.

155. Septem sidera. W: *Natalem Nicolai Copernici... die 19 Febr. 1873...* Cracoviae 1873 s. 1—16 (poz. 652).

Tekst łac. oraz tłum. na jęz. niem. F. Hiplera i polski I. Badeniego.

156. Sidus I. (W orygu. łac. i tłum. pol. I. Badeniego). *Gaz. nar.* 1873 nr 45.
Fragm. z Septem sidera.
157. Septem sidera. W: Prowe L.: Nic. Copernicus. Bd. 2 Berlin 1884
s. 266—275 (poz. 429).
Ks. M.
158. Gwiazda IV. W: Złota przędza poetów i prozaików polskich, red.
P. Chmielewski. T. 4 1887 s. 149.
Fragm. Septem sidera w tłum. I. Badeniego.
159. Das Siebengestirn. W: Pompecki B.: Literaturgeschichte d. Provinz
Westpreussen. Danzig 1909 s. 39—40.
Gwiazda I w tłum. niem.
Uniw. Tor.
160. Siedm gwiazd ... W: Kopernik. M.: Wybór pism. Kraków 1920 s. 133—
143 (poz. 81).
161. Siedem gwiazd. Poemat religijny. Gwiazda I (Przeł. z łac. I. Badeni)
Pol.-balg. Pregl. God. 5 : 1923 nr 12/13 s. 99.
Jag.
162. Siedm gwiazd. Poemat religijny. Gwiazda I. Tłum.: Łęgowski [Józef].
Śl. pom. 1923 nr 39: 18 II s. 3.
Uniw. Tor.
163. Siedem gwiazd. Gwiazda III. *Śl. pom. jw.*, s. 2.
Wg wyboru pism z 1920 r.
164. [Siedem gwiazd]. *Wiek Nowy* 1923 nr 6500: 20 II.
Fragm. w tłum. pol.
165. Z poematu „Siedem gwiazd”: Gwiazda III. *Praca* 1923 nr 9 s. 4.
166. Z poematu „Siedem gwiazd” Gwiazda VII. (przeł. J. Badeniego)
Dz. plocki 19 II 1923: *Dz. bydż.* 1923 nr 40.
167. Epistola ad Ludovicium Decium, civem Cracoviensem, de monete
restitutione 1526 per Consiliarios Prussie. W: Kopernik: Rozprawy o mone-
cie w oprac. J. Dmochowskiego. Warszawa 1924 s. 165—184 (poz. 96).
Tekst oryg. i tłum. pol. Tekst oryg. — archiwum Muzeum Czartoryskich w Krakowie.

168. Siedm gwiazd. Przel. Jan Kasprowicz. W: Mikołaj Kopernik. Księga zbiorowa. Lwów 1924 s. 104—110 (poz. 644).

Muzykę do fragmentów tłumaczenia Kasprowicza skomponował T. Z. Kassern pt. *Cztery motety kopernikowskie*. Na chór mieszany a capella. Poznań 1937.

169. O dwunastoletnim Chrystusie pomiędzy doktorami. W: Chór wieków. Antologia poetycka w układzie W. Miłaszewskiej. J. Rembielińskiego i Stanisława Miłaszewskiego. Poznań 1936 s. 175—176.

„Septem sidera”, Gwiazda VII w tłum. J. Badeniego.

170. Das Siebengestirn (Septem sidera). Angeblich von N. Copernicus (1473—1543), verdeutscht von Gerhart Sieveking. *Altantis* 1943 s. 148—151, portr. Kopernika.

Posłowie tłumacza.

171. O dwunastoletnim Chrystusie. *Strażn. ewang.* R. 8: 1953 nr 14 s. 189. Fragm. Septem sidera w tłum. I. Badeniego.

172. O restitucii monet. W: Gerasimenko M. P.: *Nikołaj Kopernik ... ekonomist ...* Kiev 1953 s. 113—119.

Epistola ad Ludovicium Decium ... de moneta restitutione, 1526.

WIADOMOŚCI O RĘKOPISACH

173. HIRSCHING F. K. G.: Versuch einer Beschreibung der sehenswürdigen Bibliotheken Teutschlands. Bd. 3. Erlangen 1788.

s. 472: pierwsza wzmianka o rękopisie „De revolutionibus” znajdującym się w bibliotece Nostitzów k. Pragi.

174. AMERLING [Karl Slavomir: Wiadomość o praskim rękopisie dzieła Kopernika De revolutionibus]. *Květy* 1840 dod. nr 16 s. 63.

Swobodne tłum. pol. A. J. Rościszewskiego, *Rozm.* (Lwów) 1840 nr 35 s. 290—291.

175. COPERNIKUS. *Thorn. Wochenbl.* 1840 nr 49 s. 597.

Opis rękopisu „De revolutionibus”.

176. [O RĘKOPISIE „De revolutionibus”, znajdującym się w bibl. hr. Nostitza]. *Morgenbl.* 1840 nr 254: 23 X.

177. CURTZE Maximilian: Über die Originalhandschrift des Copernicani-schen Hauptwerkes De revolutionibus orbium coelestium libri VI. *Altpr. Mschr.* Bd. 9: 1872 s. 187—189.

178. HOLTZMANN H.: Kopernikus und Komenius. *Augsb. allg. Ztg.* 1872 nr 304, Beil.

O nabyciu przez Komeniusa rękopisu *De revolutionibus* po Christmannie w r. 1614.

179. DURDIK Josef: Pražskij rukopis Kopernikův „*De revolutionibus orbium coelestium*”. *Světlozor* 1873 s. 80, ilustr.

180. BIRKENMAJER Ludwik Antoni: W sprawie rękopisu kopernikowego „*De revolutionibus*”. *Prz. katol.* 35 : 1897 s. 71—72.

181. [O ODNALEZIENIU rękopisu „*De revolutionibus*”]. *Wędrowiec* 1897 nr 2.

182. SIMAK J. V.: Die Handschriften der Graf Nostitzschen Majoratsbibliothek. Prag 1910.

s. 1—2: o rękopisie „*De revolutionibus*”.

183. SOCHER H.: Vom Schicksal der Kopernikushandschrift „*De revolutionibus*”. *Sterne* 9 : 1929 s. 205—208.

184. SOCHER H.: Het Handschrift von Copernicus „*De revolutionibus*”. *Wetenschappelijke Bladen* 1930 s. 62—63.

185. SEYDL O.: Vydání Kopernikova díla „*De Revolutionibus orbium coelestium libri sex*”. *Říše Hvězd* 12 : 1931 s. 80—82.

Stan przygotowań do wydania rękopisu przez Obserwatorium Astronomiczne w Pradze.

186. VETTER Quido: Sur les destins du manuscrit pragois de Kopernik de *Revolutionibus Orbium Coelestium Libri Sex*. *Věstn. Král. České Škol. Nauk* tř. 2, 1931; *Mém. Soc. Roy. de Bohême*, Cl Sc. 1931. Odb. Prague 1931 ss. 21.

Rec.: Birkenmajer Al., *Wiad. matem.* T. 34 : 1932 s. 95—97.

187. WYDANIE dzieła Kopernika „*De Revolutionibus*” w manuskrypcie. *Mathesis pol.* 6 : 1931 nr 5—6 s. 116—117.

O zamierzonym przez Obserwatorium Astron. w Pradze wydaniu in facsim. rękopisu *De revolutionibus*. Wzmianki o historii rękopisu.

Zob. też poz. 1086.

188. RO.: Dokument największej rewolucji świata. Słynny rękopis dzieła Kopernika w bibliotece praskiej. *Ilustr. Kur. codz.* 1933 nr 171.

189. BRACHVOGEL Eugen: Frauenburgs kostbarstes Buch liegt in Prag. *Erml. Ztg.* 8 IV 1939.

189a. VETTER Quido [Los rękopisu „De revolutionibus”]. *Narodni Listy* 9 XII 1939.

190. BIRKENMAJER Aleksander: Rękopis Kopernika. *Od A do Z* 1953 nr 40 s. 2, ilustr.

191. BIRKENMAJER Aleksander: Z dziejów autografu „De revolutionibus”. *Nauka pol.* R. 1:1953 nr 3 s. 154.

192. BRATERSKI dar. *Radio i Świat* 1953 nr 39 s. 1.

193. DĘBSKI Stefan: Nieprzypadkowe dzieje Kopernikowskiego rękopisu. *Prz. kult.* R. 2:1953 nr 44 s. 7.

194. DZIEJE rękopisu genialnego dzieła. *Tryb. Tyg.* 1953 nr 83 s. 1, ilustr.

195. GADOMSKI Jan: Dzieje manuskryptów Mikołaja Kopernika. *Probl.* R. 9:1953 nr 11 s. 748—754, ilustr.

196. GADOMSKI Jan: Rękopis „De Revolutionibus”. *Urania* R. 24:1953 nr 1 s. 317—322, tabl. z reprodukcjami rękopisu.

197. GRYZCZOWA Alodia: Nad rękopisem Kopernika. *Życie liter.* R. 3:1953 nr 42 s. 9.

198. GRYZCZOWA-Kawecka A[lodia]: Święto nauki — święto przyjaźni *Prz. bibliot.* R. 21:1953 nr 4 s. 377—380.
O rękopisie „De revolutionibus”.

199. IL MANOSCRITTO del „De revolutionibus orbium coelestium” di Copernico in Polonia. *Notizie Polacche* An. 2:1953 nr 53 s. 10.

200. NAD RĘKOPISEM Kopernika ... *Tryb. Tyg.* 1953 nr 77 s. 2.
Dotyczy przekazania przez Czechosłowację rękopisu „De revolutionibus”.

201. RĘKOPIS dzieła Kopernika wystawiony w Muzeum Narodowym. *Tryb. Ludu* 18 IX 1953 s. 1.

202. RĘKOPIS Kopernika „O obrotach ciał niebieskich” Czesi przekazali Bibliotece Narodowej w Warszawie. *Dz. pol.* (Londyn) 26 IX 1953.

203. RĘKOPIS nieśmiertelnego dzieła Mikołaja Kopernika w Warszawie. Rząd Czechosłowacji przekazał oryginał dzieła genialnego uczonego polskiej delegacji rządowej. *Tryb. Ludu* 17 IX 1953 s. 1.

204. ROSS J.: Rękopis Kopernika. *Ochr. Zabytków* R. 6: 1953 nr 1 s. 68—69, ilustr.

205. HOFFLEIT Dorrit: Copernican manuscript returns to Poland. *Sky Telesc.* 13: 1954 nr 4 s. 112.

206. NOWE dzieło Kopernika. *Rozm. warsz.* 1826 nr 10 s. 79. Odkrycie w Sztokholmie rękopisu „O wpływie komet na planety Ziemi, Saturna i Marsa” z r. 1533.

Zob. też poz. 244.

207. [WIADOMOŚĆ o odkryciu rękopisu „O wpływie komet na planety” ...] *Dz. wil.* 1826 *Nowiny nauk.* t. 1 s. 83.

208. m.: Neuentdecktes Manuscript des berühmten Astronomen Kopernik bey einem Gewürzkrämer. *Wanderer* 1828 nr 237.

Przedr.: Birkenmajer L. A.: M. Kopernik. T. 1. 1900 s. 529.

209. W-T: Rękopis Kopernika nowo-odkryty [w Sztokholmie]. *Rozm.* (Lwów) 1829 nr 14 s. 120.

210. GADOMSKI Jan: Zaginione rękopisy Kopernika. *Od A do Z* 1953 nr 4. Głównie o Traktacie o kometach. Zob. też poz. 1818.

211. CATALOGI librorum manuscriptorum Angliae et Hiberniae in unum collecti ... Oxoniae 1597.

W t. 1 wzmianka o kopii rękopisu listu do B. Wapowskiego (Bodl. Mass. Nr 6593).

211a. [O RĘKOPISACH Kopernika znajdujących się we Fromborku]. *Gaz. nar.* (Pozn.) 1916 nr 24 s. 3.

212. ZIEMIAŃSKI: Rękopisy Kopernika w Rosji. *Kur. pozn.* 1922 nr 233 s. 6.

Fragm. art. ogłoszonego w *Gaz. gdańskiej*. Mało krytyczny art. o jakimś bliżej nieznanym rękopisie w Pułkowie.

II. BIBLIOGRAFIE

BARANOWSKI H.: M. Kopernik — ekonomista. Bibliografia, zob. poz. 2091.

213. BROŻEK Ludwik: Bibliografia Kopernikowska 1923—1948. Bibliografia Zachodnia, Dod. do *Przeglądu zach.*, 1949 nr 7—8 ss. 30.

Zawiera 308 poz. Układ rzeczowy, zasięg terytorialny nieograniczony.

214. BRUCHNALSKI Wilhelm: Bibliografia kopernikowska 1509—1923. W: Mikołaj Kopernik. Księga zbiorowa. Lwów 1924 s. 209—246.

Zawiera 588 pozycji. Układ rzeczowy. Zasięg terytorialny: Polska w granicach historycznych, z poloników zagranicznych jedynie autorzy polscy.

Uniw. Tor.

215. KOSSMANN O., Ziemsen I.: Übersicht über das deutsche Kopernikusschrifttum. Berlin 1943 Publikationsstelle Berlin-Dahlem ss. 18.

Zawiera 208 pozycji. Układ alfabetyczny. Przeważa literatura niem. Bardzo nieliczne prace polskie i to w przekładach.

Nar., Jag.

216. KUBACH Fritz: Kleine Kopernikus-Bibliographie. W: Nikolaus Kopernikus. München 1943 s. 286—304, 374—375.

Zawiera 222 pozycje. Układ alfabetyczny. Piśmiennictwo w większości niemieckie, pozycje polskich 3, w tłumaczeniach.

Uniw. Pozn.

217. LEŚNODORSKI B[ogusław]: Mikołaj Kopernik 1473—1543. W: Bibliografia literatury polskiej okresu Odrodzenia. Warszawa 1954 s. 170—191.

s. 184—191: Bibliografia, w układzie chronologicznym, obejmuje 31 pism Kopernika i przeszło 150 opracowań.

218. RASSEGNA della riviste. (Copernicana) *Europa orient.* 3:1923 nr 5 s. 295—298 oraz W: Il nono cinquantenario della nascita di Nicola Copernico. Roma 1923 (Odb. z poprzedn.).

Uniw. Tor.

219. WOŹNOWSKI Mieczysław: Literatura kopernikowska. *Wszechświat* 1953 z 8 s. 209—212, z. 9/10 s. 252.

Zawiera 178 pozycji. Układ alfabetyczny. Szereg zbędnych i nieścisłych pozycji.

220. BARANOWSKI Henryk: Kopernik w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu. *Ilustr. Kur. pol.* 25 IX 1953 s. 4.

221. COLEMAN Marion M.: Copernicana at Columbia University. *Pol. Rev.* 11 I 1943 s. 4, 14.

222. CURTZE Maximilian: Die Königl. Gymnasial-Bibliothek zu Thorn und ihre Seltenheiten. *Altpr. Mschr.* Bd. 5: 1868.

s. 153: Copernicana.

Uniw. Tor.

223. KARTKA z katalogu. *Dz. plocki* 1923 nr 41.

Copernicana Bibl. T-wa Nauk. w Płocku.

224. Katalog der Rathsbibliothek zu Thorn. Thorn 1896.

s. 10—11 Copernicana.

Ks. M.

225. ROSZKOWSKI Jan: Katalog zbiorów Kopernika w Muzeum narodowym w Rapperswilu. *Kosmos* R. 24: 1900 cz. 1 Druki s. 1—42, cz. 2 Ikonografia s. 528—544, cz. 3 Medale, rzeźby i płaskorzeźby s. 545—557.

Uniw. Tor.

Toż w przekł. franc.: Catalogue des Copernicana du Musée national de Rapperswil. Lwów 1900 ss. 72, ilustr. 5.

226. ZELLER M. Claudia: Copernicus — bibliography in the University of Michigan Library. *Quart. Bull. Pol. Inst. of Arts* v. 1: 1943 nr 4 s. 695—704.

Uniw. Tor.

226a. BARANOWSKI Henryk: Bibliografia kopernikowska 1509—1955. *Spraw. TNTor.* R. 7: 1953 z. 1/4 s. 75—76.

227. BARANOWSKI Henryk: W sprawie bibliografii kopernikowskiej. *Spraw. Pol. Tow. Astron.* 4: 1953 s. 112.

228. BIRKENMAJER Ludwik Antoni: Wiadomość o postępie prac krakowskiej komisji akademickiej zajmującej się wydaniem dzieł, biografii i bibliografii Kopernika. *Wiad. matem.* 1: 1897 s. 178—182.

Omówienie rezultatów podróży naukowych autora do Czech, Niemiec, Szwecji.

229. BRACHVOGEL Eugen: Neues Schrifttum über Koppernikus *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 26: 1936 s. 249—258.

Zbiorowa recenzja prac: Henselinga R. (poz. 521), Birkenmajera Al. (poz. 1314) i wydania *Des révolutions*, Paris 1934 (poz. 105).

230. BRACHVOGEL Eugen: Nikolaus Koppernicus im neueren Schrifttum. *Altpr. Forsch-en* 1925 H. 2 s. 5—46. Odb.

W szczególności omówienie L. A. Birkenmajera *Stromata Copernicana* (poz. 492).

Rec.: tegoż, *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 22: 1926 s. 324—327.

Uniw. Tor.

231. CANTOR Moritz: Zur Literatur des Copernicus-Feier. *Augsb. allg. Ztg.* 1873 s. 3029—3031.

232. CASPAR Max: Die wissenschaftliche Koppernikus-Literatur des Gedächtnisjahres 1943. *Kant-Studien* Bd. 43: 1943 H. 3 s. 474—476.

233. CENNE wydawnictwa z okazji Roku Kopernikowskiego i Roku Odrodzenia. *Tryb. Ludu* 21 V 1953.

Zapowiedź nowych wydawnictw (por. poz. 238).

234. CHOMĘTOWSKI Władysław: Dzieła i materiały do życiorysu Kopernika wydane w pierwszej połowie br. z okoliczności czterechsetnej rocznicy urodzin Kopernika w dn. 19 lutego 1873 r. *Wiek* 1873 nr 24—28.

234a. DEJKOVA N. N.: Vystavka „Nikolaj Koppernik”. W: *Nikolaj Koppernik ... Moskva* 1955 (poz. 650a) s. 90—111, ilustr.

Spis książek i artykułów w ilości 119 poz. — eksponatów na tej wystawie.

235. DIERGART Paul: Gedanken über neueres Koppernikus-Schrifttum. *Proteus* 1943 s. 135—146.

Inst. Hist. UMK

236. GOŚCICKA Halina: Rok Kopernikowski i Rok Odrodzenia Polskiego w polskiej prasie. *Polonista* R. 6: 1953 s. 51—56.

237. HLEB-KOSZAŃSKA Helena: Pokłosie czterechsetlecia Mikołaja Kopernika za granicą. *Kom. Działu Inf. nauk. Inst. Balt.* 1946 nr 2 ss 4.

238. IMPONUJĄCE plany wydawnicze z okazji Roku Kopernikowskiego i Roku Odrodzenia. *Kur. codz.* 22 V 1953 s. 1.

Por. poz. 233.

239. JAKUBOWSKI Jan Zygmunt: Wydawnictwa kopernikowskie. *Życie Szk. wyższ.* 1953 nr 11 s. 145—148.

Zbiorowa recenzja: De revolutionibus (poz. 142); Theophylactus: Listy (poz. 139), Galilei: Dialog (poz. 1823) Śniadecki: O Koperniku (poz. 1842).

Drobniejsze omówienia wydawnictw Roku Kopernikowskiego: 1. Aktualia księgarńiane. *Dziś i Jutro* R. 9: 1953 nr 41 s. 10; 2. C: Sześć wydawnictw kopernikowskich. *Nowy Świat* R. 4: 1953 nr 40 s. 2, ilustr.; 3. „De revolutionibus” i inne nowe wydania dzieł Kopernika. *Życie Warsz.* 7 X 1953 s. 3; 4. Ł: Nowe wydawnictwa kopernikowskie. *Ilustr. Kur. pol.* 1 X 1953 s. 6; 5. Liczne wydawnictwa z okazji Roku Kopernikowskiego. *Tryb. Ludu* 23 IX 1953 s. 2; 6. Nowe wydania dzieł Kopernika. *Nowy Tor* R. 3: 1953 nr 29 s. [2], ilustr.

240. K. J.: Wydawnictwa kopernikowskie. *Świētł.* R. 4: 1953 nr 12 s. 13—14, ilustr.

Podobne omówienie: *Świat i Ludzie* 1953 nr 43 s. 2.

241. KSIĄŻKI o Koperniku. *Głos naucz.* 1953 nr 25 s. 4, ilustr.

Przegląd wydawnictw z ostatnich lat.

242. KSIĄŻKI o Koperniku. *Gaz. tor.* 5 VI 1953 s. 4.

Zapowiedź nowych wydawnictw.

243. MAJEWSKI Zbigniew: Rocznica kopernikowska w naukowej prasie radzieckiej. *Mysł filoz.* 1954 nr 1 s. 353—357.

244. NIEZNANE Coperniciana w dawnej prasie polskiej. *Sl. pom.* 1923 nr 39: 18 II s. 4.

Dotyczy pozycji: 206 i 1527.

245. [O BIBLIOTECE Artura Wołyńskiego, twórcy Muzeum Kopernikowskiego w Rzymie, którą w ilości 5000 poz. przekazał bibliotece przy kościele dominikańskim Santa Maria sopra Minerva]. *Przew. bibliogr.* 1889 s. 43.

246. PEŁNE wydanie dzieł Mikołaja Kopernika. *Tryb. Ludu* 5 VI 1953 s. 1. Zapowiedź wydania.

246a. PENCONEK Adam: Poznajmy Kopernika gruntownie. *Urania* R. 27: 1955 nr 11 s. 343—344.

Apel o wydanie drobnych notatek i zapisek Kopernika.

247. PIOTROWICZ Karol: Polonica w Niemczech. *Nauka pol.* T. 18: 1934. Copernicana: s. 24, 25, 53, 55, 59, 61, 62, 79, 104, 111, 131, 159.

248. [POLKOWSKI Ignacy]: Bibliograficzna wzmianka o wydanych życiorysach Mikołaja Kopernika w roku jubileuszowym 1873. W tegoż: *Kopernikijana*. T. 2. 1873 s. 350—351.

249. POZNAŃSKI Marcei: Bibliografie Kopernikowskie. *Bibliot. R.* 20: 1953 nr 3 s. 89—92.

249a. PRASA I KSIĄŻKA. Nicholas Copernicus and the Renaissance. Warszawa [1954] k. 4 nłb., ilustr.

Informator poprzedzony wstępem o wydanych w r. 1953 najważniejszych kopernikianach.

250. PRZED ROCZNICĄ kopernikowską. 1473—1543—1953. *Nowe Książki R.* 5: 1953 nr 3 s. 1—2.

Zapowiedź wydawnictw.

251. [PRZEGLĄD publikacji dotyczących Kopernika]. „Upływa rok, jak zaczęto obchodzić ... u nas 300-ni jubileusz założyciela dzisiejszej astronomii...” *Kur. warsz.* 1844 nr 33 s. 154. Nieomal identycznie rozpoczynająca się notatka w *Gaz. krak.* 1844 nr 35 jest podpisana przez Bronisława K.

252. SKIMBOROWICZ Hipolit: Copernicus and his Native Land [Szyrmy K. L.] i wszystkie inne wiadomości o Koperniku w ostatnich 3 latach. *Prz. nauk. R.* 4.: 1845 s. 367—370.

253. SŁOTWIŃSKI Konstanty: Wiadomości zagraniczne o Mikołaju Koperniku. *Czas. nauk. Bibl. Ossol.* 1832 s. 87—102.

Przedr. W: Polkowski I.: *Kopernikijana*. T. 2. 1873 s. 75—81.

254. — t —: Pokłosie rocznicy kopernikowskiej. *Strażn. zach. R.* 2: 1923 s. 130—134.

Uniw. Tor.

255. W SPRAWIE wydawnictw Kopernikowych. *Wiek* 1873 nr 30.

256. WYDAWNICTWA kopernikowskie. *Now. Tyg.* 1953 nr 13 s. 1; *Od A do Z* 1953 nr 35 s. 4; *Sł. Tyg. R.* 2: 1953 nr 23 s. 4; *Sztand. Młodych* 10 VI 1953 s. 4.

257. Z OKAZJI Roku Kopernikowskiego przygotowane są do druku wszystkie dzieła wielkiego astronoma. *Gaz. tor.* 6/7 II 1953 s. 2. Tamże na s. 4 reprodukcja obrazu „Kopernik” Brunona Gęstwickiego.

Zob. też poz. 396, 402, 1771, 2006, 2091, 2259, 2815, 3393.

BADACZE KOPERNIKA

258. BIRKENMAJER L[udwik] A[ntoni]. W: Polski słownik biograficzny T. 2. 1936 s. 102—105.
259. HORBACKI Władysław: Ludwik Antoni Birkenmajer. *Czas. przyr.* R. 4: 1930 nr 1—2 s. 2—8, fotogr.
260. M. S.: Mikołaj Kopernik. *Sl. pom.* 1922 nr 279 s. 3.
Wywiad z L. A. Birkenmajerem.
261. ORKISZ L.: Ś. p. prof. dr Ludwik Antoni Birkenmajer (1855—1929) *Urania*, R. 8: 1929 nr 9/10 s. 129—131.
262. STENZ Edward: [L. A. Birkenmajer]. *Mathesis pol.* 5: 1930 nr 1—2.
263. WĄSOWICZ T.: Życie i działalność naukowa A. L. Birkenmajera. *Wiad. matem.* T. 34: 1932 s. 57—58.
Tamże bibliografia jego prac w ilości 103 poz.
264. ż.: Studia nad życiem Mikołaja Kopernika. *Głos lub.* 1922 nr 339.
O wywiadzie z prof. Birkenmajerem w *Słowie Polskim*.
Zob. też poz. 1839.
265. BUCHHOLZ Franz: Eugen Brachvogel. Ein Lebensbild. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 28: 1943 s. 1—29, portr.
s. 29—42, bibliografia: ok. 76 pozycji dotyczy Kopernika.
266. BUCHHOLZ Franz: Kopernikusforscher Eugen Brachvogel. *Jomsburg* Jg. 6: 1942 s. 309—311.
M. in. wiadomość o przygotowywanej przez R. Samulskiego Bibliografii kopernikowskiej.
Uniw. Tor.
- 266a. BARYCZ Henryk: Jan Brożek na tle walki elementów postępowych z tradycyjnymi w Uniwersytecie Jagiellońskim. W: Krakowskie Odrodzenie. Referaty z konferencji naukowej ... 1953. Kraków 1954
s. 92—94: o stosunku Brożka do Kopernika i jego podróży na Warmię.
267. BARYCZ Henryk: Pierwszy historyk nauki i kultury w Polsce [Jan Brożek]. W: Księga pam. ku czci Wacława Sobieskiego. T. 1. Kraków 1932 s. 1—12. Odb. ss. 12.
s. 1—5: Brożek jako kopernikolog, s. 2: wiadomość o wykładach magistra Walentego Fontany o teorii Kopernika na Uniw. Jag. w latach 1578/80 z rkp. Bibl. Jag. nr 220.
Uniw. Tor.

268. BIAŁOBORSKI Eustachy: Przypominamy o Janie Brożku. Poszukiwacz śladów Kopernika. *Dz. balt.* 22/23 II 1953 s. 8.

269. BIRKENMAJER Aleksander: Jan Brożek. W: *Polski słownik biograf.* T. 3. 1937 s. 1—3.

270. DIANNI Jadwiga: Jan Brożek (Joannes Broscius) akademik krakowski (1585—1652). Warszawa 1949
s. 129—133: Brożek jako kopernikolog.

271. FRANKE Jan Nep[omucen]: Jan Brożek (J. Broscius), akademik krakowski 1585—1652. Jego życie i dzieła ... Kraków 1884 ss. IX, 303, portr.
s. 52—58, 61—70: Brożek jako kopernikolog poza tym szeregiem mniejszych wzmianek.

272. t: Jan Brożek z Kurzelowa pierwszy poszukiwacz śladów Kopernika. *Ilustr. Kur. pol.* 14/15 VII 1953 s. 4.

273. JACOBI Max: Maximilian Curtze, 1837—1903. *Altpr. Mschr.* Bd. 40: 1903 s. 304—311.
Uniw. Tor.

274. DITTRICH Fr.: Dr. Franz Hipler, Domcapitular in Frauenburg. Skizze eines Gelehrtenlebens. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 12: 1899, s. 383—427.
s. 403—405: Hipler jako kopernikolog.
Uniw. Tor.

275. FELDMANOWSKI Hieronim: Ksiądz Ignacy Polkowski jako promotor jubileuszu kopernikowego. *Tyg. ilustr.* 1873 nr 271, s. 117—118, portr.
Uniw. Tor.

III. MONOGRAFIE I OPRACOWANIA OGÓLNE ORAZ DZIEŁA ZBIOROWE

(układ chronologiczny)

276. BARTOSZEWICZ Kazimierz: Życiorysy Kopernika. *Nowa Reforma* 1923 nr 21—22.

Od Starowolskiego (1627) do Birkenmajera (1900).

277. HIPLER Franz: Die Biographen des Nikolaus Kopernikus. Ein Gedenkblatt zur vierten Säcularfeier seines Geburtstages. *Altpr. Mschr.* Bd. 10: 1873 s. 193—218. Odb. Braunsberg 1873 ss. 26.

Dodatek zawiera poz. 44 i 2435.

Uniw. Tor.

278. ICONES sive imagines virorum literis illustrium ... Recensente Nicolao Reusnero I. C., curante Bernardo Iobino. Argentorati 1587.

ark. G 6—7: o Koperniku; nadto epigramy Frischlina, Reusnera i Seidela. Przedr. W: Żebrawski: Bibliografia ... s. 149—150.

Inne wyd.: 2. tamże 1587, 3. Basel 1589, 4. Strassburg 1590, 5. Strassburg 1619.

Uniw. Tor.

279. BOISSARD Joannes J.: Icones virorum illustrium doctrina et eruditione praestantium, cum eorum vitis, descriptis a ... [Cz]. 3 Francfordii ad M. 1598.

s. 314—316: o Koperniku, wizerunek ryty na miedzi przez J. T. de Bry z drzeworytu T. Simmera wydanego przez Reussnera w 1587, życiorys a ponadto epigramy N. Frischlina i B. Seidela.

280. ADAM Melchior: Vitae Germanorum philosophorum. Heidelberg 1615. s. 59: życiorys Kopernika.

281. MÜLLER Nikolaus: Vita Nicolai Copernici. W: Kopernik M.: De revolutionibus. Amsterdam 1617 k. 8b—9a (poz. 9).

282. STAROWOLSKI Szymon: Scriptorum Polonicorum Hekatontás seu centum illustrium Poloniae scriptorum elogia et vitae. Francoforti 1625.

s. 88—89: życiorys Kopernika.

Estr. XXIX, 207.

Pozn. TPN.

Inne wydania: 2 wyd. znacznie rozszerz. Venetiis 1627 s. 158—162. Przedr., *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 4 : 1867/69 s. 536—539 w rozprawie Hiplera: Nik. Kopernikus u. M. Luther [w odb. s. 62—65]. Tłum. pol. W: Polkowski I.: *Kopernikijana*. T. 2 1873 s. 1—3.

Polkowski I.: *Sprostowanie do żywota Kopernika przez Starowolskiego*, pt. Dodatek II. W: *Kopernikijana*. T. 3 1875 s. 316.

Autorem biografii Kopernika w 2. wyd. Hekatontás jest J. Brożek, zob. Barycz H: *Dzielo literackie Jana Brożka*. *Pam. liter.* R. 45 : 1954 nr 1 s. 78—88.

3. wyd.: *Traectatus tres. I. Polonia. II. Sarmatiae bellatores. III. Scriptorum Polonicorum Hekatontás, seu centum illustrium Poloniae scriptorum elogia et vitae. Editio nova. Wratislaviae 1733 i 1734.*

s. 83—84: życiorys Kopernika, przedr. z I wyd.

Uniw. Tor.

283. GASSENDI Pierre: *Tychonis Brahei equitis Dani, astronomorum coryphaei vita ... Accessit Nicolai Copernici, Georgii Peurbachii, et Joannis Regiomontani astronomorum celebrium vita. Parisiis 1654 k. 28, ss. 304, k. 12 ss. 110 k. 6, podobizna Kopernika — miedzioryt J. Meursa.*

s. 1—51: Życiorys Kopernika. W związku z tą poz.: Brooks Albert J.: *The lives of Tycho Brahe and Copernicus by Gassendo*. *Popul. Astron.* 12 : 1904. Opis egz. wydania z r. 1654. Ks. M.

Ed. sec. auctior et corr. Hagae — Comit. 1655

s. 288—332: o Koperniku.

Wyd. 3. 1664. Jag.

Toż w jego: *Opera omnia*. T. 5. Ludguni 1658 s. 499—516.

284. CRASSO Lorenzo: *Elogi d'uomini letterati*. T. 2. Venetia 1656.

s. 16 i n.: o Koperniku.

Tłum. pol.: Wołyński A.: *Kopernik w Italii*. Cz. I. 1872 s. 80—82.

285. GHILINI Girolamo: *Teatro d'uomini letterati ... Venetia 1657 [wg Wołyńskiego — 1647]*

s. 198—199: o Koperniku.

Tłum. pol.: Wołyński A.: *Kopernik w Italii*. Cz. I. 1872 s. 78—80.

286. BULLART Isaac Jacques Ignace: *Academie des Sciences et des Arts, contenant les vies et les éloges historiques des hommes illustres*. T. 2. Paris 1682.

s. 75—76: Życiorys Kopernika; wizerunek jego wykonany przez E. de Boulonois.

287. HARTKNOCH Christoph: *Alt — und Neues Preussen ... Franckfurt 1684.*

s. 370—372: o Koperniku; wizerunek Kopernika wykonany przez J. J. Vogla.

Estr. XVIII, 47.

Uniw. Tor.

288. MACIRUS Tobias: Eponymologium criticum complectens cognomina, descriptiones, elogia et censuras personarum ac rerum ... Francofurti 1687.
s. 237—240: o Koperniku.
Uniw. Tor.
289. FREHER Paul: Theatrum virorum eruditorum. Norimbergae 1688.
s. 1447: o Koperniku; sztych Ph. Kiliana.
290. BLOUNT Thomas Pope: Censura celebriorum autorum ... London 1690.
s. 430 i n.: o Koperniku.
Toż, Genevae 1696, o Koperniku s. 609—611.
Uniw. Tor.
291. BALDI Bernardino: Cronica de' matematici, overo epitome dell'Istoria delle vite loro ... Urbino 1707.
s. 120—121: pierwszy życiorys Kopernika, napisany w latach 1580—1600, przedr. u Birkenmajera (poz. 449) s. 660.
292. ZERNECKE Jacob Heinrich: Historiae Thoruniensis naufragae tabulae. Oder Kern der Thornischen Chronicke. Thorn 1711.
s. 75: o Koperniku.
Uniw. Tor.
293. ZERNECKE J. H.: Das bey denen schwedischen Kriegen bekriegte Thorn ... Anhang Zur Thornischen Chronicke. Thorn 1712.
s. 200: o Koperniku.
Uniw. Tor.
294. BRAUN David: De scriptorum Poloniae in Bibliotheca Brauniana Collectorum, virtutibus et vitiis, catalogus et iudicium. Coloniae 1723.
s. 341—344: życiorys Kopernika.
Toż, Gedani 1739.
Uniw. Tor.
295. NICOLAI Copernici Thoruniensis Lebenslauff. *Gelahrte Preussen* ... T. 3: 1723 s. 39—54.
Uniw. Tor.
296. ZERNECKE J. H.: Thornische Chronica ... Berlin 1727
s. 81—82: o Koperniku.
Uniw. Tor.
297. [CENTNER M. Gottfried: M. Kopernik]. *Thorn. wöch. Nachr.* 1762 s. 244—246 [w jednym z serii artykułów „Vermehrtes Verzeichnis der Zernec-kischen geehrten u. gelehrten Thorner ausser ihrem Vaterlande”].

Toż w jego: Gehrte und Gelehrte Thorner ausser ihrer Vaterstadt nebst gelegentlich angebrachten Stammstafeln und Nachrichten von alten Thornischen Familien ... Thorn 1769 s. 11—13. Ponadto s. 55—56: o Andrzeju Koperniku.

Ks. M.

298. SAVÉRIEN Alexandre: Histoire des philosophes modernes ... T. 5. Paris 1765.

s. 17: życiorys Kopernika.

299. [WIELAND Christoph Martin]: Etwas von Nikolaus Kopernikus Leben zu seinem Bilde. *Teutsche Merkur* 1776 s. 169—179, portr.

Nar.

300. OVER het gestelde van Copernicus. Middelburg 1778.

301. BÓGUSŁAWSKI Józef Konstanty: Życia sławnych Polaków krótko zebrane. Warszawa 1788.

s. 48 i n.: o Koperniku.

Wyd. 2., T. 2 Wilno 1814 s. 15—20.

302. BACZKO Ludwig: Nicolaus Copernicus. *Preuss. Arch.* 7: 1796 s. 576—596 oraz w jego: Kleinere Schriften ... Bd. 2. Leipzig 1797 s. 135—151.

Jag.

303. HISTORISCH — genealogischer Kalender auf das Schaltjahr 1796. Enthält die Geschichte von Polen. Berlin, Joh. Fr. Unger.

s. 136—141: o Koperniku, tamże wizerunek wykonany przez Krethlowa.

304. NEUES historisch — biographisches Handwörterbuch oder Kurzfassste Geschichte alter Personen ... Hrsg. v. Johann Gottfried Grohman. T. 2. Leipzig 1796.

s. 198—199: o Koperniku.

Uniw. Tor.

305. KÄSTNER Abraham Gotthelf: Copernicus. W tegoż: Geschichte d. Mathematik seit der Wiederherstellung d. Wissenschaften ... Bd. 2. Göttingen 1797 s. 358—371 oraz s. 595—602, gdzie podana treść „De revolutionibus” i opis pierwszych 3-ch wydań.

Uniw. Pozn.

306. LICHTENBERG Georg Christoph: Nikolaus Kopernikus. W: Pantheon der Deutschen, 3, 1797. Przedr. w jego; Vermischte Schriften. Bd. 6. Göttingen 1803 s. 1—158.

Uniw. Tor.

Skrót w tegoż: *Licht und Wahrheit*. Berlin 1937 s. 26—65. Poza tym osobno wyd. przez Götza von Selle, Königsberg 1943 ss. 46, portr.

Uniw. Tor.

306a. [DITTMANN Georg Gottlieb:] *Nachrichten von berühmten Thornischen ehemals lebenden Staatsmännern und Gelehrten*. *Thorn. Ztg.* 1800.

W n-rze 52 : 20 XII m. in. życiorys Kopernika.

Ks. M.

307. [BOGUSŁAWSKI Józef Konstanty:] *Wiadomość o życiu Mikołaja Kopernika, Toruńzanina, astronoma polskiego*. *Gaz. krak.* 1802 dod. do nr 37 s. 441—442.

308. BENZENBERG Johann Friedrich: *Versuch über das Gesetz des Falls, der Widerstand der Luft und der Umdrehung der Erde*. Dortmund 1804.

s. 435—510: życiorys Kopernika wg Lichtenberga.

309. NICOLAUS Copernicus. *Allg. geogr. Ephem.* 13 : 1804 s. 118—119, z portr.

Uniw. Tor.

310. NARUSZEWICZ Adam: *Historia narodu polskiego*, wyd. Tad. Mostowskiego. T. 7. Warszawa 1804.

s. 3—4: życiorys Kopernika oraz miedzioryt J. Ligbera.

Nar.

311. WOLSKI Mikołaj: *Dwie nocy czyli rozmyślenia o sztuce gwiazdarskiej; wiersz do ... Marcina Poczobuta*. *Nowy Pam. warsz.* 1804.

Napisany w r. 1784. s. 103: fragm. o Koperniku. Objasnienia dotyczące tego fragmentu, s. 123—124, zawierają życiorys Kopernika.

Uniw. Tor.

312. MOSTOWSKI Tadeusz: *Mikołaj Kopernik*. W: *Wybór pisarzy polskich*. T. 4. Warszawa 1805, luźna kartka przy wizerunku Kopernika.

Przedr.: Polkowski I.: *Kopernikijana*. T. 2. 1873 s. 69.

313. BENTKOWSKI Feliks: *Historia literatury polskiej*. T. 2 Warszawa 1814 s. 304—307: o Koperniku.

Przedr. W: Polkowski I.: *Kopernikijana*. T. 2 1873 s. 73—74.

Uniw. Tor.

314. BLANCHARD Pierre: *Il Plutarco delle gioventu ossia compendio delle vite de piu grandi uomini di tutte le nazioni*. *Prato* V. 5: 1816 s. 162—164.

315. WESTPHAL Johann Heinrich: *Nikolaus Kopernikus*. Konstanz 1822 ss. 100, portr. Kopernika, staloryt H. Heyera.

Naśladownictwo Śniadeckiego, zob. Polkowski I.: Kopernikijana. T. 3 1875 s. 127; Houzeau-Lancaster: Bibliogr. gén. de l'astronomie (1882-9). T. 1. Cz. 2. s. 886.
Uniw. Tor.

316. BIOGRAPHIE von Copernikus, Kanonikus zu Frauenburg. *Z. f. Kunst, Wiss. u. Gesch. d. Krieges*. T. 1: 1824 s. 319-325.
Uniw. Tor.

317. PERCY: Notice biographique sur Copernic. Paris 1824.
Druku tego nie posiadają biblioteki polskie, francuskie, angielskie, niemieckie. Prof. S. Wędkiewicz wątpi w ogóle w jego istnienie [prywatna informacja].

318. GARTZ [Joh. Chr.]: Copernicus. W: Allgem. Encyclopädie der Wissenschaften u. Künste ... hrsg. v. J. S. Ersch, J. G. Gruber. Bd 19, Leipzig 1829 s. 248-252.
Uniw. Tor.

319. BREWSTER [David]: Lives of Copernic and Galileo. *Edinburgh Rev.* 1830.

320. CHODYNICKI Ignacy: Dykcjonarz uczonych Polaków ... T. 1. Lwów 1833.
s. 336-342: życiorys Kopernika.
Przedr.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 2. 1873 s. 83-100.
Uniw. Tor.

321. KNIGHT Charles: The gallery of portraits vitt memoires. T. 7. London 1833.
s. 34-42: o Koperniku z podobizną rytowaną przez E. Serivena. Odb.
Pozn. TPN.

322. KOPERNIK. *Mag. powsz.* R. 1: 1834 nr 16 s. 126-128, ilustr.
Uniw. Tor.

323. Mikołaj KOPERNIK. *Przyj. Ludu* 1834 t. 1 s. 15-16, ilustr.
Uniw. Tor.

324. Mikulaš KOPERNIK. *Hronka* 2: 1837 s. 209-211.

325. Nikolaus KOPERNIKUS. *Preussens Vorzeit* ... Bd. 5: 1837 s. 97-98, tabl. — staloryt przedst. Kopernika wg rysunku A. Menzela.
Uniw. Tor.

326. FIALKA Moric: Kopernik. *Květy* 1840 nr 16 s. 123-126.
Zob. też poz. następną.

327. [JASZOWSKI Stanisław] J. S.: Kopernik. (Z pisma *Květy* ...) *Rozm.* (Lwów) 1840 nr 23 s. 189—190; *Gaz. codz.* 1840 s. 2854.

Prawdopodobnie tłum. poz. poprzedniej.
Jag.

328. KOPERNIK Mikołaj. W: *Encyklopedia*, wyd. Günther. Leszno 1841 s. 403—405.

Przedr.: Polkowski I.: *Kopernikijana*. T. 2 1873 s. 107—110.

329. Nicolaus COPERNICUS. *Borussia* 3 : 1842 s. 99—100, 107—109, 1 tabl.
Uniw. Tor.

330. OLESZCZYŃSKI Antoni: *Wspomnienia*. Cz. 1: O Polakach, co slynęli w obcych i odległych krajach. Paryż 1843

s. 149—155: Kopernik Mikołaj, ilustr.

Przedr.: Polkowski I.: *Kopernikijana*. T. 2 1873 s. 121—125.

Uniw. Tor.

331. PAOLO Fr.: Nicolaus Copernicus. *Deutscher Volks-Kal.* 1843 s. 156—162, ilustr.

332. SKIMBOROWICZ Hipolit: Mikołaj Kopernik Polak. *Prz. nauk* 1843 t. 2 s. 37—38.

333. KRZYŻANOWSKI Adrian: *Dawna Polska ze stanowiska jej udziału w dziejach postępującej ludzkości, skreślona w jubileuszowym Mikołaja Kopernika roku 1843*. Warszawa 1844 ss. LXXXVI, 565, dopełnienia ss. 198, skorowidz s. 199—269.

s. 16—29 m. in.: M. Kopernik i jego wiek. W dopełnieniach s. 1—34: Mikołaja Kopernika założyciela dzisiejszej astronomii, w 300 lat od jego skonu i objawienia jego układu, wspomnienie jubileuszowe. Nadb.

Ks. M.

Toż, wyd. nowe, przejrzone i zyciorysem autora powiększone przez H. Skimborowicza. T. 1. Warszawa 1857 s. CXLIII, 252, 656.

Uniw. Tor.

„Spomnienie jubileuszowe” było przedr.: Polkowski I.: *Kopernikijana*. T. 2 1873 s. 127—147; *Kal. Niezabitowskiego* na r. 1844; *Przyj. Ludu* R. 11 : 1844 t. 1 nr 4—8.

334. WISZNIEWSKI Michał: *Historia literatury polskiej*. Kraków.

O Koperniku: T. 6 1844 s. 189, T. 9 1857 s. 391, 477—494, 519.

Uniw. Tor.

335. CZYŃSKI Jan: *Kopernik et ses travaux par ...* Paris 1847 ss. XVI, 314.

Przedr. [?]: *La Pologne*. Paris 1864 nr 21 i nast.

Rec.: F., *Rev. indépend.* V. 6 : 1846 s. 662—664; *Rev. d. Deux Mondes*, 15 XII 1847.
Zapowiedzi tego dzieła: poz. 336—337.

Ks. M.

336. CZYŃSKI J.: Prospekt na Żywot Mikołaja Kopernika. *Oręd. nauk.* 1843 nr 41 s. 327—328.
337. CZYŃSKI J.: Żywot Mikołaja Kopernika. Prospekt. [Wyd.:] Drukar-
nia Polska w Paryżu. Paryż 1843 ss. 4.
Ks. M.
- 337a. Goodrich S. G.: Lives of Benefactors. Boston 1849.
s. 274—276: o Koperniku.
338. UGDULENA Gr.: Biografia degli illustri tedeschi e ungheresi. Palermo
1849 ss. 98.
M. in. życiorys Kopernika.
339. BARTOSZEWICZ Julian: Wspomnienie o Koperniku. *Rocz. Strąbskiego*
na r. 1852.
Przedr.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 2 1873 s. 177—194.
340. PROWE Leopold: Nicolaus Copernicus. Eine biographische Skizze.
W: Denkschrift zur Enthüll. — Feier d. Cop. Denkmals zu Thorn. Thorn
1853 s. 17—35 (poz. 2589).
Uniw. Tor.
341. PROWE Leopold: Zur Biographie von N. Copernicus. Festschrift
des Kgl. Gymnasiums zu Thorn ... Thorn 1853 ss. VI, 58.
Rec.: [Zieliński Gustaw] X z nad Drwęcy, *Gaz. warsz.* 1853 nr 306, 310, 313. Polemika:
zob. poz. 749 i 2609.
Uniw. Tor.
342. BARTOSZEWICZ Julian: Życiorys Mikołaja Kopernika. W: Kopernik
M.: De revolutionibus ... Warszawa 1854 s. XLI—LXXV.
Przedr. W: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 2 1873 s. 210—234.
Wyd. zmien., poz. 339.
343. [RADWAŃSKI Jan]: Mikołaj Kopernik (Gwiazdarz). *Kal. Wildta na*
r. 1854 s. 29—42. Odb. Kraków 1853 ss. 16.
Przedr. z podaniem nazwiska autora pt. Żywot Mikołaja Kopernika — Polkowski:
Kopernikijana. T. 2 1873 s. 195—210.
Uniw. Tor.
344. ARAGO [Dominique] François: Copernic. W: Oeuvres complètes.
T. 3. Paris 1855 s. 173—183.
Uniw. Tor.
Thum. niem. w jego: Sämtliche Werke. Bd. 3 Leipzig 1855 s. 138—148, 506—507.
Thum. ros. w jego: Biografii znamenitych astronomov, fizikov i geometrov. Sankt Peter-
burg 1860.

345. STUPNICKI Hipolit: [Życiorys Kopernika]. W: Herbarz polski... T. 2. Lwów 1855 s. 41—42.

Nar.

346. SZULC Dominik: Życie Mikołaja Kopernika. *Gaz. warsz.* 1855 nr 131—134, 136—140.

Przedr.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 2 1873 s. 235—287. Rozszerz. i popr. wydanie — Warszawa 1855 ss. 102.

Uniw. Tor.

347. BRODZIŃSKI Kazimierz: Życiorysy niektórych poetów i uczonych. Sanok 1856.

s. 1—7: o Koperniku

Uniw. Tor.

Toż w Pismach, wyd. J. I. Kraszewskiego. T. 8 Poznań 1874 s. 249—254.

Thum. czeskie: O Koperniku, slavnem polském hvězdari. [Thum. i wyd. F. J. Jezbera]. Praha 1865 ss. 16.

Jag.

348. KREJČI Jan: Mikuláš Kopernik. *Živa* 1856 nr 2 s. 136—147.

349. ŁUKASZEWICZ Lesław: Rys dziejów piśmiennictwa polskiego, rozszerzony i dopełniony przez Czarnowskiego Jana Nep. Warszawa 1856

s. 210—217: Mikołaj Kopernik.

Uniw. Tor.

Przedr.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 2 1873 s. 307—312.

350. Nicolaus COPERNICUS. Sein Leben und seine Lehre. Berlin 1857 ss. 68. [W serii]: Die Fortschritte der Naturwissenschaften in biographischen Bildern.

Uniw. Tor.

351. MÄDLER J. H.: Copernicus. *Westerm. Jb.* 4: 1858 s. 377—386.

352. BRANDON Charles: L'ami de la jeunesse ou livre d'or illustré. Lipsiae [1859].

s. 178—183: o Koperniku.

353. HOEFER F[erdinand]: Kopernik. W: Nouvelle biographie générale... publ. par Firmin Didot. T. 28 1859 s. 60—74. Odb., Paris.

Uniw. Tor.

354. SZYMANOWSKI Wojciech: 300 portretów zasłużonych w narodzie Polaków i Polek. Warszawa 1860.

s. 72—73: o Koperniku.

Uniw. Tor.

355. ŻYCIORYS Mikołaja Kopernika. *Album powsz.* 1860 nr 1—2.
356. MIKULAŠ Kopernik, Slovan. Z nem. prel. A. P. Zátúrecký. *Radlinskeho Tátran* 1:1861 s. 152—157.
357. NEDVIDEK Č.: Mikolaš Kopernik (Životopis). *Osvěta* 1863 nr 20, 21.
358. POGGENDORF J. C.: Biographisch-literarisches Handwörterbuch zur Geschichte der exacten Wissenschaften ... Bd. 1 Leipzig 1863
s. 475—476: o Koperniku.
Ks. M.
359. BERTRAND Joseph: Copernic et ses travaux. *J. d. Savans* 1864 s. 69—91. Odb., Paris 1864 ss. 23.
Rec.: Dylewski, *Pam. nauk.* 1866.
360. P[ANKIEWICZ] J[an]: Kopernik Mikołaj. W: *Encyklopedia powsz.* S. Orgelbranda. T. 15 1864 s. 435—442.
Przedr.: Polkowski I.: *Kopernikijana*. T. 2 1873 s. 289—299.
361. [WOJCIECHOWSKI Józef] Józef z Mazowsza [pseud]: Mikołaj Kopernik. *Opiekun dom.* R. 1: 1865 s. 26—27, 35—36, 47—48, 62—63, ilustr.
362. CHŁĘDOWSKI Kazimierz: Mikołaj Kopernik. *Szkie biograficzny. Dz. liter.* (Lwów) 1866 nr 26 s. 407—409, nr 27 s. 421—425.
363. Nicolaus COPERNICUS. Nach neuen Untersuchungen und Funden dargestellt. *Königsb. neue Ztg.* 1866 nr 271—273.
364. HINZE: Nicolaus Copernicus. *Prakt. Schulmann* 16: 1867 s. 32—47.
365. FIGUIER Louis: Vie des Savants illustres de la renaissance. Paris 1868 s. 355—399: życiorys Kopernika; rycina „Kopernik w Rzymie” Ch. Dietricha.
366. [GRAJNERT Józef] J. Gr.: Kopernik. *Zorza* 1868 nr 29.
367. HIPLER Franz: Nikolaus Kopernikus und Martin Luther. Nach ermündlichen Archivalien. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 4: 1868 s. 475—549. Odb. Braunschberg 1868 ss. 75.
Przedr.: Polkowski I.: *Kopernikijana*. T. 3 1875. s. 185—208.
Rec.: [Celichowski Zygmunt] *Z. C., Gaz. tor.* 6, 8, 11 i 13 XI 1868. Polemika: zob. poz. 387.
Uniw. Tor.

368. MOLFINO Giovanni M.: Cronologie della Scienza ossia Saggio di Studii Storici Chronologici del progresso mondiale, sociale, scientifico della Creazione in poi. Genua 1868 ss. 137.

M. in. o Koperniku. Tłum. pol.: Wolyński A.: Kopernik w Italii. Cz. 1 1872 s. 256—258.

369. RYCHARSKI Lucjan Tomasz: Literatura polska, w historyczno-krytycznym zarysie ... T. 1. Kraków 1868

s. 259—264: o Koperniku.

Przedr.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 2 1873 s. 313—316.

Uniw. Tor.

370. HIPLER Franz: Nikolaus Kopernikus. Ein Lebensbild. *Hist. polit.* Bl-r T. 63 : 1869 s. 487—500

371. WIERZEJSKI Ludwik: Mikołaj Kopernik. *Strzecha* 1869 s. 108—111, ilustr.

Przedr.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 2 1873 s. 317—320.

372. D. W.: Mikołaj Kopernik. *Sobótka* (Poznań) 2 : 1870 nr 5 s. 36—38, ilustr. 2.

Przedr.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 2 1873 s. 333—338.

Uniw. Tor.

373. Niccolo COPERNICO (trad. dal Catholic World). *Carità* V. 10: 1870 s. 271—280.

Tłum. pol.: Wolyński A.: Kopernik w Italii. Cz. 1. 1872 s. 233—244.

Ks. M.

374. ONE word more about Copernicus. *Cath. World.* V. 12 : 1870 nr 69 s. 373—379.

Treść: życiorys Kopernika, pochodzenie, dzieła, losy systemu, kult w Polsce.

Na egz. Bibl. Czart. dopisane nazwisko autorki — Saniewska. Uwaga redakcji natomiast przedstawia w. w. artykuł jako tłum. z niem. Tłum. na jęz. włoski, *Qualche altra parola sopra Copernico del Catholic World. Carità* 1872 s. 469—472. A. Wolyński podając tłum. pol. (Kopernik w Italii. Cz. I. s. 244—256) wymienia jako autora Carraciolo Allesandre, zaznaczając równocześnie, że autor jest Francuzem [!].

Czart.

375. R.: Kopernik. *Kłosy* T. 10 : 1870 nr 261, ilustr. Ludwika Kurelli.

376. WASILEWSKA Felicja: Historia literatury polskiej ... T. 1. Lwów 1870 s. 511—519: o Koperniku.

Uniw. Wrocław.

377. CANTÙ Cesare: Copernico. *Arch. stor. ital.*, ser. III, 13 : 1871 p. 1 s. 134—141.

378. DURDIK J[osef]: Koprnik. *Životopis. Čas. česk. Mus.* R. 45:1871 s. 39 i n.
379. MILKUSZYC K.: Mikołaj Kopernik. *Opiekun dom.* 1871 nr 7—8.
380. ROGALSKI Leon: *Historja literatury polskiej.* T. 1. Warszawa 1871. s. 341—349: o Koperniku.
Przedr.: Polkowski I.: *Kopernikijana.* T. 2 1873 s. 339—346.
Uniw. Tor.
381. BIBLIOTHECA Warmiensis oder Literaturgeschichte des Bisthums Erm-land. Hrsg. v. Fr. Hipler. Braunsberg 1872. (Monum. Historiae Warmien-sis, Bd. 4).
s. 111—130, 233—237: o Koperniku.
Uniw. Tor.
382. CANTÙ Cesare: Sąd Cezarego Cantu o Koperniku. *Tyg. wielkop.* R. 2: 1872 nr 2 s. 17—19, nr 3 s. 33—35.
Fragm. (z pominięciem przypisów) z Wolyńskiego: *Kopernik w Italii.* Cz. 1. 1872 s. 62—76 (poz. 1027).
Przedr.: Polkowski I.: *Kopernikijana.* T. 3 1875 s. 152—160.
Polemika: Polkowski Ignacy: Sąd pana Cezara Cantu o Koperniku. *Dz. pozn.* 1872 nr 2, 3.
Przedr., *Gaz. tor.* 12—16 I 1872 oraz w tegoż: *Kopernikijana.* T. 3 1875 s. 141—152.
383. CHOCISZEWSKI Józef: Mikołaj Kopernik. *Przyj. Dzieci Młodz.* 1872 nr 7.
Przedr.: Polkowski I.: *Kopernikijana* T. 2 s. 347—350.
- 383a. DUBICKIJ J. K.: O Koperniku kak slavjanine. *Rižskij Vestnik* 1872 nr 242, 248, 252, 256.
384. FLAMMARION Camille: *Vie de Copernic et histoire de la découverte du système du monde.* Paris 1872 ss. 248.
Rec.: *Bibl. warsz.* 1872 t. 4 s. 266—277; G. W., *Gaz. tor.* 25 X 1872.
Pozn. TPN
Tłum. pol.: *Życie Mikołaja Kopernika ... przełożył i przypisami dopełnił Filip Sulimierski ...* Warszawa 1873 ss. 176, tabl. 4.
Rec.: Powidaj L[udwik], *Prz. pol.* 1872/3 IV s. 107—108.
Uniw. Tor.
Tłum. hiszp., Paris 1879 ss. 229. — Czart.
Inne wyd.: Paris 1891 ss. 253, tabl. 1, s. 225—253: dodatek zawierający streszczenie i tłum. fragmentów „De revolutionibus”. — Uniw. Tor.
Toż, Paris 1898 i 1916.
Tłum. czeskie: *Kopernik a soustava svělová.* [Tłum.:] C. Ibl Praha 1900 ss. 225.
385. G.: Nicolaus Copernicus. *Grunert's Arch. Mathem. Phys.* 54:1872 Liter. Ber. 214 s. 6—8.

386. Nikolaus KOPERNIKUS. *Argovia* 1872 s. 1445.

387. KUBALA Ludwik: Mikołaj Kopernik i Marcin Luter. Rzecz historyczna napisana z powodu pracy dra Hiplera: Nicolaus Kopernikus und Martin Luther, nach ermländischen Archivalien [poz. 367]. *Bibl. warsz.* 1872 t. 1 s. 385—393.

Uniw. Tor.

388. KUCHARZEWSKI Feliks: O astronomji w Polsce. Materiały do dziejów tej nauki w naszym kraju ... *Pam. Tow. Nauk śc. w Paryżu* 2 : 1872. s. 132—141: o Koperniku.

Uniw. Tor.

389. POLKOWSKI Ignacy: Kopernikus. *Tyg. wielkop.* 1872 nr 23 i *Prz. tyg.* 1872.

Przedr. w tegoż: Kopernikijana. T. 3 1875 s. 177—184.

390. P[OPOV] K. J.: Nikola Kopernik. *Čitálišť* 1872/3. Kn. 10 s. 867—877.

391. BENEVENI F[eliks]: Kopernik. *Ognisko dom.* 1873. Odb. Bibl. M. Lubl.

392. BOSACKI Józef: Mikołaj Kopernik i jego dzieło. *Niwa* 1873 nr 28.

393. FILIPOWSKI K.: Mikołaj Kopernik. *Kal. Noskowskiego na r.* 1873 s. 104—109.

394. GATČUK A.: Nikolaj Kopernik, osnovatel' novoj atronomii. Moskva 1873 ss. 60.

395. GROCHOWSKI Mikołaj: Życiorys i popiersie Mikołaja Kopernika. *Kal. Jaworskiego na r.* 1873 cz. 3 s. 67—84. Odb., Warszawa (1872) ss. 8.

396. HÜLSKAMP Franz: Nicolaus Copernicus. Ein Gedenkblatt. *Liter. Handweiser f. kath. Deutschl.* Jg. 12 : 1873 nr 2 szp. 33—42.

szp. 37—42: Die literatur über das Leben des Copernicus.

Uniw. Tor.

397. KARLIŃSKI Franciszek Michał: Żywot Kopernika i jego naukowe zasługi. Rzecz czytana na publicznym posiedzeniu ck. Uniwersytetu Jagiellońskiego d. 19 lutego 1873 przez ... W: Sprawozdanie Senatowi Akad. Uniwersytetu Jagiell. z uroczystości ... Kraków 1873 s. 1—43, tabl. 4. Odb.

Uniw. Tor.

398. Mikołaj KOPERNIK. *Kal. Rakowicza na rok ... 1873* s. 113—140, 1 podob.
wg Falcka.
Ks. M.

399. Mikuláš KOPERNIK. *Orol* 4: 1873 č. 2, 3 z podobizną Kopernika.

400. Nikolaus COPERNIKUS. Skizze seines Lebens und Wirkens sowie Nachrichten über Erinnerungszeichen an ihn. Thorn 1873 ss. 62, portr., ilustr. 3.
Rec.: *Thorner Ztg.* 1873 nr 36.
Ks. M.

401. POLKOWSKI Ignacy: [Mikołaj Kopernik]. *Kal. pol. gosp. na r.* 1873.

402. POLKOWSKI Ignacy: *Żywot Mikołaja Kopernika.* Gniezno 1873 ss. 363, tabl. 3.
s. 347—363: bibliografia. *Toż* 2 wyd. ss. V. 356.
Rec.: [Krechowiecki Ad.] Maryan, *Prz. lwowski* 1873 t. 1 s. 604—607.
Historia wydania tego dzieła: Towarzystwo Przyj. Nauk w Poznaniu w latach 1857—1927. Poznań 1928 s. 245—247.

403. RADYMIŃSKI Marcin: *De vita et scriptis Nicolai Copernici Commentatio ... a. 1658 concinnata.* W: *Natalem Nicolai Copernici die 19 Febr. 1873...* Cracoviae 1873 s. 17—24 (poz. 652).
Uniw. Tor.

404. ROMAN Stanisław: [Życiorys Kopernika]. *Pielgrzym* 1873 nr 7.

405. S. K.: Mikołaj Kopernik. (Wspomnienie). *Bluszcz* R. 8: 1873 nr 8, s. 57—58, 1 ilustr.; nr 9 s. 66—68.

406. SKIMBOROWICZ Hipolit: *O Mikołaju Koperniku.* Warszawa 1873 ss. 28.
Nar.

407. STUDNIČKA F[rantišek] J[osef]: Mikuláš Kopernik (Životopis a podobizna). *Světozor* 1873 nr 7—9.

408. STUDNIČKA F. J.: Mikuláš Koperník. Na oslavu 400 leté památky jeho narození. Praha 1873 s. 4 vlb. 56, portr.
Ks. M.

409. SULIMIERSKI Filip: Mikołaja Kopernika życiorys. *Tyg. illustr.* 1873 nr 269 s. 90—94.
Uniw. Tor.

AD CLARISSIMVM VIRVM
D. IOANNEM SCHONE
RVM, DE LIBRIS REVOLVTIO
nis eruditissimi viri, & Mathema
tici excellentissimi, Reverendi
D. Doctoris Nicolai Cos
pernici Torunnzi, Cas
nonici Varmien
sis, per quendam
Iuuenem, Ma
thematicæ
studio
sum
NARRATIO
PRIMA.

Alcinous

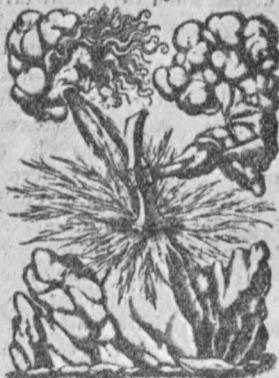
ALCINOVS.

Ἰστορικὴ ἀναμνηστὴρ τῆς ζωῆς τοῦ μέγιστου φιλοσόφου

NICOLAI
COPERNICITOPOLITANI
DE REVOLUTIONIBUS ORBIVM COELESTIVM,
Libri VI.

IN QVIBVS STELLARVM ET PLANETARVM ET ERRATICARVM MOTVS, EX VETERIBVS atq; recentibus obseruationibus, relictis hic auctor. Praeterea tabulas expeditas luculentasq; addidit, ex quibus eisdem motus ad quoduis tempus Mathematicum studiosus facillime calculare poterit.

ITEM, DE LIBRIS REVOLUTIONVM NICOLAI Copernici Narratio prima, per M. Georgium Ioachim Rheticum ad D. Ioan. Schonerum scripta.



Cum Gratia & Privilegio Caes. Maiest.
BASILEAE, EX OFFICINA
HENRICI PETRINI.

410. WEINBERG J. : Nikolaj Kopernik i jego učenje. *Ž. Min. Narodn. Prosv.* 167 : 1873 otd. 2 s. 163—210, 294—362, 168 : 1873 otd. 2 s. 45—116. Odb. ss. 186.

Uniw. Warsz.

Streszcz. *Bull. Sc. mathém. astron.* 7 : 1874 s. 260.

411. WEYL L. : Nicolaus Copernicus. Vortrag. Frankfurt a. O. 1873 ss. 20. Bibl. M. Bydg.

412. WÓJCICKI K [azimierz] W [ładysław]. Mikołaj Kopernik. *Kłosa* 1873 nr 399 s. 120—124.

Uniw. Tor.

Wójcicki K. Wł.: Życie Mikołaja Kopernika. W: *Obchód uroczysty ...* Warszawa 1873, zob. poz. 2888.

413. WOŁYŃSKI Artur: Cenni biografici di Niccolò Copernico (Kopernik) detto dal Dott. Arturo Wolynski (Volinschi). Firenze 1873 ss. 48, 2 nlb., 3 portr. przedst. M. Kopernika, jego ojca i Alberta Kopernika.

Rec: P[awiński] A., *Bibl. Warsz.* 1873 t. 2 s. 396—397.

Ks. M.

414. ZABŁOCKI-SAWIDŹ Wojniśław Kaz. : Mikołaja Kopernika życie obywatelskie w Polsce. Wilno 1873 ss. 56.

Nar.

415. KNÖTEL A [ugust]: Copernikus. *Rübezahl* 13 : 1874 s. 96, 476—477.

416. Mikulaš KOPERNÍK. *Pútn. svätov* 3 : 1874 s. 43—48.

417. SULIMIERSKI Filip: Mikołaj Kopernik. *Gaz. nowoyorska* 1874 nr 3—5.

418. ZDANOWICZ Aleksander: Rys dziejów literatury polskiej T. 1. Wilno 1874.

s. 576—589: o Koperniku.

Uniw. Tor.

419. BRUHNS [Karl]: Nicolaus Copernicus. W: *Allg. Deutsche Biographie.* Bd. 4 1876 s. 461—469.

420. FÖRSTER Wilhelm: Nicolaus Copernicus. Eine Festrede... am 17. Februar 1873. W: *Sammlung wissenschaftl. Vorträge*, Berlin 1876 H. 1 s. 134—160.

421. SCHANZ P [aul]: Nicolaus Copernicus. *Natur u. Offenb.* 22 : 1876 Dez.

422. STACHURA Bartłomiej: Mikołaj Kopernik, kto był, czem się wslawił. *Pszczółka* 1876 nr 22; 1877 nr 4, 6, 9, 14, 15.

423. ZBROZEK Dominik: O Koperniku. *Kosmos* (Lwów) R. 1: 1876 s. 45—54, 160—167.
Ks. M.

424. MARKIEWICZ Stanisław: Mikołaj Kopernik. *Kal. Jaworskiego na r. 1877* s. 77—97, ilustr. 2.

425. FASTERNATH: Copernico. *Riv. europ.* 1878 Juni.

426. ACKERE Doolaege: Copernik. *De Toekomst* 1879 makes.

427. STOUGHTON: Biographical sketch of Copernicus. W tegoż: *Worthies of science*, London 1879.

428. BALTZER Ed[uard]: Neue Propheten. Lichtbilder aus dem Reformationszeitalter für die Gegenwart. 2 Aufl. Rudolstadt i. Th. 1881.
s. 179—185: o Koperniku.

429. PROWE Leopold: Nicolaus Copernicus. Berlin Bd. 1 Das Leben. 1883, T. 1 ss. XXVIII, 413, tabl. 6, T. 2 ss. 576, tabl. 2, mapa 1; Bd. 2 Urkunden, 1884 s. VI, 551 tabl. 5 z facsim.

Rec. 1-go tomu: 1. Cantor M., *Thorn. Ztg.* 1884 nr 61—62: 12—13 III; *Z. f. Mathem. Phys.* 29: 1884, Hist.-liter. Abt. s. 48—50. Inne recenzje: 2. B[iegeleisen] H., *Bibl. warsz.* 1884 t. 1 s. 148—157; 3. Bruns H., *Deutsche Liter.-ztg.* 5: 1884 s. 166, 6: 1885 s. 757; 4. *Edinburgh Rev.* 158: 1882 s. 295—337; 5. Favaro A., *Bull. Bibliogr.* 16: 1882 s. 332—348 i 18: 1885 s. 327; 6. Favaro Antonio: Le fonti copernicane secondo gli ultimi studi di L. Prowe. Roma 1886 ss. 8; 7. Favaro Antonio: La vita di N. Copernico secondo gli ultimi studi di L. Prowe. Roma 1884 ss. 18; 8. Hipler F., *Liter. Rundschau f. kath. Deutschl.* 6: 1884 s. 174—178, 205—210; 9. Lohmeyer Karl, *Hist. Z.* 57: 1887 s. 1—29. 10. M[arczyng] H., *Gaz. pol.* 1883 nr 172—179; 11. Pellicioni Gaetano: [b. m. i r. wyd.] ss. 12. [Odb. z] *La cultura* 5: 1884 s. 721 i n. (posiada Ks. M.).

Zob. też poz. 46 i 966.
Ks. M.

430. SCHANZ [Paul]: Nicolaus Copernicus (Copernicus). W: *Wetzer u. Welte's Kirchenlexikon*. Bd. 3 1884 szp. 1079—1087.

431. LENARTOWICZ Teofil: Nicolò Copernico. W tegoż: *Sul carattere della poesia polono-slava*. Conferenze di ... Firenze 1886 s. 12—34.

Treścé: La gioventù del grande astronomo. Gli studi a Cracovia, Bologna e Padova. Il suo sistema astronomico. Il poema *Septem Sidera*. Il trattato sopra la moneta cadente. Morte di Copernico.

Streszcz.: [Krechowiecki Ant.] *Przew. nauk. liter.* 15: 1887 s. 62—70.

Nar.

432. CH[MIEŁOWSKI] P[iotr: Krótki życiorys M. Kopernika]. W: Złota przędza poetów i prozaików polskich, red. P. Chmielowski. T. 4 1887 s. 143—144.

433. Mikołaj KOPERNIK, sławny astronom polski. *Wielkopolanin* 1887 nr 186, 188—190.

434. CANTOR M[oritz]: Vier berühmte Astrologen. *Nord u. Süd* Bd. 45: 1888 H. 133.

Kopernik, Brahe, Galileo, Kepler.

435. [Inc.:] „RĘKOPIS francuski A. Krzyżanowskiego”... [Wiadomość o wystawieniu na sprzedaż przez antykwariat A. Cohna w Berlinie pracy Krzyżanowskiego „Notice sur la vie de l’astronome polonais, Nicolas Kopernik” München 1820 ss. 9.] *Przew. bibliogr.* 1888 s. 119.

436. ENGELHARDT M. A.: N. Kopernik. Ego žizn’ i naučnaja dejatel’nost. Biografičeskij očer. S. -Peterburg 1892, ss. 69, portr.

Nar.

Zob. też poz. 582.

437. LODGE Oliver Joseph: Pioneers of science. London 1893 ss. XV, 404, Inne wyd., London 1904. Tłum. na jęz. ros. S. Zajmovskij, St. Petersburg 1901 ss. 234. M. in. o Koperniku.

438. ŚLUPSKI Zygmunt: Mikołaj Kopernik w związku z Kolumbem. (Tłumaczone z *Freedom and Art*). Chicago 1893 ss. 22, ilustr., portr. Paderewskiego.

Artykuł ten miał się ukazać w pierwszym numerze czasopisma *Freedom and Art*. Wyd. osobno jako prospekt tegoż czasopisma.

O Kolumbie żadnej wzmianki.

Jag.

439. KOSTKIJ: Nikolaj Kopernik. Biografisk apzerejums. *Austrums* 1895 s. 554—564.

440. BRAUNMÜHL A.: Nicolaus Copernicus. *Biogr. Bl-r* 2: 1896 s. 267—279.

Uniw. Tor.

441. BATOR: Nicolaus Copernicus. W: Festschrift z. 6. General Versamml. d. Verband. kathol. Lehrer Westpr. 1897 s. 28—55.

442. BIEGELEISEN Henryk: Illustrowane dzieje literatury polskiej. T. 3. Wiedeń [1898?]

s. 310—323 z ilustr.: o Koperniku.

Uniw. Tor.

442a. KOROTYŃSKI Władysław: Mikołaj Kopernik. W: Panteon polski wiedzy i sztuki. Wydawnictwo „Wiek”. Warszawa 1898 s. 68—71, tabl. 3. Uniw. Tor.

443. MERCZYNG Henryk: Mikołaj Kopernik, życie i działalność naukowa. Petersburg 1898 ss. 67, ilustr. 1.

Rec.: Birkenmajer L., *Kwart. hist.* 12 : 1898 s. 897—901, Srokowski, *Prz. pol.* 1898, s. 590—591; Strumpf E.: Dwa życiorysy, *Głos* 1898 nr 53 s. 1249.

Uniw. Tor.

Fragm. w tłum. bułg.: „De revolutionibus orbium coelestium” na N. Kopernik. *Pol.-balg. Pregl. God.* 3 : 1923 nr 12/13 s. 89—91, ilustr.

444. MÜLLER Adolf: Nikolaus Copernicus der Altmeister der neueren Astronomie. *Stimmen aus Maria-Leach*, Ergänzungshefte H. 72 1898 ss. V, 159.

Rec.: Birkenmajer L. A., *Kwart. hist.* R. 15 : 1901 s. 68—86; Berberich A., *Naturwiss. Rdsch.* 13 : 1898 s. 512—513; Klein, *Gaea* 34 : 1898 s. 680—691; Lohmeyer K., *Forsch. z. brand. preuss. Gesch.* 11 : 1898 s. 571; Schanz, *Theol. Quartalschr.* 81 : 1899 s. 1616—617.

Przekł. włoski: Niccolò Copernico fondatore dell'astronomia moderna. Studio storico scientifico. Trad. dal tedesco dal P. Pietro Mezzetti. Roma 1902 ss. XII, 208.

445. STUDNIČKA F. J.: Bohatýrové ducha. Praha 1898.

M. in. życiorys Kopernika.

446. CANTOR Moritz: Nicolaus Koppernikus. *Neue heidelnb. Jb.* Jg. 9 : 1899 s. 90—106.

447. CURTZE Maximilian: Nicolaus Copernicus. *Himmel u. Erde* 11 : 1899 s. 193—208, 260—278, 315—321, 362—375, 405—422.

448. CURTZE Maximilian: Nicolaus Copernicus. Eine biographische Skizze. Berlin 1899 ss. 84.

Odb. z poprzedniego?

Ks. M.

449. BIRKENMAJER Ludwik Antoni: Mikołaj Kopernik. Cz. I. Studja nad pracami Kopernika oraz materiały biograficzne. Kraków 1900 ss. XIII, 711, ilustr. 10.

Treść: 1. Epitome Joannis de Monteregio in Almagestum Ptolemaei. 2. Tabulae Alfonsi i Tabulae directionum. 3. Commentariolus. 4. Averroës. 5. Studia hellenistyczne Kopernika. 6. Pontanus, Bessarion i Aratos z komentarzem Theona. 7. Raptularzyk Uppsalski. 8. Apianus, Geber, Vitellio. 9. Matematyka Kopernika. 10. Almagest łaciński. 11. Narzędzia astronomiczne i obserwacje Kopernika. 12. Mechanika, fizyka, geodezja, geografia. 13. Almagest grecki, wydanie bazylejskie z r. 1538. 14. Chronologia kompozycji a spisywania poszczególnych ksiąg Revolutionum. 15. Dokumenta ze wzmianką o Koperniku, listy do niego lub o nim.

16. Nieznany dokument dotyczący się pierwszej edycji dzieła Kopernika. 17. „Thema nativitat-
tis”, zawierające datę urodzenia Kopernika. 18. O niektórych członkach rodziny Koperników.
19. Dominik Maria Novara. 20. Zbiorek starych obserwacji wykonanych przez astronomów
krakowskich. 21. Solpha i Calcagnini. 22. Nieznane dotąd stare odpisy listu do Wapowskiego.
23. Książki Hildebranda Ferbera. 24. Kopernik o komecie roku 1533. 25. Mikołaj Schomberg
i Jan Albert Widmanstadt. 26. *Calendarium Romanum Magnum*. Dziesięć nieznanymi obser-
wacji Kopernika. 27. Nieogłoszone dotąd zapiski Kopernika na kilku paleotypach upsalskich.
28. Zapiski treści lekarskiej. 29. Wiadomość o Rhetyku. 30. Zaginione pisma Reinholda.
31. Przyczynki do wiadomości o losach rękopisów Kopernika. 32. Zapiski uczonych na dru-
kowanym egzemplarzach Dzieła Kopernika. 33. *Varia*. 34. Słowo o wizerunkach Kopernika.
Uzupełnienia i sprostowania. Przegląd główniejszych wyników pracy niniejszej. [jest ich 78].
Index personarum.

Streszcz: *Bull. intern. Acad. Pol. Cl. mathém.* 1902 s. 200—219. Odb.

Rec.: 1. Brückner A., *Aten* 102: 1901 s. 188—189. 2. Dickstein S., *Aten*. 101: 1901
t. 1 s. 270—285. 3. Dickstein S., *Książka* 1901 s. 132—133. 4. Dickstein S., *Prz. pol.* 1901,
I, s. 270—285. 5. Dickstein S., *Wiad. matem.* T. 5: 1901 s. 92—94. 6. *G. stor. Letter. ital.* 37:
1901 s. 474. 7. Kowalczyk. *Wszczęswiat* 20: 1901 s. 149—153, 169—173, 186—189. 8. Kucha-
rzewski, *Prz. pol.* 140: 1901 s. 85—101. 9. Laska, *Kosmos* (Lwów) 26: 1901 s. 171—172. 10. Brück-
ner A., *Arch. f. slav. Philol.* 24: 1902 s. 186. 11. Buszczyński B., *Mitt-en Copp.* Ver. 16:
1908 s. 8—17. 12. Brachvogel B. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 25: 1934 s. 548—555.

Wzmianka u Żeromskiego, *Snobizm i postęp*, Warszawa 1923 s. 197.

Zob. ponadto poz. 291 i 723.

450. MIKUŁA L. A.: O najślawniejszym uczniu Kollegium Jagiellońskiego
[Kopernik]. *Szkola* 1900 nr 21 s. 161—163, nr 22 s. 175—177, nr 22—23 s. 185—
187, ilustr.

451. SŁUPSKI Zygmunt: Mikołaj Kopernik. *Praca* (Pozn.) 1900 nr 31 s. 796—
797.

452. VIKTOR N.: Nicolaus Copernikus. *Natur u. Glaube* 1900 s. 172—182.

453. JACOBI Franz: Nicolaus Copernicus und die Reformation. *Christl.*
Welt Jg. 15: 1901 nr 17 szp. 378—382.

Uniw. Tor.

454. KREMB S. B.: Lebensbilder aus der Geschichte der Sternkunde. Für
die reifere Jugend ... Freiburg i. Br. 1902 ss. X, 177.

M. in. życiorys Kopernika.

Tamże o sporze Galileusza z Kościołem. Autor staje po stronie Kościoła.

Rec.: Jacobi Max, *Mitt-en z. Gesch. Med. Naturwiss.* Jg. 1: 1902 s. 175—176.

455. DORR W.: Nicolaus Copernicus ... W tegoż: *Westpreussische Geogra-
phen Beiträge z. Landeskunde Westpreussens.* Danzig 1905 s. 149—177.

456. LAURENT Gaston: Les grands écrivains scientifiques, de Copernic à Berthelot: extraits, introduction, biographies. Paris 1905 ss. 384.

5-e éd. 1913 ss. XI, 384.

Wypisy dla szkół. Życiorys Kopernika obejmuje 5 stron. Drobne fragm. tekstu „De revolutionibus” z 9 i 10 rozdz. I księgi.

457. ZAREMBA Jan: Mikołaj Kopernik. Opowiedział ... *Kal. Wojnara* 4: 1905 s. 149—153, reprodukcja fałszywego portretu Kopernika.

458. GĘBARSKI Stefan: Mikołaj Kopernik. W: Skarbczyk polski. Obrazy z dziejów Polski. T. 7, Warszawa 1906 ss. 31 ilustr.

Uniw. Warsz.

458a. ZAREMBA Jan: Żywoty znakomitych Polaków. Kraków 1906. s. 31—42: Mikołaj Kopernik.

459. GEELMUYDEN H.: Laerebog i Astronomi. Kristiania 1908 ss. 293. M. in.: życiorys Kopernika.

460. NAWROCZYŃSKI Bogdan: Mikołaj Kopernik. Szkic. Warszawa 1910 ss. 67.

Uniw. Warsz.

Fragm. w tłum. bułg.: Kam zvezdite. *Pol.-bułg. Pregl. God.* 5: 1923 nr 14/15 s. 101—102, ilustr.

461. KEFERSTEIN Hans: Grosse Physiker. Leipzig 1911.

s. 1—23: Copernicus, ilustr.

Uniw. Tor.

462. RZEPECKA Helena: Ojczyzna w piśmie i pomnikach. T. 1 Poznań 1911.

s. 140—146: o Koperniku. Zob. też poz. 76.

Uniw. Tor.

463. GEELMUYDEN H.: Nikolaus Kopernikus. *Deutsche Revue* Jg 37: 1912, 1, s. 48—53.

Uniw. Tor.

464. MOMBER A.: Nikolaus Koppernikus. W: Die Provinz Westpreussen in Wort u. Bild. T. 2 Danzig 1912 s. 487—488.

Uniw. Tor.

465. BIRKENMAJER L[udwik] A[ntoni]: Mikołaj Kopernik. I. Pochodzenie, rodzina i lata młodzieńcze. *Spraw. PAU.* T. 18: 1913 nr 8 s. 21—23.

466. ŚLUPSKI Z[ygmunt]: Mikołaj Kopernik. *Prz. pol.-amer.* 1913 z. 4.
467. BEHREND Paul: Nikolaus Koppernikus, unserer Heimatprovinz berühmtester Sohn. W jego: Westpreussischer Bilderschatz. Bd. 2. Danzig 1914 s. 57—64, ilustr.
Uniw. Tor.
468. HOLMES Ch. N.: Nicolaus Copernicus. *Popul. Astron.* 24 : 1916 s. 218—221.
469. [PAPI Jadwiga] Teresa Jadwiga [pseud.]: Obrazki z życia znakomych Polaków i Polek. Cz. 1. Piotrogród 1916.
s. 50—60: Mikołaj Kopernik, z ilustr.
Nar.
470. ŚWIDERSKI Stefan: Mikołaj Kopernik i jego zasługi naukowe. Warszawa 1916 ss. 39, ilustr. 2.
Uniw. Tor.
471. TROELS-LUND: Kopernik jako uczyony polski i jako urzędnik Rzplitej. *Głos Narodu* 1917 nr 234—246.
472. VÖLTER Paul: Kopernikus. *Staats-Anz. f. Württ., Liter. Beil.* 1917 s. 124—128.
473. JAROSŁAWSKI Mieczysław: Mikołaj Kopernik i jego dzieła. *Rozwój* 1920 nr 7, 8.
474. ERNST Marcin: Mikołaj Kopernik ... *Kur. warsz.* 1922 nr 357 s. 5—6.
475. BARBAR Oton: Mikołaj Kopernik. *Pol.-balg Pregl. God.* 5 : 1923 nr 14/15 s. 104—105, ilustr.
Jag.
476. BIRKENMAJER Ludwik Antoni: Mikołaj Kopernik jako uczyony, twórca i obywatel. W 450 rocznicę jego urodzin. Kraków 1923 ss. IV, 126.
Wyd. jako rękopis w tłum. niem. przez A. Birch-Hirschfelda, 1933.
Rec.: Brachvogel E., *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 25 : 1934 s. 548—555; Grabowski Tad., *Kur. pozn.* 1923 nr 255 s. 2.
Zob. też poz. 84.
Uniw. Tor.
477. BIRKENMAJER L. A.: Mikołaj Kopernik. Pochodzenie. Narodowość. Rodzina. Związły rys życia. *Głos Rob.* 1923 nr 21.

478. BIRKENMAJER L. A.: W 450-letnią rocznicę narodzin Mikołaja Kopernika. Pochodzenie. Narodowość. Rodzina. Związły rys życia. *Prawda* 20 II 1923.

Ks. M.

479. BRACHVOGEL Eugen: Nikolaus Koppernikus Lebensgut. W: Lesebuch f. höh. Schulen. Frankfurt a. M. 1923 s. 126—128.

480. DĄBROWSKA Maria: Mikołaj Kopernik. Warszawa 1923 ss. 9. W Szkole i w Domu, czytanki ... nr 15.

Nar.

481. JANOWSKI Aleksander: O Mikołaju Koperniku w 450 rocznicę narodzin. Warszawa 1923 ss. 15, nlb. 1.

Ks. M.

482. Mikołaj KOPERNIK. Kanonik Warmiński. 1473—1923. *Prąd* 1923 nr 2 s. 49—52.

483. KRASSOWSKI Jan: Mikołaj Kopernik. (W 450 rocznicę urodzin). *Kur. pol.* 1923 nr 47, 49, 51.

Ks. M.

484. KRASSOWSKI Jan: Mikołaj Kopernik 1473—1923. Warszawa 1923 ss. 115, ilustr.

Fragm. w tłum. na jęz. bułg. zob. poz. 1271.

Uniw. Tor.

485. KRASSOWSKI Jan: Nicolas Copernic, sa vie, son oeuvre. *Astronomie* 37 : 1923 s. 193—203.

486. KRÓLIŃSKI Jan Kazimierz: Wstrzymał słońce-ruszył ziemię. O Mikołaju Koperniku w 450 rocznicę urodzin. *Ojczyzna* 1923 nr 5—8, 10.

487. KRÓLIŃSKI Jan Kazimierz: Wstrzymał słońce — ruszył ziemię. W 450 rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika. Warszawa 1923 ss. 32.

Odb. z poprzedn?

Rec.: St. R-ski, *Wiek Nowy* 1923 nr 6500.

Uniw. Tor.

488. NAAKE-NAKĘSKI W.: Mikołaj Kopernik. *Gaz. lwowska* 1923 nr 40 s. 1—3.

489. ORGELBRAND S.: Mikołaj Kopernik (1473—1543—1923). *Pol. balg. Pregl.* 1923 nr 4 s. 29—30.

Najprawdopodobniej przekł. poz. 360.

490. POLKOWSKI Ignacy: Kopernikovija život. *Pol.-balg. Pregl. God.* 5 : 1923 nr 12/13 s. 88—89, ilustr.

Jag.

491. R-SKI J.: Życie Mikołaja Kopernika. *Gaz. olszt.* 20 II 1923.

492. BIRKENMAJER Ludwik Antoni: *Stromata Copernicana. Studia, poszukiwania i materiały biograficzne.* Kraków 1924 ss. VIII, 403.

Treść: 1. Pochodzenie K. po matce. Scholasteria wrocławska. 2. Studia odnoszące się do krakowskich czasów K.: Barbara K. — Mistrz Albert Krypa z Szamotuł. — Mistrz Wojciech z Brudzewa. — Mistrz Jan z Głogowa. — Saliny wielickie. 3. Wpis K. do uniwersytetu jurystów w Bolonii. 4. Geneza odkrycia oświecona zabytkiem dotychczas nieznanym. 5. Caelio Calcagnini a K. 6. Kiedy K. z Ferrary i Padwy wrócił do Warmii. 7. Commentariolus K. w krakowskiej bibliotece Miechowity (1514) 8. K. a Paweł z Middelburga. 9. Gnapheus-K.-Rhetyk. 10. Drobniejsze wiadomości do rodziny. 11. Listy i pisma. 12. Inne varmiensia. 13. Nowy poczet zapisek K. 14. Varia. 15. Nowe wiadomości o Rhetyku.

Rec.: 1. Hortyński F., *Prz. powsz.* T. 162 : 1924 s. 257—259; 2. Krassowski J.: *Copernicana. Prz. warsz.* 1924 nr 39 s. 428—433; 3. Brachvogel E., *Altp. Forsch.* 1925 H. 2 s. 5—46; 4. Rose William J., *Isis* 16 : 1931 s. 136—138;

Uniw. Tor.

Przekł. niem.: *Stromata Copernicana. Studien, Forschungen und biographische Materialien.* Dienstliche Übersetzung der Publikationsstelle in Berlin-Dahlem ausgeführt von ... Bassmann. Berlin [1942] ss. 296. Nur für Dienstgebrauch. Polnische Liste Nr 207. [Powiel.]

Ossol.

493. BRUNNER W.: Kopernikus und sein Werk. *Weite Welt* 1924 s. 298—319.

494. HELMOLT Hans: *Das Ehrenbuch des Deutschen Volkes.* Königstein 1924.

s. 123—125 o Koperniku, z ilustr.

495. BLÜCHER M.: Nikolaus Kopernikus. *Führende Männer* 9 : 1925 s. 15—28.

496. BRACHVOGEL Eugen: Nikolaus Koppernikus. *Im deutschen Ostlande* 1925 s. 30—32. Toż. W : *Lesebuch f. d. deutsche Ostland.* Dortmund 1925 s. 29—36.

497. KISTNER Adolf: *Deutsche Meister der Naturwissenschaft und Technik.* 2. Aufl. Bd 1 München 1925

s. 1—8: o Koperniku.

498. Nikolaus KOPERNIKUS. *Ostpr. Woche* 17 : 1925 s. 117.

498a. RODIN A.: *Kopernik, Bruno, Galilej.* Izd. 2. Moskva 1925 ss. 88, ilustr.

499. BLAŻKO S. N.: Kopernik. Moskva 1926 ss. 100, nlb. 2.
Uniw. Łódź
500. DARMSTAEDTER Ludwig: Naturforscher und Erfinder. Biographische Miniaturen. Bielefeld 1926
s. 3—6: o Koperniku, z portr.
Zob. też poz. 99.
Uniw. Tor.
501. WASIUTYŃSKI Jeremi: O Koperniku. *Młodzież PCK* 1926 nr 28.
502. BRACHVOGEL Eugen: Nikolaus Koppernikus. W: Lesebuch f. höhere Schulen. I. Münster 1927 s. 141—144.
503. KOLEV T.: Nikolaj Kopernik. *Nauka i Život* 1928 nr 6 s. 124—129.
- 503a. KRAUSE Bruno Paul: Die grossen ostmärkischer Vergangenheit. I. Nikolaus Koppernikus. *Unsere erml. Heimat* Jg. 10: 1928 nr 51 s. 423—424, ilustr.
504. LOPERFIDO A.: Condottieri spirituali. W: Fra Armi e Machine a Bordo. Roma 1928 s. 593—614.
M. in. o Koperniku.
505. PRZYBYLLOK E[rich]: Nicolaus Copernicus 1473—1543. W: Ostpreuss. Köpfe. Königsberg 1928 s. 35—40, ilustr.
Uniw. Tor.
506. RÖHLER F.: Nikolaus Kopernikus. *Geisteskultur* Jg. 37: 1928 s. 255—260.
507. SMOLARSKI Mieczysław: Młodość sławnych Polaków. Warszawa 1928 s. 31—34: Genialny tornącyk, z litogr. L. Letonne'a wg portretu M. Basaetiego. Jag.
508. BUCHENAU: Nikolaus Kopernikus. W: Die Religion in Gesch. u. Gegenwart. 3. 1929 s. 1249—1250.
509. LENARD Philipp: Grosse Naturforscher. Eine Geschichte der Naturforschung in Lebensbeschreibungen. München [1929]
2. Aufl. tamże 1930
s. 23—27: Nikolaus Kopernikus.
Tlum. ang. pt.: Great men of science. London 1933.
Przedr.: 1938, 1950, 1954.

510. GARNIER Pierre: Nicolas Copernic. Paris 1930 ss. 23, nrb. 1, 4 ilustr.
(w tekście m. in. Kopernik ryt. przez I. Tomakowskiego).
Uniw. Tor.

511. Mikołaj KOPERNIK. W: Dzieje rozwoju fizyki w zarysach. T. 1. Warszawa 1931 s. 28—30, tabl.

512. BRACHVOGEL Eugen: Aufgaben in der Koppernikusforschung. *Unsere erml. Heimat* 12: 1932 nr 2.

512a. WILSON G.: Copernicus. W: Great men of science. N York 1932.

513. BRACHVOGEL Eugen: über den heutigen Stand der Kopernikus-Forschung. *Koresp.-Bl. Gesamtver deutschen Gesch. u. Altertumsver.* 81 : 1933 s. 263 i n.

514. NAYDER Tadeusz: Mikołaj Kopernik 1473—1543. Lwów 1933 ss. 29.
Uniw. Tor.

515. BOUTARIE A. : [O Koperniku]. *Rev. hebdom.* 1934, 15 sept.

516. GASPAR M[ax]: Nikolaus Kopernikus. W: Lexikon f. Theologie u. Kirche, 6, 1934 s. 189.

517. GÓRSKI Karol: Pomorze wczoraj i dziś. Lwów 1934.
s. 64—71: o Koperniku.

518. PORĘBSKI E[ugeniusz]: Wielcy twórcy nauki. Warszawa 1934.
s. 35—37: Mikołaj Kopernik.

519. BAEV K[onstantin] L[vovič]: Kopernik. Moskva 1935 ss. 214, tabl. 7.
Zob. też poz. 108.
Ks. M.

520. FUNCK-BRENTANO F[rantz]: La Renaissance. Paris 1935.
Rozdz. 2: Christophe Colombe et Copernic. Tłum. pol.: Odrodzenie. Warszawa 1937 s. 21—88.

521. HENSELING Robert: Nikolaus Kopernikus. W: Die Grossen Deutschen. Neue Deutsche Biographie, hrsg. v. W. Andreas u. W. von Scholz. Bd. 1 Berlin 1935 s. 503—519.
Rec.: Brachvogel E., *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 26 : 1938 s. 249—253.
Uniw. Tor.

522. RYBKA Eugeniusz : Kopernik. W: Świat i Życie, zarys encyklopedyczny, T. 3 [ok. 1935] szp. 80—87.

523. WASIUTYŃSKI Jeremi: Mit kopernikowski. *Wiad. liter.* 1936 nr 53/54, s. 10, ilustr. Ponadto: Początki mitu. *Skamander* 1936 nr 76 s. 454—460.

Fragm. z wyd. w r. 1936 pracy „Kopernik” (poz. 529). Ostra krytyka wyżej wymienionego artykułu w opublikowanym w prasie (m. in. *Głos Narodu* 25 V 1937) piśmie Komitetu Astronomicznego. Przeciwno tej poz. oraz poz. 816: Rybka. Eug., *Urania* R. 15: 1937 s. 17.

W związku z powyższym: Błachowski S.: Do osoby Kopernika przyplątały się różne typy i typki. *Dz. pozn.* 1937 nr 199; Magdański M.: M. Kopernik w krzywym zwierciadle. *Sl. pom.* 1937 nr 295; ZK: Wiele hałasu o nic. *Tyg. ilustr.* 1937 nr 23 s. 459.

Ponadto: [Grydzewski Mieczysław] mg: Rzekome znieważenie pamięci Kopernika. *Wiad. liter.* R. 14: 1937 nr 24 s. 7 (art. w związku z deklaracją członków Komitetu Astronomicznego w sprawie artykułu Wasutyńskiego: Mit kopernikowski).

Odpowiedź na poprzednie: Wasutyński Jeremi: Rzekome znieważenie pamięci Kopernika. *Wiad. liter.* R. 14: 1937 nr 24 s. 7.

524. ZINNER Ernst: Das Leben und Werken des Nikolaus Koppernick, genannt Copernicus. *Deutsches Museum* 9: 1937 H. 6 s. 147—170.

Rec.: Schneller H., *Sterne* 18: 1938 s. 72; *Himmelswelt* 8: 1938 s. 156—157.

525. ARMITAGE Angus: Copernicus, the founder of modern astronomy. London 1938 ss. 183, ilustr.

Rozdz. dotyczący życia Kopernika, s. 43—60, oparty na Prowem i Birkenmajerze.

Rec.: *J. Roy Astron. Soc. of Canada* 33: 1939 s. 166—167; Schmauch H., *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 26: 1938 s. 698—700; Rose W. J., *Slavon. Rev.* 1938/39 nr 50 s. 481—484.

Uniw. Tor.

526. BALLIN Herbert: Nikolaus Kopernikus. W: *Deutsche Männer*. 200 Bildnisse u. Lebensbeschreibungen. Berlin 1938 s. 32 i 1 portr.

Uniw. Tor.

527. PRZYBYLLOK Erich: Copernicus. *Osptr. Erzieher* 1938 s. 82—83.

528. TRATTNER Ernest R.: The story of the world's great thinkers. New York 1938

s. 11—45: o Koperniku.

529. WASIUTYŃSKI Jeremi: Kopernik, twórca nowego nieba. Warszawa 1938 ss. XXX, 666, ilustr. 125, mapa.

Fragmenty. zob. poz. 523, 1025, 1077.

Literatura przedmiotu zawiera 169 poz. Nagroda *Wiad. liter.* roku 1937. Protokół z obrad jury, *Wiad. liter.* 1938 nr 11.

Teksty Kopernika, zob. poz. 117.

Rec.: 1. Birkenmajer Al., *Nowa Książka* 1938 s. 138—139, także *Kur. liter.-nauk.* 1938 nr 11 wraz z fot. Wasutyńskiego i ilustracją satyryczną; 2. Brückner A., *Wiad. liter.* 1938 nr 11 s. 2; 3. tenże *Z. f. slav. Philol.* 15: 1938 s. 169; 4. Domański H., *Expr. por.* 12 II 1938; 5. Gl. Stef., *Wiedza i Życie* 1938 nr 4 s. 329—334; 6. Hartleb K., *Wiad. hist.-dydakt.* R. 6: 1938 z. 3 s. 163—165; 7. Jesionowski A., *Kultura* R. 3: 1938 nr 28; 8. Krzyżanowski J., *Gaz. pol.* 12 IV 1938; 9. Magdański M., *Rocz-i hist.* R. 14: 1938 oraz odb. „Uwagi o Koper-

niku". Poznań 1938 ss. 19, skrócony przedruk tegoż, *Prosto z Mostu* 1938 nr 27—28; 9. Parandowski Jan, *Wiad. liter.* 1938 nr 11 s. 4; 10. Rose W. J., *Slavon Rev.* 1938/39 nr 50 s. 481—484; 11. Schmauch H., *Jomsburg Jg.* 2 : 1938 s. 215—230; 12. Timofiejew G., *Pion* 1938 nr 6, *Kur. pol.* 11 III 1938.

W związku z recenzją Birkenmajera w *Kur. liter.-nauk.* polemika: Wasiutyński J., *Wiad. liter.* 1938 nr 15; Schmauch H., *Königsb. allg. Ztg.* 22 III 1938; Birkenmajer Wasiutyńskiemu: Dwie wszechstronności, *Kur. liter. nauk.* 1938 nr 17. Tegoż, List otwarty do p. doc. Schmaucha ..., *Kur. liter.-nauk.* 1938 nr 14; Schmauch: Unser Nikolaus Copernicus. Offene Antwort an prof. dr Al. Birkenmajer, *Königsb. allg. Ztg.* 21 IV 1938.

Pozycji tej dotyczą ponadto:

Francja czci Kopernika jako chlubę Polski. A w Polsce jakże inaczej. *Sl. pom.* 6 III 1938.

Gdański spór o Mikołaja Kopernika. *Kur. balt.* 9 IV 1938 s. 4.

„Kopernik Niemcem — Kraków i Toruń miastami niemieckimi” — oto owoce skandalicznej książki p. Wasiutyńskiego. *Ilustr. Kur. codz.* 17 I 1938. — O artykule w *Völk. Beob.* Nadtytuł tej notatki brzmi: Gdy Polak dostarcza broni propagandzie niemieckiej.

Kopernik i ... Ossowiecki. *Prosto z Mostu* 1938 nr 7.

Die Copernikus-Psychose. *Ostland Ber-e Reihe A* 1938 s. 78—80, tabl. 1.

Lück Kurt: Umkehr in der polnischen Copernicus-Forschung. *Deutsches Rdsch. in Polen* 5 XII 1937. Rozdz. z tegoż: Der Mythos ... 1938. Toż, *Akad. Bl-er Jg.* 52 H. II/12 s. 287 i n.

Magdański M[arian]: Prof. Birkenmajer [Aleksander] o książce J. Wasiutyńskiego. *Sl. pom.* 13 III 1938.

Nochmals Nicolaus Copernicus. Eine neue Stellungnahme von Jeremi Wasiutyński. *Erml. mein Heimatland* 1938 nr 1 s. 3—4.

O nagrodzie. *Prosto z Mostu* 1938 nr 13.

Schmauch Hans: Noch immer Copernikus-Debatte. Neue polnische Interpretationskünste. *Germania* (Berlin) 2 IV 1938.

Sprawa przynależności narodowej Mikołaja Kopernika. Niemcy o książce J. Wasiutyńskiego. *Sl. pom.* 10 IV 1938 s. 4.

Umkehr der polnischen Copernicus-Forschung. *Zwischen Norden u. Osten* 1938 nr 24.

Wicherkiewicz Maria: Rozmowa z jasnowiedzem Ossowieckim. Historycy piszą dzieło o Koperniku na seansach spirytystycznych. *Dz. pozn.* 1936 nr 267 s. 8.

Wyciąg z powyższej pozycji: Wasiutyński J.: Copernicus der Schöpfer des neuen Himmels. Berlin 1938 ss. 33.

Zob. ponadto poz. 624, 714, 744, 786, 790.

530. WILK K[arol]: Mikołaj Kopernik, kanonik warmiński, astronom. W: Wilk K., Wilezyński C: Gwiazdy katolickiej Polski. T. 1. Mikołów 1938 s. 505—516.

531. LINDENLAUB Willi: Nikolaus Copernikus. Der Gründer eines neuen Weltbildes. *Student d. Ostmark* 1938/39 s. 190—193.

532. DITTSCHLAG Werner: Der Deutsche Forscher Copernicus. *Pommersche Heimatpflege* 10 : 1939 s. 40—44, ilustr. 2.

533. [KOSSMANN Eugen Oskar] Müller K.: Nikolaus Copernicus. Berlin 1939 ss. 15.

534. Handwörterbuch des Grenz u. Auslandsdeutschtums. Bd. 3 Breslau 1939
s. 313—315: o Koperniku (autor E. Zinner?)
Uniw. Tor.
535. BRACHVOGEL Eugen: Nikolaus Koppernikus. *Hochland* 1940 Nov. s. 55—64.
536. EBERHARD Otto: Zeugnisse deutscher Frömmigkeit von der Frühzeit bis heute. Leipzig 1940.
s. 182 i n.: o Koperniku.
537. KUBACH F[ritz]: Nikolaus Kopernikus. *Z. f. ges. Naturwiss.* 6 : 1940 s. 68.
538. VENECIAN: Nikolaj Kopernik (1473—1543). (Kratkij biografičeskij očerok). Pod red. K. L. Baeva. Moskva 1940 ss. 33, nlb. 2.
Ossol.
539. BRACHVOGEL Eugen: Nikolaus Koppernikus. W: Altpreuss. Biographie, Bd. 1. Königsberg 1941 s. 355—356.
540. HILPERT G.: Nicolaus Coppernicus. *Sterne u. Mensch* 17: 1941 s. 8—12.
541. KUBACH Fritz: N. Kopernikus. W: Enzyklopädie der mathematischen Wissenschaften mit Einschluss ihrer Anwendungen. II. H. 2 1941 s. 7—23.
542. KUBACH Fritz: Nikolaus Kopernikus. Das Leben, Schaffen und Weltgebäude des grossen deutschen Naturforschers und die heutige Aufgabe der Kopernikusforschung. *Burg Jg.* 2 : 1941 s. 7—23. Odb. Krakau 1941.
Uniw. Tor.
- 542a. MEICHNER Fritz: Eine neue Zeit hub an: Gutenberg—Behaim—Kopernikus. W: Kämpfer. Kündler. Tatzeugen. Bd. 2. München 1942 s. 116—125: o Koperniku.
543. ROUPPERT Kazimierz: Z życia Mikołaja Kopernika. W: Mikołaj Kopernik... Tel-Aviv 1942.
Toż, 2 wyd. 1943 s. 5—9.
544. WASIUTYŃSKI Jeremi: Kopernikus, det gatefulle geni. *Hjemmet* 23 V 1942.
Przedr. z drobnymi zmianami w tegoż: Verden og geniet ... Oslo s. 334—347.
Toż w skrócie w tłum. duńskim, *Social-Demokraten* 30 XI 1952.

545. BONEV N.: Nikolaj Kopernik. *Spisanie na fiz.-matem. družestvo*, 1943 nr 5/6 s. 113—130.

546. DAISMONT M.: Copernicus, astronomische sprokkelingen. Brugia 1943.

546a. DINGLE Herbert: Nicolaus Copernicus, 1473—1543. *Endeavour* 2: 1943 s. 136—141.

547. DOUGLAS A. Vibert: Copernicus 1473—1543. *Queen's Quart.* T. 50: 1943 nr 2. Odb. ss. 9 nlb.

Nar.

548. ERDMANN FRANZ: Verwandler der Welt. *Deutsche im Osten* 6: 1943 nr 4 s. 165—175, ilustr.

549. FAUST August: Nikolaus Kopernikus. *Kant-Studien* 43: 1943 s. 1—52.

549a. FRANKOWSKI Jerzy: Mikołaj Kopernik. W czterechsetną rocznicę. New-York 1943 Polsko-Ameryk. Sekcja Międzyn. Związku Robotniczego ss. 15

550. HOFF Erwin: Nikolaus Kopernikus. Abriss zu Leben und Werk des grossen deutschen Astronomen. *Generalgouv.* Jg. 3: 1943 H. 2. s. 1—8, ilustr. 19.

551. IDEL'SON N. I.: Nikolaj Kopernik (1543—1943, 400-letie so dnja smerti Kopernika). [Moskva] 1943 Akad. Nauk SSSR ss. 32, 1 portr.

Nar.

552. JONES Harold Spencer: Copernicus. Cardiff 1943 The Univ. of Wales ss. 32.

553. KELLY H. L.: Copernicus. *J. British Astron. Assoc.* 53: 1943 s. 155—159.

554. [KOPERNIK] Nicolas Copernicus „The father of modern astronomy” 1473—1543 by a Polish scientist. W: Great men and women of Poland, ed. by St. Mizwa [Mierzwa]. New York 1943 s. 37—50 portr.

Art. w przeważnej części jest tłumaczeniem pracy Al. Birkenmajera napisanej na zamówienie St. Mierzwy w r. 1939; opublikowany anonimowo ze względu na niemiecką okupację. Uniw. Tor.

555. [KOPERNIK] Nikolaus Kopernikus. Leben und Werk. *Natur u. Kultur* 40: 1943 s. 61—67.

556. KRUG Erich: Zeittafel zum Leben u. Schaffen des Nicolaus Kopernikus. *Sterne* 23 : 1943 H. 4—5, s. 70—74, ilustr.

557. KUBACH Fritz: Leben und Schaffen des Nikolaus Kopernikus. W: Nikolaus Kopernikus. München 1943 s. 1—26, 313.
Uniw. Pozn.

558. KUBACH Fritz: Nikolaus Kopernikus, sein Leben und Schaffen und ihre Bedeutung für unsere Zeit. *Nationalsoz. Monatsh-e* 14 : 1943 s. 468—479, ilustr.

559. KÜHLE Ludwig: Punkt im All. Nikolaus Kopernikus, Küber eines neuen Weltbildes. Berlin 1943 ss. 159, tabl. 4.
Uniw. Tor.

560. LÖBSACK Wilhelm: Nikolaus Kopernikus — ein deutscher Revolutionär. W: Nikolaus Kopernikus. Persönlichkeit u. Werk. Danzig 1943 s. 5—56.
Uniw. Tor.

561. LOSADA y Puga Cristóbal de: Copérnico. *Rev. Univ. Cxt. Peru* V. 11: [1943] nr 4—5. Odb. [?] Lima 1943 ss. 36.

562. MADWAR Mohamed Rida: [Życiorys Kopernika w jez. arabskim]. W: Quatrième Centenaire de Copernic. Cairo 1943.

563. [MIERZWA] Mizwa Stefan P.: Nicholas Copernicus 1543—1943. New York 1943 ss. 88, na okł. kolorowa ilustr. Artura Szyka.
W tymże roku 2 wyd.
Rec.: Brasch F. E., *Science* 1943: 9 VII s. 40—42; O[święcimski] S[tefan], *Życie Nauki*. T. 4: 1947 s. 374—375; Evershed M. A., *Observatory* 65 : 1943/44 ss. 129—130; Hoffleit D., *Sky a. Telesc.* 1943, April s. 18; *Popul. Astron.* 53 : 1943 s. 525—526; Struve O., *Astrophys. J.* 97 : 1943 s. 276.
Uniw. Tor.

564. ORESTANO Francesco: Copernico. (Discorso celebrativo) *Mittelstelle* 2 : 1942/43 H. 19 s. 14—29.
Inst. Hist. UMK.

565. PEUCKERT Will-Erich: Nikolaus Kopernikus, der die Erde kreisen liess. Leipzig 1943 ss. 352, portr., mapa.
Rec.: Sandblad H., *Lychnos* 1943 s. 370—374; Sommer R., *Weltall* 43 : 1943 s. 147—148.
Uniw. Tor.

566. RAMSAUER Rembert: Nicolaus Copernicus, Wandler des Weltbildes. Berlin 1943 ss. 77, ilustr. 60.

Ks. M.

567. RÖRIC Fritz: Nikolaus Kopernikus und der deutsche Lebenskreis. *Hist. Z.* Bd. 168: 1943 s. 263—279.

568. ROSEN Edward: Nicholas Copernicus, the man and his work. *Sky Telesc.* 1943 May s. 3—5, ilustr.

569. RUDNICKI Józef: Nicholas Copernicus (Mikołaj Kopernik) 1473—1543. Transl. from the Polish by B. W. A. Massey. With a foreword by Sir Arthur Eddington. London 1943 ss. VIII, 53, tabl. 16, nrb 3.

Rec.: *Nature* V. 152: 1943 s. 33—34; *Observatory* 65: 1934 s. 80—82. Nazwisko autora: S. Mękariski.

Uniw. Tor.

570. SCHMAUCH Hans: Des Leben und Wirken des Nikolaus Kopernikus. W: Nicolaus Copernikus. Persönlichkeit u. Werk. Danzig 1943 s. 15—56. Odb. ss. 42.

Por. poz. 630.

571. SCHNABEL Franz: Nikolaus Kopernikus. *Köln. Ztg.* 1943 nr 254—261.

572. SCHNELLER H.: Nikolaus Copernicus „terrae motor, solis caelique stator”. *Sterne* 23: 1943 nr 4—5 s. 49—59, ilustr.

573. ZULUETA Luis de: Nicolas Copernico 1543—24 de mayo—1943. Bogota 1943.

Obserw. Astron. Warsz.

574. BENSE M.: Kopernikus, Kant, Lichtenberg. *Europ. Revue* 20: 1944 H. 1/2 s. 50.

575. GENGLER Thomas: Nikolaus Kopernikus. Ein deutscher Forscher und sein Werk. Zum 400 Todestag... Göttingen 1944 ss. 37.

Uniw. Pozn.

575a. LIMBERGEN Jos van: De groote revolutie van Copernicus. Brussels 1944 ss. 195, tabl. 16.

576. MASOTTI Arnaldo: Niccolò Copernico. I. Vita ed opere del sommo astronomo. *Mem. Soc. Astron. Ital.* 16: 1944 s. 193—207, ilustr.

Oddzielnie wyd. pt.: Vita ed opere ... Pavia 1944 ss. 19.

577. SILVA Giovanni, Troilo Erminio: Copernico. Padova 1944 ss. 69.

Jag.

578. WAVRE R[olin]: À propos de Copernic. *Rev. de Theol. Philos.* T. 32 : 1944 s. 75—91.

579. KARPIŃSKI Ludwik: Mikołaj Kopernik. W: *Polonia Almanac*. Detroit 1945.

580. KESTEN Hermann: Copernicus and his world. Illustr. by H. Steiner. Transl. by E. B. Ashton and N. Guterman. New York 1945 ss. IX, 408, tabl. 9.

2. wyd. jw. Inne wyd.: London 1945 i 1946 ss. jw. — Uniw. Łódź.

Wydanie w jęz. oryg. (tzn. niemieckim) ukazało się później (zob. niżej).

Rec.: Kaempffert W., *Saturday Rev. of Liter.* 17 III 1945 s. 26; Macelwane J. B., *Cath. hist. Rev.* T. 31 : 1945 s. 368—370; Johnson Francis R., *Isis* 37 : 1947 s. 82.

Wyd. w języku oryg.: Copernicus und seine Welt. Biographie. Amsterdam 1948 ss. 510, tabl. 12. — Uniw. Tor. Inne wyd. Wien 1953 ss. 336.

Przekład franc.: Copernic et son temps. Paris 1951 ss. 432. Uniw. Pozn.

581. MICHAEL George: The big five. London 1944.

Tum. pol.: Wielka piątka (Mikołaj Kopernik. Tadeusz Kościuszk. Fryderyk Chopin. Maria Curie. Józef Conrad). Londyn 1945 ss. 24, ilustr.

582. ENGELHARDT M. A.: Nikolaj Kopernik. Život i dejnost. Prev. Georgi Kovačev. Sofija 1946 ss. 96.

Najprawdopodobniej tłumaczenie poz. 436.

583. HARTLEB Kazimierz: Mikołaj Kopernik. Toruń 1946 ss. 51.

Wyd. 2 tamże 1948 ss. 55, nlb. 5, ilustr. (drzeworyty B. Marschalla).

584. HARTLEB Kazimierz: Tragizm żywota i dzieła fromborskiego mędrca. W: *Alma Mater Thoruniensis*. Jednodniówka. Toruń, Luty 1946 s. 5—6.

Fragm. pt.: Jak rozumieć polskość Kopernika. *Rob. pom.* 9 II 1947 s. 4.

585. MURAWA Feliks: Żywot i dzieła Mikołaja Kopernika. W: *Wystawa Kopernika w Olsztynie*. Olsztyn 1946 s. 5—14.

586. NOSS Rudolf: *Bahnbrecher der Wissenschaft*. Berlin 1946.

s. 10—12: o Koperniku.

587. ARMITAGE Angus: Sun, stand thou still. The life and work of Copernicus the astronomer. New York 1947 ss. X, 210, tabl. 7.

Uniw. Wrocław

Inne wyd. London 1948 Sigma ss. 210.

Rec.: Johnson Fr. R. *Isis* V. 39 : 1948 s. 175—176; *Observatory* V. 68 : 1948 s. 195—196; Heathcote N. H. de V., *Glos Anglii* 1949 nr 22.

588. IDEL'SON N. I.: *Žizn' i tvorčestvo Kopernika*. W: *Nikolaj Kopernik*. Sbornik Statej... Moskva 1947 s. 5—42 (zob. poz. 650).

Obserw. Astron. UMK

589. Mikuláš KOPERNIK. *Nové slovo* 1948 nr 37.

590. ROSENBERG Bernhard-Maria: *Nikolaus Koppernikus*. Lustadt/Pfalz 1949 ss. 48.

591. ZONN Włodzimierz: *O Koperniku, jego życiu i pracy*. *Horyz. Techn.* 1949 nr 11 s. 465—467, na okładce portret Kopernika wg portretu w Obserw. berlińskim.

592. FECHTER Paul: *Der Mann, der die Erde kreisen hiess, Nikolaus Kopernik*. W: *Wir Ostpreussen*. Hrsg. v. Gunther Ipsen. Salzburg 1950 s. 112—115.

593. ARMITAGE Angus: *The world of Copernicus*. New York 1951 New American Library.

594. KURDYBACHA Ł[ukasz], Zonn W[łodzimierz]: *Mikołaj Kopernik*. Warszawa 1951 ss. 32, ilustr.

Fragm., *Praca świetl.* R. 3 : 1953 nr. 2 s. 30—33, ilustr.; *Tryb. Woln.* 1953 nr 8 s. 9.

594a. MIRO Quesada Oscar: *Copérnico. Su vida y su obra*. Lima 1951 ss. 147. Publ. de la Soc. Peruana de Filosofía.

Uniw. Tor.

595. BACHER Rudolf: *Das astronomische Dreigestirn der Renaissance, Kopernikus, Galilei, Kepler*. Innsbruck 1952 ss. 62, tabl. 3.

s. 9—24 : o Koperniku.

Uniw. Tor.

596. GÜNTHER Franz: *Nikolaus Kopernikus 1473—1543*. *Biogr. Wörterb. z. deutsch. Gesch.* 1952 s. 478.

597. Mikołaj KOPERNIK. [Warszawa] 1952 [Tow. Wiedzy Powsz.] ss. 16.

598. Mikołaj KOPERNIK. Program nr 3—4. Temat nr 24. Warszawa 1952 ss. 15.

599. Mikołaj KOPERNIK — wielki astronom i patriota polski. W: *Wybrane zagadnienia z dziejów kultury polskiej*. Warszawa 1952 s. 3—18. Materiały do zajęć polit. nr 70.

600. BARYCZ Henryk: Mikołaj Kopernik w dziejach narodu i kultury polskiej. *Prz. zach. R.* 9 : 1953 nr 11/12 s. 513—570.

601. BARYCZ Henryk: Mikołaj Kopernik wielki uczony Odrodzenia. Warszawa 1953 ss. 79.

Z materiałów sesji naukowej Pol. Akad. Nauk poświęc. twórczości M. Kopernika. 15—16 IX 1953.

Rec.: Gadomski J., *Urania R.* 26 : 1955 nr 5 s. 152—153.

602. BIRKENMAJER Aleksander: Mikołaj Kopernik. *Wszechświat* 1953 nr 1 s. 1—11, ilustr., tabl. 2.

Tablice przedstawiają fotogr. pomnika Kopernika w Collegium Maius w Krakowie i reprodukcję drzeworytu Jana Styfięgo z obrazu Matejki.

Przekład nieautoryzowany na jęz. niem.- poz. nast.

603. [BIRKENMAJER Aleksander]: Mikołaj Kopernik. *Kulturprobleme d. neuen Polen* Jg. 5 : 1953 nr 5 s. 1—11, ilustr. Odb.: Berlin 1954 Aufbau-Verlag ss. 27, ilustr.

Odbitka podaje nazwisko autora. Jest to przekład poz. 602.

Uniw. Tor.

604. BIRKENMAJER Aleksander: Wielki astronom Mikołaj Kopernik. W: *Rocznice i obchody kulturalne. T. 1* Warszawa 1953 s. 91—95. ilustr.

605. BUKOWSKI Tadeusz: Nauka polska w służbie postępu. Warszawa 1953.

s. 5—9: o Wojciechu z Brudzewa;

s. 10—20: o Koperniku.

Na okładce portret Kopernika.

606. KAUFFELDT A[lfons]: Nikolaus Copernicus 1473 bis 1543. *Wiss. u. Fortschr.* Jg. 3 : 1953 H. 2 s. 39—41, ilustr.

Uniw. Tor.

607. KLAUS Georg: Nicolaus Kopernikus — ein grosser Sohn des polnischen Volkes. *Urania* (Jena) 16 : 1953 nr 5 s. 161—168.

Tłum.: Mikołaj Kopernik — wielki syn narodu polskiego. *Myśl. Filoz.* 1953 nr 1 s. 191—208.

608. Mikołaj KOPERNIK (1473—1543). Warszawa 1953 ss. 11.

Tytuł okładki. Wydania z tekstem w jęz.: ros., franc., ang., niem. i hiszp.

609. Mikołaj KOPERNIK, wielki uczony i patriota polski. Program nr 3. Temat nr 13. Warszawa 1953 ss. 16. Materiały do zajęć polit. nr 26.

610. Niccolò COPERNICO 1473—1543. Roma 1953 ss. 15. Assoc. ital. per i rapporti culturali con la Polonia.

611. Nicolau COPÉRNICO gigante do pensamento. *Polônia de Hoje* An. 7:1953 nr 9, dod. ss. 4.

612. KRAJEWSKI Władysław: Mikołaj Kopernik twórca nowożytniej astronomii. [Warszawa] 1953 ss. 54, 2 nlb., ilustr.

Toż w formie powiel. nakładem Tow. Wiedzy Powsz. ss. 28. 2 wyd. Warszawa 1954 ss. 57 ilustr.

613. KUCZYŃSKI Janusz: Mikołaj Kopernik. *Wiśń* R. 20:1953 nr 9 s. 5 z fot. rzeźby Fr. Strynkiewicza.

614. KURDYBACHA Łukasz: Mikołaj Kopernik. *Praca świetl.* 1953 nr 4—5 s. 48—53 z fotogr. pomnika warszawskiego.

615. LABÉRENNE Paul: Nicolas Copernic. *Peuples Amis.* An. 7:1953 nr 56 s. 6—8 ilustr.

616. LABÉRENNE Paul: Nicolas Copernic, géant de la pensée moderne. *Pensée* 1953 nr 50 s. 28—40.

Uniw. Tor.

617. LEŚNODORSKI Bogusław: Kopernik — człowiek Odrodzenia. Warszawa 1953 ss. 65 Sesja naukowa poświęcona twórczości M. Kopernika. Powiel.

618. LEŚNODORSKI Bogusław: Mikołaj Kopernik. *Nowe Drogi* R. 7:1953 nr 6 s. 60—79.

619. MALITA Mircea: Nicolai Copernic. *Rev. mat. si fiz.* 1953 nr 7 s. 161—164

620. MICHAJLOV A. A.: Nikolaj Kopernik. *Vestn. Akad. Nauk SSSR* G. 23:1953 nr 6 s. 32—41.

Uniw. Tor.

621. MICHAJLOV A. R.: Velikij pol'skij učenyj [Kopernik]. *Znanie-Sila* 1953 nr 9 s. 1—3, ilustr.

622. MORSTIN Ludwik Hieronim: Kopernik — człowiek Odrodzenia. Szkic do portretu. *Życie liter.* R. 3:1953 nr 21 s. 4, ilustr. J. Skarżyńskiego.

623. NOWICKI Andrzej: Kopernik człowiek Odrodzenia. Warszawa 1953 ss. 175, ilustr.

Rec.: Brzostowska J.: Nowe spojrzenie na Kopernika. *Kamena* R. 22: 1955 nr 3/4 s. 85—86; Gadomski J.: *Urania* R. 27: 1955 nr 12 s. 376—377; Piechocki J., *Ilustr. Kur. pol.* 20/21 XII 1953; Sieradzki J.: Obraz człowieka genialnego, *Życie liter.* 1954 nr 14 s. 6.

624. NOWICKI Andrzej: Kopernik — człowiek Odrodzenia. *Prz. kult.* R. 2: 1953 nr 22 s. 1—2, ilustr.

Omówienie książki J. Wasiułyńskiego, poz. 529.

625. NOWICKI Andrzej: Mikołaj Kopernik — wielki uczony i patriota. *Wojsko lud.* 1953 nr 5 s. 61—80, ilustr.

626. PIECHOCKI Witold E.: Curriculum vitae wielkiego astronoma. *Świat i My* 1953 nr 64 s. 1, 3.

627. PRZYPKOWSKI Tadeusz: O Mikołaju Koperniku. [Warszawa] 1953 ss. 133, ilustr.

Rec.: Gadomski J., *Urania* R. 26: 1955 nr 7 s. 218—220; Kuczyński J., *Prz. Kult.* R. 2: 1953 nr 41 s. 8.

628. RYBKA Eugeniusz: Velikij polskij astronom. *Priroda* (Moskwa) G. 42: 1953 s. 3—13, ilustr., tabl. 1 — Kopernik wg Matejki.

629. RYBKA Eugeniusz, Rybka Przemysław: Mikołaj Kopernik i jego nauka. Warszawa 1953 s. 207, ilustr.

W związku z tym: Rabowa Elżbieta: Uczeni wrocławscy piszą książkę o Koperniku. *Sprawy i ludzie* 1953 nr 12 s. 2.

Rec.: Gadomski J., *Urania* R.: 26: 1955 nr 8 s. 246—248.

630. SCHMAUCH Hans: Nikolaus Kopernikus. Kitzingen/Main [1953] ss. 47, ilustr.

To samo co poz. 570, z pewnymi tylko skreśleniami oraz zmianami stylistycznymi. Uniw. Tor.

631. SZCZANIECKI Michał: Mikołaj Kopernik — tytan epoki Odrodzenia *Kwart. hist.* R. 60: 1953 nr 3 s. 44—56.

Rozszerzony tekst przemówienia wygłoszonego 19 II 1953 na akademii w Muzeum Narod. w Poznaniu z okazji otwarcia kopernikowskiej wystawy.

632. La VIE et l'oeuvre de Copernic — précurseur de la science de notre temps. W: Nicolas Copernic. Bull. spécial. Paris 1953 (poz. 647) s. 2—7.

633. WITKOWSKI Józef: Mikołaj Kopernik i jego dzieło. *Od A do Z* 1953 nr 22 s. 1, 2, ilustr.

634. ZICH Otakar: Slovanský genius Mikulaš Kopernik (1473—1543). *Slov. Prehl. R.* 39 : 1953 nr 6 s. 169—171, ilustr.
Univ. Tor.

635. Žizn' i dejatel'nost' Nikolaja Kopernika. *Inform. Bjull.* 1953 nr 8 s. 21—32.

636. KAHRSTEDT Albrecht: Kopernikus als Mensch und Wissenschaftler. *Wiss. Ann. Jg.* 3 : 1954 s. 311—316.

636a. KAUFFELDT Alfons: Nikolaus Kopernikus. Der Umsturz des mittelalterlichen Weltbildes. Berlin 1954 ss. 157, nlb. 3, tabl. 5.

Anhang, s. 124—[138], zawiera fragmenty „De revolutionibus” w tłumaczeniu niemieckim [poz. 148a].

637. NEYEL Hanns: "De revolutionibus..." Ein polnischer Beitrag zum Humanismus. Zum Geburtstage Mikołaj Kopernik an 19. Februar. *Jenseits d. Oder Jg.* 5 : 1954 H. 2 s. 12—13, ilustr.

638. SZYC Jan: Chronologia dzieła i życia Kopernika. *Urania R.* 25: 1954 nr 8 s. 239—244.

W związku z tym: Baranowski Henryk: O początkach teorii Kopernika w Rosji. *Urania R.* 26 : 1955 nr 9 s. 282—284.

639. WOJTKOWSKI Andrzej: Mikołaj Kopernik. *Kal. dla Warmii i Mazur* 1954 s. 95—105, ilustr.; *Śląski Kal. katol.* 1954 s. 129—139, ilustr.

639a. MICHAJLOV A. A.: Nikolaj Kopernik, ego žizn' i tvorčestvo. W: Nikolaj Kopernik... Moskva 1955 (poz. 650 a), s. 7—32, ilustr.

640. JARRY DE MANCY Adrian: Kopernik. [b. m. i r. w. XIX w.] ss. 4 nlb. Ks. M.

641. RINIERI Ilario: Vita ed opere di N. Copernico. *Civiltà Cattolica*. Ser. XVIII, vol. 6.

642. VELASCO de Millás, Isolina de: Nicolás Copernico, su vida y su obra. [b. m. i r. w.] ss. 61, ilustr.

wg The Library of Congress Subject Catalogue 1951.

DZIEŁA ZBIOROWE

643. Heroen des Geistes im deutschen Osten. Copernicus-Kant. Königsberg [1939] ss. 54 tabl. 6.

Z treści (o Koperniku) zob. poz. 885, 1141, 1721.

Rec.: Schmauch H., *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 27 : 1939 s. 298—299.

Inst. Hist. UMK

644. Mikołaj KOPERNIK. Księga zbiorowa wyd. przez Lwowski Komitet Obchodu 450 rocznicy urodzin M. Kopernika. Lwów 1924 Książn. Polska. ss. IV, 246.

Treść, zob. poz. 168, 214, 1261, 1677, 1987, 2009, 2111, 2161, 2193, 2426.

Rec.: 1. Gubrynowicz B., *Kur. warsz.* 23 IV 1924; 2. Krassowski J., *Prz. warsz.* 1924 nr 39 s. 426—428; 3. Pilch Stanisław, *Sl. pol.* 27 IV 1924; 4. *Mysł niepodl.* 22 III 1924; 5. Wasowski J., *Wiad. liter.* 1924 nr 16.

Uniw. Tor.

645. Mikołaj KOPERNIK genialny astronom polski w 399 rocznicę zgonu (24 maja 1543 roku) i ukazania się dzieła: "De Revolutionibus". Tel Aviv 1942 Koło Przyrodników im. Kopernika ss. 35.

Treść. zob. poz. 543, 1065, 1733, 2023, 2127, 2294, 2428. 2 wyd. zob. poz. 663.

646. Nicholas COPERNICUS quadricentennial addresses 1543—1943. Wellington, New Zealand 1943 Victoria Univ. College ss. 26.

Treść, zob. poz. 1118, 1758, 2292.

Uniw. Tor.

647. Nicolas COPERNIC 1473—1543. Bulletin spécial édité par Le Bureau d'Informations Polonaises. Paris 1953 ss. 17, tabl. 4.

Z treści: zob. poz. 632, 1241, 1346, 2623, 2675, 3673.

Uniw. Tor.

648. Nicolaus COPERNIKUS. Persönlichkeit und Werk. Zur 400. Wiederkehr seines Todestages. Danzig 1943 ss. 132. tabl. 22.

Treść, zob. poz. 560, 570, 1763, 2498.

Uniw. Tor.

649. Nicolaus KOPERNIKUS, Bildnis eines grossen Deutschen. Hrsg. v. Fritz Kubach. München 1943 s. X, 378, tablice.

Treść zob. poz. 127, 130/4, 216, 557, 883, 1069, 1768, 2075, 2516.

Rec.: May E., *Z. f. ges. Naturwiss.* 10 : 1943 s. 33—36.

Uniw. Pozn.

650. NIKOLAJ KOPERNIK. (Sbornik statej k četyrehsot letiju so dnja smerti) Red. A. A. Michailov Moskva 1947 Akad. Nauk ss. 217. tabl. 3.

Treść, zob. poz. 133, 588, 1143, 1780, 1964, 2164.

Rec.: 1. Juškevič A. P., *Vestn. Akad. Nauk SSSR* R. 18 : 1948 nr 7 s. 114—115; 2. Krajewski W., *Nowe Drogi* 3 : 1949 s. 292—293; 3. Parenago P., *Nauka i Žizn'* 1948 nr 8. 4. Zacharski M., *Sprawy i Ludzie* R. 3 : 1953 nr 31 s. 3.

Obserw. Astron. UMK.

Uniw. Tor.

650a. NIKOLAJ KOPERNIK. Sbornik statej i materialov k 410- letija so dnja smerti (1543—1953). Moskva 1955, ss. 111, ilustr. Akad. Nauk SSSR.

Treść, zob. poz. 234a, 639a, 1138a, 1964a, 2052a, 3546a.

Uniw. Tor.

651. KOPERNIKUS-Forschungen. Hrsg. v. Johannes Papritz u. Hans Schmauch. Mit Beiträgen v. A. Berg, E. Brachvogel, K. Forstreuter, J. Papritz, H. Schmauch, F. Schwarz. Leipzig 1943 ss. VIII, 234, ilustr. 39.

Treść, zob. poz. (129), 691, 868, 881, 969, 1070, 1998, 2517.

Rec.: Sandblad H.: *Lychnos* 1943 s. 370—374; Wattenberg D., *Weltall* 43 : 1943 s. 131—132.

Uniw. Tor.

652. NATALĚM Nicolai COPERNICI olim Universitatis Cracoviensis alumni, post elapsa quatuor saecula die 19 Februarii 1873, in aula Collegii Novodvorsiani pie celebrandum ... [Uložyl Žegota Pauli]. Insunt: Nicolai Copernici Septem Sidera, atquae Commentatio de vita et eius scriptis a Martino Radyminscio a. 1658 concinnata. Cracoviae 1873 ss. 6 nlb., 24.

Zob. poz. 155 i 403.

Uniw. Tor.

653. POLKOWSKI Ignacy: Kopernikijana czyli Materyały do pism i życia Mikołaja Kopernika zebrał ... Gniezno T. 1. 1873 s. VI, 344; T. 2. 1873 s. 352; T. 3. 1875 ss. 358.

Treść: T. 1. a) Pisma Kopernika tylko w polskim przekładzie s. 1—88; treść zob. poz. 47. b) Pisma dotyczące się nauki Kopernika i Ojczyzny jego s. 89—344. 1. List Kard. Schonberg do K., s. 89—90. 2. List ks. Alberta Pruskiego do K., s. 90. 3. List Kapituły Warmińskiej do ks. Alberta Pruskiego s. 90—91. 4. List Tied. Gize ... do Jerzego Donnera s. 91. 5. List Tied. Gize ... do Joachima Retyka, s. 92—93. 6. List J. Donnera, Kanonika Warm. do ks. Alberta s. 93—94. 7. Rheticus G. J.: O obrotach ciał niebieskich Mik. Kopernika Opowiadanie pierwsze ..., s. 96—144. 8. Rheticus G. J., [Przedmowa do:] Kopernik. O bokach i kątach trójkątów ... s. 145—147. 9. Rheticus G. J.: Nowe efemerydy ... [wstęp], s. 148—152. 10. Baranowski Jan: Przedmowa do dzieła M. Kopernika Toruńczyka o Obrotach ciał niebieskich ... 1854 ..., s. 153—181. 11. [Baranowski Jan: Recenzja wyd. warsz-go] s. 183—195. 12. Humboldt: Obraz postępu nauk astronomicznych i fizycznych w XVII stuleciu [Wyj. z t. 2 *Kosmosu*, s. 197—210]. 13. Lelewel J.: Kopernika tudzież i innych astronomów polskich w geografii zasługa, s. 211—224. 14. Szulc Dom.: O Tarnowie Mazowieckiem (Thorn) do Kopernika s. 225—251. 15. Tegoż: O znaczeniu Prus dawnych s. 253—344.

T. 2. 1. Starowolski Sz.: Mikołaj Kopernik (1627) s. 1—3. 2. Śniadecki J.: Rozprawa o Koperniku (1802) s. 5—57. 3. Brinkley: O tłumaczeniu na jęz. ang. rozprawy Jana Śniade-

ckiego O Koperniku uwagi ... i odpowiedź Jana Śniadeckiego s. 59—63. 4. Mostowski Tad.: Mikołaj Kopernik (1809) s. 67. 5. Soltykowicz J.: Wspomnienie o Mikołaju Koperniku (1809) s. 68—72. 6. Bentkowski F.: Mikołaj Kopernik (1810) s. 73—74. 7. Słotwiński K.: Wiadomości zagraniczne o Mikołaju Koperniku (1832) s. 75—81. 8. Chodyncki J.: Kopernik Mikołaj (1833) s. 83—87. 9. Hube K.: O zasługach Mikołaja Kopernika w astronomii (1834, druk. 1841) s. 89—100. 10. Libelt K.: Wyjątek z rozprawy ... „O astronomii w Polsce” o Mikołaju Koperniku (1839) s. 101—102. 11. Gąsiorowski L.: Wyciąg z dzieła Zbiór wiadomości do historii sztuki lekarskiej w Polsce (1839) s. 103—106. 12. Kopernik Mikołaj (z Encyklop. wyd. w Lesznie 1841) s. 107—110. 13. Krzyżanowski A.: Kopernik w Walhali (1843) s. 111—119. 14. Oleszczyński A.: Kopernik Mikołaj (1843) s. 121—125. 15. Krzyżanowski A.: Mikołaja Kopernika w 300 lat od jego skonu ... wspomnienie jubileuszowe (1843) s. 127—147. 16. Szyrma L.: Kopernik i jego ojczyzna (1843) s. 149—175. 17. Bartoszewicz J.: Wspomnienie o Koperniku (1852) s. 177—194. 18. Radwański J.: Żywot Mikołaja Kopernika (1853) s. 195—210. 19. Bartoszewicz J.: Życiorys Mikołaja Kopernika (1854) s. 211—234. 20. Szulc D.: Życie Mikołaja Kopernika (1855) s. 235—287. 21. Pankiewicz J.: Życiorys Mikołaja Kopernika (1864) s. 289—299. 22. Zienkiewicz L.: Słótko o Koperniku i jego systemie (1865) s. 301—305. 23. Łukaszewicz L.: Mikołaj Kopernik (1866) s. 307—312. 24. Rycharski L.: Mikołaj Kopernik (1868) s. 313—316. 25. Wierzejski L.: Mikołaj Kopernik (1869) s. 317—320. 26. Feldmanowski H.: Jubileusz urodzin Mikołaja Kopernika (1871) s. 321—331. 27. Dr. W. ...: Mikołaj Kopernik (1870) s. 333—338. 28. Rogalski L.: Mikołaj Kopernik (1871) s. 339—346. 29. Chociszewski J.: Mikołaj Kopernik (1827) s. 347—350. Bibliograficzna wzmianka o wydanych życiorysach Mikołaja Kopernika w roku jubileuszowym 1873 s. 351—352.

T. 3. 1. Wyciąg z księgi wpisowej uczniów Uniwersytetu Jagiellońskiego s. 1—2. 2. Spis profesorów i docentów wydz. filozof. Uniw. Jagiell. s. 2—3. 3. Krzyżanowski Br.: Odpowiedź na zarzut Dra Prowe s. 3—5. 4. Nieznany przyczynek do wiadomości o rodzinie Kopernika s. 5—6. 5. Zaświadczenie (dla Mikołaja i Barbary Koperników) s. 6—8. 6. Krzyżanowski A.: Mikołaj Kopernik i Jan Śniadecki astronomowie polscy s. 8—18. 7. Brenan: List ... do Krzyżanowskiego s. 19—26. 8. Krzyżanowski A.: list ... do Justina Brenan s. 26—28. 9. Osiński L.: Oda na pochwałę Kopernika s. 29—32. 10. Akta urzędowe dotyczące się pomnika Mikołaja Kopernika w Toruniu od r. 1809—1816 s. 33—68. 11. Odkrycie pomnika Kopernika w Krakowie s. 68—70. 12. Kopernik (1830) s. 70—72. 13. Odkrycie pomnika Kopernikowi wzniesionego w Warszawie s. 72—74. 14. Pomnik wzniesiony Kopernikowi w Warszawie s. 74—75. 15. Słótko kilka z powodu ... pomnika ... i o dziele barona Zeydlera s. 76—78. 16. Pomnik Mikołaja Kopernika w Toruniu s. 78—81. 17. Pomniki wzniesione dla uczczenia Kopernika oraz te, które były projektowane s. 82—96. 18. Rys historii geometrii ... wyjątek ... (1829) s. 97—98. 19. R.: Kopernik s. 98—99. 20. [Glinkiewicz J.]: Z ziemi warmińskiej s. 99—103. 21. Wiersze i epigrammata łacińskie na cześć Kopernika różnych autorów s. 104—113. 22. Polkowski I.: Ojczyzna Kopernika s. 114—118. 23. Polkowski I.: Słótko kilka w sprawie uczczenia Mikołaja Kopernika s. 119—135. 24. Polkowski I.: Jeszcze o Koperniku s. 135—140. 25. Polkowski J.: Sąd pana Cezarego Cantu o Koperniku s. 142—152. 26. Wołyński A.: Sąd Cezarego Cantu o Koperniku s. 152—160. 27. Polkowski I.: Jeszcze jedna wiadomość o Koperniku s. 160—167. 28. Polkowski I.: Recenzja Römera, Beiträge zur Beantwortung d. Frage nach der Nationalität d. N. Copernicus 1872 s. 167—172. 29. Polkowski I.: Kopernikowie s. 173—176. 30. Kopernikus s. 177—184. 31. (Celi-chowski) Z.: Recenzja Hiplera, Nic. Kopernikus u. Martin Luther 1868 s. 185—196. 32. Szlosman R.: Z Pabijanie s. 196—205. 33. Kraszewski J. I.: Recenzja Römera, Beiträge ... s. 205—208. 34. [Callier E.]: Recenzja Römera, Beiträge ... s. 208—210. 35. Polkowski I.: Czy system planetarny Kopernika zgadza się z Pismem Świętym s. 211—228. 36. Polkowski I.: Wizerunki Mikołaja Kopernika s. 229—307. 37. List ... do Bernarda Wapowskiego s. 308—315. 38. Sprostowanie do żywotu Kopernika Starowolskiego s. 316. 39. Krzy-

zanowski A.: List ... do Romana Hubickiego s. 316—318. 40. Szymanowski W.: Ostatnie chwile Kopernika s. 319—331. 41. Leopardi G.: Kopernik s. 331—341. 42. Nakwaska A.: Młodość Kopernika s. 342—358.

Fragmenty T. 3-go jako odbitka: Luźne artykuły i rozprawy o Koperniku przez ... umieszczone w pismach czasowych. Gniezno 1874 ss. 64. Odbito 12 egz. Nar.

Rec. T. 1-ego. Rzętkowski St. M.: Zamiast kroniki. *Tyg. ilustr.* 11 : 1873 s. 116.

Rec. całości: Kraszewski J. I., *Dz. pol (Lwów)* R. 8 : 1875 nr 100.

Ks. M., Uniw. Tor.

654. QUADRICENTENAIRE de la mort de Copernic (1543). *Ciel et Terre* A. 70 : 1954 s. 313—323.

Odb. Bruxelles 1954 ss. 13.

Zawiera przemówienia wygłoszone na posiedzeniu poświęconym rocznicy kopernikowskiej, zorganizowanym przez Faculté des Sciences Appliquées i Faculté des Sciences de l'Université Libre de Bruxelles w dn. 23 III 1954; zob. poz. 1128, 1857, 1955, 2230.

Uniw. Tor.

655. QUATRIÈME centenaire de Copernic. Séance spéciale de l'Institut d'Egypte (24 V 1943). Cairo 1943 ss. 23.

Treść: zob. poz. 562, 1275, 2279.

656. SPICILEGIUM Copernicanum. Festschrift des hist. Vereins für Ermland zum vierhundersten Geburtstage d. ermländischen Domherrn Nicolaus Kopernikus. Hrsg. v. Fr[anz] Hipler. Braunsberg 1873 ss. 376. portr. Monumenta Historiae Warmiensis. Bd. 4, T. 2.

Treść: 1. Das Antilogikon des Domherrn Tidemann Giese, s. 4—72; 2. Die Schriften des Domherrn Nikolaus Kopernikus, s. 72—206; 3. Preussen und Ermland zur Zeit des Nikolaus Kopernikus, s. 207—292; 4. Anekdoten zur Charakteristik der Verwandten und Bekannten des Nikolaus Kopernikus, s. 293—359; 5. Zusätze und Berichtigungen, s. 360—371.

Wykaz szczegółowy pism Kopernika, przedruk. w tym wydawn. zob. poz. 48. W rozdz. 3-im m. in. Retyka Narratio prima, Encomium Borussiae oraz Regesta Copernicana — dokumenty z akt Kapituły.

Rec.: A. M., *Altr. Mschr.* Bd. 9 : 1872 s. 670—672; E., *Prz. lwowski* 3 : 1873 s. 327; Wierzbowski T., *Varš. Univ. Izv.* 1878 nr 3 s. 73—78.

Uniw. Tor.

NUMERY SPECJALNE CZASOPISM POŚWIĘCONE KOPERNIKOWI

657. *Die Burg. Krakau* Jg. 4 : 1943 H. 2 (m. in. 20 tabl. oraz wielobarwny portret).

Treść, zob. poz. 1749, 2259.

Uniw. Tor.

658. *Dziennik Poznański*. R. 65 : 1923 nr 39 : 18 II.

Treść, zob. poz. 86, 824, 949, 2310, 2320, 3004-5, 3097, 3124.

Ks. M.

659. *L'Europa Orientale*. Roma 3 : 1923 nr 5.

Ks. M.

Osobno wyd. pt.: Il nono cinquantenario della nascita di Nicola Copernico. Roma 1923 ss. 69.

Uniw. Tor.

Treść, zob. poz. 218, 726, 1005, 1008, 1149, 2700.

Rec.: Biblioteka e bibliografia Copernicana. *Bibliofilia* 25 : 1923 s. 185 i n.; Krassowski Jan, *Prz. warsz.* 1924 nr 39 s. 434.

660. *Ilustrowany Kurier Polski*. Bydgoszcz R. 2 : 1946 nr 139: 25 V, ilustr.

Treść, zob. poz. 819, 1012, 1129, 1205, 2142, 2194, 2782, 3399, 3403.

661. *Informacionnyj Bjulleten'* [wyd.:] Posol'stvo Pol'skoj Narodnoj Respubliki [Moskva] 1953 nr 8 ss. 43.

Z treści: Opis inauguracji uroczystości w Warszawie, opis uroczystości w Toruniu, teksty przemówienia J. Cyrankiewicza, referatu E. Rybki, wypowiedzi Varela, Subbotina. Artykuły, zob. poz. 635, 3689.

Uniw. Tor.

662. *Kłosy*. Warszawa 1875 nr 399, ilustr., tabl. 1.

Treść, zob. poz. 412, 1572, 2348, 2355, 2560.

Uniw. Tor.

663. *Kosmos*. Jerozolima 1943 nr 1.

Odb.: Mikołaj Kopernik w 400-ną rocznicę zgonu (24 maja 1543 roku) i ukazania się dzieła: *De Revolutionibus orbium coelestium*. Tel Aviv 1943 ss. 84.

Treść, zob. poz. 543, 1065, 1733, 1770, 2023, 2123, 2294, 2428.

I wyd. zob. poz. 645.

664. *Die Mittelstelle*. Rom. Jg. 2 : 1942/3 H. 19. Numer wydany w Ferrarze przez Waltera Resta.

Treść, zob. poz. 564, 877-878, 1023, 1026, 2464, 2474.

Inst. Hist. UMK.

665. *Ochrona Zabytków*. Warszawa R. 6 : 1953 nr 1.

Z treści: zob. poz. 198, 1246, 2047, 2524, 2531, 2614.

666. *Od A do Z*. Kraków 1953 nr 22 : 24 ilustr.

Treść: zob. poz. 3, 144, 633, 1310, 1819, 2225, 2370.

667. *Odra*. Katowice R. 4: 1948 nr 36.

Numer specjalny z powodu otwarcia Muzeum we Fromborku.

Treść, zob. poz. 1049, 1193, 1310, 2361, 2512, 2664.

668. *Polish Science and Learning*. London. Oxford Univ. Press 1943 nr 3, tabl. 1, ilustr.

Treść, zob. poz. 1134, 1746, 1754, 1767, 2146, 2248.

Rec.: *Nature* V. 152: 1943 s. 408—409.

Uniw. Tor.

669. *Polska* (Tyg. wyd. przez Świat. Zw. Polaków z Zagr.), Warszawa, R. 4: 1938 nr 12 s. 8, ilustr.

Treść, zob. poz. 3225.

Jag.

670. *Polsko — Białgarski Przegląd*. Przegląd Polsko-Białgarski [!], Sofija, God. 5: 1923 nr 12—13, 14—15.

Treść, zob. poz. 81, 161, 443, 460, 475, 489—490, 717, 1271, 1295, 1660, 1670—1671, 2177, 2244, 2280, 2368, 3033, 3061, 3157.

Jag.

671. *Popular Astronomy*. Northfield. 51: 1943 nr 6.

Treść, zob. poz. 1744, 1756, 3256—3257, 3330, 3360.

672. *Pressebulletin der Diplomatischen Mission der Volkrepublik Polen*. Sondernummer anlässlich des Kopernik-Jahres in Volkspolen. Berlin 1953 ss. 20.

Zeszyt zawiera program uroczystości, fragment przemówienia J. Cyrankiewicza, przemówienia St. Kulczyńskiego i Eug. Rybki.

673. *Proteus*. Bonn. Bd. 3 T. 4 (1943).

Nr wydany i opracowany przez P. Diergarta. Treść, zob. poz.: 130/5, 235, 1287, 1289, 1327, 1739—1740, 1745, 1762, 1765, 2033, 2291.

Inst. Hist. UMK.

674. *Quarterly Bulletin of the Polish Institute of Arts and Sciences in America*. New York 1943 v. 1 nr 4 s. 689—763.

Odb.: Nicholas Copernicus. The Quadricentennial Celebration of the Polish Institute New York 1943 ss. 79.

Treść, zob. poz. 226, 1135, 1148, 1150, 1753, 1766, 2256, 2266.

Uniw. Tor.

675. *Sky and Telescope*. Cambridge. May 1943.

Treść, zob. poz. 568, 3258.

676. *Słowo Pomorskie*. Toruń R. 3: 1923 nr 39: 18 II.

Treść, zob. poz. 162—163, 244, 1052, 1231, 3038.

Uniw. Tor.

677. *Świat i My*. Dodatek tygodn. Głosu Olsztyńskiego 1953 nr 66 : 23 V.
Treść, zob. poz. 946, 1180, 1217, 1220, 1222, 1234, 2370, 2415, 3618, 3626.

678. *Tygodnik Ilustrowany*, Warszawa 1873 nr 269, ilustr.
Treść, zob. poz. 409, 2347, 2354, 2921, 2928.
Rec.: *Gaz. tor.* 25 II 1873 s. 2.
Uniw. Tor.

679. *Wszecławiat*. Warszawa 1953 z. 8.

Z treści: zob. poz. 55/1, 143, 219, 1473, 2029, 2224, 2424, 2735, 3489, 3702.

W numerze tym 6 tablic przedstawia: I. Przedmowa Kopernika do papieża, II. Kopernik — drzeworyt Krystyny Wróblewskiej, III. Pomnik Kopernika w Toruniu (fot.), IV. Pomnik Kopernika w Krakowie w PAN (rzeźba Gadomskiego), V. Portret Kopernika z 1598 r. nieznanego malarza ze zbiorów Muz. Nar. w Krakowie, VI. Kopernik — litografia Salucciego ze zbiorów Bibl. Jag.

IV. BIOGRAFIA

MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE. LISTY I DOKUMENTY

680. [ALBRECHT] Albert Hohenzollern, książę pruski. [Listy do Kopernika. 1. Z Królewca 6 I 1520. 2. Z Królewca 6 IV 1541. 3. Z Królewca 14 VI 1541. 4. Z Królewca 22 VI 1541]. W: Spicil. Copernic. Braunsberg, 1873 s. 343—347.

Trzy ostatnie listy również u Prowego: Copernicus als Arzt s. 13—15; list nr 3 — Prowe: Nic. Copernicus I/2 s. 473—474; nr 2 i 3: De Revolutionibus 1854 s. 635—636 wraz z tłum. pol.; nr 2: Prowe: Nic. Copernicus, Bd. I/2 s. 469 i w jego: Nic. Copernicus in seinen Beziehungen zu dem Herzog Albrecht, s. 25, wreszcie nr 4 w tegoż Nic. Copernicus Bd. I/2 s. 475.

Na list nr 3 Kopernik odpowiada listami, poz. 11 i 27/17.

680a. ATTI notarili del sec. XVI contenenti il nome di Copernico rinvenuti nell' archivio Storico Capitolino. *Coelum* 19:1951 s. 40—43.

681. BIRKENMAJER Ludwik Antoni: Bibliotheca Copernicana. W: Barwiński E., Birkenmajer L., Łoś J.: Sprawozdanie z poszukiwań w Szwecji... Kraków 1914 s. 94—119.

Spis książek, które były w posiadaniu Kopernika, a znajdujących się w Szwecji. Uniw. Tor.

[682]. BIRKENMAJER L. A.: Dokumenta ze wzmianką o Koperniku, listy do niego lub o nim. W tegoż: Mikołaj Kopernik. Cz. 1 Kraków 1900 s. 389—400.

683. BIRKENMAJER L. A., Collijn Isak: Nova Copernicana. *Bull. intern. Acad. Pol. Cl. mathém. nat.* 1909 nr 6 s. 20—36.

Toż w streszcz.: Birkenmajer L. A., *Spraw. PAU* 1909 nr 6 s. 9.

O wykrytych w archiwach i bibl. szwedzkich nieznanych autografach Kopernika (m. in. list do Zygmunta I).

Zob. też poz. 723.

684. BOESZOERMENY R.: Drei auf Kopernikus bezügliche Dokumente. *Altpr. Mschr.* Bd. 13: 1876 s. 50—54.

1. Pismo Fabiana v. Czemen, kasztelana gdańskiego do rady miejskiej w Gdańsku z 11 V 1550 w sprawie sumy zapisanej w legacie przez Kopernika dla dzieci jego krewnego Klemensa Mollera w Starogardzie; 2. Odpowiedź rady; 3. Pokwitowanie odbioru sumy.

Dokumenty te pochodzą z gdańskiego archiwum.

Uniw. Tor.

685. [BROŻEK Jan]: Joannes Broscius Curzelouiensis, Academiae Cra-couiien. Ordinarius Astrologus Lectori S[alutem]. [Kraków 1618] k. 4 nlb.

Bez tytułu; następuje przedmowa, list Giesego do Jerzego Donnera z Lubawy, 8 XII 1542, list Giesego do J. Retyka, z Lubawy, 26 VII 1543, list dedykacyjny astrologa Wojciecha z Bukowa do biskupa Samuela Maciejowskiego z Krakowa, 27 IX 1542, zawierający pochwałę Kopernika oraz trzy epigramy Brożka. Rok wydania: „Cyclo Lunan 4. Solis 3. Indict: 1”, co wg Frankego daje rok 1618.

Opis druku — Franke J.: J. Brożek, Kraków 1881 s. 54—57.

Jag.

686. COLLIJN Isak: Bericht über polnische Büchersammlungen in schwe-dischen Bibliotheken. *Bull. intern. Acad. Pol. Cl. philol...*, 1911 nr 3, s. 39—63.

• Odb. Cracovie 1911 s. 39—63. Szereg wzmianek o książkach z biblioteki Kopernika oraz na s. 43—44 o „kopernikańskich” poszukiwaniach Prowego, Curtzego, L. Birkenmajera i in. na terenie Szwecji.

686a. COLLIJN Isak: Katalog der Inkunabeln der Kgl. Universitäts — Bibliothek zu Uppsala. Uppsala 1907.

M. in. wzmianki o książkach z biblioteki Kopernika.

687. CURTZE Maximilian: Neue Copernicana aus Upsala. Vortrag... *Thorn. Ztg.* 12 VI 1877.

Przedr.: *Altpr. Mschr.* Bd. 14: 1877 s. 476—482. Odb. Thorn 1877. Tłum. na jez. włoski A. Sparagna w *Bull. Bibliogr.* 11: 1878 s. 161—176.

O książkach z biblioteki Kopernika.

Uniw. Tor.

688. CURTZE Maximilian: Über eine neue Copernicus-Handschrift. *Altpr. Mschr.* Bd. 10: 1873 s. 155—162. Odb. ss. 10.

O egz. Efemeryd Stoefflera w Pułkowie z marginaliami Kopernika.

Uniw. Tor.

689. CURTZE Maximilian: Über das Exemplar der Ephemeriden des Joannes Stöffler von 1531 mit angeblichen Noten von des Copernicus Hand. *Altpr. Mschr.* Bd. 11: 1874 s. 278—279.

Stwierdza, iż notatki nie pochodzą z ręki Kopernika. Por. poz. 688.

Uniw. Tor.

690. CURTZE Maximilian: Über einige Copernicus betreffende Handschriften der Vaticana. *Altpr. Mschr.* Bd. 6: 1869 s. 88—89.

1. Morin Jean B. [?]: *Epitomis Copernicani a J. Keplero facti Compendium de theoria plantarum* [!] 1632.

2. Kopernik: *De revolutionibus* 1543 [pierwodr.].

[DATY do życiorysu Kopernika. Kilka dokumentów z lat 1514—1518 oraz obserwacje astronomiczne z lat 1500—1537]. W: *Inedita Copernicana*, 1878, zob. poz. 55/6.

691. FORSTREUTER Kurt: Fabian von Lossainen und der Deutsche Orden. W: *Kopernikus-Forschungen*. Leipzig 1943 s. 220—233.

Kontakt z Kopernikiem w czasie studiów we Włoszech oraz w latach 1512—1523, kiedy był biskupem warmińskim.

Uniw. Tor.

692. G[ADOMSKI Jan]: Notatki na marginesach książek źródłem badań i studiów kopernikanistów. *Życie Warsz.* 24/25 V 1953.

693. GDZIE jest Mandatum regium pro administratore Copernico w rękopisie Gereta? *Wiek* 1877 nr 205.

694. GIESE Tiedemann: [list... do J. Retyka, Lubawa, 26 VII 1543]. W: Brożek J.: *Epistolae ad naturam ordinarum figurarum plenius intelligendarum pertinentes*, Cracoviae 1615.

Joannes Brosius... [Kraków 1618]; Kopernik: *De revolutionibus*, Warszawa 1854 s. 640
Beckmann Fr.: *Zur Gesch. d. Kopernikanischen Systems*, *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 2: 1861—1863 s. 266—267, tamże s. 349—353 przekł. niem.; *Spicilegium Copernicanum*, 1873 s. 354 i n.; Prowe L.: *Nic. Copernicus* Bd. 2 1884 s. 419—421, Kopernik: *Über die Kreisbewegungen...* Leipzig 1939 Anm. s. 4—5.

695. [HEIS:] *Unbekanntes Manuscript von Nic. Copernicus*. *Wschr. f. Astron., Meteor. Geogr.* 16: 1873 s. 168.

O Efemerydach Stöfflera w Pulkowie z notami rękopiśm. Kopernika.

Zob. też poz. 688—689.

696. HIPLER Franz: *Analecta Warmiensa. Studien zur Geschichte der ermländischen Archive und Bibliotheken*. *Z. f. Gesch. Erml.* 5: 1870—1874 s. 316—488. Odb. Braunsberg 1872 ss. 179.

Wzmianki o Koperniku na s. 41, 59, 60, 113, 119, 147, 163.

Uniw. Tor.

697. HÖGBERG P.: *Copernicus-minnen i Uppsala*. *Populär astron. Tidskrift* 24: 1943 s. 31—42.

O książkach znajdujących się w Upsali, których posiadaczem był przyjaciel Kopernika.

Zob. też poz. 706.

698. KOLBERG Josef: Die Inkunabeln aus ermländischem Besitze auf schwedischen Bibliotheken. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 18: 1911—1913.

s. 108: o książkach z biblioteki Kopernika.

Uniw. Tor.

699. KRZYŻANOWSKI Adrian: [List do Romana Hubickiego z Krakowa 1830 r. w sprawie zbierania materiałów do życia Kopernika]. W: Polkowski I.: *Kopernikijana*. T. 3 1875 s. 316—318.

700. LINDEMANN F.: *Copernicana*. *Altpr. Mschr.* Bd. 30: 1893 s. 495—500.

O książce Euklidesa w Bibl. Uniwersyteckiej w Królewcu, mającej być własnością Kopernika. Wg Schwenkego P.: *Berichtigung zu den... „Copernicana“*, tamże s. 673 — przypuszczenie to jest niesłuszne.

Uniw. Tor.

701. LINDEMANN F.: *Über die uns erhaltenen Bücher aus der Bibliothek des Copernikus*. Königsberg 1890.

702. MUCZKOWSKI Józef: *Rękopisma Marcina Radywińskiego opisał i wiadomość o historiografach Szkoły Jagiellońskiej skreślił...* Kraków 1840.

s. 140—143: wzmianka o almanachu Kopernika oraz o jego i jego ojca portretach.

703. NONNULLAE Epistolae, Copernici mentionem inferentes, cura Joannis Broscii... W: *De revolutionibus*, 1854 s. 639—641.

704. OSIANDER Andreas: [List... do Kopernika, 20 IV 1541. Fragment] W: Kistner Ad.: *Im Kampf um das Weltsystem*. Leipzig (1912) s. 25.

Uniw. Tor.

704a. PISKORSKA H[elena]: *Copernicana w Archiwum Toruńskim i na Wystawie Archiwalnej w Toruniu*. *Archeion* T. 24: 1955 s. 344—346.

705. PROWE L[eopold]: *Mittheilungen aus schwedischen Archiven und Bibliotheken*. Berlin 1853 ss. VI, 2 nlb. 62, 2 nlb., tabl. litogr. 2.

Copernicana tylko w cz. I-ej; w następnych omawiane są dokumenty dotyczące historii Prus, Niemiec. S. 5—10 — skarga Kapituły warm. przeciwko Albrechtowi, znaleziona w Archiwum Państw. w Sztokholmie; dwa listy Kopernika— do Ferbera z 29 II 1524 i do Dantyszka z 26 IV 1538 odkryte w Bibl. Uniw. w Upsali; s. 11^a—15: o książkach z marginaliami Kopernika. Na załącz. 2 tabl. litograf. znajduje się szereg tych notatek in facsimile.

Zob. poz. 23—26.

Ks. M.

706. RAMBERG J. M.: *Nicolaus Copernicus. Populär astron. Tidsskr.* 24: 1943 s. 81—108.

O książkach znajdujących się w Upsali, które były przypuszczalnie własnością Kopernika. Zob. też poz. 697.

707. RAMSAUER Rembert: Neue Ergebnisse zur Copernikus-Forschung aus schwedischen Archiven. *Forsch-en u. Fortschr-e* 18: 1942 s. 316—318.
Rec.: *Weltall* 43: 1943 s. 64—65.

708. RHETICUS Georg Joachim: Die Chorographie ... Hrsg. v. Fr. Hipler. *Z. f. Mathem. Phys.* 1876 Hist.-Liter. Abt. s. 125—150. Odb. Dresden 1876 ss. 28, tabl. 1.

We wstępie mowa o stosunku Retyka do Kopernika.
Rec.: *Altpr. Mschr.* Bd. 14: 1877 s. 166—167.

708a. RINGONI Erice: Un autografo di Niccolò Copernico. *Arch. Veneto* v. 48/49: 1951 s. 23—26. Odb.

Akt notarialny z 1503 r. sporządzony w Padwie w sprawie objęcia przez Kopernika beneficjum u św. Krzyża we Wrocławiu.
Jag.

709. ROSEN Edward: The Ramus — Rheticus correspondence. *J. Hist. of Ideas* 1: 1940 s. 363—368.

710. SCULTETI Johannes: [Listy do Kopernika. 1. Z Elbląga, listopad 1520. 2. Z Elbląga, 15 II 1521] W: *Spicilegium Copernicanum* 1873 s. 334—343.

Wg Prowego (Nic. Copp. Bd. 2 s. 404—416) Hipler mylnie podaje datę 1-go listu — mógł on być napisany dopiero z końcem lutego 1521.
Uniw. Tor.

710a. WALDE O[tton]: Storhetstidens litterära Krigsbyten. En kulturhistorisk-bibliografisk studie. [T.] 1 Uppsala 1916.
s. 72—80: m. in. o losach biblioteki Kopernika.

711. WAPOWSKI Bernard: [List... do Sigism. v. Herbersteina, z Krakowa 15 X 1535]. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 25: 1933 s. 238—239; *Vjschr. Astron. Ges.* 1937 s. 57.

W treści szereg wzmianek o Koperniku m. in. wiadomość o jego rękopiśmiennym almanachu astronom. obliczonym na rok 1536.
Uniw. Tor.

712. WERNER Johann: ... de triangulis sphaericis libri quatuor... studio et diligentia Georgii Joachimi Rhetici in lucem editi... Cracoviae 1557 k. 5 nlb.

Wydrukowana tylko przedmowa Retyka, w której m. in. są wzmianki o pobycie u Kopernika i jego zasługach.

Facsimile tej przedmowy wydał Axel Anthon Björnbo w pełnym wydaniu tegoż dzieła Wernera, Leipzig 1909 (Uniw. Pozn.).
Estr. XXXII, 377.

Jag.

Zob. też poz. 1108.

POCHODZENIE. SPÓR O NARODOWOŚĆ

713. BRUNET P.: Sur la nationalité de Copernic. *Archeion* (Roma) T. 19: 1937 s. 371—373.

Zestawienie poglądów polskich i niemieckich.

714. DEUTSCH-POLNISCHE Polemik um Copernicus. (Eine Zusammenstellung polnischer Presseaufsätze). Berlin 1938 k. 24.

Dienstl. Übersetzung d. Publikationsstelle d. Preuss. Geh. Staatsarchivs in Berlin-Dahlem. Powiel.

Zawiera artykuły dotyczące przeważnie książki J. Wasinyńskiego (poz. 529).

Jag.

PIŚMIENNICTWO POLSKIE

715. A. S. W.: List do Redaktora... *Gaz. Koresp. warsz.* 1810 nr 39: 15 V s. 640—642.

Polemika z powodu artykułu w gazecie [Neue Zeitungen] Von gelehrten Sachen z 28 IV 1810.

Por. poz. 780.

Ks. M.

716. BANACHIEWICZ Tadeusz: Kopernikowe "bok pomagay". *Rocz. Astron. Obserw. krak.* T. 3: 1924 s. 156 oraz 1 tabl. po s. 68, zawierająca podobną fotogr. karty z Calendarium magistris Joannis de Monte Regio z w. w. zwrotem.

Uniw. Tor.

717. BARTOSZEWICZ Kazimierz: Prof. Łoś o polskości Kopernika. *Nowa Reforma* 1 IV 1923.

Ks. M.

Przekł. na jęz. bułg.: Sporządzenie za potękloto na Kopernika. *Pol. balg. Pregl.* God. 5: 1923 nr 12/13, s. 97—99, ilustr.

718. B[ENTKOWSKI] F[eliks] F. B.: [Inc.]: „Kopernik nie był Polakiem, lecz Niemcem”... *Gaz. Koresp. warsz.* 1810 nr 40: 19 III s. 651—653.

Polemika z art. w gazecie hamburskiej „Von gelehrten Sachen”.

Por. poz. 780.

Ks. M.

BIRKENMAJER Ludwik Antoni: Drobniejsze wiadomości do rodziny Kopernika. W teżej: *Stromata Copernicana*. Kraków 1924 s. 241—251.

719. BIRKENMAJER L. A.: O narodowości Kopernika. *Zmartwychwstanie* 1922 nr 2—3, s. 26—91.

BIRKENMAJER L. A.: Pochodzenie Kopernika po matce. W teżej: *Stromata Copernicana* 1924 s. 1—49.

720. BURDECKI F.: Jeszcze o polskości Kopernika. *Sl. pom.* 8 III 1927.
721. [CELICHOWSKI Zygmunt] Z. C.: Pokrewieństwo rodziny Kopernika z rodziną Działyńskich. *Gaz. tor.* 1872 nr 169 : 27 VII s. 2—3.
- 721a. CH.: Wznowiona sprawa. Czy Kopernik był polakiem? *Świat* R. 5: 1910 nr 27 s. 8—9.
722. CHOJNACKI St.: Kopernik Mikołaj Polakiem. Warszawa 1873 ss. 5.
723. CZAYKOWSKI Konstanty: Kopernik w świetle nowych szczegółów. *Prz. powsz.* 1911 nr 328 s. 46—59.
Odb.: „Kopernik w świetle nowo odkrytych szczegółów o jego stanowisku narodowym”. Kraków 1911 ss. 16.
Omówienie poz. 449, 683, 1029.
724. E. Z.: Copernic n'était pas prussien. *J. de Pol.* 8 III 1923.
Ks. M.
725. EILE H.: Analogje. *Polska Zbrojna* 22 II 1923.
O narodowości Kopernika.
Ks. M.
726. ERNST Marcin: Copernico e la Polonia. Trad. G. Gromska. *Europa orient.* 3 : 1923 nr 5 s. 261—272 oraz W: Il nono cinquantenario... (poz. 659) s. 32—43.
Uniw. Tor.
727. FLIS Stanisław: Polskość Kopernika. *Sl. na Warmii i Maz.* R. 2: 1953 nr 20 s. 6—7, ilustr.
728. G[LINKIEWICZ] J.: Z Ziemi Warmińskiej. *Tyg. wielkop.* 1871 nr 9 s. 116—117.
Przedr.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 3 1875 s. 99—103.
O pochodzeniu i pomnikach Kopernika.
729. G[LOGER Zygmunt]: Nowy przyczynek dotyczący narodowości Kopernika. *Tyg. ilustr.* T. 35; 1877 s. 84—85.
W związku z poz. 832. M. in. w tłum. pol. fragment dotyczący polskości Kopernika.
Uniw. Tor.
730. GRABOWSKI Ambroży: Jeszcze jeden dowód, że rodzina Kopernika była polską... *Rocz. TN. krak.* R. 5: 1851 s. 620—621.
Wypis z ksiąg miejskich z 1441 r.

731. GRABOWSKI Ambroży: Skarbniczka naszej archeologii... Lipsk 1854.
s. 191. Kopernik [dowody zamieszkiwania przodków Kopernika w Krakowie na podstawie Acta judicialia].

732. [GRYDZEWSKI Mieczysław] jam: Czy Kopernik był Polakiem? *Wiad. liter.* 1936 nr 40 s. 5.

733. HOSZOWSKI Stanisław: Śląskie gniazdo rodowe Kopernika. *Głos Uczelni* R. 2: 1953 nr 5 s. 3—4.

734. J. G.: [Podanie o pochodzeniu Kopernika]. *Kur. pol.* 1830 nr 165.

735. J. P.: Kto kradnie wielkich ludzi. *Dz. poz.* 31 VII 1937.

736. [JAROSZYK Kazimierz]: Uczonym niemieckim do wiadomości [o polskim pochodzeniu Kopernika]. *Gaz. mławska* 1939 nr 12 : 24 III s. 2—3.

737. JEDEN z Koperników obywatelem lwowskim. *Gaz. lwowska* 1923 nr 40; *Ilustr. Kur. codz.* 23 II 1923.
Dotyczy poz. 765.

738. K. Bronisław [Krzyżanowski?]: [O wynikłym w r. 1843 sporze o narowodość Kopernika]. *Kur. warsz.* 1844 nr 33 s. 154.
M. in. o „Koperniku w Walhalli” A. Krzyżanowskiego.

739. KACZYŃSKI H.: O Koperniku. *Głos lub.* 25 III 1923.
W związku z poz. 3170.

740. KĘTRZYŃSKI Wojciech: Marcin Kromer o indygenacie pruskim, przyczynek do kwestji narodowości Mikołaja Kopernika. *Przew. nauk. i liter.* T. 8: 1880 s. 167—174.
Toż w jęz. niem., *Atpr. Mschr.* Bd. 17: 1880 s. 343—352.
Uniw. Tor.

741. KĘTRZYŃSKI Wojciech: Przyczynek do kwestji narodowości Mikołaja Kopernika. *Wędrowiec* 35 : 1880 nr 168 s. 184—186; *Gaz. tor.* 23 III 1880 s. 3—4.
Skrót poprzedniego.

742. KLIJEWSKI Al.: Mikołaj Kopernik w świetle narodowości. *Goniec kal.* 1923 nr 41.

743. KONOPNICKI J.: Rodowód Kopernika. *Gaz. pol.* 1899 nr 104.

744. [KOPERNIK] Copernikus. *Ostind-Ber-e* Reihe A. 1937 nr 2 s. 62—66.
Wyciągi i sprawozdania z prasy polskiej dotyczące książki Wasiutyńskiego, sporu o Kopernika na wystawie paryskiej oraz sztuki Morstina.
Uniw. Tor.
745. KOPERNIK jeszcze wielkim Niemcem. *Kur. pozn.* 1925 nr 36 s. 6.
- 745a. KOT Stanisław: Nationalité et culture polonaises de Copernic. *Monde* 1954 7 IV.
Jag.
746. KRASZEWSKI Witold: Kopernik Polakiem. *Sl. kuj.* 19 II 1923.
747. KRZEMIŃSKI Zbilut: Trzy narody — dwa domy w walce o Kopernika. *Sl. pom.* 20 II 1937 s. 3, ilustr.
748. KRZYŻANOWSKI Adrian: Kopernik w Walhalli. *Rozm.* (Lwów) 1843, nr 16; sprostowanie A... tamże, nr 18; *Kur. warsz.* 1843; *Tyg. liter.* (Pozn.) R. 6: 1843 nr 23—26. Odb. [b. m. w.] 1843 ss. 8;
Toż, Warszawa 1843 ss. 8.
Przedr.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 2 1873 s. 111—119.
Protest przeciw umieszczeniu pomnika Kopernika w Walhalli.
Wolny przekład — poz. 923. Zob. także poz. 771.
749. KRZYŻANOWSKI Adrian: Kopernik gehört nicht in die Walhalla. *Jb. f. slav. Liter. Kunst Wiss.* 1: 1843 s. 247—252.
Skrót poprzedniego.
Uniw. Tor.
750. KRZYŻANOWSKI Adrian: List... do wydawcy [Duranda] dzieła: Cent medailles d'hommes célèbres (1819). W: Kraushar Al.: Tow. Warsz. Król. Przyj. Nauk. T. 4, Kraków 1902 s. 394—398.
Sprawa narodowości Kopernika i nowego medalu. Tekst franc.
751. KRZYŻANOWSKI Adrian: O rodzinach społecznych i zażyłych w Krakowie z Kopernikami. *Bibl. warsz.* 1841 t. 3 s. 27—40. Odb.
752. KRZYŻANOWSKI Bronisław: Odpowiedź na zarzut Dr. Prowe. *Gaz. warsz.* 1 XII 1853 nr 317.
Przedr.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 3 1875 s. 3—5.
Odpowiedź na zarzuty przeciw Adr. Krzyżanowskiemu zawarte w książce Prowego: Zur Biogr. von Nic. Copernicus (poz. 341).
Przytacza 3 dokumenty dotyczące rodziny Kopernika z lat 1396, 1473, 1476.
753. L. S.: Zaświadczenie dowodzące, iż Mikołaj Kopernik obywatel Toruński, z żoną i dziećmi swoimi, przyjęci do uczestnictwa dobrodzieystw

duchownych od prowincyi Polskiej Zakonu Dominikańskiego. *Pam. warsz.* T. 14: 1819 s. 372—374.

Przedr.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 3 1875 s. 6—8.

W związku z tym: Dokument do historii Kopernika. (Krótka historia pergaminu z r. 1469), *Wiek* 1877 nr 64 s. 3.

754. LISTY o literaturze polskiej. *Pszczółka krak.* T. 10: 1822.

List VII, s. 150—151; fragm. dotyczący narodowości polskiej Kopernika.

755. ŁOŚ Jan: Polskość Mikołaja Kopernika, w czterysta pięćdziesiątą rocznicę jego urodzenia. Kraków 1923 ss. 12.

Odb. artykułów: O nazwisku Mikołaja Kopernika..., *Jęz. pol.* 1923 nr 1—2 s. 1—8, oraz Kopernikowe Bóg pomagaj; tamże, 1923 nr 1—2 s. 20—22.

Rec.: Brückner AL, *Prz. warsz.* 1925 nr 22 s. 121—122. (Wypowiada się przeciw twierdzeniom Łosia); Hamel C., *Rev. de Pol.* 1923 nr 2 s. 375—378.

756. ŁUSZCZYŃSKI Teodor: Nieznany przyczynek do wiadomości o rodzinie Kopernika. *Pam. krak.* 1866 nr 2 s. 11—12.

Przedr.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 3 1875 s. 5—6.

757. MACIEJOWSKI W[acław] A[leksander]: Jeszcze o pochodzeniu Kopernika. *Gaz. warsz.* 1871 nr 203.

Przedr.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 3 1875, s. 204—205.

758. MAKOWSKI Bolesław: Obrońca Kopernika z przed 100 laty [Adrian KRZYŻANOWSKI]. *Sl. pom.* 20 II 1927 s. 5.

759. MAŃKOWSKI Alfons: Łukasz Watzelrode Toruńczyk, biskup warmiński (†1512) Pelplin 1933 ss. 43.

760. MAYER Józef: Niemieckie aneksje kulturalne [Kopernik]. *Nowe Czasy* (Lwów) 1936 nr 7.

761. MICHALSKI St.: Kopernik. *Science* V. 73: 1931 s. 616.

Sprostowanie do artykułu R. L. Sacketta: A new science, *Science* V. 71: 1930 s. 59.

W sprawie narodowości Kopernika.

Uniw. Tor.

762. MORSTIN Ludwik Hieronim: Wyprawa po laury Herostratowe. *Ilustr. Kur. codz.* 1936 nr 235.

Kwestionuje tezy Wasiutyńskiego zawarte w poz. 816.

Polemika: Wasiutyński Jeremi: Nie kultuwujmy błędów historycznych. *Prosto z Mostu* 1936 nr 42.

763. n: Nowe dokumenty dotyczące polskości Kopernika. *Oređ. wielkop.* 1922 nr 275.

764. Poz. skreślona w czasie druku

765. NIECO o rodzinie Mikołaja Kopernika, z kroniki miasta Lwowa D. Z. w rękopiśmie będącej. *Rozm.* (Lwów) 1843 nr 18 s. 162.

Autorem mógł być red. *Gaz. lw.* — J. N. Kamiński.

Por. poz. 737.

Jag.

766. NIEPOTRZEBNY spór. O najnowszych badaniach niemieckich nad Kopernikiem. *Dz. poz.* 1936 nr 5 s. 2.

767. NOWACZYŃSKI Adolf: Bok pomagay. *Wiad. liter.* 1938 nr 11 s. 4.

W związku z książką Wasiutyńskiego (poz. 529).

768. NOWE dokumenty polskości Kopernika. *Dz. ciesz.* 1922 nr 276.

O poszukiwaniach L. A. Birkenmajera w Toruniu.

769. NOWICKI Andrzej: „Nie ma obowiązków świętszych nad obowiązki względem ojczyzny...” *Sztand. młodych* 1953 nr 122 s. 2, ilustr.

O patriotyzmie Kopernika.

770. NOWY a niezbity dowód, że Kopernik był Niemcem. *Gaz. tor.* R. 7: 1873 nr 38: 15 II

Z powodu art. w *Norrd. allg. Ztg.*

Ks. M.

771. O KOPERNIKU. *Oređ. nauk.* 5: 1844 nr 42 s. 245—246.

O umieszczeniu pomnika Kopernika w Walhalli (por. poz. 748) i książce Szyrmy: Copernicus and his native land (poz. 813).

772. O NARODOWOŚĆ Kopernika. *Dz. chicag.* 1909 nr 223' s. 6.

773. O POLSKOŚĆ Mikołaja Kopernika. *Prz. nar.* 1910 nr 6; *Gaz. warsz.* 1910 nr 123.

774. [ODEZWA do „miłośników rzeczy ojczystych” w sprawie nadsyłania wiadomości o pochodzeniu Kopernika spod Pabianic]. *Kur. warsz.* 1830 nr 143 s. 740—741.

Odpowiedź: *Kur. warsz.* 1830 nr 159 s. 831.

Podobny apel: *Kur. pol.* 1830 nr 167 s. 839—840.

775. OSTATECZNE zaświadczenie narodowości polskiej Mikołaja Kopernika. *Gaz. tor.* 22 X 1879 s. 3—4.

O medalu wybitym w r. 1879 przez uniwersytety włoskie. *Wiadomość z Dz. pozn.*

776. OSTROWSKI Krystyn: *Lettres slaves* (1833—1857). 3 éd. Paris 1857.

List VII. À M. F. Arago... N. Kopernik, *Astronome Polonais* s. 38—43.

W sprawie narodowości Kopernika.

Nar.

777. OSTROWSKI Krystyn: [List o ojczyźnie i życiu Kopernika]. *Université Catholique* 6: (1838) s. 322.

Tekst w jęz. franc.

778. P[AWIŃSKI] A[dolf]: W sprawie narodowości Kopernika. Objasnienia ku uczczeniu 400-ej rocznicy urodzin Kopernika w d. 19 lutego 1873... *Bibl. warsz.* 1873 t. 2 s. 520—532. Odb. ss. 15.

Ks. M.

779. PERSKIE OKO [pseud.]: Skradziony Kopernik. *Kur. pozn.* 9 III 1923.

780. [POLEMIKA o narodowość Kopernika]. *Gaz. bydż.* 1810 nr 41.

Przedr. z *Gaz. warsz.* [Inc:] „Odebraliśmy jeszcze dwa pisma...”

Por. poz. 715, 718.

781. POLKOWSKI Ignacy: Jeszcze jedna wiadomość o Koperniku. *Tyg. wielkop.* 1871 nr 53 s. 643—645.

Przedr. *Gaz. tor.* 6 i 10 I 1872; *Kopernikijana* T. 3 1875 s. 160—167.

O pochodzeniu Kopernika ze Śląska.

782. POLKOWSKI Ignacy: Jeszcze o Koperniku. *Dz. pozn.* 1871 nr 261; *Gaz. tor.* 1871 nr 264—265.

Przedr. w jęgo: *Kopernikijana*. T. 3 1875 s. 135—140. O pochodzeniu Kopernika w związku z art. R. Szlosmana, poz. 810.

783. POLKOWSKI Ignacy: Kopernikowie. Mikołaj ojciec astronoma. Mikołaj astronom i Wojciech Kopernik alias KopernóŹ z Laskowic pod Pabianiami. *W. eniec* 1872 nr 41.

Przedr.: *Kopernikijana*. T. 3 1875 s. 173—176.

784. POLKOWSKI Ignacy: Słów kilka o Mikołaju Koperniku. *Gaz. tor.* 8 XII 1870 s. 2—3.

Przedruk pt. Ojczyzna Kopernika w tegoż: *Kopernikijana*. T. 3 1875 s. 114—118.

Tłum. artykuły Légéra z *Rev. d. cours littér.* (poz. 919).

785. POLNISCHE Reclamation in Bezug auf Nic. Copernicus. *Mag. f. Liter. Auslandes* 1872 nr 28.

Thum. pol.: *Dz. pozn.* 1872 nr 192; *Gaz. tor.* 9 VIII 1872.

List z Warszawy do redakcji dotyczący pomnika warszawskiego oraz wydania warszawskiego „De Revolutionibus” z 1854 r., a podkreślający, że Polacy w obu tych sprawach wyprzedzili Niemców.

Uniw. Tor.

786. POLNISCHE Stimmen zur Volkszugehörigkeit des Copernicus. Eine Zusammenstellung polnischer Presseaufsätze. Berlin 1938, k. jednostr. 32. Dienstl. Übersetz. d. Publikationstelle d. Preuss. Geheimen Staatsarchivs in Berlin-Dahlem.

Dotyczy książki J. Wasinyńskiego (poz. 529). Jest to wyciąg z *Wiad. liter.* 1938 nr 11.

787. POSENER Tageblatt i... Kopernik. *Dz. pozn.* 1923 nr 3.

788. PROCES o polskość... Kopernika. „Wódz” Niemców w Polsce na ławie oskarżonych. *Dz. pozn.* 1939 nr 23 i 157.

O bydgoskim procesie przeciwko Hansowi Kohnertowi. Zob. też poz. 844a i 857.

789. PRUSZYŃSKI Ksawery: Niejaki Kopernik i interesujący p. Płotowski. *Czas* 1936 nr 234.

W nawiązaniu do artykułu Wasinyńskiego, poz. 816.

790. PRZYWARY z nad Wisły... nad Sekwaną. *Illustr. Kur. codz.* 23 V 1937.

O wystawie paryskiej i propagandzie niemieckiej przeciw polskości Kopernika; ostre wystąpienie przeciw Wasinyńskiemu.

791. R-SKI J.: Polskość Kopernika. *Gaz. olszt.* 20 II 1923.

792. RAYSKI-KIETLICH Roman: Górnośląskie głosowanie Mikołaja Kopernika. *Rzeczposp.* 1925 nr 47.

793. RODOWÓD Mikołaja Kopernika. *Gwiazdka ciesz.* 1872 s. 3—4.

794. R[OMER Kazimierz Lucjan Ignacy] Rxxx: Beiträge zur Beantwortung der Frage nach der Nationalität des Nicolaus Copernicus von... Breslau 1872 ss. IV, 212.

Rec.: 1. *Gaz. tor.* 1872 nr 292, przedr.: Polkowski: *Kopernikijana*. T. 3 s. 205—208; 2. Callier E[dmund] *Tyg. wielkop.* R. 2: 1872 nr 1 s. 7, przedr.: Polkowski I. *Kopernikijana*. T. 3 s. 208—210. Polkowski stwierdza tu, że jest mu znany prawdziwy autor tego dzieła, lecz musi zachować to w tajemnicy; 3. Curtze M., *Grunert's Arch. Mathem. Phys.* Bd. 54 H. 3 s. 6—9; 4. Kraszewski I. J., *Kraj* 1872 nr 261, *Gaz. tor.* 21 XI 1872; 5. M. P. *Altpr. Mschr.* Bd. 9: 1872 s. 347—357; 6. P., *Bibl. warsz.* 1872 t. 1 s. 143—146; 7. Polkowski I. *Dz. pozn.* 1871 nr 267, przedr.: *Kopernikijana*. T. 3 1875 s. 167—172; 8. Prowe L. *Hist. Z.*

1872 s. 367—372; 9. Wierzbowski T., Otčet IV... o naučných zanjatijach za hraniceju v tečenie vtoroj poloviny 1877 goda. *Varš. univ. Izv.* 1878 s. 73—78; 10. Sobieszczański F. M., *Tyg. ilustr.* T. 9: 1872 s. 168.

795. RUCZYŃSKI Teofil: „Nicolaus Copernicus”. *Sl. na Warmii i Maz.* R. 2: 1953 nr 21 s. 7.

Wspomnienia ze szkoły mazurskiej o wpajaniu dzieciom świadomości o niemieckim pochodzeniu Kopernika.

796. RULIKOWSKI M.: Czy Kopernik był Polakiem. *Wolnomyśl. pol.* 1929 nr 22.

797. SIWKOWSKA Janina: Rodowód Mikołaja Kopernika i wywód jego nazwiska. *Por. jęz.* 1953 z. 7 s. 13—19.

Głównie o akcji Adriana Krzyżanowskiego około zbierania materiałów do życiorysu Kopernika. M. in. przedrukowana: Prośba do miłośników rzeczy ojczystych, *Kur. warsz.* 29 V 1830.

798. SKÓLSKI S.: Do Redakcyi Pszczółki Krakowskiej. [Inc.:] „Z powodu uczynionej wzmianki...” *Krakus* 1822 nr 82.

O pochodzeniu Kopernika.
Uniw. Tor.

799. ŚMIETANA Stanisław: Kopernik a Śląsk. *Now. opol.* 30:1945 nr 16.

800. [SPÓR o Mikołaja Kopernika na Światowej Wystawie w Paryżu] *Polonia* 21 IV 1937.

Zob. też poz. 851—852.

801. SPÓR o narodowość Mikołaja Kopernika. Niezbite dowody jego polskości. *Gaz. gdańska* 21 II 1923.

Jako dowód przytacza list Kopernika do Zygmunta I.

802. SPÓŹNIONA naprawa błędu „Kopernikowskiego” p. Wasiutyńskiego. *Ilustr. Kur. codz.* 18 VII 1937.

Na marginesie poz. 816.

803. STAROŻYTNICZE wiadomości o Krakowie. Zbiór pism i pamiątek... zebrał Ambroży Grabowski. Kraków 1852.

s. 268—269: Kopernik Jan [!]. Dowody polskości Kopernika w krakowskim archiwum.
Uniw. Tor.

804. STRACHOTA J[ózef]: Welcher Abstammung war Kopernikus. *War er Deutscher oder Pole...* Katowice 1938 ss. 31.

Ks. M.

805. ŚWIĘCKI Tomasz: ... Historyczne pamiątki znakomych rodzin i osób dawnej Polski... T. 1 Warszawa 1858
s. 112—115: o M. Koperniku; s. 335—336: o Kopernikach.
Uniw. Tor.

806. ŚWIEŻAWSKI Ernest: Kilka szczegółów o nazwie i rodzinie Koperników. *Wędrowiec* 1880 nr 139 s. 131.

807. ŚWIEŻAWSKI E.: Przyczynek do kwestji narodowości Mik. Kopernika. *Wędrowiec* 1880 nr 168 s. 184.

808. SZANIECKI Jan Olrych: [Odezwa w obronie narodowości M. Kopernika w związku z przemówieniem Al. Humboldta w Berlinie 1828]. *Gaz. pol.* 1828 nr 287, 288; *Goniec krak.* 1828 nr 15—17 „O Mikołaju Koperniku”.

Większy fragm. przedr.: Kraushar Al.: Towarzystwo Warsz. Król. Przyjaciół Nauk. T. 7 1915 s. 107—110.

Polemika: X. B., *Gaz. pol.* 1828 n 289; przedr.: jw. t. 7 s. 111—113. W związku z tym również: J. M.: Jeszcze o Koperniku z powodu mowy Humboldta. *Gaz. pol.* 1829 nr 1.

809. SZCZEGÓŁ do rodowodu Kopernika. *Czas* 1872 nr 151.

810. SZŁOSMAN Roman: [O pochodzeniu rodu Kopernika ze wsi Laskowice k. Pabianic]. *Prz. kat.* 1871 nr 36—37 s. 570—573, 586—588.

Przedr.: *Gaz. tor.* 1871 nr 215; Polkowski I.: *Kopernikijana*. T. 3 1875 s. 196—203.

Tłum. niem: *Thorn. Ztg.* 28 IX 1871; *Altpr. Mschr.* Bd. 8: 1871 s. 658—669.

Por. poz. 782.

811. SZULC Dominik: O Tarnowie Mazowieckiem (Thorn). *Pam. rel.-mor.* 1843 nr 5, 6. Odb., Warszawa 1843 ss. 39.

Przedr. Polkowski I.: *Kopernikijana* T. 1 1873 s. 225—251; Szulc D.: *Pisma*. Warszawa 1854 s. 189—241 (O Koperniku s. 232—241).

812. SZULC Dom.: O znaczeniu Prus dawnych. *Bibl. warsz.* 1844 t. 2. Odb., Warszawa 1846 ss. 10 nlb. 155.

O Koperniku m. in. s. 48—54

Przedr.: Polkowski I.: *Kopernikijana* T. 1 1873 s. 253—344.

Rec.: [Ostrowski J. B.] J. B. z Pobujan: *Badania hist.-krytyczne i literackie*. T. 1. Berlin 1870 s. 211—235.

Uniw. Tor.

813. SZYRMA [Krystyn] Lach: Copernicus and his native land. An address delivered at the annual meeting of the Polish Association on the occasion of the Three Hundredth Anniversary of the Copernican system. *Foreign a. col. quart. Rev.* 1844 nr 35. Odb. London ss. 34.

Na końcu rozprawy wiersz o Koperniku napisany przez Worthingtona.

Ks. M.

Tłum. pol.: Kopernik i jego ojczyzna. Tłum. z ang.: Erazm Rykaczewski. W: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 2. 1873 s. 148—174. Odb. Gaieżno 1873 ss. 31.
Zob. też poz. 771 i 2480.

814. TULEJA Józef: Kilka słów w sprawie narodowości Mikołaja Kopernika. Odczyt... na wieczorku M. Kopernika w Auli politechniki 18 marca 1893. XXXII Sprawozd. Wydziału Towarzystwa Bratniej Pomocy Słuchaczy Politechniki we Lwowie za r. 1892/3. Lwów 1893 s. 3—14. Odb. Nar.

814a. W.: Ustęp... w przedmiocie wykazania rodowodu Kopernika wyjęty z dziełka dotąd drukiem nieogłoszonego. *Gaz. pol.* 1829 nr 111.

815. WASIUTYŃSKI Jeremi: Posłuchajmy pana Knobelsdorfa. *Wiad. liter.* 1936 nr 43.

W związku z dyskusją w prasie na temat narodowości Kopernika naświetlenie stosunków narodowościowych w Warmii w I-ej poł. XVI w.

816. WASIUTYŃSKI Jeremi: Spór o narodowość Kopernika. *Prosto z Mostu* nr 37, ilustr.

Tłum. niem. pt. Entscheidung eines alten deutsch-polnischen Streites. *Deutscher Heimatbote in Polen* 1937 s. 135—139; *Danz. Vorposten* 14 XII 1937.

W związku z tym: [Łukomski Zbigniew] Balticus [pseud.]: Jeszcze o narodowości Mikołaja Kopernika. *Sł. pom.* 27 VIII 1936 s. 4.

Zob. też poz. 762, 789, 802.

817. WASIUTYŃSKI Jeremi: Trędowaty. *Skamander* 1937 nr 10—12 s. 198—205.

O Andrzeju Koperniku.

818. WASYLEWSKI Stanisław: Sarmata czy Germanus. *Wiad. liter.* R. 15: 1938 nr 11 s. 3.

819. WDOWISZEWSKI Z[ygmunt]: O herbach Koperników i Watzelrodów. *Ilustr. Kur. pol.* 25 V 1946 s. 4.

820. WIKING: Ten niemiecki Kopernik. *Dz. pozn.* 1937 nr 143 s. 7.
O niemieckich pretensjach do Kopernika.

821. WINARZYCKI Karol: Nicolaus Copernicus der Astronom—kein Deutscher. *Österr. Bl-r f. Liter. Kunst* 5:1848 nr 32.

822. WOŁYŃSKI Artur: [Protokoły uniwersytetów italskich (Bolonii, Ferrary, Padwy i Rzymu) w sprawie narodowości toruńskiego astronoma]. Florencja 1879 k. 8 litogr.

823. Z. M.: Copernicana bydgoskie. *Prz. bydg.* 1937 nr 1 s. 69.
Wiadomości z archiwum bydgoskiego, dotyczące pochodzenia Kopernika.
Ks. M.
824. (zb): De Nicolai Copernici patria. *Dz. pozn.* 18 II 1923.
825. ZDENERWOWANIE z powodu Kopernika. *Wiad. liter.* 1937 nr 32.
M. in. o artykule Rkfn w Der Angriff.
826. ZIEMBA Jan: Z dziejów walki o polskość Kopernika. *Świat i Życie*
1953 nr 6 [8] s. 1, ilustr.
O Adrianie Krzyżanowskim.
Zob. też poz. 1029, 2414, 2609.

PIŚMIENICTWO NIEMIECKIE

827. DIE ABSTAMMUNG des Nicolaus Copernicus. *Nat. Ztg.* 12—14 II 1873.
- 827a. ALLERLEI um Copernicus. Erwähnt zu seinem Geburtstag am 19. Februar [1937]. *Ordenskrenz* Jg. 13: 1936/37 nr 4.
Dotyczy narodowości Kopernika.
828. BENDER Georg: Archivalische Beiträge zur Familiengeschichte des Nikolaus Copernicus, Nebst Beilagen. *Mitt-en Copp. Ver. H.* 3: 1881 s. 61—126.
Rec.: Kętrzyński W., *Prz. powsz.* 1882, *Atpr. Mschr.* 19: 1882 s. 318—328, *Przew. nauk. i liter.* 1882 s. 182—193.
Uniw. Tor.
829. BENDER Georg: Heimat und Volkstum der Familie Koppernigk (Copernicus). *Darstell-en u. Quell. z. schles. Gesch.* 27: 1920 ss. 60.
Rec.: Buchholz Fr., *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 21: 1920—1923 s. 146—147; Ludendorff H., *Vjschr. astron. Ges.* 58: 1923 s. 15—17. *Mitt-en z. Gesch. Med. Naturwiss.* Jg. 19: 1920 s. 130—134. Wieleitner, *Mitt-en z. Gesch. Med. Naturwiss.* Jg. 22: 1923 s. 136—137.
Uniw. Tor.
830. BENDER Georg: Weitere archivalische Beiträge zur Familiengeschichte des Nikolaus Copernicus. *Mitt-en Copp.-Ver. H.* 4: 1882 s. 81—116. Odb. Thorn 1882 ss. 36.
Uniw. Tor.
831. BIEBERBACH L.: Nikolaus Copernicus — ein Deutscher. *Deutsche Mathem.* 2: 1937 s. 489—490.
832. BIESTER J. E.: Einige Briefe über Polen und Preussen. *Berl. Monatsschr.* 1792 Aug.
s. 177—178: fragm. dotyczący Kopernika, m. in. jego polskości.
Thum. pol.: *Gaz. tor.* 26 IV 1883 s. 3.
Zob. też poz. 729.

833. BRACHVOGEL Eugen: Die Abstammung des Koppernikus. *Erml. Ztg.* 19 I 1937.

834. BUCHHOLZ Franz: Koppernikus ein Deutscher. *Ostd. Monatshefte* 2: 1921 s. 255—260.
Uniw. Tor.

835. CANTOR Moritz: Nationalität des Nikolaus Koppernikus. *Allg. Ztg.*, Beil. 1876, 3, s. 3281—3.

836. CANTOR Moritz: Über die Nationalität des Copernicus. *Augsb. allg. Ztg.* 1876 nr 214.

Thum. włoskie: Sulla nazionalità di Copernico. Trad. del tedesco di A. Sparagna. *Bull. Bibliogr.* 9: 1876 s. 701—716. Odb. Roma 1877 ss. 18.

Uniw. Tor.

837. D.: Köppernick in Eulengebirge, der Stammort der Familie des Nikolaus Koppernikus. *Mag. f. Liter. Auslandes.* 44: 1875 nr 37.

838. ELSE Alfred Herbert: Das Deutschtum des Copernicus. *Volk u. Reich* 13: 1937 s. 503—506.

839. ELSE A. H.: Koppernikus der Deutsche. *Dietwart* Jg. 3: 1937 s. 203.

840. ELSE A. H.: Koppernikus ein deutscher Forscher. *Deutsche dentist. Wschr.* Jg. 57: 1937 s. 861—864.

841. FEUERBACH Ludwig: Die Naturwissenschaft und die Revolution. *Bl-r f. liter. Unterhalt.* 1850 nr 269.

s. 1073: wzmianka o polskości Koppernika.

Uniw. Tor.

842. FINDEISEN O.: War Koppernikus Deutscher oder Pole. *Arch. f. Wanderungswesen* 11: 1940 s. 20—22.

843. FÖRSTER Wilhelm: [O polskim pochodzeniu Koppernika]. *Bresl. Ztg.* 5 XII 1916.

844. FRYDERYK II Wielki: Oeuvres posthumes. T. 9 Berlin 1788.

s. 208: wzmianka o pochodzeniu Koppernika z ziem polskich. Inne wzmianki, dotyczące pomnika Koppernika we Fromborku: Oeuvres T. 23 s. 250, T. 25 s. 351.

Uniw. Tor.

844a. EIN GERICHTSURTEIL über die Nationalität von Nicolaus Copernicus. *Ordenskreuz* Jg. 15: 1938/39 nr 5 s. 36—37.

Por. poz. 788 i 857.

845. HAYDUK Alfons: Ein Deutscher aus oberschlesischem Stamm. Die Vorfahren N. Kopernikus waren deutsche Bauern in Neisser Lande. *Oberschl. Ztg.* 1943 nr 141, ilustr.

846. KARSTÄDT O.: Koppernick war kein Pole. *Praxis d. Landschule* Jg. 48 : 1939—40 s. 253—256.

846a. KLINCKOWSTROEM C.: War Copernicus Pole? *Ostpreussenblatt* 4 : 1953 nr 1.

847. KNÖTEL A[ugust]: Die Frankensteinisch-Glätzische Herkunft der Familie des Nikolaus Kopernikus. *Vjschr. f. Gesch. Heimatk. Glatz* Jg. 1 : 1881/2 s. 238—244, 344—357.

848. KNÖTEL A[ugust]: Schlesiens Anteil an die Besiedlung des Ordenslandes Preussen und die Vorfahren des Nikolaus Kopernicus. *Rübezahl* 14: 1875 s. 7—12.

849. KNÖTEL [August]: Die schlesische Abstammung des Nicolaus Copernicus. *Rübezahl* 1872 H. 6, 7.

Rec.: Perlbach M., *Z. Ver. f. Gesch. Schlesiens* 11 : 1871 s. 496—497.

850. KNÖTEL Paul: Die schlesische Abstammung des Nikolaus Koppernikus. *Oberschlesier* 13 : 1931 s. 383—385.

Uniw. Tor.

850a. [KOLLMANN Paul] P. K.: „Kopernikus, der grosse, polnische Astronom”. *Ordenskreuz* Jg. 13:1936/37 nr 2 [s. 2—3].

Polemika z Die Sendung w sprawie narodowości Kopernika.

851. [KOPERNIK] Copernikus — ein Deutscher Forscher. *Sterne* 17 : 1937 s. 230.

Oświadczenie złożone przez Gesellschaft Deutscher Naturforscher u. Ärzte oraz Deutsche Ges. f. Gesch. d. Medizin, Naturwissenschaften u. Technik, podpisane przez Kühna i Lockemanna z powodu wystawy paryskiej. Oświadczenie powyższe ukazało się w wielu niemieckich periodykach.

Por. też poz. 800 i 852.

852. COPERNICUS auf der Weltaufstellung. *Ostland* 1937 s. 220—221; *Ordenskreuz* Jg. 13:1936/37 nr 12 s. 1—2, ilustr.

Uniw. Tor.

852a. COPERNICUS im polnischen Pavillon [na wystawie paryskiej]. *Ordenskreuz* Jg. 13:1936/37 nr 9 [s. 6].

853. KOPERNIKUS. *Augsb. allg. Ztg.* 1872, Beil. nr 96.
 Tłum. pol.: *Tyg. wielkop.* R. 2: 1872 nr 23 s. 317—320. Przedr.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 3 1875 s. 177—184.
 Nieznany autor wypowiada się za polsnością Kopernika.
854. KOPERNIKUS von deutscher Abstammung. *Stimmen aus Maria-Laach* 1: 1911 s. 473—474.
855. Nikolaus COPPERNICUS und Joh. Hevelius. *Ostland* 18: 1937 s. 471—474.
 O narodowości Kopernika.
 Uniw. Pozn.
856. Nikolaus KOPERNIKUS — der Deutsche. *Archiv* 1952 nr 34, Feuilleton.
857. LÖBSACK Wilhelm: Der Kampf des polnischen Starosten um den Deutschen Nikolaus Kopernikus. Der Prozess um die deutsche Postkarte im ehemaligen Polen. *Thorn. Freih.* 9 XII 1940, ilustr.
 Fragm. przemówienia. Por. poz. 788 i 844a.
 Uniw. Tor.
858. LORENZ Klemens: Die Kopperniks und ihre Neisser Heimat. *Oberschlesier* Jg. 20: 1938 s. 404—410, tabl. 1.
 Uniw. Tor.
859. LÜCK Kurt: Coppersnicus, der Deutsche. *Königsb. allg. Ztg.* 16 i 17 III 1937.
860. LÜCK Kurt: Der innerpolnische Streit um Veit Stoss und Coppersnicus. *Deutsche Rdsch. in Polen* 20 III 1938.
861. LÜCK Kurt: Der Mythos vom Deutschen in der polnischen Volksüberlieferung und Literatur. Posen 1938.
 s. 431—439, 506—507, tabl. 1.: o Koperniku
 Wyd. 2 Leipzig 1943 s. 451—459, 518: o Koperniku
 Zob. też poz. 529.
862. LÜCK Kurt: Nikolaus Coppersnicus — ein deutscher Bürgersohn aus Thorn. Der zerstörte Mythos vom „Polen Kopernik“. *Auslandsdeutsche* 20: 1937 s. 74—82; *Ackermann aus Böhmen* 5: 1937 s. 342—349.
863. MASER Hugo: Nikolaus Kopernikus, ein deutscher Forscher von Gottes Gnaden. 1473—1543. *Bl-r f. Schulpraxis* 4: (1893) s. 195—198.

864. MOEPERT Adolf: Kopernikus und sein Abstammungsnachweis. *Z. Ver. f. Gesch. Schlesiens* Bd. 17:1943 s. 56—65.

865. NIETZSCHE Friedrich: Gesammelte Werke. Musarionausgabe. München Bd. 15, Jenseits von Gut und Böse.

s. 19 — wzmianka o polskości Kopernika.

Toż w tłum. pol.: Dzieła. Poza dobrem i złem. T. 2. Warszawa s. 20.

866. [O NIEMIECKIM pochodzeniu Kopernika]. *Gesellschafter* 1822, [w związku z artykułem o Twardowskim i Fauście w *Pszczółce Krakowskiej* z r. 1821 nr 61 przedruk. w powyższym czasopiśmie].

Przedr.: *Pam. warszawski* 1822 t. 1 s. 160—162 oraz Polkowski I.: Kopernikijana. T. 2 1873 s. 102—103.

867. [OELSNER Th.] oc.: Zur Copernicus-Frage. *Rübezahl* 1873 s. 294—295.

O pochodzeniu śląskim Kopernika.

868. PAPRITZ Johannes: Die Nachfahrentafel des Lukas Watzenrode *Jomsburg* Jg. 1:1937 s. 192—197.

Nowe i rozszerz. wyd. W: Kopernikus-Forschungen, Leipzig 1943 s. 132—142.

Uniw. Tor.

869. PEINER W.: Nikolaus Kopernikus ein Deutscher. *Donauztg.* 26 II 1943.

870. PEINER W.: War Nikolaus Kopernikus ein Deutscher? *Deutsche Ztg. in Niederl.* 10 II 1943.

871. POLEN beansprucht Kopernikus. *Deutsche-Ztg. u. Wirtschafts Ztg.* 6 VI 1953.

872. Ein POLNISCHER Gerichtsurteil über die Nationalität von Kopernikus. *Nation u. Staat* 12:1938/39, s. 469 i n.

O książce Wasiutyńskiego?

873. PROWE Leopold: De Nicolai Copernici patria... Thoruni 1860 ss. 33. Inne wyd. tegoż roku: s. XXI.

Uniw. Tor.

874. PROWE Max: Die Herkunft des Nicolaus Copernicus. *Familie, Sippe, Volk.* 4:1938 H. 2.

875. RAMSAUER Rembert: Nikolaus Koppernikus ist Deutscher. *Westmark* Jg. 5:1937/8 H. 1. s. 48—49.

876. [REICKE Rud.]: Über die Vorfahren von Nicolaus Copernicus. *Thorn. Ztg.* 1871 nr 229.
Przedr. *Altp. Mschr.* Bd. 8 : 1871 s. 658—659.
Uniw. Tor.
877. REST Walter: Genealogia e patria di Nicolò Copernico. *Mittelstelle* Jg. 2 : 1942/3 H. 19 s. 48—54.
Inst. Hist. UMK.
878. REST Walter: Kopernikus, ein Deutscher. *Mittelstelle* 1942 nr 9/10 s. 14 i n.
Inst. Hist. UMK.
879. Rkfn.: [O narodowości Kopernika]. *Angriff* 14 VII 1937.
880. RUPPRICH H.: Nikolaus der Deutsche. Eine Sonderfrage der Copernicus-Forschung. *Königsb. allg. Ztg.* 12 IV 1938.
881. SCHMAUCH Hans: Nicolaus Copernicus ein Deutscher. *Jomsburg* Jg. 1 : 1937 s. 167—191, tabl. 5. Odb.
Odbitka rozpowszechniona w ilości 300 egz. na niemieckim zjeździe historyków w Erfurcie w 1937 r. Wyciąg z powyższego — *Deutsche Mathem.* 2 : 1937.
Nowe, rozszerzone opracowanie: *Kopernikus-Forschungen.* Leipzig 1943 s. 1—32.
Zob. też poz. 113—114.
Uniw. Tor.
882. SCHMAUCH Hans: Nikolaus Copernicus. Herkunft und Deutschtum seiner Familie. *Ermland mein Heimatland* 1938 nr 8 s. 30—31.
883. SCHMAUCH Hans: Nikolaus Kopernikus deutsche Art und Abstammung. W : *Nicolaus Kopernikus.* München 1943 s. 61—95, 314—318. Odb.
Uniw. Pozn.
884. SCHNEIDER Walth.: Veit Stoss und Kopernikus Deutsche, nicht Polen. *Rhein. Bl-r* 1937 H. 7 s. 16.
885. SCHOENBORN Hans Joachim: Copernicus der Deutsche. W : *Heroen des Geistes im deutschen Osten.* Copernicus-Kant. Königsberg [1939] s. 17—23.
Inst. Hist. UMK.
886. SCHUMACHER Joseph: Deutsches Denken und Forschen bei Nikolaus Kopernikus. *Europ. Wiss.-Dienst.* 3 : 1943 nr 5.
887. SCHUMACHER Joseph: Kopernikus — ein Deutscher. *Brüsseler Ztg.* 1943 nr 140.

888. SCHWAMMBERGER [D.]: Die Familie Koppernigk. Krakauer und Thorner Bürger. *Krak. Ztg.* 28 V 1943.

889. SCHWAMMBERGER [D.]: Der Vater des Kopernikus. *Neues Wiener Tagebl.* 22 V 1943.

890. SCHWAMMBERGER D.: Der Vater Niklas Koppernik. *Königsb. allg. Ztg.* 20 V 1943.

891. SOMMER R.: Heimat und Volkstum der Familie Koppernigk (Coppernicus). *Weltall* 21 : 1921 s. 99—103.

892. STRAUSS F[ranz]: Nikolaus Kopernikus, der Deutsche. *Geograph. Anz.* 44 : 1944 s. 83—91.

893. STRAUSS F[ranz]: Nikolaus Kopernikus, ein deutscher Forscher und Denker, ein deutscher "Revolutionär der Wissenschaft". *Münch. Volksschulwart* 31 : 1943 s. 45—52.

894. STRAUSS Franz: Nikolaus Kopernikus ein Deutscher und Schöpfer eines neuen Lehrgebäudes in der Astronomie. *Nationalsoz. Bildungswesen* Jg. 7 : 1942 s. 200—208.

895. STURM Rudolf: Koppernikus ist deutscher Nationalität. *Jber. Deutsch. Mathem. Vereinig.* 20 : 1911 s. 161—167; *Jb. über Fortschr. Mathem.* Bd. 42 : 1913 H. 1.

896. STURM Rudolf: Koppernicus und seine Vorfahren. *Schlesien* 5 : 1911/12 s. 169—172.

897. TERZI Alfred: War Kopernikus ein Deutscher? *Ostpr. Bauernkal.* 1938 s. 74—77.

898. TROBER W[ładysław]: Nikolaus Koppernigk's Herkunft. *Wacht im Osten* 1936/37 s. 189—198, 1 portr. wielobarwny.

899. ÜBER die Urheimat der Familie Kopernikus. *Danz. Ztg.* 1873, 7762.

900. WACHLER Ludwig: Handbuch der Geschichte der Litteratur. Bd. 4. Frankfurt a. M. 1824.

s. 207: wzmianka o polskości Kopernika.

Wypowiedzi tej użył Polkowski jako motta do swej biografii Kopernika.

901. WAR Kopernikus ein Deutsche oder ein Pole? Zur 400 Jubelfeier am 19 Februar 1873. *Danz. kath. Kirchenbl.* 1872.

902. WARSCHAUER Adolf: Die Geschichte des Streites um die Nationalität des Kopernikus. *Deutsche Warsch. Ztg.* 1917 nr 264, 275, 289.

Nowy przedr.: *Mitt-en Hist. Ges. f. Posen* 1925 H. 1 s. 1—26.

903. WATTERICH J[ohann]: De Lucae Watzelrode episcopi Warmiensis in Nicolaum Copernicum meritis. Regiomonto 1856 ss. 36.

904. WATTERICH J[ohann]: Nikolaus Koppernik ein Deutscher. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 1 : 1860 s. 400—405.

Uniw. Tor.

905. WELCHEM Volke gehört Kopernikus an? *Posener Tagebl.* 22 II 1923. Przedr. w nr. 41 *Dzien. pozń-go.*

906. DIE WELT kennt keinen Kopernicz. Das alte Thema Kopernikus. *Schlesier Jg.* 4 : 1952 nr 30 s. 1.

907. WENTSCHER Erich: Die Blutlinien um Nikolaus Koppernikus (Copernicus). *Arch. f. Sippenforsch.* 21 : 1944 H. 2 s. 21—29; H. 3 s. 51—58.

Inst. Hist. UMK.

908. ZINNER Ernst: War Copernicus ein Sarmate oder Pole? *Ber. Naturforsch. Ges. Bamberg* 32 : 1950 s. 57—60.

909. ZU des Copernicus Abstammung aus Schlesien. *Rübezahl* 1873 s. 226—228.

W związku z art. w *Bresl. Ztg.* 1873 nr 83.

Zob. też poz.: 1109, 2948.

PIŚMIENICTWO INNE

910. AKEJ národnosti bol Kopernik? *Narodnie Noviny* 3 : 1872 č. 84.

911. BĚLOHRADSKÝ F. B.: Kopernik. *Květy* 1844 nr 75.

Tłum. pol. *Prz. nauk.* 4 : 1845 nr 22 s. 82;

Przedr.: B. P.: Przodkowie Kopernika. *Głos Uczelni* R. 2: 1953 nr 5 s. 8.

912. BRENAN [Justyn]: Kopernik... [List] Do właścicieli dziennika *Liberalista* [w Dublinie]. W: Kraushar Al.: *Tow. Warsz. Król. Przyj. Nauk.* [T. 5] Kraków 1904 s. 67—68.

Sprawa narodowości Kopernika w związku z medalem na jego cześć oraz akcją Adriana Krzyżanowskiego i Karczewskiego.

913. DOVYDAITIS Pr.: Apie Koperniko gimine ir tautybe. *Kosmos* (Kau-
nas) 1922/23 s. 305 i n.

914. FRANCUZI o Koperniku. *Wiek nowy* 1923 nr 6500.

O art. Lucjana Chassaigne'a (zob. też poz. nast.)

915. K. Sm.: Sławy Polski — sławy świata. Francuzi o Koperniku i Szopenie. *Goniec krak.* 1923 nr 22:17 II.

O artykule Lucjana Chassaigne'a w sprawie Kopernika.

916. KLEMENS XIV, papież: *Lettres du Pape Clement XIV.* Amsterdam 1776.

Wzmianka o polskości Kopernika, [List] nr 21.

917. [KOPERNIK] A Copernicus emlékjel és születés háza Tronban. *Déli-báb Naptár* 1858 s. 169 i n.

918. KOPERNIK'S Geschlecht in Böhmen. *Jb. f. slav. Liter. Kunst Wiss.* 1845 s. 20.

Uniw. Tor.

919. LÉGER Louis: La patrie de Copernic. *Rev. d. Cours littér.* 1870 nr 26 s. 415—416.

Skrócone tłum. poprzedniego: Narodowość Kopernika. *Bluszcz* R. 5: 1870 nr 29 s. 217—218. Por. poz. 784.

920. NATIONALITY of Copernicus. *Times* 19 XII 1871; *Pall Mall Gazette* 20 II 1871.

Kopernik Polakiem.

921. P.: Misvattingen omtrent Kopernik. *Nederl. Polen J.* 7: 1953 nr 6 s. 14—15, ilustr.

922. PALACKÝ F.: Koperník, původem snad Čech. *Čas. česk. Mus.* R. 5: 1831 s. 435.

923. POBEDONOSCEV Sergej: Nikolaj Kopernik. (Golos za pravdu). *Moskvitjanin* 1843 nr 9 s. 108—125.

M. in. zawiera streszczenie Krzyżanowskiego Kopernik w Walhalli (poz. 748) i Rychtera I. L. Życiorys Kopernika (poz. 1537).

Rec.: Gercen Al.: Moskvitjanin o Kopernike. *Otečestv. Zap.* T. 31: 1843 otd. 8 s. 56—58.
Przedr.: Polnoe sobranie sočinenij, T. 3. Peterburg 1915 s. 269—273.

Uniw. Warsz.

924. STASIAK Ludwik: Co mówi p. H. Chill o Mikołaju Koperniku? *Illustr. Kur. codz.* 1923 nr 26.

O artykule Chilla w *Leipz. ill. Ztg.* dotyczącego narodowości Kopernika (poz. 3155).

925. STUDNIČKA [František Josef]: [O czeskim pochodzeniu Kopernika]. *Čas. pěstování mathem.* 2:1873 s. 1 i n., portr.

926. VETTER Quido: Nicolas Copernic et la Bohême. *Bull. Sc. Ecole Polytechn. Timisoara* 4: 1932 s. 292—294 oraz W: *Verhandl. d. intern. Mathematiker-Kongresses, Zürich* 1932 s. 335 i n.

O czeskim pochodzeniu Kopernika.

927. ZACH François Xavier de: Réflexions sur la nationalité de Copernic. *Corresp. astron.* 5:1821 s. 461—463.

Zob. też poz. 3160.

NAZWISKO (PISOWNIA)

928. [FACSIMILIA pięciu podpisów Kopernika]. *Mitt-en Copp.- Ver.* H. 5: 1886 tabl. 4.

Uniw. Tor.

929. BRACHVOGEL Eugen: Warum schreiben wir Koppernikus mit doppelten p? *Unsere erml. Heimat* 1936 nr 2.

930. BRACHVOGEL Eugen: Warum sollen wir Koppernikus mit Doppel-p schreiben? *Muttersprache* 51: 1936 s. 204.

931. BRACHVOGEL Eugen: Zur Schreibweise „Coppernicus“. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 26: 1938 s. 637—638.

Uniw. Tor.

932. CURTZE Maximilian: Über die Orthographie des Namens Coppernicus. W: *Kopernik M.: Über die Kreisbewegungen.* Thorn 1879 s. XII—XVI.

933. DIERGART Paul, Zinner Ernst: Wie soll die deutsche Schreibweise von „Coppernicus“ sein? *Sudhoffs Arch.* 30: 1937/8 s. 174—175.

Skrót: *Himmelswelt* 48: 1938.

Uniw. Wrocław.

934. GAWEL Antoni: Mikołaj Kopernicki. *Probl. R.* 9: 1953 nr 10 s. 708—709.

935. JACOBI Max: Koppernikus oder Kopernikus? Auch eine nationale Ehrenpflicht. *Tägl. Rdsch.* 14 VIII 1907 s. 755—756.

Rec.: Günther, *Mit-en z. Gesch. Med. Naturwiss.* Jg. 7: 1908 s. 54.

936. KŁOPOTY niemieckie z nazwiskiem Kopernika. *Gaz. lwowska* 1923 nr 40 s. 1.

937. KNÖTEL August: Noch einmal Kopernikus — Entgegnung. *Rübezahl* 1873 s. 21—23.

Polemika w związku z etymologią nazwiska Kopernik z artykułem Bf., *Rübezahl* 1872 s. 573.

937a. KOPPERNIKUS oder Kopernikus? *Wanderer durch Ost- u. Westpr.* Jg. 4: 1907 nr 6 s. 149.

938. KROGMANN Willy: Koppernigk oder Köppernigk? *Z. f. deutsche Philol.* 68: 1944 s. 158—161.

939. Die SCHREIBWEISE des Namens Copernicus. *Weltall* 43: 1943 s. 80.

940. WOHLWILL Emil: Sollen wir Copernicus oder Copernicus schreiben. W: Verhandlungen der Gesellschaft deutscher Naturforscher und Ärzte, 74. Versammlung zu Karlsbad 1902. Bd. 2. Leipzig 1903 s. 130—132.

Bibl. PAN Gdańsk.

DATA URODZIN

(941). BIRKENMAJER L. A.: "Thema nativitatis" zawierające datę urodzenia Kopernika. W tegoż: *Mikołaj Kopernik*. Cz. 1. Kraków 1900 s. 406—412.

942. KIEDY się urodził Kopernik? *Tyg. ilustr.* 1888 nr 272 s. 167—168.

Treść: pismo rektora uniwersytetu warsz. (poz. nast.) w związku z poz. 2771, wyjaśnienie L. Jenikego.

943. (ODEZWA Rektora Ces. Uniwersytetu w Warszawie „O dniu urodzin Mikołaja Kopernika” z powodu terminu ogłoszenia nazwisk stypendystów...) *Bibl. warsz.* 1888 t. 2 s. 121—124.

Tegoż: W sprawie daty urodzin Kopernika. *Prawda* 1888 nr 11.

944. PANKIEWICZ Jan: [O dniu urodzin Kopernika]. *Zorza* 1871.

945. W KWESTII dnia urodzin Kopernika. *Dz. dla wszystkich* 1888 nr 59.

Zob. też poz. 1094.

946. A. N.: U stóp Almae Matris. *Świat i My* 1953 nr 66 s. 2, ilustr.

947. BIRKENMAJER Ludwik Antoni: Mikołaj Wodka z Kwidzyna zwany Abstemiusz, lekarz i astronom polski XV stulecia. *Rocz. -i TN. Tor. R.* 33: 1926 s. 110—265, tabl. 2. Odb. Toruń 1926 ss. 165, tabl. 2.

Streszcz.: *Spraw. PAU*, 1924 nr 9 s. 6—8. *Bull. Intern. Acad. Pol. Cl. Mathém.* Ser. B 1924 nr 9 s. 783—786, tabl. 1.

Rec.: A. S., *Mitt-en Copp. Ver.* 34: 1926 s. 104—107; Bilikiewicz, *Mitt-en Gesch. Med. Naturwiss.* 30: 1931 s. 224—225; Janusz, *Now. lek.* 39: 1927 s. 708; Szumowski, *Arch. Hist. Filoz. Med.* 6: 1927 s. 86—87.

948. BIRKENMAJER L. A.: Młodzieńcze lata Mikołaja Kopernika. *Urania* 1923 nr 3—4 s. 67—72. Odb. Warszawa ss. 8.

Uniw. Tor.

949. BIRKENMAJER L. A.: O Mikołaju Koperniku i o Biskupie Łukasza [!] Waczenrode. *Dz. pozn.* 1923 nr 39: 18 II.

Fragment odczytu wygłoszonego na akademii w Poznaniu.

BIRKENMAJER L. A.: Studia odnoszące się do krakowskich czasów Kopernika. W teoz: *Stromata Copernicana* 1924 s. 50—141.

950. BIRKENMAJER L. A.: Uniwersytet Jagielloński w latach szkolnych Kopernika (1493—1495). Wspomnienia pośmiertne w jubileuszowym roku wielkiego astronoma. *Ziemia* 1923 nr 2 s. 18—29.

951. BIRKENMAJER L. A.: Wychowawca Kopernika. *Kur. pozn.* 1923 nr 39: 18 II s. 17.

O Łukaszu Waczenrode.

952. BŁACHUT Władysław: Kopernik w Krakowie. *Echo Tyg.* 1953 nr 33 s. 1, ilustr.

953. BŁACHUT Władysław: Krakowskie lata Mikołaja Kopernika. *Probl. R.* 9: 1953 nr 5 s. 308—311, ilustr.

954. BRACHVOGEL Eugen: Des Koppernikus Oheim (Lukas Watzenrode) als er Bischof von Ermland wurde. *Erml. Ztg.* 28 V 1933.

955. BUKOWSKI Tadeusz: Mikołaj poznaje tajniki astronomii. *Echo Tyg.* 1953 nr 8 s. 2, ilustr.

Studia Kopernika u Wojciecha z Brudzewa w Krakowie.

956. CHRZANOWSKI Bernard: Na dziedzińcu Biblioteki Jagiellońskiej. *Życie Młodz.* 1925 nr 16 s. 95—96.

O pobycie Kopernika w Krakowie.

957. DZIANISZ Paweł: Przy wrocławskim kompasie. *Ilustr. Kur. pol.* 19 V 1953 s. 3, ilustr.

958. GADOMSKI Jan: Kopernik jako scholarz. *Radio i Świat* 1953 nr 22 s. 3.

Pogadanka wygłoszona również przez radio.

959. GADOMSKI Jan: Kopernik, scholarz Akademii Krakowskiej. *Po prostu* 1953 nr 8 s. 6.

960. GADOMSKI Jan: Lata studiów krakowskich wielkiego człowieka nauki. *Sztand. młodych* 1953 nr 113 s. 4, ilustr.

961. GOMOLEC Ludwik: Wojciech z Brudzewa i jego genialny uczeń. *Nowy Świat* R. 4: 1953 nr 17 s. 2, ilustr.

962. KORZEC S.: Śląscy nauczyciele genialnego astronoma. *Głosy znad Odry*. R. 1: 1953 nr 6 s. 1.

963. ŁĘGOWSKI [Józef]: Młodość Kopernika. *St. pom.* 1922 nr 296, 298—300; 1923 nr 1, 5—7, 10, 12, 14, 16.

Uniw. Tor.

964. ŁĘGOWSKI [Józef]: Młodość Kopernika w świetle ostatnich badań. Toruń [1923] ss. 56.

965. MORSTIN Ludwik Hieronim: Mikołaj Kopernik zapisuje się na uniwersytet. *Przekrój* 1945 nr 34, ilustr. A. Uniechowski.

966. PROWE Leopold: Nicolaus Copernicus auf der Universität zu Krakau. *Progr. d. Gymn. Thorn, Thorn* 1874 ss. 17.

Rec.: Cantor [M]. *Z. f. Mathem. Phys.* 20: 1875, Hist.-liter. Abt. s. 38—39.

Fragment z poz. 429.

967. PROWE Leopold: Vortrag über den Aufenthalt des Copernicus in Krakau. *Thorn. Ztg.* 1870 nr 152.

968. RAWITA-WITANOWSKI Michał: Zegar słoneczny Kopernika. *Życie Włocł.* 1931 nr 4—6.

969. SCHMAUCH Hans: Die Jugend des Nikolaus Kopernikus. W: Koper-
nikus-Forschungen. Leipzig 1943 s. 100—131.

Uniw. Tor.

970. SCHMAUCH H.: Nikolaus Kopernikus und das mittelalterliche Kra-
kau. *Krak. Ztg.* 29 V 1943.

970a. SKRZYŃSKA-TOPIŃSKA Zofia: Samotnik z wieży.. *Caritas* R. 9:
1953 nr 6 s. 37—39, ilustr.

Kopernik w Krakowie.

971. SOLTYKOWICZ Józef: O stanie Akademii krakowskiej od założenia
jej w roku 1347, aż do teraźniejszego czasu, krótki wykład historyczny. Kra-
ków 1810.

s. 11, 102—109, 451—453: o Koperniku.

Przedr.: Polkowski I.: Kopernikijana, T. 2 1873 s. 68—72.

972. SPIS profesorów i docentów Wydziału filozoficznego Uniwersytetu
Jagiellońskiego, którzy wykładali w latach 1491/2 do 1494/5 włącznie. W:
Polkowski I.: Kopernikijana. T. 3 1875 s. 2—3.

973. ZEISSBERG H[einrich]: Zu Albert von Brudzewo, dem Lehrer des
Copernicus. *Altpr. Mschr.* Bd. 9: 1872 s. 377.

Uniw. Tor.

974. WIERZEJSKI Leszek: Wawrzyniec Corvinus wrocławski przyjaciel
Kopernika. *Sprawy i Ludzie* 1953 nr 9 s. 2.

975. WYCIĄG z księgi wpisowej uczniów Uniwersytetu Jagiellońskiego...
1491... W: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 3 1875 s. 1—2.

POBYT WE WŁOSZECH

976. ANDRIANI B.: Nicolò Copernico in Italia. *Stirpe* 1929 nr 2 s. 111—112.

977. BARYCZ Henryk: Polacy na studiach w Rzymie w epoce Odrodzenia
1440—1600. Kraków 1938.

s. 70—72: o Koperniku.

978. BIRKENMAJER Ludwik Antoni: Niccolò Copernico e l'Università
di Padova. W: Ommaggio dell'Accademia Polacca di Scienze e Lettere all'Uni-

versità di Padova nel settimo centenario della sua fondazione. Cracovia 1922 s. 177—274.

Rec.: Assanka-Japoł M., *Kur. pozn.* 1922 nr 160.
Uniw. Tor.

BIRKENMAJER L. A.: Studya hellenistyczne Kopernika. W tegoż: Mikołaj Kopernik. Cz. 1. Kraków 1900 s. 99—127.

BIRKENMAJER L. A.: Wpis Kopernika do Uniwersytetu jurystów w Bolonji. W tegoż: Stromata Copernicana. Kraków 1924 s. 142—151.

979. BONCOMPAGNI Baldassare: Intorno ad un documento inedito relativo a Niccolò Copernico. W: Triplice omaggio alla Santità di Papa Pio IX nel suo giubileo episcopale offerte dalle tre Romane Accademie... Roma 1877 s. 296.

Wiadomość o odkryciu dyplomu Kopernika z prawa kanonicznego i o zamierzonej jego publikacji.

980. BONCOMPAGNI Baldassare: Intorno ad un documento inedito relativo à Niccolò Copernico. *Atti Acad. Lincei* 1877 s. 341—397.

Tekst oraz facsim. dyplomu Kopernika z prawa kanonicznego, Ferrara 31 V 1503. Zob. też facsim. W: Autografi di N. Copernico (poz. 57); tekst dyplomu u Prowe: N. Copernicus Bd. 1 s. 313—315 (poz. 429).

980a. BRONARSKI Alfons: L'Italie et la Pologne au cours des siècles. Lausanne 1945 ss. 4 nlb., 250.

M. in. w rozdz. IV o Koperniku.

981. CARAFFA Giuseppe: De professoribus Gymnasii Romani. Roma 1751. s. 381: o Koperniku.

Przedr. wraz z tłum. polskim: Wolyński A.: Kopernik w Italii. Cz. 1. s. 11—12.

982. CASTIGLIONI Arturo: Gli studenti di medicina polacchi all'Università di Padova. W: Atti del IV Congresso naz. Soc. Ital. di storia delle scienze mediche e naturali. Roma 1933. Odb.

983. CLAROTTI Giorgio: Copernico in Italia. *Europa orient.* 1943.

984. CLERICI Alessandro [pseud.]: Ry: Copernico e l'Italia. *Corr. della sera* 20 II 1923.

985. [CURTZE Maximilian]: Copernicus in Italien. *Thorn. Ztg.* 1876 nr 100; *Thorn. ostdt. Ztg.* 29 IV 1876.

Tłum. na jęz. włoski A. Sparagna. *Bol. Bibliogr.* T. 9: 1876 s. 315—319. Odb. Roma.
Wlicza włoskie dokumenty archiwalne dotyczące Kopernika.

986. [CURTZE Maximilian] Copernicus in Italien. *Thorn. ostd. Ztg.* 1876 nr 111: 13 V.

Obszerne streszczenie referatu wygłoszonego na zlecenie C. Malagoli w dn. 8 V 1876.

987. CURTZE Maximilian: Domenico Maria Novara da Ferrara, der Lehrer des Copernicus in Bologna. *Altpr. Mschr.* Bd. 6: 1864 s. 735—743.

Rec.: *Thorn. Ztg.* 1871 nr 116.

Berichtungen, tamże, Bd. 7: 1870 s. 253—256. Zob. też poz. 997.

Uniw. Tor.

988. ĆWIKLIŃSKI L[udwik]: Uniwersytet padewski i polscy jego uczniowie. *Dz. pozn.* 1922 nr 95—101.

989. DYPLOM ferraryjski Mikołaja Kopernika. *Biul. Grupy pol. spółprac. z Komit. Akad. Międzyn. Hist. Nauk.* 1936 (dod. do *Wiad. matem.* T. 43: 1937) s. 211.

Tekst dyplomu.

Ks. M.

990. EMANUELLI Pio: Przyczynek do dziejów naszych Wszechnic — Mikołaj Kopernik. *Biul. Grupy pol. Spółprac. z Komit. Akad. Międzynar. Hist. Nauk.* 1936 (dod. do *Wiad. matem.* T. 43: 1937) s. 200—205.

Fragmety w przekładzie polskim artykułu zamieszczonego w *Vita Universitaria.* Roma 1936.

Ks. M.

991. FAVARO Antonio: Die Hochschule Padua zur Zeit des Copernicus. Ins Deutsche übertr. v. M. Curtze. *Mitt-en Copp. Ver.* H. 3: 1881 s. 1—60. Odb. Thorn 1881 ss. 60.

Por. poz. 995.

Uniw. Tor.

992. FAVARO Antonio: Intorno ad alcune notizie inedite sopra Niccolò Copernico raccolte e pubblicate dall M. Curtze. *Boll. Bibliogr.* 12: 1879. Odb. Roma 1880 ss. 35.

Nar.

993. FAVARO Antonio: Intorno alla pubblicazione fatta dal Dr Carlo Malagola di alcuni documenti relativi a Nicolo Copernico e ad altri astronomi e matematici dei secoli XV e XVI. *Boll. Bibliogr.* 11: 1878 s. 319—334. Odb. Roma 1878.

Nar.

994. FAVARO Antonio: Nicolo Copernico e l'Archivio Universitario di Padova. Lettera a B. Buoncompagni. *Boll. Bibliogr.* T. 10: 1877. Odb. Roma 1877 ss. 12.

Uniw. Tor.

995. FAVARO Antonio: Lo studio di Padova al tempo di Niccolò Copernico. *Atti Ist. Veneto* 1880.
Por. poz. 991.
996. GADOMSKI Jan: Kopernik w Italii. *Po prostu* 1953 nr 9 s. 6, ilustr.
997. GHERARDI Silvestro: Domenico Maria Novara da Ferrara. *Riv. europ.* 1870 v. 2 fasc. 3; 1871 v. 1 fasc. 3.
Przedr. *Gaz. Ferrarese* 1871 nr 90—91. Odb. ss. 14.
W związku z pozycją: Curtze M.: Domenico Maria Novara... (poz. 987).
Uniw. Tor.
998. HIPLER Franz: Kopernikus in Bologna. *Altpr. Mschr.* Bd.: 1876 s. 262—270; *Erml. Ztg.* 1876 nr 54.
Tum. włoskie: Copernico in Bologna, trad. ... del Alfonso Sparagna. *Boll. Bibliogr.* 9: 1876 s. 320—325; *Gaz. dell' Emilia* 21 V 1876. Odb. Roma 1876 ss. 6.
Uniw. Tor.
- 998a. HORN — d'Arturo G.: Nicolò Copernico. *Coelum* 22 : 1954 s. 33—38.
Mowa z okazji wystawy w Ferrarze dotycząca m. in. włoskiego okresu życia Kopernika.
999. MALAGOLA Carlo: Copernico a Bologna. *Gaz. dell' Emilia* 1870 nr 30, 1876 nn. 116—122.
Omówienie powyższej prelekcji (wygłoszonej 9 i 23 IV 1876): Albicini Cesare, *tamże* 1876 nr 116 i 122.
1000. MALAGOLA Carlo: Copernicus in Italien. *Thorn. ostd. Ztg.* 20 IV 1876 ; *Posener Ztg.* 30 IV 1876.
List... do Curtzego dotyczący pracy: Della vita... Ant. Urceo detto Codro (poz. 1002).
1001. MALAGOLA Carlo: Dei documenti trovati ultimamente intorno la dimora di Nicolò Copernico in Bologna. *Repert. liter. Arbeit. Mathem.* 1 : 1876 s. 185—186.
1002. MALAGOLA Carlo: Della vita e delle opere di Antonio Urceo detto Codro. Bologna 1878.
Rozdz. VIII s. 306—366 oraz App. XXI—XXXI: o pobycie Kopernika w Bolonii.
Tenże rozdz. w tłum. niem. M. Curtzego: Der Aufenthalt des Copernicus in Bologna, *Mit-en Copp.* Ver. H. 2 1880 s. 13—119.
Rec.: Favaro A., *Boll. Bibliogr.* 11 : 1878 s. 319 i n.
Zob. też poz. 1000.
Uniw. Tor.
1003. MALAGOLA Carlo: Di alcuni documenti inediti relativi a N. Copernico ed altri astronomi e matematici dei secoli XV e XVI. Roma 1878.
1004. MALAGOLA Carlo: I Polacchi in Bologna. W: *Strenna bolognese* 1882. Odb.

1005. MAVER Giovanni: I Polacchi all'Università di Padova. *Europ. orient* 3 : 1923 nr 5 s. 286—294 oraz W: Il nono cinquantenario... s. 57—65 (poz. 659).

Uniw. Tor.

1006. NUCCI Nelly: Zamoyski-Copernico-Kochanowski ed altri studenti polacchi a Padova. Padova 1925 ss. 8.

Ks. M.

1007. ORYGINAŁ dyplomu Kopernika w Ferrarze. Uniwersytet i miasta italskie ku czci Kopernika. *Mathesis pol.* 5 : 1930 s. 116.

1008. PALMIERI Aurelio: Copernico e l'Italia. *Europa orient.* 3 : 1923 nr 5 s. 231—260 oraz W: Il nono cinquantenario... s. 3—31 (poz. 659).

Uniw. Tor.

1009. PAPADOPOLI Nicolaus C.: Historia Gymnasii Patavini. T. 2. Venetiis 1726.

s. 195: o Koperniku.

Przedr. wraz z tłum. polskim: Wołyński: Kopernik w Italii. Cz. 1 s. 83—85.

1010. PAPINI Giovanni: Lekeje Kopernika. (Fragm. z dzieła pt. Michał Anioł na tle swojej epoki). Tłum.: Zofia Koczorowska. *Tyg. powsz.* 1951 nr 35 s. 2.

1011. PIAZZOLA-BELLOCH Margherita: Intorno alla laurea di Copernico. *Corr. Padano* 14 V 1930.

1012. PREISNER W[alerian]: Kopernik w Italii. *Ilustr. Kur. pol.* 25 V 1946 s. 5—6.

1013. PRZEŹDZIECKI Aleksander: O Polakach w Bononii i Padwie. Warszawa 1853 ss. 27.

Wzmianki o Koperniku na s. 3, 7—8 oparte są na Papadopolim.

Nar.

1014. RENAZZI F. M.: Storia dell'Università degli studii di Roma della La Sapienza. T. 2. Roma. 1803.

s. 228: o Koperniku jako profesorze matematyki w Rzymie.

1015. RICHINI Giulio: La conferenza di... „La laurea di Copernico allo studio di Ferrara”. *Corr. Padano* 20 VI 1930.

Ks. M.

NICOLAI COPERNICI

Torinensis.

ASTRONOMIA INSTAVRATA.

Libris sex comprehensa, qui de *Revolutionibus*
orbium caelestium inscribuntur.

Nunc demum post 75 ab obitu authoris annum integritati suae
restituta, Notisque illustrata, opera & studio

D. NICOLAI MVLERII

Medicinæ ac Matheseos Professoris or-
dinarij in nova Academia quæ est
GRONINGÆ.



AMSTELRODAMI,

Excudebat VVilhelmus Ianssonius, sub Solari aureo.

Ano M. D. C. XVII.

NICOLAI COPERNICI
TORUNENSIS
DE REVOLUTIONIBUS ORBIUM COELESTIUM
LIBRI SEX.

ACCEDIT G. JOACHIMI RHETICI NARRATIO PRIMA, CUM COPERNICI NONNULLIS SCRIPTIS MINORIBUS NUNC
PRIMUM COLLECTIS, LICESQUE VITA.

MIKOŁAJA KOPERNIKA
TORUŃCZYKA
O OBROTACH CIAŁ NIEBIESKICH
KSIĄG SZEŚĆ.

KALITO OPOWIADANIE PIĘRWSE J. JOACHIMA RETHYKA, RÓŻNE PISMA MNIEJSZE M. KOPERNIKA
TEŻĄŻ ZEBRANE I ŻYCIORYS JEJGO.



VARSAVIAE,
TYPIS STANISLAI STRĄBSKI
ANNO MDCCCLIV.

W WARSZAWIE,
W DEKARNI STANISŁAWA STRĄBSKIEGO
Roku 1854.

1016. RIGHINI Giulio: Due Ferraresi accanto a Copernico. *Corr. Padano* 14 VI 1930.

Odczyt na temat swej książki „La laurea di Copernico”...
Ks. M.

1017. RIGHINI Giulio: La laurea di Copernico allo Studio di Ferrara. *Ferrara* 1932 ss. VIII, 328, ilustr. 28.

Przedtem druk. w *Boll. Statist.* 1931.

Rec.: Loria Gino, *Archeion* 16 : 1932 s. 136—137; *Przegl. współcz.* T. 51: 1934 s. 469;
Dębski Walenty, *Ruch liter.* 10 : 1935 nr 6 s. 160.

Jag.

1018. RIGHINI Giulio: La laurea di Copernico allo Studio di Ferrara. *Corr. Padano* 5 VI 1930.

1019. RONCHI [Ercole]: La laurea di Copernico. *Corr. Padano* 2 V 1930.

1020. RONCHI Ercole: La laurea in diritto canonico a Copernico... *Corr. Padano* 17 IV 1930.

1021. ROVERSI L.: Scoperta di nuovi documenti inediti intorno alla dimora di N. Copernico in Bologna. *Nuova Torino* 9 maggio 1876.

1022. RYBKA Eugeniusz: Kopernik we Włoszech. Odczyt wygłoszony (w tłumaczeniu) 17 IV 1952 w Rzymie... *Urania* R. 24: 1953 nr 2 s. 33—39.

1023. SCHMAUCH Hans: Nikolaus Kopernikus in Italien. *Mittelstelle* 2: 1942—3 H. 19 s. 30—37.

Inst. Hist. UMK

1024. SICHINOLFI Lino: Domenico Maria Novara e Nicolò Copernico allo studio di Bologna. *Studi Mem. Univ. Bologna* V. 5 : 1920 s. 205—236. Odb. Modena 1920 ss. 32.

1025. WASIUTYŃSKI Jeremi: Kopernik u Dominika Marii Novary. *Biul. Grupy pol. współprac. z Komit. Akad. Międzyn. Hist. Nauk* 1936 (dod. do *Wiad. matem.* T. 43: 1937) s. 212—221.

Fragm. z tegoż: Kopernik. Warszawa 1938 (poz. 529).

Ks. M.

1026. WEIGLE Fritz: Deutsche Studenten in Italien. *Mittelstelle* 2 : 1942—3 H. 19 s. 38—42; *Quellen u. Forsch aus ital. Archiven u. Biblioth.* 32 : 1942 s. 110—118.

Artykuł z zeszytu poświęconego Kopernikowi (poz. 664). O Koperniku niewielka wzmianka na s. 117.

1027. WOLYŃSKI Artur: Kopernik w Italii czyli Dokumenta italskie do monografii Kopernika. W: Stuletniej Niewoli Rok pierwszy. Wyd. *Tyg. Wielkop.* Poznań 1872 ss. 288, oraz w wydaniu osobnym. Cz. 2 wyszła oddzielnie Poznań 1874 s. 289—400.

Ks. M.

1028. ZAGAR F.: Per il IV centenario delle morte di Nicolò Copernico. II soggiorno del grande astronomo in Italia. *Ann. Univ. Ital.* 6: 1943 s. 396—402.

KOPERNIK W WARMII

BIRKENMAJER Ludwik Antoni: Kiedy Kopernik z Ferrary i z Padwy powrócił do Warmii. W tegoż: *Stromata Copernicana.* Kraków 1924 s. 193—198.

BIRKENMAJER L. A.: Gnapheus — Kopernik — Rhetyk. *Tamże*, s. 232—240...

1029. BIRKENMAJER L. A.: Mikołaj Kopernik a Zakon Krzyżacki. *Lamus.* 2: 1910 s. 69—94, 1 facs. Odb. Kraków 1910 ss. 28.

Rec.: Czaykowski Konst., *Prz. powsz.* T. 110: 1911 s. 46—59.

Zob. też poz. 74—75.

Uniw. Tor.

Przekład niem.: Nicolaus Copernicus und der Deutsche Ritterorden. [Tłum. Zofia Birkenmajerowa]. Krakau 1937 ss. 40 tabl.

Rec.: Maschke E., *Altpr. Forsch-en* 16: 1939 s. 176

Uniw. Tor.

1029a. BONK Hugo: Geschichte der Stadt Allenstein. Allenstein

Bd. 2 1930 rozdz. 12 s. 97—108: Nikolaus Kopperrnikus in Allenstein (1516—1519, 1520/21); Bd. 3 T. 1 1912. Szereg dokumentów odnoszących się do Kopernika, ich n-ry: 68-72, 75, 79—81, 86, 87, 93 i 95.

Uniw. Tor.

1030. BRACHVOGEL Eugen: Der copperrnikanische Wehrgang in Frauenburg. *Erml. Ztg.* 3 VI 1938.

1031. BRACHVOGEL E.: Copperrnikus auf der Sternwarte in Frauenburg. *Erml. Ztg.* 2 III 1939.

1032. BRACHVOGEL E.: Des Copperrnikus Dienst in Dom zu Frauenburg. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 27: 1941 s. 568—591.

1033. BRACHVOGEL E.: Ermland und sein Kopperrnikus. *Erml. Ztg.* 24 VIII 1936.

1034. BRACHVOGEL E.: Nik. Kopernikus und das Ermland. W: Das Frische Haff u. d. Frische Nehrung. hrsg. v. H. Bauer, C. Lange. Königsberg 1933 s. 52—61, ilustr.

Uniw. Tor.

1035. BRACHVOGEL Eugen: Das Ratszimmer in der Elbinger Pfarrkirche und Nikolaus Koppernikus. *Unsere erml. Heimat* 1936 nr 2.

1036. CHOMIN Michał: Mikołaj Kopernik na zamku olsztyńskim. *Sl. na Warmii i Maz.* R. 2: 1953 nr 22 s. 7.

1037. CZERMIŃSKI Adrian: Klesza wojna. *Gaz. tor.* 6 IV 1953.

Obrona Olsztyna przed Krzyżakami prowadzona przez Kopernika.

1038. CZERMIŃSKI Adrian: Miecz i astrolabium. *Świat* R. 3: 1953 nr 8 s. 12—13, ilustr.

Obrona Olsztyna.

1039. DZIANISZ Paweł: Godziny lidzbarskie. *Ilustr. Kur. pol.* 23 V 1953 s. 3, ilustr.

1040. DZIANISZ Paweł: Olsztyn się oparł nawale. *Ilustr. Kur. pol.* 22 V 1953, ilustr.

1041. GADOMSKI Jan: Jedyne uczeń Kopernika. *Urania* R. 25: 1954 nr 4 s. 101—105. Na okł. ilustr. Hiszpańskiej-Neumanowej „Retyk u Kopernika”.

1042. GIGALSKI [Bernard]: Nicolaus Copernicus und Allenstein. Sein Studium, seine Tätigkeit als Statthalter in Allenstein, sein Entwicklungsgang zum Entdecker des neuen Weltsystems. Allenstein 1907 ss. VIII, 91, portr.

Rec.: Cohn F, *Altpr. Mschr.* Bd. 44: 1907 s. 610—612; *Wanderer durch Ost-u. Westpr.* Jg. 5: 1908 nr 1 s. 24.

Ks. M.

1043. GOLIŃSKI Leszek: Kopernik — obrońca i gospodarz Olsztyna. *Tryb. Ludu* 4/5 IV 1953 s. 6.

1044. HIPLER Franz: Der Coadjutor des Nicolaus Copernicus. *Pastoralbl. f. Diöc. Erml.* 26: 1894 s. 39.

O dokumencie papieskim, odnalezionym przez T. Wierzbowskiego; zatwierdzającym koadiutora Joh. Leusse'a. Tamże tekst dokumentu.

1045. JOHANN C. : Noch etwas über Copernicus. *Preuss. prov. — Bl-r.* Bd. 9: 1833 s. 259—260.

O napisie w mieszkaniu Kopernika w Olsztynie.

Uniw. Tor.

1045a. KARSKI Marek: Mikołaj Kopernik a Krzyżacy. *Gaz. Rob. R.* 44: 1945 nr 52 s. 3.

1046. KLAUS Georg: Bemerkungen über das Verhältnis von Kopernikus und Rheticus. *Wiss. Z. Humboldt-Univ. Berlin. Gesellschafts-u. sprachwiss. Reihe Jg. 3* : 1953/54 H. 1 s. 5—11; *Urania (Jena)* 17 : 1954 nr 5 s. 161—165.
Tekst referatu wygłoszonego 16 IX 1953 na sesji Pol. Akad. Nauk.
Uniw. Tor.

1047. KLAUS Georg: Przyjaźń genialnego astronoma polskiego z niemieckim uczonym [Retykiem]. *Gaz. tor.* 27 X 1953 s. 4; Toż pt.: Symbol przyjaźni naszych narodów. *Świat i My* 1953 nr 90 s. 3.

1048. KOPERNIK przeciw Krzyżakom. *Straż pol.* 1910 nr 9—10.

1049. KORELEWICZ-WILAMOWSKI B.: Twierdza. *Odra R.* 4 : 1948 nr 36 s. 3, ilustr.
Kopernik w Warmii.

1050. ŁĄCZKOWSKI Zdzisław: O wielkiej miłości Kopernika do ludu i obrońce Warmii przed Krzyżakami. *Śl. powsz.* 3/4 X 1953 s. 5.

1051. LELIWA-PIOTROWICZ Józef: Ziemia lubawska w legendzie. Nowe Miasto. 1934.
s. 26—28: o wizytach Kopernika w Lubawie. Kopernik jako inżynier.
Uniw. Tor.

1052. LISS [Franciszek]: Kopernik w Lubawie. *Śl. pom.* 1923 nr 39: 18 II s. 4.
Przedr. *Zorza* 1923 nr 9.
Uniw. Tor.

1053. ŁYDKO Ludwik: Mikołaj Kopernik w Olsztynie. Garść nieznanych szczegółów o Koperniku. *Głos pom.* 1923 nr 41—42.

1054. MERCATI A[ngelo]: Una supplica di N. Copernico a Papa Paolo III. *Atti Accad. Lincei A.* 85 : 1932 s. 245—247. Odb. Roma 1932 ss. 5.
Prośba o koadiutora Joh. Loytze (Leusse).
Bibl. PAN.

1055. MUNKIEWICZ M.: M. Kopernik — administrator i obrońca Warmii. *Chłop. Sztand.* 1946 nr 22.

1056. MURAWA Feliks: Mikołaj Kopernik. Kopernik w Licbarku. Kopernik w Olsztynie — obrońcą Warmii. Kopernik we Fromborku. *Kal. dla Warmiaków* na r. 1947 s. 49—53, na str. 2 portret Kopernika.

1057. MURAWA Feliks: Warmia terenem 40-letniej działalności Kopernika. *Ziemia* 27:1948 nr 2 s. 30—35, ilustr.

Fragm. poz. 2749.

1058. NOWICKI Andrzej: „Ludzie ubodzy uwielbiali Kopernika”... *Sztand. Młodych* 1953 nr 84 s. 4, ilustr.

Cytata z Gassendiego. O stosunku Kopernika do chłopów na podstawie listów Teofilakta Simocatty oraz działalności w Warmii.

1059. NOWICKI Andrzej: Walka Kopernika o Bałtyk. *Prz. kult.* R. 2: 1953 nr 38 s. 1—2, ilustr.

Kopernik w Warmii. M. in. fragment listu do Zygmunta I.

1060. PETERS Stanisław: Kopernik bronił Olsztyna przed Krzyżakami. *Młoda Rzeczposp.* 1946 nr 3.

1061. PIECHOCKI Witold E.: Kopernik — bojownik o zespolenie Warmii i Mazur z Rzeczypospolitą. *Świat i My* 1953 nr 63 s. 3.

1062. PIECHOCKI Witold: W potrzebie i mieczem władał. *Świat i My* 1953 nr 62 s. 3, ilustr.

1063. PROWE Leopold: Nicolaus Copernicus in seinen Beziehungen zu dem Herzoge Albrecht von Preussen. Thorn 1855 ss. 41.

Rec.: Pancritius A., *Neue Preuss. prov. Bl-r* Bd. 9: s. 1856 s. 382—384.

Uniw. Tor.

1064. PRZYBOROWSKI W.: Kanonik fromborski M. Kopernik zmarł we Fromborku. *Naprzód dolnośl.* 1947 nr 155.

1064a. ROUPPERT K[azimierz]: Kopernik a Krzyżacy (1509—1510). *Rocz. Pol. Tow. Nauk.* 1952—1953 s. 17—19.

Streszczenie referatu dotyczącego 5 listu Theophylacta Simocatty.

1065. ROUPPERT Kazimierz: Kopernik o złych sąsiadach Niemcach. W: Mikołaj Kopernik... Tel-Aviv 1942 (poz. 645).

2 wyd. 1943 s. 34—37.

1066. S. W.: Kopernik administratorem zamku olsztyńskiego. Polskie tradycje Olsztyna. *Rob. pom.* 17 VI 1946 s. 3.

1066a. SCHMAUCH Hans: Aus Politik und Zeitgeschichte Nikolaus Kopernikus in Allenstein. W: Südostpreussen und das Ruhrgebiet. Hrsg. v. Erwin Nadolny. Leer/Ostfriesl. 1954 s. 17—23.

1067. SCHMAUCH Hans: Copernicus ein Deutsch-Ordensfeind? *Königsb. allg. Ztg.* 25 VIII 1941.

1068. SCHMAUCH Hans: Die Gebrüder Copernicus bestimmen ihre Nachfolger. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 27 : 1939, s. 261—273.

s. 266: prośba Kopernika w sprawie koadiutora — tekst na podstawie Libri Resignationum;

s. 269—273: tekst bulii papieża Pawła III dotyczący koadiutora Kopernika Joh. Leusse. Por. też poz. 1044 i 1078.

Uniw. Tor.

1069. SCHMAUCH Hans: N. Kopernikus und der deutsche Osten. W: Nikolaus Kopernikus. München 1943 s. 233—256, 370—373. Odb.

Uniw. Pozn.

1070. SCHMAUCH Hans: Nicolaus Copernicus und der Deutsche Ritterorden. *Jomsburg* 5 : 1941 H. 1 s. 69—80, tabl. 3. W: Kopernikus-Forschungen, Leipzig 1943 s. 202—219, tabl. 2 z facsim. Nowe, rozszerz. wyd. poprzedniego.

Rec.: *Zentralbl. f. Mathem.* 25 : 1941 s. 290—291.

Zob. też poz. 109, 124—125.

Uniw. Tor.

1071. SCHMAUCH Hans: Nicolaus Copernicus und die Wiederbesiedlungsversuche des ermländischen Domkapitels um 1500. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 27 : 1941 s. 473—541. Odb. Braunsberg 1941.

Uniw. Tor.

1071a. SCHMAUCH Hans: Nikolaus Kopernikus und das Ermland. *Unsere erml. Heimat* 1955 s. 11—14.

1072. SCHMAUCH Hans: Die Rückkehr des Copernikus aus Italien im Jahre 1503. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 25 : 1933 s. 225—233.

Uniw. Tor.

1073. SCHMAUCH Hans: Wann lebte Nikolaus Copernicus in Heilsberg? Heilsberg [1937] k. 2. Odb. z: *Warmia. Erml. Volksztg.*

1074. SCHMAUCH Hans: Zur Copernikusforschung. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 24 : 1931 s. 439—460.

Treść: Das Vorleben d. erml. Bischofs Lukas Watzenrode. Der Eintritt d. Nik. Copernikus ins erml. Domkapitel. Nik. Copernikus u. Joh. Dantiskus.

Uniw. Pozn.

1075. SUKERTOWA-BIEDRAWINA Emilia: Kopernik [w Warmii]. *Strażn. ewang.* R. 8:1953 nr 10 s. 126.

1076. VÖKEL Otto: Nicolaus Copernicus auf dem Schlosse zu Allenstein. *Danz. Ztg.* 7 XII 1880 s. 1—2.

Streszczenie odczytu L. Prowego.

1077. WASIUTYŃSKI Jeremi: Kopernik gospodarzem w Olsztynie. *Wiad. liter.* 1937 nr 44 s. 7.

Fragment z tegoż: Kopernik. Warszawa 1938 (poz. 529).

1078. WIERZBOWSKI Teodor: Nowy przyczynek do biografii Mikołaja Kopernika. *Prz. bibliogr. archeol.* 1882 t. 3 s. 452—453.

O zatwierdzeniu przez papieża w dniu 1 VI 1542 koadiutora Kopernika — Joh. Leusse. Tekst dokumentu zob. poz. 1068.

Por. też poz. 1044.

1079. Z: Kopernik przeciw krzyżactwu. *Rob. pom.* 25 V 1946.

Zawiera m. in. fragment listu Kopernika do Zygmunta I.

1080. ŻUKROWSKI Wojciech. Od Olsztyna do Olsztyna. *Nowa Kult.* R. 4: 1953 nr 38 s. 1, ilustr.

Śladami Kopernika po Warmii. Zbieranie materiałów do powieści o Koperniku dla dzieci.

Zob. też poz. 1109.

PRZYCZYNKI DO BIOGRAFII

1081. BACZKO [Ludwig]: Nachricht von Nicolaus Copernicus. *Preuss. Mag.* T. 1: 1783 s. 140—152.

1082. BIRKENMAJER Ludwik Antoni: Meletemata Copernicana. *Spraw. PAU* 1929 nr 7 s. 13—14.

1083. BRACHVOGEL Eugen: Das Lieblingsgebet des Koppernikus. *Erml. Kirchenbl.* 1935 nr 7.

1084. BRACHVOGEL Eugen: Die Religiosität unsers Nikolaus Koppernikus. *Unsere erml. Heimat* 10: 1930 nr 2.

1085. BRACHVOGEL Eugen: Zur Koppernikusforschung. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd.23: 1929 s. 190—195.

Treść: 1. Lehrer des Koppernikus. 2. Ein angeblich von Koppernikus benutztes Buch in Pulkowo bei Petersburg. 3. Neueres Schrifttum. [14 pozycji].

Uniw. Tor.

1086. BRACHVOGEL Eugen: Zur Koppernikusforschung. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 23 : 1929 s. 795—803.

Treść: 1. Neue Quellen. 2. Nachrichten vom koppernikanischen Nachlass. 3. Die erste vollständige photographische Wiedergabe der Urhandschrift „De revolutionibus orbium coelestium“. [Sporząd. w r. 1928 na koszt biskupa i kapituły warmińskiej dla muzeum fromb.].
Uniw. Tor.

1087. BRACHVOGEL Eugen: Zur Koppernikusforschung. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 25 : 1933 s. 237—245.

Treść: 1. Nachricht von einem von Koppernikus im Jahre 1535 verfassten Almanach. 2. Des Koppernikus Priesterweihe, Übernahme des ermländischen Canonicats, Magistertitel, deutsches Volkstum.

Rec.: Zinner E., *Vjschr. Astron. Ges.* Jg. 72 : 1937 s. 57.

1088. BRACHVOGEL Eugen: Zwei Marienaltäre im Leben unseres Copernicus. *Erml. Kirchenbl.* 1939 nr 21.

1089. Copernicana. *Gaz. lwowska* 1923 nr 40 s. 3—4.

O nazwisku Kopernik we Lwowie. Jezuci wobec Kopernika. Kopernik i reforma kalendara.

1089a. CURTZE Maximilian: Die Funde in Upsala. *Thorn. ostdt. Ztg.* 10 VI 1877 nr 132 s. 2.

O książkach z biblioteki Kopernika.

1090. CZY Mikołaj Kopernik i Keppler byli ateuszami? *Dwutyg. katech. duszpast.* T. 12 : 1908 s. 44—49.

1091. E. K.: Szkic z życia Kopernika. *Kur. lwowski* 19 II 1923.

1092. GADOMSKI Jan: Jedyna metryka Kopernika. *Urania* R. 24 : 1953 nr 9 s. 253—254.

1093. GÜNTHER S[iegmund]: Malagola's und Curtze's neue Forschungen über Copernikus, sein Leben und seine Lehre. *Leopoldina* 15 : 1879 s. 106 i n.

1094. [HIPLER Franz]: Copperrnicianische Miscellen. I. Der Geburtstag des Nicolaus Copperrnicus. II. Zur Kalenderreform des Lateranense V. III. Epigramm auf N. Copperrnicus von M. Stanislaus Bieżanowski. IV. Andreas Gryphius (†1664) an Copperrnicus. V. Der geistige Kosmos. (Angelus Silesius (A. Aurbacher) Perlenschüre, 1928). *Pastoralbl. f. Diöc. Erml.* 26 : 1894 s. 62—63.

1095. h. j.: Jak umierał Mikołaj Kopernik. *Rob. pom.* 25 V 1946.

1096. HERTSLET W[illiam] L[ewis]: Der Treppenwitz der Weltgeschichte. Geschichtliche Irrtümer, Entstellungen und Erfindungen... 9 Aufl. bearb. v. H. F. Helmholt. Berlin 1918.

s. 232—233: kilka wyjaśnień i sprostowań do biografii Kopernika.
Uniw. Tor.

1097. KZ: Fakty i legendy. *Ilustr. Kur. pol.* 1/2 III 1953.
O domu Kopernika i opowiadaniu Nakwaskiej (poz. 2399).

1098. Poz. usunięta w czasie druku.

1099. KOLBERG J[osef]: Eine Koppernikus-Reliquie. *Germania* 1906 nr 11, Wissenschaftl. Beil.

1100. Nikolaus KOPERNIKUS und Nürnberg. *Fränk. Kur.* 24 I 1941.

1101. KRUG Erich: Der unbekannte Kopernikus. Eine Betrachtung über Wesensart und Aussehen des Erneuerers der Himmelskunde. *Sterne* 23 : 1943 H. 4/5 s. 59—70, tabl. ilustr. 5.

1102. LAMONT R.: A few things about Copernicus. *Popul. Astron.* 40 : 1932 s. 2—10.

1103. Mincer Franciszek: Śląscy przyjaciele Kopernika. *Świat i Życie* 1953 nr 36 s. 1, ilustr.
O Wawrzyńcu Korwinie i Walentym Fontanie.

1103a. MINNAERT M. G. J.: Het levenseinde van Copernicus. *Hemel Dampkr.* 53: 1955 nr 5 s. 97—98.

1104. NEUE Ergebnisse der Copernicusforschung. *Weltall* 43 : 1943 s. 61 i n.

1105. OSTATNIE chwile życia Kopernika. [Z czeskiego]. *Rozm. warsz.* 1851 nr 1 s. 3—4, nr 2 s. 3—4.

1106. POSLEDNIE hodiny Kopernika. *Sokol.* 7 : 1868 č. 4.

1107. PIANKO Gabriela: Powstawanie bibliotek i archiwów w Polsce w epoce humanizmu i reformacji. *Meander* R. 9 : 1953 nr 1.
s. 14—17: o bibliotece Kopernika, jego zamilowaniach czytelniczych, sposobie korzystania z książek.

1107a. SCHMAUCH Hans: Des Kopernikus Beziehungen zu Schlesien. *Arch. f. schles. Kirchengesch.* Bd. 13 : 1955 s. 138—156.

1108. SCHMAUCH Hans: Neue Funde zum Lebenslauf des Copernicus. *Z. f. Gesch. Erml.* 28 : 1943 s. 53—99, 2 facsim.

Ustalenie daty listu do Dantyszka z 17 III 1538 na 17 III 1539. W dodatku źródłowym do art. m. in.: nr 4—29 XI 1508 papież Juliusz II udziela Kopernikowi, scholastykowi wrocławskiemu pozwolenia na dalsze przyjmowanie beneficjów; nr 8 — list kanoników warm. z Olsztyna do bisk. Fabiana z 7 III 1520. wg rękopisu z Bibl. Czartor. w Krakowie, charakter pisma Kopernika; z tegoż źródła również ręką Kopernika pisane pochodzą następane dokumenty: nr 12 — list kanoników warm. z Olsztyna do biskupa Fabiana z 29 IV 1920; nr 13 — do tegoż z 14 VI 1520 i nr 14 — Kapituła warm. do tegoż z 11 IX 1520.

1109. SCHMAUCH Hans: Neues zur Copernicusforschung. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 26 : 1938 s. 638—653.

Treść: 1. Über die Heimat der Familie des Copernicus. 2. Neue Daten zur Lebensgeschichte des Copernicus. 3. Des Copernicus Aufenthalt in Heilsberg.
Uniw. Tor.

1110. STOPNIE naukowe Kopernika. *Gaz. lwowska* 1923 nr 40 s. 6.

1111. WIADOMOŚĆ o Koperniku. *Ziemiomysł* 1830 t. 2 s. 155.

1112. ZINNER Ernst : Neue Ergebnisse der Koppernick-Forschung. *Forsch-en u. Foschr-e* 13 : 1937 s. 369—371.

1113. ZINNER Ernst: New light upon Copernicus. *Research a. Progr.* T. 4 : 1938 s. 135—140.

TŁO HISTORYCZNO-KULTURALNE

1114. A.: Epoka Kopernikowska. *Echo Tyg.* 1953 nr 14 s. 1, ilustr.

1115. AHERN M. J.: Copernicus and his times. *Cath. Mind* 41 : 1943 nr 969 s. 48—54.

1116. ARBUSOW Leonid: Livländische Beziehungen von Nikolaus Koppernicks Frauenburger Zeitgenossen. *Quellen u. Forsch. z. balt. Gesch.* H. 5 : 1944 s. 3—14.

Uniw. Tor.

1117. BANFI Antonio: Kopernik a kultura włoska. Warszawa 1953 Polska Akad. Nauk ss. 10. Sesja naukowa poświęcona twórczości M. Kopernika.
Powiel.
Uniw. Tor.

1118. BEAGLEHOLE J. C.: Copernicus and his times. W: *Nicholas Copernicus...* Wellington 1943 s. 3—13 (poz. 646).

1119. BECKMANN Franz: Rhetikus über Preussen und seine Gönner in Preussen. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 3: 1864—66 s. 1—27.
Uniw. Tor.

1120. BIRKENMAJER Aleksander: Uniwersytet Krakowski jako ośrodek międzynarodowych studiów astronomicznych na przełomie XV i XVI wieku. Warszawa 1953 ss. 7 Polska Akad. Nauk. Materiały Dyskusyjne Sesji Nauk. Odrodzenia 25—30 X 1953.

Powiel.
Uniw. Tor.

1121. BUSZCZYŃSKI Stefan: Oświata w Polsce i u Niemców za czasów Kopernika i w dzisiejszych czasach. Poznań 1873 ss. 78.
Ks. M.

1122. CZERMIŃSKI Adrian: Epoka Mikołaja Kopernika. *Gaz. białost.* 19 II 1953 s. 3—4, *Gaz. tor.* 13 II 1953 s. 6; *Głos Tyg.* R. 2: 1953 nr 19 s. 2, ilustr.; *Głosy z nad Odry* R. 1: 1953 nr 6 s. 1; *Sl. Tyg.* 1953 nr 7 s. 1, 4, ilustr.; *Żołn. Pol. Lud.* 19 II 1953 s. 4; *Życie i Kul.* R. 3: 1953 nr 7 s. 2, ilustr.

1123. CZERMIŃSKI Adrian: Jego epoka. *Sprawy i ludzie* R. 3: 1953 nr 8 s. 3.

1124. DAUBRÉE Gabriel Auguste: Copernicus et les découvertes géographiques de son temps. *J. d. Savants* 1895 s. 750—758. Odb. ss. 8; *Nature* (Paris) 1896 nr 1196, ilustr. 2.

1125. DICKSTEIN S[amuel]: Kopernik i odkrycia geograficzne za jego czasów. *Tyg. ilustr.* 1896 t. 1 s. 294.
Uniw. Tor.

1126. DOBROWOLSKI K[azimierz]: Studja nad kulturą naukową w Polsce do schyłku XVI-stulecia. *Nauka pol.* T. 17: 1933 s. 17—148.
s. 145—146: o Koperniku.

1127. DOBROWOLSKI Tadeusz J.: Kopernik na tle epoki Odrodzenia. *Świat i Życie* 1953 nr 22 s. 1.

1128. DUNCEN Fr. van den: Copernic et son temps. W: *Quadricentenaire de la mort de Copernic. Ciel et Terre* An. 70: 1954 s. 313—315.
Zob. poz. 654.

1129. GÓRSKI Konrad: Mikołaj Kopernik na tle polskiego renesansu. *Ilustr. Kur. pol.* 25 V 1946 s. 3.

1130. HALBAN Leon: Kopernik na tle epoki. *Kult. i Życie* 1953 nr 22 s. 2.
1131. HEUER R[einhold]: Thorn zur Zeit des Copernicus. Thorn 1923 ss. 24.
Uniw. Tor.
1132. IWASZKIEWICZ Bolesław, Korczowski Henryk: Mikołaj Kopernik na tle epoki. *Matem. R.* 6 : 1953 nr 3 s. 10—16 nr 4 s. 17—19, ilustr.
1133. KOPERNIK a jeho súvěk. *Zora* 1 : 1835 s. 274—279.
1134. KOT Stanisław: The cultural background of Copernicus. *Pol. Sc. Learn.* 1943 nr 3 s. 5—11. Odb. ss. 7.
Uniw. Tor.
1135. LEDNICKI Waclaw: Polish literature in 1543. *Quart. Bull. Pol. Inst. of Arts* V. 1 : 1943 nr 4.
1136. LIGOCCI Edward: Kopernik na tle epoki. *Probl. R.* 9 : 1953 nr 8 s. 522—531, ilustr.
1137. MIERZWA Stefan P.: Libraries in the days of Copernicus. *Wilson Libr. Bull.* 1943 April s. 616, 619.
1138. NOWICKI Andrzej: Kochanowski a Kopernik. *Wiedza i Życie* R. 21 : 1954 nr 7 s. 492.
O zgodności poglądów.
- 1138a. PORŠNEV B. F.: Epocha Kopernika. W: *Nikolaj Kopernik...* Moskva 1955 (poz. 650a) s. 33—56, ilustr.
1139. PRENGEL Fr. A.: Polaische Astrologen um Kopernikus. *Zenit* 1938 Juli/Aug. Odb. k. 2 nlb.
Streszczenie referatu wygłoszonego na Międzyn. Kongresie Astrolog. w Paryżu 1937.
Jag.
1140. RHETICUS Georg Joachim: Encomium Prussiae [w inn. wyd.: *Borussiae*]. W tegoż... *de libris Revolutionum...* Narratio prima. Gedani 1540; 2 wyd. Basileae 1541; 3 wyd. W.: Kepler J.: *Prodromus dissertationum cosmographicarum...* Tübingen 1596. Większe fragm. *Acta Boruss.* 2: 1731 s. 413—25.
Przekł. niem. nosi tytuł: *Lobschrift auf Preussen*, *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 3 : 1866 s. 5—17, przedr.: *Prowe L.: Nic. Copernicus* Bd. 1 : 1883 T. 2 s. 448—463.

Poza tym tekst oryginalny podają: *Spicilegium Copern.* 1873 s. 209—222 i Prowe L.: *Nic. Copernicus* Bd. 2 1884 s. 367—377.

1141. SCHIEDER Theodor: Deutsches Geistesleben Altpreußens von Copernicus bis Kant. W: *Heroen d. Geistes in deutschem Osten. Copernicus—Kant. Königsberg* 1939 s. 24—30, tabl. 1.

Inst. Hist. UMK.

1142. SCHOENBORN Hans Joachim: Politische Stellung und Volkstum des Ermlandes zur Zeit des Koppernikus. *Student d. Ostmark* 22 : 1938 s. 112—14.

1143. SKAZKIN S. D.: Epocha Kopernika i ee ljudi. W: *Nikolaj Koper-nik. Sbornik statej...* Moskva 1947 s. 43—63 (poz. 650).

Obserw. Astron. UMK

1144. SKAZKIN S.: Koppernik i Vozroźdenie. *Ist. Ź.* 10 : 1943 s. 60—63.

1145. STROWSKI Fortunat: Copernic, son milieu et son temps. *Astronomie* 37 : 1923 s. 325—335.

1146. SZUJSKI Józef: Odrodzenie i reformacja w Polsce. Pięć prelekcij publicznych, mianych r. 1880 w Krakowie ... Wydanie objaśnione przypi-sami. Kraków 1881 ss. 197.

Przedr. w tegoż: *Dzieła*, wyd. zbior. seria II T. 8 s. 1—164.

O sztuce Gnapheusa wystawionej w Elblągu a wyszydzałej Kopernika s. 51, 160—161 (poz. 2489).

Uniw. Tor.

1147. SZUJSKI J[ózef]: Polska w wieku Kopernika. W: *Dwa pierwsze publiczne posiedzenia Akad. Umiej. Kraków* 1873 s. 7—24.

Przedr. w tegoż: *Dzieła*, wyd. zbior. ser. II T. 6 s. 132—148.

Uniw. Tor.

1148. TAUBENSCHLAG Rafal: The University of Cracow in the times of Copernicus. *Quart. Bull. Pol. Inst. of Arts* V. 1: 1943 nr 4.

1149. WROŃSKI Henryk: Copernico e il Rinascimento. Trad. A. Palmieri. *Europa orient.* 1923 s. 281—285 oraz W: *Il nono cinquantenario...* s. 52—56 (poz. 659).

Ks. M.

1150. ZAWACKI Edmund: Copernicus, the man and his time. *Quart. Bull. Pol. Inst. of Arts* V. 1 : 1943 nr 4.

MIEJSCOWOŚCI ZWIĄZANE Z KOPERNIKIEM

1151. BRACHVOGEL Eugen: Die ermländischen Koppernikusstädte. *Unsere erml. Heimat* 1923 nr 2.

1152. DUBOWSKI Adam: Śladami Kopernika. *Głos katol.* R. 9: 1953 nr 15/16 s. 98, ilustr.

1153. DUDZ[INŃSKA Zofia]: Pamiątki po Koperniku są dla nas bezcenne. [w Olsztynie, Lidzbarku i Fromborku]. *Głos olszt.* 24 VI 1953 s. 4, ilustr.

1154. KRAGEN Wanda: Przez kraj ruin i piękna. *Now. liter.* 1948 nr 44, ilustr.

1155. KURYLUK Jerzy: Warmia mathematicusa Mikołaja. *Stolica* R. 8: 1953 nr 41 s. 12, ilustr.

1156. MAZURKIEWICZ Kazimierz: Gwiazdy prowadzą przez Warmię. *Tyg. demokr.* 1953 nr 2 s. 6, ilustr.

1156a. MIASTA młodości Kopernika [Toruń, Włocławek]. *Turysta* 1953 nr 6 s. 7, ilustr.

1157. MŁODZIEJOWSKI Jerzy: Od Kopernika [wieś w pow. Nysa] po Frombork. *Polska zach.* R. 6: 1950 nr 2/3 s. 1—2, ilustr.

1158. PAGACZEWSKI Janusz: Śladami Kopernika. *Od A do Z* 1953 nr 23, s. 3, ilustr.

1159. PRZYPKOWSKI Tadeusz: Pamiątki Kopernikowskie. *Kobieta* 1948 nr 48, ilustr.

1160. SZLAKIEM Kopernika. *Odra* 1947 nr 24, ilustr.

1161. AZ.: Tam, gdzie żył i umarł wielki astronom [Frombork]. *Ilustr. Kur. pol.* 10 IV 1953 s. 4.

1162. BALDUS A.: Im Coppersnicusturm in Frauenburg. *Erml. Haus—Kal.* f. 1938.

1163. BRACHVOGEL Eugen.: Das Coppersnicus-Grab im Dom zu Frauenburg. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 27: 1939 s. 273—281.
Uniw. Tor.

1164. BRACHVOGEL E.: Copernicus Grabstätte wird untersucht. *Erml. Ztg.* 12 I 1939.

1165. BRACHVOGEL E.: Die Domburg in Frauenburg zur Zeit des Copernicus. *Erml. Ztg.* 14 II 1942; *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 28: 1943 s. 43—46.

1166. BRACHVOGEL E.: Frauenburg, die Stadt des Koppernikus. *Elbing* 1933 ss. 34.

Toż w jęz. ang., *Elbing* 1933 ss. 34.

Wyd. wcześniejsze: *Allenstein* 1919 ss. 16. jako odb. z *Allensteiner Volksbl.*

1167. BRACHVOGEL E.: Frauenburg, die Stadt der Koppernikus. *Kahlberger Woche* 2 VIII 1930.

1168. BRACHVOGEL E.: Frauenburgs Domberg als Sternwarte. *Unsere erml. Heimat* 1935 nr 10.

1169. BRACHVOGEL E.: Der Hochalter des Domes in Frauenburg zur Zeit des Koppernikus. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 26: 1936 s. 72—94, tabl.

1170. BRACHVOGEL E.: Die Sternwarte des Copernicus in Frauenburg. *Erml. Ztg.* 24/25 VI 1912; *Truhe* 1925 nr 33; *Unsere erml. Heimat* 1923 nr 2; *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 27: 1940 s. 338—366.

1171. BRACHVOGEL E.: Die Sternwarte und die Grabstätte des Koppernikus. *Erml. Ztg.* 18/19 IX 1937.

1172. BURHARDT S.: Tam, gdzie żył i pracował Mikołaj Kopernik. *St. powsz.* 26 XI 1951.

1173. BUTTLER R.: Frauenburg, die Wirkungsstätte des Koppernicus. *Propyläen* 36: 1938 s. 42.

1174. CZACKI Tadeusz, Molski Marcin: List do J. P. Śniadeckiego o Koperniku dnia 12 sierpnia 1802 z Królewca. *Nowy Pam. warsz.* 1802 t. 7 s. 222—226. Odb. Warszawa 1802.

Przedr.: Polkowski I.: Kopernikijana T. 3-1875 s. 85—87. Umieszczony też w dod. do rozprawy Śniadeckiego „O Koperniku” (poz. 1513). Większy fragment w tłum. niem., *Preuss. prov. Bl-r* Bd. 8: 1832 s. 552—563. Skrót w tłum. niem. *Intelligenzbl. d. allg. Liter. Ztg.* 1804 nr 100 s. 805—806.

Kórn.

1175. CZACKI Tadeusz: Maison de Kopernik a Frauenburg, où il mourut en 1543. Visitée par Thadé Czacki en 1802. W: La Pologne historique, littéraire, monumentale et illustrée. Red... sous la direction de Léonard Chodźko. Paris 1839 s. 243—245, tabl.

Uniw. Tor.

1176. CZERMIŃSKI Adrian: Tam, gdzie żył i pracował Kopernik. *Echo Tyg.* 1953 nr 19 s. 1; *Gaz. tor.* 27 V 1953 s. 1, ilustr.; *Gaz. pozn.* 28 V 1953 s. 1, ilustr.; *Now. Tyg.* 1953 nr 21 s. 3; *Sl. Tyg.* 1953 nr 21 s. 2, 4, ilustr.

1177. CZERWIŃSKI Marcin, Tomaszewska Danuta B.: „... Jak wielu innych mężów, wielkimi odkryciami zasłużonych światu, tak i nasz Kopernik, długo nieuczczonym pozostał ...” *Prz. kult.* R. 2: 1953 nr 21 s. 1, ilustr.

O Fromborku.

1178. DIETRICH Stanisław: Gdzie znajduje się grób Mikołaja Kopernika? *Probl. R.* 10: 1954 nr 1 s. 65.

1179. DITTRICH [Fr.]: Der Dom zu Frauenburg. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd-18: 1911—13.

O mieszkaniu Kopernika w wieży Fromborskiej, tzw. Curia Copernicana.

1180. DUDZIŃSKA Zofia: Na spotkanie wiekom ... *Świat i My* 1953 nr 66 s. 4, ilustr.

1181. DZIANISZ Paweł: Strażnica północna. *Ilustr. Kur. pol.* 24/25 V 1953 s. 6, ilustr.

1182. FRIESEN H.: Die Kopernikus-Gedenksstätte in Frauenburg. *Him. melswelt* Jg. 53: 1943 s. 67—70, ilustr., m. in. głowa Kopernika z rzeźby Wis-sela.

1183. FROMBORK, miasto Kopernika. *Radio i Świat* R. 9: 1953 nr 25 str. wewn. okładki, na zewn. — Kopernik wg Matejki.

1184. GADOMSKI Jan: Grób Kopernika. *Urania* R 25: 1954 nr 3 s. 81—84, ilustr.

W związku z tym: Przyppkowski T[adeusz]: W sprawie nagrobku Mikołaja Kopernika, *tamże*, nr 7 s. 222—223, ilustr. (na okładce fot. nagrobka z kościoła św. Anny w Krakowie) oraz Gadomski J.: Jeszcze o fromborskim nagrobku Kopernika, *tamże* nr 10 s. 320—321.

1185. GADOMSKI Jan: W poszukiwaniu grobu Kopernika. *Probl. R.* 10: 1954 nr 8 s. 521—523, ilustr.

W związku z tym: Flis Stanisław: W sprawie epitafium Kopernika. *Probl. R.* 11: 1955 nr 7 s. 492—493.

1186. HUBAL H.: Frombork-miasto, gdzie żył i tworzył Kopernik. Centrum łacińskiej i polskiej kultury nad Bałtykiem ... *Kur. liter.-nauk.* 1930 nr 41.

1187. J. P.: Sprofanowanie miejsca wiecznego spoczynku Mik. Kopernika, *Urania* R. 18 : 1946 nr 1—2 s. 29—30.

Na podstawie notatki W. Popiel (poz. 1198).

1188. JURAND: Baszta Kopernika. Poradnik turystyczny dla młodzieży (II). *Polska zach.* 1929 nr 13.

1189. KETTNER Adolf: In der Domgruft zu Frauenburg. *Oberschlesier* Jg. 17 : 1918/19 s. 225—232.

1190. [KOPERNIK] Nicolas Copernicus. *Nature* V. 162 : 1948 s. 445.

Notatka o katedrze we Fromborku.

1191. KOZAKIEWICZ Stefan: Międzyński Jan Antoni: Zabytki Fromborka. Przewodnik Warszawa 1948 ss. 25, ilustr. 6.

1192. MAMUSZKA Franciszek: Frombork gród Kopernika. Warszawa 1954 ss. 51, nlb. 5, ilustr.

[Mazurkiewicz] K.: Toruń-Frombork, ogniska kultu Kopernika, zob. poz. 1232.

1193. MIĄCZYŃSKI Jan Antoni: Frombork. *Odra* R. 4 : 1948 nr 36, ilustr.

1194. MICHALSKI Ryszard: Dwa spotkania we Fromborku. *Dziś i Jutro* 1952 nr 39 s. 11, ilustr.

1195. MICHELIS: Gedanken am Grabe des Kopernikus. *Natur u. Offenb.* 1865 s. 1—12, ilustr.

1196. MIETKOWSKI Jan: W Kopernikowskim Fromborku. *Nowa Kult.* R. 4 : 1953 nr 22 s. 1, ilustr.

1197. [OSZELDA Władysław] Most: Miasto mistrza Kopernika. *Sl. powsz.* 1951 nr 209 s. 7.

1198. POPIEL Walentyna: Grób Kopernika rozbity. *Gaz. lud.* 1946 nr 118.

1199. PROWE Leopold: Über den Sterbeort und die Grabstätte des Copernicus. *N. Preuss. prov. Bl-er.* Bd. 11 : 1866 s. 213—245. Odb. Thorn 1870 ss. 34.

Uniw. Tor.

1200. SCHMAUCH Hans: Der Altar des Nicolaus Copernicus in der Frauenburger Domkirche. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 27 : 1941 s. 424—430.

1201. SROKOWSKI Stanisław: Frombork (Frauenburg), nadbałtycki Wawel (Wspomnienia z wycieczki). *Strażn. zach.* R : 5 : 1926 s. 105—111, ilustr.

Przedr. w tegoż: Prusy Wschodnie, kraj i ludzie. Warszawa 1929 oraz Miasta i ludzie Prus Wschodnich. Warszawa 1946.

1202. DIE STADT in der Kopernikus lebte [Frombork?] *Sonntag* 1951 nr 30 s. 8.

1203. STENZ Edward: Z wycieczki do Frauenburga. (Śladami Kopernika). *Urania* R. 8 : 1929 nr 1 s. 1—8, ilustr.

1204. SULIMA Stefan [pseud.] Nad zagubionym grobem niebieskiego kanonika. *Odra* 1947 nr 3.

Przedr.: w tegoż: Ziemia odnalezionych przeznaczeń. Poznań 1947 s. 165—181, ilustr.

Nazwisko autora: Ogrodziński Wł. [?]

1205. SYDOW Marian: Obserwatorium nad Zalewem Wiślanym. O Kopernikowskim Fromborku. *Illustr. Kur. pol.* 25 V 1946 s. 5.

1206. SYLWESTER Antoni: Dokoła Zalewu Wiślanego. *Ogniwa* 1948 nr 39.

1207. SZYMAŃSKI Stanisław: Wieża Kopernika we Fromborku. *Ochr. Zabytków* R. 6 : 1953 nr 1 s. 57—63, ilustr.

1208. SZYMAŃSKI Stanisław, Wegner Czesław: Frombork. Mieszkanie i pracownia Mikołaja Kopernika. *Urania* R. 24 : 1953 nr 1 s. 1—9, ilustr.
O projektach rekonstrukcji.

1209. TAM, gdzie umarł Kopernik. *Sl. pom.* 20 II 1935 s. 3, ilustr.

1210. TARNOWSKI Stanisław: Frauenburg. Urywek. *Żołn. pol.* 1923 nr 7 s. 9—12, ilustr.

1211. WALCZAK A. W.: Poznań — Frombork — Poznań. *Nowy Świat* R. 4 : 1953 nr 39 s. I—2, ilustr.

1212. WIETRZYKOWSKI A.: Frombork. *Dz. balt.* 22 II 1953.

1213. WIETRZYKOWSKI A.: Frombork — miasto, w którym żył Kopernik, gromadzi pamiątki po wielkim odkrywcy. *Kur. codz.* 9 VII 1950.

1214. ZAUNICK: „Kopperniks” Grabinschrift. *Mitt-en z. Gesch. Med. Naturwiss.* Bd. 39 : 1940 s. 211.

Oda Piccolominiego.

1215. ZIEMBA Stanisław: Miasto Kopernika czyli fromborskie refleksje. *Dz. liter.* 1949 nr 43, ilustr.

1216. ZOŁOTEŃKO Maria: Frombork nad Zalewem Wiślanym. Szczecin 1946 ss. 11.

1217. HAJDUK Ryszard: W Kopernikach. *Głosy znad Odry*. R. 1 : 1953 nr 6 s. 1, ilustr. Toż pt.: ... powstała spółdzielnia. *Świat i My* 1953 nr 66 s. 2, ilustr.

O wsi Koperniki w pow. nyskim. M. in. o pochodzeniu Kopernika.

1218. RUDZKA Ewa: Collegium Maius najstarsza siedziba uniwersytecka w Polsce. Tam gdzie studiował Kopernik. [Kraków]. *Probl.* R. 9 : 1953 nr 7 s. 456—457, *Świat i Życie* 1953 nr 25 s. 1, ilustr.

Głównie o pracach restauracyjnych.

1219. BRACHVOGEL Eugen: Heilsberg [Lidzbark] und Koppernikus-Erml. *mein Heimatland* 24 VII 1936.

1220. ŁUKASZEWICZ Renata: Kamienie mówić nie umieją. *Świat i My* 1953 nr 66 s. 4, ilustr.

1221. HEIN Heinrich Reinhold: Einige Denkmäler des Copernicus auf dem Schlosse zu Allenstein. [Olsztyn]. *Preuss. Arch.* 7 : 1796 s. 706—717. Uniw. Tor.

1222. MAMIŃSKI Władysław: ... że żył i pracował dla Polski. *Świat i My* 1953 nr 66 s. 4.

O Olsztynie.

1223. MIERZEJ[A Krzysztof]: Prześpi — czy nie? *Świat i My* 1953 nr 66 s. 4.

O niszczeniu się pamiątek po Koperniku w zamku olsztyńskim.

1224. PLATER W.: Olsztyn. *Siew* 1923 nr 8.

1225. BERLACKI M.: Gród Kopernika [Toruń] — klejnot Pomorza. *Tryb. rob.* 1947 nr 199.

1226. DITTMAN G. G.: Beiträge zur Geschichte der Stadt Thorn. [Thorn] 1789.
s. 13—21: o Koperniku. Przypuszczenie, że pochowany w Toruniu.
1227. DZIANISZ Paweł: Rodzinne gniazdo [Toruń]. *Ilustr. Kur. pol.* 17/18 V 1953.
1228. FELSKI Adam: Toruń — miasto Mikołaja Kopernika. *Gaz. tor.* 6 V 1953.
1229. GOLIŃSKI Leszek: Miasto, w którym mówią wieki. *Tryb. Ludu* 29 III 1953 s. 6.
1230. GOLIŃSKI Leszek: O Mikołaju Koperniku — opowieść toruńska. *Przyjaźń* 1953 nr 21 s. 6, ilustr.
- 1230a. Nikolaus Kopernikus ist in Thorn beerdigt. *Thorunia* 1831 nr 26, 31—32, 37.
Ks. M.
1231. [KUJOT Stanisław:] Toruń. *Rocz.-i TNTor.* 1884.
s. 76—83 pochodzenie i dom Kopernika, 97—100 pomnik Kopernika, 105—115 uroczystości Kopernika 1873. (To ostatnie przedr. *Sl. pom.* 1923 nr 30). Odb. Toruń 1884 ss. 113.
Ks. M.
1232. [MAZURKIEWICZ] Krystyn: Toruń — Frombork, ogniska kultu Kopernika. *Ilustr. Kur. pol.* 20. II 1950 s. 6, ilustr.
1233. MIEJSCE rodzinne Kopernika. *Gaz. krak.* 1845 nr 248.
1234. MIERZEJA Krzysztof: Tu urodził się po raz wtóry. *Świat i My* 1953 nr 66 s. 3, ilustr.
M. in. o uniwersytecie toruńskim.
1235. PASIKOWSKI Tadeusz: Miasto Mikołaja Kopernika. *Nowy Świat* R. 6 : 1953 nr 26 s. 1, ilustr.
1236. REICHERÓWNA Alina Jadwiga: Il medioevo in Polonia: Toruń. La città natale di Copernico. *Polonia-Italia* 3 : 1937 nr 11 s. 22—24.
1237. SYDOW Marian: Najciekawsze osobliwości miasta Torunia z dawnych i naszych czasów. Toruń 1933 ss. 85, ilustr.
s. 11—14: dom i pomnik Kopernika.
1238. TAK: Miasto Kopernika. *Film* 1953 nr 32 s. 7, ilustr.

1239. ADOLPH H.: Das Geburtshaus des Nikolaus Copernikus. *Mitt-en Copp. Ver. H.* 4 : 1882 s. 11—47.

Uniw. Tor.

1240. BIRKENMAJER L. A., Łęgowski Józef: W sprawie domu rodzinnego Kopernika. *Sl. pom.* 1923 nr 42.

Uniw. Tor.

1241. DEUX maisons se disputent l'honneur d'avoir vu naitre Nicolas Copernic. W: Nicolas Copernic. *Bull. spécial.* Paris 1953 (poz. 647) s. 15.

1242. DOM Kopernika w Toruniu. *Przyj. Ludu R.* 2 : 1835 t. 1 s. 4—5, ilustr.

1243. FELSKI Adam: Dom, w którym urodził się Kopernik... *Gaz. tor.* 25 II 1953, ilustr.

1244. FELSKI Adam: Dwa rodzinne domy Kopernika. *Świat R.* 3 : 1953 nr 26 s. 15, ilustr.

1245. GADOMSKI Jan: [List do redakcji w sprawie zaniedbanego domu Kopernika w Toruniu]. *Urania R.* 22 : 1951 nr 9/10 s. 211—212.

1246. GÓRSKI Karol: Dom Kopernika w Toruniu. *Ochr. Zabytków R.* 6 : 1953 nr 1 s. 6—8, ilustr.

1247. GÓRSKI Karol: Domostwa Mikołaja Kopernika w Toruniu. Toruń 1955 Tow. Bibliofilów im. Lelewela ss. 33 tabl. 3, rys.

Druk w ilości 100 egz.

Rec. Gadomski Jan, *Urania R.* 27 : 1955 nr 11 s. 342—343.

Uniw. Tor.

1247a. JONAK Eberh. A.: Napoleon und Coperniks Haus in Thorn. *Ost u. West* 1841 nr 10.

Przedr. anonim.: Thorn. Wochenbl. 1850 nr 22.

1248. ŁĘGOWSKI J[ózef]: W którym domu urodził się Kopernik? *Sl. pom.* 18 XII 1921 s. 3.

1249. OLSZEWSKI Władysław: Dom Kopernika w Toruniu. *Tyg. ilustr.* 1860 s. 63—64, ilustr.

1250. PRÄTORIUS Karl Gotthelf: Topographisch-historisch-statistische Beschreibung der Stadt Thorn... Thorn 1832.

s. 128: dom Kopernika.

Ks. M.

1251. SULERZYSKI Natalis: Pamiętniki... b. posła ziemi pruskiej na sejm berliński. T. 1. Warszawa 1871.

s. 34 i 44: o domu Kopernika.

1251a. WAŁĘGA Stanisław: Zagadka domu rodzinnego Mikołaja Kopernika. *Probl. R.* 11 : 1955 nr 7 s. 482—485, ilustr.

1252. z: Dom Kopernika w Toruniu. *Rob. pom.* 25 V 1946.

Zob. też poz. 15, 747, 1097.

V. TWÓRCZOŚĆ I DZIAŁALNOŚĆ KOPERNIKA

KOPERNIK JAKO ASTRONOM

POPZEDNICY KOPERNIKA I GENEZA JEGO TEORII

1253. ARCANGELI Giovanni: *Sui precursori di Copernico*. Pisa 1912.

BIRKENMAJER L. A.: *Caelio Calcagnini a Kopernik*. W tegoż: *Stromata Copernicana*. Kraków 1924 s. 169—192.

BIRKENMAJER L. A.: *Geneza odkrycia oświetlona zabytkiem dotychczas nieznanym*. Tamże s. 152—168.

1254. BRACHVOGEL Eugen: *Die ersten Keime der kopernikanischen Sternlehre*. *Unsere erml. Heimat* 15 : 1935 nr 2.

1255. BRACHVOGEL E.: *Nikolaus Koppernikus (1473—1543) und Aristarch von Samos (ca. 310 bis 230 v. Chr.)*. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 25 : 1935 s. 697—767. *Odb. Braunsberg* 1935 ss. 73.

Rec. Koyré AL., *Recherches philos.* 5: 1935—36 s. 459—460; Zinner E., *Vjschr. Astron. Ges.* Jg. 72 : 1937 s. 55—56.

1256. DUHEM Pierre: *Un précurseur français de Copernic: Nicole Oresme (1377)*. *Rev. gén. Sc. pures et appl.* An. 20 : 1909 s. 503—506.

Rozprawia się z tym art. Al. Birkenmajer w przypisach do *De revolutionibus*, Warszawa 1953 s. 91—92 (poz. 142).

1257. EASTMAN Charles R.: *The earliest predecessors of Copernicus*. *Popul. Sc. month.* 68 : 1906 s. 323—327.

1258. ERHARDT R., Erhardt-Siebold E.: *Archimedes' sand-reckoner, Aristarchos and Copernicus*. *Isis* 33 : 1942 s. 578—602.

1259. F.: *Przed Kopernikiem astronomja podług Biblii*. *Prz. świat.* 1923 nr 5.

1260. GABBA L.: *I precursori di Copernico*. *R. c. Ist. Lombardo* 77 : 1944 s. 321—327.

1261. GRABOWSKI Lucjan: Poprzednicy Kopernika w starożytności. W: Mikołaj Kopernik. Księga zbiorowa. Lwów 1924 s. 14—30.

1262. HÄBLER Theodor: Über 2 Stellen in Platos Timäus und im Hauptwerke von Copernicus. Die Stelle des Hauptwerkes von Copernicus, aus der man geschlossen hat, dass der Verfasser die elliptische Gestalt der Planetenbahnen geahnt habe. *Abh-en zum Jahresber d. Fürsten-u. Landesschule zu Grimma*. Grimma 1898 ss. 26.

Bibl. PAN (Warszawa).

1263. HEATH Thomas L.: Aristarchus of Samos, the ancient Copernicus. Oxford 1913 ss. VIII, 425.

O Koperniku w przedmowie i na s. 301—305.

Rec. zob. przy poz. 1264.

Jag.

1264. HEATH Th.: The Copernicus of Antiquity. (Aristarchus of Samos). London 1920 ss. V, 59.

Rec.: Thirion J., *Rev. d. questions scient.* 24 : 1916 s. 90—126.

1265. HIPLER Franz: Celio Calcagnini und seine Schrift über die Erdbe-
wegung. Ein Beitrag zur Geschichte des kopernikanischen Systems und seines
Urhebers. *Natur u. Offenb.* 25 : 1879 s. 575—586.

1266. HIPLER Franz: Die Vorläufer des Nikolaus Copernicus, insbeson-
dere Celio Calcagnini (1479—1541). *Mitt-en Copp. Ver.* H. 4 : 1882 s. 49—80.

Rozszerzenie poprzedniego.

Uniw. Tor.

1267. HOFF E[rwin]: Die Ursprünglichkeit des kopernikanischen Gedan-
kens. *Vorfeld* 3 : 1943 s. 95—98.

1268. HOLDEN Edward S.: The predecessors of Copernicus. *Popul. Sc.*
month. 64 : 1904 s. 316—343.

W tłum. franc.: *Ciel et Terre* 25 : 1904.

1269. IDELER Ludwig: Über des Verhältnis des Copernicus zum Altertum.
Museum Altertumswiss. 2 : 1810 s. 391—454.

Skróty: *Arch. f. Geogr. Hist.* 2 : 1811 s. 193—195; *Monatl. Corresp. hrsg. v. Fr. Zach.* 23 :
1811 s. 79—89.

Śniadecki w Ostrzeżeniu przydanym do rozprawy o Koperniku (wydania z r. 1814 i 1818,
poz. 1513) wyraża się o powyższym jako o plagiacie. Polkowski I. (Kopernikijana. T. 3 s. 127)
uważa to za tłumaczenie Śniadeckiego (poz. 1513).

1270. JACOBI Max: Nicolaus von Cusa und Leonardo da Vinci, zwei Vorläufer des Nicolaus Copernicus. *Altpr. Mschr.* Bd. 39 : 1902 s. 153—167; *Prometheus* 13 : 1902 s. 491—493.

Uniw. Tor.

1271. KRASSOWSKI Jan: Astronomičeski ponjatija predi Kopernika. *Pol-balg. Pregl. God.* 5 : 1923 nr 12/13 s. 86—87, ilustr.

Z książki tegoż: M. Kopernik, Warszawa 1923 (poz. 484).

1272. MAŁACHOWSKI Stanisław: Biruni a koncepcje Kopernika. *Probl. R.* 10 : 1954 nr 9 s. 606—607, ilustr.

1273. MAŃKOWSKI Alfons: Geneza heljocentrycznego systemu Mikołaja Kopernika. *Mestwin R.* 8 : 1933 nr 2 s. 1—2.

Ks. M.

1274. MARKIEWICZ Roman: Odpowiedź na zarzut, uwłaczający zasługom Kopernika. *Pam. warsz.* 1820 s. 253—256.

Z powodu pisma Calcagniniego Quod coelum stet, terra autem moveatur.

Por. poz. 1292.

1275. MEYERHOF Max: Un précurseur de Copernic: Aristarque de Samos. W: *Quatrième Centenaire de Copernic ...* Cairo 1943 (poz. 655).

1276. MIEDZIŃSKI Florian: „Kopernik nie odkrył żadnej nowości”. Rzecz o próbie odarcia ze sławy genialnego kanonika-astronoma z Fromborka na korzyść kanonika-poety z Ferrary [Calcagniniego]. *Probl. R.* 9 : 1953 nr 6 s. 404—406, ilustr.

1277. MÜLLER P. Ad.: Die Vorläufer des Kopernikanischen Weltsystems. *Natur u. Offenb.* 1899 s. 11—23.

1278. NADOLNY J.: Kopernik a starożytni. *Filomata* 1930 nr 22 s. 248—258, ilustr.

1279. NORDMANN C.: Il y a vingt siècles, les Grecs avaient déjà trouvé le système de Copernic. *Ann. polit. littér.* 92 : 1929 s. 406.

1280. OPPENHEIM S.: Über das Verhältnis des Kopernikanischen Weltsystems zu den Ptolemäischen. *Z. f. physik. chem. Unterr.* 18 : 1905 s. 12 i n.

1281. PIJPER F.: De kennis van de bolvormige gedaante der aarde vóór Copernikus. *Nederl. Arch. vor Kerkgeschiedenis* 5 : 1908 s. 117—129.

1282. PROWE Leopold: Ueber die Abhängigkeit des Copernicus von den Gedanken griechischer Philosophen und Astronomen. *N. Preuss. prov. -Blr* Bd. 10 : 1865 s. 50—93. Odb. Thorn 1865 ss. 46.

Uniw. Tor.

Zob. też poz. 401.

1282a. SCHIAPARELLI Giovanni [Virginio]: Origine del sistema planetario eliocentrico presso i Greci. *Mem. Ist. lombardo* V. 18:1896—1900.

Przedr. w tegoż: *Scritti*. T. 2. Bologna 1926 s. 113—177. Autoreferat, *Atene e Roma* 1 : 1898 s. 65—79.

1283. SCHIAPARELLI G. V.: I precursori di Copernico nell' antichità. *Ricerche storiche. Mem. Ist. Lombardo, Cl. di lett. sc. matem. e nat.* v. 12. [Odb. ?] Milano 1873 ss. 52 [jako] Pubblicazioni del Reale Osservatorio di Brera in Milano N° III.

Toż w wyd. zbior.: *Scritti sulla storia della astronomia antica*. Section IX. Bologna 1925 s. 361—458.

Rec.: *Edinburgh Rev.* 1877 July s. 102—118.

Przekł. niem.: Die Vorläufer des Copernicus im Altertum. Historische Untersuchungen, vortragen im K. Lombardischen Institute bei Gelegenheit der 400. Wiederkehr des Geburtstages von Copernicus. Ins Deutsche übertr. v. M. Curtze. *Altpr. Mschr.* Bd. 13 : 1875 s. 1—46, 97—128, 193—221. Odb. ss. 109.

Uniw. Tor.

1284. SCHULZ Otto Th.: Entwicklung und Untergang des Kopernikanischen Weltsystems bei den Alten. Stuttgart 1909 ss. 145.

1285. SCHUMACHER J[oseph].: Die theoria der Griechen und die Kopernikanische Unwältzung. *Tatwelt* 18 : 1943 s. 182—190.

1286. SPRENGER Aloys: The Copernican system of astronomy among the Arabs. *J. Asiat. Soc.* 25 : 1856.

1287. STEGEMANN Viktor: Der griechische Philosoph und Astronom Hike-tas von Syrakus als Nicetas (=us) bei Kopernikus und Giordano Bruno. *Pro-teus* 1943 s. 97—99.

Inst. Hist. UMK

1288. DIE VORGÄNGER des Copernicus. *Europa* 1872 nr 14.

1289. WAERDEN B. L. van der: Die Vorgänger des Kopernikus im Alter-tum. *Proteus* 1943 s. 100—104.

Inst. Hist. UMK

1290. WILSON E. R.: A few pre-copernican astronomers. *Popul. Astron.* 25 : 1917 s. 88—102.

1291. WITKOWSKI Józef: Kopernikańska teoria ruchu planet na tle antycznych systemów. *Post. Astron. T.* 1:1953 z. 1 s. 5—12.

1292. WŁOSI chcą Kopernikowi sławę odebrać. *Pam. lwowski* 4:1819 t. 1 s. 561.

O Celio Calcagninim.

Por. poz. 1274.

1293. ZIEMBA Jan: Starożytni poprzednicy Kopernika. *Świat i Życie* 1952 nr 7 s. 1.

NARZĘDZIA ASTRONOMICZNE KOPERNIKA OBSERWATORIUM FROMBORSKIE

1294. ANCIENT astronomical instruments in Poland. *Pol. foreign Trade* 1951 nr 8 s. 11—13, ilustr.

Toż w wyd. w jęz. ros., franc., niem. i hiszp.

M. in. instrumentarium Kopernika zrekonstruowane przez T. Przykowskiego.

1295. BIRKENMAJER Ludwik Antoni: Astronomičeskite orudija na Kopernika. *Pol. balg. Pregl. God.* 5:1923 nr 14—15 s. 118—119, ilustr.

Z książki tegoż: M. Kopernik 1900.

BIRKENMAJER L. A.: Narzędzia astronomiczne i obserwacje Kopernika, W tegoż.: Mikołaj Kopernik. Cz. 1. Kraków 1900 s. 293—319.

Podaje liczbę znanych obserwacji Kopernika — 63.

1296. BRACHVOGEL Eugen: Das „Fernrohr“ des Koppernikus. *Unsere erml. Heimat* 1921 nr 12.

1297. BRAHE Tycho: De nova et nullius aevi memoria prius visa stella ... anno ... 1572 ... Hafniae 1573.

W ks. 1-ej wzmianka o instrumentach Kopernika, ich niedoskonałości i wynikłych stąd błędach.

1298. CICHOWICZ Ludosław: Instrumentarium astronomiczne Kopernika. *Prz. geodez.* 1954 nr 7 s. 215—217, ilustr.

1299. DĄBROWSKI Wojciech: Z odległości czterech wieków. *Rzeczpospol.* 21 II 1923.

O instrumentach astronomicznych Kopernika.

1300. GADOMSKI Jan: Dostrzegalnie doktora „Mikołaja”. *Now. Tyg.* 1953 nr 37 s. 1, ilustr.

1301. GADOMSKI Jan: Ekspertyza astronomiczna we Fromborku. *Urania* R. 25 : 1954 nr 1 s. 1—7, ilustr.

Rekonstrukcja obserwatorium Kopernika.

1302. GADOMSKI Jan: Obserwatorium Kopernika we Fromborku. *Urania*. R. 25 : 1954 nr 2 s. 45—47.

1303. GADOMSKI Jan: Kamiński Michał, Pagaczewski Janusz: W poszukiwaniu obserwatorium Kopernika we Fromborku. *Probl.* R. 10 : 1954 nr 1 s. 34—39, ilustr.

1304. KAMIŃSKI Michał: Obserwatorium Mikołaja [Kopernika] z Torunia. *Od A do Z* 1953 nr 47 s. 2, ilustr.

1305. NARZĘDZIA astronomiczne Kopernika. *Czas* 19 II 1923.

1306. NARZĘDZIA astronomiczne Kopernika. *Dz. pozn.* 1923 nr 47 : 28 II.

1307. PRZYPKOWSKI Tadeusz: Les instruments astronomiques de Nicolas Copernic. *Astronomie* 65 : 1951 nr 1 s. 33—36, ilustr.

Uniw. Warsz.

1308. PRZYPKOWSKI T.: Les instruments astronomiques de Nicolas Copernic et l'édition d'Amsterdam (1617) „De Revolutionibus”. *Arch. intern. d'Hist. Sc.* 1953 nr 23—24.

Toż: *Actes Congr. intern. Hist. de Sc.* 6 : 1953 s. 537—543.

1309. PRZYPKOWSKI T.: Instrumentarium Mikołaja Kopernika odtworzone w Polsce. *Urania* R. 19 : 1948 s. 83—86, ilustr.

1309a. PRZYPKOWSKI T.: Postęp techniczny między przyrządami astronomicznymi Kopernika, Brahego i Heweliusza. Streszczenie referatu. *Post. Astron.* 1955 z. 1 s. 24—27, ilustr.

1310. PRZYPKOWSKI T.: Pracownia astronomiczna. *Odra* R. 4 : 1948 nr 36 ilustr.

Przedr. z małymi zmianami. *Od A — do Z* 1953 nr 22 s. 3, ilustr.

1311. PRZYPKOWSKI T.: W sprawie warszawskich „poprawek” do krakowskiej rekonstrukcji instrumentów Mikołaja Kopernika. *Urania*: R. 25 : 1954 nr 4 s. 128—129.

Polemika: Cichowicz Ludosław, *tamże* nr 6 s. 190—191; Przykowski T., *tamże* nr 8 s. 256—257.

Łączy się też z tym zagadnieniem: Przyrkowski T.: W sprawie przyrządu niwelacyjnego Mikołaja Kopernika, *tamże* nr 7 s. 224—225 oraz Przyrkowski T.: Oryginalny egzemplarz chorobates, jakiego używał Kopernik, zachowany w Polsce, *Urania* R. 26 : 1955 nr 5 s. 153—154.

Polemika: Cichowicz L.: Po raz ostatni w sprawie uwag dra T. Przyrkowskiego o wystawie kopernikańskiej w Politechnice Warszawskiej, *tamże* s. 154—155; Rudnicki Konrad: W tej samej sprawie, *tamże*, s. 155—156; Przyrkowski T.: W związku z dyskusją o instrumentarium Kopernika. *Post. Astron.* 1955 z. 2 s. 92.

1312. PRZYRKOWSKI T.: Ze studiów nad instrumentarium astronomicznym Mikołaja Kopernika. *Spraw. PAU* 1948 nr 6 s. 309—314.

1313. REKONSTRUKCJA instrumentarium M. Kopernika. *Urania* R. 22 : 1951 nr 11—12 s. 261.

Zob. też poz. 1815.

PRACA KOPERNIKA NAD SYSTEMEM HELIOCENTRYCZNYM

1314. BIRKENMAJER Aleksander: Comment Copernic a-t-il conçu et réalisé son oeuvre. *Organon* 1 : 1936 s. 111—134. Odb.

Rec.: Brachvogel E., *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 26 : 1938 s. 253—254.

Streszcz: Zinner E., *Vjschr. Astron. Ges.* 1937 s. 55.

1315. BIRKENMAJER Aleksander: Jak tworzył Kopernik. *Nauka pol.* T. 21 : 1936 s. 75—98. Odb.

BIRKENMAJER Ludwik Antoni: Chronologiczny porządek wypracowywania i spisywania pojedynczych ksiąg *Revolutionum*. W: Birkenmajer L. A.: Mikołaj Kopernik. Cz. 1. Kraków 1900 s. 350—388.

1316. BIRKENMAJER L. A.: Mikołaj Kopernik. Geneza odkrycia heliocentrycznej budowy świata. *Rocz. astron. Obserw. krak.* T. 2 : 1923 s. 72—78. Odb.

1317. CURTZE Maximilian: Zur Entstehungsgeschichte der Revolutiones des Copernicus. *Altpr. Mschr.* Bd. 11 : 1874 s. 179—180; *Grunerts Arch. f. Mathem.* 56 : 1874 s. 313—326.

Uniw. Tor.

1318. GADOMSKI Jan: Kopernik przy pracy. *Probl.* R. 9 : 1953 nr 5 s. 312—317, ilustr.

1319. GADOMSKI Jan: Technika pracy Mikołaja Kopernika. *Urania* R. 24 : 1953 nr 5 s. 129—136, ilustr.

1320. MAŃKOWSKI H[ermann]: Neuere Forschungen über Kopernikus. *Weltall* 15 : 1915 s. 201—203.

O czasie powstania De revolutionibus.

1321. MAŃKOWSKI H[ermann]: Wo schuf Kopernikus sein Hauptwerk? *Unsere Heimat* 8 : 1926 nr 49 s. 400.

1322. MELCHIOR Paul J.: Sur une observation faite par Copernic et Dominique Maria [de Novara]. *Bull. Cl. Sc. Acad. Roy. Belg.* 40 : 1954 nr 4 s. 416—417.

1323. PARĘ szczegółów do życia Kopernika. *Czas* 1859 nr 182.
Obserwacje astron. Kopernika.

1324. RYBKA Eugeniusz: Istota pracy Kopernika. *Nowa Kult.* R. 4 : 1953 nr 25 s. 1—2, ilustr.

1325. WARCHALOWSKI J.: Etapy myśli twórczej Kopernika. *Głos Narodu* 19 II 1923.

1326. WASIUTYŃSKI Jeremi: Kopernikus eg hans arbeid med den nye verdensmodell. *Fra fysikkens verden* 1943.

1327. ZELLER Karl: Der Forschungsweg des Nikolaus Kopernikus. *Proteus* 1943 s. 104—110.

Inst. Hist. UMK

1328. ZENOCARUS Gulielmus: De republica, vita, moribus, gestis, fama... imperatoris, Caesaris Augusti Quinti Caroli ... libri septem. Gandavi 1559
s. 197—198: wzmianka o obserwacji komety w r. 1533 przez Kopernika. Przedr.: Favaro A.: Intorno ad alcune notizie inedite sopra Nic. Copernico ... Roma 1880 s. 29—30 oraz W: Inedita Copernicana.

ROZWÓJ TEORII KOPERNIKA
ORAZ PRACE O KOPERNIKU-ASTRONOMIE
(Układ chronologiczny)

1329. PLATTARD Jean: Le système de Copernic dans la littérature française au XVI siècle. *Rev. du seiz. siècle* I : 1913 s. 220—237.

1330. SPEISER F.: Zur Geschichte der kopernikanischen Lehre im XVI Jahrhundert. *Theol. u. Glaube* 3 : 1911 s. 311—314.

1331. RHETICUS Georg Joachim: Ad clarissimum virum D. Joannem Schonerum, de libris revolutionum eruditissimi viri, et mathematici excellentissimi, Reuerendi D. Doctoris Nicolai Copernici Torunnaei, Canonici Varmiensis, per quendam juvenem, mathematicae studiosum, Narratio prima. Alcinous. Gedani 1540 Fr. Rhode k. nlb. 38.

Zawiera też Encomium Prussiae.

Estr. XXVI, 286.

Nar., Jag., Uniw. Tor., Uniw. Wrocł., Muz. Frombork.

2. wyd.: De libris Revolutionum ... Narratio prima ... una cum Encomio Borussiae scripta. Basileae 1541 R. Winter ss. 115.

Kórn., Czart.

Narratio prima umieszczana była przy poszczególnych wydaniach De Revolutionibus, lecz bez Encomium Prussiae: 1566 s. 197—213, 1854 s. 487—544, 1873 s. 465—490.

Inne wydania i przekłady:

Kepler: Prodomus dissertationum, 1596 (poz. 1353);

Spicilegium copernicanum 1873 s. 209—222. (Wstęp. zakończeniã i całe Encomium).

Polkowski I.: Kopernikijana. T. 1 1873 s. 96—144 (Thun. pol.).

Prowe L.: Nic. Copernicus Bd. 2 1884 s. 295—377.

Kepler Joh.: Gesammelte Werke. Bd. 1. München 1938 s. 81—131.

Narratio prima of Rheticus. Transl. Ed. Rosen. W: Kopernik M.: Three Copernican treatises. New York 1939 s. 107—198.

Erster Bericht über die 6 Bücher des Kopernikus von den Kreisbewegungen der Himmelsbahnen, übers. u. eingeleitet v. Karl Zeller. München 1943 R. Oldenbourg ss. XII, 196, tabl. 1. Uniw. Tor.

Melanchthon Ph.: B. Mithobio [list z 16 X 1541], zob. poz. 1893.

1332. CAPRINUS Albert z Bukowa: Iudicium astrologicum. Cracoviae 1542.

Estr. XIV, 53.

Zawiera m. in. pochwałę szkoły krakowskiej i osiągnięć Kopernika. Fragment dotyczący Kopernika przedr.: De revolutionibus, Warszawa 1854 s. 642, przedtem u Brożka (poz. 685).

Sydow M.: Copernicana u obcych. List Seb. Kurza do Karola V z 21 III 1543, zob. poz. 1679.

1333. SCULTETI Alexander: Chronologia sive Annales omnium fere regum, principum ac potentatum ab orbe condito usque ad annum 1545. Romae [1545?]

s. 165 w rubryce „Clari viri” wzmianka o Koperniku, astrologu i matematyku.

Melanchthon Ph.: Initia doctrina physicae. 1549, zob. poz. 1878.

1334. RHETICUS Georg Joachim: Ephemerides novae seu expositio positus diurni siderum et ad annum ... MDLI elaborata ... secundum doctrinam ... D. Nicolai Copernici Toronensis praeceptoris sui. Lipsiae 1550 Wolfg. Günther k. nlb. 20.

Żebrawski, s. 119.

Przedruki przedmowy: De revolutionibus, Warszawa 1854 s.548—552 (wraz z tłum. pol.); Spicilegium Copernicanum 1873 s. 225—232; Prowe L.: Nic. Copernicus. Bd. 2 1884 s. 387—396.

Tłum. pol., Polkowski I.: Kopernikijana. T. I 1873 s. 148—152.

1335. RHETICUS Georg Joachim: Canon doctrinae triangulorum... Lipsiae 1551 k. 12.

Wzmianki o Koperniku.

Żebrowski, s. 118.

1335a. REINHOLD Erasmus: Commentarius in opus Revolutionum Copernici.

[Napis. przed 1553 r., niedokończone i nieogłoszone drukiem]. Fragm. u L. A. Birkenmajera: Mikołaj Kopernik. Cz. 1. Kraków 1900 s. 625—628.

1336. FIELD John: Ephemeris Anni 1557 currentis iuxta Copernici et Reinholdi canones fideliter per Ioannem Feild Anglum, supputata ac examinata ad meridianum Londinensem. Adiecta est epistola J. Dee ... London 1556.

1336a. GEMMA Frisius: Epistola [napis. w r. 1555]. W: Stadius Joannes: Ephemerides novae. 1556.

Późn. wyd. 1559 i 1560 Cologne.

Fragm. listu reprodukt.: M[a]c Colley S.: An early friend of the Copernican theory, *Isis* 26: 1936 s. 322—325.

1337. RECORDE Robert: The castle of knowledge. London 1556.

Pierwsza w Anglii książka referująca poglądy Kopernika. Stosunek do nowej teorii raczej przychylny.

Brunet (ok. 1922), 4, s. 1139.

1338. DIGGES Leonard: A perpetual prognostication for weather ... London 1565.

M. in. dokł. opis dzieła Kopernika.

Luther Martin: Tischreden oder Colloquia ... 1566, zob. poz. 1879.

1339. REGIOMONTANUS Ioannes (Johannes de Monteregio) ... De triangulis planis et sphaericis libri quinque ... Quam multiplicem usum haec triangulorum doctrina omnibus legitime philosophantibus adferat non solum ad expedite absolendas, quaecumque in locis terrestribus ac maritimis occurrat, dimensiones, sed etiam ad intelligendos fontes eius disciplinae, quae extracta est a Ptolemaeo et Copernico de Revolutionibus orbium caelestium, qui sana rerum intelligentia sunt instructi. Basileae [ok. 1566 r.]

Uniw. Wrocław.

1340. [PEUCER Caspar]: Hypotyposes orbium coelestium, congruentes cum tabulis Alfonsinis et Copernici, seu etiam tabulis Prutenicis. [Wyd. K. Dasypodius] Argentorati 1568 ss. 534.

Przedr., Coloniae Agripp. 1573. Tyt. zmieniony: Absolutissime orbium coelestium hypotyposes ...

Autorstwo sporne. L. A. Birkenmajer (M. Kopernik. Cz. 1 1900 s. 629 i nast.) przypisuje je E. Reinholdowi.

1341. PEUCER Caspar: Hypotheses astronomicae, seu theoriae planetarum, ex Ptolemaei et aliorum veterum doctrina ad observationes Nicolai Copernici et canones motuum ab eo conditos accomodatae. Wittenberg 1571 ss. 610.

1342. BRUCE Henrich: De motu primo libri tres. Rostock. 1573 k. 132. Zawiera przedruk „Propositio de triangulis sphaericis Nicolai Copernici”.

1343. LE ROY Louis: Philosophica Encyclopedia. [Paris] 1575.

Toż w jęz. ang. tłumaczone przez Roberta Ashleya: Of the Interchangeable Course, or Variety of Things in the Whole World. [London] 1594.

M. in. o Koperniku jako jednym z największych współczesnych matematyków.

1344. DIGGES Thomas [syn]: A perfit description of the caelestiall orbes according to the most aunciente doctrine of the Pythagoreans, lately reuiued by Copernicus and by geometricall demonstrations approued.

[Współwyd. z]: Digges Leonhard: A prognostication ... [b. m. w.] 1576.

Później jeszcze 6 wydań aż do r. 1605. Dzieło, które bardzo spopularyzowało teorię Kopernika w Anglii. Zawiera tłumaczenie kilku rozdziałów z I księgi De revolutionibus.

Jest to pierwsze tłumaczenie Kopernika na jęz. angielski.

1345. GIUNTINI Francesco [Junctinus]: Speculum astrologiae ... Tabulae astronomicae ... secundum observ. Copernici ... Lyon 1581.

O Koperniku: t. 1 s. 550, t. 2 s. 372.

Lalande zna wyd. z r. 1573.

Tekst wraz z tłumaczeniem polskim: Wołyński: Kopernik w Italii. Cz. 1 1871 s. 9–10.

1346. MAGINI Giovanni Antonio: ... novae ephemeridaes coelestium motuum annorum 40, incipientes anno Domini 1581, usque ad annum 1620. Secundum Clarissimi Viri Nicolai Copernici hypothesas, Prutenicasque Reinoldi tabulas accuratissime supputatae, atque Gregorianaee correctioni Romani Kalendarij accomodatae ... Venetijs 1582 k. 605.

1347. LEONINUS Albert [van Leeuwen]: Teoria motuum coelestium referens doctrinam Copernici ad mobilitatem solis eamque sequentes hypothesas cum nova de motu ipsius terrae sententia et hypothesi ... Coloniae Agripp. 1583 k. nlb. 11, lb. 64, 7–39.

Uniw. Tor.

1348. BRUNO Giordano: *La Cena de la Ceneri, descritta in cinque dialogi, per quattro interlocutori, con tre considerationi, circa doi soggetti.* [b. m. w.] 1584 ss. 128.

W dialogu l. m. in. o Koperniku.

Brunet, I (ok. 1922) szp. 1297. Wyd. z 1955 — Uniw. Tor.

1349. MAGINI Giovanni Antonio: *Tabulae secundorum mobilium coelestium ec. congruentes cum observationibus Copernici, et canonibus Prutenicis.* Venetiis 1585.

1350. MAGINI Giovanni Antonio: *Novae coelestium orbium theoricæ, congruentes cum observationibus N. Copernici.* Venetiis 1589 D. Zenarij ss. 115.

Ks. M.

Inn. wyd. Moguntiae 1608 ss. 314.

1351. PARTITIUS Franciscus: *Nova de universis philosophia libris quinquaginta comprehensa ...* Venetiis 1593.

K. 91, 103, 106: wzmianki o nauce Kopernika.

1352. BLAGRAVE John: *Astrolabium Uranicum Generale ...* In which, agreeable to the hypothesis of Nicolaus Copernicus, the starry firmament is appointed perpetually fixed ... [London] 1596.

1353. KEPLER Johannes: *Prodromus dissertationum cosmographicarum continens mysterium cosmographicum de admirabili proportione orbium coelestium ...*

Addita est erudita Narratio M. Georgii Ioachimi Rhetici, de libris revolutionum, atque admirandis de numero, ordine et distantibus sphaerarum mundi hypothesibus, excellentissimi mathematici totiusque astronomiae restauratoris d. Nicolai Copernici. Tubingae 1596 ss. 181.

Wyd. rozszerzone, Frankfurt 1621 ss. 163.

s. 84—152: Rheticus: Narratio prima wraz z Encomium Borussiae; s. 161—181: Maestlin M.: De dimensionibus orbium et sphaerarum coelestium juxta Tabulas Prutenicas, ex sententia Nicolai Copernici.

Żebrawski, s. 120—121.

Uniw. Wrocław.

1354. RÖSLIN Elias: *De opere Dei creationis sev de mundo ...* Francofurti 1597 A. Wechel (dziedzice) ...

s. 44: Nicolai Copernici Hypotheses; s. 45: Consequentiae, 2 tabl. przedst. system Kopernika.

Uniw. Tor.

1354a. ŻEBROWSKI Szczęsny: Proba minucy Latosowych z obroną kalendarza poprawionego ... Kraków 1598 w Druk. Łazarza

s. 13-14: wzmianka o Koperniku, m. in.: „... y mym zdaniem godzien tego podobno jest, aby mu w iego nauce wierzono...”

Jędrzejów

1355. MAGINI Giovanni Antonio: Ephemerides coelestium motuum ... Ab Anno Domini 1598, usque ad Annum 1610, secundum Copernici observationes accuratissime supputatae et correctae. Venetiis 1599.

Di r. 1616 ukazało się jeszcze 6 uzupełnień.

Kepler Joh.: Apologia Tychonis ... contra Ursum ... [1601, wyd. w 1858, wykrycie fałszerstw dokonanych na I wyd. De revolutionibus] zob. poz. 1546.

1356. STEVIN Simon: Wisconstighe Ghedachtenissen. Leyde 1605-1608.

Toż w Oeuvres mathématiques de ... Leyde 1634.

Przekł. łac., Hypomnemata mathematica ... Lugduni Batav. 1608. W cz. 3-iej Hemelloop, s. 234-335 o systemie Kopernika.

W związku z tym: Gerlo A.: Copernic et Simon Stevin. poz. 1824.

1357. SUAREZ Franc.: Ephemerides generales de los movimientos de los ciclos desde el de 1607 hasta ei de 1618 ... Madrid 1608.

Obliczenia m. in. wg Kopernika.

1358. KEPLER Johannes: Astronomia nova seu physica coelestis ... Heidelbergae 1609.

W przedmowie o fałszerstwach dokonanych na I wyd. De revolutionibus.

Jag.

1359. ORIGANUS David: Novae motuum coelestium ephemerides Brandenburgicae ... ab anno 1595, ... 1655, calculo duplici luminarium, Tycho-nico et Copernicaeo, ... elaboratae ... Francofurticis Viadrum 1609 ss. 106 nlb., 538, 2 nlb.

Uniw. Tor.

1360. MÜLLER Nicolaus: Tabulae Frisicae Lunae-Solares quadruplices; e fontibus C. Ptolemaei, Regis Alfonsi, Nic. Copernici et Tychonis Brahe, recens constructae opera et studio ... Amstelrodami 1611 ss. 464, k. 13, ss. 77.

Na k. tyt. m. in. wizerunek Kopernika.

Jag.

1361. FOSCARINI Antonio Paolo: Lettera ... sopra l'opinione de'Pitagorici, e del Copernico ... della mobilità della Terra e stabilità del Sole ... Napoli 1615.

Przedr. Galilei G.: Opere, Firenze 1842-1846, vol. 5.

Thum. łac. Galilei G.: Systema cosmicum. Aug. Trebec. 1655 oraz w dalszych wydaniach.

1362. BARANZANI Giovanni Ant.: Uranoscopia, seu de coelo in qua universa coelorum doctrina clare ... traditur. [oraz] Nova de motu terrae Copernicaeo juxta Summi Pontificis mentem disputatio. Genf 1617.

1363. KEPLER Johannes: Epitome astronomiae Copernicanae ... Lentijs ad Danubium 1618—1621.

Kórn. Jag.

In. wyd. Frankfurt 1635 posiada Uniw. Wrocław. Fragn. w tłum. ang.: Epitome of Copernican astronomy. Books IV and V. Chicago 1952 Great Books of the Western World Nr 16 s. 839—1004.

1364. CAMPANELLA Th[omas]: Apologia pro Galileo ..., ubi disquiritur utrum ratio philosophandi, quam Galileus celebrat, faueat sacris scripturis, an aduersetur. Francoforti 1622 ss. 58.

1365. CNOLL Christoph: Dialogus de motu terrae. Ein Gespräch eines Astronomi und Theologi von der Bewegung oder Umwendung des Erdbodens. Brieg 1624 k. 14.

1366. MORIN Jean Baptiste: Famosi et antiqui problematis de telluris moru vel quiete, hactenus optata solutio. Parisiis 1631 ss. 140.

Przeciwno teorii Kopernika.

1367. GALILEI Galileo: Dialogo di ... sopra i due massimi sistemi del mondo Tolemaico, e Copernicano. Fiorenza 1632 G. B. Landini ss. 458.

Uniw. Tor.

Inne wyd.: Firenze 1710, Padova 1744. Firenze 1842 [W: Opere complete], Livorno 1874.

Tlum. na jęz. łac.: Systema cosmicum ... in que quatuor dialogis de duobus maximis mundi systematibus Ptolemaico et Copernicano, ..., dissertitur... Accessit appendix gemina qua SS Scripturae dicta cum terrae mobilitate conciliantur ... Augustae Trebec. [Strassburg] 1635 ss. 495. Czart.

Dodatek zawiera m. in.: Epistola Pauli Antonii Foscarini, circa pythagoricorum et Copernici opinionem de mobilitate Terrae et stabilitate Solis ...

Inne wyd. łac.: Bononiae 1656, Londoni 1663, Leyden 1699.

Tlum. niem. Emila Straussa: Dialog über die beiden hauptsächlichsten Weltsysteme. Leipzig 1891 ss. 586.

Tlum. ros. A. I. Dolgova: Dialog o dvuch glavnejšich sistemach mira ptolomeevoj i kopernikovej. Moskva 1948 ss. 377. Uniw. Tor.

Tlum. ang.: Dialog concerning the two chief world systems, Ptolemaic and Copernican. [Tlum.:] S. Drake. [Wstęp:] A. Einstein. Berkeley 1953 ss. 28, 496, tabl. 2.

Tlum. pol. zob. poz. 1823.

1368. LANSBERG Jacob: Apologia pro Commentationibus Phil. Lansbergii in motum Terrae diurnum et annuum. Adversus Lib. Fromondum ... et Jo. Bapt. Morinum. Middelburg 1633.

Poglądy prokopernikańskie.

1369. BLAEUW Willem Janszoon: *Institutio astronomica de usu globorum et sphaerarum caelestium ac terrestrium ... secundum hypothesin Ptolemaei, per terram quiescentem: altera juxta mentem N. Copernici per terram mobilem. ... Amstelaedami 1634.*

Uniw. Tor.

U Zinnera wiadomość o dalszych 7 wydaniach do r. 1692 (wyd. z 1655 r. posiada Uniw. Tor.).

Thum. ang.: 1654, trzy francuskie w latach 1642–1669. Wyd. z 1668 r. posiada Uniw. Wrocław.

Thum. holend.: *Tweevovdigh onderwiis van de Hemelsche en Aerdsche Globen; Het een Na de meyning van Ptolemaeus met een vasten Aerdkloot; Het ander Na de Natuerlijke stelling van N. Copernicus met een loopenden Aerdkloot ... Amsterdam 1638 ss. 163, 88 [wg Żebrawskiego].*

1370. METIUS Adrianus: *De theoria et motu solis liber singularis. Amsterdam 1633.*

Inne wyd. 1635.

1371. CHIARAMONTI Scipio: *Difesa di ... al suo Antiticone, e libro delle tre nuove stelle dall'oppositiioni dell'autore de' Due massimi Sistemi, Tolemaico, e Copernicano, Firenze 1633.*

1372. INCHOFER Melchior: *Tractatus syllepticus in quo, quid de terrae solisque motu vel statione secundum Sacra Scripturam et sanctos patres sentiendum ... brevitur ostenditur. Roma 1633.*

1373. MORIN Jean Baptiste: *Responsio pro Telluris quiete ad Jacobi Lansbergii D. M. Apologiam pro Telluris motu. Parisiis 1634 ss. 56.*

1374. CARDINAEL S. H.: *Mathematische ofte Wisconstighe bewysredenen ... teghens Het ghevoelen van N. Copernicus. Amsterdam 1635.*

1375. DURÉT M.: *Nouvelle theorie des planetes, conforme aux obseruations de Ptolemée, Copernic, Tycho, Lansberge, et autores excellens astronomes, tant anciens que modernes. ... Paris 1635 ss. 80, 144, 64.*

1376. ROSSE Alexander: *Novus planeta non planeta; sive tractatus, quo demonstratur Terram non esse planetum nisi in errabundis Galilaeorum-capitibus et Galilaei Copernicique systemata rationibus ex theologia, philosophia, astronomia etc. ductis refelluntur, Terraeque immobilitas confirmatur. Londini 1636.*

Przekł. ang. tamże, 1641; inne wyd. 1646 ss. VIII, 118.

1377. ACCARISI Jacob: *Terrae quies Solisque motus demonstratur primum theologicis, tum plurimis philosophicis rationibus. Roma 1637.*

1378. HUME James: Sphères de Copernic et Ptolomée avec l'usage... et construction des Tables Spheriques de Regiomontanus ... Paris 1637 ss. VIII, 487, 309, III.

Nowe wyd., 1639.

1379. BARENGHI Giovanni: Considerazioni sopra il „Dialogo dei due massimi sistemi Tolemaico e Copernicano”... Pisa 1638 ss. X, 220.

Przeciw teorii Kopernika.

1380. FANTUZZI Giovanni: Universi orbis structura, et partium eius principum motus et quies peripateticis principiis constabilita. Contra pravam quorundam astronomorum opinionem. Bologna 1638.

Przeciw teorii Kopernika.

1381. WILKINS John: The discovery of a new world; or a discourse tending to prove, that is probable there may be another habitable world in the Moon. [London] 1638.

Thum. na jęz. niem. Joh. Gabr. Doppelmayr. ... Vertheidigter Copernicus, oder curioser und gründlicher Beweis Copernicanischen Grundsätze. Leipzig 1713 ss. 117, 108, tabl. 2. Estr. XXXIII, 134, Uzun. I. Uniw. Tor.

Zob. też poz. 1637.

Inne wyd. z tegoż roku, Nürnberg — posiada Bibl. Czart.

W wyd. niem. zawarty też przekład rozprawy z poz. 1384.

Żebrowski (s. 128) podaje nadto: Copernicus defensus. Londini 1660.

1382. BOULLIAU Ismael: Philolai sive dissertationum de vero systemate mundi libri IV. Amstelodami 1639.

1383. LICETI Fortunio: De Terra unico centro motus singularum caeli particularum disputationes. Utini 1640.

Inne wyd. 1648 ss. 143.

1384. WILKINS John: A discourse concerning a new planet, tending to prove that tis probable our earth is one of the planets. [London] 1640.

Thum. na jęz. niem. jak poz. 1381.

1385. CHIARAMONTI Scipio: Antiphilolaeus ... in quo Philolao redivivo de motu terrae, et solis, ac fixarum quiete repugnantur. Venetiis 1643.

1386. DEUSING Anton: Dissertatio de vero systemate mundi, qua Copernici systema reformatur, sublatis interim infinitis pene orbibus, quibus in systemate Ptolemaico humana mens distrahitur. Amstelodami 1643.

Wyd. nast. tamże, 1652 ss. 137.

1387. MORIN Jean Baptiste: *Alae Telluris fractae, cum physica demonstratione, quod opinio Copernicana de Telluris motu sit falsa, et novo conceptu de Oceani fluxu atque reflexu, adversus Gassendi libellum de motu impresso a motore translato.* Parisiis 1643 ss. 42.

1388. J. D. B. (Bonai): *Abrégé de l'astronomie inférieure, avec un Essai de l'astronomie naturelle, contre les systèmes de Ptolomée, Copernic ...* Paris 1644.

1389. POLACCO Giorgio: *Anticopernicus catholicus, seu De terrae statione, et de solis motu, contra systema Copernicanum catholicae assertiones.* Venetiis 1644 ss. 107.

Żebrowski, s. 126.

Opis u Zinnera (s. 524): *Chiaramonti Scipio: Anticopernicus catholicus, tamże i tegoż roku.*

1390. CHRISTIANI David: *Disputatio de triplici mundi systemate, Ptolemaico, Copernicano et Tychonico.* Marburg 1645.

1391. GRANDAMI J.: *Nova demonstratio immobilitatis terrae petita ex virtute magnetica.* La Flèche 1645.

Przeciw teorii Kopernika.

1392. SCHYRLEI Antonio: *Oculus Enoch et Eliae, sive radius sidereomycticus. ... Opus ... quo omnium Planetarum veri motus ... tam in Theoria Tychonica, quam Copernicana ... demonstrantur ...* Antverpiae 1645. [Cz.] 1 ss. 356, 2, ss. 279.

1393. GASSENDI Pierre: *Institutio astronomica iuxta hypotheses tam veterum, quam recentium, Copernici et Tychonis.* Paris 1647.

Bibl. PAN

Inne wyd.: London 1653 ss. 199, 173; Hagae 1656 ss. 328; Amsterdam 1680 ss. 309; London 1683.

1394. PARASIN Matth. Max.: *Systema mundi, in quo terrae immobilitas ... assertitur ...* Stockholm 1648 ss. 234.

1395. ANONYMI cuiusdam *Epistola de Terrae motu, qua mathematice demonstratur, ad perpetuam rationem phaenomenorum corporum coelestium obtinendam terrae mobilitatem esse assumendam: item, quid hac de re secundum sacram Scripturam statuendum sit.* Utrecht 1651.

1396. SYLVIUS Alexius: Alexi Sylvii lunae circulares periodi ... Secundum magnitudinem mensis lunaris pruthenicam, Coperniacam, Danicam, Tyhonicam ... Lesnae 1651 ss. 425.

Estr. XXVIII, 97. Estr. XVII, 441-442 — podaje w haśle — Grzegorz od św. Wincen-
tego.

Jag.

1397. RICCIOLI Giovanni Bapt.: *Almagestum novum astronomiam veterem novamque complectens observationibus aliorum et propriis novisque theorematibus ... in tres tomos distributam. ... T. I. Bononiae 1651* [T. 2 nie ukazał się].

Mimo nastawienia przeciw Kopernikowi w uznaniu jego zasług daje jednemu z kraterów księżycy nazwisko Kopernika.

1398. HAESSEL Theodosius: *Perspectiva, darinnen der verborgene verstand, nebenst einen Tabell aller mathematischen Wissenschaften ... nach Copernici und Kepleri Meinung zu finden. Leipzig 1652.*

1399. LIPSTORP Daniel: ... *de systemate mundi copernicano, discursus physico-mathematicus in illustri Academia Rostochiensi disputationibus publicis propositus. [Rostock] 1652.*

1400. DU BOIS Jaques: *Dialogus theologico-astronomicus in quo ventilatur quaestio astronomica, an terra in centro universi quiescat et sol aliaque luminaria coelestia circa eam moveantur, an vero sole quiescente, terra circa eam feratur, et ex sacris litteris terrae quietem, soli vero motum competere probatur ... Leiden 1653.*

Przeciwko teorii Kopernika.

1401. LIPSTORP Daniel: ... *Copernicus redivivus, seu de vero systemate, liber singularis. Lugduni Bat. 1653 ss. 160.*

Jag.

1402. [FYENS Thomas] Fienus Thomas: *Epistolica questio: An verum sit, coelum moveri et terram quiescere? London 1655.*

1403. HERBINIUS Joh.: *De solis vel telluris motu controversiae examen theolog. — philos. ad Sanctam Normam institutum. Utrecht 1655.*

1404. DEMONSTRATIO mathematica ineptiarum et ignorantiae Jacobi du Bois in oppugnanda hypotesi Copernicana et philosophia Cartesiana. Rotterdam 1656.

Beughem oraz Beckmann podają Romae 1656 oraz tytuł w zmienionym układzie.

1405. NEWTON John: *Astronomia Britannica*, exhibiting the doctrine of the sphere, and theory of the planets decimally by trigonometrie, and by tables. Fitted for the meridian of London, according to the Copernican systeme as it is illustrated by Bullialdus London 1657 ss. 168, 156.

1406. DOULLENS Gabriel de: *Tabulae Ambianenses seu theoriae planetarum tam in forma Tyconica quam Copernicana*. Parisiis 1658 ss. 110.

1407. KIRCHMAIR Georg Caspar: *Disput[atio]. Resp[ondit] Joannes Mart. Miller pro hypothesi Tyconica, contra Copernicum; terram moveri, sidera quiescere*. Wittebergae 1658.

1408. CALOV Abraham: *Systema locorum theologorum e Sacra potissimum Scriptura, et antiquitate, nec non adversariorum confessione doctrinam, praxin et controversiarum fidei cum veterum, tum imprimis recentorum pertractationem luculentam exhibens*. T 3. Wittenberg 1659.

s. 1036—1049: „*Questio VII: Utrum terra moveatur et in orbem vertatur, an vero immobilis sit?*”.

1409. CRÜGER Melchior: *Disputatio de immobilitate terrae*. Wittenberge 1659.

1410. SCHNITZLER J.: *Discussio physico — astronomica inter Ptolemaicos, Tyconicos et Copernicaeos agitata, an Stellae in Coelo subsistant immotae et Terra jugi circumvolatur motu eoque triplici, diurno, annuo et Inclinationis seu Reflexionis?* Wittenberg 1660.

1411. CELLARIUS Andreas: *Harmonia macrocosmica, seu atlas universalis et novus, totius universi creati cosmographiam generalem et novam exhibens ...* Amstelodami 1661.

Przy str. 23 ryc. *Planisperium Copernicanum*, przy str. 31 ryc. *Scenographia Systematis Copernicani*, s. 117 *życiorys Kopernika*.

1412. NIEROP D. R. van: *Des aertrycks beweging, ende sonne stilstant bewijsende dat dit geensins met de Christelijke religie is strijdende*. Amsterdam 1661.

1413. STROH E. F.: *Systema Copernici, seu discursus astronomicus quo tria mundi systemata, ab astronomiae principibus viris Ptolémeo, Copernico, Tychone, commendata. Ita excutiantur, ut reliquis omnino praeferatur Copernicanum ...* [b. m. w.] 1662.

1414. GRUNEBERG Christian: *Dissertatio de systemate mundi Copernicaeo*. Witteberge 1665.

Żebrawski, s. 128. Wg Stimson (poz. 1654): *Agricola Georg Lud.: De systemate mundi Copernico, disputatio astronomica*.

1415. BONFIOLI H. M.: *De immobilitate terrae tractatus*. Bologna 1667.

1416. GREGORY James: *An account of a controversy between Stephan de Angelis and Giov. Bapt. Riccioli concerning the motion of the earth*. *Philos. Transactions* 1668.

1417. [RICCIOLI Giovanni B.] Manfredi Michael [pseud.]: *Argomento fisicomattematico del padre Gio. Battista Riccioli della compagnia di Giesù, contro il moto diurno della terra, confermato di nuovo con l'occasione della Risposta alle Considerazioni sopra la forza del detto argomento, ect. fatte dal. M. R. Fr. Stephano de gli angeli mattematico nello studio di Padova*. Bologna 1668 ss. 93.

1418. RICCIOLI Giov. B.: *Apologia ... pro argumento physico-mathematico contra systema Copernicanum, adiecto contra illud novo argumento ex reflexo motu gravium decidentium*. Venetiis 1669 ss. 106.

1419. RICCIOLI Giov. B.: *Argumentum physico-mathematicum contra motum terrae diurnum et apologia pro eodem argumento contra systema Copernicanum*. Bononiae 1669.

1420. WING Vincent: *Astronomia Britannica in qua per novam, concinnioremq; methodum hi quinque tractatus traduntur*. 1. *Logistica Astronomica*. ... 4. *Theoria planetarum, quae nova accurataque methodo super hypothesis Copernicana veros motus ... computare docet*. ... Londini 1669.

1421. LAMB Francis: *Copernican sphere of twenty inches diameters, comprehending the general and particulars spheres in one: being a new invention*. London [ok. 1670].

1422. *HYPOTHESIS physica nova, qua phoenomenorum natura, plerorumque causae ab unico quodam universali motu, in globo nostro supposito, neque Tyconicis neque Copernicanis aspèrrendo repetuntur*. Moguntiae 1671.

1423. [MAURICE L.] I. M. St.: *Introduction familière en la science d'astronomie contre Copernic ... Paris 1672 ss. XIV, 272, VI*.

1424. GASSENDI Pierre: Abregé de la philosophie de ... Seconde partie, contenant L'institution astronomique. Les systèmes de Ptoloméé, de Copernic, et de Tychoceieux et autres. Et la refutation de l'astrologie judiciaire. Par F. Bernier ... Paris 1675 ss. 280.

1425. CASTELET: Exposition d'un nouveau système du monde plus surprenant et mieux prouvé que celui de Copernic, contenu dans une lettre de M. de Castelet à Mr. de S. Yon. *J. d. Savans* 6 : 1678 s : 96—97.

1426. BIANCHINI Fr.: Dialogo fisico-astronomico contro il sistema Copernicano. Bologna 1680.

1427. DUMÉE Jeanne de: Entretiens sur l'opinion de Copernic, touchant la mobilité de la terre. Paris 1680.

Rec.: *J. d. Savans* 1680 s. 262.

La Lande wątpi, czy ten druk się ukazał. Artykuł w *Journal d. Savans* napisany został prawdopodobnie na podstawie rękopisu i zamiaru publikacji.

1428. ERASMUS Dan.: Disputatio secunda de terrae motu et situ continens curiosam et illustrem controversiam de paradoxa-Copernici hypothesisi, et non modo probabiliter, sed et apodictice quoddammodo asserens non solem et coelum stellatum sed terram moveri. Königsberg 1680.

1429. FERRONI G.: Dialogo fisico astronomico contro il sistema Copernicano. Bologna 1680.

1430. FLAMSTEED John: The doctrine of the sphere, grounded on the motion of the earth et the antient Pythagorean or Copernican system of the world. London 1680.

Przedr.: Moor Jones: A new system of the mathematicks. T. 2 London 1681.

1431. WITTY Robert: A survey of the heavens, a plain description of the admirable fabrick and motions of the heavenly bodies ... 1. The infinit wisdom, power, glory, and incomprehensibility of God, in the creation. 2. The verifying of the Copernican hypothesis. ... London 1681.

1432. MEGERLIN Peter: Systema mundi Copernicanum argumentis invictis demonstratum et conciliatum Theologiae. Amstelaedami 1682 ss. 84, tabl. 3.

Estr. XXII, 264.

Rec.: *Act. Erud.* 1682 s. 258.

Uniw. Tor.

1433. HEDDEWIGEN J. A.: De Terra ejusque immobilitate, dissertatio in qua Copernici, Gilberti, Cartesiique placita excutuntur. Leipzig 1683.

1434. DATHE H.: De immobilitate terrae. Giessen 1689.

1435. ZIMMERMANN Johann Jacob: Exercitatio theoricorum Copernico-coelestium, mathematico-physico-theologica. Philadelphiae 1689.

Toż, Hamburgi 1689.

Rec.: *Acta Erud.* 1690 s. 258.

1436. CORONELLI Vinc.: Ragione di Copernico sopra il secondo moto della terra chè l'annuale sotto l'eclittica. Venezia 1693.

1437. TYLKOWSKI Wojciech: Matheseos curiosae pars tertia. Astronomia curiosa. Posnaniae 1694 ss. 420, tabl. 2.

s. 45: o Koperniku, m. in. autor wątpi w prawdziwość jego twierdzeń.

1438. EIMMART Georg Christoph: Sphaerae armillaris à... ex aurichalco constitutae, interius systema planetarum ex mente Copernici repraesentantis, brevis elucidatio, edita cum praefatione à Jo. Christ. Sturmio. Altdorfii 1695.

1439. HUGENS Christian: Kosmotheoros [gr.], sive de terris coelestibus earumque ornatu conjecturae. Hagae Comit. 1698.

Ang. wyd. 1698, franc., Paris 1702; niem. Leipzig 1703; ros.: Kniga mirozrenija ili mnenie o nebesnozemnych globusach i ich ukrašenijach. Tlum.: J. W. Bruce, red.: Piotr I. Petersburg 1717. Nast. wyd. ros. 1724.

Jeden z pierwszych druk. wykładów nauki Kopernika w Rosji.

1440. HOWARD E.: Copernicans of all sorts, convicted. London 1705.

1441. DOPPELMAYR Johann Gabriel: Ausführliche Erklärung über zwey neue Homänische Charten, als über das Systema solare et planetarium Copernico-Hugenianum, und Europam eclipsatam. Nürnberg 1707.

1442. GLOBUS² nebesny iže o sfere nebesnoj vnetže izibraženija o konstelacii astrorit [!] fixorum, sireč o sobranii vsech' jaže sut' tverd' zvezd', i o ich čisla, veličestve, imenovanii i tečenii. Pod nadzreniem ... Jakoba Vil. Brjusa [Bruce]. Tščaniem' Vasilija Kiprijanova. Moskva 1707 k. 1.

Karta przedstawiająca 1032 gwiazdy, w rogach 4 systemy: Ptolomeusza, Brahego, Descartesa i Kopernika. Wiersz o Koperniku. Pierwszy druk w Rosji, zawierający wykład teorii Kopernika w formie popularnej i wierszowanej.

Opis tej mapy: Šafranovskij K. J.: Zabytaja karta zvezdnogo neba ... *Izv. Vsesoj. Geogr. Obšč.* 1953 nr 2 s. 195–199.

Tamże przedruk w. w. wiersza.

1443. LE LORRAIN de Valmont (abbé Pierr)e: La Sphère du monde selon d'hypothèse de Copernic... décrite, démontrée et comparée avec les sphères et les systèmes de Ptolomée et Tyco-Brahé. Paris 1707 ss. 377.

Rec.: *Acta Erudit.* 1708 s. 80.

Estr. XXXII, 182 mylne haslo: Vallimont.

Czart.

1444. ELVIUS Peter: De praecessione aequinoctiorum Copernicana. Upsala 1710.

1445. ERASMUS Daniel: Opusculum iuventutis mathematica curiosa. Jena 1710.

M. in.: 3. De terrae motu et situ dissertatio.

1446. HOPPENSTEDT Christian Caspar: Machina planetaria, sive hypothe-sis Copernicana singulari machina illustrata. Helmstadii 1714.

1447. PIGEON Jean: Description d'une sphère mouvante par le moyen d'une pendule, d'un globe monté d'une façon particulière et d'un nouveau planisphère pour les distances et grosseurs des planètes, selon l'hypothèse de Copernic. Paris 1714 ss. XXIV, 144.

1448. QUENSEL Conrad: Veritatis defensioncula contra Veritatis studio-sum de motu solis et terrae. Lund 1720.

1449. BEYER Johann: Beschreibung eines neu inventierten Modells vom Systemate Copernici. Hamburg 1724.

1450. V. E. L.: Inquisitio nova in sententiam Copernicanam de motu terrae ac quiete Solis ... *Analecta ex omni meliorum literarum genere* ... Leipzig 1725 nr 5 s. 129—158.

Streszcz., *Neue Ztg-en* 1725 s. 397—400.

1451. HORREBOW Petrus: Copernicus triumphans, seu de parallaxi orbi-annui tractatus epistolaris ... Havniae 1727 [1728?]

Przedr. w tegoż: *Opera mathematico-physica*. Hafniae 1740. Thum. holend.: De zegepralende Copernicus of Eene Verhandeling over het Verschilzigt des Jaarlykschen Loopkrings waar in uit een menigte van Sterrekundige waarnemingen de Beweginge des Aardkloots rondom de Zon betoogt word. [Thum.: Johann Lulof] Te Zutphen 1741 k. nlb. 48, ss. 85, tab¹. I.

1452. MARQUART Conrad Theophil: Dissertatio de systemate mundi vero nunquam determinando: N. Copernico et Sebastiano Clerico opposita. Regio-monti 1730.

1453. PIGEON Jean: Usage du globe terrestre suspendu, selon Copernic... Paris 1731 ss. 23, tabl. 1.

1454. SIEGESBECK I. G.: Tractatus de Systematis Copernicani, ob vacillantis nimis fundamenta mox imminente ruina. Helmstadt 1732.

1455. HOMANN Johann Baptiste, Homann Johann Christoph: Grosser Atlas über die gantze Welt wie diese sowol, nach Göttlicher Allweisen Schöpfung aus den heutigen Grund-Sätzen der berühmtesten Astronomorum Nicolai Copernici und Tychoonis de Brahe in der Bewegung und unermesslichen Weite des Himmels; als auch ... unserer ... Erd-Kugel, zu betrachtem, samt einer kurtzen Einleitung zur Geographie ... durch ... Doppelmayr ... und mehr als zwey Hundert auserlesenen, theils astronomischen meistentheils aber geographischen Charten ... von ... Nürnberg 1737 tabl. 214.

Dzikowski M.: Katalog atlasów Bibl. Uniw. w Wilnie, s. 249—252.

1456. SEMLER T.: Qua systema terrae motae defend. et reliqua systeme confutantur. Halle 1740.

1457. DOPPELMAYER Johann Gabriel: Atlas novus coelestis in quo mundus spectabilis, et in eodem tam errantium quam inerrantium stellarum phenomena notabilia ... secundum Nic. Copernici et ex parte Tychoonis de Brahe hypothesin ... exhibentur Joh. Gabriele Doppelmaiero ... Norimbergae 1742 tabl. 30.

Dzikowski M.: Katalog atlasów Bibl. Uniw. w Wilnie, s. 248—249.

Jag.

1458. FIEDLER Johann Carl: Mathematische Demonstrationen des sog. Systematis Copernicani mit seiner Central — u. Circularbewegung ... Lüneburg 1742.

Inne wyd.: Berlin 1744.

1459. GOTTSCHED Johann Chr.: Gedächtnisrede auf den unsterblichverdienten Domherrn in Frauenburg N. Copernicus als den Erfinder des wahren Weltbaues ... Leipzig 1743 ss. 48.

Toż w jego Gesammelte Reden, Leipzig 1749 s. 91 i n.

Mowa wygłoszona w maju 1743 w auli bibl. uniwers. w Lipsku wobec królewiczów polskich, Fryderyka Christiana i Franciszka Ksawerego.

1460. MANGARD Pierre: Disputatio astronomica inauguralis de systemate Copernicano ... Lugduni Batavorum 1744 ss. 40, k. 6.

Jag.

1461. BRANCAS-VILLENEUVE André-François de: *Lettres sur la cosmographie, ou le système de Copernic est refuté, le plan de l'univers exposé ...* Paris 1745.

1462. FORTIER M: *Traité du mouvement diurne de la terre, suivant le système de Copernic ..* Paris 1745.

1463. WOIT M. Jacob: *Erläuterung von Verfassung und Gebrauch des in Kupfer vorgestellten künstlichen Modelles, eines Systematis Copernicani, so a. 1744 in Elbing von Johann Friedrich Endersch erfunden worden ...* Elbing 1745 ss. 56, portr. 1.

Uniw. Tor.

1464. POLIGNAC Melchior de: *Anti-Lucretius sive de Deo et Natura libri novem...* Paris 1747.

Napisany ok. 1700, propaguje system Kopernika, np. VIII s. 87 i n., 108 i n., 150–162, 168 i n.

1465. DUŃCZEWSKI Stanisław M.: *Kalendarz albo kolendarz uczony, ciekawy y pożyteczny na rok 1749. [Zamość]* ss. 117.

M. in. art.: System Kopernika.

Estr. XV, 384.

1466. PASSEMENT: *Observation sur une sphère mouvante selon l'hypothèse de Copernic ...* *Mem. Acad. Sc. Paris* 1749 Hist. s. 183 i n., 269 i n.

1467. S'JACOB Wilhelm H.: *Disputatio physico-astronomica continens examen celebratissimi hodie systematis cosmici Copernicani ... Trajecti ad Rhenum [Utrecht]* 1750 k. 2, ss. 26, k. 3.

W tymże roku tłum. na jęz. holend.

1468. TULAWSKI Józef: *Gnomonica facilitata ... Regiomonti* 1751 ss. 300.

W dedykacji Ad. St. Grabowskiemu powołuje się na Kopernika, wspomina jego urządzenie wodociągu, wieżę hydrauliczną, cytuje napis na tablicy.

Estr. XXXI, 386. Por. Żebrawski s. 393–394.

Jag.

1469. KOŁĘDA Warszawska na r. 1754. Warszawa k. 6 nlb

Jednym z wydawców Antoni Wiśniewski.

M. in. o teorii Kopernika.

Estr. XIX, 415.

1470. SOL stans dissertatio ad Josue cap. 10 V 12, 13, 14, habita in collegio Romano a Patribus Societatis Jesu ... Romae 1754 ss. XXI.

Przeciwko Kopernikowi.

1471. NIEGOWIECKI Jakub: *Questio astronomica de parallaxi astrorum, cometorum ac phaenomenorum caelestium, ex Almagesto Ptolomaei ..., Copernici Lib. 4, Cap. 24 et seq. desumpta ... Cracoviae 1754 k. 4 nlb.*
Estr. XXIII, 113.

1472. CLEEMANN M. Andreas Christian: *Num Pythagoras Copernicani, quodiam dicunt, mundi systematis fuerit inventor. Dresden 1755.*
Racz.

1473. SKORULSKI Antoni: *Commentariolum philosophiae, logicae scilicet, metaphysicae, physicae generalis ... Vilnae 1755 ss. 235.*
s. 67: o Koperniku (u Skorulskiego — Kopernicki).
Estr. XXVIII, 186.

W związku z tą poz.: Gawel A.: Przykłady uznania dla Kopernika w dawnej Polsce, *Wszechświat* 1953 z. 8 s. 202. M. in. przedruk fragmentu o Koperniku.

1474. MONTUGLA Jean Etienne: *Histoire des mathématiques. Paris 1758.*
Nouv. éd., T. I Paris 1799 s. 625—648: o Koperniku. Bibl. PAN (Gdańsk).
Tum. ros. P. I. Bogdanovič: *Istorija o matematike. Akad. Izv. 1781 : s. 7—84: o Koperniku.*

1475. DOBSZEWICZ Benedykt: *Placita recentiorum philosophorum explanata ... Vilnae 1760.*
Ust. 371: *Systema Copernicanum. Kopernik jest nazwany — Nic. Kopernicki.*
Ust. 405: *Momenta Copernicanorum diluuntur.*
Estr. XV, 267.

1476. JABLONOWSKI Józef Aleksander: *De motu telluris variorum, propriumque systema. Leopoli 1760 ss. 160.*
M. in. o systemie Kopernika. Dedykacja papieżowi Klemensowi XIII, w której m. in. prośba o zdjęcie *De revolutionibus* z indeksu.
Estr. XVIII, 35.

1477. LOMONOSOV Michail V.: *Javlenie Venery na Solnce, nabljudennoe v' Sanktpeterburgskoj Imperatorskoj Akademii Nauk' Maja 26 dnja 1761 goda. Sanktpeterburg 1761.*
Zawiera: opisanie zjawiska, rozprawę broniącą systemu heliocentrycznego oraz wiersz popularyzujący teorię Kopernika.

Fragm. wraz z w. w. wierszem przedrukowanym w tegoż: *Izbrannye filosofskie proizvedenija. [Moskva] 1950 s. 353—358.*

Wiersz w tłum. Juliana Tuwima: *O ruchu ziemi. Probl. R. 9: 1953 nr 12 s. 794; Jastrun M., Pollak S.: Dwa wieki poezji rosyjskiej. Warszawa 1954 s. 16—17.*

1478. NIEGOWIECKI Jakub: *Transitus Veneris per discum Solis ...*
1761 die 6 Junii ... [Cracoviae 1761] k. nlb. 10.

Obliczenia wg twierdzeń Kopernika i chociaż autor przeciwny jego teorii, stwierdza, że system ten ułatwia rachunek astronomiczny.

Estr. XXIII, 113—114.

1479. St. Ev.: [Artykuł bez tytułu. M. in. dość obszerne sprawozdanie o teorii Kopernika. Stanowisko autora raczej czysto referujące. W tekście „Kopernicki”, a nie Kopernik]. *Wiad. liter.* (Wilno) 23 I 1761.

Uniw. Warsz.

1480. VELLAUER Philip Konst.: *Kurze Beschreibung einer sehr nützlichen Maschine, welche das Copernicanische Weltgebäude vorstellt, und auf eigene Kosten werfertigt wurde von dem berühmten Mathem. u. Mechanico Johann Zickh, Historien-Mahler. Nürnberg 1761.*

Estr. XXXII, 328.

1481. JABLONOWSKI Józef Aleksander: *De astronomiae ortu atque progressu et de coelesti systemate opus astronomico-historicum. Romae [1763] ss. nlb. 8, 85.*

Rozdz. 4 — o systemie Kopernika; 5 — o zarzutach z pisma św.; 7 — obrona systemu Kopernika.

Pozn. TPN.

Inne wyd., *Gedani 1763 ss. 118, s. 95—118: o systemie Kopernika — Jag.*

Estr. XVIII, 347.

1482. EXAMEN des systèmes du monde, où l'on discute quel est le véritable. Paris 1765.

Poglądy przeciwne Kopernikowi.

1483. FONTENELLE Bernard: *Rozmowy o wielości światów ... Tłum.: Eustachy Dębicki. Warszawa 1785 ss. 138.*

Tyt. oryg.: *Entretiens sur la pluralité des mondes. 1686.*

Estr. XVI, 257.

1483a. K. S.: *List z Londynu do Filozofa polskiego pisany [b. m. w. ok. 1765].*

M. in. o systemie Kopernika.

Estr. XIX, 2.

1484. OLGIERD Mikołaj Onufry: *Conclusiones ex physica juxta mentem principis philosophorum Aristotelis nec non Angelici et Ecclesiae Doctoris Divini Tomae Aquinatis publicae disputationi expositae a V. D. Antonio Laskowski ... et G. D. Stanislao Romanowski ... Zamość 1765 k. nlb. 7.*

Odrzuca system Kopernika, przyjmuje Tychona de Brahe.

Estr. XXIII, 325.

1485. ARAKIEŁOWICZ Grzegorz: De mundi systemate dissertatio cosmologica. In qua de Coperniciani systematis cum philosophiae sacrisque praesertim litteris congruentia, questio discutatur. Praemisliae 1768 k. nlb. 9.
Estr. XII, 197.

1486. DESNOS L. C.: Description générale de l'Europe de l'Asie, de l'Afrique, et de l'Amerique précédé de Discours pour l'intelligence des sphères armillaires de Ptolomée, et de Copernic et des globes céleste et terrestre; avec un avant-propos historique sur l'origine et les progrès de l'astronomie et de la géographie ... par M. Maclot ... Paris 1768 tabl. 58.

[Tytuł frontyśpisowy:] Atlas général et élémentaire pour l'étude de la géographie et de l'histoire moderne dirigé par le Sr. Desnos. Paris 1769.

Dzikowski M.: Kat. atlasów Bibl. Uniw. w Wilnie, s. 315—316.

1487. MAYR Beda: Dissertatio de Copernicans mundi systemate qua illud nequaquam cum sensu Scripturae Sacrae pugnare assertitur. Dillingen 1768.

1488. PALME A. L: Copernicanische Beantwortung ...; c'est-à dire, Réponse copernicienne de ... au sujet des principes de M. de Wilczek sur le lieu de la terre. Prague 1768.

1489. PONIATOWSKI Klemens: Summula philosophiae naturalibus in physica phoenomenis exornata ... Zamość 1768 k. nlb. 70.

Wg twierdzeń Kopernika; uważa, że jego system nie sprzeciwia się Pismu św.

Estr. XXV, 6.

1490. WITOSZYŃSKI Ignacy: Propositiones selectae ex universa philosophia ... Premisliae 1768 ss. nlb. 56.

M. in. o systemie Kopernika, który przyjmuje jako hipotezę.

Estr. XXXIII, 129.

1491. [KYLIAN Jacob] Causa efficiens motus astrorum ex principiis pyrotechnicae naturalis convenienter hypotesi copernicanae derivata svadetur a quodam speculatore naturae. Gedani 1769 ss. 101, tabl. 1.

Uniw. Tor.

1492. LANGIUS M. Laurentius J. J.: ... De systemate mundi Copernicano ante Copernicum nonnulla praefatus ... Boruthi 1770 k. 4.

Jag.

1493. ORPHEUS Johann: Anti-Copernicus, mundi systema Ptolemaei corrigens. Mannheim 1770.

1494. FELLER François Xavier de: Observations philosophiques sur les systèmes de Newton, de Copernic, de la pluralité des mondes. Liège 1771 ss. 180.

Wg Żebrowskiego. U Lalanda (s. 561) hasłem jest pseudonim: Flexier de Reval. Paris 1778.

Zob. też poz. 1500.

1495. VAUGONDY Robert de: Description et usages de la sphère armillaire suivant le système de Copernic. Paris 1771.

Czart.

1496. MACLOT M.: Tableau du système du monde selon Copernic. Paris 1773.

1497. USAGE du planétaire, ou sphère mouvante de Copernic, qui se trouve chez le Sr. Fortin ... Paris 1773 ss. 33.

1498. BRION M.: Tablettes astronomiques, ou abrégé élémentaire de la Sphère et des differens systems de l'Univers principalement de celui de Copernic ... Paris 1774.

1499. KOBYLAŃSKI Ignacy Adalbert: Propositiones philosophicae, ... Zamość 1780.

Zaleca teorię Kopernika.

Estr. XIX, 352.

1500. ROZMOWY filozoficzne o trzęsieniu ziemi, piorunach ..., o ułożeniu planet podług Kopernika i o wielości światów. Z franc. ... przeł. przez J. Z. Z. S. B. [Zajączkowski Jakób]. Warszawa 1780 ss. 96.

Rozm. II: Galileusz i kard. Bellarmini o systemie Kopernika jako hipotezie.

Autorem Franc. Xavier Feller? (Por. poz. 1494).

Żebrowski s. 464—465.

Racz.

1501. KOBYLAŃSKI Ignacy Adalbert: Theses philosophicae. Zamość 1782.

Tezy z fizyki; broni systemu Kopernika.

Estr. XIX. 352.

Śniadecki J.: Pochwała Kopernika... 1782, zob. poz. 1702a.

1502. PAPILLON de la Ferté Denis Pierre J.: Système de Copernic ou abrégé de astronomie. [Paris] 1783.

Estr. XXIV, 58.

1503. BAUSSE Johann Georg: Beschreibung der in Ihre Hochfürstl. Durchlauchtigkeit Frauen Louisen Dorotheen, Herzogin zu Sachsen etc. glorwür-

digsten höchste Andenkens Hochfürstlichem Cabinet befindlich gewesenem, und des systema Copernicanum vorstellenden Maschine, nebst dem Entwurf von einer Maschine zum systemate Tychonico. Danzig 1784 ss. 39.

1504. WILCZEK Ignacy: Carmina. Nova editio ... Calissii 1785.

Wiersz 524 i n. zawierają pochwałę Kopernika. Przedr. tego fragmentu: Sinko Tad.: Polski Anti Lukrecyusz. Kraków 1911, s. 107.

Estr. XXXIII, 4.

1505. KRATKOE rukovodstvo k' matematičeskoj geografii i k' poznaniu nebesnego šara, izdannoe dlja narodnych' učilišč Rossijskoj Imperii. Sanktpeterburg 1787 ss. 75.

Pierwszy podręcznik szkolny w Rosji omawiający system Kopernika.

Zob. też nast. poz.

1506. KRATKOE rukovodstvo k' fizike dlja upotreblenija v narodnych učiliščach' Rossijskoj Imperii. Sanktpeterburg 1787 ss. 141.

M. in. o systemie Kopernika.

1507. CUNNINGHAM John: An inquiry into the Copernican system. London 1789 ss. VIII, 75.

1508. LAMARCHE M.: Les usages de la sphère et des globes céleste et terrestre, selon les hypothèses de Ptolémée et de Copernic ... Paris 1790 ss. 331.

1509. GRULLA Medauro: Arte de gobernar la relojes por la equacion del tiempo. Secunda ed., con la explicacion de los circulos de la esfera y una description historial del sistema copernicano. Madrid 1792.

1510. TIRABOSCHI Gerolamo: Memorie storiche Modenesi.

T. 6 1794: m. in. mowa akademicka wygłoszona w Modenie w r. 1792 traktująca o pierwszych zwolennikach systemu Kopernika.

Tłum. pol.: Wołyński A.: Kopernik w Italii. Cz. 1. 1872 s. 48—62.

1511. VAUGONDY Robert de: Atlas d'étude pour l'instruction de la jeunesse. Paris 1797.

Mapa VI — Système de Copernic.

Jag.

1512. CONCERNING the writings and discoveries of Copernicus. *Gentleman's Mag. hist. Chronicle for the year 1797* s. 97—100.

1513. ŚNIADECKI Jan: O Koperniku Rozwiązanie zadania, które Towarzystwo Warszawskie Przyjaciół Nauk do odpowiedzi ogłosiło: Oddając hołd winny pochwały Mikołaiowi Kopernikowi pokazać, iak wiele mu winne

były nauki matematyczne, mianowicie astronomia w wieku, w którym żył: z których poprzedników, iak wiele i iakim sposobem korzystał; i jak wiele mu są winne w czasie terażniejszym. *Rocz-i TPN Warsz.* 2: 1802 s. 83—192. Odb. Warszawa 1807 Druk. X. Pijarów s. [83—192] nlb.

Uniw. Warsz.

Inne wydania, przekłady, skróty:

1. O Koperniku rozwiązanie zadania... *Nowy Pam. warsz.* 8: 1802 s. 358—366; 9: 1803 s. 84—104. Opuszczono w tym wyd. przypisy. Wyd. Fr. Dmochowski.

2. Discours sur le programme proposé par la Societé Littéraire de Varsovie: En payant un juste tribut d'éloges à la memoire de Copernic, montrer, ce que lui doivent les sciences mathématiques, notamment l'astronomie, au siècle où il vécut; ... [Tłum. i wyd.: Walerian Tęgoborski] Varsovie 1803 ss. nlb. 8, 78+46.

Przypisy Śniadeckiego zastąpił tłumacz własnymi.

Uniw. Tor.

O niezadowoleniu autora z lichego przekładu: Śniadecki J.: Korespondencja ... Listy z Krakowa. T. 2. Wrocław 1954 s. 355.

3. A concise view of the Copernican system of astronomy. By Muoluwee Ubool Khuer, Under the superintendence of W. Hunter M. D. Calcutta ... Calcutta 1807 k. 37.

Skrót rozprawy Śniadeckiego w jęz. perskim.

4. O Koperniku. W tegoż: Pisma T. 1. Żywoty uczonych Polaków. Wilno 1814 s. 145—307.

Uniw. Warsz.

5. O Koperniku. W tegoż: Pisma rozmaite. Wilno 1818 s. 145—307.

Uniw. Tor.

6. Discours sur Nicolas Copernic ... Essai d'une réponse à la question proposée par la Societé Littéraire de Varsovie l'an 1801. En payant un juste tribut d'éloges... trad. du polonais par W. Tęgoborski ... Varsovie 1818 ss. 134.

Uniw. Tor.

7. Discours sur Nicolas Copernic. Paris 1820 ss. 103.

Wydanie ukazało się z inicjatywy Adriana Krzyżanowskiego. Przekład Tęgoborskiego poprawił Śniadecki.

Ks. M.

8. [O Koperniku. Tłum.: Anastas'ewič Vasilij Grigor'ewič] Sankt-Peterburg 1821.

Wg Houzeau-Lancaster.

9. Prize essay on the literary and scientific labors of Copernicus, the Founder of modern astronomy... Transl. from the French ... by Justin Brenan. [Wraz z dodaniem uwag Brinkleya] Dublin 1823 ss. 66.

Rec.: *The Courier* 22 IX 1823.

Czart.

W związku z tym tłumaczeniem:

Brenan Justin: List..., tłumacza rozprawy Śniadeckiego na język angielski, do Profesora [Adriana] Krzyżanowskiego, z Dublina, 2 marca 1824. W: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 3 1875 s. 19—26.

Odpowiedź Śniadeckiego. W: Kraushar A.: Tow. Warsz. Król. Przyj. Nauk T. 6: 1905 s. 77—78.

Krzyżanowski Adrian: List ... do Justina Brenan. Warszawa w listopadzie 1824. W: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 3 1875 s. 26—28.

[Grzymała Franciszek] Gr. Fr.: O Koperniku (*Z Rozm. warsz.*), *Rozm.* (Lwów) 1825 nr 1 s. 4—6.

[Podczaszyński Michał]: O tłumaczeniu na język angielski rozprawy Jana Śniadeckiego O Koperniku przez Justyną Brennan, Irlandczyka, uwagi nad nią doktora Brinkley i odpowiedź Jana Śniadeckiego. *Dz. warsz.* 1825 t. 1 s. 81—96.

Przedr. W: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 2 1873 s. 59—65.

10. The mejmua shemsi. A summary of the Copernican system of astronomy. Transl. into Persian, under the Superintendence of W. Hunter. A new ed. ... Calcutta 1826 k. 37. 2. wyd. w jęz. perskim.

Kórn.

11. Di Niccolò Copernico, astronomo polacco ... trad... dal ... Bernardo Zaydler ... con aggiunte. Fiesole 1830 ss. X, 192, ilustr. Dodatki od tłumacza: 1. Wiadomość o pomniku Kopernika w Warszawie; 2. Uwagi dr Binkleya nad rozprawą Śniadeckiego; 3. Odpowiedź Śniadeckiego na te uwagi; 4. Odpowiedź baronowi Zach na jego twierdzenie, że Kopernik nie był Polakiem.

Nar.; odb. dodatków tłumacza posiada Ossol.

12. Ueber Copernicus. *Preuss. prov. Bl-r* Bd. 8: 1832 s. 547—568.

Skrót w tłum. niem. Hoppego oraz Nachtrag Wutzkego.

Uniw. Tor.

13. O Koperniku. W: tegoż: *Dzieła* T. 2 Warszawa 1837 s. 93—206.

14. O Koperniku. W: Polkowski I.: *Kopernikijana*, T. 2 1873 s. 5—57.

15. Wpływ nauki Kopernika na wynalazki późniejsze i stan dzisiejszy astronomii. W: *Złota przędza poetów i prozaików polskich*, red. P. Chmielowski. T. 4 1887 s. 835—837.

Toż, W: Chmielowski P.: *Obraz literatury polskiej*, T. 1 Warszawa 1898 s. 582—584. *Fragm. pracy Śniadeckiego*.

16. Układ świata na biegu ziemi zasadzony jest własnym dziełem i wynalazkiem Kopernika. Fragment rozprawy o Koperniku napisanej w r. 1802. *Życie Nauki* 1951 nr 5—6 s. 521—523.

17. Rozwiązanie zadania... O Koperniku. [Wybór i wstęp:] Roman Żuliński. *Życie Szk. Wyzsz.* 1953 nr 2 s. 55—71.

Nowe wyd. pol. zob. poz. 1842, 1863a.

Historię pracy zawiera: Śniadecki J.: *Korespondencja ... Listy z Krakowa*. T. 2. Wrocław 1954 s. 329—433, 342—344.

Poza tym pozycji tej dotyczą:

Albertrandy Jan: *Mowa... przy zagajeniu czwartego posiedzenia publicznego*. Dnia 16 listopada 1802 roku. *Rocz-i TPN Warsz.* T. 2: 1803 s. 254—258.

Bar[auński] H[enryk]: Jan Śniadecki o Koperniku. *Nowy Świat* R. 4: 1953 nr 21 s. 3, ilustr.

Chameówna Mirosława: *Studia Jana Śniadeckiego nad życiem i dziełem Mikołaja Kopernika*. (Materiały). *Studia i mat. z dziejów nauki pol.* I: 1953 s. 80—101.

Kowalczewski Mieczysław: Śniadecki o Koperniku. *Urania* 1923 nr 3—4, s. 81—83.

Nowaczyński Adolf: Kopernika „odkrył” Śniadecki. *Kur. pozn.* 1937 nr 262.

Por. też poz. 1174 i 1269.

1514. WAR es am Schlusse des 18. Jahrhunderts völlig erwiesen, ob die Erde um die Sonne oder die Sonne um die Erde sich bewege? Zittau 1802.

1515. LEÇONS d'un père à son fils sur les systèmes du monde, ou l'hypothèse Copernicienne démontrée par les machines de Loysel, seul élève de M. Fortin, avec les explications de H. Raymond ... Paris 1805 ss. 32, tabl. 15.

1516. Das MERKWÜRDIGSTE des Kopernikanischen Weltsystems ... Nürnberg 1805.

1517. MERCIER Louis: De l'impossibilité du système astronomique de Copernic et de Newton. Paris 1806 ss. XXXIX, 318.
Nar.

1518. KOKAN Shiba: Kopernikus-tenmon-zukai. Edo [Tokio] 1808.
W jęz. japońskim; książka wyjaśniająca teorię Kopernika, bogato ilustr.

1519. I. A.: Razrušenie kopernikovej sistemy. Rossijskoe sočinenie. Moskva 1815 ss. 99.
Pozn. TPN

Rec.: M., *Vestnik Evropy* č. 79: 1815 s. 118—130. Pirogov N. I.: Dnevnik starogo vrača. Sočinenija. T. 2. Kiev 1910, na s. 146 podaje, że autorem jest Sokol'skij.

1520. GALILEI Galileo: Memorie e lettere inedite... Modena 1818—1821.
Z treści: T. I: Scritto al Mazzoni in difesa del sistema di Copernico (1597). Lettere del Galileo in difesa del sistema di Copernico. Lettera del G. a madama Cristina granduchessa in difesa del sistema copernicano (1613—14). T. 2: Risposta del Galileo a Francesco Ingoli in difesa del Copernico (1624).

1521. KILKA słów o Koperniku i o dwóch stronnikach jego. (z niemieckiego pisma C. A. Semlera) *Rozm.* (Lwów) 1818 nr 6.

1522. WEDEL G. Wilhelm: Vorlesung wider das Copernicanische Sonnensystem, worin dessen Basis, dass die Erde um die Sonne sich wende als grundfalsch dargestellt wird. Kiel 1820.

1523. HAMANN Johann Georg: Schriften. T. 5. Berlin 1824.
s. 24: wypowiedź przeciwko kopernikańskiemu systemowi.

1524. DISPEK Abraham Levi: Mathematisch-begründetes Bedenken gegen das Kopernikanische Weltsystem und Ehrenrettung des Tycho Brahe, wie auch des wörtlichen Sinnes der Bibel. Frankfurt a/M. 1822 ss. XVI, 55 + Anhang ss. 32.

1525. PRESCOT Bartholomeo: The inverted scheme of Copernicus with the pretended experimentes upon which his followers have founded their hypotheses of matter and motion, compared with facts... Liverpool 1822 ss. 216.

1526. SCHARFF Gottfried: Kurze Übersicht des Copernikanischen Welt-

systems zur besseren Erklärung des von mir gefertigten Planetarium und Telluriums, nebst einer Nachricht von Copernicus Leben. Thorn 1824 ss. 15.

Tłum. pol.: Krótka wzmianka o systemacie Kopernika, dla lepszego objaśnienia sporządzonego przeze mnie aparatu ... z dołączeniem wiadomości o życiu Kopernika... Warszawa 1826 ss. 12.

Körn.

1527. APARAT astronomiczny Scharfa z Torunia. *Gaz. warsz.* 8 IX 1826 nr 143.

Zob. też poz. 244.

1528. ELZNER: [Zawiadomienie o odczycie o systemie Kopernika]. „Mam zaszczyt uwiadomić ...” *Kur. warsz.* 1827 nr 124 s. 509.

Rec. odczytu: tamże, nr 129 s. 529. Polemika: Elzner, tamże nr 138 s. 571.

1529. GERCEN Al ksandr Ivanovič: Analitičeskoje izloženie solnčnoj sistemy Kopernika [art. ogłosz. w r. 1833 w nieznanym mi czasopiśmie]. Przedr. w tegoż: Po'noe sobranie sočinenij i pisem. T. 2. Petrograd 1915 s. 91—105 oraz w: Sobranie sočinenij T. 1. Moskwa 1954 s. 36—51, komentarz s. 483—484.

1530. HUNTER J.: On the introduction of the Copernican theory into England. *Monthly Notices Astron. Soc.*, 3 : 1836.

1531. POSELGER: Ansicht des Copernicus von der Präcession der Nachtgleichen. *Ber-e über Verh-en Akad. Wiss. Berlin* 1837 s. 93.

1532. WHEWELL William: History of the inductive sciences. London 1837. T. 1, rozdz. 3: The reception and developement of the Copernican theory. Tłum. niem.: Geschichte der inductiven Wissenschaften... T. 1 Stuttgart 1840, s. 378—416. Uniw. Tor.

1533. LIBELT Karol: O astronomii w Polsce. *Tyg. liter.* (Poznań) T. 3 1840 nr 37 oraz w tegoż: Pisma pomniejsze T. 3 s. 167—170. Przedr.: Polkowski J.: Kopernikijana. T. 2 1873 s. 101—102.

1534. HUBE Karol: O zasługach Mikołaja Kopernika w astronomji na posiedzeniu publicznem Towarzystwa Nauk. Krak. dnia 14 lutego 1834 r. czyta... *Rocz. TN Krak.* R. 16 : 1841 s. 245—265.

Przedr.: Polkowski J.: Kopernikijana. T. 2 1873 s. 89—100.

1535. MATALÊNE L. P.: L'Anti... Copernic. Astronomie nouvelle qui prouve, que les systèmes de Ptolémée et de Copernic sont faux, que le soleil n'a pas un mètre de diamètre... Paris 1842 ss. IV, tabl. 6.

Rec. Braun M[aksymilian], *Tyg. liter.* (Pozn.) R. 5: 1842 nr 49—52.

Uniw. Łódź.

1536. [MATALÈNE L. P.:] Grand secret de l'exagération des calculs Coperniciens sur les distances et les grosseurs des astres dévidé par ... Paris 1843 ss. 14.

1537. RYCHTER Ignacy Lojola: Trzecie stulecie sławy Kopernika. *Kur. warsz.* 1843 nr 18.

1538. „ANGLO-AMERICAN”: Copernicus refuted: or the true solar system. Baltimore 1846.

1539. HUMBOLDT Alexander: Kosmos. Entwurf einer physischen Weltbeschreibung. Bd. 2. Stuttgart 1847.

s. 341—353, Anmerk. s. 496—506: o systemie Kopernika. Tłum. pol.: Jan Baranowski: Obraz postępu nauk astronomicznych i fizycznych w XVII stuleciu, *Prz. nauk.* 4: 1848 nr 17—18. Odb.

Przedr.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 1. 1873 s. 197—210.

Uniw. Tor.

1540. De MORGAN A.: On the opinion of Copernicus with respect to the light of the planets. *Monthly Notices Astron. Soc.* 7: 1847 s. 290 i n.

1541. [KRZYŻANOWSKI Adrian]: Mikołaj Kopernik i Jan Śniadecki astronomowie polscy. *Rocz. Strąbskiego na r. 1852* (1851) s. 1—7.

Przedr.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 3. 1875 s. 8—18.

1542. SCHÖPFFER [C.]: Die Erde steht fest. Berlin 1851. 5. Aufl.

Tłum. ros.: Zemlja nepodviżna. Petrograd 1876.

Tłum. ang.: The earth stands fast. Transl. for and ed. by J. W. de Peyster with notes and supplement by Frank Allaben, New York 1900.

1543. APELT E[rnst] F[riedrich]: Die Reformation der Sternkunde. Jena 1852

s. 116—166: o Koperniku.

1544. SCHÖPFFER C.: Die Bibel lügt nicht. Nordhausen 1854.

Przeciwko Kopernikowi.

1545. De MORGAN A.: The progress of the doctrine of the Earth's motion, between the times of Copernicus and Galileo, being notes on the antegalilean Copernicians. *Compan. to Alm.* 28: 1855 s. 5—25.

1546. KEPLER Johannes: Opera. Ed. Frisch. Francofurti.

T. I 1858: Apologia Tychoonis (Brahe) contra Ursum (Raimarum Dithmarsium) I. wyd., napisana w 1601 r. s. 245—246: o fałszerstwach dokonanych na I. wyd. De revolutionibus.

1547. MAY Andrzej: Kurzer Überblick der wichtigsten astronomischen Leistungen von Copernicus. *Jber d. Staatsgymn. in Rzeszów f. d. Schuljahr 1858* s. 3—34.

1548. GSCHWANDER S.: Ptolomäus, Copernicus, Keppler, Newton, Laplace, Kant, Entwicklungsgang der Astronomie. Wien 1859.

1549. BECKMANN Franz: Zur Geschichte des kopernikanischen Systems. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 2 : 1861/63 s. 227—276, 320—358, 659—669; Bd. 3: 1864/66, s. 398—434, 644—661.

Cz. I także jako odb. Braunsberg 1861 ss. 43.

Uniw. Tor.

1550. AGONES mathematici ad arcem copernicani systematis. Paris 1863.

1551. BERTRAND Joseph: Les fondateurs de l'astronomie moderne. Copernic, Tycho-Brahe, Kepler, Galileo, Newton. 2-e éd. Paris 1865 ss. XVI, 391. Nast. wyd. 1866 i ok. 1880.

1552. JEEBER F. J.: O Koperniku slavnem polském hvězdári. Praha 1865 ss. 9.

1553. ZIENKOWICZ Leon [Lach z Lachów, pseud.]: Słówko o Koperniku i jego systemie. *Tyg. ilustr.* T. 11 : 1865 nr 299.

Przedr.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 2 1873 s. 301—305.

1554. The THEORIES of Copernicus and Ptolemy by a wrangler. London 1867.

1555. HOFFMANN E.: Das Weltsystem das Nicolaus Kopernikus. Frankfurt 1868 ss. 35.

Uniw. Wrocl.

1556. ZÖCKLER: Kopernikus oder Ptolemäus? *Beweis d. Glaubens* 4 : 1868 s. 248—255.

1557. PFAFF F.: Kopernikanisches System und seine Gegner. *Beweis d. Glaubens* 5 : 1869 s. 278—287.

1558. [FALB Rudolf:] Die ersten Freunde und Gegner des Kopernikus. *Sirius* (Leipzig) 3 : 1870 s. 20 i n.

1559. STEINSCHNEIDER M.: Copernicus nach dem Urteile des David Gans, jüdischen Astronomen, der mit Tycho de Brahe in Verbindung stand. *Z. f. Mathem. Phys.* 16 : 1871 s. 252—253.

1560. STÉVART Armand: Procès de Martin Étienne van Velden Professeur à l'Université de Louvain. Brüssel 1871.

Por. poz. 1605.

1561. BECKER Joannes F.: De veroordeeling van't systeem van Copernicus gerechtvaardigt. *s'Hertogentoch* 1872 ss. 37.

1562. CHMYROV M. : Kopernikovoje delo. Moskva 1872.

1563. DURDIK Josef: O velikem hvězdaři Kopernikovi. *Osvěta* 1872 nr 18. Odb. Praha 1872 ss. 46.

Ossol.

1564. OLIVIERI Maurizio Benedetto: Di Copernico e di Galileo. Bologna 1872 ss. XXXI, 133, 3 nlb.

Rec.: *Civiltà cattol.* A. 23: 1872 v. 6 s. 326—334.

Ossol.

1565. KOWALCZYK Jan. Mikołaj Kopernik i jego układ świata. Warszawa 1872 ss. 119.

Rec.: R., *Bibl. warsz.* 1873 t. 1 s. 177—178.

1566. ASTRONOMISCHE Unterredung über die Untrüglichkeit des Kopernikanischen Sonnensystems. St. Louis 1873.

1567. CHIAF P.: Macchina astronomica secondo il sistema Copernicano. Brescia 1873 ss. 16.

1568. DUBICKIJ J.: O Kopernike, kak vrače, geograf, geometre, diplomate i filosofe-astronome. Riga 1873, zob. poz. 2003.

1569. DURDIK Josef: Kopernik a Kepler. *Osvěta* 1873 s. 123—134.

1570. DURDIK Josef: O pokroku přírodních věd. Popul. výklady. Praha 1873.

s. 1—4: o Koperniku; 40—41: o praskim rukopisě De revolutionibus; 41—55: o Koperniku i Keplerze.

1571. HÓRNIK Michał: Porjedżene hwězdařstwo a Mikławsch Kopernik. K 400 lětnomu narodnomu dnju M. Kopernika. Budyšin 1873 ss. 16.

Nar.

1572. KRAMSZTYK Stanisław: Astronomja przed Kopernikiem i po Koperniku. *Kłasy* 1873 nr 399 s. 126—129.

1573. WOLYŃSKI Artur: Relazioni di Galileo Galilei colla Polonia esposte seconde i documenti per la maggior parte non pubblicati ... *Arch. stor. ital.* Ser. III, t. 17. Odb. Firenze 1873 ss. 138.

1574. BOETHKE [Karl]: Welchen Grad der Gewissheit misst Copernicus seinem System bei? *Thorn. ostdt. Ztg.* 10 I 1874.

Streszcz. odczytu wygłoszonego w Copernicus-Verein.

1575. GRĄBCZEWSKI A.: Stosunki Galileusza z Polską. *Kal. warsz. pop. nauk.* 1874 (1875).

1576. HÜSSENER Herman: Des Copernicus Gründe für die Bewegung der Erde. K. Wilhelms-Gymn. in Berlin, XIV. Jahresber. 1874 s. 3—30.

Ks. M.

1577. GRÜN D.: Über das ptolomäische und copernicanische Weltsystem. Wien 1875.

1578. BERTI Domenico: Copernico e le vicende del sistema copernicano in Italia nella seconda metà del sec. XVI e nella prima metà del XVII. Roma 1876 ss. 255.

Rec.: Ciampi I., *Nuova Antol.* 11: 1876, v. 2 s. 111—120; Conti A., *Arch. stor. ital.*, ser. III, 23: 1876, s. 322—327, *Edinburgh Rev.* 1877 July s. 102—118; Favaro A., *Z. f. Mathem. Phys.* 21: 1876 s. 85—96; Günther S., *Vjschr. d. Astron.* Ges. 13: 1878 s. 42; Gilbert P., *Rev. d. questions scient.* 1: 1877, s. 353; *Civiltà cattol.* A. 27: 1876 v. 10 s. 443—457.

Ks. M.

Thum. pol.: Kopernik i przygody systemu Kopernikowego w Italji w drugiej połowie XVI i w pierwszej XVII stulecia. Thum. i uzup.: A. Wołyński. *Bibl. warsz.* 1878 t. 3 s. 253—271, t. 4 s. 200—212, 353—381.

Rec.: *Gaz. lwowska* 1879 nr 37.

1579. WOLYŃSKI A[rtur]: Kopernik i Galileusz. *Aten.* 1876 nr 11 s. 55—85.

1580. SINDICO [Pietro]: Réfutation du système de Copernic, exposé en dix-sept lettres qui ont été adressées à feu M. Le Vernier ... Paris 1878 ss. 287.

Ks. M.

1581. WOLYŃSKI Artur: Stosunki Galileusza z Polską. *Tyg. ilustr.* 1878 nr 117—125.

Rozdz. 2: Kopernik i Galileusz i ich wzajemny stosunek.

1582. BILLHARZ A.: Der heliocentrische Standpunkt der Weltbetrachtung. Stuttgart 1879 ss. XVI, 326.

1583. GOIRIENA Francisco de: Impugnacion del sistema Copernico y exposicion del vulgar. par ... presbitero capellan de Arrazua en Vizcaya. Paris 1879 ss. 34.

Thum. franc. tamže, 1880 ss. 49.

Estr. VI, 241.

1584. SINDICO [Pietro]: Le Système de Copernic, comparé avec le ciel. Paris 1879 ss. 8.

1585. SINDICO [Pietro]: Le Système de Copernic en face de l'observation. Paris 1879 ss. 7.

1586. GÜNTHER S[iegmund]: Der Wapowski — Brief des Copernicus und Werner's Tractat über die Präcession. *Mitt-en Copp. Ver. H. 2*: 1880 s. 1—11. Odb. Thorn 1880 ss. 11.

Uniw. Tor.

1587. SINDICO [Pietro]: Le Système de Copernic, mis à l'épreuve d'après ses propres théories. Paris 1880 ss. 35.

1588. O NAJCIEKAWSZYM odkryciu Kopernika. *Gość [kalend.]* 1881 s. 66—68. Jag.

1589. NATORP: Die kosmologische Reform des Kopernikus in ihrer Bedeutung für die Philosophie. *Preuss. Jb. Bd. 49*: 1882 H. 4 s. 355—375.

Ks. M.

1590. SINDICO [Pietro]: C'est le ciel qui tourne et non la terre, preuves à l'appui. Paris 1884 ss. 11, tabl. 1.

1591. SINDICO [Pietro]: Le Système de Copernic jugé d'après ses propres théories, exposées dans „L'Astronomie populaire” de M. Camille Flammarion. Paris 1884 ss. 48.

1592. ZANTONELLI Giuseppe: Filosofia naturale. Osservazioni critiche sul sistema di Copernico e analogie con quelle di Tolomeo. Napoli 1884 ss. VIII, 415.

1593. VÝVIN Kopernikovej sústavy slonečnej. *Slovenské Pohl. 5*: 1885 s. 269—275.

1594. FAVARO Antonio: Postille galileiane autografe all'opera „De revolutionibus orbium coelestium” di Niccolò Copernico, pubbl. ed illustr. de... Modena 1887.

1595. SINDICO [Pietro]: Les Coperniciens dans l'embarras. Paris 1887 ss. 28.

1596. SINDICO [Pietro]: L'Immobilité de la terre graphiquement démontrée au moyen d'un fil à plomb. Paris 1888 ss. 12, tabl. 1.

1597. GRUOSSO Donatantonio: Obiezioni al sistema copernicano, ossia trattello di astronomia con cui si prova che la terra non ha moto annuo. Potenza 1890 ss. 140.

1598. [KRAMSZTYK Stanisław] K. S.: Czego nas Kopernik o obrotach ziemi nauczył, pierwsze początki astronomji, w sposób dla każdego zrozumiały wyłożył... Warszawa 1890 ss. 62, ilustr. 1.

Wyd. 4. uzup. przez Jana Krassowskiego, tamże, 1918 ss. 52
Uniw. Warsz.

1599. LINSMEIER A.: Über die physikalischen Schwierigkeiten die einer raschen Ausbreitung des Kopernikanischen Weltsystems entgegenstanden. *Natur u. Offenb.* 36 : 1890.

1600. RADENTE Alberte: Lo studio cosmografico anticopernicano. Napoli 1890.

1601. Ein ZWEIFLER am Kopernikanischen Sonnensysteme und Verleumder von Humboldt, Lamont und Gauss. *Sirius* (Leipzig) 18: 1890 H. 6.

1602. FAVARO Antonio: Nuovi studi galileiani. *Mem. Ist. Ven. Sc., Let. Arti* V. 24 : 1891 s. 7—430.

Z treści: 3. Postille galileiana all' opera capitale di Niccolo Copernico. 6. La inedita „Disputatio de situ et quiete terrae contra Copernici systema” indirizzata da Francesco Ingoli a Galileo Galilei con la inedita risposta di Giovanni Keplero. 15. L'ultima fase della lotta contro il sistema copernicano.

1603. FAVARO Antonio: Sopra una scrittura inedita di Giovanni Keplero intorno al sistema copernicano. *R. c. Accad. Lincei* V. 7 : 1891 fasc. 1 s. 18—24.

1604. LINSMEIER A., Isenkrahe C. Th.: Die Copernicanische Hypothese und die Sinnestäuschungen. *Philos. Jb.* 4 : 1891 s. 1—8, 7 : 1894 s. 408—423.

1605. STÉVART Armand: Copernic et Galilée devant l'Université de Louvain: Procès de Martin-Etienne van Velden. Liège 1891 ss. 213.

Por. poz. 1560.

1606. TROILO B.: Sopra uno scrittura inedita di Gio. Keplero intorno al sistema copernicano. Roma 1891 ss. 7.

1607. CANTOR Moritz: Vorlesungen über Geschichte der Mathematik. Bd. 2 Leipzig 1892.

Nast. wyd. 1913. O Koperniku m. in. s. 470—472.

1608. MONCHAMP Georges: Galilée et la Belgique. Essai historique sur les vicissitudes du système de Copernic en Belgique. St.-Trond 1892.

1609. HAGEN J. G.: Das Copernicanische Sonnensystem. *Stimmen aus Maria-Laach* 47: 1894 s. 49—54, 181—190, 287—293.

1610. TULEJA Józef: Jak świat przyjął dzieło M. Kopernika „De Revolutionibus”. Odczyt... w auli Politechniki [lwowskiej] dnia 30 kwietnia 1894, [Lwów ... 1894] s. 3—11.

[Sprawozd. roczne Tow. Brat. Pom. słuch. Politechniki lwowskiej za r. 1893/4?] Nar.

1611. [JABŁOŃSKI J. K.] 44: A ona jednak się — nie obraca. Kraków 1896 ss. 63.

Poglądy antykopernikańskie. Nazwisko autora wg Estreichera i Bara.

Rec.: Drzewiecki Józef: Przeciwnik Kopernika. *Niwa* R. 26: 1897 nr 23—27. Jako autora podaje Karola Czerneho.

1612. Mikulaš KOPERNIK, veľký astronom slovanský. *Rovníank. Nár. kal.* 4: 1896 s. 75—80.

1613. SAPRUK F. F.: Die Erde steht, die Sonne geht, oder ein neuer Feldzug gegen das Kopernikanische Weltsystem auf den Gebieten der Mathematik, Physik, Astronomie, Geologie und Meteorologie. Loretto 1896 ss. 98.

1614. KOPERNIK a jeho protivníci. *Slovenské Listy* 1: 1897 č. 8 i 9.

1615. MÜLLER Adolf: Die Sonnenflecken im Zusammenhang mit dem Copernicanischen Weltsystem. Ein Beitrag zur Galilei-Literatur. *Stimmen aus Maria-Laach* 52: 1897 s. 361—372.

HÄBLER Th.: Über 2 Stellen in Platos Timäus u. im Hauptwerke von Copernicus... Grimma 1898, zob. poz. 1262.

1616. LYNN W. T.: Copernicus and Regiomontanus. *Observatory* 22: 1899 s. 162—163.

1617. BRICARELLI Carlo: Di N. Copernico fondatore dell astronomia moderna. *Civiltà Cattolica* Ser. XVII, vol. 6: 1900.

1618. HOLDEN Edward S.: Stories of the great astronomers. New York 1900 ss. XXIV, 225.

W rozdz. 2 o Koperniku.

1619. LANGE J. R. L.: The Copernican system: the greatest absurdity in the history of human thought [b. m. w.] 1901.

Wg D. Stimson (poz. 1654).

1620. SPOONER W. W.: Great Copernican myth; a review of Algol by de Peyster and Allaben. Tivoli N. Y. 1901.

1621. JACOBI Max: Otto von Guericke als Astronom und Meteorologe. Eine Studie für Geschichte der Copernikanischen Weltanschauung. *A. tpr. Mschr.* Bd. 39: 1902 s. 597—606.

Uniw. Tor.

1622. SAPORTA Antoine de: Coperniciens et Anticoperniciens. *Mém. Acad. Sc. agricult.* 19 : 1902 s. 127—162.

1623. SCHWEDER G.: [O systemach Kopernika i de Brahe.] *Korresp.—bl. Naturf. Ver. Riga* 15 : 1902 s. 124—125.

Streszczenie wygłoszonego referatu.

1624. CERASKI [Witold Michał H.]: Kopernik i Ticho Brage. *Naučnoe Slovo* 1903 nr 1 s. 27—39.

1625. HARPERATH Ludwig: Sind die Grundlagen der heutigen Astronomie, Physik, Chemie haltbar? Beitrag zur Lösung der „Welträtsel“ gestützt auf Berzelius und Koppernikus. Berlin 1903 ss. 67.

Rozdz. 4: Die dreifache Bewegung der Erde nach Koppernikus Revolution...

1626. JACOBI Max: Die kosmische Naturanschauung bei Otto von Guericke. Eine Studie zur Geschichte des copernikanischen Weltsystems. *Z. f. Naturwiss -en* 75 : 1903 s. 179—185.

1627. SCHMIDT R.: Nikolaus Kopernikus und die Sichtbarkeit des Merkur... *Sirius* (Leipzig) 36 : 1903 s. 233—235.

Toż anonim., *Magdeb. Ztg* 11 V 1903.

1628. SŁOWIKOWSKI Józef: La signification des figures de Copernic et de Keppler dans la nature, la science et la technique. Znaczenie figur Kopernika i Kepplera w przyrodzie, nauce i technice. Warszawa 1903 ss. XII, 125, tabl. 12.

Rec.: Drexler I., *Prz. filoz.* 8 : 1905 nr 4 s. 343.

Ks. M.

NICOLAI COPERNICI THORVNENSIS
DE
REVOLUTIONIBVS ORBIVM CAELESTIVM
LIBRI VI.

EX AVCTORIS AUTOGRAPHO
RECVI CVRAVIT SOCIETAS COPERNICANA THORVNENSIS.

AVGVST
GEORGI BOACHMO EBRETI DE LIBRIS REVOLVTIONVM
NARRATIO PRIMA

THORVNI
SVMPVIBVS SOCIETATIS COPERNICANAE
MDCCLXXIII

NICOLAUS COPPERNICUS

AUS THORN

ÜBER DIE KREISBEWEGUNGEN DER WELTKÖRPER.

ÜBERSETZT UND MIT ANMERKUNGEN

VON

Dr. C. L. MENZZER.

DURCHGESEHEN UND MIT EINEM VORWORT

VON

Dr. MORITZ CANTOR.

HERAUSGEGEBEN

VON DEM COPPERNICUS-VEREIN FÜR WISSENSCHAFT UND KUNST ZU THORN.

— 1045 —

THORN, 1879.

DRUCK UND VERLAG VON ERNST LAMBECK.

1629. ALLIX G.: Pascal et le système de Copernic. *Bull. Acad. delph.* 1904 s. 267—295.

1630. FÖRSTER Wilhelm: Zur Entwicklungsgeschichte der Lehre von der Erdbewegung. *Himmel u. Erde* 16 : 1904 s. 350—364.

O Ptolemeuszu i Koperniku.

1631. HOLDEN Edward S.: Copernicus (1472—1543) *Popul. Sc. month.* 65 : 1904 s. 109—132; *Scient. Amer. Suppl.* 58 : 1904. Odb.

1632. HUTCHINS C. C.: Ptolemaic and Copernican systems of Galileo. *Popul. Astron.* 12 : 1904 s. 442—450.

1633. JACOBI Max: Fontenelle in der Geschichte des copernikanischen Weltsystems. *Weltall* 4 : 1904 s. 139—141.

1634. PIERREL: Réfutation du système de Copernic (2. éd.) Macon 1904 ss. 8.

Rec.: Buszczyński B., *Mitt-en Copp. Ver.* H. 16 : 1908 s. 18.

Wyd. 3: tamże 1909 ss. 24.

1635. FAVARO Antonio: Galilei condannò mai il sistema copernicano? *G. d'Italia* 21 VIII 1905.

1636. UHLE O. A.: Kopernikus und Egbert Müller. Klein Zschachwitz 1906.

1637. LYNN W. T.: Early Copernicans. *Observatory* 30: 1907 s. 460—462.

O jednym z pierwszych w Anglii zwolenników teorii Kopernika — John Wilkins, 1614—1678. (Zob. poz. 1381).

1638. NEISSNER Karl: Ptolomäus oder Kopernikus? Eine Studie über die Bewegung der Erde und über den Begriff der Bewegung. Leipzig 1907 ss. IV, 153.

Ks. M.

1638a. DUHEM Pierre: Sodzein ta phainomena. Essai sur la notion de théorie physique de Platon à Galilée. *Ann. Philos., chrét.* 1908. Odb. Paris 1908 ss. 143.

Wiele o Koperniku, m. in. rozdz. 5: Copernic et Rhaeticus.

Jag.

1639. ROBERTSON Charles: Modern geography and the Copernican hypothesis. [London?] 1908.

1640. STAHL Leonhard: Kopernikus und das neue Weltsystem. Berlin [1908] ss. 135, ilustr.

Ks. M.

1641. MÜLLER Adolf: Galileo Galilei und das kopernikanische Weltsystem. Freiburg i Br. 1909 ss. XII, 184.

Rec.: *Riv. Astron. A.* 3 : 1909 s. 318—328. Bricarelli Carlo, *Civiltà cattol.* 1909 v. 4 s. 433—450.

1642. WOHLWILL Emil: Galilei und sein Kampf für die kopernikanische Lehre. Leipzig Bd. 1 1909 ss. 646, Bd. 2 1926 ss. 435.

Streszczenie 1-go tomu: *Weltall* 12 : 1912.

Rec.: Simon M., *Hist. Z.* 106: 1911 s. 372—375. — Günther S., *Mitt-en zur Gesch. Med. Naturwiss. Jg.* 9: 1910 s. 117 i n. — Wieleitner, *tamże* Jg. 25 : 1926 s. 78—79.

1643. DANNEMANN Friedrich: Die Begründung des heliocentrischen Weltsystems durch Kopernikus. W tegoż: Die Naturwissenschaften in ihrer Entwicklung und in ihrem Zusammenhange dargestellt. Bd. 1 Leipzig 1910 s. 315—324; w wyd. 2 Bd. 1 1920 s. 403—416.

1644. POSKE F.: Galilei und sein Kampf für die Kopernikanische Lehre *Preuss. Jb.* Bd. 143 : 1911 s. 71—86.

1645. KISTNER Adolf: Im Kampf um das Weltsystem. (Kopernikus und Galilei). Leipzig [przedm:] 1912 ss. 98. Voigtländers Quellenbücher, 39.

Rozdz. „Kopernikus und seine Lehre” s. 20—39 zawiera wyjątki: Commentariolusa, De revolutionibus, fragment Retyka Narratio prima oraz fragment listu Osiandra do Kopernika (poz. 77—78).

Uniw. Tor.

1646. Poz. usunięta w czasie druku.

1647. PIERREL: Le triomphe d’Uranie (système Pierrel): la terre centre. Macon 1913 ss. 15.

Inne wyd.: 1915, 1920.

1648. DUHEM Pierre: Le système du monde. Histoire des doctrines cosmologiques de Platon à Copernic. Paris 1913/17.

Praca niedokończona, nie doprowadzona do Kopernika.

1649. HUNZINGER A.: Kopernikanische Wendungen. *Noris* 1913 s. 39—48.

1650. THIÉBAUD Georges: Copernic et Galilée. *Patriote* 24 II 1913.

1651. METGER C.: Giordano Bruno als Vorkämpfer für das Copernikanische Weltsystem. *Sirius* (Leipzig) 49 : 1916 s. 135—137.
1652. FLAMMARION Camille: Kopernik et la Pologne. *Polonia* 1917 nr 32: 11 VIII.
1653. KLEIN L.: Das Kopernikanische System im Schulunterricht. *Sirius* (Leipzig) 50 : 1917 s. 136—140.
1654. STIMSON Dorothy: The gradual acceptance of the Copernican theory of the universe. New York 1917 ss. 141.
Zob. też poz. 79.
Uniw. Tor.
1655. SIGHINOLFI Lino: Da Copernico a Galileo. *Atti e Mem. del. Deput. di Storia Patria prov. Romagna* 1917—1918 s. 198 i n.
1656. WATSON A.: Copernicus. *J. Roy. Astron. Soc. of Canada* 13 : 1919 s. 264—282.
Toż, [skrót] *Engl. Mechanic...* 110 : 1919 s. 74—76.
1657. KONIUSZEWSKI W. Nałęcz: O odkryciach i naukach Kopernika, Darwina, Marxa. Odczyt popularny. Chicago 1922 Księg. Lud. ss. 31.
1658. UNGANIA Emilio: Einstein e la sua relatività, esame critico. L'errore Copernicano. Bologna 1922 ss. 210.
Uniw. Lubl.
1659. Poz. skreślona w czasie druku.
1660. BAČEVAROV M.: Naučното delo na Kopernika. *Pol.-balg. Pregl. God.* 5 : 1923 nr 14/15 s. 110—115, ilustr.
Jag.
1661. BATAILLON Marcel: Charles-Quint et Copernic. Documents inédits. *Rev. de Pol. A.* 1: 1923 nr 1 s. 131—134; *Bull. hispan.* 1923 nr 4—5.
Zob. też poz. 1679.
1662. BECKER Fr.: Nikolaus Kopernikus und sein Werk. *Universum* 1923 s. 194 i n.
1663. CIĄGLIŃSKI J.: Teoria Kopernika. Warszawa 1923 ss. 112.
1664. DOUBLET E.: Copernic. *Rev. scient.* 22 XII 1923.

1665. GERASIMOVIČ B.: [Rewolucja kopernikańska.] Charkov 1923 ss. 12.
W jęz. ukr.
1666. HAMY Maurice: L'oeuvre scientifique de Copernic et ses conséquences. *Astronomie* 37 : 1923 s. 335—340.
1667. J. D.: Włosi o Koperniku. *Bluszcz* 1923 nr 35.
[Kopernik] Copernicus. Scholar, economist, astronomer. Poland 1923, zob. poz. 2147.
1668. KOPERNIK i reforma kalendarzowa. *Gaz. lwowska* 1923 nr 40.
1669. LIETZMANN W., Lübeck R.: Vom Ptolemäischen zum Kopernikanischen System. *Z. f. mathem. naturwiss. Unterr.* Jg. 4 : 1923 s. 65—70.
1670. POLSKI predchodniki i priemnici na Kopernika. *Pol.-balg. Pregl. God.* 5 : 1923 nr 12/13 s. 100; nr 14—15 s. 115—118, ilustr.
Jako autorzy figurują: S. Orgelbrand i T. Banachiewicz. Art. napisany na podstawie Encyklopedii powsz. oraz pracy Banachiewicza „Obserwatorium krakowskie”, *Tyg. illustr.* 1923 nr 8.
1671. POPOW Kiril: Kopernik, Njuton i Ajnštajn. *Pol.-balg. Pregl. God.* 5 : 1923 nr 14/15 s. 106—108.
1672. RUFUS W. C[arl]: The astronomical system of Copernicus. *Popul. Astron.* 31 : 1923 s. 510—522.
1673. SCHLAF Johannes: Hat Kopernikus recht? *Ostd. Monatsh-e* 4 : 1923 s. 77—80.
1674. ZALESKI Bohdan: Rozwój współczesny systemu Kopernika. *Kur. pozn.* 1923 nr 39 : 18 II.
1675. BANACHIEWICZ Tadeusz: Kopernik a astronomja nowoczesna. (Odczyt wygłoszony w sali Kopernika Uniwersytetu Jagiellońskiego, na uroczystości Kopernikowskiej 5 listopada 1923.) *Rocz. astron. Obserw. Krak.* T. 3 : 1924 s. 68—76.
Jag.
1676. BRUNNER W.: Kopernikus und sein Werk. *Die weite Welt* 1924 s. 298—319.
1677. ERNST Marcin: Kopernik jako astronom. W.: Mikołaj Kopernik. Księga zbiorowa. Lwów 1924 s. 1—13.

1678. NIKILEWSKI O. R.: Umsturz der Hypothese Kopernikus ... betreffend das Sonnensystem. 15 Thesen, 14 Beweise. Rheinfelder 1925 ss. 32.

1679. SYDOW Marian: Copernicana u obcych. List Sebastiana Kurza do Karola V z dn. 21 III 1543. *Rocz. TN Tor.* R. 32: 1925 s. 284—285, tabl. 2 z facs. listu.

List opublikowany, również w art. Marcela Bataillon (poz. 1661).

Trzecią część listu zajmuje wzmianka o De revolutionibus, które Kurz uważa za bardzo ciekawe i przesyła cesarzowi.

Uniw. Tor.

1680. Sztuczny system planetarny Kopernika. *Tyg. ilustr.* 1925 nr 44 s. 884, ilustr.

O budowie planetarium w Monachium.

1680a. ARENDT V.: Archivnaja nachodka o kniże Kopernika. *Mirovedenie* T. 15 : 1926 nr 3 s. 272—274.

1681. PIERREL: Hérésie scientifique, on nous trompe... la terre ne tourne pas autour du soleil. 1. partie: Réfutation du système de Copernic. 2. partie: Réquisitoire. Système V. Pierrel. Cluny 1926 ss. 32.

1682. STILES A.: Copernican astronomy. *Chaldaean* 1926 nr 24.

1683. FROST Walter: Kopernikus und Kepler. W tegoż: Bacon und die Naturphilosophie. München 1927 s. 228—280.

Uniw. Wrocl.

1684. KNICKERBOCKER William S. [wyd.]: Classics of modern science. (Copernicus to Pasteur) New York 1927 ss. XIII, 384.

1685. MUNDT C. S.: Notable astronomers of past ages. *Publ. Astron. Soc. Pacific* 39 : 1927.

M. in. o Koperniku.

1686. REICHENBACH Hans: Von Kopernicus bis Einstein; der Wandel unseres Weltbildes. Berlin 1927 ss. 121.

Thum. ang.: From Copernicus to Einstein. New York 1942 ss. 123.

Rec.: *J. Roy. Astron. Soc. of Canada* 36 : 1942 s. 335—336; Hull Gordon Ferrie, *Science* V. 98 : 1943 s. 85—86.

1687. ANDOYER H.: À propos des oeuvres de Copernic. *Bull. Sc. mathém.* 1928 s. 133—143.

1688. HERMANN H.: Lesenswerte Kapitel aus Kopernikus Kreisbewegungen. *Z. f. physik. u. chem. Unterr.* 41 : 1928 s. 93—94.
Uniw. Tor.

1689. NEUPERT Karl: Der Kampf gegen das kopernikanische Weltbild. Memmingen 1928 ss. 114.
Uniw. Tor.

1690. MURPHY A. E.: Anti-Copernican revolution. *J. Philos.* T. 26 : 1929 s. 281—299.

1691. KIRSCHENZWEIG Adolf: Centrologie 13 Jahre †400 Mikolaj Kopernik. 1923—1943. Warschau 1930 ss. nlb. 7.
Thun. pol. tamże, 1936. In. wyd. pt. Centrologia X anni 400 anniversario Mikolaj Kopernik 1923—1943, Varsavia 1933 k. nlb. 4.
Nar.

1692. [RONCHI Ercole] E. R.: Copernico e il sistema solare. *Corr. Padova* 20 VI 1930.

1693. DANNEMANN Friedrich: Charakterbilder aus der Geschichte der Astronomie. I. Kopernikus. II. Tycho Brahe und sein Verhältniss zu Kepler. *Weltall* 31 : 1931 s. 6—7, 39—41.

1694. PIERREL: Pour la science. Réfutation du système de Copernic. Cluny 1931 ss. 4.

1695. M[AC] COLLEY G[rant]: Theory of a plurality of worlds as a factor in Milton's attitude toward the Copernican hypothesis. *Modern Language Rev.* 47 : 1932 s. 319—325.

1696. GUREV G. A.: Kopernikovskaja eres'. [Moskva] 1933.
Wyd. 3 1937 ss. 289,
Toż w tłum. franc.: L'hérésie de Copernic autrefois et aujourd'hui. Moskva 1938 ss. 292 (wg Zinnera).

1697. VISMARA Silvio: Un precursore di Galileo: il canonico Copernico. *Vita e Pensiero* V. 24 : 1933 fasc. 6 s. 377—383.

1698. ZINNER Ernst: Nikolaus Koppernick und die Sonnenuhr zu Wloclawek. *Mitt-en z. Gesch. Med. Naturwiss.* Bd. 32 : 1933 s. 304—306.

1699. JOHNSON Francis R., Larkey Sanford V.: Thomas Digges, the Copernican system and the idea of infinity of Universe in 1576. *Huntingt. Libr. Bull.* 1934 nr 5 s. 69—117.

1700. SZCZEŚNIAK Bolesław: The Copernican theory in China. *J. Roy. Asiatic Soc.* 1934.

1701. BRACHVOGEL Eugen: Des Koppernikus ursprüngliche Lehre vom Weltall. *Unsere erml. Heimat* 15 : 1935 nr 11.

1702. ŚNIADECKI Jan: Pochwała M. Kopernika, akademika krakowskiego, astronomii odrodziciela, z okazji otwarcia katedry dnia 30 IX 1782 miana na publicznym w Kolegium fizycznym posiedzeniu przez Imć P. Śniadeckiego... wyd.: Ludwik Kamykowski. *Pam. lub.* 2: 1935 s. 246—268.

Fragm. rozprawy.

Rec.: Kulczycka J., *Polonista* 1935 nr 5/6 s. 227. Nast. wyd.: poz. 1863a.

Uniw. Tor.

1703. ACUNA Gustavo Loyola: Copernico, sus teoria sobre el universo. Santiago de Chile [1936] ss. 16.

Jag.

1704. BRACHVOGEL Eugen: Koppernikus und seine Lehre. Unsere kleine Erde im göttlichen Heilsplan. *Katholik* 9 II 1936.

1705. CEJTLIN Z.: [System Kopernika w Rosji]. *Mirovedenie* 1936 s. 1—15.

1706. GLAHN A. F.: Kopernikus, Galilei, Newton. *Astrale Warte* Jg. 12 : 1936 s. 231 i n.

1707. HORN D'Arturo G: Elogio di Nicolò Copernico-. *Coelum* 6 : 1936 s. 205—210, ilustr.

1708. M[A]C COLLEY G[rant]: Nicolas Copernicus and an infinite universe. *Popul. Astron.* 44 : 1936 s. 525—533.

1709. BRACHVOGEL Eugen: Koppernikus und der Kalender. *Erml. Ztg.* 4 I 1937.

1710. MAC COLLEY Grant: An early friend of the Copernican theory: Gemma Frisius. *Isis* 26 : 1937 s. 322—325.

1710a. MAC COLLEY Grant: The eight sphere of *De revolutionibus*. *Ann. Sc.* 2 : 1937 s. 354—356, tabl.

1711. MAC COLLEY Grant: Francesco Giuntini and the Copernican hypothesis. *Popul. Astron.* 45 : 1937 s. 70—73, 1 facsim.

Dotyczy dzieła Giuntiniego: La sphaera del mundo. Lyons 1582.

1712. RAJKOV B. E.: Očerki po istorii geliocentričeskogo mirovoztrenija v Rosii. Moskva 1937. Wyd. 2, tamže 1947 Akad. Nauk ss. 390.

Rec.: Perel J. G., *Astron. Ž.* 28 : 1951 nr 5 s. 413—415; *Voprosy Filos.* 1952 nr 4 s. 196—198.

Uniw. Tor.

1713. ZUNIGA (de) Diego, agostiniano del sec. XVI ammirator e seguace de Nicolò Copernico. *Boll. stor. agost.* 1937 s. 107—110.

1714. FLADT K.: Koppernikus und Kepler. *Aus Unterr. u. Forsch.* 1938 s. 296—303.

1715. LANG Johannes: Die Widerlegung des kopernikanischen Weltbildes. Frankfurt a/M 1938 ss. 54, nlb. 7.

Uniw. Pozn.

1716. M[A]C COLLEY [Grant]: Milton opposed Copernicus. *Sky* 3: 1938/39 nr 5.

1717. BIEDER Theodor: Wann hat Kopernikus im Kampf gegen Ptolemäus und Tycho Brahe gesiegt? *Sterne* 19 : 1939 s. 193—198.

1718. DAHLENKAMP W. G.: Haben sich Kopernikus, Galilei, Kepler und Newton geirrt? *Neues Deutschland* (Dresden) 9 : 1939 nr 24; 10: 1940 nr 1.

1719. Das KOPERNIKANISCHE Weltbild. *Z. f. ges. Naturwiss.* 4 : 1939 s. 465—479.

1720. MAC COLLEY Grant: The universe of De Revolutionibus. *Isis* 30: 1939 s. 452—472.

1721. PRZYBYLLOK E[rich]: Das Weltbild des Copernicus. W: Heroen des Geistes im deutschen Osten. Copernicus-Kant. Königsberg [1939] s. 7—16, tabl. 2.

Inst. Hist. UMK.

1722. ZINNER Ernst: Nikolaus Koppernick als Schöpfer der modernen Sternforschung. *Deutsche Monatsh-e* [in Polen] 6 : 1939/40 s. 15—26.

Uniw. Tor.

1723. GUREV G.: [400 lat nauki Kopernika.] *Nauka i Žizn'* 1940 nr 3.

1724. FRACASTORO M. Girolamo: Come il mondo conobbe le teorie copernicane. *Universo* A. 21 : 1941 nr 9 s. 655—656, nr 11 s. 800—801.

1725. ZINNER Ernst: Geschichte und Bibliographie der astronomischen Literatur in Deutschland zur Zeit der Renaissance. Leipzig 1941 ss. 453.

W przedmowie, s. 28–44 rozdz. „Der geistige Durchbruch” poświęcony jest Kopernikowi i jego odkryciom.

Ks. M.

1726. BURMEISTER O.: Weiterentwicklung des Kopernikanischen Weltbildes. *Natur u. Kultur* 39 : 1942 s. 162 i n.

1727. CASPAR Max: Kopernikus und Kepler [cz. 1]. *Jber. 1942 d. k.-Wilhelm-Ges.* s. 160–204.

Całość pod tymże tytułem: München 1943 ss. 77, portr. [portret Kopernika ze zbiorów K. Zellera – rzadki, stary sztych nieznanego pochodzenia].

Rec.: Sticker B., *Himmelswelt* 53 : 1943 s. 72; Kopff A., *Vjschr. Astron. Ges.* 78 : 1943 s. 207–208; Sommer R., *Weltall* 3 : 1943 s. 160.

Inst. Hist. UMK.

1728. KRIECK Ernst: Natur und Naturwissenschaft. Leipzig 1942.

s. 168–172: o Koperniku.

Uniw. Tor.

1729. MAC COLLEY Grant: An early allusion to the Copernican theory. *J. Hist. of Ideas* 3 : 1942 s. 355–357.

1730. M[A]C COLLEY G[rant]: The eighth sphere of Copernicus. *Popul. Astron.* 50 : 1942 s. 133–137.

1731. PASTOR J. R.: N. Kopernicus. *Rev. astron.* 14 : 1942 s. 197–214, ilustr.

O systemie Kopernika i jego wpływie na historię kultury.

1732. POLIKAROV A.: Ot Kopernik do Ajnštajn. Evolucija na fizičeskoto svetorazbirane. *Sofija* 1942 ss. 463, 1 portr.

s. 65–72: o Koperniku.

1733. ROUPPERT Kazimierz: Kopernik a księżyc. W: Mikołaj Kopernik... Tel-Aviv 1942. 2 wyd. 1943 s. 18–21.

1734. SCHELLING Hermann: Paul von Middelburg (1445–1533) und Nicolaus Kopernikus. *Geistige Arbeit* 1942 nr 16.

1735. ZINNER Ernst: Die Sonnenuhr des N. Copernicus. *Forsch.-en u. Fortschr.* 28 : 1942 nr 17/18 s. 183.

1736. AITKEN Robert G.: De Revolutionibus Orbium Coelestium. *Publ. Astron. Soc. Pacific* 1943 nr 172 s. 8.

1737. BRUNNER W.: Nikolaus Kopernikus, 1473—1543, als Reformator der Sternkunde. *Vjschr. Naturforsch. Ges.* 88 : 1943 s. 81—98, ilustr.

1738. CASPAR Max: Nikolaus Kopernikus. Rückschau am Ende des Gedächtnisjahres 1943. *Kant-Studien* Bd. 43 : 1943 H. 3 s. 450—467.
Uniw. Tor.

1739. DIERGART Paul: Schriften über Friedr. Wilh. Bessel (1784—1846), den Vollender der kopernikanischen Lehre und über seine Ahnen. *Proteus* 1943 (poz. 673).

1740. DIERGART Paul: Stichworte zur Linie „Philolaos“ aus Kroton über Aristarch von Samos zu Kopernikus und Friedrich Wilhelm Bessel. *Proteus* 1943 s. 130—135.

1741. DINGLE Herbert: Copernicus. *Observatory* 65 : 1943 s. 38—57.

1742. DINGLE Herbert: The work of Copernicus. *Nature* 151 : 1943 s. 576—577.

Streszczenie przemówienia na zjeździe Roy. Astron. Soc. 14 V 1943 w Burlington House

1743. FESENKOV V. G.: Nikolaj Kopernik i geliocentričeskaja sistema mira. *Vestn. Akad. Nauk. SSSR.* 13 : 1943 nr 6 s. 17—24.

1744. GINGRICH Curvin H.: Copernicus, the founder of modern astronomy. *Popul. Astron.* 51 : 1943 nr 6 s. 297—307.

1745. HOPMANN Josef: Die Lehre des Kopernikus (1543) bis zum Abschluss durch F. W. Bessel (1838). *Proteus* 1943 s. 119—120.
Inst. Hist. UMK.

1746. JONES H. Spencer: Copernicus and the „De Revolutionibus“. *Pol. Sc. Learn.* 1943 nr 3 s. 11—24.
Uniw. Tor.

1747. JONES H. Spencer: Copernicus and the heliocentric theory. *Nature* V. 151 : 1943 s. 563—576.
Uniw. Tor.

1748. KARPIŃSKI Ludwik: The progress of the Copernican theory. *Scripta mathem.* 9 : 1943 nr 3 s. 139—154. Odb.
Uniw. Warsz.

1749. KIENLE H[ans]: Das Weltbild des Kopernikus und das Weltbild unserer Zeit. *Naturwiss.-en* 31 : 1943 s. 1—12. Odb.
Przedr. rozszerzonego tekstu: *Burg. Jg.* 4 : 1943 s. 63—85.
1750. [KOPERNIK] Copernicus and his influence on astronomical thought. *Nature* V. 151 : 1943 s. 583.
1751. De COPERNICO a Laplace. *Rev. Acad. Colomb.* 5 : 1943 nr 19 s. 276—285.
1752. KORNISZEWSKI Feliks: Kartki z dziejów cywilizacji. Genewa 1943. s. 70—79: O Mikołaju Koperniku i jego wielkim odkryciu.
1753. KOYRÉ Alexandre: Nicolas Copernicus. *Quart. Bull. Pol. Inst. of Arts* V. 1 : 1943 nr 4.
1754. KUCHARZYK Henryk: The first disciples of Copernicus in England. (Early English Coperniciana) *Pol. Sc. Learn.* 1943 nr 3 s. 47—58. Odb. ss. 11. Uniw. Tor.
1755. KÜHLE Ludwig: Punkt im All. Nikolaus Kopernikus, Kunder eines neuen Weltbildes. Berlin 1943 ss. 159, tabl. 4.
Fragm., Der Kampf des Kopernikus gegen den Sinnenschein, *Oberschl. Ztg.* 1943 nr 349.
1756. MAKEMSON Maud Worcester: Changing ideas of the universe. *Popul. Astron.* 51 : 1943 nr 6 s. 307—316.
1757. MAY E.: Gedanken über die Wirkung und Ausbreitung der Kopernikanischen Lehre. *Z. f. ges. Naturwiss.* 9 : 1943 s. 102—107.
1758. MILES F. F.: Copernicus and the development of astronomy. W: Nicholas Copernicus... Wellington 1943 s. 14—21.
1759. PAYR Bernhard: Die Kopernikanische Revolution. *Bücherkunde* 1943 H. 4 s. 135—138, ilustr.
1760. RUFUS W. Carl: Copernicus, Polish astronomer, 1473—1543. *J. Roy. Astron. Soc. of Canada* 37 : 1943 nr 4 s. 129—142, ilustr.
1761. SANDBLAD Henrik: Det Copernikanska världssystemet i Sverige. *Lychnos* 1943 s. 149—188; 1944 s. 79—131.
Rec.: *Populär astron. Tidsskrift* 27 : 1943 nr 73/74.

1762. SCHUMACHER Joseph: Die griechischen und deutschen Elemente im kopernikanischen Denken. *Proteus* 1943 s. 110—115.

Inst. Hist. UMK.

1763. SOMMER J.: Kopernikus und die Weltsysteme. W: Nikolaus Kopernikus. *Persönlichkeit u. Werk*. Danzig 1943 s. 57—109.

Uniw. Tor.

1764. STENZ Edward: Nicolas Copernicus, the founder of modern astronomy. [Kabul 1943] ss. 7.

Powiel.

Rozszerzona mowa wygłoszona w Kabulu w r. 1943 podczas uroczystości kopernikowskich.

Uniw. Tor.

1765. STICKER Bernhard: Ursprung und Vollzug der kopernikanischen Wende. *Proteus* 1943 s. 121—126.

Inst. Hist. UMK.

1766. STRUVE Otto: The work of Copernicus and the structure of the universe. *Quart. Bull. Pol. Inst. of Arts* V. 1: 1943 nr 4.

1767. SZCZĘŚNIAK B[olesław]: Notes on the development of astronomy in the Far East. *Pol. Sc. Learn.* 1943 nr 3 s. 39—47.

Rozwój teorii Kopernika w Japonii. Autor podaje, że Kopernik zawsze uchodził za Polaka, tak w Japonii, jak i w Chinach.

Por. poz. 1777.

Uniw. Tor.

1768. THÜRING Bruno: Nikolaus Kopernikus — der grosse Deutsche Astronom. W: Nikolaus Kopernikus. München 1943 s. 212—232.

Uniw. Pozn.

1768a. WINN R. B.: Our pre-copernican notion of time. *J. Philos.* 1943 nr 15.

1769. ZAGAR F.: Copernico e il sistema eliocentrico del monde. Bologna 1943 ss. 20, tabl. 2.

1770. ŻELAZOWSKI Bronisław: O wielkości Kopernika jako astronoma. W: Mikołaj Kopernik... Tel-Aviv 1943 s. 9—14.

1771. ZINNER Ernst: Entstehung und Ausbreitung der Copernicanischen Lehre. Erlangen 1943 ss. XII, 594, tabl 19, ilustr. Sitzungsberichte d. Physik.-med. Soz. zu Erlangen Bd. 74.

s. 455—484: ikonografia Kopernika; 516—561: literatura przedmiotu w ilości 785 poz.

Rec.: Sandblad Henrik, *Lychnos* 1943 s. 369—374; Rosen Eduard, *Isis* 36: 1946 s. 261—266.

Uniw. Tor.

1772. LARINK J.: Kopernikanisches System und astronomische Messkunst. *Naturwiss-en* 32 : 1944 s. 178—185.

1773. LUNDMARK Knut: Nicolaus Kopernikus (Kopernik) and his astronomical reformation. *Fysiograf. Sällskapets i Lund Förhandl.* T. 14 : 1944 nr 3; — Medelände Fran Lunds Astronomiska Observatorium Ser. II-a nr 112—1944.

Obserw. Astr. Warsz.

1774. PRZYBYLLOK E[rich]: Nikolaus Kopernikus und der Wandel im Weltbilde. Festrede... 24 Mai 1943. Königsberg 1944 ss. 14, ilustr.

1775. PUJO A. R.: La difusion del sistema de Copernico. *Euclides* 4 : 1944 nr 35, 36.

Astron. Jahresbericht podaje jako autora: A. Romaná.

1776. SILVA Giovanni: N. Copernico astronomo. W: Silva G., Troilo B.: Copernico. Padova 1944.

1777. SZCZĘŚNIAK Bolesław: The penetration of the Copernican theory into China and Japan. *Quart. Bull. Pol. Inst. of Arts* 3 : 1944—45 s. 699—716.

Por. poz. 1767.

1777a. SZCZĘŚNIAK Bolesław: The penetration of the Copernican theory into feudal Japan. *J. Roy Asiat. Soc.* 1944 s. 52—61, tabl. 2.

1777b. GREENWOOD Thomas: Les hypothèses de Copernic. *Rev. trimestr. canad.* [1945] nr 119.

1778. PANNEKOEK A.: A remarkable place in Copernicus' „De Revolutionibus”. *Bull. Astron. Inst. of Netherlands* 10 : 1945 s. 68—69.

1778a. GUYOT E.: Le système du monde de Ptolémée à Einstein. Á propos du quatrième centenaire de la mort de Copernic. *Scientia* 79 : 1946 s. 77—82.

1779. ZINNER Ernst: Die Allensteiner Sonnenuhr des Nicolaus Copernicus. *Ber. Naturforsch. Ges. Bamberg* 29 : 1946.

1779a. BOYER Carl B.: Note on epicycles and the ellipse from Copernicus to Lahire. *Isis* V. 38 : 1947 s. 54—56.

1780. IDEL'SON N. I.: Etjudy po istorii planetnyh teorij. W: Nikolaj Kopernik. Sbornik statej... Moskva 1947 s. 84—179.
Obserw. Astr. UMK.

1781. BAEV K[onstantin] L[vovič]: Sozdateli novoj astronomii, Kopernik, Bruno, Kepler, Galilėj. Moskva 1948 ss. 116.
s. 9—40: o Koperniku; w wyd. pol., Warszawa 1950 s. 5—39.
Izd. 2 1955 ss. 125, ilustr.
Thun. słowackie, Bratislava 1949.

1782. GUREV G. A.: Učenie Kopernika. *Nauka i Žizn'*. 1948 nr 12 s. 2—9.
Uniw. Tor.

1783. PANNEKOEK A.: The planetary theory of Copernicus. *Popul. Astron.* T. 56 : 1948 s. 2—13.

1784. RYBKA Eugeniusz: Mikołaj Kopernik twórcą nowoczesnej astronomii. *Panor.* (Wrocław) 1948 nr 148.

1785. VOISÉ Waldemar: O muzyce wielkiego pitagorejczyka [Kopernika]. *Ruch muz.* 1948 nr 12.

1786. The HOME of Copernicus. *J. British Astron. Assoc.* 59 : 1949 s. 83—84.

1787. PRZYPKOWSKI T[adeusz]: Notatki astronomiczne Piotra Crügera, nauczyciela Jana Heweliusza, na egzemplarzu „De revolutionibus” Mikołaja Kopernika. *Spraw. PAU.* 1949 nr 10 s. 607—609.

O notatkach na egz. De revolutionibus wyd. 1617 r., znajdującym się w bibl. Muzeum M. Kopernika we Fromborku.

1788. ARMITAGE Angus: Copernicus and the reformation of astronomy. London 1950 ss. 23.

Rec.: A. R. H., *History* V. 37: 1952 nr 131 s. 259—260.
Bibl. Śl.

1789. GUREV G.: Sistemy mira. Moskva 1950.
s. 131—160: o Koperniku, ilustr.
Uniw. Tor.

1790. KRAHULEC Władysław: Rewolucja kopernikańska. Katowice 1950 k. 10. Powiel.
Bibl. Śl.

1790a. NOBILE V.: Il couflitto fra copernicisti e aristotelici nella sua essenza e nel pensiero di Galileo. I—III. *R. c. Accad. Lincei, Cl. Sc. fis., mat. nat.* 9 : 1950 s. 299—306; 10 : 1951 s. 337—343; 11 : 1951 s. 311—319.

1791. RYCIEROWA D.: Twórca nowoczesnej astronomii Mikołaj Kopernik. *Tryb. Woln.* 1950 nr 38—39.

1792. ZELIKOVIČ E.: Spór o ziemię. W: Nauka i jej twórcy (pod red. A. Fersmana) Warszawa 1950).

s. 100—105: o Koperniku, ilustr. *Przedr. fragm.*, *Widnokrąg* 1953 nr 13 s. 3, ilustr.

1793. ANDRISSI G. L.: Ha la terra il terzo moto assegnatole de Copernico? *Osserv. rom.* An. 91 : 1951 nr 85 s. 3.

1794. KUNICKIJ R. V.: Razvitie vzgljadov na stroenie solnečnoj sistemy. Moskva 1951.

s. 35—41: o Koperniku, ilustr.

Uniw. Tor.

1795. PRZYPKOWSKI Tadeusz: Z dziejów rozpowszechnienia światopoglądu heliocentrycznego w Polsce i w Rosji. *Probl. R.* 7 : 1951 nr 5 s. 329—336, ilustr.

1795a. SOWIK J.: System, który rozsądził mury feudalnej ideologii. *Po prostu R.* 5 : 1951 nr 21 s. 6.

1796. WITKOWSKI Józef: Reforma Kopernika. *Urania R.* 22 : 1951 nr 11—12 s. 225—232.

1796a. HOGG Sawyer H[elen]: The introduction of the Copernican System to England. I. Robert Recorde and the Castle of Knowledge. II. John Dee and the circle at Mortlake. III. Thomas Harriot, Sir Walter Raleigh's surveyor and topographer. *J. Astron. Soc. of Canada* V. 46 : 1952 s. 113—117, 158—164, 195—204, 239—244.

Zob. też poz. 1826.

1796b. NORDENMARK N. V. E.: Laurentius Paulinus Gothus föreläsningar vid Uppsala Universitet 1599 over Copernicus hypotes. *Arkiv f. Astron.* 1 : 1952 s. 261—299, rys.

1797. OGONOWSKI Zbigniew: Arianie polscy. Warszawa 1952.

s. 102: wzmianka o założeniu akademii w Rakowie w r. 1602, której prof. matematyki Joachim Stegman, „pierwszy w Europie wprowadził do wykładów zdobycze Kopernika, Keplera i Galileusza”.

Por. poz. 267.

1798. PRZYPKOWSKI Tadeusz: Dzieje myśli kopernikowskiej. Ilustr. Jerzy Skarżyński. *Przekrój* nr 398—411: 1952—53.

Bardzo popularny, obrazkowy wykład.

1799. BIAŁOBORSKI Eustachy: „A jednak się porusza”. Wielki następca Kopernika [Galilei Galileo]. *Now. Tyg.* 1953 nr 29 s. 3, ilustr.

1800. BIAŁOBORSKI E.: Astronom Tycho de Brahe przeciwnik Kopernika. *Now. Tyg.* 1953 nr 31 s. 1, ilustr.

1801. BIAŁOBORSKI E.: Jak Brahe wbrew swej woli potwierdził system kopernikowski. *Panor.* (Łódź) 1953 nr 15 s. 2.

1802. BONEV Angel D.: Kopernik — osnovopoleźnik na progresivnata nauka za Vselenata. *Priroda* (Sofija) 1953 n r3 s. 87—90.

1803. CUMME H.: Der Kampf um das heliozentrische Weltsystem. *Unsere Universität* 1953/54 s. 21—27.

1804. CZERMIŃSKI Adrian: Rozwój myśli kopernikowskiej. *Gaz. ziel.-górs.* 23/24 V 1953 s. 3; *Now. Tyg.* 1953 nr 20 s. 3; *Sl. Tyg.* 1953 nr 20 s. 2; *Widno-krąg* 1953 nr 22 s. 4, ilustr.; *Życie i Kult.* 1953 nr 19 s. 3, ilustr.

1805.d: KOPERNIK w Rosji i ZSRR. *Ilustr. Kur. pol.* 19/20 VII 1953 s. 4.

1806. DIANNI Jadwiga: Pobyt J. J. Retyka w Krakowie. *Studia i mat. z dziejów nauki pol.* z. 1: 1953 s. 64—79.

1807. DICK Julius: Nikolaus Kopernikus. De revolutionibus. *Wiss. Ann.* Jg. 2 : 1953 nr 7 s. 450—453.
O znaczeniu tego dzieła.

1808. DOBROWOLSKI Tadeusz: Nauka Kopernika w walce ze średniowieczem. *Świat i Życie* 1953 nr 19 s. 1, ilustr.

1809. DOBRZYCKI Jerzy: Kształtowanie się założeń systemu kopernikowskiego. *Prz. zach. R.* : 9 : 1953 nr 11/12 s. 571—587.

1810. DZIEWULSKI Władysław: Mikołaj Kopernik — twórca astronomii współczesnej. *Nowy Tor R.* 3 : 1953 nr 11 s. 2, ilustr.; *Głos uczelni R.* 2 : 1953 nr 5 s. 1—3, ilustr.

1811. FESENKOV V.: Nicolas Copernic fondateur de l'astronomie moderne. *Études soviét.* 1953 nr 65 s. 57—61, ilustr.

1812. GADOMSKI Jan: Genialną teorię Kopernika potwierdza nauka dzisiejsza. *Życie olszt.* 24/25 V 1953 s. 4, ilustr.

1813. GADOMSKI Jan: Historia jednego dzieła. *Po prostu* 1953 nr 25 s. 6.
1814. GADOMSKI Jan: Katalog gwiazd Kopernika. *Urania* R. 24 : 1953 nr 12 s. 349—353, po s. 364 tabl. z 2 reprodukcjami z rękopisu *De revolutionibus*.
1815. GADOMSKI Jan: Kopernik jako konstruktor [narzędzi astronom.] *Młody Technik* R. 3 : 1952—3 nr 8 s. 17—18, ilustr.
1816. GADOMSKI Jan: Kopernik o kometach. *Urania* R. 24 : 1953 nr 8 s. 222—223.
1817. GADOMSKI Jan: Kopernik jako obserwator i konstruktor. *Po prostu* 1953 nr 10 s. 6, ilustr.
1818. GADOMSKI Jan: Kopernik obserwował kometę Halleya. *Probl.* R. 9: 1953 nr 9 s. 596—587, ilustr.
M. in. o zaginionym traktacie Kopernika o kometach.
1819. GADOMSKI Jan: Kosmologia kopernikańska. *Od A do Z* 1953 nr 22 s. 2, ilustr.
1820. GADOMSKI Jan: Krzywa Lissajous — Kopernik. *Urania* R. 24 : 1953 nr 10 s. 285—287.
1821. GADOMSKI Jan: Rewolucyjne dzieło Kopernika. *Sztand. Młodych* 1953 nr 43: 19 II s. 1.
1822. GADOMSKI Jan: Zajrzyjmy do fromborskiego obserwatorium. *Sztand. Młodych* 1953 nr 43: 19 II s. 12, ilustr.
1823. GALILEI Galileo: Dialog o dwu najważniejszych układach świata Ptolemeuszowym i Kopernikowym. Tłum. z jez. włoskiego Edward Ligocki przy współudz. Krystyny Giustiniani-Kępińskiej. Przedm. Mieczysław Brahmer. Red. M. Brahmer, Felicja Kępińska. [Warszawa] 1953 ss. XXIII, 540, 4 nlb., tabl. 6.
Rec.: zob. poz. 239.
Fragmenty w wyborze Miecz. Brahmera, *Nauka pol.* R. 1 : 1953 nr 2 s. 156—174.
I wyd. zob. poz. 1367.
1824. GERLO A[lois]: Copernic et Simon Stevin. *Ciel et Terre* An. 69 : 1953 nr 11—12 s. 277—288. Odb.
Przeł. pt. Kopernik i Szymon Stevin. *Probl.* R. 10 : 1954 nr 4 s. 237—242, ilustr.

1825. GOMEZ Vicente Laure: Nicolas Copérnico y su sistema del mundo. *Bol. inform. cientif. nacion.* 5 : 1953 nr 54 s. 723—745.

1826. HOGG Sawyer Helen: The introduction of the Copernican system to England. V. Thomas Harriot and the beginnings of telescopic astronomy in England. *J. Astron. Soc. of Canada* 47 : 1953 nr 1 s. 15—20.

Części poprzednie zob. poz. 1796 a.

1827. HORSKÝ Zd.: Mikuláš Koperník. *Čas. českosl. ústavů astron.* 1953 nr 5 s. 61—64. Tož [?], *Ríše hvězd* T. 34 : 1953 nr 5 s. 103—107.

1828. KĘPIŃSKI Felicjan: Dzieło Mikołaja Kopernika jako astronoma. *Prz. geodez.* 1953 nr 12 s. 338—344, ilustr.

1829. Mikołaj KOPERNIK. 45 tablic. Warszawa 1953.

Wstęp: Aleksander Birkenmajer, s. 3—[8]. Oprac.: Al. Birkenmajer, Janina Jamrógiwiczowa, Władysław Krajewski, Tadeusz Przyppkowski, Michał Sczaniecki. Oprac. graficzne: Stanisław i Wojciech Zamecznikowie.

Plansze obrazują rozwój teorii Kopernika.

Rec.: Linke Anna, *Nowa Kult.* R. 5: 1954 nr 7 s. 7.

1830. KUCZYŃSKI Janusz: „Rewolucjonista nauki i jego uczeń”. *Wiś* R. 10 : 1953 nr 36 s. 5.

Kopernik i Giord. Bruno.

1831. LEŚNODORSKI Bogusław: Ze studiów nad dziełem Mikołaja Kopernika. *Twórczość* R. 9 : 1953 nr 11 s. 143—162.

1832. LIGOCKI Edward: Galileusz o Koperniku. *Probl.* R. 9 : 1953 nr 1 s. 7—15, ilustr. (m. in. rzeźba T. Breyera).

M. in. drobne fragm. Dialogów. Skrót: *Świat i My* 1953 nr 54 s. 3.

1833. MICHAJLOV A. A.: Nikolaj Kopernik — revoljucioner v nauke. *Vopr. Filos.* 1953 nr 4 s. 89—98.

Uniw. Tor.

1834. MOHR J. [M.]: Mikuláš Kopernik. Praha 1953 ss. 24.

1834a. MOHR J. M.: Mikuláš Kopernik. *Čas. pěstov. fis.* 1953 nr 4 s. 338—340; *Českosl. fiz. Ž.* 3 : 1953 nr 4 s. 316—318.

1835. NADOLSKI Bronisław: Dzieje nauki Kopernika. *Nowa Kult.* R. 4 : 1953 nr 30 s. 2.

Skrót: *Panor.* (Łódź) 1953 nr 32 s. 2.

1836. PRZYPKOWSKI Tadeusz: Z dziejów heliocentryzmu w Polsce. *Mysł filoz.* 1953 nr 1 s. 176—190.

1837. RYBKA Eugeniusz: Kopernik jako astronom. *Wiedza i Życie* R. 20 : 1953 nr 4 s. 241—247, ilustr.

1838. RYBKA Eugeniusz: Odrodzenie tendencji kopernikowskich w Polsce Ludowej. *Tryb. Ludu* 6 IX 1953 s. 6.

1839. RYBKA Eugeniusz: Wkład astronomów polskich do nauki światowej. Warszawa 1953.

s. 11—20: o Koperniku, ilustr.; s. 62—63: o L. A. Birkenmajerze, badaczu Kopernika.

1840. SCHATZMAN Evry: La révolution copernicienne. *Pensée* 1953 nr 50 s. 41—50.

Uniw. Tor.

1841. SLOUKA Hubert: Kopérnikova cesta k heliocentrické soustavě. *Mat.-přírodověd. Rozhl.* T. 32 : 1953 nr 2 s. 50—53; *Riše Hvězd* T. 34 : 1953 s. 108—113.

1842. ŚNIADECKI Jan: O Koperniku. Przedm.: Andrzej Nowicki. Warszawa 1953 ss. 107, ilustr.

Rec. zob. poz. 239.

Fragm. w tegoż: Wybór pism naukowych. Warszawa 1954 s. 403—418, ilustr.

I wyd., zob. poz. 1513.

1843. SUCHOCKI Mieczysław: Mikołaj Kopernik. W: Dzieje zegara. Poznań 1953 s. 10—12, tabl. [nr I] z reprod. medalu wybitego przez Pozn. Tow. Przyjaciół Nauk w r. 1873.

1844. TURSKI Mieczysław: Lubuscy krzewiciele odkryć Kopernika, *Ilustr. Kur. pol.* 21/22 VI 1953 s. 5.

1845. WILGAT Tadeusz: Dzieło Kopernika na tle rozwoju astronomii. *Spis wykl. UMCS.* 1953/54 s. 149—162.

1846. WILGAT Tadeusz: Rola Kopernika w rozwoju astronomii. *Geogr. w Szk.* R. 6 : 1953 nr 6 s. 296—305, rys.

1847. WITKOWSKI Józef: Reforma Kopernika. Warszawa 1953 Pol. Akad. Nauk ss. 25. Sesja naukowa poświęcona twórczości M. Kopernika. Powiel. Przedr., *Nauka pol.* R. I : 1953 nr 4 s. 70—93.

1848. WOJTAL Józef: Dolnoślązak Walenty Fontanus pierwszy wykładowca teorii Kopernika. *Sprawy i Ludzie* R. 3 : 1953 nr 28 s. 3, ilustr.

1849. WUTTKE Gustaw: Wstępna lekcja o teorii Kopernika w kl. V. *Geogr. w Szk.* R. 6 : 1953 nr 6 s. 305 -312.

1850. Z: Kopernik w Rosji. *Dz. balt.* 31 V/I VI 1953 s. 1.

1851. ZICH Otakar: Ke 410. výroci smrti Mikuláše Koperníka. *Čas. pěstov. matem.* 78 : 1953 nr 4 s. 297—304.

1852. ZIEMBA Jan: Jerzy Joachim Retyk pierwszy propagator idei Kopernika. *Świat i Życie* 1953 nr 13 s. 1, ilustr.

1853. ZIEMBA Jan: Rewolucja wśród gwiazd. *Świat i Życie* 1953 nr 20 s. 1, ilustr.

1854. ZNICZ Lucjan: Słów parę o „De Revolutionibus” Toruńczyka Mikołaja Kopernika w CDLXXX rocznicę jego urodzin. *Ilustr. Kur. pol.* 15 II 1953, ilustr.

1855. ZONN Włodzimierz: Une nouvelle conception du monde. *Démocr. nouv.* A. 7 : 1953 nr 8 s. 469—471.

1856. BIRKENMAJER Aleksander: Kawaleryjska ósemka Eudoksa a przekrecony wianuszek Kopernika. *Probl.* R. 10 : 1954 nr 5 s. 308—316, ilustr.

1857. COX J. F.: L'oeuvre de Copernic. W: Quadricentenaire de la mort de Copernic. *Ciel et Terre* A. 70 : 1954 s. 316—317.
Zob. poz. 654.

1858. NADOLSKI Bronisław: Walka o myśl Kopernika i losy jej w Polsce. *Probl.* R. 10 : 1954 nr 1 s. 13—20, ilustr.

1859. NOWICKI Andrzej: Galileusz — wierny uczeń Kopernika. [Warszawa] 1954 ss. 25. Tow. Wiedzy Powsz. Maszynopis powiel.

1860. PIĄTKOWSKI Felicjan: Rewolucyjne odkrycia Kopernika i związki ich z rozwojem geodezji i kartografii. *Rocz. geodez.* 1954 s. 5—17, ilustr.

1861. PRZYPKOWSKI Tadeusz: Dzieje myśli Kopernikowskiej. Warszawa 1954 ss. 113, ilustr.

1862. RENKAWITZ Walter: Von Kopernikus bis Kepler. *Sterne* Jg. 30 : 1954 nr 5—6 s. 98—101.

1862a. SCHENBERG Mario: Mikołaj Kopernik. *Postępy Astron.* T. 2 : 1954 nr 4 s. 165—168.

1863. SCOTT Douglas: The acceptance of the Copernican system in England. *Astron. Soc. Pacif. Leaflet* 1954 nr 304 s. 1—8.

1863a. ŚNIADECKI Jan: O Koperniku. Oprac. Mirosława Chamcówna. Wrocław 1955 ss. LXXVIII, 240, ilustr. Bibl. Narod. Ser. I nr 159.

Zawiera ponadto: Pochwałę Mikołaja Kopernika... 1782 oraz wybór korespondencji odnoszącej się do rozprawy o Koperniku.

1863b. SZCZĘŚNIAK Bolesław: Polonica japońskie. *Teki hist.* T. 6 : 1954 nr 3/4
s. 167—169: o teorii Kopernika w Japonii.

1863c. WITKOWSKI Józef: Reforma Kopernika. W: Sesja Kopernikowska. Warszawa 1955 s. 41—64; streszczenie: ros., franc., ang., s. 65—80 (poz. 3734).

Bez roku wydania

1864. BRICARELLI Carlo: Il sistema Copernicano ai tempi di Galileo. *Civiltà Cattolica* Ser. XV, v. 6—8.

1865. [DELAMARCHE C. F.] Système de Copernic ou, Abrégé de l'Astronomie. Paris [b. r. pocz. XIX w.] tabl. miedzioryt, 54,5 × 73,5 cm.
Uniw. Tor.

1866. DELAMARCHE G. F.: Tableau analytique des différents positions de la sphère, des différents systèmes, des révolutions et des distances des planètes. Paris [b. r. wyd. pocz. XIX w.] tabl. miedzioryt, 54,5 × 73,5 cm.
M. in. system Kopernika.
Uniw. Tor.

1867. INBEGRIFF der kopernikanischen Sonnen oder des Weltsystems. Chemnitz [b. r. wyd.].

1868. PIGEON Jean: Explication d'un nouveau globe monté d'une façon particulière, selon de système de Copernic... Paris [b. r. 1-sza pol. XVIII w.] ss. 35.

1869. ***: Riflessioni (forse di Gio. Alfonso Borelli) sulle pretese dimostrazione del P. Gio Batt. Riccioli contra il sistema Copernicano. *Mem. Accad. Cimento*, Raccolta 3. Targioni-Tozzetti T. 2 P. 2, s. 791 i n.

KOŚCIÓŁ A SYSTEM KOPERNIKA

(układ chronologiczny)

1870. INDEX librorum prohibitorum. Cum regulis confectis per Patres a Tridentina Synodo delectos et cum adjecta instructione de emendandis imprimendisque libris et de exequenda prohibitione... [3 wyd.] Cracoviae 1617.

K. H. 10v—12r — dekret Św. Kongregacji z 5 III 1616 dotyczący teorii Kopernika. Tekst dekretu przedrukowany u Celichowskiego, „Polskie indeksy książek zakazanych”. *Arch. do Dziejów Lit. i Ośw. w Polsce* t. 10 s. 37—38.

Estr. XVIII, 565—566.

1871. LIBRORUM post indicem Clementis VIII prohibitorum decreta omnia hactenus edita. Romae 1624.

s. 132—133, 144—146: o Koperniku.

1872. RACCOLTA de libri prohibiti. Milano 1624.

s. LXV—LXVIII: Monitum Kongregacji Indeksu dotyczące De revolutionibus.

1873. APOSTATA Copernicanus, seu novum examen systematis Copernici ad mentem J. B. Riccioli. Brunae 1790 ss. 149.

Dokumenty i wyroki przeciw systemowi Kopernika i przeciw Galileuszowi.

Żebrawski, s. 128.

1874. INDEX librorum prohibitorum Sanctiss. Domini Nostri Pii Septimi pontificis maximi jussu editus. Roma 1819.

Ostatnie wydanie Indeksu z zakazem książek Kopernika, Keplera itd.

1875. HILGERS Joseph: Der Index der verbotenen Bücher. Freiburg 1904.

s. 540—542: opinia Kongregacji Indeksu o dziele Kopernika — „De emendatione sex librorum Nicolai Copernici «De revolutionibus». Tekst na podstawie Cod. Barberina XXXIX, 55, fol. 58 nr 606.

Uniw. Tor.

1876. VERURTEILUNG der Lehre des Kopernikus (1616). W: Mirbt Karl: Quellen zur Geschichte des Papsttums und des römischen Katholizismus. 4 Aufl. Tübingen 1924 s. 367.

Tekst dekretu Kongregacji Indeksu z 5 III 1616.

1877. Giordano BRUNO przed trybunałem inkwizycji. Akta procesu. Przel. z włoskiego Waclaw Zawadzki. Warszawa 1953 ss. 167, tabl.

Melanchthon Philipp: B. Mithobio [list z 16 X 1541.] Zob. poz. 1893.

1878. MELANCHTHON Philipp: *Initia doctrina physicae. Vuitebergae* 1549
Joh. Lufft. Przedr.: *Corpus reformatorum*. Bd. 13 1845 s. 216—217.

Wypowiada się przeciw poglądom heliocentr.
Zob. poz. 1920.

1879. LUTHER Martin: *Tischreden oder Colloquia...* Eisleben 1566.

Szereg następnych wydań, m. in. Halle 1743.

O Koperniku: s. 2260; Weimar Bd. 4 1916, s. 412—413.

1880. FROMONDUS Libertus: *Ant-Aristarchus sive Orbis-terrae immobilis. Liber unicus. In quo decretum S. Congregationis S. R. E. Cardinal. an. MDCXVI aduersus Pythagorico-Copernicanos editum defenditur. Antverpiae* 1631 ss. 109.

Żebrowski, s. 129.

1881. INCHOFER Melchior: *Tractatus syllepticus, in quo, quid de terrae solisque motu vel statione, secundum S. Scripturam et sanctos patres sentiendum, quave certitudine alterutra sententia tenenda sit, breuiter ostenditur. Roma* 1633.

Zinner, s. 538.

1882. FROMONDUS Libertus: *Vesta, sive Ant-Aristarchi vindex aduersus Jac. Lansbergium... in quo Decretum S. Congregationis S. R. E. Cardinalium anno MDCXVI et alterum anno MDCXXXIII aduersus Copernicanos terrae motores editum, iterum defenditur. Antverpiae* 1634 ss. 173.

Żebrowski, s. 123.

1883. VERNANTIS Peter: *Unvorgreifliche Erweisung, dass des Copernici Lehr-Sätze der heiligen Schrift nicht zu wider seyn. Verdeutscht von J. G. S. Frankfurt* 1684.

Zinner, s. 556.

1884. ZIMMERMANN Johann Jacob: *Scriptura S. Copernicans, seu potius astronomia Copernico-scripturaria bipartita, das ist ein ganz neu und sehr curioser astronomischer Beweisssthum, des Copernicanischen Welt-Gebäudes aus Heil-Schrift... Francofurti* 1690.

Inne wyd. Hamburg 1690, 1693, 1706.

1885. HAYNISCH Jo[hann] Christoph: *Systema Copernicanum Scripturae Sacra non esse oppositum... Jenae* 1724 ss. 28.

Estr. XVIII, 68.

U Zinnera (s. 557) autor: Wiedeburg Bas. Bernh.

1886. BERND Johann Francisco: *Scriptura Sacra Copernici systemati mundi non contradicens. Magdeburg* 1740.

2. wyd. tamże: 1742 (jest w Bibl. Uniw. Tor.) pt. *Scriptura sacra Copernici systemati*

mundi non contradicens, Das ist Neuversuchter Beweis, dass die Anhänger und Vertheidiger des Tychonischen Welt-Systematis wider das Systema der Copernicaner die Sprüche heiliger Schrift von der Bewegung der Sonnen und Unbeweglichkeit der Erden nicht anführen können, und also das Systema Copernici der Heil. Schrift nicht zu nahe trete. Magdeburg 1742 ss. 72.

1887. GRAVESANDE G. J.: Biblisch — astronomische Abhandlung, in welcher erwiesen wird, dass die Copernikanische Meynung vom Weltbaue der heiligen Schrift nicht entgegen sey... Frankfurt 1774 ss. 135.

Toż w jego: Oeuvres philosophiques et mathématiques. V. 2 Amsterdam 1775 s. 298—310.

1888. LÜDICKE Johann Aug.: Dass die Bewegung der Erde um die Sonne der heiligen Schrift nicht zuwider sey. Cöthen 1775.

1889. WĘGRZECKI Stanisław: O znaczeniu władzy duchownej obok świeckiej w Polsce. *Gaz. Koresp. warsz.* 1817 nr 48—53.

M. in.: o stosunku Kościoła do Kopernika.

1890. Kilka słów o KOPERNIKU. *Pszczółka krak.* 1820 t. 5 s. 163—164. Santo Offizio zezwala kanonikowi Detele na publiczny wykład nauki Kopernika.

1891. KOZŁOWSKI Mateusz: Nekrolog X. Dominika Jana Kantego Markiewicza czytany na posiedzeniu publicznym 22 Maja 1820 r. przez... *Rocz. TN. Krak.* 6 : 1821 s. 310.

O stosunku Kościoła do Kopernika.

1892. SCHULZE Gottlob Laberecht: Astronomia per Nicolaum Copernicum instaurata religionis et pietatis christianae per Martinum Lutherum ad Scripturae Sacrae normam repurgata egregia adjutrix. Commentatio astronomico-theologica... Budissae 1830 ss. XII, 71.

1893. MELANCHTHON Philipp: B. Mithobio. [List z 16 X 1541.] W: Corpus Reformatorum. Bd. 4 Halle 1837 szp. 679 nr 2391.

Wzmianka o Koperniku.

Uniw. Tor.

1894. Der HEILIGE Stuhl gegen Galileo Galilei und das astronomische System des Copernicus. *Hist. polit. Bl-r* Bd. 7 : 1841 s. 385—394, 449—468, 513—531, 577—593.

Uniw. Wrocław.

1895. SCHLEIDEN M. J.: Studien. Leipzig 1885 ss. 318.

s. 272: Kościół a system Kopernika.

1896. [Saupe Julius] S. J.: Copernicus und der Papst Paul III. *Weimar. Sonntagsbl.* 2 : 1856 s. 259—262.

Wg Schottenlohera. Bibliografia w *Die Burg* (poz. 2259) podaje autora: Schaller J.

1897. VOSEN Christian Hermann: Galileo Galilei und die römische Verurteilung des Kopernikanischen Systems. Frankfurt a. M. 1865 ss. 32.
Ossol.
1898. S. dr. x.: Galileo Galilei i sprawa systemu Kopernikańskiego wobec wyroku rzymskiej Kongregacji. *Tyg. kat.* 8 : 1867 dod. do nr 4, 8, 14, 20.
Art. napisany na podstawie poz. 1897.
1899. Die KOPERNICANISCHE Wahrheit und das christliche Dogma. Leipzig 1868 ss. 42.
1900. Galileusz przed sądem. *Kal. dla rodzin kat. na r.* 1869. Kraków.
1901. KOPERNICUS und die Bibel. *Sirius* (Graz) T. 2: 1870 s. 43, 51, 58.
1902. FRICKHÖFFER H.: Hat das Kopernikanische Weltsystem der Religion geschadet? *Nordd. Protestantenbl.* Jg. 4 : 1871 nr 49 s. 387.
1903. WARD W. G.: Copernicanism and Pope Paul V. *Dublin Rev.* V. 16 : 1871 nr 32 s. 351—368.
1904. GOVI Gilberto: Il Sant'Uffuzio, Copernico e Galilei. Torino 1872 ss. 60.
Rec.: Charles M., *C. r. hebd. Séances Acad. Sc.* T. 75: 1872 s. 893—894.
1905. FASBENDER Eduard: Über die angebliche und wirkliche Verhaltung der päpstlichen Curie gegen die Schrift des Copernicus. *Thorn. Ztg.* 11 XI 1873.
1906. POLKOWSKI Ignacy: Czy system planetarny Kopernika zgadza się z Pismem świętem. Gniezno 1874 ss. 18. Odb. z: Polkowski J.: Kopernikijana, T. 3 1875 s. 211—228.
1907. BERTI Domenico: Il processo originale di Galileo Galilei. Roma 1876.
1908. GRISAR 'H.: Die römischen Congregationsdecrete in der Angelegenheit des Copernicanischen Systems historisch und theologisch erörtert. *Z. f. kath. Theol.* 2 : 1878 s. 673—736.
Uniw. Tor.
1909. NUOVI documenti inediti del processo di G. Galilei, illustrati di A. Wolyński. Firenze 1878 ss. 186.
1910. STUDNIČKA František J.: Galilei, Koprnikova soustava a inkvisice. *Čas. Česk. Mus.* 52 : 1879 s. 3—26.

1911. BERTI Domenico: Antecedenti al processo Galileiano e alla condanna della dottrina Copernicana. *Atti Accad. Lincei ser. 3, Memorie V. 10:* 1881 s. 49—96.

Jag.

1912. STEINWENDER George Ludwig: Die Erde steht, die Sonne geht. Die kopernikanische Weltanschauung unvereinbar mit der Bibellehre. Hrsg. zur Lutherfeier... 1883... Görlitz 1883 ss. 31.

Uniw. Tor.

1913. WOŁYŃSKI Artur: Dwukrotny proces Galileusza. *Przew. nauk. liter. R. 13 :* 1885 s. 16—31, 110—120, 206—219, 304—313, 510—518, 605—613, 695—701, 794—805, 979—993.

Z treści, m. in.: Bibliografia procesu Galileuszowego s. 17—22; Przyjęcie nauki Kopernika przez teologów, filozofów i astronomów; Proces w Św. Officyum w 1616 r. i potępienie systemu Kopernika; Wydanie „Dyalogów o systemie Ptolomeusza i Kopernika”.

Uniw. Tor.

1914. FAVARO Antonio: De como y cuando el Santo Oficio anuló la prohibición del sistema copernicano. *Mem. Soc. científ. 3 :* 1890 s. 298—303.

1915. GILBERT Ph.: La dernière lutte à Rome autour du système de Copernic. *Rev. de Questions scient. An. 15 :* 1891 s. 589—594.

1916. STARCZEWSKI Z.: Nieomyślność Kościoła i rzekoma porażka jego w walce przeciw układowi Kopernika. *Prz. kat. 1891 nr 33, 38, 39.*

Rec.: *Kron. rodz. 1891.*

1917. COSTANZI Enrico: La Chiesa e le dottrine copernicane. Note e considerazioni storiche. *Arcadia An. 3 :* 1892—4: 1893. Odb. Roma 1893.

2 wyd. Siena 1898.

Muz. Frombork.

1918. ISENKRAHE C. Th.: Die Aufhebung des Verbots der Kopernikanischen Lehre. *Deutsch. Merkur 25 :* 1894 nr 27 s. 210—211.

1919. SAALSCHÜTZ L.: Die Aufhebung des Verbotes der Kopernikanischen Lehre. *Schriften d. physik-ökon. Ges. Königsb. 38 :* 1897 s. [43—46].

Streszczenie referatu wygłoszonego na posiedzeniu 3 VI 1897.

Uniw. Tor.

1920. WOHLWILL Emil: Melanchton und Copernicus. *Mitt-en z. Gesch. Med. u. Naturwiss. Jg. 3 :* 1904 s. 260—267; *Allg. Ztg., Beil. (München) 1904.*

Z porównania wypowiedzi w wydaniach „Initia doctrinae physicae” z 1549 i 1550 doty-

czących systemu Kopernika wynika, że Melanchton już po roku zmienił i złagodził sąd. Wydania następne: 1555, 1562, 1570 podają tę formę łagodniejszą.

Uniw. Pozn.

1920a. WALSH James J.: Catholic churchmen in science. Sketches of the lives of catholic ecclesiastics, who were among the great founders in science. *Amer. eccles. Rev.* 1906.

s. 3—41: Copernicus and his times.

1921. WALSH James J.: The church and astronomy before and after Galileo. *Amer. cath. Quart.* 33 : 1908.

M. in.: rys. historyczny działalności Kopernika.

1922. CARRARA Bellino: Il sistema Copernicano e la Santa Sede al tempo di Galileo. *Religione e Civiltà* V. 2—4 : 1912/13.

2. wyd. poprawione i rozszerzone, Milano 1914.

1923. SACCHI G.: Sulla condanna del sistema copernicano: appunti d'esegesi. Torino 1913.

1924. CARRARA Bellino: Il 5 marzo 1616 ossia il Decreto della Sacra Congregazione dell'Indice intorno al sistema Copernicano. *Riv. Apologia cristiana* 1916, fasc. 85.

1925. JEZUICI wobec Kopernika. *Gaz. lwowska* 1923 nr 40.

1926. KOPERNIK, bible e vira. *Rudé Právo* 19 II 1923.

1927. KRAJEWSKI Józef: Święci i błogosławieni — in spe. *Myśl Wolna* 1923 nr 3 s. 7—9.

O stosunku Kościoła do Kopernika.

Jag.

1928. W.: Kopernik a Rzym. *Polska odrodz.* 1923 nr 6.

1929. BRICARELLI Carlo: La questione copernicana dal primo al secondo processo di Galileo. *Civiltà cattol.* A. 78 : 1927 V. 2 s. 229—242, 334—345, 521—574; V. 3, s. 228—242.

1930. MEDA Filippo: I protestanti e il sistema copernicano. *Vita e Pensiero* V. 24 : 1933 fasc. 6 s. 414—418.

1931. VYGODSKIJ M. J.: Galilej i inkvizicija. Moskva 1934 ss. 216.

1932. CEJTLIN Z. A.: Političeskaja storona inkvizicionnogo processa Galileja. *Mirovedenie* 1935 nr 1.

1933. LANDOWSKI Józef: Kopernik na indeksie. *Sl. pom.* 29 XII 1935 s. 4.

1934. BÖRGER Willi: Kopernikus und Dogma. Vortrag. Essen 1936 ss. 16.

1934a. ADAM A.: Das Evangelium und das kopernikanische Weltbild. *Junge Kirche* Jg. 5 : 1937 s. 974—979.

1935. BRACHVOGEL Eugen: Das kirchliche Verbot des copernicanischen Hauptwerkes in Ermland. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 26 : 1938 s. 653—657.
Uniw. Tor.

1936. [LUTER i Kopernik]. *Evang. Sonntagsbl. f. Bonn* 1938 nr 22 s. 306—307.

1937. Das KOPERNIKANISCHE Weltbild und der Index. *Natur u. Kultur.* Jg. 37 : 1940 s. 344.

1938. BORNKAMM Heinrich: Kopernikus im Urteil der Reformatoren. *Arch. f. Reformationsgesch.* Jg. 40 : 1943 H. 1/3 s. 171—183.
Luter, Osiander i Melanchton o Koperniku.
Uniw. Tor.

1939. GIACON Carlo: Intorno alla condanna di Copernico. *Vita e Pensiero* 1943.

1940. Y: Mikołaj Kopernik a herezje. *Znaki Czasu* 1 : 1948 nr 2 s. 20—21.

1941. K: Dopiero w 1949 roku... *Kult. i Życie* 1949 nr 14 s. 1, ilustr.
O skreśleniu De revolutionibus z indeksu kościelnego.

1942. ANDRISSI G[iovanni] L.: Nassun libro fu condannato perchè copernicano. *Osserv. rom.* A. 90 : 1950 nr 299 s. 3.

1942a. MATTHES Johann: Luther und Kopernikus. *Evang. luther. Kirchenztg.* Jg. 5 : 1951 s. 66.

1943. CIEŚLA Henryk: Watykan zwalczał... [dzieło Kopernika]. *Świat i My* 1953 nr 26 s. 3.

1944. CZERMIŃSKI Adrian: Na indeksie. *Gaz. tor.* 25 III 1953 s. 6; *Głos Tyg. R.* 2 : 1953 nr 17, s. 1, 3; *Kult. i Życie R.* 2 : 1953 nr 15; *Now. Tyg.* 1953 nr 14 s. 4; *Sprawy i Ludzie R.* 3 : 1953 nr II, s. 2; *Widnokrąg* 1953 nr 17 s. 2.

1945. KLUCKERT Georg: War Kopernikus ein Ketzer? *Heimat u. Glaube* Jg. 5 : 1953 nr 2 s. 5.

1946. [KOPERNIK] Copernic et l'Église. W: Nicolas Copernic. *Bull. spécial*. Paris 1953 (poz. 647), s. 10—11.

Przekł. hiszp.: *Nueva Polonia* A. 6: 1953 nr 73/74 s. 10—11.

1947. KUCZYŃSKI Janusz: Falszerze nauki wielkiego Kopernika. *Po prostu* 1953 nr 39 s. 4.

1948. LUSUARDI Carlo: I fulmini dei Gesuiti non fermavano la terra. *Vie nuove* An. 9 : 1953 nr 23, ilustr. barwna całostr., przedstawia systemy Ptolemeusza i Kopernika.

1949. MARKOWSKI Mieczysław: ... a jednak Watykan szybuje wokół słońca. (W 410 rocznicę śmierci Mikołaja Kopernika). *Nowy Świat* R. 4 : 1953 nr 21 s. 1; *Dz. bałt.* 7/8 VI 1953 s. 3, ilustr.; *Panor.* (Łódź) 1953 nr 20 s. 1, ilustr.

1949a. NORLIND Wilhelm: Copernicus und Luther: a critical study. *Isis* V. 44 : 1953 s. 273—276.

Przekł. norweski — poz. 1957.

1950. NOWICKI Andrzej: Kościół przeciw Kopernikowi. *Mysł filoz.* 1953 nr 1 s. 209—229.

1951. NOWICKI Andrzej: Kościół w walce z Kopernikiem. *Wiedza i Życie* R. 20 : 1953 nr 4 s. 261—263, ilustr.

Na s. 260 całostr. fot. posągu Kopernika dłuta T. Rygiera.

1952. PASENKIEWICZ Jadwiga: Kopernik nie miał racji... *Nowa Kult.* R. 4 : 1953 nr 7 s. 5.

Przykłady wydawnictw watykańskich świadczące m. in. o próbach przywrócenia przedkopernikowskich pojęć o wszechświecie.

1953. tgw.: Papiestwo przeciw nauce Kopernika. *Kult. i Życie* 1953 nr 24 s. 1.

1954. WALKA o teorię Kopernika. *Radio i Świat* R. 9 : 1953 nr 25 s. 5. O audycji „Kościół w walce z Kopernikiem”.

1955. BAUDOUX P.: Copernic et l'Église. W: Quadricentenaire de la mort de Copernic. *Ciel et Terre* A. 70 : 1954 s. 318—320.

Zob. poz. 654.

Polemika: De Bievre C. i Daismont M.: À propos de Copernic, tamże, s. 431—433.

1956. LUBECKI Marian: Kopernik i reformacja. *Strażn. ewang.* R. 9: 1954 nr 4 s. 55—58.

1957. NORLIND Wilhelm: Copernicus och Luther, en källkritisk studie. *Nord. astron. Tidskr.* 1954 nr 2 s. 53—58.
Por. poz. 1949 a.

1957a. TORCOLETTI Luigi Maria: Il processo di Galileo. Clero ed astronomia. Con prefazione di S. E. il Card. Celso Costantini. Monza 1955 ss. 375.
O Koperniku w szczególności na s. 41—48.
Uniw. Tor.

Zob. też poz. 1089, 2919, 3140—3141.

KOPERNIK JAKO MATEMATYK I FIZYK

BIRKENMAJER L. A.: Matematyka Kopernika. W tegoż: Mikołaj Kopernik. Cz. 1. Kraków 1900 s. 220—241 oraz *Mechanika, fizyka, geodezja, geografia* [u Kopernika], tamże s. 320—342.

1958. DENIZOT Alfred: Kopernik a rozwój mechaniki. Wykład... *Czas techn.* 1911 nr 21 s. 273—276. Odb., Lwów 1911 ss. 13.
Ks. M.

1959. DIANNI Jadwiga: Matematyka Kopernika. *Wszechświat* 1954 nr 2 s. 31—35, ilustr.

1960. DICKSTEIN Samuel: Pojęcia mechaniczne Mikołaja Kopernika. W: *Prawda*, książka zbiorowa ku uczczeniu 25-letniej działalności Aleksandra Świętochowskiego 1870—1895. Lwów 1889 s. 126—129.
Uniw. Tor.

1961. DITTRICH A.: Kopernik a Einstein. *Ruch filozoficzny* 1924 nr 6—7 (Opis wg: Hahn W.: *Bibliogr. philologiae class. et hum. Polon.* 1911—1925. Lwów 1929).

1962. Dr VOKS: Francuski uczony o Koperniku. *Świat* R. 9: 1914 nr 28 s. 6—7.
O pracy prof. Painlevé: *Metoda w mechanice.*

Dubickij J.: *Kopernike, kak vrače, geograf, geometre...* Riga 1873, zob. poz. 2003.

1963. FASBENDER Eduard: Die Kopernikanischen Sehnen-und Dreiecks-berechnungen. *Progr. Gymn. Thorn* 1872. Odb., ss. 12.
Ks. M.

1964. FOCK V[ladimir] A[leksandrovič]: Sistema Kopernika i sistema Ptolomeja v svete obščej teorii odnositel'nosti. W: Nikolaj Kopernik. Sbornik statej... Moskva 1947 s. 180—186 (zob. poz. 650).

Thum. pol.: Układ Kopernika a układ Ptolemeusza w świetle współczesnej teorii grawitacji. Warszawa 1953 Pol. Akad. Nauk. Sesja naukowa poświęcona twórczości Mikołaja Kopernika. Powiel.

Toż w: Sesja Kopernikowska. Warszawa 1955 s. 81—90 w jęz. ros., s. 90—108 w jęz. pol., streszczenie franc. i ang. (poz. 3734).

Thum. niem.: *Sowjetwiss., Naturwiss. Abt.* Jg. 6 : 1953 H. 5/6 s. 805—809.

1964a. FOCK V. A.: Sistema Kopernika i sistema Ptolomeja v svete sovremennoj teorii tjagotenija. W: Nikolaj Kopernik... Moskva 1955 (poz. 650a) s. 57—72, ilustr.

Art. oparty głównie na pracy poprz.

1965. GADOMSKI Jan: Wielki matematyk. *Po prostu* 1953 nr 16 s. 5.

1966. HORBACKI Władysław: Nauka Mikołaja Kopernika w programie nauczania fizyki. *Głos naucz.* 1953 nr 39 s. 4.

1967. INFELD Leopold: Copernicus hatása a gravitáció elméletének fejlődésére. *Fiz. Szemle* 3 : 1953 nr 6 s. 139—142.

1968. INFELD Leopold: Kopernikus elmélete és a gravitáció kérdése a mai fizikában. *Természet és társad.* 113 : 1954 nr 1 s. 1—4.

1968a. INFELD Leopold: Od Kopernika do Einsteina. *Kosmos* Ser. B R. 1 : 1955 z 2. s. 209—226.

Przekł. ros.: *Vopr. Filos.* 1955 nr 4 s. 122—130.

1969. INFELD Leopold: Teoria Kopernika a zagadnienie grawitacji w fizyce współczesnej. *Probl. R.* 9 : 1953 nr 7 s. 442—448, ilustr.

1970. INFELD Leopold: Znaczenie prac Kopernika dla rozwoju fizyki. *Studia i Mat. z Dziejów Nauki* pol. 2 : 1954 s. 33—53.

1971. KOCYAN Irena: Kopernik jako matematyk. *Od A do Z* 1953 nr 14 s. 3.

1972. LOGA W.: Kopernik a teoria względności. *Lotos* 5 : 1938 nr 6 s. 173—176.

1973. MAKAREWICZ Tadeusz: Kopernik jako fizyk. *Od A do Z* 1953 nr 18 s. 3, ilustr.

1974. NAAKE-NAKĘSKI W.: Kopernik jako przyrodnik. *Przyr. i Techn.* 2 : 1923 s. 62—67.

1975. NOWICKI Andrzej: Atomistyczne poglądy Kopernika. *Wiedza i Życie* R. 20 : 1953 nr 12 s. 814—816.

1976. STAMM Edward: Geometria Kopernika. *Wiad. matem.* 1934 s. 57—100. Odb. Toż w jęz. franc. W: *La Pologne au 7-e Congrès Intern. d. Sc. Hist.* [T.] 2 1933 s. 155—174. Odb.

1977. SZCZENIOWSKI Szczepan: Wpływ idei Kopernika na rozwój fizyki. *Postępy Fiz.* T. 5 1954 z. 3 s. 239—266.

1978. SZCZENIOWSKI Szczepan: Wpływ Kopernika na rozwój fizyki. *Studia i Mat. z Dziejów Nauki pol.* 2 : 1954 s. 55—91.

1979. TESKE Arnim: Koncepcje Kopernika a nowa era w fizyce. *Probl.* R. 8 : 1953 nr 5 s. 306—313, ilustr.

1980. TESKE Arnim: Znaczenie Kopernika dla rozwoju fizyki. *Spis wykł. UMCS.* 1953/54 s. 171—176.

1981. TURSki Stanisław: Znaczenie odkrycia Kopernika dla rozwoju myśli matematycznej. *Studia i Mat. z Dziejów Nauki pol.* 2 : 1954 s. 93—101.

Odczyt wygłoszony na VIII Zjeździe Matematyków Polskich 6 IX 1953.

1982. UEMOV A. J.: Geliocentričeskaja sistema Kopernika i teorija otnositel'nosti. W: *Filosofskie voprosy sovremennoj fiziki.* Moskwa 1952 s. 299—331.

Tum. pol., *Myśl filoz.* 1953 nr 1 s. 144—175.

Tum. niem.: *Deutsche Z. f. Philos.* Jg. 2 : 1954 H. 2 s. 418—445.

Uniw. Tor.

1983. WALCZAK Janusz: Zarys rozwoju mechaniki na tle Roku Kopernikowskiego. (Wykład inauguracyjny na otwarcie roku akad. 1953/54). *Biul. nauk. tech.* 1953 nr 1 s. 3—18.

1983a. WITTAKER E.: The concept of nature from Copernicus to Newton. *Advanc. Sc.* 7:1950 nr 25 s. 25—31.

1984. WRĘCZYCKI Franciszek: Rys historii geometrii do epoki wynalezienia analizy Descarta wraz z ocenieniem zasług znakomitych geometrów polskich w tym czasie. [Warszawa] 1829 ss. 44. Program konwiktu XX Pijarów na Żoliborzu.

M. in.: o trygonometrii Kopernika. *Przedr.*: Polkowski I.: *Kopernikijana.* T. 3 1875 s. 97—98.

1985. ZELLER Mary Claudia: The development of trigonometry from Regiomontanus to Pitiscus. Ann Arbor, Michigan 1944.

s. 39—63: The trigonometry of Copernicus and Rheticus.
Uniw. Tor.

1986. ZILSEL Edgar: Copernicus and mechanics. *J. Hist. of Ideas* 1: 1940 s. 113—118.

1987. ŻYLIŃSKI Eustachy: Kopernik jako matematyk. W: Mikołaj Kopernik. Księga zbiorowa. Lwów 1924 s. 31—35.

KOPERNIK JAKO GEOGRAF

1988. BIRKENMAJER Ludwik Antoni: Marco Beneventano, Kopernik, Wapowski, a najstarsza karta geograficzna Polski. *Rozpr. Wydz. matem.-przyr. PAU*, Ser. A T. 41: 1901 s. 134—222. Odb. Kraków 1901 ss. 89, ilustr., 2 mapy.

Streszczenie w jęz. niem., *Bull. Acad. Pol. Cl. mathem. nat.*; 1901 s. 64—71, mapa.

Rec.: Dziama L. M., *Prz. powsz.* T. 71: 1901 s. 110—111; Ernst M., *Kosmos* (Lwów) R. 29 1904 s. 411; Fijałek J. *Pam. liter.* 1: 1902 s. 479—482.

Birkenmajer stwierdza współudział Kopernika w sporządzeniu mapy Polski z 1507/8. Buczek natomiast w „Początkach kartografii polskiej”, *Bull. intern. Acad. Pol. Cl. philol. d'hist.* 1935 nr 1—3 s. 9 powiada, że Kopernik nie z nią wspólnego nie miał.

L. Kolankowski, *Spraw. PAU* T. 51: 1950 nr 4 s. 208 opisując wydaną przez Wapowskiego w Rzymie 1508 „Geografię Ptolemeusza”, której jedyny w Polsce egz. posiada Bibl. Uniw. w Toruniu, wypowiada się za współautorstwem Kopernika.

Uniw. Tor.

Dubickij I.: O Kopernike, kak vrače, geografie, geometre... Riga 1873, zob. poz. 2003.

1989. LELEWEL Joachim: Kopernika tudzież jinnych astronomów polskich w jeografji zasługa przez... *Przyr. i Przem.* 1857 nr 9—10, s. 70—72, 78—80.

Dalsze wyd.: Poznań 1862 ss. 23; w jego: *Polska, dzieje i rzeczy jej.* T. 19. (Rozmaitości) Poznań 1865. Przedr.: Polkowski I.: *Kopernikijana.* T. 1 1873 s. 211—224.

1990. MALICKI Adam: Mikołaj Kopernik jako geograf. *Geogr. w Szk.* R. 6: 1953 nr 6 s. 289—295, ilustr.

1991. MALICKI Adam: Mikołaj Kopernik jako geograf. *Spis wykl. UMCS.* 1953/54 s. 163—169.

1992. PIECHOCKI W. E.: Był nie tylko astronomem [lecz również budowniczym i geografem]. *Świat i My* 1953 nr 60 s. 1, 3.

KOPERNIK JAKO METEOROLOG

1993. STENZ Edward: Kopernik o atmosferze ziemskiej. *Urania* R. 24 : 1953 nr 7 s. 193—197.

1994. STENZ E.: Meteorologia u Mikołaja Kopernika. *Gaz. Obserw. PIHM*. R. 6 : 1953 nr 14 s. 1—3, ilustr.

1995. STENZ E.: Mikołaj Kopernik jako meteorolog. *Biul. meteorol.* 1923 nr 6.

1996. STENZ E.: O pewnych rozważaniach aerologicznych Kopernika. *Urania* 5 : 1926 nr 2 s. 36—42. Odb. Warszawa 1926 ss. 7.

1997. STENZ E.: The upper east wind of Copernicus. *Acta geophys. pol.* V. 1 : 1953 nr 2 s. 75—81, ilustr.

KOPERNIK JAKO LEKARZ

1998. BERG Aleksander: Der Arzt N. Kopernikus und die Medizin des ausgehenden Mittelalters. W: *Kopernikus-Forschungen*. Leipzig 1943 s. 172—201.

1998a. BERNHARDT Kurt Gert: Koppernikus als Arzt. *Heimatreue Ost — u. Westpreusse* Jg. 20 : 1940 nr 9 s. 101.

Birkenmajer L. A.: Zapiski treści lekarskiej. W jego: *Mikołaj Kopernik*. Cz. 1. Kraków 1900 s. 569—581.

1999. BRACHVOGEL E.: Koppernikus als Arzt. *Zentralbl. f. Chir.* 1936 s. 2072—2075.

2000. BRACHVOGEL Eugen.: Das Maiglöckchen des Koppernikus. *Unsere erml. Heimat* 1931 nr 2 s. 5—6.

2001. BRACHVOGEL E.: Koppernikus von Frauenburg als Arzt. *Elb. Ztg.* 1936 nr 137.

2002. BRACHVOGEL E.: Nikolaus Koppernikus als Arzt. *Unsere erml. Heimat* 1936 nr 7.

2002a. BUCK Robert W.: Doctors afield; Nicolaus Coppernic (1473—1543). *New Engl. J. Med.* T. 250 : 1954 nr 22 s. 954—955.

2003. DUBICKIJ I.: O Kopernike, kak vrače, geografe, geometre, diplomate i filosofo-atronome. V pamjat' 400-letija... Riga 1873 ss. 56.

M. in. s. 51–54 fragmenty korespondencji między Albrechtem i Kopernikiem w przekł. ros.
SGPiS

2004. E. T.: O Mikołaju Koperniku, który... recepty pisywał. *Ilustr. Kur. pol.* 19 III 1953 s. 4.

2005. FABER [Karl]: Ein Beitrag zur Lebens-Geschichte des Nicolaus Kopernicus. *Beitr. Kunde Preussens* 2 : 1819 s. 263–267, 1 facsim.

O wyświadczonej przez Kopernika przysłudze lekarskiej jednemu z dworzan ks. Albrechta. Tamże wiadomość o 4-ch listach Kopernika znajdujących się w tajnym archiwum królewickim.

Zob. też poz. 11.
Uniw. Tor.

2006. FLIS Stanisław: Mikołaj Kopernik jako lekarz. *Pol. Tyg. lek. R.* 8 : 1953 nr 29 s. 1030–1032, nr 30 s. 1061–1064, nr 31 s. 1094–1096, ilustr.

30 poz. bibliogr.

2007. FLIS Stanisław: Mikołaj Kopernik – jako lekarz. *Sl. na Warmii i Maz.* R. 2 : 1953 nr 7 s. 7, ilustr.

2008. FRITZ Józef: Kopernik lekarzem. *Pol. Gaz. lek.* 1923 nr 50/1. Odb. Lwów 1923.

Rec.: Wrzosek Adam, *Arch. Hist. Filoz. Med.* T. 1: 1924 s. 239–241.
Ossol.

2009. GANSZYNIEC Ryszard: Kopernik jako lekarz. W: Mikołaj Kopernik. Księga zbiorowa. Lwów 1924 s. 36–70.

2010. GĄSIOROWSKI Ludwik: Zbiór wiadomości do historii sztuki lekarskiej w Polsce. T. 1–4. Poznań 1839–1856.

T. 1 s. 104–109: o Koperniku. Przedr.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 2 1873 s. 103–106.

Uniw. Tor.

2010a. GIEDROYĆ Fr.: Źródła biograficzno-bibliograficzne do dziejów medycyny w dawnej Polsce. Warszawa 1911.

s. 362–366; Kopernik Mikołaj.

2011. GIRSZTOWT Polikarp: Mikołaj Kopernik. *Gaz. lek.* 7 : 1873 s. 127–128.

2012. GL[INKIEWICZ] J.: Z Ziemi Warmińskiej. *Tyg. wielkop.* 1871 nr 21 s. 260—262.

O Koperniku jako lekarzu.

2012a. [GRABIAŃSKA M.] M. G.: Artium et medicinae doctor. *Tyg. demokr.* 1953 nr 17 s. 8, ilustr.

2013. GÜNTHER: Copernicus, einer der grössten Mediziner seiner Zeit. *Tierärztl. Mitt-en.* Jg. 20 : 1939 s. 235.

2014. HARTLEB Kazimierz: Wielka trójca lekarzy Odrodzenia [M. Miechowita, M. Kopernik, Józef Struś]. *Pol. Tyg. lek.* 1948 nr 16 s. 481—484. Odb. ss. 14, nlb. 1.

2015. HOFFMAN K. F.: Nikolaus Copernikus (1473—1543) als Arzt. *Hippokrates* 14 : 1943 s. 444—445.

2016. HOLZ Max: Kopernikus. *Apthecker. Ztg.* 73 : 1930 s. 1105—1108.

2017. HOLZ Max: Pro cassia fistula doctori Nicolao Koppernic. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 25 : 1933 s. 233—237.

Uniw. Tor.

2018. HOLZ M.: Ein Rezept von Nikolaus Koppernikus. *Apothecker-Ztg.* 1932 nr 28.

2019. KOCYAN Irena: Kopernik jako lekarz. *Od A do Z.* 1953 nr 4 s. 3, ilustr. w tym facsim. recepty.

2020. KONKOLEWSKI Leon: O Mikołaju Koperniku — lekarzu. *Gaz. tor.* 18/19 IV 1953, s. 6.

[Kopernik jako lekarz, teksty recept.] W: *Inedita Copernicana* 1878, zob. poz. 55.

2021. KOŚMIŃSKI Stanisław: Słownik lekarzów polskich... Warszawa 1888

s. 229—230: o Koperniku; bibliografia.

Uniw. Tor.

2022. KOWARZYK Hugon: Kopernik jako lekarz. *Postępy Hig. Med. dośw.* T. 8: 1954 z. 1 s. 171—177.

2023. LASKIEWICZ Alfred: Działalność Kopernika na polu lecznictwa. W: *Mikołaj Kopernik...* Tel-Aviv 1942. 2 wyd. 1943 s. 23—33.

2024. ŁYSKANOWSKI M.: Mikołaj Kopernik — lekarz. *Śłużba Zdr.* R. 5: 1953 nr 37 s. 4.

2025. MARIANOWICZ Włodzimierz: Doktor Mikołaj. *Nowy Tor* R. 3: 1953 nr 8 s. 2.

2026. MELLER Eugeniusz: Czy Kopernik był lekarzem. *Dz. Gdański* 3 III 1923; *Dz. pozn.* 1928 nr 142 s. 10; *Głos Narodu* 1928 nr 181.

2027. MELLER Eugeniusz: Eskulap czy astronom. *Polonia* 1929 nr 54 s. 6.

2028. NIEZWYKŁA recepta. *Radio i Świat* R. 9: 1953 nr 25 s. 5, ilustr. O audycji J. Gadomskiego „Nie tylko astronom”.

2029. NIWELIŃSKI Józef: Mikołaj Kopernik jako lekarz. *Wszechświat* 1953 z. 8 s. 190—192.

2030. PIECHOCKI Witold E.: „Wiele lez starł na ziemi swą dobrocią”. *Świat i My* 1953 nr 56 s. 1—2.

2031. PROWE Leopold: Copernicus als Arzt. *Leopoldina* 17: 1881. Odb. Halle 1881 ss. 25.

Zob. też poz. 59—60.
Ks. M.

2032. PRZEDE WSZYSTKIM, jako lekarza znano Kopernika na Warmii i Mazurach. *Życie olszt.* 24/25 V 1953 s. 6.

2033. SCHMAUCH Hans: Neues über die ärztliche Tätigkeit des Astronomen Kopernikus. *Proteus* 1943 s. 115—118.

2034. SKARŻYŃSKI Bolesław: Kopernik lekarzem. *Probl.* R. 9: 1953 nr 10 s. 665—668.

SORGE F.: Der Arzt N. Kopernikus im Bilde, zob. poz. 2518.

2034a. SULIMOWSKI Janusz: Czego natura ludziom poskapła — dał im Kopernik. *Caritas* R. 9: 1953 nr 8 s. 11.

2035. TUGENDHOLD T.: O recepcie M. Kopernika. *Wiad. farm.* 1933 s. 692—694.

2036. VALENTIN H.: Bedeutung des Nikolaus Kopernikus auf medizinisch-pharmazeutischem Gebiet. *Apothekerztg.* 73: 1930 s. 1103—1105.

2037. VALENTIN H.: Copernicus als Arzt. *Ärztbl. f. Ostpr.* Jg. 20 : 1939 s. 74.

2038. VALENTIN H.: Herkunft und Echtheit der im Frauenburger Museum vorhandenen Kopernikus-Rezepte. *Südd. Apotheker-Ztg.* 71 : 1931 s. 152—154.

Tamże, s. 154—155: Zimmerman Walter: Bemerkungen zu H. Valentin: Herkunft ...

2039. W ROCZNICĘ urodzin M. Kopernika. Wielki humanista jako lekarz przyjaciel cierpiących. *Rob. pom.* 18 II 1946.

2040. WIERZBICKI Dan.: Kopernik jako lekarz. *Kosmos* (Lwów) 6 : 1881 s. 273—284. Odb.
Uniw. Tor.

2041. WITANOWSKI M. R.: Recepta M. Kopernika. *Wiad. farm.* 1930 s. 478—479.

2041a. WOLNY H.: Lekarze epoki Odrodzenia. Mikołaj Kopernik. *Śląski Medyk* R. 1 : 1953 nr 4 s. 4.

2042. Z. Ar.: Medyk z Padwy. *Zwierciadło* 1950 nr 8 s. 1.

Zakrzewski T.: Sesja naukowa P[olskiego] T[owarzystwa] L[ekarskiego] w Toruniu, zob. poz. 3474.

(2043). ZAŁUSKA Jan: M. Kopernik, prawnik, ksiądz, lekarz, astronom... *Zorza* 1923 nr 7 (poz. 2183).

2044. ZEMBRZUSKI Ludwik: Mikołaj Kopernik jako lekarz. *Wiad. lek.* R. 6 : 1953 nr 7 s. 381—383, ilustr.

KOPERNIK JAKO BUDOWNICZY

2045. DITTRICH F.: Der Dom zu Frauenburg. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 19 : 1916.

s. 165—167: o wodociagu Kopernika.
Uniw. Tor.

2046. FELDT L.: Über die Wasserleitung der Copernicus zu Frauenburg. *Ann. Phys. Chemie* T. 83 : 1826 s. 395—396.

Uniw. Tor.

Thum.; *Dz. wil.* 1826 t. 1 s. 368—370. Przedr. tłumaczenia: *Prz. techn.* 20 II 1923 ze wstępem Feliksa Kucharzewskiego.

2047. GAJEWSKI M[arian]: Czy Kopernik budował wodociągi. *Ochr. Zabytków* R. 6 : 1953 nr 1 s. 67—68.

2048. GAJEWSKI Marian: Mikołaj Kopernik i pierwsze wodociągi w Polsce. *Gaz. Woda* 1954 nr 4 s. 112—113.

2049. GEBAUER: Einige Bemerkungen über die kopernikanische Wasserleitung bei und in Frauenburg. *Preuss. prov.-Bl-r* 5 : 1831 s. 38—43.
Uniw. Tor.

2050. GEMBARZEWSKI L.: Mikołaj Kopernik i wodociągi na Warmji i Pomorzu. *Prz. techn.* 1933 nr 22 s. 567—571. Odb. Warszawa 1933 ss. 15.
Uniw. Tor.

2051. GOTOWT Cz.: Mikołaj Kopernik jako hydrotechnik i pierwszy budowniczy wodociągów w Europie. *Wiedza i Życie* R. 21 : 1954 nr 4 s. 269—270.

2052. JESZCZE o Koperniku. *Zorza* 1923 nr 9.
Podanie o budowie wodociągu w Lubawie przez Kopernika.

2052a. [KOLLMANN Paul] P. K.: Hat Copernicus Wasserleitungen gebaut? *Ordenskreuz* Jg. 10: 1933/34 nr 8 [s. 3].
Ks. M.

2052b. NESTERUK F. J.: Inżynernye raboty Nikolaja Kopernika. W: *Nikołaj Kopernik...* Moskwa 1955 (poz. 650a) s. 73—89, ilustr.

2053. NESTERUK F. J.: Mikołaj Kopernik — budowniczy wodociągów. Tł. z ros. W[ojcich] Suchozrewski. *Studia Mat. z Dziejów Nauki pol.* R. 3: 1955 s. 207—219, rys.
Art. oparty na poz. nast.

2054. NESTERUK F. J.: Nikolaj Kopernik kak gidrotechnik. *Izv. Akad. Nauk Otd. techn. Nauk* 1953 nr 9 s. 1341—1349.
Toż w skróceniu, *Gidrotechn. Stroit.* 1953 nr 8 s. 47. Tłum. pol. *Probl.* R. 10 : 1954 nr 1 s. 54.

2055. PHILIPPI Rud.: Ueber einige Hydrotechniker in Preussen während des 16. Jahrhunderts. *N. Preuss. prov.-Bl-r* 6 : 1860.
s. 315—317: o Koperniku.
Uniw. Tor.

PIECHOCKI Witold E.: Był nie tylko astronomem [lecz również budowniczym i geografem]. Zob. poz. 1992.

2056. POSCHMANN Adolf: Die Siedlungen in den Kreisen Braunsberg und Heilsberg. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 18 : 1911—1913.

s. 195—197: o Koperniku.

Uniw. Tor.

2057. PROWE Leopold: Hat Copernicus Wasserleitungen angelegt? *N. Preuss. prov.-Bl-r* 10 : 1865 s. 320—341. Odb. Thorn. 1865 ss. 22.

Uniw. Tor.

2058. SCHMAUCH Hans: Kopernikus baut die Mühle in Frauenburg. *Erml., mein Heimatland* 1943 nr 1.

2059. WODOCIĄGI Kopernika w Lubawie. *St. pom.* 29 IX 1932 s. 7.

2060. WUTZKE I. C.: Bemerkungen über die Gewässer, die Ostseeküste und die Beschaffenheit des Bodens im Königreich Preussen. Königsberg 1829 ss. XV, 160.

s. 38, 39, 46 wzm. o Koperniku jako budowniczym wodociągów w szeregu miejscowości Warmii i Prus. Polemika: Anfrage zur gefälligen Beantwortung: Ob Copernikus viele Wasserleitungen in Preussen angelegt habe? *Preuss. prov.-Bl-r* 4 : 1830 s. 388—392. Anonimowy autor zbija twierdzenie Wutzkego, jakoby Kopernik miał założyć wiele wodociągów.

Uniw. Tor.

2061. Z.: Służąc człowiekowi. *St. powsz.* 8/9 VIII 1953 s. 4.
O Koperniku budowniczym.

Zob. też poz. 1051.

KOPERNIK JAKO FILOZOF

2062. BIRKENMAJER Ludwik Antoni: Filozoficzne podłoże odkrycia Kopernika. *Arch. Kom. do Bad. Hist. Filoz.* T. 1 : 1917 s. 261—271.

Tekst oparty na stenogramie wykładu.

Uniw. Tor.

2063. BŁOŃSKI W. L.: O kopernikański światopogląd. Kraków 1946 ss. 8.

Rec.: LEM Stanisław, *Życie Nauki* T. 2:1946 s. 421—422.

Uniw. Tor.

2063a. BOGUSKI H.: Mickiewicz, Kant i Kopernik. (Uwagi niefilozoficzne). *Prz. katol.* 1904 t. 1 nr 26—29.

2064. BRACHVOGEL Eugen: Kopernikus und Kant. *Wort in d. Zeit* Jg. 3 : 1935/6 s. 1109—1115.

2065. BRACHVOGEL Eugen: Copernicus und die neuplatonische Lichtmetaphysik. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 26 : 1937 s. 451—457.

Uniw. Tor.

2066. BRUHNS B.: Die Weltanschauungen von Copernicus und Giordano Bruno. *Weltall* 4 : 1903 s. 25—34, 56—63. Odb., Berlin 1903.

Nar.

2067. CARR H. W.: The scientific concept of reality. I. Copernicus and Descartes. *Personalist* 1935 nr 16 s. 146—156.

2068. CASSIRER Ernst: Das Erkenntnisproblem in der Philosophie und Wissenschaft der neueren Zeit. 2 Aufl. Bd. 1 Berlin 1911.

s. 271—277: Das Copernikanische Weltssystem und die Metaphysik.

2068a. CONWAY P. O.: Aristotle, Copernicus, Galileo. *New Scholast.* 23: 1949 s. 129—146.

2069. CREIGHTON J. G.: Copernican revolution in philosophy. *Philos. Rev.* T. 21 : 1912.

2070. CROSS F. L.: Kant's so-called Copernican revolution. *Mind* 46 : 1937 s. 214—217.

Polemika: Paton H. J., tamże s. 365—371. Replika Crossa, tamże s. 475—477.

2071. CZAJKOWSKI K[onstanty]: Zasluga Kopernika w filozofji. *Prz. powsz.* 1893 t. 4 s. 221—240, 373—393.

2072. DINGLER Hugo: Geschichte der Naturphilosophie. Berlin 1932. s. 89—90: o Koperniku.

2073. FABRE Lucien: Essai sur le génie de Copernic: à propos des fêtes de Pologne. *Rev. hebdom.* 1923 nr 10 s. 165—184.

2074. FABRE Lucien: Essai sur le génie de Copernic. Paris 1926 ss. 58. Nar.

2075. FAUST August: Die philosophie-geschichtliche Stellung des Kopernikus. W: Nikolaus Kopernikus. München 1943 s. 96—211, 318—370.

Uniw. Pozn.

2076. FRANK Philipp: The philosophical meaning of the Copernican revolution. *Proceed. Amer. Philos. Soc.* 87 : 1944 nr 5 s. 381—386.

2077. FROST Walter: Bacon und die Naturphilosophie. [Leonardo da Vinci, Kopernik, Kepler, Brahe, Galilei]. München 1927 ss. 504.

2078. GARNIER P[ierre]: Le génie de Copernic. Paris 1933 ss. 168.

2079. GIACON Carlo: Copernico, la filosofia e la teologia. *Civiltà Cattolica* 1943 nr 2243.

2080. GOLDBECK Ernst: Plato und Copernicus. W tegoż: Der Mensch und sein Weltbild. Leipzig 1925 s. 61—83.

Uniw. Tor.

2081. HAEDICKE Johannes: Kant und Kopernikus. *Grundwissenschaft* 7 : 1927 s. 361—372.

2082. HEBLER C.: Die Lehre des Copernicus und die moderne Weltanschauung. W tegoż: Philosophische Aufsätze, Leipzig 1869 s. 1—34.

2083. INGARDEN Roman Stanisław: Mikołaj Kopernik i zagadnienie obiektywności praw naukowych. Warszawa 1953 ss. 81, 2 nlb. Z prac przygotowawczych Sesji Naukowej Odrodzenia Polskiej Akademii Nauk.

2084. KLEJNOT-TURSKI J.: Kopernik a polska tradycja filozoficzna. Czy Kopernik był filozofem? *Mysł pom.* 25 I 1923.

Ks. M.

2085. KRATKIJ filosofskij slovar. Pod red. M. Rozentolja i P. Judina. [Moskva] 1951.

s. 79, 203—204: o Koperniku.

Przeł. pol.: Krótki słownik filozoficzny. Warszawa 1955.

2086. KUTTNER Otto: Kants Copernicanismus auf die Begriffe Notwendigkeit und Freiheit angewandt. *Altpr. Mschr.* Bd. 22 : 1885 s. 618—636.

Uniw. Tor.

Natorp: Die kosmologische Reform des Kopernikus in ihrer Bedeutung für die Philosophie, zob. poz. 1589.

2087. SMITH N. K.: The meaning of Kant's Copernican analogy. *Mind* V. 22 : 1913 s. 549 i n.

2088. STERNE Carus: Die allgemeine Weltanschauung in ihrer Entwicklung. Stuttgart 1889.

s. 46—49: Kopernikus, Tyche Brahe und Kepler. Tłum. ang. *Open Court* 14 : 1900 s. 385—408.

2088a. TROILO Erminio: La dialettica copernicana. *Atti Accad. Lincei, Cl. Sc. morali, stor. e filol.* V. 8 : 1953 s. 453—465.

2089. WOLLSCHLÄGER A.: Kopernikanisches Denken. *Reich* 1940 H. 4 s. 17.

2090. ZIEMSEN Otto: Makrokosmos. Grundideen zur Schöpfungsgeschichte und zu einer harmonischen Weltanschauung. Versuch einer Systematik des Kopernikanismus. Gotha [1893] ss. XVI, 127.

KOPERNIK JAKO EKONOMISTA

2091. BARANOWSKI Henryk: Mikołaj Kopernik — ekonomista. Bibliografia. *Ekon.* 1953 nr 4 s. 251—255.

Pozycji 80.

2092. DUNAJEWSKI Henryk: Mikołaj Kopernik jako badacz zjawisk ekonomicznych. *Tryb. Ludu* 3 VI 1953 s. 3—4.

2093. DUNAJEWSKI H.: Poglądy ekonomiczne Mikołaja Kopernika. *Kwart. hist.* R. 60 : 1953 nr 3 s. 57—80.

2094. DUNAJEWSKI H.: W sprawie poglądów ekonomicznych Mikołaja Kopernika. *Ekon.* 1952 nr 4 s. 226—229.

2095. GERASIMENKO M. P.: Nikolaj Kopernik — wydajusčijšja ekonomist epochi rannego kapitalizma. Kiev 1953 Akad. Nauk Ukr. SSR ss. 126, portr.

W dodatku: fragmenty pism Kopernika, zob. poz. 146, 148, 172.

Bibl. PAN.

2096. GÓRSKI J[anusz]: Rok Kopernikowski a polska nauka ekonomiczna. *Ekon.* 1954 nr 1/2 s. 236—246.

2097. GÓRSKI Janusz: Teoria ekonomiczna Mikołaja Kopernika. *Ekon.* 1953 nr 4 s. 89—119.

Polemika: Dunajewski H., *Ekon.* 1954 nr 1/2 s. 276—281.

2097a. GÓRSKI Janusz: Teoria pieniądza Decjusza i Kopernika. *Rocz-i Dziejów społ. gospod.* T. 17 : 1955 s. 9—54, rés., sokrašč.

2098. HOSZOWSKI Stanisław: Kopernik jako ekonomista. *Życie gosp.* R. 8 : 1953 nr 25 s. 951—955.

2099. HOSZOWSKI St.: Wkład Kopernika w postępową myśl ekonomiczną. *Życie Szk. wyższ.* 1953 nr 10 s. 107—115.

Polemika: Dunajewski Henryk: Kilka uwag w związku z artykułem „Wkład Kopernika...”, tamże 1953 nr 12 s. 76—80.

2100. KALINOWSKI Stanisław: Sesja naukowa poświęcona poglądom społecznym [głównie ekonomicznym] Mikołaja Kopernika [12 VI 1954 w Warszawie]. *Życie Szk. wyższ.* 1954 nr 10 s. 131—135.

2101. [KOPERNIK] Nicolas Copernico, economista. *Nueva Polonia* A. 6: 1953 nr 73/74 s. 9, ilustr.

2102. LIPiŃSKI Edward: Ekonomiczne poglądy Mikołaja Kopernika. *Nauka pol.* R. 1: 1953 nr 3 s. 63—100.

Na s. 62 fotogr. pierwszej strony Rozprawy o monecie z *Pam. warsz.* 1816.

2103. LIPiŃSKI E.: Kopernik jako ekonomista. *Wiedza i Życie* R. 20: 1953 nr 4 s. 248—252.

2104. LIPiŃSKI E.: Nauka Mikołaja Kopernika o pieniądzu. *Spraw. PAN* R. 1: 1953 nr 3—4 s. 125—139.

Streszczenie referatu i dyskusji.

2105. LIPiŃSKI E.: Poglądy ekonomiczne Mikołaja Kopernika. Warszawa 1955 ss. 188.

Rec.: Dunajewski Henryk, *Ekon.* 1955 nr 4 s. 181—190.

2106. LIPiŃSKI E.: Rozwój myśli ekonomicznej. Od merkantylizmu do socjalizmu utopijnego. Wyd. 2. Warszawa 1953.

s. 24—32: o Koperniku.

2107. NOWICKI Andrzej: Antyfeudalne prace ekonomiczne Kopernika. *Po prostu* 1953 nr 36 s. 6.

2108. ROMANOWSKI Henryk: Ekonomiczne rozprawy Mikołaja Kopernika. *Spis wykl. UMCS.* 1953/54 s. 177—181.

2109. BALCH Thomas: The law of Oresme, Copernicus, and Gresham. A paper read before the American Philosophical Society, April 23, 1908... *Proceed. Amer. Philos. Soc.* V. 47: 1908 s. 18—29. Odb. Philadelphia 1908.

SGPIS

2110. BRAUN David: Ausführlich historisches Bericht vom pohnischen und preussischen Münz-Wesen. Elbing 1722.

s. 50—51: o Koperniku.

Uniw. Tor.

2111. BUJAK Franciszek: Traktat Kopernika o monecie. W: Mikołaj Kopernik. Księga zbiorowa. Lwów 1924 s. 41—103. Odb. ss. 64.

Streszcz.: *Spraw. TN Lw.* 1923 nr 3 s. 99—100.

Rec.: Daszyńska-Golińska Z., *Prz. warsz.* 1924 nr 39 s. 435—439; Lewiński J. St.: Kopernik jako ekonomista, *Ekon. R.* 24: 1924 t. 1 s. 176—186.

Uniw. Tor.

2112. DMOCHOWSKI Jan: Copernico economista. [Tłum.: J. Gromska]. *Economia A.* 2: 1924 nr 9. Odb. Trieste ss. 23.

Jag.

Dmochowski J.: Kopernik jako teoretyk monetarny. W: Kopernik M.: Rozprawy o monecie ... Warszawa 1924 s. XI—LXXXXV, poz. 96.

Tamże, tegoż: Kopernik jako działacz gospodarczy, s. LXXXXV—CXXXXV.

2113. DMOCHOWSKI J.: Nicolás Copernic économiste. *Rev. d'Econ. polit.* An. 39: 1925 s. 101—120.

SGPiS.

2114. Poz. skreślona w czasie druku.

2115. DUNAJEWSKI Julian: Słowo „O zasadach bicia monety” (Ratio eudendae monetae) Mikołaja Kopernika. W: Dwa pierwsze posiedzenia publiczne Akad. Umiej. ... d. 18 lutego 1873. Kraków 1873 s. 25—31.

2116. GELD und Kredit, hrsg. v. J. Jastrow. Berlin 1914.

s. 30—31: o Koperniku.

Bibl. M. Gdańsk.

2117. GŁABIŃSKI Stanisław: Ekonomika społeczna. T. 1. Lwów 1905. s. 191—194: o Koperniku.

Uniw. Tor.

2118. GŁABIŃSKI St.: Historia ekonomiki. Lwów 1939.

T. 1 s. 82—84, T. 2 s. 97—103; o Koperniku.

Uniw. Tor.

2119. GŁABIŃSKI St.: Wykład ekonomiki społecznej. Lwów 1915.

s. 790—793: o Koperniku.

Uniw. Tor.

2120. GRAŻYŃSKI M[ichał]: Memoriał Mikołaja Kopernika o zasadach bicia monety. *Prz. współcz.* 1923 nr 14 s. 339—367, nr 15 s. 49—70. Odb. Kraków 1923 ss. 53.

Rec.: Daszyńska-Golińska Z., *Prz. współcz.* 1924 nr 39 s. 435—439; Lewiński J. S.: Kopernik jako ekonomista, *Ekon. R.* 24 : 1924 t. 1 s. 176—186.

Uniw. Tor.

2121. GRAŻYŃSKI Michał: Reformy monetarne w Polsce w latach 1528—1628 i ich geneza. *Prz. hist.* T. 17 : 1913.

s. 181—185: o Koperniku.

Uniw. Tor.

2122. GUMOWSKI Marian: Moneta złota w Polsce średniowiecznej. Kraków 1912.

s. 78—86: o Koperniku.

Uniw. Tor.

2123. JADWINOWSKI L.: Poglądy monetarne M. Kopernika. W: Mikołaj Kopernik... Tel-Aviv 1942; — 2 wyd. 1943 s. 27—82.

2124. JASTROW J.: Kopernikus' Münz und Geldtheorie. *Arch. f. Sozialwiss. u. Sozialpol.* 38 : 1914 s. 734—751. Odb.

Ks. M.

2124a. KAISER E. G.: Before Copernicus, Nicolaus of Oresme. *America* T. 69: nr 7.

2125. KOPERNIK jako ekonomista. *Tyg. ilustr.* T. 33 : 1876

I. Wołyński Artur: Kopernik jako ekonomista, s. 180—182, rys. W. Sypniewskiego przedstawiający Kopernika na sejmiku w Grudziądzu 1522.

II. Montanari Augusto: Mikołaj Kopernik i jego dzieło „De monetae cudendae ratione”. Tłum. A. Wołyński. s. 204—205, 224, 232—234.

Tekst oryg. zob. poz. 2129.

Uniw. Tor.

2126. LEWIŃSKI Jan St.: Pieniądz, kredyt i ceny. Warszawa 1932.

s. 125—128: o Koperniku.

Uniw. Tor.

2127. LEWIŃSKI Jan St.: Twórcy ekonomii politycznej. Wyd. 2. Warszawa 1935.

s. 14—15: o Koperniku.

Uniw. Tor.

2128. MACLEOD Henry Dunning: The theory of credit. T. 2 London 1894.

s. 428—435: o Koperniku.

2129. MONTANARI Augusto: N. Copernico e il suo libro „De monetarum ratione”. Padova 1873 ss. 32.

Rec.: Curtze M., *Thorn. Ztg.* 6 X 1873. Thum. pol. zob. poz. 2125.

Ks. M.

2. ed. coll'aginta di una memoria del Dott. Arturo Wolynski ... Padova 1877 ss. 70. Jag.

2130. ROSCHER Wilhelm: Geschichte der National-Oekonomie in Deutschland. München 1874.

s. 111—113: o Koperniku.

Uniw. Tor.

2131. SCHMAUCH Hans: Nikolaus Copernicus und die preussische Münzreform. Personal-u. Vorles.-Verzeichnis d. Staatl. Akad. zu Braunschweig. Trimester 3 1940. Odb. Gumbinnen 1940 ss. 40.

Rec.: Brachvogel E., *Erml. Ztg.* 12/13 X 1940; Buchholz Fr., *Jomsburg* 6: 1942 s. 143—168; Waschinski E., *Z. westpr. Gesch.-ver.* H. 76: 1941 s. 187—189.

Zob. też poz. 122—123.

Uniw. Tor.

2132. SCHWINKOWSKI Walter: Das Geldwesen in Preussen unter Herzog Albrecht (1525—69). Berlin 1909.

s. 131—134: o Koperniku.

Uniw. Tor.

2133. STRASBURGER Edward: Copernic économiste. *L'Est europ.* T. 7: 1923 nr 3—4 s. 193—203.

2134. STRASBURGER E.: Poglądy ekonomiczne w Polsce w XV i XVI w. *Ekon.* 18: 1918 T. 3.

s. 31—34: o Koperniku.

Uniw. Tor.

2135. SZELAŃKOWSKI Adam: Pieniądz i przewrót cen w XVI i XVII wieku w Polsce. Lwów 1902.

s. 7—16: o Koperniku.

Uniw. Tor.

2135a. TAYLOR J.: Copernicus on the evils of inflation and the establishment of a sound currency. *J. Hist. of Ideas* V. 16: 1955 s. 540—547.

Zob. też poz. 148a.

Uniw. Warsz.

2136. WASCHINSKI Emil: Des Astronomen Nikolaus Copernicus Denkschrift zur preussischen Münz- und Währungsreform 1519—1528. *Elb. Jb.* H. 16: 1941 s. 10—40. Odb.

Rec.: Buchholz Fr., *Jomsburg* 6: 1942 s. 143—148.

Uniw. Tor.

2137. WASCHINSKI E.: Die Mitarbeit des Astronomen Nicolaus Copernicus an der preussischen Münz- und Währungsreform des 16. Jahrhunderts. *Deutsche Münzbl-r.* Jg. 60: 1940 s. 173—177.

2138. WOŁOWSKI Ludwik Franciszek: La monnaie. Entretien sur le traité de la monnaie de Copernic. Paris 1864 ss. 52.
Nar.

2139. CHECHLIŃSKI: Prawo Kopernika czy Greshama? *Polska Zbrojna* 1923 nr 50.

2140. CZAJKOWSKI Zbigniew: Mikołaj Kopernik — mniej znany [ekonomista]. *Dziś i Jutro* 9: 1953 nr 19 s. 3,6 ilustr.

2141. CZEKALSKI Eustachy: Prawo Kopernika — formułą Greshama. (Povolna rewindykacja praw Polski do zasług naukowych wielkiego toruńczyka). *Świat* 1923 nr 14.

2142. GUMOWSKI Marian: Kopernik o kwestiach monetarnych. *Ilustr. Kur. pol.* 25 V 1946 s. 4.

2143. GÜNTHER Siegmund: Nikolaus Copernicus als Nationalökonom. *Nation* 3: 1886 nr 36.

2144. JAWORSKA Halina: Kopernik jako ekonomista. *Rob. pom.* 5/6 X 1946.

2145. KOPACZ Mikołaj: Kopernik jako ekonomista. *Biesiada liter.* 1902, II s. 193—194.

2146. [KOPERNIK] Copernicus as economist, statesman, and poet. *Pol. Sc. Learn.* 1943 nr 3 s. 58.

2147. [KOPERNIK] Copernicus. Scholar, economist, astronomer. *Poland* 1923 s. 139—141, 163.

2148. KOPERNIK jako ekonomista. *Ziemia lub.* 25 II 1923.

2149. Mikołaj KOPERNIK o finansach. *Gaz. pozn.* 6 III 1923, *Ilustr. Dz. Zagłębia* 11 III 1923.

TEXTES ET TRADUCTIONS

POUR SERVIR A L'HISTOIRE DE LA PENSÉE MODERNE

Collection dirigée par Abel REY, Professeur à la Sorbonne

NICOLAS COPERNIC

Des Révolutions
des Orbes Célestes

Traduction, avec introduction et notes

par A. KOYRÉ

Directeur d'études à l'École Pratique des Hautes Études

PARIS

LIBRAIRIE FÉLIX ALCAN

108, BOULEVARD SAINT GERMAIN, 108

1934

COPERNICUS

DE REVOLUTIONIBUS

ORBIIUM CÆLESTIUM

LIBRI VI



ROSKAM'S
BOEKEN VERKOOP KANTOOR
AMSTERDAM-C.

1943

2150. MILEWSKI Józef: Mikołaj Kopernik i jego dzieło o monecie. *Kur. pozn.* 1883 nr 183, 185.

2151. MINC Bronisław: Mikołaj Kopernik jako ekonomista. *Polak w Iranie* 23 V 1943 nr 45 s. 4.

2152. NIEWĘGŁOWSKI B.: Un mot sur Kopernik économiste. *Pol. polit.* 1923 nr 19.
Ks. M.

2152a. ORLIŃSKI Michał: Przed Greshamem był Kopernik. *Caritas R.* 9: 1953 nr 7 s. 88—90, ilustr.
Ilustracja przedstawia reprodukcję obrazu Wacława Borawskiego.

2153. PERNACZYŃSKI: Mikołaj Kopernik ekonomista. *Ruch chrześcij.-społ.* 8: 1910 s. 241—248.

2154. PIECHOCKI W. E.: Mikołaj Kopernik — ekonomista. *Świat i My* 1953 nr 54 s. 2., ilustr.

2155. PŁAWIŃSKA W.: Kopernik jako ekonomista. *Siew* 1923 nr 13/14.

2156. ST. M.: Kopernik a waluta. *Ilustr. Kur. codz.* 1923 nr 26.

2157. STRASBURGER Edward: Kopernik — ekonomista. *Kur. warsz.* 1923, marzec.

2158. Der WIRTSCHAFTSKUNDIGE Astronom Nikolaus Koppernick. *Danz. Wirtschaftsztg.* 20 : 1940 s. 495 i n.

KOPERNIK JAKO FILOLOG

2159. BLATT Franz: Fra Cicero til Copernicus. Nye synspunkter for latinsk filologi. København 1940 ss. 162.
s. 152—157: o Koperniku.
Uniw. Łódz.

2160. BRANDOWSKI Alfred: O łacinie Mikołaja Kopernika. *Album Muz. Nar. Rappersw.* 1876 s. 328—369. Odb. Lwów (1878) ss. 42.
Rec.: X. Y. Z., *Warta* 1875 nr 195.
Uniw. Tor.

2161. KOWALSKI Jerzy: Kopernik jako filolog i pisarz łaciński. W: Mikołaj Kopernik. Księga zbiorowa. Lwów 1924 s. 131—186.

2162. NISSEN Theodor: Die Briefe des Theophylaktos Simokattes und ihre lateinische Übersetzung durch Nicolaus Copernicus. *Byzant. neugriech. Jb.* 13 : 1937 s. 17—56, 14 : 1938 s. 41 i n.

2163. PARANDOWSKI Jan: Szkice. Warszawa 1953.
s. 96—109: Listy Teofilakta Symokaty, m. in. na s. 100—107 fragmenty listów.

2164. TOLSTOJ I. I.: Kopernik i ego latinskij perevod „Pisem” Teofilakta Simokatty. W: *Nikołaj Kopernik*. Moskwa 1947 s. 64—84 (poz. 650).

KOPERNIK JAKO POETA

2165. BOETHKE K.: Copernicus und das Siebengestirn. *Himmel u. Erde* 17 : 1905 s. 168—180.

BRUCHNALSKI Wilhelm: Kopernik jako uniwersalista i autor poematu „Septem sidera”. W: *M. Kopernik*. Lwów 1924, zob. poz. 2193.

2166. CAZIN Paul: Copernic poète chrétien. *Autunois* 28 VII 1923.

2167. CRZANOWSKI Ignacy: Rozum i wiara Kopernika. *Rzeczposp.* 1923 nr 53; *Praca* 1923 nr 10 s. 2—4.
O poemacie Septem sidera, porównanie go do liryki religijnej Mickiewicza.

2168. GRABOWSKI Tadeusz: Mikołaj Kopernik jako poeta. *Kur. pozn.* 1923 nr 39.

2169. JUSZYŃSKI Hieronim: Dykeyonarz poetów polskich. T. 1. Kraków 1820.
s. 199: o Koperniku.

[KOPERNIK] Copernicus as economist, statesman and poet. *Pol. Sc. Learn.* 1943, zob. poz. 2146.

2170. Mikołaj KOPERNIK jako poeta. (W 461-ą rocznicę urodzin Kopernika). *Sł. pom.* 1934 nr 39 s. 7.

2171. KOZŁOWSKI Leon: Kopernik i Mickiewicz. *Kur. por.* 18 II 1923.

2172. KRÓKOWSKI Jerzy: De „Septem sideribus” quae Nicolao Copernico vulgo tribuuntur. Cracoviae 1926 ss. 123. *Arch. Filol. PAU* nr 5.
Streszcz: *Bull. inter. Acad. pol. Cl. philol.* 1926 s. 94—6. *Spraw. PAU* 1926 nr 4 s. 2 i n.
Rec.: Birkenmajer J., *Kur. pozn.* 1926 nr 590.
Uniw. Tor.

2173. PIECHOCKI Witold E : Wielki astronom w służbie muz. *Świat i My* 1953 nr 61 s. 1, 3.

O Koperniku — poecie i malarzu.

2174. SCHMAUCH Hans: Der literarische Nachlass des Nikolaus Kopernikus. *Erml. mein Heimatland* Jg 18 : 1942 nr 4 s. 14—15.

2175. STURM H.: Kopernikus als Dichter. *Ostd. Heimatkal.* 10 : 1931 s. 51.

2176. SZREMOWICZ Wł.: Mikołaj Kopernik — poeta. *Ilustr. Kur. pol.* 13 III 1953.

2177. V. D.: Kopernik i poezijata. *Pol.-balg. Pregl. God.* 5 : 1923 nr 12 /13 s. 92.

Jag.

KOPERNIK JAKO ADMINISTRATOR I PRAWNIK

2178. GIGALSKI B.: Nicolaus Copernicus als Verwaltungsbeamter. *Leipz. ill. Ztg.* [ok. 1917?].

Streszcz.: Mikołaj Kopernik jako urzędnik administracyjny. *Kur. pozn.* 1917 nr 149 s. 2.

2179. HEJNOSZ Wojciech: Mikołaj Kopernik — „decretorum doctor”. *Ilustr. Kur. pol.* 24/25 V 1953 s. 3.

2180. HEJNOSZ W.: Mikołaj Kopernik „Decretorum doctor”. *Probl. R.* 10: 1954 nr 7 s. 477—479, ilustr.

2181. HEJNOSZ W.: Mikołaj Kopernik jako prawnik. W: *Księga pam. 75-lecia Tow. Nauk w Toruniu.* Toruń 1952 s. 145—162.

2182. z. b.: Działalność polityczno-prawnicza Kopernika na Pomorzu Gdańskim. *Dz. balt.* 26/27 VII 1953 s. 7.

2183. ZAŁUSKA Jan: Mikołaj Kopernik, prawnik, ksiądz, lekarz, astronom, nieśmiertelnej sławy. W 450-tą rocznicę urodzin. *Zorza* 1923 nr 7.

KOPERNIK JAKO DUCHOWNY

2184. BRACHVOGEL Eugen: Nikolaus Copernicus als Domherr in Frauenburg. *Erml. Kirchenbl.* 1938 nr 39.

2185. HIPLER Franz: Das altermländische Brevier in seiner ersten Druckausgabe. *Pastoralbl. f. Diöc. Erml.* 25 : 1893 s. 141.

O odnalezionym jedynym egzemplarzu brewiarza drukowanego w Norymberdze 1494 [?] na zlecenie kapituły warmińskiej. Brewiarz ten był własnością m. in.: Feliksa Reicha, E. Knobelsdorfa i Nic. Humanna, który pozostawił notatkę z r. 1540 o tablicy sporządzonej przez Kopernika, a dotyczącej początku nieśporów w ciągu całego roku. Tamże owa tabela.

Uniw. Tor.

2186. [HIPLER Franz] Eine Tabelle zur Bestimmung des Anfanges der kirchlichen Vesperzeit im Ermland von Nicolaus Copernicus. *Pastoralbl. f. Diöc. Erml.* 26 : 1894 s. 10—11.

Uniw. Tor.

2187. HULEWICZ Maurycy: Mikołaj Kopernik jako duchowny. *Ruch. liter.* 2 : 1877 nr 28—30 oraz w jego: *Drobne prace.* Kraków 1882 s. 68—98.

2188. OTOW[SKI] Henryk: Xiądz Mikołaj Kopernik. *Nowiny* 1881 nr 13.

2189. STEIN J. W.: Copernico era Sacerdote? *Mem. Soc. Astron. Ital.* 17 : 1945.

Przeł. franc.: Copernic était-il prêtre? *Specola Astron. Vaticana Misc. Astron.* 3 : 1950 s. 88—89.

ZALUSKA Jan: M. Kopernik, prawnik, ksiądz, lekarz, astronom, zob. poz. 2183.

KOPERNIK JAKO HUMANISTA

2190. BIRKENMAJER Ludwik Antoni: Kopernik jako humanista. Wspomnienia w 450 rocznicę urodzin. *Prz. wspóln.* 1923 nr 14 s. 321—338. Odb.

Uniw. Tor.

2191. BIRKENMAJER L. A.: Leonardo da Vinci i Kopernik jako uniwersalne genjusze renesansowe. W: *Charisteria Casimiro de Morawski... Cracoviae* 1922 s. 110—122. Nadb.

Uniw. Tor.

2192. BRUCHNALSKI Wilhelm: Kopernik jako przedstawiciel epoki przełomu. Lwów 1923 ss. 20. *Arch. Tow. Nauk. we Lwowie, dz. I, T. I, z. 9.*

Rec.: Gubrynowicz Bronisław, *Kur. warsz.* 23 IV 1924.

Uniw. Tor.

2193. BRUCHNALSKI W.: Kopernik jako uniwersalista i autor poematu „Septem sidera”. W: *Mikołaj Kopernik. Księga zbiorowa.* Lwów 1924 s. 111—130.

2194. HARTLEB Kazimierz: L'uomo Universale. *Ilustr. Kur. Pol.* 25 V 1946 s. 3—4.

2195. HARTLEB K.: Mikołaj Kopernik uniwersalista. (W rocznicę zgonu) *Gaz. zach.* 1948 nr 139.

2196. KRZESIŃSKI Andrzej: Nicolas Copernic — humaniste et savant Polonais. *Canada Franç.* 1943 Juin s. 772—778. Odb. ss. 7.
Jag.

2196a. LEŚNODORSKI Bogusław: Kopernik — humanista. W: *Sesja Koper-nikowska*. Warszawa 1955 s. 125—158; streszcz. ros., franc. i ang. s. 158—195 (poz. 3734).

2197. MARCINIAK Zbigniew: Kopernik — wszechstronny uczoney Odro-dzenia. *Głos. naucz.* 1953 nr 27/28 s. 5.

2198. TROILO B.: Copernico dal punto di vista umanistico e filosofico. W: *Silva G., Troilo B.: Copernico*. Padova 1944.

VI. ZNACZENIE KOPERNIKA

2199. ENGELS Friedrich: Dialektyka przyrody. Warszawa 1952.
s. 9 i 200: fragmenty dotyczące Kopernika; mowa o rzucającym rękawicę autorytetowi Kościoła w sprawach przyrodniczych. I. wyd. Moskwa 1925. W wyd. ros., Lenigrad 1948, fragmenty powyż. na s. 7, 155.
2200. ENGELS Friedrich: Ludwig Feuerbach und der Ausgang der klassischen deutschen Philosophie. *Neue Zeit* 1886 nr 45.
Fragm. dotyczący systemu Kopernika dowiedzionego przez Leverrier i Galle: w wyd. pol., Warszawa 1948 s. 36—37, w wyd. ros., Moskwa 1948 s. 18.
2201. LENIN Il'ič Vladimir: Filozofskie tetradi. Moskva 1947.
s. 388: o Koperniku. Cytata w pracy Uemova (poz. 1982).
2202. ARISTOV G. A.: Za materialističeskoe mirovozzrenie v astronomii. Moskva 1952 ss. 30.
s. 5—6: o Koperniku.
- BARYCZ H.: M. Kopernik w dziejach narodu i kultury polskiej, zob. poz. 600.
- 2202a. BANFI Antonio: Copernico e la cultura italiana. W: Sesja Kopernikowska. Warszawa 1955 s. 196—205; tekst pol., ros., franc. i ang. s. 205—236 (poz. 3734).
2203. CHAŁASIŃSKI Józef: Kopernikańska rewolucja. *Głos Tyg.* R. 2: 1953 nr 31 s. 1; *Sł. Tyg.* R. 2: 1953 nr 29 s. 1, ilustr.; *Świat i My* 1953 nr 75 s. 1, ilustr.; *Życie i Kult.* R. 3: 1953 nr 28 s. 3.
2204. CYRANKIEWICZ Józef: Budując socjalizm kontynuujemy tradycje postępowych walk i wyzwolńczych dążeń polskiego Odrodzenia. Przemówienie... na połączonym posiedzeniu komitetów honorowych Roku Kopernikowskiego i Roku Odrodzenia. *Tryb. Ludu* 24 V 53 s. 3, ilustr. (drzeworyt J. Rajewicza „Kopernik”).
2205. CYRANKIEWICZ Józef: Życie i dzieło Kopernika płomiennym wezwaniem do walki o postęp i prawdę, przeciw żywiołom wstecznictwa i zniszczenia.

nia. Przemówienie wiceprezesa Rady Ministrów ... na uroczystej akademii w Warszawie. *Tryb. Ludu* 20 VII 1953 s. 2.

2206. ČŽU KE-ČŽEN': [Zasługi wielkiego uczonego polskiego Kopernika]. *Vesjue tunbao* 5 : 1953 s. 1—4.

Wg Referat. *Žurnal. Astronomija*.

2207. DEMBOWSKI Jan: Zwycięstwo prawdy. Przemówienie wygłoszone w czasie uroczystości składania wieńców pod pomnikiem Mikołaja Kopernika przed Pałacem Staszica w dniu 24 maja 1953. *Nauka pol.* R. 1 : 1953 nr 2 s. 153—155.

2208. ESPE: Zachwiane fundamenty Ciemnogrodu. *Nowy Świat* R. 4 : 1953 nr 23 s. 1, ilustr.

2209. HALBAN Leon: Kopernik na tle epoki i jego znaczenie. *Spis wykł. UMCS.* 1953/54 s. 135—148.

2210. HOLLANEK Adam: Nasze zyski z nauki Kopernika. *Świat i Życie* 1953 nr 16 s. 2, ilustr.

2211. HORBACKI Władysław: Uwagi o roli Kopernika w dziejach myśli naukowej. *Urania* R. 24 : 1953 nr 6 s. 161—165.

2212. INGARDEN Roman Stanisław: Buridan i Kopernik: dwie koncepcje nauki. *Studia i Mat. z Dziejów Nauki pol.* z. 1 1953 s. 51—63.

Tłum. franc., *Pensée* 1954 nr 53 s. 16—28.

2213. JOLIOT-CURIE Frédéric: L'acte revolutionnaire de Nicolas Copernic. *Lettres franç.* 1953 nr 467 s. 1.

Skrót przemówienia na konferencji poświęconej Kopernikowi, zorganizowanej przez *La Pensée*. Tłum. pol. *Tryb. Ludu* 1 VI 1953 s. 2; *Echo Tyg.* 1953 nr 20 s. 1; *Śl. Tyg.* R. 2 : 1953 nr 22 s. 1 oraz szereg innych.

2214. KUCZYŃSKI Janusz: Kopernik, wielki rewolucjonista nauki. *Nasze Koło pracuje* 1953 nr 5 s. 29—36.

2215. KUCZYŃSKI Janusz: Kopernikowski przewrót w poglądach na świat. *Po prostu* 1953 nr 8 s. 6.

2216. KULCZYŃSKI Stanisław: Postać i dzieło Kopernika jest dumą Polski. Fragment przemówienia wicemarsz. Sejmu PRL... na uroczystości we Fromborku w dn. 24 bm. *Głos olszt.* 26 V 1953.

2217. LABERENNE Paul: Nicolas Copernic ou le combat contre les ténèbres. *Défense de la Paix* 1953 nr 25 s. 56—60, ilustr.
Tlum. pol. pt.: Humanizm Kopernika. *W Obr. Pokoju* 1953 nr 7 s. 15—18, ilustr.
2218. LEŚNODORSKI Bogusław: Le contenu révolutionnaire de la pensée copernicienne. *Amitiés Belgo-Pol.* An. 2: 1953 nr 10 s. 2—3, ilustr.
2219. LEŚNODORSKI Bogusław: Rewolucyjna treść myśli kopernikowskiej. *Gaz. tor.* 16 IX 1953 s. 5; *Głos Tyg.* R. 2: 1953 s. 1; *Świat i My* 1953 nr 82 s. 1, ilustr.; *Życie i Kult.* R. 3: 1953 nr 35 s. 2.
2220. LEŚNODORSKI Bogusław: Społeczne i filozoficzne podstawy pracy naukowej Mikołaja Kopernika. Warszawa 1953 ss. 31. Pol. Akad. Nauk. Materiały dyskusyjnej Sesji Naukowej Odrodzenia 25—30 X 1953. Powiel. Uniw. Tor.
2221. LIGOCKI Alfred: Mikołaj Kopernik a rozwój nowoczesnej nauki. *Hutnik* 1953 nr 12 s. 375—376.
2222. LIGOCKI Alfred: Mikołaj Kopernik współtwórca nowoczesnej nauki. *Chemik* R. 6: 1953 nr 7/8 s. 216—217, ilustr.
2223. LUBERTOWICZ Z.: Mikołaj Kopernik twórca wielkiego przełomu w nauce. *Głos naucz.* 1953 nr 16 s. 2.
2224. MARCHLEWSKI T[eodor]: Zwycięska prawda. Z przemówienia... *Wszeczeńświat* 1953 z. 8 s. 189.
2225. MODZELEWSKI Zygmunt: Rok Kopernikowski i Rok Odrodzenia. *Tryb. Ludu* 20 V 1953 s. 3—4; *Hist. Nauka Konst.* R. 1: 1953 nr 2 s. 1—7. Przedr. z małymi skrótami: *Od A do Z* 1953 nr 22 s. 1 i 3.
2226. NOWICKI Andrzej: Miejsce Kopernika w historii materializmu. *Po prostu* 1953 nr 10 s. 6; nr 11 s. 6.
2227. NOWICKI Andrzej: Przeciwność fałszom średniowiecznej nauki. *Sztandar Młodych* 1953 nr 48 s. 4.
2228. ROLA Mikołaja Kopernika w rozwoju nauki. *Wiad. hutn.* R. 9: 1953 nr 9 s. 1—2, ilustr.
2229. RYBKA Eugeniusz: Światopogląd kopernikański. *Probl.* R. 9: 1953 nr 12 s. 809—811.

2230. SCHATZMAN E[ury]: Copernic et la science moderne. W: Quadricentenaire de la mort de Copernic. *Ciel et Terre* A. 70 : 1954 s. 321—323 (poz. 654).

2231. SEATON Michael: What Copernicus means to Poland. *New Poland* V. 8: 1953 nr 12 s. 14—15, ilustr.

2232. SUBBOTIN M[ichail]: Imię Kopernika będzie zawsze jedną z gwiazd przewodnich w historii ludzkości. Przemówienie członka Akademii Nauk ZSRR... na akademii w Warszawie. *Tryb. Ludu* 20 VII 1953 s. 3.

2233. ŚWIATOPOGLĄDOWE znaczenie nauki Kopernika. *Głos naucz.* 1953 nr 21 s. 4; nr 23 s. 4, ilustr.

2234. VARELA Alfredo: Przemówienie sekretarza światowej Rady Pokoju... na akademii kopernikowskiej w Warszawie 18 VII 53. *Tryb. Ludu* 20 VII 1953 s. 1.

2235. VORONCOV — Vel'jaminov B. R.: Geroi i mučeniki nauki. Moskwa 1945 ss. 28.
s. 6—14: o Koperniku.

2236. WERFEL Roman: Wielkość Mikołaja Kopernika. *Nowe Widnokreği* 1943 nr 12 s. 18; *Życie Olszt.* 24/25 V 1953 s. 3; *Życie Warsz.* 23 V 1953.

2237. Z: Społeczne znaczenie odkryć Kopernika. *Tryb. Tyg.* 1953 nr 60 s. 1, ilustr.

2238. ŻELISŁAWSKI Konrad: Bohaterowie i męczennicy nauki. Szkice z dziejów walki o postęp. Warszawa 1950 ss. 163.
s. 77—81, ilustr.: o Koperniku.

2239. ZONN Włodzimierz: Mikołaj Kopernik twórca nowego światopoglądu. *Wiedza i Życie* R. 20 : 1953 nr 4 s. 234—240, ilustr.

Thum, niem., *Länder d. Volksdemokratie* 1953 nr 54 s. 461—464.

Rec.: M. G., *Szkola zawod.* 1953 nr 11 s. 31—32.

Zob. też poz. 3644.

2240. APELT E[rnst] F[riedrich]: Die Epochen der Geschichte der Menschheit. Eine historisch-philosophische Skizze. Bd. 1 Jena 1845.

s. 205 i n.: o Koperniku.

2241. BARAN Jan: Wpływ Kopernika na rozwój umysłowy ludów Europy. *Przyj. Szkoły* 1923 s. 65—68.

2242. BARTHEL Ernst: Kopernikus und das zwanzigste Jahrhundert. *Volk im Werden* 3: 1935 s. 6—17.

2243. BIRKENMAJER Aleksander, Dickstein Samuel: Coup d'oeil sur l'histoire des sciences exactes en Pologne. W: *Hist. sommaire des sciences en Pologne* publ. à l'occasion du VIIe Congrès Intern. d. Sciences Hist. Kraków 1933. Odb.

s. 9—11: o Koperniku.

2244. BIRKENMAJER Ludwik Antoni: Mjastoto na Kopernika v istorijata na kulturata. *Pol. -balg. Pregl. God.* 5: 1923 nr 12/13 s. 96.

Z przedmowy tegoż do Wyboru pism Kopernika Warszawa 1920 s. 3—8.

2245. BIRKENMAJER L. A.: Udział Polski w uprawianiu i rozwoju nauk ścisłych. W: *Polska w kulturze powszechnej. T. 2.* Kraków 1918 s. 212—267. Odb. ss. 15.

s. 225—226: o Koperniku. Również wyd. w tłum. franc.

2245a. BLUMENBERG M.: Der Kopernikanische Umsturz und die Weltstellung des Menschen. *Studium gen.* T. 8: 1955 s. 637—648.

Uniw. Wrocław.

2246. BRACHVOGEL Eugen: Nikolaus Kopernikus in der Entwicklung des deutschen Geistesleben. W: *Kopernikus — Forschungen.* Leipzig 1943 ss. 33—99.

2247. DAMPIER William Cecil: A history of science and its relations with philosophy and religion. 4 ed. Cambridge 1948 (1 wyd. 1929).

s. 109—113: o Koperniku.

Uniw. Tor.

2248. DINGLE H[erbert]: Copernicus's work a landmark in scientific history. *Pol. Sc. Learn.* 1943 nr 3 s. 24—39.

Uniw. Tor.

2249. DOVYDAITIS Pr.: Iš musu pasaulėvaizdžio istorijos nuo seniausiu laiku iki Koperniko; 2. Mikalojus Kopernikas. *Kosmos* (Kaunas) 1933 s. 161—267. Odb.

2250. Du BOIS-REYMOND Emil: Darwin und Kopernikus. W tegoż: *Friedrich II in englischen Urtheilen ...* Leipzig 1884 s. 45—56.

Uniw. Tor.

2251. ELLIOTT John K.: Copernicus, symbol of Polish culture. *London* (Ont.) *Evening Free Press* 7 V 1943.

2252. FALLET C.: Les bienfaitsans [!] de l'humanité. Paris 1875.
s. 32—36: o Koperniku.

2253. FÄRBER Edouard: Copernicanische Umkehrungen in der Geschichte der Chemie. *Osiris* 5 : 1938 s. 479—498
O wpływie odkrycia Kopernika na różne dziedziny chemii.

2254. FRYCZ K. S.: U początków ruchu. *Prosto z Mostu* 1938 nr 16.
Odkrycie Kopernika wstrząsa światopoglądem, jest rewolucją umysłową.

2255. GINZBURG B[enjamin]: The scientific value of the Copernican induction. *Osiris* 1 : 1936 s. 303—313.

2256. HALECKI Oskar: The place of Copernicus in Polish history. *Quart. Bull. Pol. Inst. of Arts* V. 1 : 1943 nr 4.

2257. HENSELING Robert: Genius im Reiche der Gestirne. Der kopernikanische Gedanke u. seine geisteswissenschaftliche Bedeutung. *Korale* 1943 nr 15, ilustr.

2258. HILDEBRANDT Kurt: Kopernikus und Kepler in der deutschen Geistesgeschichte. Halle (S.) 1944 ss. 13.
Uniw. Tor.

2259. HOFF Erwin: Zur geistesgeschichtlichen Beurteilung und Bedeutung des kopernikanischen Gedanken in Vergangenheit und Gegenwart. *Burg* 4 : 1943 s. 86—133; *Schrifttum* s. 134—138.

Literatura przedmiotu licząca ok. 160 poz. jest wg Hoffa ogólnym rzutem oka na piśmiennictwo kopernikowskie. Zob. też poz. 657.
Uniw. Tor.

2260. HOLEWIŃSKI Waclaw: Kopernik i odrodzenie się nauk we Włoszech. *Prz. tyg.* 1879 s. 173.

2261. HOLEWIŃSKI Waclaw: Zasługi Kopernika dla cywilizacji. Warszawa 1879 ss. 66 nlb. 8.
Rec.: *Prz. tyg.* 1879 s. 173—174; [Jaxa Bykowski Piotr] Rom. Gryf, *Echo* 1879 nr 191.
Uniw. Tor.

2262. HOLLAND F. M.: The rise of intellectual liberty from Thales to Copernicus. London 1885.

2263. HORBACKI W[ładysław]: Rola Kopernika w dziejach myśli ludzkiej. *Kur. łódz.* 1923 nr 47.
2264. JASINOWSKI Bogumił: Copernico como sabio, hombre de fe y patriota. *Estudios mens. Cult. gen.* 1943 May s. 16—22.
2265. KAMIENSKI M[ichał]: The role of polish astronomers in world science. [W jęz. ang. i pol.] (Odczyt radiowy). *Warsaw Reprint* 19: 1933.
M. in.: o Koperniku.
2266. KARPIŃSKI Ludwik: Copernicus first citizen of a new world order. *Quart. Bull. Pol. Inst. of Arts* V. 1: 1943 nr 4.
2267. KÖHLER F.: Nikolaus Kopernikus. Ein Beitrag zum Problem des Genies. *Geisteskultur* 37: 1928 s. 255—260.
2268. KOLUMB i Kopernik. *Wolna Myśl* 1937 nr 6 s. 55.
2269. KOPACZEWSKI W.: Nicolas Copernic et son rôle dans les annales de la pensée humaine. *Polonia* 1923 nr 21: 17 II s. 1—3.
2270. Mikołaj KOPERNIK i jego zasługi naukowe. Toledo 1945 Wyd. Ameryka-Echo ss. 30.
2271. KÖTTER Rudolf: Das Denken des Kopernikus und sein Wert für die Gegenwart. [b. m. w.] 1943 k. 32.
2272. KRASSOWSKI Jan: Zasługi Mikołaja Kopernika dla nauki. *Rob.* 18 II 1923; *Polonia* 1923 nr 27.
2273. KRIECK E[rnst]: Der Kopernikanismus. *Volk im Werden* 3: 1935 s. 168 i n.
Uniw. Tor.
2274. KRIECK E[rnst]: Weltbild des Nikolaus Kopernikus. Seine Bedeutung für die deutsche und europäische Kulturentwicklung. *Westmark* 10: 1942/43 s. 305—309.
2275. LAMEY Dom.: Un mot à propos de Copernic sur la mission, de la Pologne pour l'alliance de la science et la foi. Cluny 1892.
2276. „LIBERUM veto” Kopernika. *Tydz. pol.* 17 II 1923 nr 7.
Kopernik jako człowiek genialny.

2277. LÖBSACK Wilhelm: Copernicus und unsere Zeit. *Deutsche im Osten*. Jg 4: 1941 s. 11—20.

2278. [MICHOV N. V.] D-r Nikol'son [pseud.] Ot Kopernika do Marksa. *Načalo* 1908 kn. 1 s. 39—43.

In. wyd. znacznie rozszerzone, *Savremennik* 1945 kn. 7/8 s. 321—329.

2279. MOSHARRAFA Mustafa Bey Ali: Nicolaus Copernicus and the evolution of scientific thought. W: Quatrième Centenaire de Copernic... Cairo 1943.

2280. NAWROCZYŃSKI Bohdan: Borba na nowata misal s predrazsada-cite. *Pol.-balg. Pregl. God.* 5 : 1923 nr 12/13 s. 93—95, ilustr.

2280a. PASCUAL Jordan: Kopernikus und die Entwicklung des abendlän-dischen Denkens. *Parlament* 1954 H. 19 s. 221—224.

2281. PIAZZA Gio. Maria: Copernico, martire della scienze. Padova 1866.

2282. POHL G. Fr.: Das Leben der unorganischen Natur. Eine zur Gedächt-nissfeier der 300 jährigen Begründungszeit des Copernicanischen Systems der 11. Junius 1843 zu Breslau gehaltene öffentliche Verlesung. Breslau 1843 ss. IV, 59.

Znaczenie odkrycia Kopernika dla postępu i rozwoju nauk.

Uniw. Wrocław.

2283. ROSENBLATT Alfred: Le posición de Copérnico en la historia de la ciencia. Discurso de ... pronunciado en homenaje al genial astrónomo. N. Copérnico en sesión plena realizada en el Salón de Actes del Ministerio de Salud Pública y A. S., el lunes 24 del pte. *Rev. de Ciencias A.* 45: [1943] nr 445 s. 409—442. Odb.

2284. RUFUS Carl W.: Copernicus and the history of science. *Scient. month.* 1943 Aug. s. 180—182.

2285. SCHÖNFELD E.: Die Lehre des Copernicus und ihre Stellung in der Wissenschaft. *Deutsche Rev. über ges. Leben Gegenw.* 3 : 1879 s. 317—329.

2286. STANOWISKO Kopernika w historii kultury. *Prz. świat.* 1923 29 II nr 6.

2287. STETSON Harlan True: Copernicus and science: from yesterday until tomorrow. *Popul. Astron.* 51 : 1943 nr 8. Odb., ss. 9.

2288. STICKER Bernhard: Die geschichtliche Bedeutung der kopernikanischen Wende. Bonn 1943 ss. 20.

2289. TOBIE H.: Kopernikus und seine Bedeutung für unser Weltbild. *Volk u. Schule* 3 : 1943 s. 230.

2290. TULEJA J[ózef]: Kopernik — jako symbol. *Przyr. i Techn.* R. 2: 1923 s. 68—72, ilustr. 1.

2291. WIESE Leopold: Das Selbstbewusstsein des Menschen und das kopernikanische Weltbild. *Proteus* 1943 s. 126—130.

Inst. Hist. UMK.

2292. WODZICKI Kazimierz: Copernicus and the spirit of Poland. W: *Nicholas Copernicus...* Wellington 1943 s. 22—26 (poz. 646).

2293. YOUNG William Lindsay: The greatness of Copernicus. *Proceedings of the 65 th Convocation of Park College, Parkville, 1943*; *Johnson C. Smith Univ. Bull.* 1943 Aug. s. 16—17; *Quart. Rev. of Higher Educ. among Negroes* July 1943 s. 25—28.

2294. ZAWILEC: Czym Kopernik dla Polski. W: *Mikołaj Kopernik...* Tel-Aviv 1942. 2 wyd. 1943 s. 14—18.

2295. ZARZECKI Lucjan: Kopernik i Komeński. *Prz. pedagog.* 42 : 1923 s. 1—2.

VII. KOPERNIK W LITERATURZE PIĘKNEJ

LITERATURA POLSKA

WIERSZE

2296. BIEŻANOWSKI Stanisław M.: [Epigram łac.] W: Natalem Nicolai Copernici ... Cracoviae 1873 s. 24; Polkowski. I.: Kopernikijana, T. 3 1875 s. 113; Hipler F.: Coppernicanische Miscellen. *Pastoralbl. f. Diöc. Erml.* 26 : 1894 s. 62.

2297. BILEJKO Stefania: 450-a rocznica urodzin Mikołaja Kopernika. *St. kiel.* 22 II 1923.

2298. BRONIEWSKI Władysław: Kopernik. W: Kreczmar Jerzy, Saloni Juliusz: Nad poziomy. Wypisy polskie dla kl. VII szk. podst. Wyd. 2. Warszawa 1947 s. 69.

Fragm.: *Kal. młodz.* 1953 s. 52.

2299. BROŻEK Jan: Dissertatio. U[trum] Rebus publicis plus astronomi quam geometrae prosint. [Kraków] 1616 k. nlb. 4.

Na końcu epigramy: In Ptolemaeum et Copernicum... oraz Copernicus de se ipso.

Estr. XIII, 363

Jag.

2300. BROŻEK Jan: [9 epigramów]. W: Kopernik. M.: Septem sidera. Cracoviae 1629 (poz. 149).

Wg Polkowskiego (Kopernikijana. T. 3 s. 107), wszystkie epigramy Brożka umieszczone były jako dodatek przy Septem sidera z r. 1629. Przedruków i przekładów powyższych epigramów (poz. 2299, 2301-4) jest dużo. Ważniejsze z nich: Natalem Nic. Copernici, Cracoviae 1873 s. 22-24; Hipler Fr.: Die Porträts ... 1875 s. 109-110; Polkowski: Kopernikijana. T. 2 s. 72, T. 3 s. 104-107; Franke J. N.: Jan Brożek. Kraków 1884 s. 56.

2301. BROŻEK Jan: In duos synchronous, cosmographiae ocellos, Nicolaum Copernicum Toruniensem astrologiae, Christophorum Columbum Genu-

ensem geographiae ... ordinarii astrologiae in Academia Cracoviensi professoris epigramma continuum, patriae Copernici dedicatum. [b.r. i m.w.] k. 1.

Wg przypuszczeń J. N. Frankego — Gdańsk 1618.

Estr. XIII, 362.

Jag.

2302. BROŻEK Jan: In Ptolemaeum et Copernicum duo naturae miracula... epigramma, Frueburgo loco observationum Copernici consecratum. — Aliud eiusdem argumenti. — Copernicus de se ipso. W tegoż: Joannes Broscius Curzeloviensis, Academiae Cracoviensis ordinarius astrologus Lectori S[alutem. Kraków 1618].

2303. BROŻEK Jan: In turrim, quam Copernicus incolatu suo et opere revolutionum ibi confecto illustrem reddidit, Joannis Broscii Curzeloviensis epigramma. [b.m. i r.w.] k. nlb. 2.

Wg przypuszczenia J. N. Frankego — Gdańsk 1618.

Estr. XIII, 366.

Jag.

2304. BROŻEK Jan: Nicolai Copernici epitaphium... [b. m. w. 1618?] k. 1.

Estr. XIII, 364—365.

Jag.

2305. BUKOWSKI Kazimierz: Kopernik. *Wiek Nowy* 20 II 1923 nr 6500, ilustr.

2306. CHARKIEWICZ Walerian: Kopernik. *Prz. chyrow.* 1926 nr 4.

Ks. M.

2307. [CHARSZEWSKI Ignacy] Charix [pseud.]: Ku czci Mikołaja Kopernika. Oda. *Sł. kuj.* 1923 nr 39.

2308. CHODECKI Aleksander: Sekret rodzinny, posłanie do rodaków. Wiersz wygłoszony w uroczystość obchodu 400-letniej rocznicy urodzin M. Kopernika. Kraków 1873 ss. 14.

2309. CHODKIEWICZ B. A.: Kopernik w Walhalli w 412 rocznicę urodzin M. Kopernika. Lwów 1884 ss. nlb. 4.

2310. CHODYŃSKI Adam: Wiersz na jubileuszowy obchód w Kaliszu urodzin Kopernika 19 lutego 1873. Kalisz 1873 k. 1.

Przedr.: *Gaz. tor.* 26 II 1873; *Dz. poz.* 18 II 1923 pt. Stój ziemio! ...; *Dz. byd.* 1923 nr 40.

Ks. M.

2311. **ĆWIERK**: Ad astra. W 450 rocznicę urodzin Kopernika. *Iskra* 18 II 1923 s. 2.

2312. **CZAJKOWSKI** Paweł: Poematu Sala Jagiellońska obraz IV (obejmujący pochwałę Kopernika). *Pam. krak. Nauk Sztuk* 1830 T. 1 nr 3 s. 2—25.

2313. **DANTYSZEK** Jan: Epigr[amma] Copern[ici]. W: Kopernik M.: De lateribus et angulis triangulorum. Vittembergae 1542 k. 16.

Przedr. w jego: Carmina. Cracoviae 1950 s. 209—210, Czas powstania — przed 22 VI 1541. O powyższym: S. W.: Dantyszek a Kopernik. *Tyg. powesz. R.* 9: 1953 nr 25 s. 7, ilustr.

2314. **DUBIECKI** C. C. C.: Ad perpetuum astronomiae archimagistrum Nicolaum Copernicum. *Gaz. krak.* 1815 nr 23.

Tekst lac. i pol.

2315. **DUCHŃSKA** Seweryna: Na uroczystość Kopernika obchodzoną w Zurychu (1873). W teźże: Z tułactwa. Seria 2 Paryż 1896 s. 93—98.

2316. **DULSKI** Józef: Do Kopernika. W: Bohomolec Fr.: Zabawki poetyckie niektórych kawalerów akademii szlacheckiej warsz... Warszawa 1758 s. 169.

Estr. XIII, 229.

Jag.

2317. **FENIKOWSKI** Franciszek: Frombork. *Ilustr. Kur. pol.* 22/23 II 1953, 1 ilustr.—akwaforta Hier. Skurpskiego przedstawiająca Kopernika na Zamku Olsztyńskim.

2318. **FENIKOWSKI** Franciszek: Noc fromborska. *Nowa Kult. R.* 4: 1953 nr 23 s. 3; *Dz. bałt.* 2/3 VIII 1953 s. 7.

2319. **FLUKOWSKI** Stefan: Kopernik. (Z poematu X. Dunikowski). *Odra* 1949 nr 12.

2320. **GILLER** Agaton: Kopernik, żeglarz Słonecznych szkarłatów... *Dz. pozn.* 18 II 1923.

2321. **GILLER** Stefan: Na cześć Kopernika. Kalisz [1873] k. 1.

Przedr., *Gaz. tor.* 27 II 1873; Bard polski. Album poetów polskich zebr. Bolesław Koreywo. Kijów 1909 s. 310; tamże, wyd. 2, Poznań s. 340—341; Żmichowska N.: Kwiaty rodzinne, Kraków 1894 s. 79—80; Antologia polska, wyd. przez S. J[arzyne] Cieszyn, T. 2 s. 430—431.

2322. [GŁATMAN Ludwik] Z. Ludomir: Kopernik. *Diabeł* 1898 nr 12.

2323. [GLATMAN Ludwik] Zygmunt Ludomir: Odślonięcie pomnika Mikołaja Kopernika w dziedzińcu Wszechnicy Jagiellońskiej w dniu 7 czerwca 1900 r. *Diabeł* 1900 nr 11.

2324. GLORIA. (Wiersz na czterechsetletnią uroczystość pamięci Mikołaja Kopernika...) *Gaz. tor.* 23 II 1873.

Toż pod krypt. Alf. w *Tyg. wielkop.* R. 3: 1873 nr 8 s. 88.

2325. [GNIEWOSZ Jan Nep.] Janko z Oleksowa: Wiersz na pamiątkę 400-letniej rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika wygłoszony podczas obchodu w Krośnie dnia 19 lutego 1873 r. Jasło 1873 ss. 13.

Uniw. Tor.

2326. GRABNER-EYSYMONTT Barbara: Nocą o Koperniku. *Dziś i Jutro* R. 9: 1953 nr 39 s. 7.

2327. GRAJNERT Józef: Na jubileusz Kopernikowy w dniu 19 lutego 1873. Z muzyką Adolfa Boguckiego. Warszawa 1873 k. nlb. 1.

Przedr.: *Gaz. tor.* 21 II 1873.

Ks. M. (egz. bez nut.)

2327a. GROT Franciszek: Pomnik Kopernika w Toruniu. *Iskierki bydg.* 1945 nr 4 s. 5.

2328. J-A: Wielki i mały toruńczyk. *Mały Gryf* R. 1: 1947 nr 16, ilustr.

2329. JASTRUN Mieczysław: Kopernik i poeta. *Życie liter.* 1951 nr 7 s. 3.

2329a. K. M. K.: Sen o małym Koperniku. *Mały Gryf* R. 2: 1948 nr 35 s. 276.

2330. KAMIŃSKI Jan Nepomucen: Przekłady i ulotne wiersze. Lwów 1828.

W rozdziale Wiersze oryginalne dwuwiersz: Kopernik. „Polskie wydało go plemię, Wstrzymał słońce, ruszył ziemię”. W związku z tym: Mocarski Zygmunt: Kto jest autorem słynnego dwuwiersza o Koperniku? *Zap. TN. Tor.* 6: 1923/25 s. 102–114; Baranowski Henryk: Jan Nep. Kamiński i Kopernik, *Ilustr. Kur. pol.* 1/2 II 1953 s. 4.

2331. KAMIŃSKI Stanisław: Noc Mikołaja Kopernika. *Nowy Świat* 1952 nr 27; *Widnokrąg* 1953 nr 23 s. 2; *Życie i kult.* R. 3: 1953 nr 22 s. 1 [w dwóch ostatnich pt. „Noce”...].

2332. KASTAN: Pamięci Kopernika w 450 rocznicę urodzin. *Sł. kuj.* 19 II 1923.

2333. KIERST Jerzy: *Astronom. Płomyczek* R. 31 : 1952 nr 13 s. 196—197, ilustr.

2334. KIERST Jerzy: *Gwiazdy i ludzie. Poemat o Mikołaju Koperniku.* Warszawa 1954 ss. 103, 3 nlb.

2335. KIERST Jerzy: *Kopernik. Świat Młodych* R. 5: 1953 nr 6 s. 5.

2336. KOMOROWSKI Bronisław: *W 400-setną rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika.* *Strzecha* 6 : 1873 s. 58.

2337. KOWNACKA Maria: *Marsz Kopernikowski. Uczestnikom Raidu pieszego.* *Turysta* 1953 nr 9 s. 14.

2338. KUBIAK Tadeusz: *Z cyklu: „Z kraju Kopernika i Krasickiego”.* Pod wieżą Kopernika we Fromborku. *Życie liter.* R. 3 : 1953 nr 24 s. 1.

Przedruki w tegoż: *Miłość prawdziwa.* Warszawa 1954 s. 58; *Ziemia serdecznie znajoma.* Warszawa 1954 s. 119—120; poza tym — *Świat i My* 1955 nr 163 s. 1.

2339. KULCZYCKI Władysław: *[Kopernik. Dialog w 4 scenach].* Dod. do *Czasu* Kraków T. 11 s. 67.

Przedr.: Polkowski I.: *Kopernikijana.* T. 3 1875 s. 331—341.

2340. KULCZYCKI Władysław, Ferrucci Luigi C.: *Copernico, Due carmi; uno in polacco del conte Ladislao Kulczycki, l'altro in latino del comm. Luigi Crisostomo Ferrucci tradotti da Ettore Marcucci.* Firenze 1874 ss. 24.

Muz. Olsztyn.

2341. KWIATKOWSKI Remigiusz: *Mikołaj Kopernik. Z cyklu sonetów „Pożółkle karty”.* Warszawa 1905. *Polska zbrojna* 1923 nr 48.

2342. ŁĄCZKOWSKI Zdzisław: *Mikołaj Kopernik. Dziś i Jutro* R. 9 : 1953 nr 8 s. 5, ilustr.

Fragm. w: *Każdej chwili wybierać muszę.* (Almanach poetycki). Warszawa 1954 s. 183—185.

2343. LANGE A[ntoni]: *Sonet. Postęp* 1923 nr 45.

Przedr., *Kur. por.* 1923 nr 48; *Mikołaj Kopernik. Księga zbior. ...* Lwów 1924 s. 198—199; *Tyg. tor.* R. 2: 1925 nr 8 s. 1 [tyt.: *Mikołaj Kopernik*].

2344. LASOCKI Bronisław: *Kopernik. Poemat napisany w Genewie 1904 r.* *Gaz. mazurska* 1926 nr 6—12; *Nowiny warm.* 1926 nr 6—12.

Inst. Zach. Olsztyn.

2345. LENARTOWICZ Teofil: A Nicolao Copernico. Stat sol. Canto di...
tradotto dal polacco in italiano da Ettore Marcucci e letto dal prof. Santagata
nell'aula universitaria di Bologna nella primavera del 1885. W tegoż: Sul
carattere della poesia polono-slava... Firenze 1886 s. 35—42.

Nar.

2346. LIGOCKI Edward: Kopernik i św. Jerzy. *Salon liter.* 1923 z. 5.

2347. ŁUSZCZEWSKA Jadwiga [pseud. Deotyma]: Nasze gwiazdy. *Tyg.
ilustr.* 1873 nr 269 s. 99.

2348. ŁUSZCZEWSKA Jadwiga: Słoneczna kantata. *Kłosa* 1873 nr 399
s. 124—126; Ponadto w: Czterechsetny jubileusz urodzin M. K. w Toru-
niu... 1873; Album wydane staraniem Tow. Przyj. Nauk w Poznaniu w czte-
rechsetną rocznicę urodzin Kopernika, Gniezno 1873. Odb. Gniezno 1873.
Przedr. fragmentów: *Gaz. tor.* 20 II 1873 s. 2—3.

2349. [MICHAUD ALEKSANDER] Miron [pseud.]: Duchowi Kopernika.
Kur. warsz. 1873 nr 32.

2350. MODRZEWSKI S. T.: Pamięci Mikołaja Kopernika w 400 rocznicę
obchodu w Chicago. *Pochodnia* 1908 nr 6.

2351. MORTKOWICZÓWNA Hanna: Karolek z Torunia. W teje: 30 ko-
legów z całej Polski. Warszawa 1933. Przedr.: Galiński Ad.: Antologia 120-u.
Łódź 1947 s. 337; *Świat. krak.* 2: 1946 nr 20 s. 303; W teje: 30 kolegów
Warszawa 1949 s. 25, ilustr.

Wiersz dla dzieci.

2352. MROZOWICKI Józef: Kopernik. *Kuźnica Młodych* 1934 nr 20.

2353. NA UROCZYSTOŚĆ Kopernika. *Szczutek* 1873 nr 7 s. 26.

Przedr. *Gaz. tor.* 25 II 1873.

2 wiersze, jeden humorystyczny.

2353a. NIEKRASICKI: 1940—1944. Szkopskie lata. Wrocław 1946
s. 30: Piosenka Kopernika.

2354. NIEMOJOWSKI Ludwik: Kopernik. (Urywek z większej całości).
Tyg. ilustr. 1873 nr 269 s. 94—95.

Poemat ten, poza wyżej wymienionym urywkiem, nie został napisany.

2355. ODYNIEC Antoni Edward: *Kopernik. Kłosa* 1873 nr 399.

Przedr. w jego: *Poezye* T. I. Warszawa 1874 s. 181–185. *Fragm. Mikołaj Kopernik. Księga zbior. ...* Lwów 1924 s. 195–196.

2356. OSIŃSKI Ludwik: *Chór z niebios*. W: *Kopernik*. Warszawa 1830 (poz. 2819).

Przedr.: Mikołaj Kopernik. 1924 s. 192–193.

Kantata. Muzykę do niej napisał Karol Kurpiński.

2357. OSIŃSKI Ludwik: *Oda na cześć Kopernika*. *Gaz. warsz.* 1808.

Dalsze wyd.: 1. *Rocz-i TPN Warsz.* 1812 t. 8 s. 56–61; 2. Polihymnia czyli piękności poezyi autorów tegoczesnych dla miłośników literatury polskiej, wyd. przez J. J. Szczepańskiego. Lwów 1827 s. 42–46 [tyt.:] *Oda na pochwałę Kopernika*; 3. *Rozm. warsz.* 1830 nr 1; 4. *Kopernik: De revolutionibus* 1854 ss. 4 nlb. po przedmowie; 5. *Album powsz.* 1860 nr 2; 6. *Osiński L.*: *Pisma*. T. I. 1862 s. 403–407; 7. *Tyg. wielkop.* 1871 nr 51 [fragm.]; 8. *Kraków* 1873 ss. VII, ilustr. [tyt.:] *Wiersz na cześć Kopernika*; 9. *Gaz. narod.* 19 II 1873 s. 1; 10. *Polkowski I.*: *Kopernikijana*. T. 3 1875 s. 29–32; 11. *Kraushar Al.*: *Tow. Warsz. Przyj. Nauk* [T. 7] 1905 s. 350–354; 12. *Wiek XIX. Sto lat myśli polskiej*. T. 2 Warszawa 1907 s. 18–21; 13. *Kur. por.* 18 II 1923; 14. *Kur. warsz.* 1923 nr 48 (fragm.); 15. *Borowy Wacław*: *Od Kochanowskiego do Staffa. Antologia liryki polskiej...* Lwów 1936 s. 94–98; 16. *Kreczmar Jerzy, Saloni Jul.*: *Drogi i rozdroża. Wypisy pol. ...* T. 1 Cz. II Warszawa 1947 s. 345–348; 17. *Tuwim Julian*: *Księga wierszy polskich XIX wieku*. T. I. Warszawa 1954 s. 16–20.

O wierszu tym pisał: *Polkowski I.*: *L. Osińskiego Oda Kopernika*. *Tyg. wielkop.* 1871 nr 51 s. 617–618. Tamże większy fragment Ody. Muzykę napisał Józef Elsner.

2358. PIEKUT Kazimierz: *Kopernik (Fragment)*. *Śl. na Warmii i Maz.* R. 2 : 1953 nr 8 s. 5.

2359. PIEKUT Kazimierz: *Pod pomnikiem Kopernika w Olsztynie*. *Tyg. powsz.* R. 9 : 1953 nr 16 s. 5.

2360. PIEKUT Kazimierz: *Troski pana Kopernika*. *Tyg. powsz.* R. 9 : 1953 nr 15 s. 3.

2361. PLATTA Helena: *Mikołaj Kopernik*. *Sztand. Ludu* R. 1 : 1945 nr 62 s. 3; *Odra* 4 : 1948 nr 36 s. 2.

2362. PLATTA Helena: *Na Rok Kopernikowski*. *Kamena* R. 12 : 1953 nr 3 s. 28.

2363. PUNCTO narodowości *Kopernika*. *Szczutek* 1873 nr 9 s. 35.

2363a. R...M Joseph: *Kopernik*. *Mnemosyne* 1829.

2364. RAYSKI Stefan: *450-ta Rocznicza*. *Wiek Nowy* 20 II 1923.

2365. ROGOWSKI Wiesław: Noc we Fromborku. *Nowy Tor* R. 3 : 1953 nr 7 s. 1.

2366. RUCZYŃSKI Teofil: Mikołajowi Kopernikowi w 400 rocznicę urodzin. *Sł. na Warmii i Maz.* R. 2 : 1953 nr 20 s. 50.

2367. RYCIER Leon: Mikołaj Kopernik. *Kur. por.* 1923 nr 48.

2367a. SADOWSKI Roman: Życie — naprzeciw. Poezje. [Warszawa] 1945 ss. 35.

M. in. wiersz: Kopernik

2368. SIEMIEŃSKI L[ucjań]: Wizerunek Kopernika, wiersz czytany dnia 18 lutego na posiedzeniu Akademii Umiejętności. W: Dwa pierwsze publiczne posiedzenia Akad. Um. w Krakowie... d. 18 lutego 1873 s. 35—40.

Przedr.: *Tyg. ilustr.* T. 11: 1873 s. 174; *Nowa Reforma* 1923 nr 21; *Pol.-balg. Pregl. God.* 5 : 1923 nr 14/15 s. 119, w tym ostatnim pt. Ku czci toruńskiego mistrza ...

Uniw. Tor.

2369. SKROBKOWSKI Jan: [Wiersz na cześć Kopernika]. W: Gassendi P.: Tychonis Brahei... vita. Accessit Nicolai Copernici... vita. Hagae Com. 1655 s. 327.

Przedr.: Polkowski I.: *Kopernikijana*, T. 3 1875 s. 111.

2370. ŚLIWIAK Tadeusz: Astrolabium z jodłowego drzewa. Poemat o Mikołaju Koperniku. Ilustr. Jerzy Skarżyński. Kraków 1953 ss. 50, ilustr.

Fragmenty: *Nowy Tor* R. 3 : 1953 nr 11; *Od A do Z* 1953 nr 2 i 22; *Świat i My* 1953 nr 66; *Życie liter.* R. 3 : 1953 nr 4; Hejnał poetycki. Wybór wierszy o Krakowie, zebrał... Adam Włodek. Kraków 1953 s. 17.

Rec.: B. Ł., *Nowy Tor*. R. 3: 1953 nr 33 s. 2; Jastrzębski Z.: Poemat o Koperniku. *Tyg. powsz.* 1954 nr 3 s. 7; Szymański W., *Dziś i Jutro* R. 10 : 1954 nr 9 s. 4; Trznadel J., *Twórcz.* 1954 z. 1 s. 193—195.

2371. SŁONIMSKI Antoni: Na pomniki warszawskie. Kopernik. *Wiad. liter.* R. 1 : 1936 nr 50 s. 6.

2372. ŚWIĘCICKI Bol. W.: Z cyklu „Sonety toruńskie”. Gród Kopernika. Pomnik Kopernika. — Park Bydgoski. *Głos Rob.* 1923 nr 21.

2373. ŚWIRSZCZYŃSKA Anna: O krakowskim żaczku. Kraków 1946.
Rec.: *Wun.*, *Tyg. powsz.* 1946 nr 32.

2374. SYROKOMLA Władysław: Poezye. Wyd. zup. T. 7 Warszawa 1872 s. 160: wiersz Do Niemna, wzmianka o zakusach niemieckich na Kopernika.

2375. Sz.: Mgła wiślana. *Tyg. lw.* 1850 nr 15.
2376. SZELEGIEWICZ Henryk: Kopernik. *Nowy Tor* R. 3 : 1953 nr 9 s. 1.
- 2376a. SZYMAŃSKI Edward: Mikołaj Kopernik. *Płomyczek* 1944 nr 20 s. 5.
2377. TREPKA Andrzej: Pamięci Kopernika. *Ilustr. Kur. pol.* 24/25 V 1953 s. 5, fot. rzeźby T. Breyera.
2378. TUROWSKA Anna: Kopernik (na podwórzu Biblioteki Jagiellońskiej) *Tydz. kult.-liter.* 1937 nr 3.
2379. UJEJSKI Kornel: Do Albumu Międzynarodowego wydanego w Rzymie na cześć Krzysztofa Kolumba, W tegoż: Wiersze różne. Wyd. 2, Przemysł 1893 s. 197; *Tyg. tor.* R. 4 : 1927 nr 8; *Prz. zach.* 1950 nr 9—10 s. 364; *Kom.-ty Stacji Nauk. Inst. Zach. Olszt.* 1950 s. 87.
W związku z tym: Mikulski Tadeusz: Zapomniany wiersz Kornela Ujejskiego o Koperniku. *Prz. zach.* 1950 nr 9—10 s. 362—364; *Kom.-ty Stacji Nauk. Inst. Zach. Olszt.* 1950 s. 85—87. (Odb. z *Prz. zach.*) Przed tym ogłoszony w *Tyg. tor.* R. 4 : 1927 nr 8 s. 1—2.
2380. WASILEWSKI Marek Antoni: Apostrofa do Kopernika. *St. powsz.* 25 II 1951.
2381. WIERSZ z powodu czterechsetletniej rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika. [nadesł. z Zurychu]. *Gaz. tor.* 21 II 1873.
Autor: Seweryna Duchińska?
2382. WIERSZYK na cześć Mikołaja Kopernika. *Towarzysz* 3 : 1878 nr 6.
2383. WRÓBEL Jan: In natalicia saecularia quarta Nicolai Copernici die XIX mensis Februarii a. MDCCCLXXIII in aula Universitatis Leopoltanae celebranda carmen saeculare composuit ... Lwów 1873 k. 5.
2384. ŻABA Napoleon Feliks: Wiersz na obchód urodzin M. Kopernika. Kraków 1873.
2385. ZBIERZCHOWSKI Henryk: W Kopernikowską rocznicę. *Szczutek* 1923 nr 8 s. 2.
2386. ŻÓRAWSKI Mikołaj: [Wiersz na cześć Kopernika]. W: Gassendi P.: Tychonis Brahei... vita... Accessit Nicolai Copernici... vita, Hagae Com. 1655 s. 326.
Przedr.: Natalem Nicolai Copernici... Cracoviae 1873 s. 24; Polkowski I.: Kopernikijana. T. 3 1875 s. 111; Mikołaj Kopernik. Księga zbiorowa. Lwów 1924 s. 189.

2387. ZYCH Jan: Kopernik w Krakowie. *Echo Tyg.* 1953 nr 10 s. 2.

Zob. też poz. 3397.

PROZA

2388. BRZUSKA Maria: Publiczny egzamin Kopernika w starej Akademii Krakowskiej. *Rob. pom.* 5 I 1946.

2389. IZDEBSKA Władysława: Wieczory z babunią. Powieści i opowiadania poświęcone dorastającej młodzieży polskiej. Warszawa 1863.
s. 34—47: o Koperniku.

2390. JAWORCZAKOWA Mira: Niezwyczajny dzień. *Świat Młodych* R. 5 : 1953 nr 6 s. 4—5, ilustr.
O Koperniku w Krakowie.

2391. JAWORCZAKOWA M[ira]: Odpowiedź Mikołaja Kopernika. *Płomyczek* R. 31 : 1952 nr 13 s. 198—199, ilustr.
Na okładce wielobarwna reprodukcja obrazu Matejki — M. Kopernik.

2392. KAMIŃSKI A[leksander, pseud., nazw. autora: J. Górecki]: Kamienie na szaniec. Wyd. 3. Warszawa 1946.
s. 86—89: o Koperniku. Toż w skrócie *Urania* 18 : 1946 s. 119.
Uniw. Tor.

2393. KOPERNIK a waluta. *Szopka* 1923 nr 7; *Ilustr. Kur. codz.* 19 II 1923.
Utwór humorystyczny.

2394. KOPERNIK w Bononii. Wolne opowiadanie podług niemieckiego. *Rozm.* (Lwów) 1834 nr 49 s. 387—391, nr 50 s. 395—400, nr 51 s. 404—408, nr 52, s. 411—414.
Jag.

2395. KORWELL Karol: Przygoda Kopernika. Powieść. *Niezapominajki* 1838 s. 128—174.

2396. KWIECIŃSKI T.: O panu Mikołaju, co słońce zatrzymał. *Czyn Młodzieży PCK* 1935/36 nr 10.

2396a. LIGOCKI Edward: De Revolutionibus. (Fragment sztuki nagrodzonej na Konkursie Literackim Dziesięciolecia). *Mazury i Warmia* R. 1 : 1955 nr 7/8 s. 185—188.

2396b. M. K. [Krzemieniowa Maria?]: list Mikołaja Kopernika do króla Zygmunta Starego. *Mały Gryf* R. 1 : 1947 nr 7 s. 1—3.

2397. MATYSIK Stanisław: Dziwne spotkanie [z Kopernikiem], W: Jednościówka wydana staraniem... Bratniej Pomocy Studentów w dniu inauguracji Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu, Toruń 5 I 1946 s. 19—21.

2398. MORSTIN Ludwik Hieronim: Kłós panny. Powieść. Warszawa 1929 ss. VIII, 310. Wyd. 2. 1938, Wyd. 3. 1947 ss. 269.

Fragm.: — *Wiad. liter.* 1928 nr 1; *Droga* 1928 nr 10 s. 921—937; *Prz. współcz.* 1929 nr 81 s. 47—59 (pt. W fromborskiej dostrzegalni); Tync S., Gołabek J., Nowakowski Z.: Po szerokim świecie. Czytanka polskie dla VI kl. szk. powsz. III stopnia. Lwów 1938 s. 107—108; *Kłós* dod. do *Chłopskiej Drogi* 1948 nr 5 (pt. Na gwiazdowym szlaku).

Rec.: 1. Bergel R., *Tęcza* 1930 nr 13; 2. Czachowski K., *Tyg. ilustr.* 1929 nr 53; 3. Grzymała-Siedlecki A., *Kur. pozn.* 10 VIII 1929; 4. Jankowski Józef, *Rzeczposp.* 27 II 1930; 5. Jaworski Leop., *Wiad. liter.* 11 V 1930; 6. Lichański S., *Nowiny liter.* 1947 nr 17; 7. Sowiński Adolf, *Kuźnica* 1948 nr 8; 8. Woroniecki Edw., *Pam. warsz.* 1929 nr 4 s. 207—210.

Tłum. franc.: L'Épi de la Vierge. Trad. du polonais par Paul Cazin. Paris 1938. Fragm.: *Pol. litér.* 1931 nr 63, ilustr. 1; *Amitiés Belgo-Pol.*, An. 2 : 1953 nr 10 s. 14—15, ilustr.

Rec.: Thérive Andre, *Temps* 31 III 1938; *J. de Rouen* 29 III 1938; *Rev. de France* 15 III 1938; Paraf Pierre, *La République* 23 II 1938; Buhl A., *La Dépeche* 1938; Laval Charles, *Le Populaire* 1938.

Tłum. słowackie: Kopernik. Tłum.: Andrzej Žarnov. Trnava 1948 ss. 213 (Uniw. Tor.)

2399. [NAKWASKA Anna] Anna Nak....: Młodość Kopernika. *Jutrzenka* 1834 s. 209—255.

Przedr.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 3 1875 s. 1875 s. 342—358; *Od naszego Morza* 1923 nr 4 s. 116—129.

Tłum. franc.: La jeunesse de Copernik. Nouvelle du XV^e siècle. (Imité du polonais de Madame...). Tłum.: Olympia Chodźko. W: La Pologne historique, littéraire, monumentale et illustrée ... Red. ... sous la direction de Léonard Chodźko. Paris 1839—1841 s. 227—234. Inne wyd. *Rev. d. Feuilletons* 1845 [?] s. 284—294.

Nadbitkę tego ostatniego posiada Ks. M.

Uniw. Tor.

2400. PARANDOWSKI Jan: Kopernik. W: Balicki J., Maykowski St.: Będziem Polakami. 2 rok nauki jęz. pol. w szkołach śr. ogólnokszt. Lwów [1928?] s. 48—54, ilustr.

Przedr.: pt. Mały Kopernik. W.: Balicki J., Maykowski St.: Miej serce. Lwów 1930 s. 252—257, ilustr. W tychże: Mówią wieki. Jerozolima 1943 s. 122—127 oraz u Parandowskiego w: Trzy znaki zodiaku. Poznań 1945 s. 165—174. Poza tym: *Caritas* R. 9 : 1953 nr 4 s. 40—45.

Uniw. Tor.

2401. PRUS Bolesław: Przed Kopernikiem. *Dook. Świata* 1954 nr 4 s. 11, ilustr.

W Zachęcie przed obrazem Matejki.

2402. PRZYROWSKI Zbigniew: Kto się kręci? *Płomyk* 1953 nr 11 s. 321—323, ilustr.

Opowiadanie dla dzieci.

2403. S. O. S.: Awantura pod Kopernikiem. *Świat* R. 23 : 1928 nr 28 s. 16.
Humoreska o przeciwniku systemu kopernikowskiego.
2404. SAS Paweł: Rocznica urodzin Kopernika na partykularzu. *Czas* 1873 nr 55 s. 1, 56 s. 1—2.
2405. ŚMIERĆ Kopernika. *Tyg. lwowski* 1850 nr 2 s. 14—15, nr 3 s. 23—24.
Uniw. Warsz.
2406. SMOLARSKI Mieczysław: Mikołaj Kopernik [opowiadanie]. W: Gro-
towska H., Klingierowa Z.: Czytanki dla V oddziału szkół powszechnych.
Lwów 1932 s. 174—177.
2407. SMOLARSKI Mieczysław: Światło nad księgami. Warszawa 1954
ss. 319, ilustr.
- Rec.: Wróblewski M.: Nowa powieść o Koperniku. *Tyg. powsz.* R. 11 : 1955 nr 27 s. 11;
Dolecki Zbigniew: Konterfekt za szkłem, *Dziś i Jutro* 1955 nr 10 s. 7.
2408. WĘGRZYN Z.: Sam jeden przeciwko wszystkim. *Płomyk* 1951 nr 25
s. 386—387. Na k. tyt. reprodukcja portretu Kopernika wg Matejki.
Opowiadanie dla dzieci.
2409. WILKOŃSKI August: Wspomnienie szkolne. *Bibl. warsz.* 1841 T. 1
s. 424—428;
- Dalsze wyd.: tegoż: Ramoty i ramotki literackie. T. 1 Warszawa 1845 s. 21—28; Au-
W.: Ramotka o Koperniku. *Gaz. tor.* 20 VI 1872 s. 2—3; w tegoż: Pisma. T. 1 Kraków 1888
s. 12—18; Kreczmar Jerzy, Saloni Juliusz: Nad poziomy. Wypisy pol. dla kl. VII szkoły
podst. Warszawa 1947 s. 70—73 [fragm.].
- Przedmiotem opowiadania — spór o narodowość Kopernika.
Tłum. czeskie: Kopernik Polák čili Němec? [Tłum.: K. V. Zrcadlo]. *Života na vých.*
Evropě 1843, I s. 96—101.
2410. ŻEROMSKI Stefan: Wiatr od morza. Warszawa 1922.
s. 215—230: o Koperniku.
Inne wyd., Pisma. T. 5. Kraków 1949 s. 193—204.
Osobne przedr.: *Rzeczposp.* 1923 nr 47; *Gaz. warsz.* 1923 nr 48; *W słońcu* 1923 nr 3—4.
W związku z powyższym: K. B.: Stefan Żeromski o Koperniku. *Wiek Nowy* 20 II 1923.

UTWORY SCENICZNE

2411. BRANDSTÄETTER Roman: Noce narodowe. Dramaty wybrane. War-
szawa 1954.
s. 353—427: Kopernik. Dramat w trzech aktach.

2412. BRANDSTAETTER Roman: Kopernik. Program nr 11. Państwowe Teatry Ziemi Pomorskiej. Bydgoszcz, Scena toruńska. Prapremiera dnia 25 sierpnia 1953. Toruń 1953 ss. 15, ilustr.

Treść: Brandstaetter R.: O kształtowaniu historii w utworze dramatycznym; Modzelewski Z.: Rok Kopernikowski i Rok Odrodzenia; Kowalkowski Alfred: Prapremiera toruńska sztuki o Koperniku Romana Brandstaettera.

W roli Kopernika Stefan Burczyk, reżyseria Malw. Szczepkowskiej.

Zapowiedzi prapremiery: [Krzemieniowa Maria] M. K., *Ilustr. Kur. pol.* 21/22 VI 1953 s. 5; [Łubieńska Zofia] Z. Ł., tamże, 26 VI 1953 s. 3; 22 VIII 1953 s. 3.

Wywiad Heleny Bychowskiej z autorem, *Ilustr. Kur. pol.* 22/23 VIII 1953 s. 4. Rec. tejże, *Ilustr. Kur. pol.* 29 VIII 1953 s. 2—3, ilustr. Tejże dalsza wzmianka o sztuce, tamże 15 IX 1953 s. 5.

Rec.: Kowalkowski Alfred, *Nowy Tor*. R. 3 : 1953 nr 24 s. I; Kragen Wanda: List z Torunia. *Życie liter.* R. 3 : 1953 nr 41 s. 7, ilustr.; Nowakowski Jerzy, *Sl. powsz.* 3/4 X 1953 s. 8; Prorok Leczek, *Tyg. powsz.* R. 9: 1953 nr 29 s. 6—7, ilustr.; K[rzemieniowa] M[aria], *Nowy Tor* 1953 nr 28.

2413. GROTOWSKI Zbigniew: De revolutionibus... *Świat* R. 3: 1953 nr 40 s. 22, ilustr.

Scenka satyryczna o Koperniku w dzisiejszej Ameryce.

2414. MORSTIN Ludwik Hieronim: [Mikołaj Kopernik].

Sztuka nieogłoszona drukiem.

Rec. i omówienia: W. M.: L. H. Morstin o swej sztuce. Przed premierą „Mikołaja Kopernika” („Kłosu Panny”) w Teatrze Ziemi Pomorskiej. *Sl. pom.* 21 III 1935 s. 4, ilustr.; Klewczyński Ignacy: „Mikołaj Kopernik” na Bałkanach. *Prosto z Mostu* R. 2 : 1936 nr 26 s. 4, ilustr.; Grzybowska Krystyna: „Kopernik” Morstina na Bałkanach. *Wiad. liter.* R. 13 : 1936 nr 39, ilustr. [o sukcesach sztuki na Bałkanach]. J. P.: Mikołaj Kopernik nad Dunajem. *Dz. pozn.* 7 I 1937 (w związku z odczytem Morstina w Poznaniu o sukcesach swej sztuki za granicą); Klewczyński Jan: Powrót do gwiazd, *Kur. bałt.* 1937 nr 74; J. P.: Czy Mikołaj Kopernik był Polakiem? *Tęcza* 1937 s. 77—78 (wiad. o sztuce granej na Bałkanach, odpowiedź Morstina na zarzuty Wasiutyńskiego); „Kopernik” L. H. Morstina powinien wejść w stały repertuar festiwalów krakowskich. *Ilustr. Kur. codz.* 20 II 1937 (m. in. wywiad z autorem); I. J.: Wizja sceniczna L. Morstina na Wawelu. *Światowid* 14 : 1937 nr 25, ilustr. (Reżyseria: K. Frycz i Pobóg-Kielanowski, ostatni grał rolę Kopernika. Muz. A. Żulińskiego); Kopernik na zaproszeniu. *Kur. pozn.* 13 VI 1937. (Omówienie zaproszenia na przedstawienie sztuki L. H. Morstina „Mikołaj Kopernik” na dziedzińcu wawelskim. Na zaproszeniu wizerunek K. z drzeworytu ze zbiorów Muzeum Narod. w Krakowie oraz reprodukcja karty tyt. I. wyd. De revolutionibus); Kudliński T., *Tyg. powsz.* 1947 nr 8 s. 8.

2415. MORSTIN Ludwik Hieronim: Portrety i astronomia. Sceny z życia Mikołaja Kopernika i Leonarda da Vinci 1485—1509. [Program Państw. Teatru Rapsod. w Krakowie. Kraków] 1952 ss. 11. Premiera 31 XII 1952. Dramaturgia, inscenizacja i reżyseria — Miecz. Kotlarczyk, muzyka — Zb. Jeżewski.

W powyższym programie m. in. fragment z książki: Kurdybacha Ł., Zonn W.: Mik. Kopernik.

Rec.: 1. Kwiatkowski Tadeusz, *Od A do Z* 1953 nr 3; 2. Świdarska Alina, *Dziś i Jutro* R. 9: 1953 nr 9 s. 9; 3. Vogler Henryk, *Życie liter.* (Kraków) R. 3: 1953 nr 4 s. 7; *Gaz. krak.* 14 I 53 s. 4; 4. Zechenter Witold, *Echo Krakowa* 17 I 53 s. 4.

Fragm. pt.: U kardynała Illerdy. *Świat i My* 1953 nr 66 s. 3, oraz W: *Opowieść o Koperniku*, zob. poz. 2417.

2416. NOWACZYŃSKI Adolf: *Cezar i człowiek. Sztuka w 3 aktach*. Warszawa 1937 ss. 305.

Premiera 5 VI 1937 w Teatrze Polskim w Warszawie. W roli Kopernika Kaz. Wilamowski, jako Lukr. Borgia — N. Andryczówna, Cezar Borgia — Junosza Stępowski.

Rec.: 1. A. L., *Myśl nar.* 1937 nr 28; 2. as, *Wiad. liter.* 1938 nr 26; 3. Birkenmajer J., *Podbipięta* 1937 nr 25; 4. Cfr., *Myśl nar.* 1937 nr 30; 5. Essmanowski S., *Tyg. ilustr.* 1937 nr 25 s. 501—502, ilustr.; 6. Irzykowski K., *Pion* 1937 nr 24.; 7. J. B., *Światowid* 1937 nr 28 s. 18—19, ilustr.; 8. Kisielewski J., *Kur. poz.* 4 VII 1937; 9. Miller J. N., *Rob.* 1937 nr 178; 10. Piasecki St., *Prosto z Mostu* 1937 nr 28, 29; 11. Tenże, *Wiad. liter.* 1937 nr 26, ilustr.; 12. *Sł. pom.* 17 VI 1937 nr 136.

Uniw. Tor.

2417. OPOWIEŚĆ o Koperniku. Wieczór literacki. W: *Rocznice i obchody kulturalne*. T. 1. Warszawa 1953 s. 96—113, ilustr.

Treść: Żukrowski Wojciech: Na rynku w Toruniu, s. 98—106; Morstin L. A., U kardynała Illerdy, s. 107—109 (por. poz. 2415); Witwińska Maria: Kwiaty z fromborskich łąk, s. 110—113; Jabłońska Honorata: Uwagi dla reżysera, s. 114—116.

2418. PIASECKI Jan: *Mąż wolnego ducha Kopernik*. Inscen. Roman Matlak. *Praca świetl.* R. 3 : 1953 nr 7/8 s. 59—64, ilustr.

2419. RAPACKI Wincenty: *Mikołaj Kopernik. Dramat w 5 aktach...* Warszawa 1876 ss. 151.

Rec.: M. B., *Ruch liter.* 3 : 1876 t. 1 s. 165—167; *Prz. tyg. Liter. Szt.* 11 : 1876 s. 210—213; Mitzner Zbigniew: Zapomniana sztuka o Mikołaju Koperniku. *Świat* R. 3 : 1953 nr 21 s. 6, ilustr.

2420. SZUJSKI Józef: *Kopernik. Poemat dramatyczny, na tle historycznym, przedstawiony po raz pierwszy na scenie krakowskiej w czterechsetną rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika 19 lutego 1873*. Warszawa 1873 ss. 47.

Toż w *Dzielnach*, wyd. zbior., seria 1, T. 4 Kraków 1887 s. 175—220. *Fragm., Świetl. krak.* R. 2 : 1946 nr 20, ilustr. Inne wyd. Kraków 1873 ss. 64.

Rec.: W. L. A., *Gaz. warsz.*; przedr.: *Gaz. tor.* 9 III 1873.

Ks. M.

2421. SZYMANOWSKI Wacław: *Ostatnie chwile Mikołaja Kopernika. Obraz dramatyczny*. Warszawa 1855 ss. 31.

Przedr.: Polkowski I.: *Kopernikijana*. T. 3 1875 s. 319—331.

Po raz pierwszy wystawiony na scenie warszawskiej w r. 1869.

Rec.: F. H. L., *Kłosa* T. 9: 1869 s. 135—136, na s. 128-iej rys. F. Kostrzewskiego z ostatniej sceny przedstawienia.

2422. WAŻYK Adam: *W domu Kopernika. Scena z widowiska żołnierskiego „Nocleg”*. *Życie liter.* (Poznań) R. 1 : 1945 nr 5—6 s. 23—25.

2423. WITWIŃSKA Maria: Kwiaty z fromborskich łąk. *Światl.* R. 4: 1953 nr 7 s. 15—19 oraz W: *Opowieść o Koperniku* (zob. poz. 2417).

Żukrowski W.: Na rynku w Toruniu. W: *Opowieść o Koperniku*. Zob. poz. 2417.

Ponadto zob. też poz. 3012.

2424. FLUKOWSKI Stefan: *Powieść o Koperniku*. *Wszechświat* 1953 s. 209. Wiadomość o przygotowywanej powieści.

2425. HAHN Wiktor: Juliusz Słowacki o Mikołaju Koperniku. *Prz. zach.* 1950 nr 9—10 s. 359—362; *Kom-ty Stacji Nauk Inst. Zach. Olszt.* 1950 s. 82—85 (odb. z *Prz. zach.*).

2426. HAHN Wiktor: *Kopernik w poezji polskiej*. W: *Mikołaj Kopernik*. Księga zbiorowa. Lwów 1924 s. 187—207.

2427. KUCHARZEWSKI Feliks: *Kopernik w poezji*. W: *Ziarno*. Wydawnictwo zbiorowe dla głodnych. Warszawa 1880 s. 20.

Bibl. M. Lubl.

2428. ŁUKAWIECKA L. S.: *Postać M. Kopernika na scenie teatralnej*. W: *Mikołaj Kopernik ...* Tel-Aviv 1942. 2. wyd. 1943 s. 21—23.

2429. MÜNNICH Adam: *Mikołaj Kopernik w literaturze polskiej*. *St. pom.* 19 i 20 II 1931 s. 4.

LITERATURA NIEMIECKA

WIERSZE

2430. A. P.: *Festcantate zur 4. Säcularfeier des Geburtstages von Nic. Copernicus*. *Thorn Ztg.* 1873 nr 41.

2431. BERGER Ludwig: *Copernicus. Hymnen und Mythen*. München 1921 ss. 90.

Inst. Zach. Pozn.

2432. CARMEN saeculare. *Pastoralbl. f. Diöc. Erml.* 25 : 1893 s. 34.

Wiersz okolicznościowy z r. 1873 wraz z tłumaczeniem niem.: *An Nicolaus Copernicus*.

2433. DIRKS Reinhard: *Nicolaus Copernicus*. *Wacht im Osten* 4 : 1936-7 s. 198.

2434. EHRENTHAL Ludwig: Copernikus. W: Posener Liederbuch zum Andenken an die 51. Versammlung deutscher Philologen u. Schulmänner zu Posen 1911. Posen 1911 s. 29—30.

2435. FESTGEDICHT zur vierten Säkularfeier der Geburt des Nikolaus Kopernikus. W: Hipler Fr.: Die Biographen d. N. Kopernikus. *Altpr. Mschr.* Bd. 10 : 1873 s. 215.

Bruchnalski podaje jako autora Hiplera. Przypis jednak na s. 212 w wyżej wymienionym tomie *Altpr. Monatsschr.* wykazuje, że Hipler nim nie jest.

2436. FLEISCHER Robert: Am 16. Februar 1852. *Thorn. Wochenbl.* 25 II 1852.

Wiersz z okazji nadejścia do Torunia pomnika Kopernika.

2436a. FRISCHLIN Nicodem: In Nicolaum Copernicum. W: Icones sive imagines virorum literis illustrium, 1587 ark. G7. (poz. 278).

Toż w wyd. nast.

Przedr. W: Gassendi: Tychonis Brahei... vita. Accessit N. Copernici ... vita, Parisii 1654 s. 37; Hipler: Die Porträts ... s. 100.

Thum. pol.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 3. 1875 s. 108. Thum. Seweryny Duchnińskiej. *Kłasy* 1873 nr 399.

2437. GRYPHIUS Andreas: An Koppernikus. W: Borussia. Eine Sammlung Deutscher Gedichte aus d. Gebiete d. Geschichte Preussens. Hrsg. v. J. A. Lehmann, Marienwerder T. 1 1843 s. 377.

Toż pt. „Über Nicolai Copernici Bild”, w tegoż: *Lyrische Gedichte.* Leipzig 1880 s. 219; [Hipler Fr.]: *Copernicanische Miscellen. Pastorabl. f. Diöc. Erml.* 26 : 1894 s. 62—63.

Uniw. Tor.

2438. HOFFMANN W. R.: Zu Nicolaus Copernicus' vierhundertjährigem Geburtstage. *Thorn. Ztg.* 19 II 1873.

Toż pt.: Am 19. Februar 1873. *Hauskal. f. Prov. Preussen, Pommern...* Jg. 6 : 1874 s. 26—27.

2439. KOPERNIKUS in Frauenburg. Volkssage in Versen. Gumbinnen 1868 ss. 16.

2440. KRAUSE: Zur Feier des Copernicus an seinem vierhundertjährigen Geburtstage, den 19. Februar 1873. *Thorn. Ztg.* 19 II 1873.

2441. LEHMANN Karl: Nicolaus Copernicus. Zur Feier der 400 jähr. Wiederkehr seines Geburtstages in der 600. Versammlung der mathematischen Gesellschaft zu Jena am 19. Februar 1873. Thorn [1873] ss. 6.

2442. LIEDER gesungen bei dem zu Ehren des Copernicus-Vereins aus Thorn veranstalten Sommerfest am 30. Mai 1897. Bromberg 1897 k. nlb. 4.
Autorzy poszczególnych wierszy: E., B. i Baumbach Rudolf

2443. MEYEN Johann Jacob: Mathematicorum in litore baltico monumenta et diem Academiae Buetzoviensis natalem... carmine heroico canit simulque tractatum de omnibus coni et cylindri sectionibus ex duobus secandi modis rectius demonstrandis, ... Academiae iudicio ... submittit... Sedini [Szczecin] 1761 ss. 16 nlb, 48.

s. [5-6]: entuzjastyczny wiersz o Koperniku w jęz. łac.
Uniw. Tor.

2443a. MUSEHOLD Maria: Copernicus' künstliche Patina. *Jahrbuch*. Hrsg. v. Thorn. Heimatbund 1934 s. 28.

Wiersz dotyczy pomnika Kopernika w Toruniu.

2444. NATALICIA Nicolai Copernici ante haec IV saecula nati (1873). *Erml. Volksbl-r* 1873 nr 15: 19 II.

Przedr.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 3 1875 s. 252-253.

2445. [PROWE Adolf] P. A.: Festcantate zur 4. Säcularfeier des Geburtstages von Nicolaus Copernicus. *Thorn. Ztg.* 18 II 1873.

2446. R.: Civibus Thorunensibus civis inclutissimi Nicolai Copernici terrae motoris, caeli solisque statoris natalicia quadrisaecularia die XIX m. februarii a. MDCCCLXIII sollemniter celebrantibus congratulantur civitatis Gedanensis scholae tres superiores Gymnasium Johännitana Petrina. [Gdańsk 1863] k. nlb. 2.

Uniw. Tor.

2446a. REUSNER N[icolaus]: [Epigram]. W: Icones sive imagines viro-
rum literis illustrium, Argentorati 1587 ark. G7.

Toż w wydaniach nast.

Przedr.: Hipler: Die Porträts ... s. 100.

Thum. pol.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 3 1875 s. 112-113.

2446b. s. k.: Nicolaus Copernicus. (Zum 460. Geburtstag). *Ordenskreuz*
Jg. 9 : 1932/33 nr 5 [s. 3].

2447. SCHLÜTER C. B.: Das Ave Maria des Nicolaus Copernicus [Oda].
Pastoralbl. f. Diöc. Erml. 27 : 1895 s. 57-59.

2448. SCHROTT Johannes: Nicolaus Copernicus. *Augsb. allg. Ztg.* 1873
s. 752.

2448a. SEIDEL Bruno: [Epigram]. W: Icones sive imagines virorum literis illustrium. Argentorati 1587 ark. G7.

Toż w wyd. nast.

Przedr.: Hipler: Die Porträts ... s. 100.

Thum.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 3 1875 s. 11.

2449. TRENCK Siegfried: Nikolaus Kopernikus (1473—1543). W jego: Leuchter um die Sonne, Gotha oraz W: Deutscher Osten, Heldenlieder u. Balladen, hrsg. v. R. Thureau. Tilsit. [ok. 1941] s. 50—53.

2450. TREUTLER Hieronim: [Epigram.] W: Icones sive imagines virorum literis illustrium. Strassburg 1590 ark. G7.

Przedr.: Hipler: Die Porträts ... s. 101.

2450a. WAGNER Arthur: Copernicus und der Flissak. *Ordenskrenz* Jg. 15:1938/39 nr 10 s.77.

PROZA

2451. BOIE Margarete: Die Tagfahrt der Preussen. Westpreussische Geschichten aus sieben Jahrhunderten. Stuttgart 1942.

s. 131—151 w rozdz. Der Strom — śmierć Kopernika.

2452. BRACHVOGEL Eugen: Koppernikus in der Sage. *Erml. Hauskal.* 1934 s. 31—40.

2453. BUDZIŃSKI Robert: Ostpreussen ruft! Dresden 1936.

s. 5—11, ilustr.: Kopernikus.

KUL

2454. KARRASCH Alfred: Kopernikus. Brest-Litowsk 1944 ss. 419.

Nowe wyd. Düsseldorf 1948 ss. 409.

Uniw. Tor.

2455. MEICHNER Fritz: In der Mitte steht die Sonne. München 1943 ss. 114.

Uniw. Tor.

2456. METTENLEITNER Fritz: Nikolaus Copernicus. Roman um einen grossen Deutschen. Stuttgart 1941 ss. 344, tabl. 1.

2 wyd. tamże, 1943.

Uniw. Tor.

2457. MIKELEITIS E[dith]: Sterne des Kopernikus. *Westerm. Monatsh-e.* 1943 Juni s. 449—456; Juli 489—496; Aug. 525—532; Sept. 13—21.

Wyd. oddzielne, Braunschweig 1944 ss. 150.

Rec.: Pohl Wolfgang: Roman um Kopernikus. *Oberschl. Ztg.* 1944 nr 71.

Uniw. Tor.

2458. MUNIER-Wróblewska Mia: Niklas Koppernigk. Ein Kopernikus Roman. München 1943 ss. 397.

Rec.: Sticker B., *Himmelswelt* 54: 1943 s. 48.

Uniw. Tor.

2459. PROWE Adolf: Copernicus und sein Jugendfreund. Erzählung. Thorn 1865 ss. 247.

2. wyd.: Die Wacht an der Weichsel. Drei Erzählungen aus der Geschichte Thorn's. Thorn 1872 s. IV, 247, tabl. Bd. 1 Bischof Christian... Bd. 2 Copernicus und sein Jugendfreund.

U Bruchnalskiego imię autora błędne: Leopold.

2460. SPONSEL Heinz: Alles dreht sich um die Sonne. Ein Buch um Nikolaus Kopernikus. Schloss Bleckede a. d. Elbe 1949 ss. 167.

2. wyd. 1952 ss. 159. Tytuł: Kopernikus. Alles dreht sich um die Sonne. Ilustr.: Preetorius Wilh.

Uniw. Tor.

2461. STERNBERG-UNGERN Alexander: Kopernikus. W tegoż: Novellen. T. 4. Stuttgart 1834.

2462. WINTERFELD-PLATEN Leontine: Der Himmelsstürmer. Ein Roman um Kopernikus. Bad Sachsa 1939.

Przedr.: *Oberschl. Ztg.* 1943 nr 116—153.

UTWORY SCENICZNE

2463. BETHGE Friedrich: Aus „Kopernikus“. *Weltliteratur* 1943 H. 2/3 s. 30—35, portr. Kopernika i facsim. jego podpisu.

Scena końcowa niewydanej, długiej, trwającej cztery godziny trzy-aktowej sztuki-misterium, grana była w Królewcu w 1943.

Rec.: *Köln. Ztg.* 27 V 1943; Wyneken Hans, *Oberschl. Ztg.* 1943 nr 144.

Uniw. Tor.

2464. ERLER Otto: Die Blutsfreunde. (Aus dem Manuscript eines Dramas). 3. Teil der Trilogie „Thor und der Krist“. *Mittelstelle* 2 : 1942—3 H. 19 s. 43—47.

Inst. Hist. UMK.

2465. IPSEN Friedrich: Copernikus. Allensteiner hist. Festspiel. Allenstein 1909 ss. 28.

2466. MARQUART Karl: Huldigung den Manen des Copernicus. Dramatisiertes Gedicht... (Aufgeführt in dem Thorner Stadt-Theater am 18. April 1852). Thorn 1852 ss. 14.

Ks. M.

2467. PROWE Adolf: Copernicus. Ein dramatisches Gedicht. Festspiel zur 4. Säkularfeier der Geburt von Nicolaus Copernicus, aufgeführt im Stadttheater zu Thorn. Berlin 1874 ss. 111.

Streszczenie oraz uwagi dotyczące sporu o narodowość Kopernika na marginesie uroczystości jubileuszowych w Toruniu — *Bibl. Warsz.* 1873 t. 2 s. 161—168 w kronice zagranicznej.

Fragm., *Deutsche Bl-r in Polen* Jg. 6 : 1929 s. 389—407.

Uniw. Tor.

2468. POMPECKI Bruno: Literaturgeschichte der Provinz Westpreussen. Danzig 1915.

s. 38—40: Kopernik w literaturze pięknej.

Uniw. Tor.

LITERATURA WŁOSKA

2469. BRUNO Giordano: De lumine Nicolai Copernici. W tegoż: De monade, numero et figura. Francofurtum 1591.

Przedr.: Libri Guillaume: Histoire des sciences mathém. en Italie... T. 4. Paris 1841 s. 425; Żebrawski T.: Bibliografija piśmiennictwa pol. z działu matematyki i fizyki... 1873 s. 167—168.

Tłumaczenia: O blasku mądrości Mikołaja Kopernika. Z łaciny przełożył Ludwik Hieronim Morstin. *Prz. kult. R. 2.*: 1953 nr 44 ss. 6; O światłości Mikołaja Kopernika. (Przekład Józefa Jankowskiego), *Głos Wolnych* 4 : 1949 nr 2, ilustr.; O świetle Mikołaja Kopernika. Przekł. Julii Wieleżyńskiej. *Prz. klas.* 1939 nr 6/8 s. 720; Copernicus. Übersetzt v. M. Carrière. W: Bruno: Lichtstrahlen aus... Werken. 2. Aufl. Leipzig [1890] s. 105.

2470. FERRARI Giulio: Copernico. Poemetto astronomico. Lugano 1766 ss. LXIII.

Jag.

2471. FERRUCCI Aloisio Cristostomo: Carmen de Nicolao Copernico die natali eius in saecula IV redeunte. Florentiae 1872 ss. 4.

Przedr.: Thoruni 1873.

Uniw. Tor.

2472. GARULL Camille: Hypothesis Copernicana, cometae, et elegiarum monibiblos. Romae 1777.

Wiersze.

2473. GIANNINI Crescentino: Sonetto. *Gaz. Ferrarese* 19 II 1873.

Przedr.: Righini G.: La Laurea di Copernico allo Studio di Ferrara, 1932 s. 234.

2474. LEOPARDI Giacomo: Il Copernico. Dialogo. W tegoż: Opere. V. 1 Firenze 1856.

Osobne wyd. Bologna 1873 ss. 16.

Tłumaczenia: Kopernik. Dialog w czterech scenach... Przel... Władysław Kulczycki. *Dod. Czasu* t. 11 s. 68—85. Przedr.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 3 1875 s. 331—341;

Głos pol. 1923 nr 50, 52, 54; „Kopernik” [Fragm. w tłum. J. Ejsmonda], *Kur. por.* 18 II 1923; Copernicus. Deutsch von Paul Heyse, *Westerm. Jb.* 40 : 1876 s. 156—161; Kopernikus und die Sonne, *Mittelstelle* 2 : 1942—3 H. 19 s. 3—8.

2475. MATTEINI Giosue: *Istoria dell' Astronomia, e sistema planetaria di Copernico. Poemetto in versi sciolti...* Pisa 1785 ss. 22.

Żebrawski s. 169.

Uniw. Warsz.

2476. REGALDI Giuseppe: *Nel quarto centenario di Nic. Copernico. W tegoż: Poesie scelte.* Firenze 1874 s. 471—473.

2477. RIZZACASA D'Orsagna Giovanni: *Se Dante fu il precursore di Copernico (Paradiso, XXII, 143—144): nuova interpretazione.* Sciacca 1903 ss. 61.

Zob. też poz. 2340.

INNE LITERATURY

ANGIELSKA

2478. KELLY Eric P[hilbrook]: *From star to star. A story of Krakow in 1493.* Illustrations by Manning de V. Lee. [Philadelphia] 1944 ss. 239, ilustr.

Uniw. Tor.

2478a. OWEN John: [Epigram]. W: Hipler: *Die Porträts.* (poz. 2507) s. 141.

2479. QUINCEY Thomas de: *The death of Copernicus, a poem.* W tegoż: *The posthumous works* V. 2 1893 s. 581—582.

2480. WORTHINGTON: *Impromptu.* W: Szyrma Lach: *Copernicus and his native land.* 1844. Odb. (poz. 813).

Tłum.: *Improwizacja...* Do Pułkownika Lacha Szyrmy. Powiedziana po przeczytaniu przez niego Pisma o Koperniku na posiedzeniu Literackiego Tow. Przyjaciół Polški. Tłum. Helena Gromczewska. W: Polkowski I.: *Kopernikijana.* T. 2 1873 s. 175.

Zob. poz. 813.

CHIŃSKA

2481. KUO Mo-žo: *Wiersz o Koperniku.* Tłum.: Jarosław Iwazskiewicz. *Nauka pol.* R. 1 : 1953 nr 4 s. 94.

CZESKA

2482. PICHL B.: *Kopernikuv sen.* *Květy* 1839 s. 230.

DUŃSKA

2483. BRAHE Tyge: [Wiersz na cześć Kopernika, ułożony z okazji otrzymania w 1584 daru od J. Hanoviusa z Fromborka w postaci narzędzia paralaktycznego Kopernika.] „Is, qualem nec Terra virum”... W: Gassendi P.: *Tychonis Brahei vita...* Parisiis 1654 s. 66, Hagae Com. 1655 s. 57.

Przedr.: Polkowski I.: *Kopernikijana*. T. 3 1875 s. 109.

Tłum. pol.: Na drewniane narzędzie paralaktyczne wynalazku i roboty Kopernika. [Tłum. Wł. Syrokomla.] W: *Syrokomla Wł.: Poezye*, wyd. zupełne. T. 10 Warszawa 1872 s. 32–33.

2484. BRAHE Tyge: [Wiersz na pochwałę Kopernika]. „Si robusta adeo fuit”. W: Gassendi P.: *Tychonis Brahei vita... Accessit Nicolai Copernici... vita*, Parisiis 1654 s. 44, Hagae Com. 1655 s. 326.

Przedr.: Polkowski I.: *Kopernikijana*. T. 3. 1875 s. 110; Na cześć Kopernika. *Tłum. St. P., Sl. powsz.* 1950 nr 97.

2485. BRAHE Tyge: Wiersze pod portretem Kopernika. „Aethere sublimi...” W: Gassendi P.: *Tychonis Brahei vita... Accessit Nicolai Copernici... vita*, Parisiis 1654 s. 37, Hagae Com. 1655 s. 320.

Przedr.: *Gelahrte Preussen*. T. 3: 1723 s. 46–47; Polkowski I.: *Kopernikijana*. T. 3 1875 s. 108.

Tłum. pol.: Duchńska Seweryna, *Kłosy* 1873 nr 399 s. 124; Na obraz Kopernika. [Tłum. Wł. Syrokomla] W: *Syrokomla Wł.: Poezye*, wyd. zupełne. T. 10. Warszawa 1872 s. 33–34.

FRANCUSKA

2486. A COPERNIC c'est trop faire la guerre. W: *Nouveau recueil de chansons choisies*. T. 2 La Haye 1724 s. 198–200, z nutami.

Uniw. Tor.

2487. BERGERAC Cyrano de: *Voyage dans la lune*. [Paris] 1699.

Bergerac okazuje się zapalonym zwolennikiem Kopernika. W związku z tym: Jacobi Max: *Cyrano de Bergerac als Vertreter des copernicanischen Weltensystems*. *Weltall* Jg. 3: 1903 s. 198–200.

2488. ODE à Copernic. *Pologne* (Paris) An. 2: 1864 nr 17 s. 4.

Toż w nr nast. 17/18 s. 3.

Nar.

HOLENDERSKA

2489. GNAPHAEUS Gullielmus: *Morosophus de vera ac personata sapientia. Comoedia non minus festina, quam pia: Morosophi titulo inscripta*. Gedani 1541 Fr. Rhode k. 28.

Estr. XVII, 195.

Zawiera szereg wzmianek dotyczących astronomii i teorii heliocentr. oraz aluzji do Koper-

nika w formie żartobliwej, wyśmiewającej. Zob. Birkenmajer L. A.: *Stromata Copernicana*, s. 232—240 oraz Wasiutyński J.: *Kopernik*.

Przedr. fragmentów: Birkenmajer L. A.: *Stromata Copernicana* s. 235—237 (poz. 492) i Wasiutyński J.: *Kopernik* s. 449—452 (poz. 529).

Uniw. Tor.

ROSYJSKA

2490. DŽUMINI Dżabar: *Kopernik w stepie kurdyjskim*. Tłum.: Bohdan Gębarski. *Przyjaźń* 1954 nr 12 s. 6, ilustr.

2491. LOMONOSOV Michail V.: *Pis'mo o pol'ze stekla*. W tegoż: *Izbrannye filosofskie proizvedenija*. [Moskwa] 1950 s. 488—489.

Większa wzmianka o Koperniku. Zob. też poz. 1477.

Uniw. Tor.

2492. REVZIN G.: *Nikolaj Kopernik (1473—1543)*. Moskwa 1949 ss. 246, 6 nrb. 1 tabl., ilustr.

Nar.

Tłum.: *Słońce. Opowieść o Mikołaju Koperniku*. Tłum. T. Gutkowski. *Głos olszt.* 1952 druk. w odcinkach 30 IX 1952 nr 234 do 24 III 1953 nr 71; *Mikuláš Koperník (1473—1543)*. Praha 1952 ss. 253, ilustr. — Uniw. Tor.

Zob. też poz. 3732.

2493. RYL'SKIJ Maksim: *Pomnik Kopernika*. Tłum. St. Ostrowski. *Ilustr. wojsk.* 1951 nr 4.

Zob. też poz. 3540.

ŻYDOWSKA

2494. GOLDSTOFF Feiwel: [Wiersz na cześć Kopernika w jęz. żyd. wraz z przekł. niem. Misses'a]. *Thorn. Ztg.* 18 II 1873.

Ks. M.

ŁACIŃSKA

2495. *WIERSZE i epigrammata łacińskie na cześć Kopernika różnych autorów*. W: Polkowski: *Kopernikijana*. T. 3. 1875 s. 104—113.

Brożek, Frischlin, Brahe, Żórawski, Seidel, Skrobkowski, Baerle, Reusner, Biezanowski.

Zob. też poz.: 2296, 2299—2304, 2313—4, 2369, 2383, 2386, 2432, 2436a, 2443—4, 2446, 2446a, 2448a, 2450, 2464, 2471—2, 2483—5, 2489.

VIII. KOPERNIK W SZTUCE

2496. ALBUM wydane staraniem Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu w czterechsetną rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika. Fotodruk Bergera i Dutkiewicza. [Poznań] 1873 ss. XVI, VIII, tabl. 16.

Treść: Polkowski I.: Objasnienia tablic; Łuszczewska J.: Słoneczna kantata...; Polkowski I.: Objasnienia do ilustracji kantaty; Album [reprodukcje portretów, rzeźb, medali itd.]. Zapowiedź wydania Albumu oraz o technice, w jakiej go wykonano: Polkowski I., *Dz. pozn.* 1872 nr 114 s. 1—2.

Rec.: Polkowski I., *Czas* 1873.

Uniw. Tor.

2497. DZ.: Oblicze z portretów i pomników. *Ilustr. Kur. pol.* 31 V/1 VI 1953 s. 4.

2498. SCHWARZ F[riedrich]: Wie sah Kopernikus aus? W: Nikolaus Kopernikus. Persönlichkeit u. Werk. Danzig 1943 s. 110—131.

Uniw. Tor.

2499. Wie sah KOPERNIKUS aus? *Köln. Volkszt.* 5 IV 1936.

2500. J. A.: Wystawa plastyków pn. „W Roku Kopernikowskim” *Ilustr. Kur. pol.* 30 VI 1953 s. 5.

2501. TURWID Marian: W roku Kopernikowskim. *Ilustr. Kur. pol.* 9/10 VIII 1953 s. 4.

O wystawie plastyków toruńskich poświęconej Kopernikowi i Toruniowi.

PORTRETY

2502. ALLGEMEINES Lexikon der bildenden Künstler von der Antike bis zur Gegenwart. Begr. v. U. Thieme u. F. Becker. Leipzig.

Bd. 21, 1927 s. 293—294: o Koperniku.

Wiadomość o portretach jego, jak również o tym, że sam malował.

2503. BATOWSKI Zygmunt: Wizerunki Kopernika. Z 18 ilustr. Toruń 1933 ss. 99, 4 nlb. tabl. 16.

Streszcz.: *Spraw. TNW* T. 11/18: 1918/1925 s. 22—23.

Rec.: Brachvogel E., *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 25: 1935 s. 819—823; [Dąbrowski St.] S. D., *Prz. bydg.* R. 2: 1934 nr 1/2 s. 120—121; Mikulski T., *Ruch. liter.* 11: 1936 nr 4 s. 127;

S[emrau] A., *Mitt-en Copp.-Ver.* H. 42: 1934 s. 159; [Sydow Marian] M. S., *St. pom.* 18 V 1934 s. 6, ilustr.; Wallis M., *Wiad. liter.* 1936 nr 34; Zimmer E., *Vjschr. Astron. Ges.*, Jg. 72: 1937 s. 50—54.

Thum. niem.: Copernicusbildnisse. Berlin 1942.

Zob. też poz. 2508.

Uniw. Tor.

2504. BILDNISSE des N. Kopernikus. *Katholik*, N. F. Bd. 33: 1875 s. 423—429.

Birkenmajer L. A.: Słowo o wizerunkach Kopernika. W tegoż: Mikołaj Kopernik. Cz. I. Kraków 1900 s. 669—678.

2505. BRACHVOGEL Eugen: Die Bildnisse der ermländischen Bischöfe. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 20: 1920, ilustr. 42. Anhang: Zwei Bildnisse des Nikolaus Koppernikus, s. 594—597, tabl. 1.

Rec.: Mankowski H., *Weltall* 22: 1922 s. 94—95.

Uniw. Tor.

2506. BRACHVOGEL Eugen: Zur Kunde der Copernicus-Bildnisse. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 27: 1937 s. 281—286.

Z powodu wystaw w Królewcu i Olsztynie w 1939 r.

Uniw. Tor.

2507. HIPLER Franz: Die Porträts des Nikolaus Kopernicus. *Mitt -en erml. Kunstver.* H. 3: 1875 s. 73—161, portr. 1. Odb., Leipzig 1875 ss. 89.

Streszcz.: A. R., *Altpr. Mschr.* Bd. 13: 1876 s. 65—83.

Rec.: Cántor [M.], *Z. f. Mathem. Phys.* 20: 1875 Hist. liter. Abt. s. 92—95.

Ossol.

2508. HUSARSKI Wacław: Les effigies de Copernic. *Pol. littér.* 1935 nr 111, ilustr.

W związku z poz. 2503.

Ks. M.

2509. HUTTEN-CZAPSKI Emeryk: Spis rycin przedstawiających portrety polskich osobistości w zbiorze ... Kraków 1901.

s. 135—139: Kopernik, 33 pozycje.

Uniw. Tor.

2510. KOLBERG [Józef]: *Analecta Warmiensa*, (III. Aus Berlin. 3. Die Portraits-Sammlung d. erml. Bischofes Krasieki). *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 7: 1879—80.

s. 62—63: opis 4 portretów Kopernika.

Uniw. Tor.

2511. ŁOBESKI Felicjan: Mikołaja Kopernika portrety i wizerunki. *Rozm.* (Lwów) 1857 nr 29—34, 37—38, 46—52; 1858 nr 11.

2512. MIĄCZYŃSKI Jan Antoni: Galeria portretów Mikołaja Kopernika w Polsce. *Odra* 4: 1948 nr 36 s. 4, ilustr.

2513. O OBRAZACH Mikołaja Kopernika. *Pam. krak. Nauk. Sztuk* 1830 T. 1 z. 3.

2514. POLKOWSKI Ignacy: Wizerunki Mikołaja Kopernika. W tegoż: *Kopernikijana*. T. 3 1875 s. 229—307.

Zawiera pozycje 339 oraz 13 dotyczących medali.

Uniw. Tor.

2515. PORTRETY Kopernika. *Kur. pozń.* 1923 nr 36 s. 6.

Wiadomości o wydaniu przez Bratnią Pomoc uczniów gimn. w Toruniu portretów Kopernika.

2516. SCHENK zu Schweinsberg Eberhard: *Kopernikus-Bildnisse*. W: *Nikolaus Kopernikus*. München 1943 s. 257—285, 373—374.

Uniw. Pozn.

2517. SCHWARZ Friedrich: *Kopernikus-Bildnisse*. W: *Kopernikus Forschungen*. Leipzig 1943 s. 143—171.

Uniw. Tor.

2518. SORGE F.: Der Arzt Nik. Kopernikus im Bilde. *Deutsche med. Wschr.* 49: 1923 s. 226—227.

Rec.: Györy, *Mitt-en z. Gesch. Med. Naturwiss.* Jg. 23: 1924 s. 69—70.

Uniw. Tor.

2519. [SYDOW Mariał.] *Civis Thorunensis: Portrety Kopernika w Toruniu*. *Sl. pom.* 19 II 1933 s. 5.

2520. SZANCER Jan Marcin: *Kopernik*. Tekst Stefana Flukowskiego. Warszawa 1953 ss. 19, tabl. 15.

Teka zawierająca wielobarwne obrazy z życia Kopernika.

Rec.: Rudnicki Konrad, *Urania* R. 25: 1954 nr 6 s. 191—193.

2521. TUROLSKA Eugenia: Mikołaj Kopernik w portrecie. *Widnokrąg* 1953 nr 21 s. 4, ilustr.

2522. WAŁĘGA Irena: Historia kopernikowskiego portretu. *Tyg. powsz.* R. 9 : 1953 nr 27 s. 4—5, ilustr.

2523. WALLIS Mieczysław: Kopernik a malarstwo. *Wiedza i Życie* R. 21 : 1954 nr 4 s. 268—269.

2523a. WALLIS Mieczysław: Trzy przyczynki do historii autoportretu w Polsce. *Spraw. Łódz. TN* R. 8 : 1953 [1956] nr 3.

s. 1—2: sprawa autoportretu Kopernika.

Zob. też poz. 702.

2524. KACZKOWSKA Alicja: Epitafium Mikołaja Kopernika we Fromborku. *Ochr. Zabytków* R. 6 : 1953 nr 1 s. 55—56, ilustr.

O konserwacji portretu z epitafium w katedrze fromborskiej.

2525. DASYPODIUS Conrad: Warhafftige Ausslegung und Beschreybung des Astronomischen Uhrwerks zu Strassburg. Strassburg 1580.

M. in. opis portretu Kopernika.

2526. FRISCHLIN M. Nicodem: Carmen de astronomico horologio Argentoratensi... Argentorati 1575.

Wzmianka o Koperniku.

2527. GASS J.: Le portrait de Copernic à Strasbourg. *Rev. cathol. d'Alsace* 41 : 1926, s. 75—78.

2528. [KRZEMIENIOWA Maria] KM: Przed dyskusją o autentyczności portretu. *Ilustr. Kur. pol.* 10/11 V 1953 s. 4.

Portret Kopernika znajdujący się w Muzeum w Toruniu jest najstarszym, autentycznym, malowanym z natury w I poł. XVI w. O pracy prof. L. Torwirta w zakł. Technologii Technik Malarskich UMK.

Zob. też poz. 3523.

2529. MARCONI Bohdan: Toruński portret Mikołaja Kopernika. *Biul. Hist. Szt.* R. 15 : 1953 nr 2 s. 3—5, ilustr., tabl.

Uzupełn.: tegoż: W sprawie współczesności toruńskiego portretu Kopernika. *Tamże* 1954 nr 2 s. 277—279, ilustr. (por. poz. 2531).

2530. SYDOW Marian: Jak wyglądał Kopernik? *Ilustr. pol.* 1931 nr 21 s. 5.

Porównanie portretu toruńskiego z ryt. przez Falcka.

2531. TORWIRT Leonard: Zagadnienie autentyczności portretu Mikołaja Kopernika, znajdującego się w Muzeum Pomorskim w Toruniu. *Ochr. Zabytków* R. 6 : 1953 nr 1 s. 40—46, ilustr.

Rec.: Marconi Bohdan: W sprawie współczesności toruńskiego portretu Kopernika. *Biul. Hist. Szt.* R. 16 : 1954 nr 2 s. 277—279, ilustr. (por. poz. 2529).

2532. „KOPERNIK”, obraz Matejki. *Gaz. tor.* 14 V 1873 s. 3—4.
Akt darowizny obrazu Uniwersytetowi Jagiellońskiemu.

2533. [LUTRYKOWSKI Franciszek] F. L.: Mikołaj Kopernik (Obraz J. Matejki). *Prz. lwowski* 1873 T. 1 s. 405—408.

Przedr., *Gaz. tor.* 11 III 1873 nr 58.

2534. TRETER Mieczysław: Matejko. Lwów 1939.
s. 300, 302, 305—306: O obrazie „Kopernik”, ilustr. 2.

2535. OLESZCZYŃSKI Antoni: O rycinie monumentalnej Mikołaja Kopernika. List... do Ambrożego Grabowskiego w Krakowie. [Warszawa b. r. w.] ss. 8, portr. A. Grabowskiego.

Duchińska Seweryna: Antoni Oleszczyński, *Bibl. warsz.* 1879 t. 3 s. 354 podaje jako cytat z pamiętnika Oleszczyńskiego, że napisy przy tej rycinie sprawdzał Mickiewicz.
Ossol.

2536. STENZ E[dward]: Fałszywy wizerunek Kopernika. *Urania* R. 13: 1934 nr 3—4 s. 30—31.

O stalorycie Oleszczyńskiego.

2537. ŻYCIE Kopernika uobrazowane wokół jego wizerunku z Boissarda przez A. Oleszczyńskiego. *Kal. Jaworskiego na r. 1857* przed k. tyt., 1 tabl.

2538. BATOWSKI Zygmunt: Obraz Siemiradzkiego („Apoteoza Kopernika”) w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie. *Sztuki piękne* 3 : 1926/27 s. 349—353, ilustr.

Uniw. Tor.

2539. „WIEŃCZENIE Kopernika”. *Mestwin* R. 3 : 1927 nr 12 s. 95.
O obrazie Siemiradzkiego „Apoteoza Kopernika”.

2540. CASSEBURG M. Gottfried B.: Nachricht von der Königsbergischen Stadt-Bibliothek. *Acta Boruss.* 3 : 1732.

s. 686—687: o obrazie przedstawiającym Kopernika.

Uniw. Tor.

2541. CURTZE Maximilian: Das Portrait des Copernicus in den Uffizien zu Florenz. *Altpr. Mschr.* Bd. 6 : 1869 s. 761—762.

Uniw. Tor.

2542. DERDOWSKI Hieronim: Stary a mało znany obraz Kopernika. *Nowiny* 1882 nr 257; *Gaz. tor.* 20 IX 1882.

O obrazie znajdującym się w Petersburgu w Akademii sztuk pięknych. Szkoła włoska, XVII wiek, podobieństwo z Kopernikiem z obrazu u św. Jana w Toruniu.

2543. Dwa OBRAZY Aleksandra Lessera: Ostatnie chwile Kopernika i Hold Pruski r. 1525. *Gaz. tor.* 24 X 1872 s. 2.

2544. Mikołaj KOPERNIK obdziela chłopów ziemią. *Świat i My* 1954 nr 108, ilustr.

O pracy malarzy olsztyńskich: Antoniego Szymaniuka, Henryka Aszczakiewicza i Jana Ilkiewicza pod powyższym tytułem, wykonanej na ścianie w gmachu Prezydium Woj. Rady Narod. w Olsztynie. Reprodukacja: *Kal. Mazur i Warmii* 1956 s. 89.

2545. KRÓL Aleksander: Hold króla Stanisława Augusta M. Kopernikowi. *Polska zbrojna* 1927 nr 51 s. 2.

O kompozycji Monaldiego, przedstawiającej Czas oraz portrecie Kopernika Bacciarelliego, fundowanym przez St. Augusta.

2546. [ODNALEZIENIE portretu Kopernika z jego lat uniwersyteckich]. „Wiadomo jest jak dalece familia Kopernika...” *Kur. pol.* 1830 nr 127.

2547. OLSZYŃSKI Marian: Portret Kopernika w Warszawskim Obserwatorium Astronomicznym. *Kłósy* 1876 II s. 300—302, ilustr.

2548. OSTROWSKI Krystyn: Nieznany dotąd wizerunek Mikołaja Kopernika. *Tyg. ilustr.* 36 : 1877 s. 98.

Reprodukacja sztychu Valleta na s. 112.

Uniw. Tor.

2549. PHILIP J.: Notes on a drawing of Copernicus, presented by P. A. Secchi. *Proceed. Roy. Soc. of London* 8 : 1856 s. 73.

2550. A PORTRAIT of Nicholas Copernicus. *Pop. Astron.* 52 : 1944 s. 105—106.

2551. PRZYPADKOWE odkrycie oryginalnego portretu Kopernika w Gdańsku. *Gaz. krak.* 29 X 1834 nr 274 s. 1103—1104.

Przedr.: *Rozm.* (Lwów) 1834 nr 52 s. 414—415.

Jag.

2552. WOLF N. M.: An account of a portrait of Copernicus, presented to the Royal Society. *Philos. Transactions* 1777.

2553. WOŁYŃSKI Artur: Portrety Kopernika we Florencji. *Kłosa* 1876 s. 214—215, 221, ilustr.

2554. Y.: Kopernik. *Przyj. ludu* R. 5: 1839 T. 2 s. 273—274, ilustr.
O portrecie Kopernika malowanym przez Gładysza.
Uniw. Tor.

2555. ZANOZIŃSKI Jerzy: Malarstwo portretowe. *Prz. artyst.* 1952 nr 1, ilustr.

M. in.: omówienie portretów Kopernika pędzla J. Studnickiego i U. Ruhke.

POMNIKI

2556. E. P.: Pierwsze pomniki wielkiego astronoma. *Ilustr. Kur. pol.* 8/9 II 1953.

2557. FARALSKI: Nieurzeczywistniony projekt pomnika Kopernika. Projekt pomnika budowniczego Faralskiego. *Świat* 18: 1923 nr 7.

G[linkiewicz] J.: Z ziemi Warmińskiej, zob. poz. 728.

2558. KRIES: Über das Denkmal des Copernicus. *Monatl. Corresp.* hrsg. v. Fr. Zach 2: 1800 s. 284—289.

2558a. MANKOWSKI H[ermann]: Vier Koppernikusdenkmäler in der deutschen Ostmark. *Unsere Heimat* Jg. 9: 1927 nr 12 s. 91.

O pomnikach Kopernika w Toruniu, Fromborku, Lidzbarku i Olsztynie.

2559. O POMNIKACH Kopernika. *Mestwin* R. 5/6: 1930 nr 14 s. 8.

2560. R.: Pomniki i uroczystości na cześć Mikołaja Kopernika. *Kłosa* 1873 nr 399 s. 129—131.

Uniw. Tor.

2561. [SKIMBOROWICZ Hipolit]: Pomniki, wzniesione dla uczczenia Kopernika, oraz te, które były projektowane. *Kal. Jaworskiego na r. 1857* s. 131—139, ilustr.

Przedr. Polkowski I.: Kopernikijana. T. 3 1875 s. 82—96.

Treść: Projekt Hozjusza na pomnik. Pomnik w Toruniu M. Pynesiusa. Pomnik tamże

J. A. ks. Jabłonowskiego. Projekt króla Stanisława Augusta. Projekt Krasickiego. — List Tadeusza Czackiego i Marcina Molskiego w sprawie pomników Kopernika. Pomnik wzniesiony przez księdza Sierakowskiego. — Pomnik przez księdza Dubieckiego. Pomnik Kopernika w Toruniu. Pomnik Kopernika w Warszawie.

Uniw. Warsz.

2562. ŚLASKI Bolesław: Pomniki Mickiewicza i Kopernika. *Ziemia* R. 3: 1912 nr 9/13.

2563. TUROLSKA Eugenia: ... trwalszy od spiżu. *Nowy Świat* R. 4: 1953 nr 27 s. 2.

Pomniki Kopernika.

2564. WAŁĘGA Stanisław: Kopernikowskie pomniki. *Tyg. powsz.* R. 9: 1953 nr 16 s. 5, ilustr.

2565. BRACHVOGEL Eugen: Das Denkmal des Koppernikus in Frauenburg [Frombork]. *Kahlberger Woche* 11 VII 1931.

2566. BRACHVOGEL Eugen: Das Koppernikusdenkmal in Frauenburg und Conrad Steinbrecht. *Unsere erml. Heimat* 16 IX 1929.

2567. DITTRICH [F.]: Das Koppernikus-Denkmal in Frauenburg. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 17: 1909/10 s. 483—500, tabl.

Uniw. Tor.

2568. MANKOWSKI H[ermann]: Errichtung eines Koppernikus-Denkmal in Frauenburg. *Wahrheit* 40: 1906 s. 318—320.

2569. MANKOWSKI H.: Koppernikus-denkmal in Frauenburg. *Alte u. neue Welt* Jg. 44: 1909 s. 257.

2570. ZUR ERRICHTUNG eines Koppernikus-Denkmal in Frauenburg. *Wanderer durch Ost- u. Westpr.* 3: 1906 nr 4 s. 103—104.

Zob. też poz. 844.

2571. KOPERNIK. *Kłosa* T. 17: 1873 nr 441 s. 381.

Objaśnienia do krakowskiej rzeźby Gadomskiego, ze s. 373.

2572. KRAMARCZYK Karol: Jak odsłonięto pomnik Kopernika w r. 1900 w Krakowie. *Od A do Z* 1953 nr 40 s. 4.

2572a. KSIĘGA pamiątkowa pięćsetletniego jubileuszu odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego 1400—1900, Kraków 1901.

s. 290—303: odsłonięcie pomnika Kopernika dłuta C. Godebskiego.

2573. [O POMNIKU Kopernika na Stradomiu w Krakowie, wystawionym przez Dubieckiego, oraz tekst napisu na tymże pomniku łac. i pol.] *Gaz. poz.* 5 IV 1815 nr 27.

2574. O POSĄGU Kopernika Cypriana Godebskiego. *Przew. bibliogr.* 1898 s. 108—109.

2575. ODKRYCIE [odsłonięcie] pomnika Kopernika w kościele św. Anny w Krakowie. *Pszczółka pol.* 1823 nr 17.

Przedr.: Polkowski I.: *Kopernikijana*. T. 3 1875 s. 68—70.

2576. POMNIK Kopernika. *Czas* 1900 nr 148; *Dz. pol.* (Kraków) 1900 nr 160.

2577. POMNIK Kopernika stanie na Plantach. *Dz. pol.* 8 V 1953 s. 4.
Przeniesienie pomnika z dziedzińca Coll. Maius na Planty k. Coll. Physicum.

2578. POMNIK Kopernika w Krakowie. *Tyg. pol.* 1900 nr 25 s. 204.

2579. POMNIK Mikołaja Kopernika na dziedzińcu Biblioteki Jagiell. *Kal. Czecha* 1901 s. 54, na s. 55-ej całostronicowa ilustr. przedstawiająca ów pomnik.

2580. POSĄG Kopernika [dłuta Gadomskiego]. *Gaz. tor.* 22 IV 1873.

2580a. POSĄG Kopernika, dzieło Wiktora Brodzkiego. *Gaz. tor.* 25 VII 1872 s. 3—4.

2581. W SPRAWIE posągu Kopernika w dziedzinie Biblioteki Jagiellońskiej. *Czas* 1898 nr 153.

2582. PROJEKTY na posąg Kopernika na dziedzińcu Biblioteki Ambrożyńskiej w Mediolanie. *Nowa Kult.* 1950 nr 13, 4 ilustr.

Projekt Alfreda Wiśniewskiego, Tadeusza Breyera, Kazimierza Petkiewicza i Horno-Połpawskiego. Po poprawkach przyjęto projekt T. Breyera.

2583. [WIADOMOŚĆ o odsłonięciu pomnika Kopernika w Olsztynie]. *Gaz. narod.* (Pozn.) 1917 nr 229 s. 5.

2584. NIEZNANY pomnik Kopernika [w Rzymie w klasztorze OO. Zmarłychwstańców dłuta Oskara Sosnowskiego]. *Sl. pom.* 21 II 1930 s. 4.

2585. AKTA Urzędowe dotyczące się pomnika dla Mikołaja Kopernika w Toruniu od r. 1809—1816. W: Polkowski I.: Kopernikijana, T. 3 1875 s. 33—68. Uniw. Tor.

2586. AUFRUF [w sprawie wzniesienia pomnika Kopernika w Toruniu]. Thorn 1840 s. nlb. 4.

Wyd. jako dod. do *Thorn. Wochenbl.* nr 17.

2587. BRIEN Paul: Das Thorner Copernicus-Denkmal. *Deutsches Rdsch.* 28 X 1928.

2588. [BROHM: Artykuły dotyczące transportu pomnika Kopernika z Berlina do Torunia oraz uroczystości przyjęcia w Toruniu]. *Thorn. Wochenbl.* 1852 nr 12, 13, 15 i 16.

Ks. M.

2588a. COPERNICUS-Denkmal. *Thorn. Wochenbl.* 1840 nr 17.

Copernicus-Verein występuje z inicjatywą budowy pomnika.

2588b. Das DENKMAL des Copernicus. *Thorn. Wochenbl.* 1850 nr 26 s. 127

Kosztorys budowy.

2589. DENKSCHRIFT zur Enthüllungs-Feier des Copernicus Denkmals zu Thorn. Hrsg. v. Copernicus Verein. Thorn 1853 ss. 89, 2 tabl. litogr.: pomnik oraz facsim. listu do Albrechta (poz. 22).

Treść, zob. poz. 340, 2594, 2596.

Obszerne streszczenie pt. „Copernicus-Denkmal”, *Neue Preuss. prov. Bl-er* Bd. 5 : 1854 s. 284—298.

Uniw. Tor.

2590. GLISZCZYŃSKI: Odezwa. Prefekt Departamentu Bydgoskiego: [Inc:] „Przekonany o gorliwej Spółrodaków chęci”... *Gaz. bydg.* 1810 nr 26, 27.

W sprawie subskrypcji na pomnik Kopernika.

2591. HEUER R[einhold]: Das Thorner Copernicus-Denkmal und sein Schöpfer Friedrich Tieck. *Mitt-en Copp. Ver.* H. 28 : 1920 nr 1 s. 2—20, tabl. 1. Odb. Thorn 1920 ss. 19.

Uniw. Tor.

2591a. J. W. T.: Scharfe Kritik an Tieck's Modell zum Copernicus-Denkmal. *Ordenskreuz* Jg. 11:1934/35 nr 5 [s. 3].

2592. JABLONOWSKI Józef Al.: List... do burgrabiego w Toruniu w sprawie pomnika Kopernika. Kraków 28 XII 1765. W: Polkowski I.: Kopernikijana, T. 3 1875 s. 62.

2593. KNOTHE Zygmunt: Jak Rada Stanu „fundowała” Kopernikowi pomnik w Toruniu. *Młody Gryf* 1933 nr 24 s. 6—7, ilustr.

2594. KÖRNER [Theodor]: Bericht über die Errichtung des Copernicus-Denkmal zu Thorn. W: Denkschrift zur Enthüllungs-Feier d. Copernicus Denkmal zu Thorn. Thorn 1853 s. 38—89.

Uniw. Tor.

2595. LANKAU [J.], Pajzderski [Nikodem]: Monografia i przewodnik ilustrowany po Toruniu. Toruń [1924].

s. 39—47: o pomniku Kopernika (wg Kujota)

2596. LAUBER L. M.: Festrede zur Vorfeier der Enthüllung des Copernicus Denkmal. W: Denkschrift zur Enthüll. Feier d. Copernicus Denkmal zu Thorn. Thorn 1853 s. 3—16.

2597. ŁĘGOWSKI [Józef]: Rząd Księstwa Warszawskiego a Mikołaj Kopernik. *Śl. pom.* 1922 nr 286, 288—291.

Uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego pod pomnik Kopernika w Toruniu.

Uniw. Tor.

2598. MARQUART Karl: Das Kopernikus-Denkmal in Thorn. Geschichte seiner Entstehung und Beschreibung der Enthüllungsfeier. Thorn 1853 ss. 48. Ks. M.

2599. MARQUART Karl: Die Grundsteinlegung zum Kopernikus-Denkmal. Thorn, den 28 Juni 1853. Thorn 1853 ss. 28.

Ks. M.

2600. [O ODSŁONIĘCIU pomnika Kopernika w Toruniu]. „Czytaliśmy ciekawe opisy odsłonięcia pomnika Kopernika w Toruniu”. *Kur. warsz.* 1853 nr 299 s. 1470.

2601. ODKRYCIE [odsłonięcie] pomnika Kopernika w Toruniu. *Czas* 1853 nr 254.

2602. OLSZEWSKI Władysław: Pomnik Kopernika. *Tyg. ilustr.* T. 4: 1861 s. 51, ilustr. na s. 52.

2603. POMNIK dla Kopernika. (z *Gaz. poz.*) *Rozm.* (Lwów) 1843 nr 33 s. 264.

O niedostatecznych wynikach dotychczasowej zbiórki pieniężnej na pomnik w Toruniu.

2604. POMNIK Kopernika w Toruniu. *Przyj. Ludu* 9: 1843 T. 2 s. 345—347, ilustr.

2605. Poz. usunięta w czasie druku.

2606. PROWE Leopold, Marquart K.: Nicolaus Copernicus und die Aufstellung seiner Statue in Thorn. *N. Preuss. prov. Bl-r* Bd. 2 : 1853 s. 443—456.

Uniw. Tor.

2607. RACZYŃSKI [Edward] a pomnik Kopernika w Toruniu. *Kron. m. Pozn.* R. 8 : 1930 nr 2 s. 182—183.

2608. RÓŻDŻYŃSKI Leon: Pomnik astronoma w Toruniu. *Ilustr. Kur. pol.* 13 II 1953, ilustr.

2609. RYCHLICKI: Pomnik Kopernika w Toruniu i deputacja krakowska odsłonięciu jego dn. 24 i 25 października 1853 przytomna. *Nowiny* 1854 nr 153.

Polemika z Prowem (póź. 341) o narodowość Kopernika.

2610. SKIMBOROWICZ H[ipolit]: Pomnik Mikołaja Kopernika w Toruniu. *Kal. warsz. Ungra na r.* 1854 s. 4—6.

Przedr.: Polkowski I.: *Kopernikijana*. T. 3 1875 s. 78—81.

Zob. też poz. 1231, 2327a, 2436, 2443a.

2611. AKT założenia fundamentu na posąg Kopernika [w Warszawie]. *Gaz. krak.* 1828 nr 92.

2612. BGR.: Jak mąż wielki Kopernik cześć od swoich ziomków otrzymał. *Gaz. tor.* 19 III 1953; *Echo Tyg.* nr 12 s. 2 [anonimowo]; *Świat i My* 1953 nr 68 s. 3, ilustr.; *Sztand. Młodych* 17 VI 1953 s. 4.

O pomniku warszawskim.

2613. BIEGAŃSKI Piotr: Pałac Staszica siedziba Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Warszawa 1951.

s. 129—161: dzieje budowy i odbudowy pomnika Kopernika w Warszawie, ilustr.

2614. BIEGAŃSKI Piotr: Pomnik Kopernika w Warszawie. *Ochr. Zabytków* R. 6: 1953 nr 1 s. 47—54, ilustr.

2615. G. J.: Kopernikowi — Rodacy. *Gaz. tor.* 31 VII 1949, ilustr.

Odsłonięcie odbudowanego pomnika w Warszawie.

2616. HUSARSKI Wacław: Przebudowa pomnika Kopernika. *Tyg. ilustr.* 1928 nr 36 s. 665, ilustr.

2617. IDŹKOWSKI A.: [O pomniku Kopernika w Warszawie]. „Od chwili, w której ukazała się świetna statua nieśmiertelnego Kopernika”... *Kur. warsz.* 1830 nr 134 s. 681—682.

Polemika: A. Z.: tamże, nr 136 s. 694—695.

Odpowiedź Idźkowskiego: tamże, nr 138, s. 705—706.

Nar.

2618. [JASKÓLSKI: W sprawie pomnika Kopernika w Warszawie]. *Kur. pol.* 1830 nr 166.

2618a. KRAUSHAR Aleksander: Zabytki warszawskie. Projekt do posągu Kopernika, z roku 1824. *Tyg. ilustr.* 1904 nr 27 s. 535.

2619. KRAUSHAR Aleksander: Towarzystwo Warszawskie Przyjaciół Nauk 1800—1832. Kraków 1900—1911.

Większe wzmianki o Koperniku:

t. 3 s. 121—124: odezwa Tow. Przyj. Nauk w sprawie pomnika w Toruniu (1809);

t. 4 w aneksie, s. 394—398: list A. Krzyżanowskiego do wydawcy dzieła: *Cent medailles d'hommes célèbres* (1819) [w sprawie narodowości Kopernika];

t. 5 s. 66—72: sprawa narodowości Kopernika w związku z medalem Duranda oraz sprawa pomnika warszawskiego.

t. 6 s. 77—78: odpowiedź Śniadeckiego na uwagi Brinkleya dotyczące pracy Śniadeckiego o Koperniku; s. 442—443: list Niemcewicza do Thorwaldsena; s. 443: fundusz pomnika warszawskiego; s. 445—447: raport Sierakowskiego w sprawie budowy pomnika; s. 450—454: protokół Komisji budowy pomnika; Ilustracje: s. 85 — model podstawy pomnika pomysłu Idźkowskiego; s. 87—toż, Corazziego; s. 389 — model pomnika Thorwaldsena; s. 309 i 319 projekt pomnika Z. Vogla;

t. 7 s. 107—111: odezwa O. Szanieckiego w obronie narodowości Kopernika; s. 111—113: X. B. polemizuje z Szanieckim. s. 120—122: założenie fundamentu pod pomnik Kopernika w Warszawie 3 XI 1828; s. 340—354: odsłonięcie pomnika, 11 V 1830 oraz tekst Ody Osińskiego; s. 450—452: Główne warunki kontraktu w sprawie odlewu posągu Kopernika 17 IV 1828; s. 454—457: Raport Komisji budowy posągu Kopernika, czerwiec 1828 r.; s. 459—461: Akt założenia podstawy do posągu Kopernika, 1.-XI 1828; s. 461—462: Protokół posiedzenia administracji Tow-a Przyj. Nauk w sprawie posągu Kopernika z 7 XI 1828; s. 496: Program inauguracji posągu Kopernika [przedr. z *Kur. warsz.* 7 V 1830].

2620. KUROWSKI Franciszek Ksawery: Pamiątki miasta Warszawy. T. 1. Warszawa 1949.

s. 115: o pomniku Kopernika.

2621. LIPIŃSKI Tymoteusz: Zapiski z lat 1825—1831. Kraków 1883.

s. 177—179: o uroczystości odsłonięcia pomnika Kopernika w Warszawie.

2622. [MOCHNACKI Maurycy?]: Dwa pomniki. *Kur. pol.* 1829 nr 4.
O pomnikach Poniatowskiego i Kopernika.

2623. Le MONUMENT Copernic de Varsovie. W: Nicolas Copernic. Bull. spécial. Paris 1953 (poz. 647) s. 12—13.

2624. NIEMCEWICZ Julian Ursyn: Pamiętniki czasów moich. Paryż 1848. s. 411—413: odsłonięcie pomnika Kopernika w Warszawie. Przedr. pt.: Jak odsłonięto pomnik Kopernika. *Świat* R. 2:1952 nr 24 s. 18, ilustr. Uniw. Tor.

2625. [NIEMCEWICZ Julian Ursyn: Przemówienie wygłoszone podczas odsłonięcia pomnika Kopernika w Warszawie 1830 r. Pełny tekst:] „Trzy blisko wieki upływa”... *Kur. warsz.* 1830 nr 128; *Gaz. krak.* 1830 nr 41; *Gaz. pol.* 13 V 1830 fragm. z niej przedr. w art. „Kopernik zjawia się w Warszawie”, *Probl.* R. 9: 1953 nr 2 s. 124.

2626. [O POMNIKU Kopernika w Warszawie] „Postument z ciosowego kamienia, na którym stoi posąg...” *Kur. warsz.* 1829 nr 307.

2627. [O POMNIKU Kopernika w Warszawie]. „W obecności Juliana Ursyna Niemcewicza...” *Dz. wil.* 1828, *Nowiny nauk.* T. 3 s. 464—466.
O przedmiotach wmurowanych do podstawy pomnika.

2628. ODSŁONIĘCIE pomnika Kopernika. *Stolica* R. 4: 1949 nr 32 s. 12, ilustr.

2629. [ODSŁONIĘCIE pomnika Kopernika w Warszawie 1830 r.] *Gaz. pol.* 12 V 1830. (Fragm. pt.: „Kopernik zjawia się w Warszawie”, przedr.: *Probl.* R. 9: 1953 nr 2 s. 124); *Kur. pol.* 1830 nr 142, 150, 156—157, 162, 165; *Kur. warsz.* 1830 nr 127, 134, 136.

Przedr. opisu uroczystości z *Kur. pol.* nr 150: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 3 1875 s. 74—75.

2630. PIERWOTNY projekt pomnika Kopernika. *Wieczory rodz.* 1904 nr 31.

2631. La POLOGNE historique, littéraire, monumentale et pittoresque... [Red:] Leonard Chodźko, T. 1 Paris 1835.
s. 20—24: Monument de Kopernik, ilustr. Uniw. Tor.

2631a. POMNIKI Mickiewicza, Kopernika i ks. Poniatowskiego odnalezione. *Głos Ludu* R. 2: 1945 nr 21 s. 1.

2632. PROGRAM inauguracji posągu Kopernika. *Kur. warsz.* 7 V 1830. Przedr.: Kraushar AL.: Tow. Warsz. Król. Przyj. Nauk T. 7 1905 s. 496.

2633. PRUS-FASZCZEWSKI Tadeusz: Osobliwa „aneksja” Kopernika. *Kur. liter.-nauk.* 1935 nr 1.

Dotyczy poz. 1562 oraz pomnika warsz., pod który w r. 1894 gen. gub. Hurko rozkazał włożyć obok polskich monet, pod cokołem już spoczywających, również i rosyjskie.

2634. RUDZIŃSKA A.: Mikołajowi Kopernikowi rodacy [w Warszawie 24 V 1943]. *Urania* R. 18: 1946 nr 3/4 s. 63—64.

Tamże nr 5/6 s. 119 o niemieckim napisie na pomniku Kopernika.

Słonimski A.: Na pomniki warszawskie, zob. poz. 2371.

2635. SŁÓW kilka z powodu wzniesionego Kopernikowi pomnika w Warszawie i o dziele barona Zeydler [tekście: Zaydler]. *Gaz. warsz.* 23 V 1830.

Przedr.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 3, 1875 s. 76—78.

2636. STAROŻYTNOŚCI Warszawy. Dzieło zbiorowe wydawane przez Aleksandra Wejnerta. Seria 2. T. 6. Warszawa 1858.

s. 316—351: szczegóły o pomniku Kopernika w Warszawie.

Uniw. Tor.

2637. TOWARZYSTWO Królewskie Warszawskie Przyjaciół Nauk. [Warszawa 1815] k. 1.

Odezwa w sprawie zbiórki na pomnik Kopernika, 4 czerwca 1815 r.

2638. WAGNER Waclaw: Z dziejów warszawskiego Kopernika. *Stolica* R. 8: 1953 nr 9 s. 12, ilustr.

Na ostatniej stronie całostronicowa fotografia warsz. pomnika.

2639. Z. B.: Zapomniany pomnik Kopernika w Warszawie [dłuta Faustyna Cenglera]. *Stolica* R. 8: 1953 nr 41 s. 10, ilustr.

Zob. też poz. 748, 2975.

INNE RZEŻBY

2639a. DICK J[ulius]: Zwei unbekannte Entwürfe Gottfried Schadows zu einem Kopernikus-Denkmal. *Sterne* 28: 1952 nr 9/10 s. 177—181, ilustr.

2640. DISCORSO pronunciato nello scoprimento d'un busto di Nicolò Copernico, donata dalla Republica Polacca alla R. Università di Bologna il 15 novembre 1936. [b. m. i r. w.] ss. 35.

2641. KOPERNIK to symbol łączący Polskę z Italią. Uroczystość odsłonięcia popiersia Kopernika na Uniwersytecie Bolońskim. *Polonia-Italia* 1936 s. 31—32.

2642. ODSŁONIĘCIE popiersia M. Kopernika w najstarszym uniwersytecie świata [Bolonii]. *Dz. pozn.* 1936 nr 268.

2643. BRACHVOGEL Eugen: Erinnerungen um eine Copernicus-Büste im Museum in Frauenburg. *Erml. Ztg.* 17/18 II 1940.

2644. HEIS: Gypsbüste von Nikolaus Kopernikus. *Wschr. f. Astron., Meteorol. Geogr.* 5: 1862 s. 233.

2645. KOPFF August: Eine neue dem Copernicus-Institut gestiftete Büste des Nicolaus Copernicus. *Mitt-en Copp. Inst.* 5: 1939 nr 1. Odb.

2646. Ein NEUES Copernikus-Denkmal. *Thorn. Ztg.* 1876 nr 253: 28 X.
O popiersiu dłuta Jaroczyńskiego.

2647. TEGAZZO F.: „Kopernik” statuetka Kucharzewskiego. *Tyg. ilustr.* T. 11: 1873 s. 105, ilustr.

2648. WYSPIAŃSKI Franciszek M.: Anzeige einer Büste von Kopernikus. [Oraz] Nachschrift des Herausgebers. *Grunert's Arch. Mathem. Phys.* 38: 1862, Liter. Bericht 151 s. 1—2.

Opis rzeźby wykonanej wg portretu Basetiego.

MEDALE

2649. BENDER Josef: Beiträge zur Geschichte des preussischen Geld- und Münzwesens. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 6: 1878.

s. 560—561: o medalach dotyczących Kopernika.

Uniw. Tor.

2650. HUTTEN-CZAPSKI Emeryk: Catalogue de la collection des médailles et monnaies polonaises. St. Petersburg-Cracovie 1871—1906.

Medale dotyczące Kopernika: v. 2 s. 102, 127, 196—197, 499—500, 4 reprodu. na tabl. X; v. 3 s. 192, CXII; v. 4 s. 155—156, reprodukuje 2 medali.

2651. K[OEHNE] B.: Denkmünze auf Copernic. *Z. f. Münz-Siegel u. Wapenkunde* Jg. 4: 1844 s. 365—367.

Tabl. 13-ta zawiera podobiznę tego nieznanego medalu.

Uniw. Tor.

2652. KRYWIAK J.: Kopernik w medalierstwie. *Now. Tyg.* 1954 nr 7 s. 1, ilustr.

2653. LENGNICH K[arl] B[enjamin]: Merkwürdigkeiten einer Münz- und Medaillen Sammlung in Danzig. *J. von u. f. Deutschland* 1791.

s. 853: opis medalu wybitego ku czci Kopernika przez Chr. Wermutha.

2654. MEDAL odbity w r. 1873 na pamiątkę jubileuszu Kopernika. *Tyg. ilustr.* T. 13: 1874 s. 8.

2655. VOSSBERG [F. A.]: Die Münzen der Stadt Thorn. [c. d.:] *Z. f. Münz-, Siegel- u. Wappenkunde* 5 : 1845.

s. 187—189: o medalach ku czci Kopernika wybitych.
Uniw. Tor.

2656. WOŁYŃSKI Artur: Medaglie di Nicolò Copernico descritte dal...
Firenze 1879 ss. 16. tabl. 2.

Tłum. pol.: Medale M. Kopernika opisane przez... Tłum.: A. Zdanowicz. *Kosmos* 1904
s. 397—409.

Pozn. TPN.

INNE

ZNACZKI POCZTOWE, FILMY

2657. FLYNN James P.: Stamps recall scientific work of Copernicus. Polish astronomer was also doctor and painter. *Rochester Democrat a. Chronicle* 23 V 1943.

2658. GINTER Stefan: Zemsta Kopernika. (Humoreska filatelistyczna).
Kal. dla Warmii i Mazur 1954 s. 105; *Śląski Kal. katol.* 1954 s. 139—140.

O niemieckich znaczkach pocztowy chwyd. w r. 1943 ku czci Kopernika w Gen. Gubernii.

2659. MULEWSKI B.: Kopernik na znaczkach pocztowych. *Ilustr. Kur. pol.* 22/23 III 1953 s. 8.

2660. SCHUSTER N.: Ein deutscher Forscher im Markenbild. Zum 400. Todestag des Kopernikus. *Briefmarkenbote* 56 : 1943 s. 100—102.

2660a. STRACHOTA-GORZYCKI J.: Der retuschierte Kopernikus. *Briefmarken-Rdsch.* 1925 nr 19/20.

Art. omawiający znaczki pocztowe polskie z podobizną Kopernika.

Polemika: Krzyżanowski Jerzy: List otwarty... [w sprawie narodowości Kopernika].
Ilustr. Prz. filatelist. R. 1 : 1925 nr 4, 5.

2661. BALLESTEDT Janusz, Has Wojciech: Mikołaj Kopernik. *Film* 1953 nr 39, s. 10—11, ilustr.

Fragm. scenariusza filmowego.

2662. S. B.: Polski film o Koperniku. *Film* 1953 nr 23 s. 4, ilustr.

Zob. też poz. 3732.

IX. MUZEA, WYSTAWY ORAZ INNE FORMY UCZCZENIA
PAMIĘCI KOPERNIKA

MUZEA

2663. ANTONIEWICZ Jerzy: Muzeum M. Kopernika we Fromborku. *Prz. zach. R.* 4 : 1948, II, s. 329—330.

2664. ANTONIEWICZ Włodzimierz: Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku. *Odra* 4 : 1948 nr 36 s. 3.

2665. BRACHVOGEL Eugen: Das Koppernikus-Museum in Frauenburg. *Elbing* 1916 ss. 55, ilustr. 6.
Uniw. Tor.

2666. CHYCZEWSKA Alina: W kręgu Kopernika i Wyczołkowskiego. *Arkona* 1948 nr 7/9 s. 14—15.
O otwarciu muzeum we Fromborku.

2667. DUDZIŃSKA Z[ofia]: Tam, gdzie żył Kopernik. *Świat i My* 1955 nr 172 s. 2.

2668. FENIKOWSKI Franciszek: *Przymorze*. Warszawa 1953
s. 82—88: Fromborski drogowskaz.
O muzeum we Fromborku.

2669. GOLIŃSKI Leszek: Słoneczne godziny Fromborka. *Tryb. Ludu* 2 VII 1953 s. 4.
O muzeum fromborskim.

2670. KARPIŃSKI Jerzy: A jednak się rusza... O Muzeum Mikołaja Kopernika w Fromborku. *Widnokrąg* 1953 nr 25 s. 4, ilustr.

2671. MAMUSZKA Franciszek: Fromborskie pamiątki po Mikołaju Koperniku. *Ilustr. Kur. pol.* 23 V 1952.
O muzeum Kopernika we Fromborku.

2672. MANKOWSKI H[ermann]: Im Koppernikus-Museum zu Frauenburg. *Ostpr. Ztg.* 1923 nr 42.

2673. [MAZURKIEWICZ] Krystyn: Muzeum na zielonym wzgórzu. [Frombork] *Ilustr. Kur. pol.* 28 VI 1951, ilustr.

2674. MIĄCZYŃSKI Jan Antoni: Poznaj Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku. Z 21 ilustracjami w tekście. *Przewodnik*. Warszawa 1949 ss. 35.

2675. MOST.: Muzeum we Fromborku. *Ilustr. Kur. pol.* 22/23 II 1953.

2676. Le MUSÉE Copernic de Frombork. W: Nicolas Copernic. *Bull spécial*. Paris 1953 (poz. 647) s. 14.

2677. El MUSEO Copernico de Frombork. *Nueva Polonia* An. 6 : 1953 nr 73/74 s. 14, ilustr.

2678. MUZEUM Kopernika we Fromborku. *Wolność* 29 V 1953 s. 6.

2679. MUZEUM M. Kopernika we Fromborku. *Śl. powsz.* 1948 nr 245.

2680. OPAŁEK Z.: We fromborskim Muzeum. Tam, gdzie rodziła się rewolucja w przyrodznawstwie. *Głos Pracy* 10 VII 1953 s. 6, ilustr.

2681. PAGACZEWSKI Janusz: Muzeum M. Kopernika we Fromborku. *Urania* R. 19 : 1948 s. 86—90, ilustr.

Uzupełn. przedr.: *Wiedza i Życie* 1948 nr 11 s. 1031—1034, ilustr.

2682. PIETRZAK-PAWŁOWSKA Irena: Otwarcie Muzeum M. Kopernika we Fromborku. *Prz. zach.* R. 4: 1948 s. 553—555.

2683. POLENS Jugend besucht das Kopernik — Museum in Frombork. *Jenseits d.Oder* Jg. 4 : 1953 H. 8 s. 10—11, ilustr.

2684. PRZYPKOWSKI Tadeusz: Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku. *Przewodnik*. Warszawa 1948 ss. 20, ilustr. 7.

2684a. SZCZANIECKI Michał: Wystawa Kopernikowska we Fromborku. *Muzeal.* 1955 nr 4 s. 16—25, ilustr.

2685. ŚLIZIEN OTTON: Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku. *Kwart. muzeal.* R. 2: 1949 s. 120—121.

2686. WALICKI Franciszek: We fromborskiej wieży. *Morze* 1953 nr 7 s. 13, ilustr.

2687. WIDERA Aleksander: Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku. *Ogniwa* 1948 nr 39.

2688. STENZ Edward: Wrażenia z ziemi Helwetów. *Urania* R. 4: 1925 nr 9.

s. 55—57: o sali Kopernika w Muzeum Narodowym w Rapperswyłu; ilustr. przedstawia reprodukcję medalu z podobizną Kopernika i Kolumba, wybitego w Chicago w 1893 r.

2689. ARMELLINI Giuseppe: I cimeli di Copernico. *G. d'Italia* 18 IV 1933 s. 3.

O muzeum Kopernika w Rzymie.

2690. B. St.: Muzeum Kopernika w Rzymie. *Tyg. ilustr.* T. 8: 1879 s. 279.

2691. EREDIA Filippo: Quel che ci ha dato Copernico. *G. d'Italia* 7 III 1924.

O muzeum Kopernika w Rzymie.

2692. HULEWICZ Marcei: Polskie Muzeum Kopernika w Rzymie. *Ruch liter.* 1876 t. 2 s. 408—409.

Toż w jego: *Drobne prace*. Kraków 1883 s. 179—186.

2693. HULEWICZ Marcei: Jeszcze o Muzeum Kopernika w Rzymie. *Ruch liter.* 1877 t. 2 s. 367—368.

Toż w jego: *Drobne prace*. Kraków 1883 s. 179—186.

2694. JELINEK Edvard: Museo Copernicano v Řimě. *Narodni Listy* 1879 nr 119.

2695. KRASZEWSKI Józef Ignacy: [Odezwa w sprawie dostarczenia pamiątek po Koperniku dla muzeum w Rzymie]. *Dz. pozn.* 1873 nr 94.

2696. MUZEUM Kopernika w Rzymie. *Ruch liter.* 1877 t. 1 s. 207—208.

2697. MUZEUM Kopernika w Rzymie. *Bibl. warsz.* 1879 t. 4 s. 429—434.

2698. MUZEUM Kopernika w Rzymie. *Tyg. ilustr.* T. 7: 1879 s. 30, 87, 147, 194, 227, 262—263, 291, 343.

2699. NOTIZIE sull'impianto del museo Copernicano ed astronomico a Roma. Bologna 1887 ss. 32.

2700. PALMIERI Aurelio: Il Museo Copernicano di Roma. *Europa orient.* 3 : 1923 nr 5 s. 273—280 oraz W: Il nono cinquantenario... (poz. 659).
Uniw. Tor.

2701. PRINTS: N. Copernico fra gli astronomi del mondo, ricordo dell'inaugurazione del Museo Copernicano a Roma. Roma 1874 1 portr. facsim.

2702. WOŁYŃSKI Artur: Brevi notizie sull'impianto del Museo Copernicano ed astronomico di Roma. Bologna 1887.

2703. WOŁYŃSKI Artur: Direzione del Museo Copernicano ed astronomico. Roma 1888.

2704. WOŁYŃSKI Artur: Komisja urządzająca Muzeum Kopernika. Odezwą... z dnia 20 października r. 1877 w sprawie składek na Muzeum Kopernika w Rzymie ss. 4.

2705. WOŁYŃSKI Artur: Museo Copernicano, ossia Museo di astronomia, fisica science e matematica a Roma. Roma 1891 ss. 7.

2706. WOŁYŃSKI Artur: Do redakcji Biblioteki Warszawskiej. [O Muzeum Kopernika w Rzymie]. *Bibl. warsz.* T. 143 : 1876 t. 3 s. 323—326.
Przedr.: *Kłosa* 1876 nr 583 s. 138 z dłuższym wstępem redakcji.

2707. WOŁYŃSKI Artur: Muzeum Kopernika w Rzymie. *Gaz. narod.* 1877 nr 75.

2708. WOŁYŃSKI Artur: Muzeum Kopernika w Rzymie. *Kosmos* (Lwów) 1876 s. 213—221. Odb. Lwów 1876 ss. 8.

2709. WOŁYŃSKI Artur: Muzeum Kopernikowe w Rzymie. *Tyg. ilustr.* T. 33: 1876 s. 276.

2710. Cały Toruń popiera projekt urządzenia Muzeum Kopernikowskiego. *Ilustr. Kur. pol.* 14 XI 1951.

2711. JASTRZĘBIEC Stanisław: [Muzeum Kopernikowskie w Toruniu]. *Ruch liter.* 1871 nr 21, 22 i 24.

2711a (K z): Projekt uczestników wycieczki [zorganizowania muzeum w domu Kopernika]. *Ilustr. Kur. pol.* 1950 nr 326 : 26 XI.

W związku z tym: Dom Kopernika w Toruniu pomieści jednak muzeum. *Tamże*, 1950 nr 328 : 28 XI.

2712. [MAZURKIEWICZ] Krystyn: W kręgu chwały. *Ilustr. Kur. pol.* 1952 nr 332.

W sprawie muzeum Kopernikowskiego w Toruniu.

2713. SP: Muzeum w grodzie Kopernika. *Dz. pol.* (Kraków) 1948 nr 244.

2714. STENZ Edward: [Apel w sprawie muzeum Kopernika w Toruniu]. *Urania* R. 22 : 1951 nr 11—12 s. 263—264.

2715. WASIUTYŃSKI Jeremi: O muzeum Kopernika w Toruniu. *Gaz. pol.* 1937 nr 317.

WYSTAWY

2716. CSORBA Helena: Wystawy kopernikowskie. *Nauka pol.* R. 1 : 1953 nr 3 s. 151—153.

2717. MIĄCZYŃSKI Jan Antoni, Martyna Władysław: Mikołaj Kopernik 1473—1543. Przewodnik po wystawie objazdowej „Mikołaj Kopernik”. Warszawa 1950 ss. 45. mapa.

2718. SUKERTOWA-BIEDRAWINA Emilia: Na marginesie objazdowej wystawy „Mikołaj Kopernik”. *Prz. zach.* R. 5 : 1949 nr 11 s. 503—504.

2719. BARNAŚ Kazimierz: Odsłonięcie pomnika [kultury narodowej — Collegium Maius]. *Życie liter.* (Kraków) R. 3 : 1953 nr 4 s. 4—5, ilustr.

O przebudowie Coll. Maius w Krakowie, pobycie Kopernika w Krakowie i mającej się tam odbyć wystawie kopernikowskiej.

2720. BARNAŚ Kazimierz: Ogólnopolska Wystawa Kopernikowska w Krakowie. *Życie liter.* R. 3: 1953 nr 28 s. 10, ilustr.

2721. BIAŁOBORSKI Eustachy: Ku czei Kopernika wystawa jubileuszowa w Krakowie. *Życie Warsz.* 5/6 VII 1953 s. 5.

2722. BIAŁOBORSKI Eustachy: Niedokończona symfonia czyli blaski i cienie kopernikowskiej wystawy. *Probl.* R. 10 : 1954 nr 1 s. 58—59.

2723. BIAŁOBORSKI Eustachy: Od sali tortur do rakiety międzyplanetarnej. *Nowy Świat* R. 4: 1953 nr 18 s. 3.

2724. BIAŁOBORSKI Eustachy: W mrokach średniowiecza. *Panor.* (Łódź) 1953 nr 25 s. 2, ilustr.

O wystawie w Krakowie.

2725. BIAŁOBORSKI Eustachy: Wystawa Kopernikowska w Krakowie. *Echo Tyg.* 1953 nr 14 s. 2.

Zapowiedź wystawy.

2725a. BOGUCKI Janusz: Doświadczenia ekspozycyjne Wystawy Kopernikowskiej w Krakowie. *Muzeal.* 1955 nr 4 s. 26—32, ilustr.

2726. CZERMIŃSKI Adrian: Od mroków Średniowiecza do blasków Odrodzenia. *Gaz. tor.* 1 VII 1953 s. 6; *Now. Tyg.* 1953 nr 26 s. 1; *Sl. Tyg.* R. 2: 1953 nr 26 s. 2; *Świat i My* 1953 nr 72 s. 1, ilustr.

O wystawie w Krakowie.

2727. CZERMIŃSKI A[drian]: Tu zrodziła się myśl kopernikowska. *Gaz. tor.* 26 VI 1953 s. 4.

Otwarcie wystawy w Krakowie. Notatka ta ukazała się w szeregu periodyków, m. in. w *Słowie Tygodnia* nr 25 s. 1, pod kryptonimem ac.

2728. JJD: Wystawa Kopernikowska w Krakowie. *Dziś i Jutro* R. 9: 1953 nr 31 s. 10, ilustr.

2729. KALIŃSKI Zygmunt: Wystawa Kopernikowska. *Tryb. Tyg.* 1953 nr 67 s. 1, ilustr.

2730. KALKOWSKI Jan: Mikołaj Kopernik na tle epoki Odrodzenia—wystawa w Collegium Maius. *Od A do Z* 1953 nr 27 s. 1, 3, ilustr.

2731. KUCZYŃSKI Janusz: Kopernik w „Collegium Maius”. *Światl.* R. 4: 1953 nr 9 s. 22—23, ilustr.

2732. KWIECIŃSKA Z[ofia]: „W środku zaś wszystkiego znajduje się słońce”. (Wystawa Kopernikowska w Collegium Maius w Krakowie). *Tryb. Ludu* 17 VII 1953 s. 4.

2733. KYDRYŃSKI Lucjan: Geniusz Odrodzenia. Przechadzka „Przekroju” po Ogólnopolskiej Wystawie Kopernikowskiej w Krakowie. *Przekrój* 1953 nr 429 s. 8—9, ilustr.

2734. LEPIARCZYK Józef: Dzieło Kopernika w Collegium Maius. *Prz. kult.* 1953 nr 30 s. 3, ilustr.

2735. MARWOY: Mikołaj Kopernik na tle epoki Odrodzenia. Wielka wystawa w Krakowie. *Wszechświat* 1953 z. 8 s. 186—189, ilustr.

2736. OTWARCIE wystawy w Krakowie. „Kopernik na tle epoki Odrodzenia”. *Tryb. Ludu* 23 VI 1953 s. 3.

2737. OTWINOWSKI Stefan: [Recenzja wystawy krakowskiej]. *Nowa Kult.* R. 4: 1953 nr 27 s. 6.

2738. PAGACZEWSKI J[anusz]: Ogólnopolska wystawa Mikołaja Kopernika w Krakowie. *Ochr. Zabytków* R. 6: 1953 nr 1 s. 69—72, ilustr.

2739. PAGACZEWSKI Janusz: Wystawa Kopernika [w Krakowie]. *Od A do Z* 1953 nr 24 s. 4.

2740. PETERS Stanisław: Od łaziebnego do astronoma. *Turysta* 1953 nr 9 s. 5, ilustr.

2741. SZELINGOWSKA Maria: Dokument kopernikowskiego geniuszu. *Echo Tyg.* 1953 nr 23 s. 1, ilustr.
O wystawie w Krakowie.

2742. WMAR: Wielka Wystawa Kopernikowska. *Po prostu* 1953 nr 35 s. 6, ilustr.

2743. WOŹNOWSKI Mieczysław: Ogólnopolska wystawa „Mikołaj Kopernik na tle epoki Odrodzenia” w Krakowie. *Geogr. w Szk.* R. 6: 1953 nr 6 s. 336—378, ilustr.

2744. UROCZYSTE otwarcie wystawy o Mikołaju Koperniku w Mariańskich Łazienkach. *Biul.* [Wyd:] Czechosł. Służba inform. 1953 nr 84 s. 7.

2745. WYSTAWA Kopernikowska w Mediolanie. *Tryb. Ludu* 13 XII 1953.

2746. A.: Wystawa Kopernikowska w Olsztynie. *Śl. na Warmii i Maz.* R. 2: 1953 nr 7 s. 8.

2747. PRZYGÓRSKI Zbigniew: Powrót Kopernika. *Odrodzenie* R. 3:1946 nr 25 s. 10.

O wystawie olsztyńskiej i uroczystościach we Fromborku.

2748. SK: Wystawa Kopernika [w Olsztynie]. *Urania* R. 23 : 1946 nr 5/6 s. 128.

2749. WYSTAWA Kopernika w Olsztynie. Otwarta w 403 rocznicę śmierci wielkiego astronoma polskiego. Olsztyn 1946 ss. 20.

Zawiera m. in. poz. 1057.

Uniw. Tor.

2750. ZWIEDZAJĄC wystawę w Starym Ratuszu [w Olsztynie] poznajemy życie i pracę Mikołaja Kopernika Wielkiego Polaka — obrońcy Olsztyna. *Życie olszt.* 31 V 1953 s. 6.

2751. W HOLDZIE Kopernikowi. *Głos Katol.* R. 9 : 1953 nr 17/18 s. 110.
O wystawie w Poznaniu.

Zob. też poz. 3536.

2752. WYSTAWA Kopernikowska w Pradze. *Gaz. tor.* 29 VI 1953 s. 2.

2753. DNI Kopernikowskie w Toruniu. *Głos Tyg.* R. 2: 1953 nr 31 s. 1.
O wystawie w Ratuszu.

2754. FELSKI Adam: W roku Kopernikowskim. Wystawa w historycznym ratuszu toruńskim. *Gaz. tor.* 20/21 VI 1953 s. 4, ilustr.

2755. PIEKARSKA Hanna: W dni kopernikowskie. *Tryb. Woln.* 1953 nr 27 s. 3, ilustr.

O wystawie w Toruniu.

2756. R. S: Wystawa Kopernikowska w Toruniu. Dokumenty mówią o życiu i dziele wielkiego astronoma. *Ilustr. Kur. pol.* 26 VII 1953 s. 4.

UROCZYŚCIE Kopernikowskie w Toruniu. Min. Ad. Rapacki otworzył wystawę..., zob. poz. 3531.

2757. WYSOCKI A.: Toruń — Kopernikowi. *Życie Warsz.* 7 VII 1953 s. 3.

2758. WYSTAWA Kopernikowska w Ratuszu [toruńskim]. *Gaz. tor.* 14 VII 1953 s. 3.

2759. WYSTAWA Kopernikowska w Toruniu mówi o kulcie Wielkiego Astronoma. *Ilustr. Kur. pol.* 2 VII 1953 s. 5.

Zob. też poz. 2501.

2760. ART: Nie ruszył. *Tryb. Ludu* 29 XI 1953 s. 2.

O niedoszłej do skutku z powodu zakazu władz miejskich wystawie kopernikowskiej zorganizowanej przez Włoskie Tow. Współpracy Kult. z Polską w Turynie.

2761. B. K.: Wystawa kopernikowska w Politechnice Warszawskiej. *Urania* R. 25 : 1954 nr 2 s. 49—50.

2762. D. K.: Wystawa kopernikowska w Warszawie. *Stolica* 1953 nr 25 s. 2, ilustr.

2763. ODRODZENIE w Polsce. Przewodnik po Wystawie w Muzeum Narodowym w Warszawie 1953—1954. Warszawa 1953 ss. 125, LXIV.
s. 69—74: Sala 27. Mikołaj Kopernik, ilustr. ss. XL—XLIII.

2764. OTWARCIE wystawy kopernikowskiej w Teatrze Narodowym w Warszawie. *Tryb. Ludu* 6 IX 1953 s. 1.

Przedr.: *Ilustr. Kur. pol.* pt. „Wojsko Polskie w hołdzie Kopernikowi”.

2765. PACIORKÓWNA Jana: Przewodnik po Wystawie Kopernikowskiej we Wrocławiu. Wrocław 1953 ss. 21.

INNE FORMY UCZCZENIA PAMIĘCI KOPERNIKA

2766. Die COPPERNIKUS — Sternwarte [obserwatorium] zu Thorn. *Thorn. Ztg.* 11 V 1879 nr 109; *Thorn. ostd. Ztg.* 1879 nr 121—123; *Ostpr. Ztg.* 1879 Beil. z. Nr 153—155.

2767. KRONIKA tygodniowa. *Tyg. liter.* (W-wa) T. 11 : 1873 s. 62.

Projekt konkursu naukowego lub założenia obserwatorium popularnego, jako formy hołdu dla Kopernika.

2768. [LUBIEŃSKA Zofia] Z. Ł.: O trwały czyn Roku Kopernikowskiego. *Ilustr. Kur. pol.* 3 IV 1953 s. 5.

O budowie obserwatorium astronomicznego UMK.

2769. STENZ Edward: Obserwatorium Narodowe. *Przyr. i Techn.* R. 2: 1923 nr 6 s. 321—324.

2769a. WEISSE: Ideen über die baulichen Ausführungen der Copernikus-Sternwarte zu Thorn. *Thorn. Ztg.* 1879 nr 106—107: 7—8 V.

2770. Z.: Planetarium im. Mikołaja Kopernika [w Katowicach] *Tryb. Tyg.* 1953 nr 65 s. 2, ilustr.

2771. BACH Adolph: [List z Londynu w sprawie uczczenia Kopernika przez ufundowanie corocznej nagrody dla najlepszego matematyka z uczniów toruńskiego gimnazjum]. *Thorn. Wochenbl.* 1843 nr 1, 8.

2772. JENIKE Ludwik: Stypendia wieczyste im. Kopernika przy Uniwersytecie warszawskim. *Tyg. ilustr.* 1887 nr 227 s. 298—299.
Zob. też poz. 942.

2773. KAMIĘŃSKI Michał: Musimy spłacić nasz dług Mikołajowi Kopernikowi. (Do Młodzieży Polskiej). *Urania* R. 4: 1925 nr 7—8 s. 1—4.

2774. KRASZEWSKI Witold: Bursa im. Mikołaja Kopernika w Toruniu. *Głos Rob.* 1923 nr 21.
Projekt uczczenia pamięci Kopernika.

2775. PRAVILA o stipendijach imeni Kopernika pri Imperatorskom Varšavskom universitete. *Rasp. Miń. Narodn. Prosvešč.* 26 II 1876. [Ku uczczeniu 400-letniego jubileuszu Kopernika]. *Ž. Min. Narodn. Prosv.* č 185: 1876 s. 15 i n.
Uniw. Tor.

2776. STATUTEN der bei der 4. Säcularfeier des Geburtstages von Nicolaus Copernicus begründeten Thorner Copernicus-Stiftung. Thorn 1879 ss. 7.
Uniw. Tor.

2777. STATUTEN der Copernicus-Stiftung für Jungfrauen. Thorn [1879] ss. 6.
Uniw. Tor.

2778. STYPENDIA wieczyste imienia Kopernika. *Tyg. ilustr.* T. 14: 1874 s. 34.

2779. STYPENDIUM wieczyste imienia Kopernika. *Tyg. ilustr.* T. 13: 1874 s. 114—115.

NIKOLAUS KOPERNIKUS
GESAMTAUSGABE

BAND I
OPUS DE REVOLUTIONIBUS CAELESTIBUS
MANU PROPRIA
FAKSIMILE-WIEDERGABE



1944

VERLAG R. OLDENBOURG / MÜNCHEN UND BERLIN

NICOLAUS COPERNICUS
DE REVOLUTIONIBUS
PREFACE AND BOOK I

TRANSLATED BY
JOHN F. DOBSON
M.A.

Emeritus Professor of Greek in the University of Bristol

ASSISTED BY
SELIG BRODETSKY
M.A., B.Sc., Ph.D.

Professor of Mathematics in the University of Leeds

With a Biographical Note and Notes to the Translation

Printed originally as

OCCASIONAL NOTES

ROYAL ASTRONOMICAL SOCIETY

No. 10, 1947 May

2780. Z AKTU fundacji imienia Kopernika, uchwalonego przez Radę miasta Krakowa, odczytanego na posiedzeniu Akademii... W: Dwa pierwsze publiczne posiedzenia Akademii Umiejętności w Krakowie ... Kraków 1873 s. 33—34.

2781. BURHARDT Stefan, Mossakowski Józef: Z prehistorii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Toruń 1946 ss. 45, drzeworyt — Kopernik z konwalia — B. Marschalla.

2782. MATYSIK Stanisław: Nad spiżę trwalszy. Gdzież jest o śmierci ościńce twój? *Ilustr. Kur. pol.* 25 V 1946 s. 6.
O Uniwersytecie im. M. Kopernika w Toruniu.

2783. SATYSFAKCJA dla Kopernika. *Rob. pom.* 13 VII 1946.
O Uniwersytecie w Toruniu.

2784. DZIAN: W sprawie schronisk turystycznych na szlaku kopernikowskim. *Ilustr. Kur. pol.* 20 V 1953.

2785. JANUSZKO Zbigniew: Na kopernikowskim szlaku. *Świat i My* 1953 nr 77 s. 3, ilustr.
O I Ogólnopolskim Raidzie Pieszym.

2786. JANUSZKO Zbigniew: Witamy Was [kolarzy] na kopernikowskim szlaku. *Gaz. olszt.* 14—21 VI 1953 nr 141, wyd. nadzwyczaj. s. 2.

2787. KURAN Józef: Na kopernikowskim szlaku wodnym. *Morze* 1953 nr 7 s. 18—19, ilustr.

2788. A. L.: Tablica pamiątkowa ku czci Kopernika we Włocławku. *Urania* R. 25 : 1954 nr 3 s. 84.

2789. B.: Friedrich der Grosse plante ein Mausoleum für Kopernikus. *Erml. mein Heimatland.* Jg. 20: 1944 nr 10 s. 20.

2790. HRYNIEWIECKI Bolesław: Nazwisko Kopernika w botanice. *Wszeczeński świat* 1954 nr 2 s. 35—36, ilustr.

2791. COPERNICUS, an international journal of astronomy. Ed. by Ralph Copeland... and J. L. E. Dreyer. Dublin V. 1—3: 1881—1884.

2792. Der COPERNICUS — Verein in Thorn. *Altpr. Mschr.* 1864 s. 550—560.

2793. KOPERNIK. Kalendarz katolicko-polski. Toruń J. Buszczyński 1898—1900.

2794. KOPERNIK zwyciężył! Wynik ankiety na nazwę dla nowego mostu w Toruniu. *Sl. pom.* 25 III 1934 s. 2, ilustr.

2795. KOPFF A[ugust]: Kopernikus-Institut in Berlin-Dahlem. *Z. f. ges. Naturwiss.* 9 : 1943 s. 107—110.

2796. KRUG Erich: Die Copernicus-Gedenkstätte der Reichshauptstadt. *Sterne* 19 : 1939 s. 203—204, ilustr. — rzeźba Kurta Lehmann.

2797. MARTIUS C. Fr. Ph.: *Historia naturalis palmarum*. München 1823 s. 242—243 — nowy rodzaj palmy nazywa autor imieniem Kopernika.

2798. MERCZYŃC H[enryk]: Stowarzyszenie Kopernikańskie w Toruniu i jego wydawnictwa. *Aten.* 1884 t. 1 s. 345—350.

2799. NOWY polski statek dalekomorski m/s „Kopernik” oddany do eksploatacji. *Gaz. tor.* 24 VII 1953.

2800. PROWE Adolf: Die ersten 16 Jahre des Copernicus-Vereins in Thorn. *Altpr. Mschr.* Bd. 7 : 1870 s. 54—76.
Uniw. Tor.

2800a. SŁUPSKI Zygmunt Światopełk: Warszawa. Ludzie, od których ulice wzięły nazwy. Warszawa 1926.
s. 79—82: Mikołaj Kopernik.

2801. STEINBORN Otton: Geneza biblioteki im. Kopernika w Toruniu. Mowa wygłoszona 19 lutego 1923 r. podczas otwarcia Książnicy Miejskiej im. Kopernika w Toruniu. *Sl. pom.* 1923 nr 45—46.

2802. SZPITAL Miejski im. M. Kopernika w Toruniu. *Ilustr. Kur. pol.* 10 II 1953.

O nadaniu nazwy szpitalowi.

Zob. też poz. 1397.

2802a. KULPA J.: Postać Kopernika tematem lekcji języka polskiego. *Głos naucz.* 1953 nr 46 s. 5.

2803. PRZYBYŁ Eugeniusz: Toruń będzie miał „Dom Kopernika”. *Nowy Rob.* 27 IV 1945.

2804. PRZYBYŁOWA J[anina]: Książnica w hołdzie Wielkiemu Astronomowi. *Gaz. tor.* 26 I 1953; *Bibliot. R.* 20 : 1953 nr 1 s. 18–19.

O kartotece Copernicanów.

2805. STANEK Janina: Mikołaj Kopernik. (Sprawozdanie z lekcji języka polskiego w kl. III). *Życie Szk.* 1953 nr 5 s. 264–266.

2805a. WĘGRZYNOWICZ J.: Tematyka kopernikowska na zajęciach poza-lekcyjnych. *Głos. naucz.* 1953 nr 40 s. 5.

2806. WOŁYŃSKI A[rtur] (A. W.): Korespondencja z Florencji. *Tyg. wielkopol.* R. 2: 1872 nr 9 s. 124.

Projekt opracowania Pamiętnika względnie Archiwum Kopernikowskiego.

2807. FRITZSCHE E. G.: Copernicus. Quartett f. Männergesang. Leipzig [ok. 1860].

2808. HEINEMANN C.: Copernicus — Galopp. Op. 6. Bremen [ok. 1847–1852].

KASSERN T. Z.: Cztery motety kopernikowskie, zob. poz. 168.

2808a. NEUMANN Emil: Kopernikus junior od[er] astronomische Studien: „Es ziehen hoch am Firmament” für Tenor, für Bas. Leipzig [ok. 1863–1873] Der Leipziger Complet Sänger Sammlung auserwählter Lieder etc. N. 43, 43b.

2808b. SNIŻKOWA Jitka: Odnalezienie opery łacińskiej „Copernicus triumphans”. *Muzyka* R. 6 : 1955 nr 7/8 s. 60–61.

Rękopis nieznanego kompozytora z XVIII w. odnaleziony w klasztorze w Oseku (ČSR). Wystawiona w Pradze 16 VI 1954.

Zob. ponadto poz. 2327, 2819, 3501.

X. OBCHODY ROCZNIC ORAZ PIŚMIENNICTWO OKOLICZNOŚCIOWE

2809. BRACHVOGEL Eugen: Zur Würdigung des Copernicus in der 2. Hälfte des 16. Jahrhunderts in Frauenburg. *Z. f. Gesch. Erml.* Bd. 28 : 1943 s. 47—52.
Praca nieukończona w roku śmierci autora.

2810. DEMKÓW Jan: Kult Kopernika w dobie obecnej a przed 50 laty. *Dz. bydg.* 1923 nr 130.

2811. H. C.: Platoniczny kult Kopernika. Królowa nauk jest kopciuszką w Polsce. *Echo warsz.* 6 V 1923.
O stanie astronomii w Polsce.

2812. Jak dawniej czczono w Polsce pamięć Kopernika. *Świat* 1953 nr 22 s. 9.

2813. K.: Kult Kopernika w Polsce. *Kur. por.* 19 II 1923.

2814. KRAUSHAR Aleksander: Obchody Kopernikowskie w Polsce. *Kur. warsz.* 18 II 1923.
Rys historyczny obchodów.

2815. KUCHARZEWSKI Feliks: Uczczenie pamięci Kopernika w naszym kraju w wieku XIX przez rozprawy, ody, medale, pomniki, biografie, ryciny i zupełne wydanie dzieł z przekładem polskim. W jego: *O astronomji w Polsce, Pam. Tow. nauk ścisłych w Paryżu* 2 : 1872 s. 202—214.
Uniw. Tor.

2816. PIAZZOLA—BELLOCH Margherita: Come degnamente ricordare Copernico a Ferrara. *Corr. Padano* 12 VI 1930.

2817. PROWE Leopold: Das Andenken des Copernicus bei der dankbaren Nachwelt. *N. Preuss. prov. Bl-r* Bd. 11 : 1866 s. 353—402. Odb. Thorn 1870 ss. 50.
Uniw. Tor.

2818. Z. D.: Pamięć Kopernika czczona w Polsce podczas epoki saskiej.
Kur. pozn. 1923 nr 39.

1830 — 1872

2819*. KOPERNIK. [Warszawa] 1830 k. nlb. 2.

Przedr.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 3 1875 s. 70—72.

Z powodu odsłonięcia pomnika w Warszawie; zawiera krótki życiorys oraz L. Osińskiego kantatę „Chór z niebios” [muzyka: Karol Kurpiński].

Przedr. Kantaty: Mikołaj Kopernik. Lwów 1924 s. 192—193. Autorem krótkiego życiorysu jest wg Żebrawskiego Adrian Krzyżanowski, a wg Wolyńskiego (rkp. Bibl. Jag. nr 5858) — Stanisław Janicki.

Nar.

2820. Mikołaj KOPERNIK. *Kur. pol.* 1830 nr 182.

2821. Mikołaj KOPERNIK. *Gaz. codz.* 1840 s. 2927.

2822. KOPERNIK. *Gaz. krak.* 1843 nr 291.

2823. Poz. skreślona w czasie druku.

2824. [O OBCHODZIE 300-letniej rocznicy zgonu Kopernika w 1843 r.]
Kur. warsz. 1851 nr 213 s. 1122.

2825. Mikołaj KOPERNIK. *Gwiazdka ciesz.* 1852 nr 9 s. 145.

2826. MASZLAGHY Ferenc: Copernicus Miklós emlékezete. *Mátyás Diák Könyvesháza* 1857, II, 25; *Uj Magyar Sion* 1873 s. 247.

2827. S.: Mikołaj Kopernik. *Przyj. Dzieci* 1861 nr 6 s. 42.

2828. COPERNICUS Miklós halála órája. *Szünórák* 1862 s. 196 [i n. ?].

2829. JURA i Janek [ludowi gawędziarze] o Koperniku. *Gwiazdka ciesz.* 1864 s. 333.

2830. KOPERNIK — Diviš — Petřina — Purkyně. *Posel z Prahy* 1867.

2831. ZUM 19. Februar. *Nogat-Ztg.* 1868 nr 43.

2832. OBCHÓD 400-letniej rocznicy urodzin Kopernika. *Dz. pol.* 1870 nr 132.

* Odtąd układ chronologiczny.

2833. P[OLKOWSKI] I[gnacy]: Przemówienie po skończonym sejmiku Toruńskim ... dnia 23 lutego 1870. [1870] Drukiem J. I. Kraszewskiego w Dreźnie ss. 8.

W sprawie obchodu 400-letniej rocznicy urodzin Kopernika.
KUL

2834. [POLKOWSKI Ignacy]: Słów kilka w sprawie uczczenia Mikołaja Kopernika. Poznań 1870 ss. 24.

Przedr. w tegoż: Kopernikijana. T. 3 1875 s. 119—135.

Rec.: [Kraszewski J. Ign.] Dr. Omega, *Tydzień* (Drezno) 1870 nr 48 s. 450.

2835. FELDMANOWSKI Hieronim: Jubileusz urodzin Mikołaja Kopernika. *Tyg. ilustr.* 1871 nr 164—5 s. 73—74, 93—94, ilustr.

Przedr.: Polkowski I.: Kopernikijana. T. 2 1873 s. 321—331.

2836. [ODEZWA Zarządu Tow. Przyj. Nauk Pozn. w sprawie konkursu na życiorys M. Kopernika]. *Dz. pozn.* 1871 nr 18 s. I.

2837. [ODSŁONIĘCIE tablicy pamiątkowej na domu urodzenia Kopernika] „Wczoraj jako w rocznicę śmierci Mikołaja Kopernika za sprawą tutejszego Copernicus-Vereinu odbyła się uroczystość...” *Gaz. tor.* 26 V 1871.

2838. OGŁOSZENIE konkursu w sprawie uczczenia Mikołaja Kopernika i przedpłaty. *Dz. pozn.* 1871 nr 9 s. 1; *Gaz. tor.* 17 I 1871.

2839. WIDMAN Karol; Rocznica urodzin Kopernika. *Strzecha* 4 : 1871 s. 210—211.

2840. ZUR FEIER des vierhundertjährigen Geburtstages von Nic. Copernicus. *Thorn Ztg.* 22 I 1871.

Przedr.: *Altpr. Mschr.* Bd. 8 : 1871 s. 190—191.

2841. Zur Kopernikus—Feier. *Köln. Volksztg.* 23 VII 1871.

Przedr.: *Braunsb. Kreisbl.* 1871 nr 89 oraz *Altpr. Mschr.* 8 : 1871 s. 755.

2842. FELDMANOWSKI H[ieronim]: Jubileusz Kopernika [odezwa w imieniu Tow. Przyj. Nauk w Pozn. w związku z 400-letnią rocznicą urodzin Kopernika]. *Dz. pozn.* 1872 nr 110; *Gaz. tor.* 16 V 1872.

2843. COPERNICUS, önkészitette sirirata. *Magyar Prot. Figyelmeztető* 1872 II, 403.

2844. [W SPRAWIE jubileuszu Kopernika w r. 1873]. „Rok dzieli nas od wielkiej uroczystości narodowej”... *Gaz. tor.* 26 V 1872 s. 1.

OBCHODY W KRAJU

2845. LESZCZYCKI Gustaw: [Obchód ku czci Kopernika] *Prz. pol.* 1872/3 III s. 444—445.

2846. OBCHÓD 400-letniej rocznicy Kopernika. *Gwiazdka ciesz.* 1873 s. 70.

R.: Pomniki i uroczystości na cześć M. Kopernika, zob. poz. 2560.

2847. S. Z.: Jubileusz M. Kopernika. *Prz. lwowski* 1873 t. 1 s. 412—415.

2848. UROCZYSTOŚĆ 400-letnia na cześć Kopernika. *Gwiazdka ciesz.* 1873 s. 75—76.

2849. UROCZYSTOŚĆ 400-letniej rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika. *Przyj. dom.* 1873 nr 4.

2850. UROCZYSTOŚĆ Kopernika. *Gaz. tor.* R. 7 : 1873 nr 42—52, 54—56.

Sprawozdanie z uroczystości w Toruniu, w kraju i za granicą: m. in. np. w nr 55—56 o uroczystościach we Włoszech wg *Gazety Warsz.*

2851. Uroczystość Kopernika. *Prz. tyg.* 1873 nr 7.

2852. Die KOPERNIKUSFEIER in Frauenburg [Frombork]. *Braunsb. Kreisbl.* 1873 nr 23.

2853. S.: Das Kopernikus — Fest in Danzig [Gdańsk]. *Danz. Ztg.* 20 II 1873 s. 1.

2854. DWA pierwsze publiczne posiedzenia Akademii Umiejętności w Krakowie. I. Posiedzenie w przeddzień czterechsetnej rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika d. 18 lutego 1873. II. Posiedzenie inauguracyjne d. 7 maja 1873. Kraków 1873 ss. 76.

Zawiera poz. 1147, 2115, 2368, 2774, 2856.

Uniw. Tor.

2855. E.: Posiedzenie publiczne Akademii nauk i umiejętności w Krakowie. *Tyg. ilustr.* 1873 nr 275 s. 173—174, ilustr.

2856. MAJER J.: Zagajenie posiedzenia publicznego Akademii otwierającego uroczystość jubileuszową M. Kopernika w Krakowie. W: Dwa pierwsze posiedzenia Akademii Umiejętności w Krakowie. Kraków 1873 s. 1—6.

2857. OBCHÓD 400-letniej rocznicy urodzin Kopernika. *Dz. pol.* (Lwów) 22 II 1873 nr 47.

Obszerne sprawozdanie z uroczystości w Krakowie.

2858. OBCHÓD czterechsetletniej rocznicy urodzin Kopernika w Krakowie. *Prz. lwowski* 1873 t. 1 s. 464—468.

2859. POWIDAJ Ludwik: Czterechsetletnia rocznica urodzin Kopernika w Krakowie. *Prz. pol.* 1872/73 t. 3 s. 456—460.

2860. SPRAWOZDANIE Senatu Akademickiego Uniwersytetu Jagiellońskiego z uroczystości czterechsetnej rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika, odbytej w tymże Uniwersytecie dnia 19 lutego 1873 roku. Kraków 1873 ss. XVI, 43, tabl. 4.

Z treści: Karliński Fr.: Żywot Mikołaja Kopernika, zob. poz. 397.

Uniw. Tor.

2861. AEGYPTER: The Copernicus festival at Thorn. *Independent* 20 III 1873 nr 1268.

Korespondencja z Berlina o przebiegu uroczystości w Toruniu.

2862. Boethke [K.]: Zum Copernicusfest [in Thorn]. *Local-Anz. d. „Presse“* Jg. 26 : 1873 nr 55 : 25 II.

2863. COPERNICUSFEIER. *Thorn. Ztg.* 20, 22, 23, 25, 26 II 1873 lutego.

2864. Die COPERNICUS-FEIER in Thorn. *Nat. Ztg.* 1873 nr 67.

Zob. też poz. 2948.

2865. Die COPERNICUS-FEIER in Thorn. *Neue Freie Presse* 24 i 27 II 1873.

2866. Die DEUTSCHE Copernicus-Feier in Thorn. *Altpr. Ztg.* 1873 nr 47.

2867. f.: Jubileusz Kopernika. *Dz. pozn.* 21, 23, 26, 27 II 1873.

2868. H[IPLER Franz]: Die Copernicus-Feier in Thorn. *Nat. Ztg.* 23, 25, II 1873 s. 1—2.

2869. JUBILEUSZ Kopernika w Toruniu. *Prz. tyg.* 1873 nr 9.

2870. Die KOPERNIKUS-FEIER in Thorn. *Augsb. allg. Ztg.* 1873. Beil. z. Nr 56 s. 839—849.

2871. Die KOPERNIKUS-FEIER in Thorn. *Danz. Ztg.* 20—23 II 1873.

2872. LIBELT [Karol]: Mowa na uroczystości kopernikowskiej w Toruniu. *Dz. pozn.* 23 II 1873.

Kilka jej fragmentów przedr. w: Towarzystwo Przyj. Nauk w Poznaniu w latach 1857—1927. Poznań 1928 s. 249—251.

2873. LOSSOW Edoardo di: Centenario di Copernico. *Opinione* 25 II 1873.
Korespondencja z Torunią z opisem uroczystości.

2874. Eine NACHWORT zur Copernikusfeier in Thorn. *Posener Ztg.* 4 III 1873 s. 2.

2875. [O PRZYGOTOWANIACH do uroczystości w Toruniu]. *Niwa* 1873 t. 3 nr 28 s. 87, 89.

2876. OCCIONI Onorato: Il quarto centenario di Copernico in Thorn. *Nuova Antol.* 8: 1873 s. 652—657. Odb. ss. 8.

Bibl. M. Bydg.

2877. [OPIS uroczystości w Toruniu]. *Niwa* 1873 nr 29 s. 110—111, 117.

2878. POLKOWSKI Ignacy: Czterowiekowy jubileusz urodzin Mikołaja w Toruniu dnia 19 lutego 1873 ... Gniezno 1873 ss. 63.

Wydawnictwo to zostało przez władze pruskie skonfiskowane. W związku z tym:

[O rewizji w księgarni Małeckiego w Toruniu przeprowadzonej przez władze pruskie w poszukiwaniu pracy Polkowskiego: Czterowiekowy jubileusz urodzin M. Kopernika, zawierającej zakwestionowany tekst kazania ks. Jażdżewskiego]. *Gaz. tor.* 27 V 1873 nr 120 s. 3. Wiadomości o dalszych rewizjach, *Gaz. tor.* 14 i 20 VI 1873.

Proces ks. Jażdżewskiego i współpracowników. *Gaz. tor.* 17—20 IX 1874 (Szczegółowe sprawozdanie z procesu).

Poza tym sprawozdanie z tegoż procesu podaje *Thorn. Ztg.* 17—18 IX 1874 nr 218, 219.

Z oskarżonych skazani zostali: ks. I. Polkowski na 30 talarów grzywny wzgl. 3 tyg. więzienia, J. Buszczyński na 15 talarów lub 1 tydzień więz., inni, tzn. ks. Jażdżewski, L. Ślaski, E. Czarliński, E. Donimirski, W. Radkiewicz, J. B. Lange — zostali uniewinnieni.

Uniw. Tor.

2879. Die POLNISCHE Copernicus-Feier in Thorn. *Altpr. Ztg.* 1873 nr 49.

2880. S.: [Obchód jubileuszu Kopernikowego w Toruniu]. *Tyg. ilustr.* T. 11: 1873 s. 144—146, ilustr.

2881. Die THORNER Copernicus-Feier. *Schles. Ztg.* 25 II 1873 s. 2—3.

2882. Poz. skreślona w czasie druku.

2883. UEBER die Copernicusfeier in Thorn. *Königsb. Hart. Ztg.* 20 II 1873.
Przedr.: *Posener Ztg.* 24 II 1873 s. 3.

2884. UROCZYŚĆ KOPERNIKOWA. *Dz. pozn.* 19 II 1873 s. 1.

2885. [ZAWIĄZANIE się komitetu obchodu jubileuszu Kopernika w Toruniu]. *Gaz. tor.* 12 I 1873 s. 1.

Zob. też poz. 1231.

2886. DZIEŃ 19 lutego 1873 r. w Warszawie. *Kłosa* 1873 nr 400 s. 134, ilustr. 4, w tym 2 całostr.

2887. JUBILEUSZ czterechsetnej rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika, obchodzony w Warszawie dnia 19 lutego 1873 r. *Bibl. warsz.* 1873 t. 1 s. 561—569.

2888. OBCHÓD uroczysty czterechsetnej rocznicy narodzin Kopernika w Warszawie d. 19 lutego 1873 r. Warszawa 1873 ss. 64.

Z treści: Wójcicki K. Wł.: Życie Mikołaja Kopernika s. 8—23; Kowalczyk Jan: Odczyt... s. 25—40; Przystański S.: Przemówienie ... s. 41—64.

Uniw. Warsz.

Zob. też poz. 2967, 2973, 3049, 3107, 3124, 3127—8, 3399, 3578, 3624.

OBCHODY ZA GRANICĄ

2889. [ALBICINI Cesare]: Commemorazione di N. Copernico nella R. Università di Bologna. Bologna 1873 ss. 42.

Jag.

2890. ARNESE Vincenzo d': Instytucje naukowe włoskie i Jubileusz Kopernika. *Dz. pozn.* 25 II 1873.

2891. COPERNICUS-FEIER in Berlin. *Thorn. Ztg.* 1873 nr 49.

2892. DISCURSOS pronunciados en la sesion solemne que la Sociedad Mexicana de Geografia y Estadistica celebró nach noche del 5 de Julio de 1873, en conmemoracion del eminente astronomico polaco Nicolás Copérnico. (par Romero, Zârate, Diaz Covarrubias et Nicoli). *Bol. Inst. Geogr. Mexico* 1873 serie IIIa.

2893. FEIER des Stiftungstages, verbunden mit dem IV Secularfeste der Geburt des Nicolaus Copernicus. *Correspbl. Naturf. Ver. Riga* 20: 1873 nr 6 s. 85—86.

M. in. streszczenie mowy Schwedera.

2894. FILOPANTI: Jubileusz Kopernika w Italji. *Prz. tyg.* 1873 nr 15—16.

2895. [HIPLER Franz]: Zum Jubiläum des Nikolaus Kopernikus. *Hist. polit. Bl-r* 71: 1873 s. 306—316.

2896. KOMISSYJA Pośrednicząca między krajem a wychodźstwem polskim we Francyi. Paris 1873.

Zaproszenie na obiad w dniu 400-letniej rocznicy urodzin Kopernika.

Ossol.

2897. KOMISSYJA Pośrednicząca między krajem a wychodźstwem polskim we Francji. Paris 1873.

Odwołanie poprzedniego na skutek zakazu władz francuskich.

Przedr.: *Gaz. tor.* 6 III 1873 s. 3.

Ossol.

2898. KOPERNIKUS und dessen Gedächtnissfeier. *Sirius* (Leipzig) 6: 1873 s. 76, 96—101, 109—114.

2899. OBCHÓD 400-letniej rocznicy Kopernika przez T-wo Młodzieży Polskiej w Zurychu. *Przyszłość* 1873 nr 2: 10 III.

2900. OBCHÓD czterechsetletniej rocznicy urodzin Kopernika we Włoszech. *Dz. pol.* (Lwów) 5 III 1873.

2901. OBCHÓD czterechsetletniej rocznicy urodzin Kopernika we Włoszech. *Niwa* T. 3: 1873 nr 31 s. 156—159.

Wg bibliografii zamieszczonej w *Europe orient.* autorem tej korespondencji jest A. Wołyński.

M. in. wiadomość o pismach, które zamieściły sprawozdania z uroczystości i życiorys Kopernika: Bolonia: *Monitore di Bologna* i *La Voce del Popolo*; Florencia: *Gazzetta d'Italia* i *Gazzetta del Popolo*; Genua: *Corriere Mercantile*; Mediolan: *La Gazzetta di Milano*, *La Perseveranza*, *Il Pungolo*, *Il Secolo*, *La Voce del Popolo*; Rzym: *L'Osservatore Romano*, *La Riforma*; Turyn: *Conté Lavour*, *Messaggiere Italiano* i *L'Unità Cattolica*; Wenecja: *Gazzetta di Venezia*.

Ks. M.

2902. OBCHÓD czterechsetletniej rocznicy urodzin Kopernika we Włoszech. *Prz. tyg.* 1873 nr 15—16.

2903. [OBCHÓD jubileuszu Kopernika w Londynie]. *Dz. pozn.* 1873 nr 46; *Gaz. narod.* 1873 nr 51.

Opis zgromadzenia zwołanego przez Centr. Komitet Towarzystwa Związku Ludu Polskiego. Zabierali głos m. in. Walery Wróblewski, Konrad i Teofil Dąbrowscy, a z cudzoziemców Fr. Engels, który wypowiedział się za polskością Kopernika.

2904. PROGRAM zur Feier des vierhundertjährigen Geburtstages von Nicolaus Copernicus am 19. Februar 1873 im Saale der Urania. Berlin [1873] k. nlb. 4. 2. Aufl.

M. in. dwa okolicznościowe wiersze.

Uniw. Tor.

2905. QUARTO CENTENARIO di Copernico. *G. di Padova* 19 II 1873.

Obszerny opis uroczystości kopernikowskich w uniwersytecie w Padwie. Numer ten zawiera też wyciąg z art. zamieszczonego w *Gaz. dell'Emilia* z 17 II 1873 nr 48, przynoszącego odpowiedź rektora uniwersytetu w Padwie, C. Albiciniego na zapytania Copernicus-Verein z Torunia, dotyczące pewnych szczegółów z pobytu Kopernika we Włoszech.

Ks. M.

2906. Il QUARTO CENTENARIO di Nicolò Copernico nell'Università di Padova. Padova 1873 ss. 48.

Pozn. TPN.

2907. UROCZYŚĆ KOPERNIKA we Włoszech. *Gaz. tor.* 4 I 1873 s. 3.

Przedr. notatki z *Gaz. narod.* o zamierzonych uroczystościach we Włoszech.

2908. UROCZYŚĆ KOPERNIKOWA i rząd rosyjski. *Dz. pozn.* 1873 nr 51.

Wstrzymanie wyjazdu profesorów z Królestwa na uroczystości do Torunia.

2909. VIERTE Säcularfeier des Geburtstages von Nicolaus Copernicus... *Königsb. Hart. Ztg.* 1873 nr 45, 46.

2910. WOŁYŃSKI Artur: Obchód czterechsetnej rocznicy urodzin Kopernika w Italii. *Kraj* 1873 nr 53, 55, 60 i 62.

2911. ŻABIŃSKI I[gnacy: Obchód jubileuszu Kopernikowego w Rzymie]. *Tyg. ilustr.* T. 11: 1873 s. 140—141, ilustr.

Zob. też poz. 3647.

PIŚMIENNICTWO OKOLICZNOŚCIOWE POLSKIE

2911a. BĘTKOWSKI Narbrzan: Na cześć zaszczytnej i wiekuiestej pamięci ziomka i rodaka M. Kopernika ... Brody 1873 ss. 4.

2912. CZERWIŃSKI M.: Mowa wypowiedziana w kościele OO. Karmelitów dnia 19 lutego 1873, w czasie uroczystego nabożeństwa ... z powodu 4-wiekowej rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika. Lwów 1873 ss. 32, ilustr.

Uniw. Łódź.

2913. CZTERECHSETLETNIA rocznica urodzin Mikołaja Kopernika. *Kur. warsz.* 1873 nr 32.

2914. [DICKSTEIN Samuel]: Na pamiątkę czterechsetnej rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika. Warszawa (1873) ss. 12.

Uniw. Warsz.

2915. JUBILEUSZ Kopernika. *Gaz. narod.* 19 II 1873 s. 1—2.

2916. [KANTECKI Klemens] Kl.: Urodziny Mikołaja Kopernika 19 lutego 1473. *Strzecha* 6 : 1873 s. 59—61, ilustr.

Ponadto zajmujące całą stronę 3 ryciny — podobizny M. Kopernika ojca i syna oraz Wojciecha Kopernoga.

Ks. M.

2917. Mikołaj KOPERNIK. *Gwiazdka ciesz.* 1873 s. 30.

2918. Mikołaj KOPERNIK. *Ilustr. powsz. Kal. dla wszystkich stanów na r.* 1873 układu A. Nowoleckiego R. 5: 1873 s. 25—27.

2919. Mikołaj KOPERNIK urodzony 19 lutego 1473 r. w Toruniu. *Kraj* 19 II 1873.

Do artykułu dołączono „Dekreta kościelne przeciw nauce Kopernika”, wyjęte z A. Wołyńskiego: *Kopernik w Italii*. Poznań 1873.

2920. Mikołaj KOPERNIK urodzony dn. 19 lutego 1873 roku w Toruniu. *Szkola* 6: 1873 s. 656.

Artykuł wstępny.

2921. KOWALCZYK Jan: Odczyt... miany 19 lutego, jako w dzień jubileuszu Kopernikowego w sali magistratu m. Warszawy. *Tyg. ilustr.* 1873 nr 269 s. 95—99.

2922. LIBELT [Karol: Mowa na uroczystości kopernikowskiej w Toruniu]. *Dz. pozn.* 23 II 1873.

Kilka fragmentów przedr. w: *Towarzystwo Przyj. Nauk w Poznaniu w latach 1857—1927*. Poznań 1928 s. 249—251.

2923. NASZ Jubileusz Kopernika. *Gaz. tor.* 12 II 1873 nr 35.

2924. OTTO Leopold Marcin: Mikołaj Kopernik. Odczyt miany d. 19 lutego 1873. *Gwiazdka ciesz.* 1873 nr 9—13.

2925. PAMIĘCI Mikołaja Kopernika w dzień 400. urodzin solennie obchodzonych w Toruniu 19 lutego 1873 r. *Gaz. tor.* 19 II 1873.

2926. PARCZEWSKI A. J.: O Koperniku. Rzecz wypowiedziana publicznie w Kaliszu w dniu pamiątkowym 19 lutego 1873 roku. Kalisz 1873 ss. 29.

Uniw. Tor.

2927. [PREJS Julian]: O cnym, sławnym Koperniku gwiazd a i niebios mierniku. (Z małą sprzeczką — wycieczką). *Kal. (Prejsa)* 1873 s. 6—18.

Ks. M.

2928. PRZYSTAŃSKI S.: Przemówienie z powodu 400-letniego jubileuszu urodzin Mikołaja Kopernika, miane w sali magistratu m. Warszawy. *Tyg. ilustr.* 1873 nr 269 s. 99—104.

Głównie o znaczeniu Kopernika dla innych gałęzi wiedzy.

2929. ROCZNICA 400-letnia urodzin Kopernika. *Nowiny* 1873 nr 3.

2930. S.: Czworowiekowa rocznica urodzin Mikołaja Kopernika... *Dz. Mód* 1873 nr 10.

PIŚMIENICTWO OKOLICZNOŚCIOWE OBCE

2931. A. D.: Zur vierten Säcularfeier der Geburt des Nikolaus Kopernicus. *Illustr. Ztg.* 60: 1873 nr 1546 s. 113—114, 1 portr.

2932. BOETHKE [K.]: Das Copernicusfest. *Local-Anz. d. „Presse“* 1873 nr 48, 50.

2933. BUCHNER W.: Nikolaus Copernikus. *Sonntagsblatt* 1873 nr 7.

2934. FASBENDER Eduard: Festvortrag bei der 400-jährigen Feier des Geburtstages von Nikolaus Copernikus... im Gymnasium zu Thorn. Thorn 1873 ss. 20.

Streszczenie, *Gaz. tor.* 7 X 1873 s. 2—3.

Uniw. Tor.

2935. GALLE: Erinnerungen an Nicolaus Copernicus. Aus einem Vortrage: ... *Rübezahl* 1873 s. 171—178.

2936. GYÖRGY Aladár: Kopernikus. *Jónós Lapja* 1873 nr 8.

2937. K.: Nicolaus Copernicus. *Bromb. Ztg.* 18 II 1873.

2938. COPERNICUS und sein Werk. *Nat. Ztg.* 19 II 1873.

2939. KOPERNIK Miklós. *Magyarország és a Nagyvilág* 1873, 8.

2940. Nicolaus COPERNICUS. *Läsning för Folket* Bd. 5 : 1873.

2941. Nicolaus COPERNICUS. *Westpr. Ztg.* 1873 s. 27—30.

2942. Nikolaus KOPERNIKUS. *Deutscher Reichs-Anz.* 1873 s. 44—45.

2943. Nikolaus KOPERNIKUS' 400 jähriger Geburtstag. *Katholik* 29 : 1873 s. 257—289.

2944. L.: Nikolaus Kopernikus geboren 19. Febr. 1473 gestorben 24. Mai 1543. *Volksschulfreund* 1873, 2.

2945. LITTRÖW Edler: Nicolaus Copernicus. [*Kalender für alle Stände*, Wien] 1873.

2946. LOREY: Zum 400 jährigen Geburtstag von Kopernikus. *Prakt. Schulmann* Jg. 22 : 1873 s. 251—263.

2947. LÖWENBERG J. : Das Copernicus-Jubiläum. *Beil. z. Leipz. Tagebl. u. Anz.* 1873 nr 52, 53.

2948. LÖWENBERG J.: Zum Copernicus-Jubiläum. *Im Neuen Reich* 3: 1873 Bd. 1 s. 311—313.

Wypowiada się jako przeciwnik sporu o narodowość Kopernika, przychylnie ocenia pracę Römera (poz. 794) potępia zaś autora artykułu „Die Copernicus-Feier in Thorn” (poz. 2864).
Uniw. Tor.

2949. OSŁAVA památky Mik. Kopernika (úvaha jeho zásluh). *Obraz života* 1873 nr 10.

2950. PIERSON W.: Zum Andenken an Nikolaus Kopernikus. *Daheim* Jg. 9: 1873 s. 324—328.

2951. PROWE Adolf: Der vierhundertjährige Geburtstag des Copernicus. *Neue Blatt* 1873 s. 342—346, ilustr. i facs.

2952. PROWE Leopold: Festrede zur 4. Säcularfeier des Geburtstages von Nicolaus Copernicus, gehalten im Saale des Rathauses zu Thorn am 19. Februar 1873. Berlin 1873 ss. 42.

Uniw. Tor.

2953. Rr.: Rückblick auf die Copernicus-Feier. *Neue Freie Presse* 27 II 1873 s. 4.

2954. SASINEK Fr. V.: Reč, ktorú... držal pri kopernikovej slávnosti dňa 19. febr. 1873, odbývanej. *Národné Noviny* 4 : 1873 č. 23.

2955. SAVIČ A.: Kopernik: (V'pamjat' 400-letnej godovščiny ego roždenija). *Ž. Min. Narodn. Prosv.* 166: 1873 otd. 2 s. 1—12. Odb.

Mowa wygłoszona na uroczystym posiedzeniu uniwersytetu petersburskiego 8 II 1873.

2956. SCARPELLINI C.: Il IV centenario del natale di Copernico. Roma 1873.

Przedr.: *Bull. ozonometr. meteorol.* fevr. 1873 Odb.

2957. SCHWARZ L.: Über Copernicus. *Sitzungsber. Dorpat. Naturf. Ges.* 3 : 1873 H. 5.

2958. SEYDEL R.: Eine Rede über Kopernikus. *Bl-r f. liter. Unterhalt.* 1873 nr 51.

2959. SNELL Carl: Nicolaus Copernicus. Rede... Jena 1873 ss. 32.

2960. THOMPSON Joseph P.: An American tribute to Copernicus. *Independent* 20 III 1873.

Mowa wygłoszona na uroczystościach w Toruniu przez reprezentanta American Geographical Society.

2961. Der VIERHUNDERTJÄHRIGE Geburtstag von Nikolaus Kopernikus. *Rigasche Ztg.* 96 : 1873 nr 33, 35.

Przedr. z *Spenersche Ztg.*

2962. ZIMMERMANN: „Ein Mann freien Geistes“. Zum Gedächtnis an Nikolaus Kopernikus. *Prakt. Schulmann* Jg. 22: 1873 s. 568—574.

2963. ZUM 19 Februar. Nicolaus Copernicus. *Danz. westpr. Volksbl.* 1873 nr 16.

2964. ZUM 400 Jähr. Geburtsfeier des Kopernikus. *Neue evang. Kirchenztg.* 1873 s. 97—101.

2965. Zur 4. SÄCULARFEIER der Geburt des Nikolaus Kopernikus. *Illustr. Ztg.* 60 : 1873 s. 109.

1874 — 1922

2966. SPRAWOZDANIE z wydania pamiątek na 400-letni jubileusz urodzin Mikołaja Kopernika. *Gaz. tor.* 4—5 IX 1874.

2967. Die VIERTE Säkularfeier der Geburt von Nicolaus Copernicus Thorn 18. und 19. Febr. 1873. Thorn 1874 ss. 206.

Uniw. Tor.

2967a. Nicolaus COPERNICUS vierhundertjähriger Geburtstag. *Hauskal. f. Prov. Preussen, Pommern...* Jg. 6: 1874 s. 26—39.

2968. ERINNERUNG an Copernicus in Italien. *Thorn. Ztg.* 25 VIII 1877 nr 197.

Odsłonięcie tablicy pamiątkowej ku czci A. Urceo Codro, „nauczyciela Kopernika” w mieście Rubiera.

2969. Nicolaus COPPERNICUS, 1473—1543. *Augsb. allg. Ztg.* 1883 s. 3986.

2970. Mikołaj KOPERNIK. *Przyj. Dzieci* 1890 nr 4.

2971. W 418 rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika. *Dz. pol.* (Lwów) 1891 nr 76.

2972. Mikołaj KOPERNIK. *Gwiazdka ciesz.* 1892 nr 26 s. 257.

2973. DER GEBURTSTAG von N. Copernicus. *Pastoralbl. f. Diöc. Erml.* 25 : 1893 s. 34.

Zawiera wspomnienie o uroczystościach w Warmii r. 1873 oraz powstałe wówczas *Carmen saeculare*.

Uniw. Tor.

2974. KORNELLA A.: W 370-rocznicę śmierci Kopernika. *Tydzień* (Lwów) 1893 nr 20, 25.

2975. PAMIĘCI Kopernika [z okazji odnowienia pomnika w Warszawie]. *Dz. dla wszystkich* 1894 nr 288—292.

2976. Mikołaj KOPERNIK, polski mędrzec nieśmiertelnej sławy. *Polak* 1902 nr 6; *Zgoda* 1904 nr 31.

2977. Nikolaus KOPERNIKUS. Zum 4. Säkularfeier seines Weltsystems. *Deutsche Rdsch. f. Geogr. Statist.* 1908 s. 230.

2978. KÖHLER F.: Nikolaus Kopernikus. *Vossische Ztg.* 26 X 1913.

2979. JMJ.: Mikołaj Kopernik. Rocznica śmierci. *Głos Narodu* 24 V 1916.

2980. DĄBROWSKA Maria: Mikołaj Kopernik. *W Słońcu* R. 5: 1918 nr 4 s. 52—55.

Jag.

2981. Mikołaj KOPERNIK. *Jeniec Polak* 1918 nr 23.

2981a. H. S.: Złożenie hołdu Mikołajowi Kopernikowi. *Gaz. tor.* 1920 nr 40: 19 II.

2982. JAROSŁAWSKI M[ieczysław]: Dzieło M. Kopernika. *Ilustr. pol. „Placówka”* 9: 1920 nr 3 s. 60—72.

- 2982a. Mikołaj KOPERNIK. *Gaz. tor.* 1920 nr 41: 20 II.
- 2982b. KOPERNIKOWI w hołdzie. *Gaz. tor.* 1920 nr 43: 22 II.
2983. BRACHVOGEL Eugen: Nikolaus Koppernikus und die Heimatkunde. *Unsere erml. Heimat* 1922 nr 4.
2984. 450 ROCZNICA urodzin Kopernika a księgarstwo polskie. *Prz. księg.* R. 8: 1922 nr 12 s. 175—176.
2985. GRUBIŃSKI Wacław: Polska, świat i Kopernik. Z powodu 450-lecia. *Kur. por.* 1 III 1922.
Sprawa obchodu jubileuszu. Polemika, poz. 2988.
2986. HUBER M. J.: Ku czci Kopernika. *St. pol.* 1922 nr 74—75.
2987. KOPERNIKUS-FEIER in Thorn. *Ostd. Monatsh-e* 3: 1922 H. 1 s. 43.
2988. N[OWACZYŃSKI] A[DOLF]: Kopernik dla Kurjerka. *Myśl nar.* 2: 1922 nr 12 s. 10—13.
O wystąpieniu *Kuriera Porannego* w sprawie obchodu 450 rocznicy urodzin Kopernika. Szczegóły organizowanego przez *Kurier* obchodu: n [Nowaczyński Adolf?]: *Kopernik z Kurierka, tamże* nr 40 s. 15—16.

1923

OBCHODY W KRAJU

2989. ANDRUSZEWSKI St[aniław]: Teoria Mikołaja Kopernika w świetle historii. *Kur. pozn.* 1923 nr 42: 22 II.
2990. CZEKAŁSKI Eustachy: Jubileusz Kopernikański zapomniany? Zainteresowanie Niemców. *Świat* 18: 1923 nr 2, ilustr.
2991. ECHA uczczenia Kopernika przez wojsko. *Polska zbrojna* 1 III 1923.
2992. 450-de arsdagen av Copernicus födelse. *Populär astr. Tidskrift* 4: 1923 s. 65—67.
Sprawozdanie z uroczystości r. 1923 w Toruniu i Warszawie.
Krótka historia przyjęcia się teorii Kopernika.
2993. JAK POLSKA uczeła Kopernika? Uroczystości w Toruniu. Narodowy Instytut astronomiczny... *Ilustr. Kur. codz.* 1923 nr 28.

2994. KAROL Władysław: Echa z obchodu 450-letniej rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika. *Nowe Drogi* (Łódź) nr 17 s. 263—264.

2995. NIESŁYCHANE zaniedbanie wielkiego święta narodowego. *Goniec krak.* 22 II 1923.

2996. OBCHÓD Kopernikowski. *Tyg. jarosl.* 1923 nr 8.

2997. OBCHODY na cześć 450 rocznicy urodzin Kopernika. Uroczystości kopernikowskie w Bydgoszczy. *Dz. bydg.* 1923 nr 40.

2997a. POLISH celebrations of the 450 th anniversary of the birth of Copernicus. *Nature* 1923 111, 515.

2998. ROCZNICA Kopernikowska. Lwów-Warszawa-Toruń. *Kur. lwowski* 1923 nr 43.

2999. UROCZYŚCIOCI ku czci Kopernika. *Kur. pol.* 1923 nr 44; *Kur. por.* 1923 nr 49; *Kur. poz.* 1923 nr 40 i 41; *Kur. warsz.* 1923 nr 46; *Nowa Reforma* 1923 nr 23; *Ziemia* 1923 nr 3.

3000. Z UROCZYŚCIOCI kopernikowskich. *Sl. kuj.* (Włocł.) 1923 nr 40.

3001. ŻARSKI S.: Obchód Kopernikowski. *Teatr lud.* 1923 nr 2.
Program obchodu dla zespołów teatru ludowego.

3002. OBCHÓD 450-lecia urodzin genialnego Polaka. Jak polska Łódź święcić będzie tę uroczystość. *Kur. łódzki* 1923 nr 45—47.

3003. Uroczystości we Lwowie. *Gaz. lwowska* 1923 nr 40.

3004. AKADEMIA ku czci Kopernika [w Poznaniu]. *Kur. poz.* 17, 18 II 1923.

3005. ŚWIĘCICKI [Heliodor]: Przemówienie J. M. Rektora prof. dr Święcickiego na Akademii Kopernikowskiej w Uniwersytecie Poznańskim. *Dz. poz.* 18 II 1923.

3006. WROŃSKA Stanisława: Radom ku czci Kopernika. *Sl. kiel.* 22 II 1923.

3007. OBCHODY Kopernikowskie na terenie szkół średnich w Siedlcach. *Ku Światłu* 1923 nr 1—2.

3008. BRIEN [Paul]: Die Festfeier des Copernicus-Vereins anlässlich des 450. Geburtstages des Nicolaus Copernicus [w Toruniu]. Am 19 Febr. 1923. *Mitt-en Copp. Ver. H.* 31: 1923 s. 43—47.

3009. [MAYKOWSKI Stanisław] sm: Uroczystości kopernikowskie w Toruniu. *Kur. pozn.* 1923 nr 41 s. 3.

3010. PROGRAM uroczystości w Toruniu w sobotę 17 II 1923; w niedzielę 18 II 1923. Wykład prof. Barana o Koperniku (z demonstracjami). — Odezwa do obywatelstwa miasta, urzędów i kupiectwa w Toruniu. — Odezwa w sprawie obchodu 450-tej rocznicy urodzin Kopernika. *Śl. pom.* 1923 nr 39.

3011. PRZED obchodem Kopernikowskim. *Śl. pom.* 1923 nr 38.

3012. UROCZYSTOŚCI kopernikowskie w Toruniu. Program. *Śl. pom.* 15 II 1923 nr 36 s. 3—4.

M. in. zapowiedź wystawienia sztuki 3-aktowej Jana Płanckiego „Mikołaj Kopernik”. Sztuka ta nie została jednak wystawiona.

3013. UROCZYSTOŚCI Kopernikowskie w Toruniu. [17 i 18 lutego]. *Śl. pom.* 1923 nr 40.

3014. UROCZYSTOŚCI Kopernikowskie w Toruniu w dniu 19 lutego 1923 r. *Śl. pom.* 1923 nr 41.

3015. UROCZYSTOŚCI kopernikowskie w Toruniu. *Dz. bydż.* 1923 nr 42.

3016. UROCZYSTOŚCI kopernikowskie w Toruniu. *Głos pom.* 1923 nr 41; *Pielgrzym (Pelplin)* 1923 nr 24—28; *Wiek Nowy* 1923 nr 6504; *Gaz. lwowska* 1923 nr 40.

3017. KOSMOWSKA I. W.: Z obchodów ku czci Kopernika w Warszawie. *Tydz. pol.* 1923 nr 8.

3018. UROCZYSTOŚCI kopernikowskie w Warszawie. *Śl. pom.* 1923 nr 40.

3019. WARSZAWA ku czci Kopernika. *Gaz. por.* 1923 nr 46, 49.

3020. WARSZAWA ku czci Wielkiego Polaka. *Kur. pozn.* 1923 nr 40.

3021. OBCHÓD kopernikowski we Włocławku. *Śl. kuj. (Włocł.)* 1923 nr 39.

3022. OBCHÓD ku czci Kopernika we Włocławku. *Śl. kuj. (Włocł.)* 1923 nr 36.

3023. UROCZYSTOŚCI ku czci Kopernika we Włocławku. *St. kuj.* (Włocł.) 1923 nr 38.

OBCHODY ZA GRANICĄ

3024. La CÉLÉBRATION du 450^e anniversaire de Copernic à la Sorbonne. *Pol. polit.* 1923 nr 13 s. 50—51.

3025. CZESI wobec święta nauki polskiej. *Kur. warsz.* 1923 nr 49.

3026. MANIFESTATION en l'honneur de la naissance de Copernic. *Astronomie* 37: 1923 s. 321.

3027. OBCHÓD Kopernikowski w Olsztynie. *Gaz. gdańska* 22 II 1923.

3028. [OBCHÓD ku czci Kopernika w New Yorku 18 II 1923]. *Niedz. Górnik* 25 II 1923.

3029. On a CÉLÉBRÉ en Sorbonne. le 450^e anniversaire de la naissance de Copernic. *Savoir* 23 VI 1923.

3030. PAR. A.: Otglos' ot' Kopernikovija praznik' v' Sofija. *Pol.-balg. Pregl.* 1923 s. 187, ilustr.

3031. W[ĘDKIEWICZ] St[anisław]: Rocznica Kopernika we Włoszech. *Prz. wspólc.* T. 6: 1923 nr 15 s. 143—144.

3032. T[ASZYCKI] W[itold]: Uroczystość kopernikowska w Bułgarii. *Prz. wspólc.* T. 6: 1923 nr 17 s. 465—466.

3033. V. D.: Čestvuvane godišninata na Kopernika v Sofija. *Pol. balg. Pregl. God.* 5: 1923 nr 14/15 s. 102—103.

PIŚMIENICTWO OKOLICZNOŚCIOWE POLSKIE

3034. A. O.: Ten, co wstrzymał słońce i poruszył ziemię. *Młody Rob.* 1923 nr 8.

3035. BABSKI Bogdan: Mikołaj Kopernik jako reformator astronomii. *Głos pom.* 1923 nr 39.

3036. BIAŁĘCKI M.: Mikołaj Kopernik. *Postęp* 22 II 1923.

3037. BIAŁĘCKI M.: O Mikołaju Koperniku. *Rzeczposp.* 1923 nr 48.
3038. BIRKENMAJER Ludwik Antoni: W 450 rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika. *Sl. pom.* 18 III 1923 s. 2.
3039. BŁAŻEJEWICZ W.: O Mikołaju Koperniku. *Płomyk* 1923 nr 4 s. 35—38.
3040. BRODZIKOWSKI Stefan: 1473—19 II 1923. *Gaz. kuj.* (Włocł.) 18 II 1923.
3041. CHLUBA Polski. *Rob.* (Pozn.) 1923 nr 8.
3042. COPERNIC. *Amis Pol.* 1923 nr 8.
3043. CZERW ... M.: Mikołaj Kopernik. W 450 rocznicę urodzin. *Moje Pisemko* 1923 nr 8, 9 s. 113—116, 129—132.
3044. CZŁOWIEK, który „ruszył ziemię”. W 450 rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika. — Polskość Kopernika. — Życie M. Kopernika. *Piast* 1923 nr 7.
O takimż, nieco krótszym tytule, *Głos Ludu* 1923 nr 20.
3045. 450-LECIE urodzin Mikołaja Kopernika. *Nowa Reforma* 1922 nr 185
3046. 450-LETNIA rocznica urodzin Mikołaja Kopernika. *Ilustr. pol.* 1923 nr 7.
3047. DĄBROWSKA Maria: Pogadanka o Mikołaju Koperniku. *Żołn. pol.* 1923 nr 5.
3048. 19 II 1473 — 19 II 1923. Ziemię poruszył, że słońce stoi, wie-
rzyć nauczył. *Kur. poz.* 1923 nr 39.
Artykuł wstępny.
3049. FINKEL Ludwik: W rocznicę. Wspomnienie [o r. 1873]. *Gaz. lwow-
ska* 1923 nr 40.
3050. FRIEMAN J. Mikołaj Kopernik w 450 rocznicę urodzin. *Promień*
1923 nr 3.
3051. [GEMBICKI Fr.] f-ki: Mikołaj Kopernik (Rys biograficzny). *Gaz.
por.* 18 III 1923.

3052. GENIALNY mózg zamiast narzędzi. *Gaz. lwowska* 1923 nr 40 s. 6.
3053. GENIUSZ, który poruszył ziemię. W 450-letnią rocznicę urodzin wielkiego Polaka Mikołaja Kopernika. *Goniec krak.* 1923 nr 24.
3054. GRABOWSKI I. Oksza: Genjusz Polski. *Kur. częstoch.* 1923 nr 40.
3055. GRABOWSKI L.: Mikołaj Kopernik i jego rocznica. *Kosmos* (Lwów) 48: 1923 s. 1—6. Odb. ss. 6.
3056. GRABOWSKI St.: Zaklučitelni dumì [na urocz. kopernik. w Sofii 20 V 1923], ... *Pol. balg. Pregl. God.* 5: 1923 nr 14/15 s. 108—109, ilustr.
3057. GRZEGORCZYK Piotr: W rocznicę. *Polska zbrojna* 1923 nr 48; *Expr. por.* 18 II 1923.
- 3057a. J. c.: Mikołaj Kopernik (1473—1543). *Kult. rob.* R. 2 : 1923 nr 9 s. 257—265.
3058. J. J. B.: Z powodu jubileuszu Kopernika. *Kur. warsz.* 6 I 1923.
3059. J. W.: W 450-tą rocznicę. *Głos lub.* 18 II 1923.
3060. JAK UCZCIĆ pamięć Kopernika? *Tyg. ilustr.* 1923 nr 8 s. 118.
3061. JANIK Michał: V 450 godišninata na Mikołaj Kopernik. *Pol.-balg. Pregl.* 5: 1923 nr 12/13 s. 85—86, ilustr.
3062. JASEK L.: O Koperniku. *Gwiazdka ciesz.* 1923 nr 15.
3063. JASTRZĘBIEC: Terrae Motor. *J. de Pol.* 2 III 1923.
3064. JELLENTA Cez[ary]: Od pomnika do pamiętnej kamienicy. *Kur. por.* 18 II 1923.
3065. JEL[ONEK Eugeniusz]: Mikołaj Kopernik (1473—1543). *Oświata* 5: 1923 nr 3—5 s. 7—8.
3066. KATON: Mikołaj Kopernik. *Wyzwol. społ.* 11 III 1923.
3067. KAŻMIERCZAK Jan: Mikołaj Kopernik (14 lutego 1473 — 19 lutego 1923). *Dz. bydż.* 1923 nr 40 s. 1—2.

3068. КЕПИŃSKI Felicjan: Mikołaj Kopernik (W 450-tą rocznicę urodzin). *Urania* 1923 nr 3—4 s. 72—77.
3069. Ks. Mikołaj KOPERNIK. 1473 — 1523. *Prz. chyr.* 1923 nr 4.
3070. Mikołaj KOPERNIK. *Chwila* 21 II 1923.
3071. Mikołaj KOPERNIK. *Gaz. olszt.* 17 II 1923.
3072. Mikołaj KOPERNIK. *Gaz. radomsk.* 25 II 1923.
- 3072a. Mikołaj KOPERNIK. *Głos Rob.* 1923 nr 21: 20 II.
3073. Mikołaj KOPERNIK. *Goniec narod.* 1923 nr 39.
3074. Mikołaj KOPERNIK. *Iskra* 1923 nr 39.
3075. Mikołaj KOPERNIK (1473—1543). *Kłosa pol.* 1923 nr 7 s. [1—2].
3076. Mikołaj KOPERNIK. *Kur. łódz.* 1923 nr 47.
3077. Mikołaj KOPERNIK. 19 II 1473 — 24 V 1543. *Łowiczanie* 1923 nr 7.
3078. Mikołaj KOPERNIK. *Młoda Polka* 1923 nr 2 s. 18—19.
3079. Mikołaj KOPERNIK. *Nowa Reforma* 19 II 1923.
3080. Mikołaj KOPERNIK. *Ognisko* 3 III 1923.
3081. Mikołaj KOPERNIK. *Pąkowie* 1923 nr 2.
3082. Mikołaj KOPERNIK 1473—1923. *Pielgrzym* 1923 nr 22.
3083. Mikołaj KOPERNIK 1473—1543. *Pomorzanie* 17 II 1923.
3084. Mikołaj KOPERNIK. *Postęp* 1923 nr 45.
3085. Mikołaj KOPERNIK. *Prawo Ludu* 11 III 1923.
3086. Mikołaj KOPERNIK. *Prz. tyg.* 24 II 1923.
3087. Mikołaj KOPERNIK. *Tyg. ilustr.* 1923 nr 8 s. 115—116, ilustr.

3088. Mikołaj KOPERNIK 19 lutego 1473 — 24 maja 1543. *Tyg. kutn.* 1923 nr 9.
3089. Mikołaj KOPERNIK. *Tyg. łódzki* 1923 nr 1.
3090. Mikołaj KOPERNIK 19 II 1473—24 V 1543. *Ziemia lub.* 1923 nr 46.
3091. Mikołaj KOPERNIK. Najważniejsze daty z życia genialnego uczonego. *Ilustr. Kur. codz.* 1923 nr 25.
3092. Mikołaj KOPERNIK. W 450 rocznicę urodzin. *Ziemia sieradzka* 1923 nr 8.
3093. (W CZTERYSTA pięćdziesięcioletnią rocznicę urodzin). 1473—1923. *Mies. pedagog.* 1923 s. 33—37.
3094. O Mikołaju KOPERNIKU. *Spółnota* 1923 nr 8.
3095. KOSTECKI Jan: Mik. Kopernik. *Pola Esperantisto* 1922/23 nr 5.
3096. KRÓLIŃSKI [Jan] Kazimierz: Mikołaj Kopernik (W 450-tą rocznicę urodzin). *Wiek Nowy* 1923 nr 6500: 20 II.
3097. KRYGOWSKI Z[dzisiałw]: Mikołaj Kopernik i jego następcy. *Dz. pozn.* 18 II 1923.
3098. KU UCZCZENIU 450-tej rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika. *Tydz. pol.* 1923 nr 5.
3099. L.: Ku czci Kopernika. *Kur. warsz.* 1923 nr 57.
3100. L. L.: Rocznica urodzin Mikołaja Kopernika. *Bluszcz* 1923 nr 8.
3101. LASIŃSKI Leszek: W rocznicę. *Sł. kuj.* (Włocł.) 18 II 1923.
3102. ŁASZCZ A.: Kopernikowi w hołdzie. *Rzeczposp.* 1923 nr 52.
3103. ŁASZCZYŃSKI W.: Kopernik i Polki. *Gaz. por.* 1923 nr 48.
3104. LAZAROWICZÓWNA: Mikołaj Kopernik. *Sł. kiel.* 21 II 1923.
3105. LUDOWIEC: Mikołaj Kopernik. *Przyj. Ludu* (Kraków) 1923 nr 8.

3106. M. B.: Mikołaj Kopernik. W 450-tą rocznicę urodzenia. *Zjednoczenie* 1923 nr 8; *Gaz. kaliska* 1923: 18 II.

3107. MĄCZEWSKI Przemysław: W Toruniu przed 50. laty, (400 rocznica urodzin Kopernika). *Rzeczposp.* 1923 nr 47.

3108. MINKIEWICZ Romuald: Dwa jubileusze. Kopernik — Renan. Paralela. *Mysł wolna* 1923 nr 2.

3109. MJ: W 450-tą rocznicę urodzin M. Kopernika. *Nowa Reforma* 19 II 1923.

3110. MONDRY Wojciech: Mikołaj Kopernik. 1. Pochodzenie i lata studji [!]. 2. Kopernika działalność publiczna. *Gaz. gdańska* 20 II 1923.

3111. MONDRY Wojciech: W 450-tą rocznicę urodzin Kopernika. *Kur. częstoch.* 1923 nr 39: 18 II.

3112. Poz. usunięta w czasie druku.

3113. NA PRZEŁOMIE wieków. *Głos Rob.* 1923 nr 21.

3114. NADWIŚLANIN: Mikołaj Kopernik. *Ziemia pol.* 1923 nr 9.

3115. NOWICKA Z.: Teoria geo- i heljocentryczna. *St. kiel.* 22 II 1923.

3116. OD HIPPARCHA do analizy spektralnej. *Kur. lwowski* 19 II 1923.

3117. PIĄTKOWSKI Jan: Mikołaj Kopernik. *Nowe życie* I III 1923.

3118. PIETRZYCKI Jan: Włoski wyznawca Kopernika [Galilei] w stosunkach z Polską. *Kur. poz.* 1923 nr 39.

3119. PŁAWIŃSKA W.: Mikołaj Kopernik. (19 II 1473 — 21 V 1543). *Siew* 1923 nr 8.

3120. PŁOMIEŃ St.: Wiekopomna rocznica (Mikołaj Kopernik ur. 19 lutego 1473 — um. 24-go maja 1543 roku) *Straż* 15 II 1923.

3121. UN POLONAIIS de France: Pasteur et Copernic. *Pol. polit.* 1923 I s. 614—615.

3122. „Powstał KOPERNIK — ciemność ustąpiła” *Kur. por.* 18 II 1923.

3123. Le 450-E ANNIVERSAIRE de Copernic à Torun. *J. de Pol.* 7 III 1923.
3124. R.: Przed pół wiekiem w Toruniu. *Dz. pozn.* 1923 nr 39.
3125. R-SKI J.: Dzieło Kopernika. *Gaz. olszt.* 17 II 1923.
3126. R-SKI J.: Mikołaj Kopernik. *Gaz. olszt.* 16 II 1923.
3127. ROCZNICA Kopernikowska. (1873). *Dz. plocki* 1923 nr 41.
3128. ROCZNICA Kopernikowska przed 50 laty [1873]. *Nowa Reforma* 19 II 1923.
3129. ROCZNICA urodzin najpotężniejszego geniusza. *Dz. lud.* 22 II 1923.
3130. ROLA Jerzy: Arcymistrz. *Przyj. Młodz.* 1923 nr 3.
3131. ROLA Jerzy: Mikołaj Kopernik. *Przew. społ.* 1923 nr 6.
3132. RZYMELKA Jan: Mikołaj Kopernik. 450-lecie jego urodzin. *Świat Parański* 1923 nr 2 s. 15—18, ilustr.
Streszczenie odczytu wygłoszonego 22 IV 1923 w Kurytybie.
- 3132a. SIEMIRADZKI T.: Copernicus — Polonus. *Niedz. Górnik* 25 II 1923.
3133. SKI: Mikołaj Kopernik. *Gaz. nieśw.* 17 II 1923.
3134. SŁAWSKI Jerzy: Mikołaj Kopernik i jego system. *Kur. pozn.* 1923 nr 39 s. 18—19.
3135. ST.: 450 rocznica urodzin Mikołaja Kopernika. *Ilustr. Dz. Zagłębia* 11 III 1923.
3136. STODÓLKIEWICZ A. I.: M. Kopernik, jego pochodzenie i nowa teoria astronomji. *Dz. plocki* 19 II 1923.
3137. ŚWIĘTO geniuszu polskiego. W 450-tą rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika. *Ilustr. Kur. codz.* 19 II 1923 nr 25.
3138. ŚWIĘTO nauki polskiej. Rocznicą Mikołaja Kopernika. *Praca* 1923 nr 5.
3139. SZERMIERZ słonecznej prawdy. *Gaz. lwowska* 1923 nr 40.

3140. [TEODOROWICZ Józef, biskup]: Kopernik — wzór pokory mędrca. *Głos Narodu* 23 II 1923.

Streszczenie kazania.

3141. TEODOROWICZ J[ózef]: Kopernik wzorem polskiej wiedzy. *Rzeczposp.* 22 II 1923.

3142. TOŁWIŃSKI G.: Mikołaj Kopernik. *Gaz. warsz.* 18 II 1923.

3143. W. P.: Mikołaj Kopernik. *Kur. por.* 18 II 1923.

3144. W 450-TĄ rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika. *Gaz. warsz.* 1923 nr 48.

3145. W 450-TĄ rocznicę urodzin M. Kopernika. *Przyr. i Techn.* 2: 1923 s. 57—61.

3146. W HOŁDZIE Mikołajowi Kopernikowi. Mikołaj Kopernik. I. Życiorys. II. Wszechstronność umysłu M. Kopernika. III. Czy Kopernik był Polakiem. *Głos pom.* 1923 nr 39.

3147. W ROCZNICĘ Mikołaja Kopernika. *Kur. warsz.* 1923 nr 50.

3148. W ROCZNICĘ urodzin Mikołaja Kopernika. *Nasza Praca* 1923 nr 26.

3149. ŻYCZYŃSKI Henryk: M. Kopernik, w 450-letnią rocznicę urodzin. *Dz. ciesz.* 1923 nr 30.

3150. ŻYCZYŃSKI Henryk: Mikołaj Kopernik. *Mies. pedagog.* R. 32 : 1923 s. 33—37.

PIŚMIENNICTWO OKOLICZNOŚCIOWE OBCE

3151. ABBOT C. G.: The four hundred and fiftieth anniversary of the birth of Copernicus. *Science* V. 57: 1923 s. 196—197.

3152. BEHRENS E.: Dr. Nikolaus Kopernikus... *Lodzer Freie Presse* 1923 nr 42.

3153. BRACHVOGEL Eugen: Nikolaus Copernicus, der Begründer der neuen Sternkunde. Zu seinem 450 Geburtstag, dem 19 Febr. 1923. *Unsere erml. Heimat* 1923 nr 2; *Die Truhe* 1925 nr 32.

3154. BRACHVOGEL Eugen: Unser Koppernikus. *Erml. Hauskal.* 1923 s. 55—57.

3154a. BUCHHOLZ Franz: Nikolaus Koppernikus. *Unsere Heimat* Jg. 5: 1923 nr 5 s. 38; nr 6 s. 50.

3155. CHILL H.: Koppernikus. *Illustr. Ztg.* 1923 nr 4093.

3156. CHILL H. Nikolaus Koppernikus. *Sonntagsbl. neuen preuss. Ztg.* 1923 nr 7.

3157. CONEV B.: Reč [na uroczystościach kopernik. w Sofii 20 V 1923]. *Pol.-balg. Pregl.* 5: 1923 nr 14/15 s. 103.

3158. ENGELMANN M.: Zum 450. Geburtstag des Nic. Copperrnicus. *Dresdn. Anz.* 18 II 1923.

3159. GANCHE Edouard: Le 450^e anniversaire de Copernic. *Pol. polit.* 1923 I nr 11 s. 609—614.

M. in. z małymi wyjątkami dedykacja „De revolutionibus” papieżowi w tłum. franc. (s. 611—612).

3160. HACAR B.: Mikuláš Koppernik. Ke 450 letému výročí jeho narození. *Priroda* [Praha?] 16: 1923 nr 2—2, s. 96—99.

M. in. wywód rodu Koppernika z Czech.

3161. HEUER R[einhold]: Zum 450. Geburtstage des Nicolaus Copperrnicus geb. am 19. Febr. 1473 in Thorn. *Ostd. Monatsh-e* 3: 1923 s. 501—504.

3162. HOSTINSKÝ Bohuslav: Koppernikovo jubileum a relativistické hnutí. *Venkov* 9 V 1923.

3163. KIRCHBERGER: Darwin und Koppernikus. *Deutsche allg. Ztg.* 1923 nr 80/81.

3164. Das KOPPERNIKUS-JUBILÄUM des Jahres 1873 im Ermland. *Unsere erml. Heimat* 1923 nr 3.

3165. Mikuláš KOPERNÍK. (K 450 letému výročí narození). *Noviny* 18 II 1923.

3166. Nikolaj KOPERNIK (1473—1543). *Svoboda* 20 II 1923.

3167. KOPERNIK w tutejszej prasie angielskiej. *Jedność — Polonia* 14 II 1923.

Thum. artykułu Ad. Gregorowicza z *The Evening Sun* pt. Copernicus Wily Old Radical of Medieval Day.

3168. KOVAČEV Jor: 450-godišnjina na Kopernika. *Priroda* (Sofija) 1923 kn. 7 s. 106—108.

3169. LOEB Moritz: Copernicus. *Memeler Dampfboot* 1923 nr 41.

3170. MAEZTU Ramiro: [Dzielo Kopernika]. *El sol* [Madrid] nr 1726 [1923].
W związku z tym poz. 739.

3171. MEYER R.: Zum Gedächtnis an Nikolaus Copernikus. *Rigasche Rdsch.* 54 : 1923 nr 39.

3172. PALILA J.: Nikolaus Copernikus. *Neue Freie Presse* 22 II 1923.

3173. PASSARGE Hans: Nikolaus Copernikus. 19. Febr. 1473 bis 19. Febr. 1923. *Königsb. allg. Ztg.* 1923 nr 41.

3174. PELKA Georg: Nikolaus Copernikus. Zur 450 Wiederkehr seines Geburtstages. *Posener Tagebl.* 18 II 1923 2-te Beil.

3175. PETERSON Eugen: Nikolaus Copernikus. Zur 450 Wiederkehr seines Geburtstages. (19 Febr. 1923). *Königsb. Hart. Ztg.* 1923 nr 41.

3176. RIEM: Das Weltbild vor und nach Copernikus. *Umschau* 27 : 1923 s. 97—99.

3177. ROESENER F.: Zum 450 Geburtstag des Nic. Copernicus. *Hannov. Kourier* 18 II 1923.

3178. SCHÖN Amalie: Nikolaus Copernikus. *Ostpr. Ztg.* 1923 nr 41.

3179. Poz. usunięta w czasie druku.

3180. SLAVA Koperniku! — Odziv sa slovenskog Juga. *Narodna Prosveta* 1 III 1923.

3181. SOLÁ J. C.: Nicolas Copernico. Un aniversario. *Rev. soc. Astron. Esp.* 13: 1923 s. 1—2.

3182. SORGE F.: Nikolaus Kopernikus und sein Werk. *Münch. med. Wochenschr.* 70 : 1923 s. 213 i n.

3183. SOSNA A.: Der Entwicklungsgang des Nicolaus Copernicus. *Weichsel-Post* 1923 nr 38.

3183a. W[ORGITZ]-ki [Max]: Der polnische Koppernikus. *Unsere Heimat* Jg. 5 : 1923 nr 7 s. 62.

3184. ZEMLJA se okret'e oko sunca. Iz slovenskog naroda ponikla je osnovna i večita istina u astronomii. 450 godišnica velikoga Kopernika. *Preporod* 3 III 1923 ilustr.

1926 — 1942

3185. BRACHVOGEL Eugen: Zum Geburtstag unseres Koppernikus (19. Febr.) *Unsere erml. Heimat* 1926 nr 2.

3186. PRZYBYLLOK E[rich]: Nicolaus Copernicus. 1473—1543. *Königsb. allg. Ztg.* 1926 nr 494.

3187. BRACHVOGEL Eugen: Zum Geburtstag unseres Koppernikus (19. Februar). *Unsere erml. Heimat* 1927 nr 2.

3188. RICK Hermann: Ein Revolutionär des Geistes vor 400 Jahren. *Pommerel. Landb.* 4 : 1928 s. 50—56.

3189. TOWARZYSTWO Przyjaciół Nauk w Poznaniu w latach 1857 — 1927 *Rocz-i Pozn. TPN* T. 50 : 1928.

s. 244—251: o uroczystościach kopernikowskich 1873 r., głównie w Toruniu.

3190. BRACHVOGEL Eugen: Zum Geburtstag unsers Koppernikus. *Unsere erml. Heimat* 1929 nr 2.

3191. WORONIECKI Edward: Nicolas Copernic, astronome. *Dimanche illustré* 15 IX 1929.

3192. SCHNEIDER J: 400 Jahre Kopernikus. *Umschau* 34 : 1930 s. 932.

3193. BRACHVOGEL Eugen: Nikolaus Koppernikus von Frauenburg. *Ostd. Monatsh-e* 12 : 1931 s. 28—34, ilustr.

3194. EMANUELLI Pio: Nel quarto centenario copernicano. *Corr. della sera* 6 XI 1931 s. 5.

3195. HAUPT H. Nikolaus Kopernikus. *Vorstoss* 1: 1931 s. 1489.
3196. STEINBORN Otton: W 458-ą rocznicę urodzin M. Kopernika. *Mestwin* R. 7: 1931 nr 3 s. 5.
3197. BINDEMANN: Nikolaus Copernicus, der deutsche Forscher. *Jahrbuch*. Hrsg. v. Thorn. Heimatbund 1932 s. 17-22, ilustr.
- 3197a. [KOLLMANN Paul] P. K.: Die diesjährige Copernicus—Feier des Thorner Heimatbundes. *Ordenskreuz* Jg. 8: 1931/32 nr 5 s. 1—2.
3198. M. P.: W 459-tą rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika. *Młody Gryf* 1932 nr 9 s. 1—2.
3199. UROCZYŚCİ kopernikowskie w Toruniu. *St. pom.* 19 II 1932 s. 8.
3200. W HOŁDZIE Kopernikowi. *Od naszego morza* 1932 nr 4 s. 114—116.
3201. AKADEMIA kopernikowska w Toruniu. *St. pom.* 23 II 1933 s. 7.
3202. BRACHVOGEL Eugen: Zum 460. Geburtstag unseres Nikolaus Kopernikus. *Unsere erml. Heimat* 13: 1933 nr 2.
3203. 460-TA rocznica urodzin Kopernika. *Kur. wil.* 1933 nr 52.
- 3203a. Mikołaj KOPERNIK. W: *Strażnica Pomorska*. Ilustr. zeszyt propagandowy ... Toruń [1933] s. 11, ilustr.
3204. Nikolajs KOPERNIKS. *Latvijas Kareivis* 1933, 49.
3205. WENCEK W.: 460 Jahre seit der Geburt Koperniks. *Trib. d. Jeunes* 1933 nr 12.
3206. BRACHVOGEL Eugen: Zum Geburtstag unseres Koppernikus. *Unsere erml. Heimat* 1934 nr 2.
3207. W 461-ą rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika. *St. pom.* 21 II 1934 s. 4, ilustr.
3208. Z: W 462 rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika. *St. pom.* 21 II 1935 s. 8.

3209. W. S.: Genialny toruńczyk. *Plomyk* 1935/36 nr 22.
- 3209a. P. BR. [Brien Paul?]: Kopernikus in Bologna. *Deutsche Zukunft* 1936 29 XI.
Sprawozd. z uroczystości w Bolonii. Polemika: *Ordenskrenz* Jg. 13 : 1936/37 nr 4.
3210. EMANUELLI Pio: Le onoranze bolognesi a Nicolò Copernico. *Corr. della sera* 16 XI 1936 s. 3, ilustr.
3211. FESTE Copernicane. *Archeion* 1936 s. 429.
3212. Mikołaj KOPERNIK wśród astronomów. *St. pom.* 20 II 1936 s. 5.
3213. ONORANZE a Copernico della R. Università di Bologna. *Archiginasio* 1936.
3214. SCHÜLEN F.: Nikolaus Kopernikus. *Hilfe* 1936 s. 301.
3215. UROCZYŚCÍ ku czci Mikołaja Kopernika w Uniwersytecie Bolońskim w dniu 15 listopada 1936. *Biul. Grupy pol. współpr. z Kom. Akad. międzyn. Hist. Nauk* 1936, (dod. do T. 43: 1937 *Wiad. matem.*) s. 187—200, ilustr. przedstawia popiersie Kopernika dłuta J. Bogdanowiczowej.
Treść: przemówienia rektora Gighi, ambasadora polskiego A. Wysockiego, G. Horn-d'Ar-turo w przekładzie pol. J. Dicksteina i Wieleżyńskiej. Tekst oryg., s. 205—210.
Ks. M.
3216. BRACHVOGEL Eugen: Nikolaus der Deutsche. *Erml. Ztg.* 14 IV 1937.
3217. M. J.: Mikołaj Kopernik. (W rocznicę urodzin 19 II 1473). *Ogniwa* 3: 1937 nr 4 s. 49—52.
3218. PAYR Bernhard: Nikolaus Copernicus — der Deutsche. *Völk. Beob.* 11 VIII 1937 s. 7.
3219. UROCZYŚCÍ ku czci Mikołaja Kopernika w 464-tą rocznicę narodzin... *St. pom.* 21 II 1937 s. 12.
3220. Das COPPERNICANISCHE Weltbild. *Erml. mein Heimatland* 1938 nr 5 s. 19.
3221. N. KOPPERNICK genant Kopernikus. *Deutsche Technik* 6: 1938 s. 203.
3222. KRIEG H.: N. Copernicus. V. Stoss, D. Fahrenheit. *Unser Wille u. Weg.* 8: 1938 Aug. s. 230.

3223. LOTT W: N. Copernikus. *Burschenschaftl. Bl-r* Jg. 52: 1938 s. 261.
3224. MAY W: Nikolaus Kopernikus. *Deutsches Christentum* 1938 nr 42 s. 42.
3225. ODKRYWCA nowego nieba Mikołaj Kopernik. *Polska* 1938 nr 12.
3226. LE ONORANZE della R. Università di Bologna a Nicolò Copernico. *Bologna* 1938 ss. 38, tabl. 6.
Mowy wygłosili z powodu odsłonięcia popiersia Kopernika 15 XI 1936: Leicht P. S., Wysocki A., Silva G. Horn G. D'Arturo.
Por. poz. 3215.
3227. TORUŃ w rocznicę urodzin Kopernika. *Sl. pom.* 23 II 1938 s. 10.
- 3227a. COPERNICUSFEIER in Allenstein. *Ordenskrenz* Jg. 15 : 1938/39 nr 5. s. 36.
3228. HOFFMANN: Und sie bewegt sich doch. *Südd. Wasserstrassen* 23: 1939 s. 13 i n.
3229. KRUG Erich: Copernicus, der grosse Deutsche. Bericht über die Copernicus-Feier des Astronomischen Recheninstitutes. *Sterne* 19: 1939 s. 81—83.
3230. TORUŃ ku czci Mikołaja Kopernika. *Sl. pom.* 22 II 1939 s. 10.
3231. KASTEN H: Kant-Copernikus-Woche in Königsberg. *Ostd. Monatsh-e* 20: 1939/40 s. 55—58.
- 3231a. [ROSENBERG Alfred]: Reichsleiter Rosenberg über Copernicus. *Ordenskrenz* Jg. 15 : 1938/39 nr 5 s. 36.
Streszcz. mowy wygłoszonej z okazji Kant-Copernicus-Woche.
- 3231b. ZUM diesjährigen Copernicus-Tag [1939]. *Ordenskrenz* Jg. 15 : 1938/39 nr 6 s. 42.
3232. BERNHARDT K[urt] G[ert]: Nikolaus Kopernikus. *Heimattreue Ost-u. Westpreusse* Jg. 20 : 1940 nr 6 s. 67—68.
3233. COPERNICO Nicola, gloria della Università di Cracovia. *Osserv. Romano* 15/16 VII 1940 s. 3.
3234. RUFUS W. C.: Quadricentennial of the first account of the Copernican theory. *Scient. month.* 1940, Nov. s. 474—477.

3235. SPRENGER: Kopernikus-jubiläum. *Deutsches Pfarrerbl.* Jg. 44: 1940 s. 446.
3236. STOKLEY J.: War prevents celebration of Copernicus anniversary. *Sc. News Letter* 17 VIII 1940 s. 108; *Sc. Digest* 1940 Oct. s. 62.
3237. WASIUTYŃSKI Jeremi: Kopernikus. *Magasinet* 28 IX 1940.
3238. BRACHVOGEL Eugen: Des Domherrn Copernicus Grosstat. *Erml. Kirchenbl.* 1941 nr 7.
3239. FELDKELLER P.: N. Kopernikus. *Rhein.-westf. Ztg.* 16 XII 1941.
3240. N. KOPERNIKUS. *Stuttg. neues Tagebl.* 31 XII 1941.
3241. KÜHLE L[udwig]: Koppernikus und Kepler. *Pariser Ztg.* 20 XII 1941.
3242. KÜHLE L[udwig]: N. Kopernikus. *Völk. Beob.* 17 XII 1941.
3243. SCHIFFEL W: N. Kopernikus. *Neue Leipz. Tagesztg.* 7 II 1941.
3244. STRUCKMANN U. E.: Im Zeichen von Veit Stoss und Copernicus. *Krak. Ztg.* 1 V 1941.
3245. THORN gedachte seines grössten Sohnes. Eindrucksvolle Schulfeier der Copernicus-Oberschule. *Thorn. Freih.* 19 II 1941.
3246. GRAVES Sandham: A Pole of Cracow. *Victoria* 15 XI 1942.
3247. COPERNICUS honored: 400 th anniversary of death planned for May, 1943. *Sc. News Letter* 21 XI 1942 s. 330.
3248. Nicolaus COPERNICUS. *Weltwacht d. Deutschen* 1942 nr 10.
3249. KOPERNIKUS, de groote Duitsehe sterrenkundige. *Stemmen uit Duit-schland* 3: 1942/3 s. 295.

1943

OBCHODY

- A. Ch.: 400-lecie zgonu Kopernika w okupowanej Warszawie, zob. poz. 3397.
- RUDZIŃSKA A.: Mikołajowi Kopernikowi Rodacy, zob. poz. 3404.
3250. GARON Armand: Hommage à Nicolas Copernic. *Action Cathol.* 23 V 1943.

3251. KARPIŃSKI L[udwik] G.: Copernicus celebration at the Polish Institute of Arts and Sciences in America. *Science* V. 92 : 1943 s. 549.

3252. THE COPERNICAN Quadricentennial. *Science* V. 97 : 1943 nr 2516 s. 259; nr 2523 s. 417—418; nr 2527 s. 504.

3253. THE COPERNICAN Quadricentennial in Carnegie Hall, New York. *Popul. Astron.* 51 : 1943 s. 466.

3254. COPERNICAN Quadricentennial observed by the Joliet Astronomical Society. *Popul. Astron.* 51 : 1943 s. 466.

3255. KOPERNIKUS — Gedenkstunde zum 400. Todestag des Schöpfers unseres Weltbildes. Veranzt. v. d. Tech. Hochschule Karlsruhe am 10. Juli 1943 ... Karlsruhe 1943 ss. 23, ilustr.

/Treść: Weigel R. G.: Eröffnungsansprache; Wolf Franz: Von der Welt des Kopernikus bis in die Fernen der Spiralnebel.

Nicholas Copernicus. A tribute of nations. Ed. by St. Mizwa, zob. poz. 3393.

3256. MAJKOWSKA Jolanta: The Copernican Quadricentennial in Carnegie Hall, New York. *Popul. Astron.* 51 : 1943 nr 6 s. 323—329.

3257. MAJKOWSKA Jolanta: The Copernican Quadricentennial in Milwaukee. *Popul. Astron.* 51 : 1943 nr 6 s. 322—323.

3258. MAKEMSON Maud W.: A tribute to Copernicus. *Sky Telesc.* 2 : 1943 nr 7 s. 11—14, ilustr.

3259. MIERZWA Stefan: Przed czterechsetleciem zgonu M. Kopernika. *Dz. pol.* (Londyn) 1943 nr 785.

3260. MIERZWA Stefan: Rady i wskazówki dla komitetów obywatelskich Obchodów kopernikowskich. Związy życiorys Mikołaja Kopernika, jego walka z krzyżactwem. New York 1943 Fund. Kość. ss. 16.

3261. PROCEEDINGS of the 65 th Convocation of Park College. Parkville, Mo. 1943, okł. kolor. Art. Szyka.

Zob. też poz. 2293.

3261a. PROGRAM, Copernican quadricentennial under the auspices of the Copernican quadricentennial national Comitée Carnegie Hall, New York... 1943 ss. 15, tabl. 1.

3262. SCHWITALLA Alphonse M.: The Quadricentennial of Copernicus. *Hist. Rev.* 1943 March.

3263. SOMMER R.: Kopernikus-Feiern 1943. *Weltall* 43 : 1943 s. 95—98.

3264. TORŽESTVENNCE zasedanie Akademii Nauk SSSR, posvjaščennoe 400-letiju so dnja smerti Nikolaja Kopernika. *Vestn. Akad. Nauk SSSR* 13 : 1943 nr 7—8 s. 111—118.

Słowo wstępne akad. V. A. Bajkowa oraz skrócony tekst przemówień N. J. Idel'sona i B. D. Skazkina.

3265. ZAGAR F.: Manifestazioni per il IVcentenario della morte di Nicolò Copernico. *Coelum* 13 : 1943 s. 27—30.

O uroczystościach w Ferrarze i Królewcu.

PIŚMIENNICTWO OKOLICZNOŚCIOWE

3266. AMATEUR astronomers — Copernican celebration. *Sky Telesc.* 1943 July.

3267. Der ASTRONOM ohne Fernrohr. *Signal* 1943 nr 12 s. 33, ilustr.

3268. BEYER J. J.: Kopernikus, der grosse deutsche Astronom. *Grenzbote* 73 : 1943 s. 139.

3269. BIHL A.: Nikolaus Kopernikus. Zu seinem 400. Todestag am 24. Mai 1943. *Z. Ver. Deutscher Ingen.* 87 : 1943 s. 288.

3270. BROWN G. K.: Copernicus. *Inquirer and Christian Life* 3 VII 1943.

3271. BRUGGENCATE P. ter: Zum 400. Todestag von N. Copernikus. *Vjschr. Astron. Ges.* 78 : 1943 s. 6—17; *Götting. Gel. Anz.* 205 : 1943 s. 167—177.

Cardus J. O.: En el centenario de Copérnico, zob. poz. 3385.

3272. CARENCY Jacques de: Mikolaj Kopernik. *Free Europe* 4 VI 1943.

3273. CASPAR Max: Kopernikus 24 V 1543. *Forsch-en u. Fortschr-e* 19 : 1943 nr 15/16 s. 166—167.

3274. CLEMINSHAW C. H.: Copernicus moves the Earth. *Griffith Observer* 7 : 1943 nr 5 s. 54—61.

3275. CORRIDAY F. O'Connell: Springfield shares in program honoring great Polish astronomer Copernicus. *Springfield Union-Republican* 16 V 1943.

3276. DAVIES John D.: On Copernicus and Vesalius. *Listener* 1 VII 1943.

3277. DERSTROFF: Revolution des Weltbildes. *Zahnärztl. Mitt.-en* 34 : 1943 s. 173 i n.
3278. DIJKSTERHUIS E. J.: Copernicus en zijn boek. 1543—1943. *Gids* 107 : 1942/3 s. 61—78.
3279. DINGLE Herbert: Copernicus — he revolutionized man's thinking. *London Evening News* 21 V 1943.
3280. DINGLE Herbert: Copernicus, 1473—1543. *Spectator* 21 V 1943.
3281. DUDLEY Uncle: The inquiring mind /Copernicus — May 24, 1543. *Boston Globe* 23 V 1943.
3282. FABER M.: Nikolaus Kopèrnikus. *Messtechnik* 19 : 1943 s. 97—98.
3283. FAUST August: Kopernikus. *Völk. Beob.* 24 V 1943 nr 144.
3284. FITZMYER Joseph A.: Copernicus, 1543—1943. *America* V. 69 : 1943 nr 6 s. 148—150.
3285. The FOUNDER of modern astronomy. A sketch of the achievements of Nicholas Copernicus in commemoration of the Quadricentennial of his death. *Carnegie Mag.* 17 : 1943 nr 1 s. 9—11.
3286. [FOUR HUNDRED] 400 years of research. *Nature Mag.* 1943 Dec.
3287. THE 400TH anniversary of the death of Copernicus. *J. Roy. Astron. Soc. of Canada* 37 : 1943 s. 74.
3288. The FOUR-HUNDRETH anniversary of the death of Copernicus. *Science* V. 97 : 1943 nr 2525 s. 460.
3289. GARDEN Leslie: He made the Sun stan still. *Montreal Standard* 1 V 1943.
3290. GOTTLIEB: Nikolaus Kopernikus. *Deutsche dentist. Wschr.* 1943 s. 171—173.
3291. H. M. M.: The man who made the Sun stand still. *Windsor Daily Star* 6 III 1943.
3292. HARTMANN H.: Nikolaus Kopernikus. *Europa mladá* 3 : 1942/3 s. 270.

3293. HEINZ R.: Johann Wolfgang von Goethe, die deutsche Geologie und Kopernikus. *Beitr. z. Geol. Thüringen* 7: 1943 s. 269—275.

3294. HEMMERLE E.: Nikolaus Kopernikus. *Uhrmacher-Z.* 1943 s. 24 i n.

3295. HENSELING Robert: Kopernikus und Gegenwart. Zur vierhundertsten Wiederkehr des Todestages: 24 V 1943. *Deutscher Wiss.-Dienst* 4: 1943 nr 9/10 s. 1—2.

3296. HENSELING R.: Das Weltbild des Kopernikus. *Deutsche Wochenschau* 20: 1943 nr 20.

3297. HIRSCH Felix E.: Copernicus after 400 years. The man who set the Earth in motion. *Saturday Rev. of Liter.* 26: 1943 nr 22 s. 11—12. Na okł. ilustr. Artura Szyka.

3298. KÄEMPFERT Waldemar: Copernicus day, anniversary of scientist who changed our outlook. *N. York Times* 23 V 1943.

3299. KAMP P. van de: Copernicus and the present world picture. *Amer. Germ. Rev.* 10: 1943.

3300. KELLY Eric P[hilbrook]: Nicholas Copernicus: The father of modern astronomy. *Open Road for Boys* 1943 May. Odb. Obserw. Astr. Warsz.

3301. KELSEY W. K.: Concerning a preface. *Detroit News* 24 V 1943.

3302. KESTEN Hermann: The celestial revolution. *Pol. Rev.* 24 V 1943.

3303. KESTEN Hermann: Moderns call Copernicus a celestial revolutionist. *North Tonawanda News* 4 VI 1943.

3304. COPERNIC, Galilée et Newton. *Astronomie* 57: 1943 s. 30.

3305. COPERNICUS after 400 years. *N. York Herald Trib.* 23 V 1943. Przedr.: Nicholas Copernicus, ed St. Mierzwa N. York 1945 s. 205—207 (poz. 3393).

3306. KOPERNIKUS. *Vorfeld* 3: 1943 s. 89—90.

3307. KOPERNIKUS. Zum 400 Todestag des Schöpfers unseres Weltbildes. *Signal* 1943 nr 12 s. 31, ilustr.

3308. KOPERNIKUS, Luther, Paracelsus. Eine Besinnung zum 400. Todestag des Astronomen. *Deutsches Pfarrerbl.* 47 : 1943 s. 63 i n.

3309. KOPERNIKUS — Gedenkstunde zum 400. Todestage des Schöpfers unseres Weltbildes. Karlsruhe 1943 ss. 23.

3310. Mikołaj KOPERNIK (19 II 1473 — 24 V 1543). *Polak w Iranie* 23 V 1943 nr 45 s. 3.

3311. Nicolas COPERNICUS. Commemoration. *Popul. Astron.* 51 : 1943 s. 172.

3312. Nicolaus COPERNICUS, 1473—1543. *Engineering* 21 V 1943.

3313. Nikolaus KOPERNIKUS anlässlich seines 400. Todestages 1473—1543. *Deutsche dentist. Wschr.* 1943 s. 173 i n.

3314. KOWRACH E. J.: Four — hundredth anniversary. *Cathol. World* 1943 May s. 130—134.

3315. KRAUS E. C.: World acclaim Copernicus. *Los Angeles Times* 23 V 1943.

3316. KRUG Erich: Nikolaus Kopernikus. *Himmelsjahr* 1943 s. 80—85.

3317. KRUG Erich: Nikolaus Kopernikus. Zum 400. Todestag des Reformators der neuen Astronomie. *Kosmos* 40 : 1943 H. 4 s. 91—93.

3318. KÜHLE Ludwik: N. Kopernikus. Zu seinem 400. Todestage am 24 V 1943. *Völk. Beob.* 1943 nr 143, illustr.

3319. LANDIS K. M.: Copernicus. *Chicago Sun* 26 V 1943.

3320. LAROSE Jean: Copernic, gloire Polonaise. [Vingtième] 20^e Siècle 1943 June s. 158—159.

3321. LESSER J.: Copernicus. *Contemp. Rev.* 1943 June s. 370—373.

3322. LIMBERGEN J. van.: De Copernicaansche Revolutie. *Devlag* 5 : 1942/43 s. 504 i n.

3323. LÖHR K.: Kopernikus. *Neue Warte* 8 : 1943 nr 3.

3324. LORTIE Léon: Nicolas Copernic, 1473—1543. *Action Univers.* 1943 June s. 9—11.

3325. M: 400 rokov od smrti Kopernika. *Narodnie Noviny* 74 : 1943 s. 40.

3326. MAC AREE J. V.: Copernicus's statue was only defiled. *Toronto Globe* 15 VII 1943.

3327. MACPHERSON Hector: Copernicus: his theory and its results. *Manchester Guardian* 24 V 1943.

3328. MANDEL Kurt: Reformator der Astronomie. 400. Todestag von N. Kopernikus am 24 V.1943. *Mähr. schles. Landesztg.* 23 V 1943, ilustr.

3329. MANNEN som gjorde Solen till alltets medelpunkt. *Revue tysk* 5 : 1942/3 s. 248.

3330. MARSHALL Roy K.: Fels planetarium celebration of the Copernican Quadricentennial. *Popul. Astron.* 51 : 1943 nr 6 s. 316—321.

3331. MEUER A.: Zahlenreihen des Kopernikus werden fortgeführt. *Münchn. neueste Nachr-en* 29—30 V 1943.

3332. MICHAJLOV A. A.: Nikolaj Kopernik. (K 400-letiju dnja smerti). *Pod Znamenem Marksizma* 1943 nr 3 s. 14—17, nr 9/10 s. 84—92.

3333. MIERZWA Stefan P.: Copernicus, the man who stopped the Sun and set the Earth in motion. *New Heven Register* 23 V 1943.

3334. MIERZWA Stefan: Nicholas Copernicus, the father of modern astronomy 1543—1943. *Science* 26 II 1943 s. 192—194.

3335. MONFRIEND Walter: To the king of stargazers. *Milwaukee J.* 19 V 1943.

3336. MURRAY John: The father of modern science, tribute paid to Copernicus 400 years after his death. *Columbus Dispatch* 23 V 1943.

3337. NASSAU J. J.: Copernicus the astronomer. *Case Alumnus* 22 : 1943 nr 7 s. 14—15.

3338. NEEDHAM J[oseph]: Thoughts on the 400-th anniversary of Copernicus. [China] 1943 ss. 20, 5.
Tekst w jez. chińskim i ang.

3339. NOCH ein Wort zum Kōpernikus — Gedenktag. *Uhrmacher-Z.* 1943 s. 43 i n.

3340. O'NEIL John J.: Copernican Quadricentennial, solar system theory printed 400 years ago. *N. York Herald Trib.* 23 V 1943.

3341. PAINE Paul: It's the Earth that revolves, said a Pole 400 years ago. *Syracuse Post-Standard* 25 V 1943.

3342. PAULY Karl B.: 10 present-day scientists get Copernican awards. *Columbus State J.* 2 VI 1943.

3343. PFLIEGER Max: Er hat die Welt aus den Angeln gehoben. N. Kōpernikus, der Deutsche. *Post* 1943 nr 21, ilustr.

3344. A POLE The Nazis can't kill. *N. York Sund. Mirror* 28 III 1943, calostr. ilustr. kolor. „Kōpernik” A. Szyka.

3345. PRUETT J. Hugh: Scientists to commemorate noted astronomers death. *Walla Walla Union-Bull.* 23 V 43; *Eugene Register-Guard* 24 V 1943.

3346. RAY Jeff D.: Copernicus after 400 years. *Fort Worth Star Telegram* 25 V 1943.

3347. REISSMANN R.: Der Mensch und das All. Zum 400. Todestag von Nikolaus Kōpernikus. *Woche* 45 : 1943 nr 20; *Kirchl. Bl-r* 35 : 1943 s. 247.

3348. REST W[alter]: Revolutionär des Weltalls. Zum 400. Todestag des Kōpernikus. *Berlin — Rom — Tokio* 5 : 1943 H. 3.

3349. REST Walter: Der Sinn der Kōpernikus-Feier 1943. *Mittelstelle* 2 : 1942/3 H. 19 s. 9—11.

Artykuł w jęz. niem. i włoskim.

3350. RIKAČEV I.: Copernicus, „happiest of mortals”. *Soviet War News* 25 V 1943.

3351. RITCHIE Kathryn E.: Nicholas Copernicus. *Osteopathic Mag.* 30 : 1943 nr 5 s. 13—15.

3352. RÖMER E.: Nikolaus Kōpernikus. Zur vierhundertsten Wiederkehr seines Todestages. *Seewart* 1943 nr 3.

3353. ROZDENA R.: Nikolaus Koppernikus, gest.—24 I 1543. *Umschau* 47 : 1943 s. 156 i n.

3354. ŠAPOŠNIKOV K.: Dve zabeležitelni godišnini. (Prez nastojašata 1943 god. se naveršvat 400 godini ot smartta na Nikolaj Kopernik i 300 godini ot roždenieto na Isak Njuton). *Priroda* (Sofija) 1943 kn. 1 s. 13—14.

3355. SCHAUFFLER Edward R.: Science today honors Polish genius who put the Earth in its proper place. *Kansas City Star* 24 V 1943.

3356. SCHIMANK Hans: Kopernikus. *Progressus* 8: 1943 nr 6 s. 333—336.

3357. SCHULTZE-PFAELZER G.: Genius im Reiche der Gestirne. Der kopernikanische Gedanke und seine geisteswissenschaftliche Bedeutung. *Koralle* 1943 s. 211—213; ilustr.

3358. SHAPLEY Harlow: In the name of Copernicus. *Amer. Scientist* 31 : 1943 nr 2 s. 177—178.

Przedr., *The Humanist* 3 : 1943 nr 2 s. 68—69.

3359. SONNEDECKER Glenn: He spun the Earth. Modern study of heavens is based on work of Copernicus. *Pittsburgh Press* oraz *Norfolk Virginian Pilot* 23 V 1943; *Columbus Citizen* 16 V; *Toledo Blade* 18 V; *Buffalo News* 22 V; *Council Bluffs* 22 V; *Sc. News Letter* 22 V 1943 s. 330.

3360. STEBBINS Joel: Copernicus and modern revolutions. *Popul. Astron.* 51: 1943 nr 6 s. 291—296.

3361. STILLFRIED E.: Im Schatten des Kopernikus. *Vorfeld* 3 : 1943 s. 91—94.

3362. STOKLEY J.: Astronomy's birthday. *Sc. News Letter* 1 V 1943 s. 282—283.

3363. SUBBOTIN M. F.: K četyrechsoťletiju so dnja smerti Nikolaja Kopernika. *Priroda* (Moskva) 32 : 1943 nr 5 s. 72—81.

3364. SYMBOLIC Copernicus. *N. York Times* 23 V 1943.

Przedr.: Nicholas Copernicus, ed St. Mierzwa. *N. York* 1945 s. 202—205.

3365. DIE TAT des Kopernikus. Zum 400. Todestag eines grossen Deutschen. *Deutsche Mineralwasser-Ztg.* 47 : 1943 s. 82 i n.

3366. TAYLOR F. Sherwood: Nicolaus Copernicus, his reputation after four hundred years. *Tablet* 22 V 1943.

3367. Two FORERUNNERS. Our debt to Copernicus and Vesalius. *London Times Liter. Suppl.* 29 V 1943.

3368. VAN'T Hof S. P.: Nicolaus Copernicus (1473—24. Mai 1543). *Natuur* 63 : 1943 s. 43—55, ilustr.

3369. VIEKU Helmut: Nikolaus Kopernikus 470. Geburtstag. Die Stadt Thorn gedenkt ihres grossen Sohnes. Die Kopernikanische Wendung. *Thorn. Freih.* 19 II 1943.

3370. Die [VIERHUNDERT] 400 jährige Wiederkehr des Todestages von Nikolaus Kopernikus ... *Himmelswelt* Jg. 53: 1943 s. 60.

3371. WAKEFIELD M.: Pioneer of intellectual freedom. *Christian Sc. Mon.* 22 V 1943 s. 14.

3372. WAŃKOWICZ Marta: Nicolaus Copernicus. *Commonweal* 1943 s. 94—96; *Cath. Digest* 7 : 1943 nr 9 s. 25—29.

3373. WATTENBERG D.: Nikolaus Copernicus und sein Werk. *Weltall* 43: 1943 H. 4 s. 55—61, ilustr.

3374. WEBER Heinz: Ein ostdeutsches Schicksal. Zum 400 Todestage von N. Kopernikus. *Obserschl. Ztg.* 1943 nr 141.

3375. WIETH-KNUDSEN P.: Tycho de Brahe und Nicolaus Copernicus. *Europ. Wiss.-Dienst* 3 : 1943 H. 12 s. 9.

3376. WILLIAMS Robert: Book lore. *Paterson Call* 13 II 1943.

3377. WOLPE H.: Wielki uczony i patriota. W 400-ną rocznicę śmierci Mikołaja Kopernika. *Nowe Widnokr.* 1943 nr 12 s. 10 i n.

3378. WOOD John Thornton: Modern astronomers owe much to Copernicus, Polish scientist. *J. Herald Spotlight* 23 V 1943.

3379. WSTRZYMAŁ Słońce, wzruszył Ziemię. *Polak w Iranie* 25 IV 1943 nr 41.

3380. ZAREMBA S[tanisław] K[rystyn]: Le 400-ème anniversaire de la mort de Nicolas Copernik. *J. de Teheran* 24 V 1943, ilustr.

3381. ZELLER K[arl]: Zum 400 Todestag des Kopernikus. *Z. f. ges. Naturwiss.* Jg. 9 : 1943 s. 99 i n.

3382. ZINNER Ernst: Zur 400-Jahrfeier der Copernicanischen Lehre. *Himmelswelt* Jg. 53 : 1943 H. 5—6 s. 33—40, ilustr.

3383. ZUM 400. Todestag des Kopernikus. *Deutsche Apothekerztg.* 58 : 1943 s. 193.

3384. Zur ERINNERUNG an den 400. Todestag von Nikolaus Kopernikus. *Himmelswelt* Jg. 53 : 1943 nr 10/12 s. 71; fot. przedstawia tablicę pamiątkową w szkole we wsi Koperniki k. Nysy odsłoniętą 24 V 1943. Na okładce fotografia modelu pomnika Kopernika w Toruniu proj. J. Thoraka.

1944 — 1952

3385. CARDÚS J. O.: En el centenario de Copernico, 1543—1943 i sus trabajos, sus descubrimientos. *Razón y Fe* T. 129 : 1944 s. 118—132.

3386. COPERNICAN celebration in New Zealand. *Observatory* 65 : 1944 s. 204.

3386a. COPERNICUS celebrations. *Isis* V. 35 : 1944 s. 30.

3387. FALK Maryla: [Mikołaj Kopernik]. Calcutta 1944 Indo-Polish Assoc. Broszura w jęz. ang. poświęcona 400-leciu zgonu Kopernika.

3388. Die GEBURTSSTADT des Kopernikus gedenkt ihres grossen Sohnes. *Kirchl. Bl-t* 35 : 1944 s. 250.

3389. VOLK O.: Nikolaus Copernicus. *Fränk. Kurier* 24 III 1944.

3390. W. Z.: Copernic. *Rev. du Liban* 1944 nr 33.

3391. ANISZCZYK A.: Mikołaj Kopernik. *Tryb. rob.* 1945 nr 87.

3392. h. j.: W 402-gą rocznicę zgonu Mikołaja Kopernika. *Rob. pom.* 24 V 1945.

3393. [KOPERNIK] Nicholas Copernicus. A tribute of nations Ed. by Stephen P. Mizwa [Mierzwa]. New York 1945 The Kościuszko Foundation ss. XIX, 268, ilustr. w tekście, m. in. obraz Kopernika pędzla Maxima Kopfa

z r. 1943 oraz inny pędzla Williama A. Walla z r. ok. 1844 przedstawiający śmierć Kopernika.

Zawiera m. in. obszerną bibliografię piśmiennictwa okolicznościowego z 1943 r.

Rec.: *J. Roy. Astron. Soc. of Canada* 39: 1945 s. 194–195.

Zob. też poz. 131.

3394. A NEW Copernican era. *Popul. Astron.* 53: 1945.

3395. WHEN heresy flowered. *Newsweek* 26 III 1945 s. 90.

3396a: Od Kopernika do Newtona. *Rob. pom.* 25 V 1946.

3397. A. Ch.: 400-lecie zgonu Kopernika w okupowanej Warszawie. *Urania* R. 18: 1946 nr 1/2 s. 28–29.

M. in. wiersz okolicznościowy, poświęcony Kopernikowi napisany 24 V 1943.

3398. BUKOWSKI Andrzej: Uroczystości Kopernikowskie we Fromborku (24 V 1946). *Arkona* 1946 nr 8 s. 19–20.

3399. JAK TORUŃ obchodził uroczystości Kopernikowskie w 1873 r. *Ilustr. Kur. pol.* 25 V 1946 s. 6.

3400. K. D.: Niccolao Thorunensi. *Alma Mater Thor.* R. 1: 1946 nr 5/6 s. 22.

O uroczystościach kopernikowskich we Fromborku.

3401. KĘPIŃSKI Felicjan: Hołd narodów dla M. Kopernika (1543–1943). *Urania* R. 18: 1946 nr 3/4 s. 43–48.

3402. Mikołaj KOPERNIK. W: Jednodniówka wydana staraniem i nakładem Bratniej Pomocy studentów w dniu inauguracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu 5 stycznia 1946, Toruń 1946 s. 1–2, dodana jest luźna wkładka: M. Kopernik, drzeworyt B. Marschalla.

Uniw. Tor.

3403. PIW: W rocznicę śmierci Mikołaja Kopernika. *Ilustr. Kur. pol.* 25 V 1946 s. 1.

Przygórski Zb.: Powrót Kopernika, zob. poz. 2747.

3404. RUDZIŃSKA A.: Mikołajowi Kopernikowi Rodacy. *Urania* R. 18: 1946 s. 63–64.

Opis złożenia wieńca pod pomnikiem Kopernika w Warszawie 24 V 1943.

3405. z: Uroczystości kopernikowskie we Fromborku. *Rob. pom.* 27 V 1946 s. 4.

3406. JURKOWSKI Aleksander: Mikołaj Kopernik. *Świat Dzieci* 1947 nr 46.
3407. KANIEWSKA Alicja: Człowiek, który poruszył z posad ziemię. *Młoda Wieś* 1948 nr 2.
3408. NIKOLAUS Kopernikus. *Rundfunk* 1948 H. 8—9 s. 22.
3409. NOWAK-NJECH Merčín: Mikołaj Kopernik. *Nowa doba* 1948 č. 18.
3410. ENSERING M.: Na vier eeuwen van rede. *Nederl. Tijdschrift voor psychol.* 4 : 1949 s. 157—162.
3411. Kopernikus. *Weltwoche* 17 : 1949 nr 806 s. 9.
3412. MIKOŁAJ Kopernik (1473—1543). *Gaz. tor.* 16 VI 1949.
3413. MIROWSKI Stefan: Wielki uczony i wielki Polak. *Razem* 1949 nr 6 s. 12, ilustr.
Rec.: P[rzyrkowski] F., *Urania* 1949 nr 1—3 s. 47—48.
3414. NAGRABIECKI Jan: Mikołaj Kopernik. *Ziel. Sztaud.* 1949 nr 23.
3415. SMUTA K.: Mikołaj Kopernik. *Tyg. katol. (Gorzów)* R. 4 : 1949 nr 10 s. 94.
3416. DZIEDUSZYCKI Wojciech: W Fromborku poruszono ziemię. *Zwierciadło* 1950 nr 8, ilustr.
3417. GEHRMANN Karlheinz: Der Beweger der Erde. W: *Wir von der Weichsel und Warthe*. Hrsg. v. Erhard Wittek. Salzburg 1950 s. 198—203.
3418. GICCIER Tadeusz: Mikołaj Kopernik. *Ilustr. Kur. pol.* 27 II 1950.
3419. HOLLITSCHER W.: Kopernikus heute. *Blick nach Polen* 1950 H. 7 s. 22—23.
3420. J. H.: Nieśmiertelne dzieło. *Mały Gryf* 1950 nr 4, ilustr.
Artykuł dla dzieci.
3421. SCHMAUCH Bernhard: Nikolaus Kopernikus — grösster Sohn Westpreussens. *Westpreusse* 2 : 1950 nr 5 s. 5—6.
3422. ZONN Włodzimierz: Stój słońce — kręć się ziemi. (Wg art. tegoż w *Horyz. Techn.* 1950 nr 11). *Przyjaciółka* 1950 nr 8 s. 5.

3423. BORTNOWSKI Władysław: Zatrzymał słońce a poruszył ziemię (1543 — 24 V — 1951). *Żołn. Woln.* 24 V 1951 s. 4, ilustr.
3424. HEN Józef: „De revolutionibus...” *Żołn. Woln.* 1951 nr 6 s. 11.
3425. K. O.: O człowieku, który poruszył ziemię. (W rocznicę śmierci Mikołaja Kopernika). *Sztand. Młodych* 26 V 1951.
3426. Mikołaj KOPERNIK. *Życie słow.* R. 6: 1951 nr 5 s. 266—267.
3427. MARKOWSKI Mieczysław: Od Kopernika do Kongresu Nauki Polskiej (W 408 rocznicę śmierci M. Kopernika). *Dz. zach.* 26 V 1951.
3428. MAZUR Maciej: „Polskie wydało go plemię — wstrzymał Słońce, wzruszył Ziemię. *Echo Tyg.* 1951 nr 8 s. 2.
3429. ODEZWA Zarządu Głównego P[olskiego] T[owarzystwa] M[iłośników] A[stronomii]. *Urania* R. 2 : 1951 nr 1/2 s. 17—19.
Dotyczy uczczenia M. Kopernika w r. 1953.
3430. REWOLUCJONISTA nauki. *Ilustr. wojsk.* 1951 nr 4, ilustr.
3431. STĘPIENIOWA J.: Wstrzymał słońce — ruszył ziemię. *Płomyczek* 1951 nr 40.
3432. ZONN Włodzimierz: Mikołaj Kopernik. *Od A do Z* nr 26.
3433. ZONN Wł: Mikołaj Kopernik i jego nauka. *Widnokr.* 1951 nr 11 s. 1.
3434. ZUM Todestag von Mikołaj Kopernik. *Kulturprobl. d. neuen Polen* Jg. 3 : 1951 nr 7 s. 15—17.
3435. BE: Toruń — Kopernikowi. *Ilustr. Kur. pol.* 30 XII 1952.
O nadchodzących uroczystościach Roku Kopernikowskiego.
3436. BIAŁOBORSKI E[ustachy]: Wstrzymał Słońce, ruszył Ziemię. *Panor.* 1952 nr 20 s. 2.
3437. CZERMIŃSKI A[drian]: Kiedy Kopernik „ruszył ziemię”. *Sł. Tyg.* 1952 nr 16; *Świat i Ludzie* 1952 nr 24.
3438. HOLLANEK Adam: O człowieku, który odważył się myśleć. *Echo Tyg.* 1952 nr 8.

3439. JANKOWSKI J.: Fromborskie odkrycie. *Świat i My* 1952 nr 26.

3440. KALI: Poruszył z posad ziemię. *Dziś i Jutro* 1952 nr 11.

3441. Mikołaj KOPERNIK — wielki astronom polski. Mat-y do Pracy kult.-ośw. w Wojsku 1952 nr 2 s. 253—255.

3442. Nicolau COPÉRNICO, homem universal. *Polônia de Hoje* An. 6 : 1952 nr 10 s. 12—13, ilustr.

3443. KUHNIGK Armin: Sonne steh still ... *Königsteiner Rufe* 4 : 1952 s. 117—118.

3444. SIEHM Peter: Ein grosser Sohn des polnischen Volkes. *Jenseits d. Oder* Jg. 3 : 1952 nr 3 s. 12—13.

3445. STERN Anatol: Polskie go wydało plemię, wstrzymał słońce, wzruszył ziemię. *Świat* 1952 nr 24 s. 12—13, 20, ilustr.

3446. SZCZEWIŃSKI Józef: Mikołaj Kopernik — uczony i filozof. (W rocznicę urodzin). *Sl. powsz.* 21 II 1952.

3447. T. D.: Wstrzymał słońce, ruszył ziemię. *Świat i Życie* 1952 nr 21.

3448. W. G — N.: Mikołaj Kopernik. *Żołn. pol.* 1952 nr 26 s. 12, ilustr.

1953. — ROK KOPERNIKOWSKI

OBCHODY W KRAJU

3449. POWOŁANIE Komitetu Honorowego Roku Kopernikowskiego i Komitetu Honorowego Roku Odrodzenia Polskiego. *Tryb. Ludu* 3 V 1953; *Gaz. tor.* 4 V 1953; *Ilustr. Kur. pol.* 5 V 1953.

Protectorat nad pierwszym z nich objął Bol. Bierut, przewodniczył Jan Dembowski.

3450. UCHWAŁA Komitetu Honorowego Roku Kopernikowskiego. *Nauka pol.* R. 1 : 1953 nr 2 s. 199.

3451. UPOWSZECHNIJMY wśród szerokich mas narodu życie i dzieło Kopernika i wielkie tradycje epoki Odrodzenia. Uroczyste wspólne posiedzenie komitetów honorowych Roku Kopernikowskiego i Roku Odrodzenia. *Tryb. Ludu* 24 V 1953 s. 1.

Ustalenie programu obchodu oraz powzięcie szeregu uchwał jak np. budowy 2 ludowych obserwatoriów, wydanie dzieł Kopernika itd.

3452. ZŁOŻENIE wieńców w Warszawie u stóp pomnika Mikołaja Kopernika. *Tryb. Ludu* 25 V 53 s. 2.

Zob. też poz. 2204, 2207.

3453. BUCAR Emil: Zpráva o koperníkových oslavách ve Varsávě. *Věstn. Českosl. Akad. Věd* 62 : 1953 nr 9—10 s. 292—293.

3454. LANDOVÁ — Stychová Luisa: Polské oslavy Mikuláše Koperníka. *Riše Hvězd* 34 : 1953 nr 7 s. 149—151.

O uroczystościach warszawskich 17 i 18 VII 1953.

3455. NARÓD Polski i cała postępową ludzkość składa hołd pamięci genialnego uczonego Mikołaja Kopernika. Uroczysta akademія w Warszawie. *Tryb. Ludu* 20 VII 1953 s. 1.

M. in. przemówienia J. Cyrankiewicza, A. Varela i M. Subbotina (poz. 2205, 2232, 2234).

3456. TOKARSKI Zbigniew: Uroczystości kopernikowskie w Polsce. *Nauka pol.* R. 1 : 1953 nr 3 s. 150—151.

O akademii w Warszawie 18 VII 1953.

3457. Z PRAC przygotowawczych do Sesji Naukowej Polskiej Akademii Nauk poświęconej Kopernikowi. *Nauka pol.* R. 1 : 1953 nr 2 s. 203—207.

Wiadomość o przygotowywanych referatach: Infeld L.: Teoria Kopernika a zagadnienie grawitacji w fizyce współczesnej; Lipiński E.: Nauka o pieniądzu M. Kopernika. Tamże Humiecka W.: Nowe wydanie dzieł Kopernika, gdzie podaje o przygotowywanym wydaniu *De revolutionibus* (poz. 142) oraz o zamierzeniu wydania *Commentariolus*a, pism ekonomicznych i listów Teofilakta.

3458. P[OLSKA] A[kademia] N[auk] przygotowuje sesje naukowe z okazji Roku Kopernikowskiego i Roku Odrodzenia. *Gaz. tor.* 11 V 1953; *Ilustr. Kur. pol.* 24/25 V 1953.

M. in. zapowiedź szeregu wydawnictw kopernikowskich.

3459. KRAJEWSKI Władysław: Sesja Kopernikowska Polskiej Akademii Nauk. *Myśl filoz.* 1953 nr 4 s. 374—352.

3459a. ONORANZE polacche a Nicolò Copernico. *Coelum* 21 : 1953 s. 190.

3460. PIOTROWSKI Jan: Sesja Polskiej Akademii Nauk poświęcona Mikołajowi Kopernikowi z okazji 410 rocznicy jego zgonu oraz wydania jego wielkopomnego dzieła *O obrotach sfer niebieskich*. *Nauka pol.* R. 1 : 1953 nr 4 s. 140—150.

Streszczenie referatów wygłoszonych na Sesji i głosów w dyskusji.

3461. [RUDNICKI Konrad] K. R.: Kopernikańska Sesja Naukowa PAN
Urania R. 24 : 1953 nr 11 s. 331—335.

3462. RUDNICKI K[onrad]: Sesja Kopernikańska Polskiej Akademii Nauk.
Postępy Astron. T. 1 : 1953 z. 2 s. 103—104 oraz tablica przedstawiająca
medal pamiątkowy wybity przez PAN.

3463. RYBKA Eugeniusz: Sesja Kopernikowska P[olskiej] A[kademii]
N[auk]. *Probl. R.* 9 : 1953 nr 11 s. 779—780, ilustr.

3463a. SCHATZMAN Evry: Rencontres scientifiques à Varsovie et à Prague.
Pensée 1953 nr 52.

s. 93—97: sprawozd. z Sesji Kopernikowskiej.

3464. SESJA Kopernikowska [Pol. Akad. Nauk] *Tryb. Ludu* 16 IX 1953.

SESJA Kopernikowska 15—16 IX 1953, zob. poz. 2202 a.

3465. SESJA kopernikowska zakończyła obrady. Uczeni wielu krajów
złożyli hold genialnemu polskiemu astronomowi. *Tryb. Ludu* 18 IX 1953 s. 2.

3466. SESSIONE scientifica dell' Accademia Polacca delle Scienze dedi-
cata a Copernico. *Notizie Polacche* An. 2 : 1953 nr 53 s. 9—10.

3467. TOKARSKI Zbigniew: Sesja kopernikowska Polskiej Akademii Nauk.
Życie Szk. wyższ. 1953 nr 11 s. 102—109.

Obszerne sprawozdanie.

3468. UROCZYSTA sesja Polskiej Akademii Nauk poświęcona twórczości
Mikołaja Kopernika. *Tryb. Ludu* 17 IX 1953 s. 2.

3469. IMIĘ Kopernika jednoczy narody. Wypowiedź uczonego radzie-
ckiego W. Foka o Sesji Kopernikowskiej PAN. *Tryb. Ludu* 1 IX 1953 s. 3.

Zob. też poz. 3728 i 3734.

3470. DOBOSZYŃSKA J[adwiga]: Rok Kopernikowski. Walny zjazd Pol-
skiego Towarzystwa Przyrodników im. M. Kopernika w Toruniu. *Biol. w Szk.*
R. 6 : 1953 nr 5 s. 48—54.

Sprawozdanie ze zjazdu, streszczenie wygłoszonych referatów.

3471. KONKOLEWSKI Leon: Polski świat lekarski czci pamięć Kopernika.
Gaz. tor. 14/15 XI 1953 s. 1.

Tamże, s. 6: program zjazdu Pol. Tow. Lekarskiego.

3472. PRZESZŁO 400 naukowców lekarzy przybędzie do Torunia na sesję naukową zorganizowaną ku czci Mikołaja Kopernika. *Gaz. tor.* 21 X 1953.
Podobnej treści notatka w *Ilustr. Kur. pol.* z tegoż dnia.

3473. UROCZYSTA sesja Polskiego Tow. Lekarskiego poświęcona uczczeniu pamięci Mikołaja Kopernika. *Ilustr. Kur. pol.* 15/16 XI 1953 s. 3.

3474. ZAKRZEWSKI T. : Sesja naukowa P[olskiego] T[owarzystwa] L[ekarskiego] w Toruniu. *Wiad. lek.* R. 7 : 1954 nr 2 s. 140—141.
Sesja poświęcona Kopernikowi, głównie jako lekarzowi.

3475. BIAŁOBORSKI Eustachy: Rozpoczynamy „Rok Kopernika”. *Świat i Ludzie* 1953 nr 22.

3476. B J D: O właściwą interpretację Roku Kopernikowskiego. *Ilustr. Kur. pol.* 10 III 1953.

3477. 480-LECIE urodzin Mikołaja Kopernika. *Urania* 1953 nr 5 s. 145—147, ilustr.
Obchody w m. lutym.

3478. DALSZE delegacje zagraniczne na uroczystości kopernikowskie. *Tryb. Ludu* 19 VII 1953 s. 1.
Por. poz. 3484.

3479. GADOMSKI Jan: Rok 1953 „Jubileuszowym Rokiem Kopernika” *Po prostu* 1953 nr 3 s. 6, ilustr.

3480. GADOMSKI Jan: Jubileusz Kopernika. *Życie słow.* R. 8 : 1953 nr 2 s. 35—38, ilustr.

3481. GADOMSKI Jan: Jubileuszowy Rok Kopernika. *Sztand. Młodych* 21 I 1953.

3482. GADOMSKI Jan: Uroczystości Roku Kopernikowskiego. *Życie Warsz.* 12 V 1953.

3483. GOD pamięci Kopernika. *Pravda* 25 V 1953.
Korespondencja z Warszawy.

3484. GOŚCIE zagraniczni przybywają do Polski na uroczystości Kopernikowskie. *Tryb. Ludu* 17 VII 1953 s. 1.
Por. poz. 3478.

3485. J. A.: Kronika Roku Odrodzenia i Kopernika. *Kwart. hist.* R. 60 : 1953 nr 4.

s. 331—334: o sesjach naukowych poświęconych Kopernikowi w Warszawie i Toruniu.

3486. j. b.: Tematy kopernikowskie [w Polskiej Kronice Filmowej]. *Prz. kult.* R. 2 : 1953 nr 33 s. 4.

3487. JESZKA Lech: Rok 1953 — rok Mikołaja Kopernika. *Widnokrąg* 1953 nr 1 s. 3, ilustr.

3488. KU CZCI Mikołaja Kopernika. *Tryb. Ludu* 27 V 1953 s. 1.

3489. M: Rok Kopernikowski w Polsce. *Wszecławiat* 1953 8 s. 181—182, ilustr.

3490. NORD.: Chwała Kopernika w fabrycznych halach. *Ilustr. Kur. pol.* 27/28 VI 1953 s. 4.

3491. POL'SKOJ narod čtit pamjat' Kopernika. *Izvestija* 26 V 1953 s. 3.

3492. ROK Kopernikowski. *Ilustr. Kur. pol.* 18/19 I 1953.

3493. ROK Kopernikowski. *Postępy Fiz.* T. 4 : 1953 nr 2 s. 240.

3494. ROK Kopernikowski i Rok Odrodzenia. *Życie Szk.* 1953 nr 7/8 s. 355—358, ilustr.

3495. TAŃSKA J.: T[owarzystwo] W[iedzy] P[owszechnej] w Roku Kopernikowskim i Roku Odrodzenia. *Ilustr. Kur. pol.* 27 VI 1953 s. 3.

3496. UROCZYŚCOCI kopernikowskie. *Po prostu* 1953 nr 23 s. 1.

3497. W 410 ROCZNICĘ śmierci Kopernika społeczeństwo czeć pamięć wielkiego astronoma. Obchody — widowiska — koncerty. *Głos Pracy* 27 V 53 s. 1.
Złożenie wieńca w Toruniu, widowisko dram. „Kopernik” w Teatrze Rapsod. w Krakowie, koncert w Olsztynie.

3498. W 410 ROCZNICĘ zgonu Mikołaja Kopernika cały naród czeć pamięć genialnego Polaka — wielkiego astronoma i myśliciela. *Ilustr. Kur. pol.* 23 V 1953 s. 1.

3499. W. G. N.: Rok Kopernikowski. *Żołn. pol.* 1953 nr 15 s. 25, ilustr.

3500. W. K.: Z Kroniki Roku Kopernikowskiego. *Urania* R. 24 : 1953 nr 1 s. 18—21.

O zamierzonych obchodach, imprezach, wydawnictwach itp.

3501. B.: Koncerty olsztyńskiej orkiestry symfonicznej w czasie inauguracji „Roku Kopernikowskiego”. *Głos olszt.* 29 V 1953 s. 6.

O koncercie we Fromborku w obecności B. Bieruta. Wykonano m. in. (po raz 1-szy) „Symfonię Kopernikowską” Jana Millera.

3502. BOROWSKI Andrzej: Wielki dzień Fromborka. *Sl. na Warmii i Maz.* R. 2 : 1953 nr 21 s. 6.

Reportaż z uroczystości kopernikowskich 24 V 1953.

3503. FROMBORK przygotowuje się do uroczystego obchodu Roku Kopernikowskiego. *Głos olszt.* 22 V 1953 s. 1; *Kur. codz.* 23 V 1953 s. 1; *Gaz. tor.* 23/24 V 1953 s. 2.

3504. INAUGURACYJNE uroczystości Roku Kopernikowskiego w Olsztynie i Fromborku. *Głos. olszt.* 23/24 V 1953.

KULCZYŃSKI Stanisław: Postać i dzieło Kopernika jest dumą Polski, zob. poz. 2216.

3505. OBCHODZIMY Rok Kopernikowski. *Głos olszt.* 19 II 1953.

O zamierzonych uroczystościach na terenie woj. olsztyńskiego.

3506. PAMJATI velikogo pols'kogo učenogo. *Pravda* 26 V 1953.

O uroczystościach we Fromborku.

3507. tr.: Uroczystości w Olsztynie. *Głos olszt.* 25 V 1953 s. 1.

3508. UROCZYSTA inauguracja obchodów Roku Kopernikowskiego we Fromborku z udziałem towarzysza Bolesława Bieruta. *Tryb. Ludu* 25 V 1953 s. 1.

Tamże, s. 2: „W mieście, gdzie żył i pracował genialny uczony polski Mikołaj Kopernik”. Opis uroczystości we Fromborku.

3509. W 410-Ą ROCZNICĘ zgonu Kopernika. Na fromborskim wzgórzu. *Głos olszt.* 26 V 1953 s. 3, ilustr.

Inauguracja Roku Kopernikowskiego.

3510. BARNAŚ Kazimierz: W Roku Kopernika. *Życie liter.* R. 3 : 1953 nr 23 s. 7, ilustr.

O uroczystościach i imprezach w Krakowie.

3511. PROGRAM krakowskich uroczystości ku czci Mikołaja Kopernika w 410 rocznicę jego śmierci. 24 V 1953 r. Kraków 1953 ss. nlb. 8.
s. 4-7: życiorys Kopernika.

3512. UROCZYŚCIE kopernikowskie. *Dz. pol.* (Kraków) 24/25 V 53 s. 6.
Program uroczystości w Krakowie.

3513. W ROCZNICĘ śmierci Mikołaja Kopernika. Kraków oddał hołd wielkiemu szermierzowi postępu. *Dz. pol.* (Kraków) 26 V 53 s. 3, ilustr.

3514. Dni Kopernikowskie w Toruniu. *Głos Tyg.* R. 2 : 1953 nr 31 s. 1.

3515. f.: Obchód Roku Kopernikowskiego przedmiotem obrad Miejskiej Rady Narodowej. *Gaz. tor.* 18 III 1953 s. 6, ilustr.

3516. FELSKI Adam: Toruń przygotowuje się do obchodu Roku Kopernikowskiego. *Gaz. tor.* 27 III 1953 s. 3.

3517. GALON Rajmund: Toruń w Roku Kopernikowskim 1953. *Nowy Tor* R. 3 : 1953 nr 12 [s. 1.]

3518. GALON R[ajmund]: U[niwersytet] M[ikołaja] K[opernika] w Roku Kopernikowskim. *Głos Uczelni* R. 2 : 1953 nr 5 s. 5-6.

3519. [HURWIC Józef] J. H.: Gród rodzinny Kopernika składa hołd jego pamięci. *Probl.* R. 9 : 1953 nr 8 s. 562, ilustr.

3520. [ŁUBIEŃSKA Zofia] Z. Ł.: Toruń w dniach 27 i 28 czerwca. Nauka i sztuka złożą hołd Kopernikowi. *Ilustr. Kur. pol.* 21/22 VI 1953.

3521. [ŁUBIEŃSKA Zofia] Z. Ł.: W dniach 30 i 31 maja Toruń zainauguruje obchód Roku Kopernikowskiego. *Ilustr. Kur. pol.* 15 IV 1953 s. 4.

3522. MARWOY: Dni Kopernikowskie w Toruniu. Czerwiec-wrzesień 1953. *Wszehświat* 1953 z. 8 s. 183-185, ilustr.
Głównie o wystawie w ratuszu toruńskim.

3523. M[AZURKIEWICZ] Krystyn: Obchody Roku Kopernikowskiego centralnymi imprezami Torunia. *Kur. codz.* 24/25 V 1953 s. 2.

Głównie o sesji naukowej poświęconej Kopernikowi, a zwłaszcza o referacie L. Torwirta o portrecie toruńskim Kopernika.

3524. PIERWSZE miejsce po Krakowie przypada Toruniowi w ogólnopolskim obchodzie Roku Kopernikowskiego. *Ilustr. Kur. pol.* 20 II 1953.

3525. RS: Rok Kopernikowski w rodzinnym mieście wielkiego astronoma. *Ilustr. Kur. pol.* 8/9 II 1953 s. 5.

Zamierzenia.

3526. TORUŃ przed wielkimi uroczystościami kopernikowskimi. *Tryb. Ludu* 17 VI 1953 s. 3.

3527. TORUŃ przygotowuje się do obchodu Roku Kopernikowskiego. *Ilustr. Kur. pol.* 18 II 1953; *Żołn. Polski Lud.* 19 II 53.

3528. UROCZYSTA akademie w Toruniu ku czci Kopernika. *Tryb. Ludu* 1 VII 1953.

3529. UROCZYŚĆCI kopernikowskie w rodzinnym mieście wielkiego astronoma. *Śl. powsz.* 28 II/1 III 1953, ilustr.

3530. UROCZYŚĆCI kopernikowskie w Toruniu. *Tryb. Ludu* 30 VI 1953 s. 3.

3531. UROCZYŚĆCI Kopernikowskie w Toruniu. Minister Adam Rapacki otworzył wystawę poświęconą wielkiemu astronomowi. *Gaz. tor.* 29 VI 1953 s. 4.

3532. UROCZYŚĆCI Kopernikowskie w Toruniu odbędą się w dniach 30 i 31 maja przy udziale przedstawicieli Rządu PRL i świata nauki. *Gaz. tor.* 7 V 1953 s. 4.

3533. UROCZYŚĆCI Kopernikowskie w Toruniu rozpoczną się dnia 27 czerwca. *Gaz. tor.* 26 VI 1953 s. 1—2, ilustr.

Program. Podobnie w nast. nr z 27/28 VI na s. 4.

3534. Z: Uroczystości inauguracji Roku Kopernikowskiego w Toruniu. Gród Kopernika i Uniwersytet Jego imienia złożyli hołd postaci wielkiego astronoma. *Ilustr. Kur. pol.* 30 VI 1953 s. 3.

3535. P. G.: Inauguracja uroczystości kopernikowskich w Lublinie. *Kult. i Życie* 1953 nr 23 s. 2.

3536. LJ.: Poznań zainauguował Rok Kopernikowski. *Gaz. pozn.* 21/22 II 1953, ilustr.

O akademii i wystawach zorganizowanych przez Pozn. Tow. Przyj. Nauk i Muz. Narodowe.

3537. NAUKOWCY poznańscy ku czci Mikołaja Kopernika. *Tryb. Ludu* 4 VI 1953 s. 1.

OBCHODY W ZSRR

3538. AKADEMIA ku czci Kopernika w Taszkencie. *Tryb. Ludu* 7 X 1953 s. 1.

3539. ALTENBERG K.: Kopernikowska sesja Akademii Nauk ZSRR. *Życie Szk. Wyższ.* 1953 nr 11 s. 78—81.

M. in. omówienie wygłoszonych referatów (por. poz. 650a).

3540. ARISTOV G., Bazykin V.: Naród radziecki czci głęboko pamięć Mikołaja Kopernika. *Wolność* 15 VIII 1953 s. 5.

Tamże wiadomość o nieogłoszonej drukiem 4-aktowej sztuce A. Kočetkova pt. „M. Kopernik”, granej w r. 1939 w Planetarium Moskiewskim.

3541. ARTIOMOVA J.: W moskiewskim planetarium. *Wolność* 19 II 1953 s. 6.

O odczycie w związku z 480 rocznicą urodzin.

3542. ASTRONOMOWIE radzieccy o Mikołaju Koperniku. *Gaz. tor.* 23/24 V 1953.

Notatka o przebiegu uroczystości kopernikowskich w ZSRR.

3543. DOBOSZYŃSKA Jadwiga: Rok Kopernikowski w Związku Radzieckim. *Jęz. ros.* 1953 nr 6 s. 23—25.

Dotyczy głównie poz. 628.

3544. IN DIEPE verering voor de grote zoon van het Poolse volk Mikołaj Kopernik. *Nederland — Polen* J. 7:1953 nr 7—8 s. 12, ilustr.

O uczczeniu Kopernika w ZSRR.

3545. JUBILEJ velikogo pol'skogo astronoma. *Slavjane* 1953 nr 3 s. 61—62. Obchody w ZSRR z okazji 480 roczn. urodzin Kopernika.

3546. NARÓD radziecki składa hołd pamięci Mikołaja Kopernika. Uroczyste posiedzenie Akademii Nauk ZSSR z okazji 410 rocznicy śmierci wielkiego uczonego polskiego. *Tryb. Ludu* 6 VI 1953 s. 1.

3546a. NESMEJANOV A. N.: Vstupitelnoe slovo na torżestvennom zasedanii Otdelenija fiziko-matemat. nauk Akademii Nauk SSSR 3 ijunija 1953 g. ... W: Nikolaj Kopernik ... Moskva 1955 (poz. 650a) s. 5—6.

3547. SOBRANIE pamjati N. Kopernika w Akademii Nauk SSSR. *Slavjane* 1953 nr 7 s. 63, ilustr.

3548. TORŽESTVENNOE sobranie v Akademii Nauk SSSR. *Vestn. Akad. Nauk* 1953 nr 6 s. 25—31.

3549. TREGUBOV Vladimir: Uroczystości kopernikowskie w ZSSR. (Korespondencja napisana specjalnie dla „Trybuny Ludu”). *Tryb. Ludu* 11 VI 1953.

3550. UROCZYSTE posiedzenie w Leningradzie ku czci Mikołaja Kopernika. *Gaz. tor.* 30 VI 1953 s. 2.

3551. UROCZYSTOŚCI kopernikowskie w Uzbekistanie. *Tryb. Ludu* 24 X 1953 s. 2.

OBCHODY W INNYCH KRAJACH

3552. AKADEMIA ku czci Kopernika w Pradze. *Tryb. Ludu* 2 VI 1953 s. 2. Tamże wiadomości o artykułach okoliczn. w prasie włoskiej i duńskiej.

3553. 410 ROCZNICA śmierci Mikołaja Kopernika we Francji. *Gaz. tor.* 25 V 1953 s. 4; *Głos Pracy* 23/24 V 53; *Kur. codz.* 24/25 V 53 s. 2 i inne gazety.

O akademii zorganizowanej w Paryżu przez redakcję *La Pensée*. Przewodniczył prof. F. Joliot-Curie. Przemówienia wygłosili: Joliot-Curie, Laberrenne, Schatzman.

3554. FERRARA presta homenagem à memória de Nicolau Copérnico. *Polonia de Hoje* An. 7: 1953 nr 11 s. 16, ilustr.

3555. HOMMAGE à Nicolas Copernic. *Humanité* 22 V 1953 s. 1, 2.

3556. INTERN. eerbetoon Kopernik. *Nederland-Polen* J. 7: 1953 nr 6, s. 13.

3557. KOPERNIKUS-ABEND in New York. *Jenseits d. Oder* Jg. 5: 1954 H. 2 s. 28.

Odbył się 4 XII 1953 na uniwersytecie Columbia. Wykład wygłosił Manfred Kridl.

3558. OBCHODY Kopernikowskie w Ferrarze. *Tryb. Ludu* 7 X 1953 s. 1.

3559. OSLAVA díla Mikuláše Koperníka. *Věstn. Českosl. Akad. Věd* 62: 1953 nr 5.

Sprawozdanie z uroczystego posiedzenia Akademii Nauk w Pradze dn. 30 maja 1953 r.

3560. UCZCZENIE pamięci M. Kopernika w Chinach. *Ilustr. Kur. pol.* 27 V 1953 s. 1.

3561. UCZCZENIE pamięci Kopernika w Mongolskiej Republice Ludowej. *Tryb. Ludu* 28 V 53 s. 1.

3562. UROCZYSTOŚCI z okazji 410 rocznicy śmierci Mikołaja Kopernika w Czechosłowacji. *Biul.* [wyd.:] Czechosl. Służba inform. 1953 nr 80 s. 8.

3563. WIECZÓR Kopernikowski w Helsinkach. *Tryb. Ludu* 19 XII 1953 s. 2.

3564. WIECZÓR kopernikowski w Nowym Jorku. *Tryb. Ludu* 11 XII 1953 s. 1.

3565. WORLD — wide Copernicus celebrations. *Pol. Facts Figures* 13 VI 1953 nr 355 s. 2.

3566. ZEBRANIE w Bułgarii poświęcone Mikołajowi Kopernikowi. *Tryb. Ludu* 17 VI 1953 s. 3.

3567. ZEBRANIE w Pekinie poświęcone pamięci Kopernika. *Tryb. Ludu* 26 V 53 s. 1.

PIŚMIENICTWO OKOLICZNOŚCIOWE POLSKIE

3568. A. G.: Rewolucyjna myśl Kopernika. *Życie olszt.* 26 V 1953 s. 3; *Now. Tyg.* 1953 nr 22 s. 2.

3569. BARAŃSKI Henryk: W cieniu fromborskiej wieży. *Nowy Świat* 1953 nr 6 s. 2.

3570. BIAŁOBORSKI E[ustachy]: Mikołaj Kopernik (W czterysta dziesiątą rocznicę śmierci). *Kłosy* 1953 nr 1 s. 1, ilustr.

3571. BIAŁOBORSKI Eustachy: Pionier nowoczesnej nauki ruszył z miejsca nie tylko ziemię. *Nowy Świat* 1953 nr 3 s. 1, ilustr.

3572. BIAŁOBORSKI Eustachy: W hołdzie wielkiemu Polakowi. *Echo Tyg.* 1953 nr 18 s. 1.

3573. BIAŁOBORSKI Eustachy: Wielki następca Kopernika. (W rocznicę urodzin Galileusza). *Od A do Z* 1953 nr 8.

3574. BIAŁOBORSKI Eustachy: Wielki rewolucjonista nauki. *Panor.* (Łódź) 1953 nr 1; *Dz. bałt.* 18 I 1953.

3575. BIAŁOBORSKI Eustachy: Wstrzymał słońce, ruszył ziemię. *Sl. Tyg.* R. 2 : 1953 nr 23 s. 2, ilustr.

3576. BOŁSANOWSKI Bolesław: Geniusz Mikołaja Kopernika. *Światl.* R. 4: 1953 nr 5 s. 14—16, ilustr.

3577. BOROWIK Andrzej: Mikołaj Kopernik. *Sl. na Warmii i Maz.* R. 2: 1953 nr 7 s. 5, ilustr.

3578. CIEŚLA Henryk: Przed 80 laty. *Now. Tyg.* 1953 nr 39 s. 1, ilustr. Obchód 400-letniej rocznicy urodzin Kopernika.

3579. CYTOWSKA Maria: Mikołaj Kopernik. 19 II 1473 — 24 V 1543. *Meander* R. 8 : 1953 nr 1 s. 59—60.

3580. CZALBOWSKI J., SZYMAŃSKI J.: Rzecz o mistrzu Mikołaju z Torunia. *Tryb. Woln.* 1953 nr 29 s. 8—9, ilustr.

3581. CZERMIŃSKI Adrian: Genialny astronom Mikołaj Kopernik. *Expr. wiecz.* 1953 nr 44.

3582. CZERMIŃSKI Adrian: Geniusz polskiego Odrodzenia. *Tryb. Tyg.* 1953 nr 47 s. 1, ilustr.

3583. CZERMIŃSKI Adrian: Geniusz polskiego Odrodzenia Mikołaj Kopernik. Ruszył Ziemię. *Głos rob.* 14/15 II 1953 s. 3.

3584. CZERMIŃSKI Adrian: Mikołaj Kopernik — geniusz polskiego Odrodzenia. *Sl. Tyg.* 1953 nr 3 s. 1; *Świat i My* 1953 nr 52; *Widnokrąg* 1953 nr 7 s. 2; *Głos Wybrzeża* 14/15 II 1953 s. 3; *Kult. i Życie*, (Lublin) 1953 nr 8 s. 1.

3585. CZERMIŃSKI Adrian: Prawnik, lekarz, inżynier, ekonomista, genialny astronom Mikołaj Kopernik obalili średniowieczny pogląd na świat i otworzyli nowe perspektywy dla rozwoju nauk. *Expr. wiecz.* 19 II 1953 s. 3.

3586. CZERMIŃSKI Adrian: Rozprysła się kryształowa sfera gwiazd. *Świat i Ludzie* 1953 nr 19 s. 1, ilustr.

3587. CZERMIŃSKI Adrian: Ruszył ziemię. *Gaz. tor.* 4 II 1953; *Gaz. ziel. gór.* 19 VI 1953 s. 4; *Głos Tyg.* 1953 nr 22 s. 2; *Sl. Tyg.* 1953 nr 4 s. 3; *Sprawy i Ludzie* 1953 nr 7; *Świat i Ludzie* 1953 nr 7; *Tryb. Tyg.* 1953 nr 49 s. 1, ilustr.

3588. CZERMIŃSKI Adrian: Śladami samotnika z Fromborka. *Sł. Tyg.* R. 2 : 1953 nr 14 s. 2; *Gaz. tor.* 15 IV 1953 s. 6 z ilustr. przedst. rzeźbę „Kopernik” -Edw. Haupta.

3589. E. ZET.: Wstrzymał słońce, ruszył ziemię... *Chłop. Droga* 1953 nr 20 s. 7.

3590. FILONIK Adam: „Kopernik i całemu światu i tej okolicy, gdzie żył stał się użyteczny”. *Świat i Ludzie* 1953 nr 45 s. 2.

3591. GĄDOMSKI Jan: Pamiątki po wielkim astronomie. *Po prostu* 1953 nr 21 s. 6, ilustr.

3592. GENIUSZ ludzkiej myśli. *Radio i Świat* 1953 nr 30 s. 1.

3593. GENIUSZ myśli polskiego Odrodzenia. *Tryb. Ludu* 24 V 53.

3594. GOŁĘBIEWSKI Eugeniusz: Astronom [Kopernik] w służbie społeczności. *Kult. i Życie* (Lublin) R. 2 : 1953 nr 29 s. 2.

3595. GRABOWIECKA L[eokadia]: Ojciec astronomii współczesnej Mikołaj Kopernik. *Połozna* 1953 nr 3 s. 7—10, nr 4 s. 3—6.

3596. GRAD Michał: O Mikołaju Koperniku. *Ziel. Sztand.* 1953 nr 14 s. 9.

3597. HOLLANEK Adam: A jednak się porusza ... *Świat i Życie* 1953 nr 2 s. 1, ilustr.

3598. JUBILEUSZOWY Rok Kopernikowski. *Nafta* 1953 nr 10 s. 239.

3599. K. G.: Rok jubileuszowy Mikołaja Kopernika. *Geogr. w Szk.* 1953 nr 1 s. 56—58.

3600. K. M.: Poruszył ziemię i wstrzymał słońce. *Życie warsz.* 19 II 1953 s. 3.

3601. KALTENBERGH L[eon]: Mikołaj Kopernik. *Służba Zdr.* 1953 nr 17/18 s. 8, ilustr.

3602. KASPERKIEWICZ Stanisław: Co powinniśmy wiedzieć o Mikołaju Koperniku. *Horyz. Techn.* R. 6 : 1953 nr 8 s. 338—344, ilustr.

3603. KIELCZEWSKI B.: Największy w „epoce obrzymów”. *Nowy Świat* 1953 nr 21 s. 1.

3604. KOCHMAŃSKI Tadeusz: Mikołaj Kopernik drogowskazem dla polskiej nauki. *Prz. Odlew.* R. 3 : 1953 nr 10 s. 285.
3605. KOLIŃSKA K.: Twórca przełomu. *Dz. balt.* 14/15 VI 1953 s. 2, ilustr.
3606. Mikołaj KOPERNIK. *Kal. młodz.* 1953 s. 123—124.
3607. Mikołaj KOPERNIK. *Prz. gór.* R. 9 : 1953 nr 9 s. 297.
3608. Mikołaj KOPERNIK: *Techn. Przem. spoż.*, wyd. A—B 1953 nr 12 s. 1—2, ilustr.
- 3608a. Mikołaj KOPERNIK — wielki rewolucjonista w nauce. *Głos naucz.* 1953 nr 9 s. 3.
3609. Mikołaj KOPERNIK (1473—1543). *Młodzież Świata* 1953 nr 5 s. 55.
3610. Mikołaj KOPERNIK 1473—1543. *W Odr. Prkju* 1953 nr 7 s. 6—14, ilustr.
3611. Mikołaj KOPERNIK (24 V 1543 — 24 V 1953) *Kal. rob.* na r. 1953 s. 180—182, ilustr.
3612. Mikołaj [KOPERNIK] i Giordano [Bruno]. *Panor.* (Łódź) 1953 nr 31 s. 2.
3613. KRZEPKOWSKI Mieczysław: Dzieje żywota wielkiego uczonego Mikołaja Kopernika oraz jego dzieło ... *Expr. wiecz.* 24 V 1953 s. 4, ilustr.
3614. KUCZYŃSKI Janusz: Geniusz polskiego Odrodzenia. *Pokol.* 1953 nr 23 s. 3, ilustr.
3615. KUCZYŃSKI Janusz: Kopernik wielki rewolucjonista nauki. *Nasze Kolo pracuje* 1953 nr 5 s. 29—36.
3616. KUCZYŃSKI Janusz; O czynie Mikołaja Kopernika. W 410 rocznicę wydania „De Revolutionibus”. *Wiś* R. 10 : 1953 nr 21 s. 5, ilustr.
3617. KUCZYŃSKI Janusz: Szermierz prawdy i postępu. *Pokol.* 1953 nr 17 s. 4, ilustr.
3618. LENGOWSKI Michał: Pozostanie z nami jako jeden z nas. *Świat i My* 1953 nr 66 s. 1, fot. autora.

3619. LEŚNODORSKI Bogusław: W blasku genialnej myśli Kopernika. *Sprawy i Ludzie* R. 3 : 1953 nr 36 s. 1, 3, ilustr.
Refleksje po sesji Pol. Akad. Nauk poświęconej Kopernikowi.
3620. LEWARTOWSKI Wł.: „Wstrzymał słońce, ruszył ziemię...” *Drużyna* 1953 nr 5 s. 22—25, ilustr.
3621. LIGOCCI Alfred: Mikołaj Kopernik wielki polski uczony Odrodzenia. *Wiad. górń.* R. 4 : 1953 nr 9 s. 257—258.
3622. LISICKI Andrzej: Mikołaj Kopernik. *Gaz. tor.* 19 II 1953 s. 2.
3623. LUDOMIRSKI R.: Genialny uczony. *Wolność* 19 II 1953 s. 6, ilustr.
3624. MARCINIAK Zbigniew: Kopernik — wszechstronny człowiek Odrodzenia. *Głos naucz.* 1953 nr 27/28 s. 5.
3625. MARKOWSKA B.: Mikołaj Kopernik. *Kłosa* 1953 s. 4—5, ilustr.
3626. MARM.: A jednak się obraca. *Świat i My* 1953 nr 66 s. 1, ilustr.
3627. MIETELSKI Jan: Kopernik — twórca nowoczesnej astronomii. *Cement* 1953 nr 9 s. 137—138.
3628. MIKOŁAJ z Torunia. *Przyj. Dzieci* [dod. *Strażn. ewang.* do nr 18/19] 1953 s. 86—87.
M. in. przedr. wiersza Broniewskiego o Koperniku.
3629. MILANOWICZ Zygmunt: Mąż wolnego ducha. (Z okazji roku kopernikowskiego). *Radio i Świat* R. 9 : 1953 nr 7 s. 1.
3630. ODLANICKI Michał: Rok Kopernika. *Prz. geodez.* R. 9 : 1953 nr 4 s. 103—104.
3631. Od PTOLEMEUSA do Kopernika. *Głos katol.* R. 9 : 1953 nr 12 s. 80.
3632. OLSZEWSKI Wacław: Wielka rocznica. *Wiad. Urz. pat.* 1953 nr 4 s. 586—587, ilustr.
3633. ORLIICKI Mikołaj: O dziele Mikołaja Kopernika. *Świat i Życie* 1953 nr 10 s. 2.
3634. OSTASZEWSKI Janusz: Wspominki sprzed lat osiemdziesięciu. *Dziś i Jutro* R. 9 : 1953 nr 12 s. 5.
O jubileuszu 1873 r. Głównie o I. Polkowskim.

3635. OZDOWSKA Zofia: Mikołaj Kopernik — „wstrzymał słońce”. *Głos katol.* R. 9 : 1953 nr 13/14 s. 88, ilustr.

3636. PAGACZEWSKI Janusz: Rewolucyjna teoria Kopernika. *Od A do Z* 1953 nr 7 s. 1—2, ilustr.

3637. PAGACZEWSKI Janusz: Rozpoczynamy „Rok Kopernika”. *Od A do Z* 1953 nr 2 s. 1, ilustr.

3638. PIECHOCKI Marian Witold: Mikołaj Kopernik. Geniusz narodu polskiego. *Sl. na Warmii i Maz.* R. 2 : 1953 nr 8 s. 7.

3639. PIETKIEWICZ Jerzy: „Nauka godna zaiste człowieka myślącego” *Prz. kult.* R. 2 : 1953 nr 20 s. 3, ilustr.

3640. PLEŚNIARSKI Bolesław: Pamiątki związane z Mikołajem Kopernikiem. *Gaz. tor.* 5/6 IX 1953 s. 5.

3641. PLEŚNIARSKI Bolesław: We wspólnym hołdzie. *Gaz. tor.* 5 VIII 1953 s. 5.

O artykule jednej z gazet rosyjskich z r. 1873.

3641a. PODLEWSKI Stanisław: Jak kanonik warmiński wstrzymał słońce — ruszył ziemię. *Caritas* R. 9 : 1953 nr 4 s. 24 — 31, ilustr.

3642. POKORA Leon: Wstrzymał Słońce, ruszył ziemię ... *Poznajemy Świat* 1953 nr 1 s. 1—2, ilustr.

3643. PRZYPKOWSKI Tadeusz: Instrukcja do przezroczy Mikołaj Kopernik. Warszawa 1953 ss. 23.

3644. ROCZNICA Kopernikańska. *Myśl filoz.* 1953 nr 1 s. 137—143.
O znaczeniu Kopernika.

3645. RYBKA Eugeniusz: Zastavil slance a pohnul zemi. *Květy* R. 3 : 1953 nr 23 s. 11, ilustr.

3646. SZCHANIECKI Michał: W rocznicę kopernikowską 1473—1543—1953. *Głos wielkop.* 19 II 1953, ilustr.

3647. ŚLIZIŃSKI Jerzy: Kopernikiana czeskie. *Probl.* R. 9 : 1953 nr 10 s. 669, ilustr.

Fragm. listu Franciszka Houdka do Kraszewskiego (rkp. Bibl. Jag.) z opisem uroczystości 1873 r. w Czechach.

P O L S K A A K A D E M I A N A U K

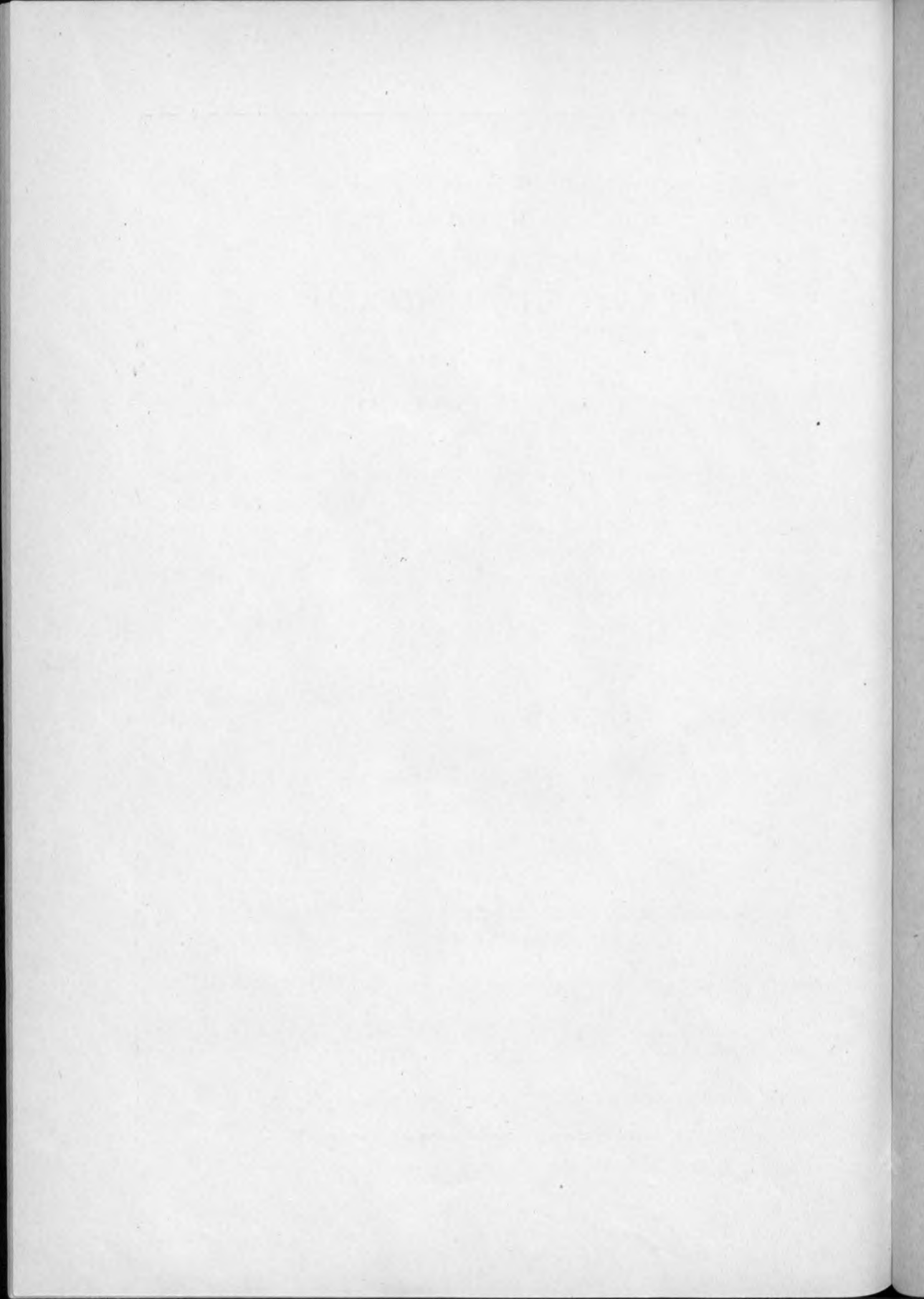
—
M I K O Ł A J K O P E R N I K

O O B R O T A C H
S F E R N I E B I E S K I C H

K S I Ę G A P I E R W S Z A



P A Ń S T W O W E W Y D A W N I C T W O N A U K O W E



3648. SOSIŃSKI Rajmund: Rewolucjonista nauki — Mikołaj Kopernik. *Prz. techn.* R. 74 : 1953 nr 9 s. 355—357, ilustr.

3649. STAN.: Czołowy przedstawiciel polskiego Odrodzenia. *Głos Pracy* 23/24 V 1953 s. 3, ilustr.

3650. STANEK A.: „Słońce, zatrzymaj się”. *Tryb. Tyg.* 1953 nr 75 s. 1, ilustr.

3651. SUCHOCKI Mieczysław: Mikołaj Kopernik. 1473—1543—1953. *Archit.* 1953 nr 6 s. 141, ilustr.

3652. SULIMOWSKI Janusz: Mikołaj Kopernik jednoczy ludzi dokoła wielkiej idei. *Caritas* R. 9 : 1953 nr 9 s. 18—19.

3653. [SUSZCZEWSKI T.] T. S.: W 410 rocznicę śmierci wielkiego uczonego polskiego Mikołaja Kopernika (1473—1543). *Gosp. wodna* 1953 nr 11 s. 397—398, ilustr.

3654. TIP.: Człowiek uniwersalny. *Ilustr. Kur. pol.* 29/30 III 1953 s. 4.

3655. TU ŻYŁ i tworzył Mikołaj Kopernik. *Świat* R. 3 : 1953 nr 23 s. 12—13, ilustr.

3656. W CZTERYSTADZIESIĄTĄ rocznicę śmierci Mikołaja Kopernika. *Prz. budowl.* 1953 z. 8 s. 259, ilustr.

3657. W 410 ROCZNICĘ urodzin [!] Mikołaja Kopernika. Rewolucyjne dzieło Kopernika. *Sztand. Młodych* 19 II 1953 s. 1, ilustr.

3658. w. k.: Mikołaj Kopernik, wielki rewolucjonista w nauce. *Tryb. Ludu* 19 II 1953 s. 1, 3.

3659. WALICKI Franciszek: We fromborskiej wieży. *Morze* 1953 nr 7 s. 13, ilustr.

3660. WB.: Sądem ich jako płochym gardzę ... *Tryb. Tyg.* nr 52 s. 1, ilustr.

3661. WENCEL Henryk: Mikołaj Kopernik. *Strażn. ewang.* R. 8 : 1953 nr 8 s. 91—92, ilustr.

3662. WIELKI kanonik z Fromborka. *Ksiądz Obyw.* 1953 nr 7 s. 16—18, ilustr.

3663. Ż.: W 480 rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika. Twórca nowej astronomii. *Rzemieślnik* R. 3 : 1953 nr 7 s. 4, ilustr.

3664. ZS.: Szturm niebios: *Kobieta i Życie* 1953 nr 12 s. 10, ilustr.

3665. Z. S.: W 480 rocznicę urodzin Kopernika. Człowiek, który ruszył ziemię. *Głos Pracy* 19 II 1953.

3666. ZEW: Gałązka konwalii. *Stolica* R. 8 : 1953 nr 41 s. 2—3, ilustr.

3667. ZIELIŃSKA Krystyna: „...Polskie go wydało plemię”. *Strażn. ewang.* R. 8 : 1953 nr 7 s. 7.

3668. ZIEMBA Jan: Kopernik — człowiek czynu i obywatel. *Świat i Życie* 1953 nr 16 [17] s. 1, ilustr.

3669. ZNAKOMITY uczony i humanista. W 410 rocznicę zgonu Mikołaja Kopernika. *Wolność* 24 V 1953 s. 6, ilustr.

3670. ZONN Włodzimierz: O Mikołaju Koperniku. *Tryb. Woln.* 1953 nr 8 s. 9.

3671. ZONN Włodzimierz: Wielkie dzieło Kopernika. *Panor.* (Łódź) 1953 nr 4 s. 1, 4, ilustr.

3672. ZONN Włodzimierz: Z okazji Roku Kopernikowskiego 1953 w Polsce. *Fiz. i Chemia* R. 6 : 1953 nr 3 s. 131—139, ilustr.

PIŚMIENICTWO OKOLICZNOŚCIOWE OBCE

3673. ASTRONOME, mathématicien, médecin et juriste Copernic s'intéressait également à l'économie. W: Nicolas Copernic. *Bull. spécial* Paris 1953 (poz. 647) s. 8—9.

3674. BÖTTCHER Helmuth: Der Griff in den Himmel. Was Astronomen des Altertums begannen, führte Kopernikus genial zur Vollendung. *Neue Zeit* 24 V 1953.

3675. ENGEL L.: Science milestone. *Sc. Digest* 1953 March s. 86—90.

3676. ER.: Mikolaj Kopernik — oder der Umsturz in der Weltbildvorstellung. *Jenseits d. Oder* Jg. 4 : 1953 H. 5 s. 9—12, ilustr.

3677. ER stürzte die herrschende Weltanschauung. Zum 410 Todestag des grossen polnischen Wissenschaftlers Nikolaus Kopernikas. *Frau von Heute* Jg. 8 : 1953 nr 22.

3678. FARRAR Stewart: Poland's greatest scientist. *New Poland* V. 8 : 1953 nr 7 s. 4—5, ilustr.

3679. FESENKOV V.: Nikolaj Kopernik. *Izvestija* 24 V 1953 s. 3.

3680. GLADBACH Walter: Eppure si muove. Zum 410. Todestag von Nikolaus Copernicus. *Weltbühne* 1953 nr 21 s. 648—652.

3681. HUGONNOT Jean: La Renaissance polonaise. *Democr. nouv.* An. 7 : 1953 nr 8 s. 466—469, ilustr.
O Koperniku.

3682. JAROVOJ M.: God Kopernika v Polše. *Ogonëk* 1953 nr 24 s. 2.

3683. KAUFFELDT Alfons: Nikolaus Kopernik — ein grosser Sohn des polnischen Volkes. *Neues Deutschland* 23 V 1953 nr 119, s. 4, ilustr.
Omówienie: *Tryb. Ludu* 4 VI 53 s. 1.

3684. KOPERNIK. (1473—1543 gg.) *Molodež Mira* 1953 nr 5 s. 50.

3685. Mikołaj KOPERNIK polska renæssansens störste tänkare. *Det Nya Polen Arg.* 8 : 1953 nr 6/7 s. 9—10, ilustr.

3686. Nicolas COPERNICO gran revolucionario de la ciencia. *Polonia* (Buenos Aires) An. 5 : 1953 nr 54/55 s. 11—13, ilustr. *Nueva Polonia* An. 6 : 1953 nr 73/74 s. 4—8, ilustr.

3687. Nicolaus COPERNIC. *Știință și tehnică* 1953 nr 6 s. 8.

3688. Nikolaj KOPERNIK. *Nauka i Žizn'* 1953 nr 2 oraz nr 6 s. 2 okładki.

3689. Nikolaj KOPERNIK — velikij myslitel' epochi Vozroždenija v Pol'se. *Inform Bjull.* 1953 nr 8 s. 17—21.

3690. KOPERNIKUS och universum. *Det Nya Polen Arg.* 8 : 1953 nr 2 i nast. Popul. obrazkowe przedstawienie historii teorii Kopernika.
W tymże nr., s. 20: 1953 — minnesar för Mikołaj Kopernik.

3691. KOPERNIKUSÅRET hoytidelig åpuet. 400-årsjubiléet for den geniale astronomen feires over hele verden. *Ny fra Polen* 1953 nr 6 s. 1—4.

3692. KOPERNÍKŮV Rok a Rok polské renaissance. *Nové Polsko* R. 5 : 1953 č. 7 s. 9, ilustr.

3693. Mikuláš KOPERNIK, velký revolucionář ve vědě. *Nové Polsko* R. 5 : 1953 č. 4 s. 16—18, ilustr.

3694. KRASTANOV L.: Nikolaj Kopernik — velik progresiven učen. Po slučaj 410 godini ot smartta mu, *Rabotničesko Delo* 23 V 1953.

3695. KULIKOVSKIJ P.: Nikolaj Kopernik. (K 410-letiju so dnja smerti.) *Slavjane* 1953 nr 5 s. 51—52, ilustr.

3696. L. S.: Kopernikus, ein grosser Sohn des polnischen Volkes. *Von Peking bis Tirana* Jg. 5 : 1953 nr 5 s. 30—31, ilustr.

3697. L. S.: Nikolaus Kopernikus geboren 19 II 1473, gestorben 24 5 1543. *Zeit im Bild* 1953 nr 11 s. 13, 15, ilustr.

3698. LUSUARDI Carlo: Il quarto centenario della morte di Nicola Copernico. *Vie Nuove* 31 V 1953 nr 40.

3699. MALČEVA Malina: Velik progresiven učen. *Nauka i tehnika za mladeža* 1953 nr 8 s. 14—15.

3700. 1953 Copernicusjaar. *Nederland Polen* J. 7 : 1953 nr 1 s. 24, ilustr.

Tamže, Het jaar 1953: Jubileumjaar van Mikolaj Kopernik, nr 3 s. 16, ilustr.; 1953: Het Kopernikjaar nr 6 s. 12—13, ilustr.; De Feestelijkheden van het „Kopernikjaar” in Polen, 1953 nr 6 s. 12—13; Intern. Eerbetoon Kopernik, 1953 nr 6 s. 13; Misvattingen Omtrent Kopernik, 1953 nr 6 s. 14.

3701. 1953 — Kopernikus — Jahr. *Jenseits d. Oder* Jg. 4 : 1953 H. 2 s. 17, ilustr.

3702. NOVÁK A.: [„Ziemię pchnął, słońce i niebo zatrzymał”]. *Vesmir* 1953 nr 5.

Streszcz.: Lenkowa Antonina, *Wszechświat* 1953 z. 8 s. 201.

3703. P.: MIKOLAJ Kopernik (1473—1543). *Nederland-Polen* Jg. 7:1953 nr 5 s. 25—27, ilustr.

Tegoż, tamže: Kopernik in Hollands Gouden Eemo, 1954 nr 12 s. 12.

3704. PETRI Winfried: Nikolaus Kopernikus. *Stimmen d. Zeit* Bd. 152 : 1953 nr 5 s. 145—148.

3705. PEUCKERT Will-Erich: Der die Erde kreisen machte. *Merian* Jg. 6 : 1953 H. 3 s. 80—83.

3706. PFAFFE Herbert: Nikolaus Kopernikus — ein Revolutionär in der Wissenschaft. *Bibliothekar* Jg. 7 : 1953 H. 9 s. 631—636.

3707. POČIVALOV L.: Druž'ja i vragi Kopernika. *Komsomol'skaja Pravda* 19 II 1953 s. 3.

Thum. z pewnymi skrótami: *Gaz. tor.* 28 II / 1 III 1953; *St. Tyg.* 1953 nr 9; *Świat i My* 1953 nr 57 s. 3.

3708. POLONIA celebra con nuevos actos el Año de Copérnico y del Renacimiento. *Nueva Polonia* An. 6 : 1953 nr 72 s. 14—15, ilustr.

3709. RADICE Lucio Lombardo: [Kopernik a Włochy]. *Unità* 26 V 1953. Thum. pol., *Wiedza i Życie* R. 20: 1953 nr 9 s. 641.

3710. REGÖCZI Emil: Kopernikus (1473—1543). *Földméréstani közlemények* 5 : 1953 nr 2 s. 102—105.

3711. SCHATZMAN Evry: Nicolas Copernic (1473—1543). *Humanité* 23 V 1953 s. 2.

3712. SCHERFIG Hans: Om himmellegemernes kredslob. *Land og Folk* 23 V 1953 s. 7, ilustr.

3713. SCHMAUCH Hans: Nikolaus Kopernikus, der grosse Weise von Frauenburg. *Ermlandbriefe* 1953 nr 24 s. 4—6.

3713a. SEMONOV V.: Blestjaščaja stranica pol'skoj istorii. *Slavjane* 1953 nr 12 s. 21—24.

O Odrodzeniu w Polsce, a głównie o Koperniku.

3714. STERN Victor: Kopernikus ein Bahnbrecher der neuen Zeit. *Sonntag* 1953 nr 21 s. 4.

3715. ŠTYCH Jar.: Mikuláš Kopernik (1473—1543). *Říše Hvězd* 34 : 1953 nr 5 s. 101—103.

3716. SVITAK L.: Mikuláš Kopernik — Bojovník za pokrokovou vědu. *Rude Právo* 24 VI 1953 nr 143.

3716a. TERRAZA Rivera Luis: Copernico fundador de la astronomia moderna. „Novedades”, Mexico en la cultura 1953 nr 232 : 30 VIII.

3717. VSECHSVJATSKIJ S. K.: Viđatnij astronom Mikola Kopernik. (Do 410—riččja dnja smerti). *Nauka i Žittja* 1953 nr 6 s. 27—28.

3718. WATTENBERG Dietrich: Nikolaus Kopernikus. Zum 410. Todestag des grossen Astronomen am 24 Mai 1953. *Neue Schule* 1953 H. 20 s. 13—14.

1954—1955

3719. BRÜCHE E.: Kopernikus — Jahr in Polen. *Physik. Bl-r* 1954 nr 4 s. 32—33.

3720. BUKOWSKI Tadeusz: Przewrót kopernikański. U źródeł nauki. *Od A do Z* 1954 nr 31 s. 3, ilustr.

3721. CIEŚLA Henryk: Dwa listy przesłane do Fromborka. *Świat i My* 1954 nr 129 s. 2.

O zainteresowaniu Kopernikiem w ZSRR.

3722. GALON R[ajmund]: Bilans Roku Kopernikowskiego na U[niwersytecie] M[ikołaja] K[opernika]. *Głos uczelni* R. 3 : 1954 nr 4 s. 1—2, ilustr.

3723. GORŠKOV W. M.: Četyrechsotletie so dnja smerti Nikolaja Kopernika i vychoda v svet „De revolutionibus orbium coelestium” (Ob obraščeni nebesnych sfer). *Vestn. Leningr. Univ.* 1954 nr 5 s. 203—205.

3724. GUTH Vladimír: Mikuláš Koperník vedec revolutionár. *Naša Veda Roč. 1* : 1954 nr 2 s. 44—50.

3724a. HORN-D'ARTURO G.: Nicolò Copernico. *Coelum* 22 : 1954 s. 330—338. Odczyt wygl. z powodu 400-ej rocznicy zgonu.

3725. KOZŁOWSKI Władysław: Mikołaj Kopernik — największy polski uczony. *Iskry* 1954 nr 17 s. 2, ilustr.

3726. ŁAKOMY Ludwik: Kult Staszica dla Kopernika. *Probl. R.* 10 : 1954 nr 3 s. 181—183, ilustr.

3727. NADOLSKI Bronisław: Trzej wielcy humaniści [Jan z Ludziska, Klemens Janicki, Mikołaj Kopernik]. *Nowy Tor* 1954 nr 1 s. 2.

3728. SESJA naukowa P[olskiej] A[kademii] N[auk] poświęcona twórczości Mikołaja Kopernika. Sprawozdanie Podkomisji Sesji Kopernikowskiej. *Spraw. PAN* R. 2 : 1954 nr 1 s. 79—87.

3729. USPEŠNÁ bilancia Koperníkových osláv. *L'ud Roč.* 7: 1954 nr 40 s. 4.

3730. ZONN Włodzimierz: V spuvíslosti a Koperníkovým rokem 1953. *Čas. českosl. ústavu astron.* 4: 1954 nr 4 s. 45—48.

3731. DIJKSTERHUIS E. J.: Mikołaj Kopernik 1473—1543. *Hemel en Dampkring* 33: 1955 nr 1 s. 16.

Sprawozdanie z obchodu jubileuszu Kopernika w Holandii.

3732. KOGUCKI Roman: Co u licha z Kopernikiem? *Mazury i Warmia* R. 1: 1955 nr 7/8 s. 216.

Dotyczy filmu o Koperniku i tłumaczenia powieści Revzina.

3732a. KRIEGER Erhard: Nikolaus Kopernikus—Begründer unseres Weltbildes *Ostd. Monatshefte* Jg. 22: 1955 H. 1 s. 13—16.

3733. RYNG S.: Pervorot vo vzgljadach na ustrojstvo Vselennoj. N. Kopernik i ego sistema mira. *Sov. Belorussija* 31 III 1955.

3734. SESJA Kopernikowska 15—16 IX 1953. Warszawa 1955 (1956) ss. 478, nlb. 4, ilustr. Polska Akademia Nauk.

Z treści: zob. poz. 1863c, 1964, 2196a, 2202a.

3735. ZONN Władysław: O nie wykonanych zadaniach Roku Kopernikowskiego. *Tryb. Ludu* 5 VII 1955 s. 6.

ADDENDA

3736. L'ANNEXION de Copernic. *Archeion* (Santa Fé) 22 : 1940 s. 137—138.
3737. BALFOUR R. E.: „Pre-Copernican theology”, *Cambridge Rev.* 57 : 1939/40 s. 166 i n.
3738. BANFI Antonio: L'uomo copernicano. *Studi Filosofici* 10 : 1949 s. 93 i n.
Przedr. z niewielkimi zmianami w tegoż: L'uomo copernicano. [Milano] 1950 s. 316—338. Uniw. Tor.
3739. BRACHVOGEL Eugen: Koppernikus im altgriechischen Gewande. *Erml. Ztg.* 1921.
3740. CLARKE J. H.: From Copernicus to William Blake. London 1928.
3741. [ETTINGER Paweł] P. E.: O Mikołaju Koperniku. *Nowe Widnokr.* 1943 nr 12.
3742. FEDERAU Wolfgang: Nikolaus Kopernikus. Nürnberg 1949 ss. 177.
3743. JANIKOWSKI Stanisław: Appunti su Nicolò Copernico. *Ecclesia An.* 12 : 1953 nr 12 s. 610—613.
3744. KIRRINNIS H.: Neuere Kopernikus-Forschungen. *Schlesier Jg.* 5 : 1953 nr 11 s. 5.
3745. NEYER Paschalis: Das sogenannte „Symbolum” des Domherrn Nicolaus Copernicus. *Sanctificatio nostra* 14 : 1943 s. 126—127.
- 3745a. OSTDEUTSCHE Kulturtage in Aachen. Gedenkfeier für Nikolaus Kopernikus. *Unser Danzig Jg.* 6 : 1955 nr 5 s. 6—7.
3746. ROBL A.: Zwei Kopernikus-Bücher. *Sternenwelt Jg.* 4 : 1952 H. 7/8 s. 156.

3747. SCHNEIDER Erich: Von Kopernikus zur Kobaltwolke. Unser Welt-
bild und seine 300 jährige Geschichte. Berlin 1955 ss. 415, tabl. 32.
s. 11—16: o Koperniku.
Uniw. Tor.

3748. ŚWIĘCICKI Bolesław Wit: Gdańsk w życiu Mikołaja Kopernika.
Dziwiąta Fala 1955 nr 7 s. 1.

3749. TEREK A.: [Zgon Kopernika]. Moskva 1919.

3750. ZAMETKA o Kopernike. *Znanie* 1872 nr 9/10 s. 195—219.

INDEKS TYTUŁÓW PISM KOPERNIKA

Astronomia instaurata, zob. De revolutionibus.

Auszüge aus den Werken von ..., zob. Wybór pism.

Die Beschwerde wider den Deutschen Orden, zob. Querela Capituli.

Der Brief des Lysis, zob. Lysis.

Commentariolus, zob. De hypothesibus motuum coelestium ...

Cytaty (drobne fragmenty z pism) 140, 141.

DE ESTIMATIONE MONETE:

tekst oryg. 28, 48/8, 96/3, 122;

tłum. niem. 7, 8, 46/4, 48/8, 63/4, 112, 123;

fragm. tłum. niem. 91/2, 127/2;

tłum. pol. 96/4;

fragm. tłum. rosyjskiego 146.

skrót z r. 1519, 95, 96/1;

DE HYPOTHESISIBUS MOTUUM COELESTIUM a se constitutis commentariolus:

tekst oryg. 55/1, 58, 63, 135;

fragm. tekstu oryg. 61;

tłum. pol. 81/1, 100/1;

tłum. niem. 69, 135;

fragm. tłum. niem. 62/3, 77, 127/1;

tłum. ang. 110, 120.

De lateribus et angulis triangulorum (późniejszy 13 i 14 rozdz. I-ej księgi De revolutionibus):

tekst oryg. 2;

tłum. niem. 36.

De octava sphaera contra Wernerum, zob. List do B. Wapowskiego.

DE REVOLUTIONIBUS:

facsim. rękopisu 130;

tekst oryg. 3, 4, 9, 27, 45, 101, 126, 136;

tłum. pol. 27;

tłum. niem. 56, 121;

tłum. ang. 119;

fragmenty tekstu oryg. 48/2, 105, 142;

„ tłum. pol. 81/2, 100/2, 104a, 142;

„ tłum. niem. 66, 72, 73, 78, 82, 91/1, 118, 127/3, 148a i b;

„ tłum. ros. 108, 115, 133;

„ tłum. ang. 5, 103, 104, 134, 138a, 148c;

„ tłum. franc. 105.

[Przedmowa do papieża Pawła III] Ad Sanctissimum Dominum Paulum III. ... praefatio in libros Revolutionum, znajduje się we wszystkich wydaniach De revolutionibus, a ponadto:

tekst oryg. 46/1;
tłum. pol. 47/4, 64, 67;
fragmenty tłum. pol. 76, 93, 116, 142, 143, 144;
tłum. niem. 38, 40, 62/6, 97, 128;
tłum. ros. 98;
tłum. ang. 79.

Praefatio (wstęp do I ks. De revolutionibus, I wyd. 1854 wraz z facsim. poz. 27/7):

facsim. rękopisu 46/2, 50, 51, 57;
tekst oryg. 35, 37, 46/2, 54, 57;
tłum. pol. 47/5, 65, 68, 102;
tłum. niem. 41, 62/7, 63/2;
tłum. ros. 108a.

Dzieła (wyd. zbior.): wyd. pol. 27; wyd. niem. 130, 136.

Gesamtausgabe, zob. Dzieła.

Das Gutachten über die Verbesserung der preussischen Münze, zob. De estimatione monete.

Handlung von der Münze, zob. De estimatione monete.

Licentiae vendicionis censuum, Olsztyn 15 i 27 III 1518 (pozwolenie na sprzedaż czynszów):

tekst oryg. 48/3, 96/8b;
tłum. pol. 96/8b.

List do Albrechta, ks. pruskiego, Frombork 15 VI 1541 (w sprawie choroby Kunhaima):

facsim. rękopisu 113, 127/4, 129/1;
tekst oryg. niem. 27/17, 29, 46/21, 48/21, 59, 62/4, 63/21, 91/23, 113, 127/4, 129/1, 137;
tłum. pol. 27/17, 47/19.

List do Albrechta, Frombork 21 VI 1541 (w sprawie jw.):

facsim. rękopisu 11, 22, 57, 114, 117/1, 127/5, 129/2;
tekst oryg. (niem.) 11, 27/17, 30, 46/22, 48/22, 60, 62/5, 63/22, 91/24, 114, 127/5, 129/2, 138;
tłum. pol. 27/17, 47/20, 81/7, 100/7.

List do J. Dantyszka, Frombork 11 IV 1533 (odmowa na zaproszenie przyjazdu):

facsim. rękopisu 12;
tekst oryg. 27/15, 46/12, 48/11, 63/12;
tłum. pol. 15, 17a, 27/15, 47/10, 117/2.

List do J. Dantyszka, Frombork 8 VI 1536 (odmowa na zaproszenie przyjazdu na ślub krewnej Dantyszka):

facsim. rękopisu 117/3;
tekst oryg. 27/15, 31, 46/13, 48/12, 63/13;
tłum. pol. 13, 18, 27/15, 47/11, 117/3;
tłum. niem. 91/13.

List do J. Dantyszka, Frombork 9 VIII 1537 (wiadomości natury ogólnej, politycznej):

facsim. rękopisu 27, 49, 57;
tekst oryg. 27/15, 46/14, 48/13, 63/14;
tłum. pol. 14, 19, 27/15, 47/12, 117/4.

List do J. Dantyszka w imieniu kapituły warmińskiej, Frombork 17 III 1538, [wg Schmaucha poz. 1108, 17 III 1539] (wyjaśnienie nieodbycia zebrania kapituły):

facsim. rękopisu 57;
tekst oryg. 27/15, 48/14;
tłum. pol. 27/15, 47/13.

- List do J. Dantyszka, Frombork 25 IV 1538 (w sprawie kanonii):
 facsim. rękopisu 24, 57;
 tekst oryg. 25, 27/17, 46/15, 48/15, 63/15;
 tłum. pol. 27/17, 47/14;
 tłum. niem. 91/14.
- List do J. Dantyszka, Frombork 2 XII 1538 (odpowiedź na napomnienie w sprawie Anny Schilling):
 facsim. rękopisu 57, 116/5;
 tekst oryg. 27/15, 46/16, 48/16, 63/16;
 tłum. pol. 16, 17b, 27/15, 47/15, 117/5;
 tłum. niem. 91/15.
- List do J. Dantyszka, Frombork 11 I 1539 (w sprawie wieku Łukasza Waczenrodego):
 tekst oryg. 27/15, 46/17, 48/17, 63/17;
 tłum. pol. 27/15, 47/16, 81/6, 100/6;
 tłum. niem. 91/16.
- List do J. Dantyszka, Frombork 3 III 1539 (w sprawie kanonii po zmarłym F. Reichu na rzecz Raf. Konopackiego):
 tekst oryg. 33, 46/18, 48/18, 63/18;
 tłum. pol. 33, 47/17.
- List do J. Dantyszka, Frombork 11 III 1539 (w sprawie jw.):
 facsim. rękopisu 57, 70, 74;
 tekst oryg. 27/15, 46/19, 48/19, 63/19;
 tłum. pol. 17, 17c, 27/15, 47/18, 81/5, 100/5.
- List do J. Dantyszka, Frombork 28 IX 1539 (w sprawie napisu na nagrobku Ł. Waczenrodego):
 facsim. rękopisu 57;
 tekst oryg. 42, 46/20, 48/20, 63/20;
 tłum. pol. 42;
 tłum. niem. 91/20.
- List do J. Dantyszka, Frombork 27 VI 1541 (podziękowanie za epigram):
 facsim. rękopisu 20, 21, 27, 57, 99, 117/6;
 tekst oryg. 27/15, 32, 46/23, 48/73, 63/23;
 tłum. pol. 27/15, 47/21;
 tłum. niem. 91/21, 99.
- List do J. Dantyszka, Frombork 28 IX 1541 (w sprawie zwrotu epigramu Dantyszka na nagrobek Waczenrodego):
 tekst oryg. 34;
 tłum. pol. 34, 47/22.
- List do Maurycego Ferbera, bisk. warm., Frombork 29 II 1524 (w sprawie wyegzekwowania należności od H. Snellenberga):
 facsim. rękopisu 117/8;
 tekst oryg. 23, 27/17, 46/9, 48/6, 63/9, 96/8d;
 tłum. pol. 27/17, 47/8, 96/8d;
 tłum. niem. 91/12.
- List do kapituły warmińskiej, Melsack [Pieniężno], 22 X 1518 (w sprawach gospodarczych):
 facsim. rękopisu 117/7, 124, 129/4;
 tekst oryg. 27/15, 46/8, 48/4, 63/8, 96/8d;
 tłum. pol. 27/15, 47/7, 81/4, 96/8d, 100/4, 117/7;
 tłum. niem. 62/2, 91/8.
- List do Feliksa Reicha, De moneta [8 IV 1522]:
 tekst oryg. 27/15, 46/11, 48/10, 63/11, 96/5;

tłum. pol. 27/15, 47/9, 96/5;

tłum. franc. 107;

tłum. niem. (fragm.) 91/9.

List do Bernarda Wapowskiego „De octava sphaera...”. Frombork 3 VI 1524:

tekst oryg. 27/14, 46/10, 48/7, 55/2, 63/10;

— „ — (fragm.) 6;

tłum. pol. 27/14, 47/6, 53;

— „ — (fragm.) 81/8, 100/8;

tłum. ang. 120.

List do Zygmunta I, z Warmii 22 VII 1516 (skarga na zakon krzyżacki):

facsim. rękopisu 75, 109, 125, 129/3, 131;

tekst oryg. 84, 94, 96/8d, 129/3;

tłum. pol. 75, 81/3, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 96/8d, 100/3, 117/9, 147;

— „ — (fragm.) 90, 94, 132;

tłum. niem. 109

Lysis [List do Hipparcha, w tłum. Kopernika na jęz. łac.]:

43, 44, 46/7 (wraz z tekstem oryginału), 63/7, 71.

Mansorum desertorum locationes (nadania łańców):

tekst oryg. 62/1, 96/8c:

tłum. pol. 96/8c.

Marginalia 52, 55/3, 4.

Modus cudendi monetam, zob. De estimatione monete

MONETAE CUDENDAE RATIO: tekst oryg. 10, 27/13, 39, 46/5, 48/9, 63/5, 96/2;

tłum. pol. 10, 27/13, 47/2, 96/2;

— „ — (fragm.) 81/10, 83, 100/10:

tłum. franc. 39, 106;

tłum. ang. (fragm.) 148 d;

tłum. niem. (fragm.) 91/3:

tłum. ros. 148.

Myśli: 80.

O obrotach ciał niebieskich, zob. De revolutionibus orbium coelestium.

Opera, zob. Dzieła.

Panis coquendi ratio:

tekst oryg. 55/4, 96/8a:

tłum. pol. 96/8a.

Praefatio, zob. De revolutionibus.

Przedmowa do papieża Pawła III, zob. De revolutionibus.

Querela Capituli contra ... Albertum:

facsim. rękopisu 129/5;

tekst oryg. 26, 46/3, 48/5, 111;

tłum. pol. 47/3;

— „ — (fragm.) 145;

tłum. niem. 63/3.

Rozprawa o urządzeniu monety, zob. Monetae cudendae ratio

Sposób urzędzenia monety, zob. Monetae cudendae ratio

Theophylactus Simocatta: Epistolae ... [tłum. Kopernika z greckiego na jęz. łac.]:

1, 27/16, 48/1, 46/6 (wraz z tekstem oryginału), 63/6, 139;

tłum. pol. 27/16, 47/1, 139;

— „ — (fragm.) 81/9, 100/9.

Tractatus de monetis (z 1519), zob. De estimatione monete.

Die Trigonometrie ..., zob. De lateribus et angulis ...

Über die Umdrehungen der Himmelskörper, zob. De revolutionibus.

Die Vorrede, zob. De revolutionibus ...

Wstęp do I księgi De revolutionibus, zob. De revolutionibus ...

Wybór pism:

tłum. pol. 81, 100;

— „ — (fragm.) 92;

tłum. niem. 91, 127.

Zarys nowego mechanizmu świata i ruchów ciał niebieskich, zob. De hypothesibus motuum coelestium ... commentariolus.

PISMA WĄTPLIWEGO AUTORSTWA

List do Decjusza [1526]:

tekst oryg. 167;

tłum. pol. 167;

tłum. ros. 172;

Septem sidera:

tekst oryg. 27/12, 149—151, 153, 155, 157;

— „ — (fragm.) 156;

tłum. pol. 27/12, 150, 152, 154—5, 160, 168;

tłum. pol. (fragm.) 81/11, 100/11, 156, 158, 161—6, 169, 171;

tłum. niem. 151, 155, 170;

— „ — (fragm.) 159.

Siedem gwiazd, zob. Septem sidera.

INDEKS NAZW OSOBOWYCH

Liczby oznaczają numery pozycji

- A 748. 1114, 2746
 a 3396
 A. C., zob. Czermiński Adrian
 A. Ch. 3397
 A. D. 2931
 A. G. 3568
 A. L. 2416, 2788
 A. M. 656
 A. N. zob. Nowaczyński Adolf
 A. N. 946
 A. O. 3034
 A. P., zob. Pawiński Adolf
 A. P. 2430
 A. R. 2507
 A. R. H. 1788
 A. S. 947
 A. S. W. 715
 A. W., zob. Wołyński Artur
 A. Z. 2617
 L'abbé de Valmont, zob. Le Lorrain de
 Valmont
 abbé Pierre, zob. jw.
 Abbot C. G. 3151
 ac, zob. Czermiński Adrian
 Accarisi Jacob 1377
 Ackere Doolaege 426
 Acuna Gustavo Loyola 1703
 Adam A. 1934 a.
 Adam Melchior 280
 Adolph H. 1239
 Aegypter 2861
 Agricola Georg Ludwig 1414
 Ahern M. J. 1115
 Aitken Robert G. 1736
 Albert von Brudzewo, zob. Wojciech z Bru-
 dzewa
 Albertrandy Jan 1513
 Albicini Cesare 999, 2889, 2905
 Albrecht Hohenzollern, ks. pruski 11, 22,
 26, 27/17, 29, 30, 46-8, 57, 59, 60,
 68, 81/7, 91, 113-4, 117/1, 127, 129,
 137-8, 653/1, 680, 705, 1063, 2003,
 2005, 2132, 2589
 Alf. 2324
 Alfons X, król hiszp. 449/2, 1340, 1360
 Algol 1620
 Allaben Frank 1542, 1620
 Allix G. 1629
 Altenberg K. 3539
 Amerling Karl Slavomir 174
 Anastas'evic Vasilij Grigor'evič 1513/8
 Andoyer H. 1687
 Andreas W. 521
 Andriani B 976
 Andrissi G. L. 1793, 1942
 Andruszewski Stanisław 2989
 Andryczówna Nina 2416
 Angelis Stephan de 1416
 Angelus Silesius (Scheffler Joh.) 1094
 Aniszczyk A. 3391
 Antoniewicz Jerzy 2663
 Antoniewicz Włodzimierz 2664
 Apelt Ernst Friedrich 1543, 2240
 Apianus Petrus 449/8
 Arago Dominique François 344, 776
 Arakielowicz Grzegorz 1485
 Aratos 449/6
 Arbusow Leonid 1116
 Arcangeli Giovanni 1253
 Archimedes 1258
 Arendt V. 1680a
 Aristarchos 1255, 1263-4, 1740, 1880, 1882
 Aristoteles 135
 Aristov G. A. 2202, 3540
 Armollini Giuseppe 2689
 Armitage Angus 525, 587, 593, 1788

- Arnese Vincenze d' 2890
 ART 2760
 Artiomova J. 3541
 as. 2416
 Ashley Robert 1343
 Ashton E. B. 580
 Assanka — Japołł M. 978
 Aszczakiewicz Henryk 2544
 Au. Wi., zob. Wilkoński August
 Augustus, cesarz rzymski 1328
 Aurbacher A. 1094
 Averroës 449/4
 az. 1161

 B. 2442, 2789, 3501
 B. E. 3435
 B. J. D. 3476
 B. K. 2761
 B. Ł. 2370
 B. P. 911
 B. St. 2690
 Babski Bogdan 3035
 Bacciarelli Marcell 2545
 Bačevarov M. 1660
 Bach Adolph 2771
 Bacher Rudolf 595
 Bacon Francis 1683
 Baczko Ludwig 302, 1081
 Badeni Ignacy 150, 155—6, 158, 161, 166,
 169, 171
 Baerle Gaspard van 2495
 Baev Konstantin Lvovič 108, 519, 538,
 1781
 Bajkov V. A. 3264
 Balch Thomas 2109
 Baldi Bernardino 291
 Baldus A. 1162
 Balfour R. E. 3737
 Balicki Juliusz 2400
 Ballenstedt Janusz 2661
 Ballin Herbert 526
 Balticus, zob. Łukomski Zbigniew
 Baltzer Eduard 428
 Banachiewicz Tadeusz 716, 1670, 1675,
 Banfi Antonio 1117, 2202a, 3738
 Bar. H., zob. Barański Henryk
 Baran Jan 2241, 3010
 Baranowski Henryk 3, 220, 226a, 227, 638,
 2091, 2330
 Baranowski Jan 27, 28, 653/1, 1539

 Barański Henryk 1513, 3569
 Baranzani Giovanni Ant. 1362
 Barbar Oton 475
 Barengi Giovanni 1379
 Barlaeus Caspar, zob. Baerle Gaspard
 Barnaś Kazimierz 2719—20, 3510
 Barthel Ernst 2242
 Bartoszewicz Julian 27, 28, 339, 342, 653/11
 Bartoszewicz Kazimierz 28, 276, 717
 Barwiński Eugeniusz 681
 Barycz Henryk 266a, 267, 600—1
 Basaeti M. 507
 Bassmann 492
 Bataillon Marcel 1661, 1679
 Bator 441
 Batowski Zygmunt 2503, 2538
 Baudoux P. 1955
 Bauer Hanns 1034
 Baumbach Rudolf 2442
 Bausse Johann Georg 1503
 Bazykin V. 3540
 Beaglehole J. C. 1118
 Becker Felix 2502
 Becker Fr. 1662
 Becker Joannes F. 1561
 Beckmann Franz 37, 694, 1119, 1549
 Behaim Martin 542a
 Behrend Paul 467
 Behrens E. 3152
 Bellarmino Roberto 1500
 Belohradsky F. B. 911
 Bender Georg 828—30
 Bender Josef 2649
 Beneveni Feliks 391
 Beneventano Marco 1988
 Bense M. 574
 Bentkowski Feliks 10, 313, 653/II/6, 718
 Benzenberg Johann Friedrich 308
 Berberich A. 444
 Berg A. 651
 Berg Aleksander 1998
 Bergel Rajmund 2398
 Berger Ludwig 2431
 Bergerac Cyrano de 2487
 Berlacki M. 1225
 Bernd Johann Francisco 1886
 Bernhardt Kurt Gert 1998a, 3232
 Bernier F. 1424
 Berthelot Marcelin 456
 Berti Domenico 1578, 1907, 1911

- Bertrand Joseph 359, 1551
 Berzelius Johann Jakob 1625
 Bessarion Nicolaus 449/6
 Bessel Friedrich Wilhelm 1739—40, 1745
 Bethge Friedrich 2463
 Bętkowski Narbrzan 152, 2911a
 Beyer J. J. 3268
 Beyer Johann 1449
 Bf. 937
 Bgr. 2612
 Białecki M. 3036—7
 Białoborski Eustachy 268, 1799—1801, 2721—
 5, 3436, 3475, 3570—5
 Bianchini Fr. 1426
 Bieberbach L. 831
 Bieder Theodor 1717
 Biedrawina-Sukertowa Emilia, zob. Suker-
 towa-Biedrawina E.
 Biegański Piotr 2613—4
 Biegeleisen Henryk 429, 442
 Bierut Bolesław 3449, 3501, 3508
 Biester J. E. 832
 Biezanowski Stanisław M. 1094, 2296,
 2495
 Bihl A. 3269
 Bilejko Stefania 2297
 Bilikiewicz Tadeusz 947
 Billharz A. 1582
 Bindemann 3197
 Birch-Hirschfeld Anneliese 476
 Birkenmajer Aleksander 55, 81, 142, 174—5,
 186, 190—1, 229, 269, 529/1, 554, 602—4,
 1120, 1256, 1314—5, 1829, 1856, 2243
 Birkenmajer Józef 2172, 2416
 Birkenmajer Ludwik Antoni 9, 55, 70, 75,
 81, 84, 87—8, 94—5, 100, 109, 132,
 148, 149, 180, 208, 228, 230, 258—64,
 276, 291, 443—4, 449, 465, 476—8,
 492, 525, 681—3, 686, 719, 768, 941,
 947—51, 978, 1029, 1082, 1240, 1295,
 1316, 1335a, 1340, 1839, 1988, 1998,
 2062, 2190—1, 2244—5, 2489, 3038.
 Birkenmajerowa Zofia 1029
 Biruni 1272
 Björnbo Axel Anthon 712
 Błachowski S. 523
 Blachut Władysław 952
 Blaeuw Willem Janszoon 1369
 Blagrove John 1352
 Blake William 3740
 Blanchard Pierre 314
 Blatt Franz 2159
 Błażejewicz W. 3039
 Błażko S. N. 98, 499
 Błoński W. L. 2063
 Blount Thomas Pope 290
 Blücher M. 495
 Blumenberg Hans 2245a
 Boeszoermeny R. 684
 Boethke Karl 1574, 2165, 2862, 2932
 Bogdanović P. J. 1474
 Bogdanowiczowa Jadwiga 3215
 Bogucki Adolf 2327
 Bogucki Janusz 2725a
 Boguski H. 2063a
 Bogusławski Józef Konstanty 301, 307
 Bohomolec Franciszek 2316
 Boie Margarete 2451
 Boissard Joannes J. 279, 2537
 Bołsanowski Bolesław 3576
 Bonai 1388
 Boncompagni Baldassare 979—80, 994
 Bond Drew 3
 Bonev Angel D. 1802
 Bonev N. 545
 Bonfioli H. M. 1415
 Bonk Hugo 1029a
 Borawski Wacław 2152a
 Borelli Giovanni Alfonso 1869
 Bürger Willi 1934
 Borgia Cesare 2416
 Borgia Lucretia 2416
 Bornkamm Heinrich 1938
 Borowik Andrzej 3577
 Borowski Andrzej 3502
 Borowy Wacław 2357/15
 Bortnowski Władysław 3423
 Bosacki Józef 392
 Böttcher Helmuth 3674
 Boulliau Ismael 1382, 1405
 Boulonois B. de 286
 Boutarie A. 515
 Boyer Carl B. 1779a
 Brachvogel Eugen 105, 121, 189, 229—30,
 265—6, 449, 476, 479, 492, 496, 502,
 512, 513, 521, 535, 539, 651, 833,
 929—31, 954, 1030—5, 1083—8, 1151,
 1163—71, 1219, 1254—5, 1296, 1314,
 1701, 1704, 1709, 1935, 1999, 2002,
 2064—5, 2131, 2184, 2246, 2452, 2503,

- 2505-6, 2565-6, 2643, 2665, 2809,
2983, 3153-4, 3185, 3187, 3190, 3193,
3202, 3206, 3216, 3238, 3739.
- Brahe Tyge de 6, 283, 434, 1297, 1309a,
1359-60, 1375, 1413, 1442-3, 1455,
1457, 1484, 1524, 1546, 1551, 1559,
1623-4, 1693, 1717, 1800-1, 2077,
2088, 2369, 2386, 2436a, 2483-5, 2495,
3375.
- Brahmer Mieczysław 1823
Branca-Villeneuve André-François de 1461
Brandon Charles 352
Brandowski Alfred 2160
Brandstaetter Roman 2411-12
Brasch E. 3
Brasch Frederic E. 3, 563
Braun David 294, 2110
Braun Maksymilian 1535
Braunmühl A. 440
Brenan Justin 653/III, 912, 1513/9
Brewster Dawid 319
Breyer Tadeusz 1832, 2582
Bricarelli Carlo 1617, 1641, 1864
Brien M. 1498
Brien Paul 2587, 3008 3209a
Brinkley 653/II/3, 1513/9, 11, 2619
Brodetsky Selig 134, 148c
Brodzikowski Stefan 3040
Brodziński Kazimierz 347
Brodzki Wiktor 2580a
Brohm 2588
Bronarski Alfons 980a
Broniewski Władysław 2298, 3628
Bronisław K. 251, 739
Brooks Albert J. 283
Broscius J., zob. Brożek J.
Brown G. K. 3270
Brożek Jan, 3, 27/17 149, 151, 266a, 267-
272, 282, 685, 694, 703, 2299-2304,
2495
Brożek Ludwik 213
Brożek Mieczysław 142-3
Bruce Heinrich 1342
Bruce Jacob Williams 1439, 1442
Brüche E. 3719
Bruchnalski Wilhelm 214, 2192-3
Brückner Aleksander 449, 529, 755
Bruzewski Wojciech, zob. Wojciech z Bru-
dzewa
Bruggencate P. ten 3271
- Bruhns B. 2066
Bruhns Karl 419
Brunet P. 713
Brunner W. 493, 1676, 1737
Bruno Giordano 498a, 1287, 1348, 1651,
1781, 1830, 1877, 2066, 2469
Bruns H. 429
Bry Johann Theodor de 279
Brzostowska Janina 623
Brzuska Maria 2388
Buchar Emil 3453
Buchenau 508
Buchholz (Franz 265-6. 829, 834, 2131,
2136, 3154a
Buchner W. 2933
Buck Robert W. 2002a
Buczek Karol 1988
Budziński Robert 2453
Buhl A. 2398
Bujak Franciszek 2111
Bukowski Andrzej 3398
Bukowski Kazimierz 2305
Bukowski Tadeusz 605, 955, 3720
Bullart Isaac Jacques Ignace 286
Bullialdus, zob. Boulliau Ismael
Buoncompagni B., zob. Boncompagni B.
Burczyk Stefan 2412
Burdecki F. 720
Burhardt S. 1172
Burhardt Stefan 2781
Buridan Jean 2212
Burmeister O. 1726
Buszczyński B. 449, 1634
Buszczyński Józef 2878
Buszczyński Stefan 1121
Buttler R. 1173
Bychowska Helena 2412
- C. 239
Calcagnini Caelio 449/21, 492, 1265-6,
1274, 1276, 1292
Callier Edmund 653/III/34, 794
Calov Abraham 1408
Campanella Thomas 1364
Cantor Moritz, 45, 56, 231, 429, 434, 446,
835-6, 966, 1607
Cantù Cesare 377, 382, 653/III
Caprinus Albert z Bukowa 685, 1332
Caraffa Giuseppe 981
Cardinael S. H. 1374

- Cardus J. O. 3385
 Carency Jacques de 3272
 Carr H. W. 2067
 Carraciolo Allesandre 374
 Carrara Bellino 1922, 1924
 Carrière M. 2469
 Cartesius, zob. Descartes René
 Caspar Max 232, 516, 1727, 1738, 3273
 Casseburg M. Gottfried B. 2540
 Cassirer Ernst 2068
 Castelet 1425
 Castiglioni Arturo 982
 Cazin Paul 2166, 2398
 Cejtin Z. A. 108a, 1705, 1932
 Celichowski Zygmunt 367, 653/III/31, 721,
 1870
 Cellarius Andreas 1411
 Cengler Faustyn 2639
 Centner M. Gottfried 297
 Ceraski Witold Michał H. 1624
 Cfr. 2416
 Ch. 721a
 Chałasiński Józef 27, 2203
 Chameówna Mirosława 1513, 1863a
 Charix, zob. Charszewski Ignacy
 Charkiewicz Walerian 2306
 Charszewski Ignacy 2307
 Chasles M. 1904
 Chassigne Lucien 914—5
 Chechliński 2139
 Chiaf P. 1567
 Chiaramonti Scipio 1371, 1385, 1389
 Chill H. 924, 3155—6
 Chłędowski Kazimierz 362
 Chmielowski Piotr 64—5, 67—8, 158, 432,
 1513/15
 Chmyrov M. 1562
 Chociszewski Józef 383, 653/II/29
 Chodecki Aleksander 2308
 Chodkiewicz B. A. 2309
 Chodyncki Ignacy 320, 653/II/8
 Chodyński Adam 2310
 Chodźko Leonard 1175, 2399, 2631
 Chodźko Olimpia 2399
 Chojnacki St. 722
 Chomętowski Władysław 234
 Chomin Michał 1036
 Chopin Fryderyk 581, 915
 Christiani David 1390
 Christmann Jacob 178
 Chrzanowski Bernard 956
 Chrzanowski Ignacy 80, 102, 2167
 Chyczewska Alina 2666
 Ciagliński J. 1663, 1923
 Ciampi Ignazio 1578
 Cicero Marcus Tullius 2159
 Cichowicz Ludosław 1298, 1311
 Cieśla Henryk 1943, 3578, 3721
 Civis Thorunensis, zob. Sydow Marian
 Clarke J. H. 3740
 Clarotti Giorgio 983
 Cleemann N. Andreas Christian 1472
 Cleminshaw C. H. 3274
 Clerici Alessandro 984
 Clemenius Sebastian 1452
 Cnoll Christoph 1365
 Cohn A. 435
 Cohn F. 1042
 Coleman Marion M. 221
 Collijn Isak 683, 686, 686a
 Conev B. 3157
 Conrad (Korzeniowski) Józef 581
 Conti A. 1578
 Conway P. O. 2068a
 Copeland Ralph 2791
 Corazzi Antonio 2619
 Coronelli Vinc. 1436
 Corriday F. O'Connell 3275
 Corvinus L. zob. Korwin Wawrzyniec
 Costantini Celso 1957a
 Costanzi Enrico 1917
 Covarrubias Diaz 2892
 Cox J. P. 1857
 Crasso Lorenzo 284
 Creighton J. G. 2069
 Cross F. L. 2070
 Crüger Melchior 1409
 Crüger Piotr 1787
 Csorba Helena 2716
 Cumme H. 1803
 Cunningham John 1507
 Curie-Skłodowska Maria 581
 Curtze Maximilian 3, 4, 45, 52, 54, 63, 177,
 222, 273, 447—8, 686—90, 794, 932,
 985—7, 991—2, 997, 1000, 1002, 1089a,
 1093, 1283, 1317, 2541
 Cusanus Nik., zob. Nikolaus von Cusa
 Ćwierk 2311
 Ćwikliński Ludwik 988
 Cyrankiewicz Józef 661, 672, 2204—5, 3455

- Cyrano de Bergerac, zob. Bergerac Cyrano de
 Cytowska Maria 3579
 Czachowski Kazimierz 2398
 Czacki Tadeusz 1174-5, 2561
 Czajkowski Konstanty 723, 1029, 2071
 Czajkowski Paweł 2312
 Czajkowski Zbigniew 2140
 Czałbowski J. 3580
 Czarliński Emil 2878
 Czarnowski Jan Nepomucen 349
 Czaykowski K., zob. Czajkowski Konst.
 Czech J. 2579
 Czekalski Eustachy 2141, 2990
 Czemen Fabian 684
 Czer ... M. 3043
 Czerwiński Adrian 1037-8, 1122-3, 1176,
 1804, 1934, 2726, 3437, 3581-8
 Czerny Karol 1611
 Czerwiński M. 2912
 Czerwiński Marcin 1177
 Čžu Ke-čžen 2206
 Czyński Jan 335-7
- D. 837
 d 1805
 D. K. 2762
 D. W. 372
 Dąbrowska Maria 480, 2980, 3047
 Dąbrowski Konrad 2903
 Dąbrowski St. 2503
 Dąbrowski Teofil 2903
 Dąbrowski Wojciech 1299
 Dahlenkamp W. G. 1718
 Daismont M. 546, 1955
 Dampier William Cecil 2247
 Dandeleau Nicolas 101
 Dannemann Friedrich 66, 72, 73, 82, 115,
 148a, 1643, 1693
 Dante Alighieri 2477
 Dantyszek Jan 2, 12-17, 17a-c, 18-21,
 24, 25, 27, 31-34, 42, 46-49, 57, 70,
 74, 81, 91, 99, 117, 151, 705, 1074, 1108,
 2313
 Darmstaedter Ludwig 99, 500
 Darwin Charles 1657, 2249
 Dasypodius Konrad 1340, 2525
 Daszyńska-Golińska Zofia 96, 2111, 2120
 Dathe H. 1434
 Daubrée Gabriel Auguste 1124
 Davanzati Bernardo 106
 Davies John D. 3276
 Dębicki Eustachy 1483
 De Bievre C. 1955
 Dębski Stefan 193
 Dębski Walenty 1017
 Decjusz Jost Ludwik 96, 172, 2097a
 Dee John 1336, 1796a
 Dejkova N. N. 234a
 Delamarche C. F. 1865-6
 Dembowski Jan 2207, 3449
 Demków Jan 2810
 De Morgan A. 1540, 1545
 Denizot Alfred 1958
 Deotyma, zob. Łuszczewska Jadwiga
 Derdowski Hieronim 2542
 Derstroff 3277
 Descartes René 1433, 1442, 1984, 2067
 Desnos L. C. 1486
 Detele 1890
 Deusing Anton 1386
 Dianni Jadwiga 270, 1806, 1959
 Dick Julius 1807
 Dickstein J. 3215
 Dickstein Samuel 55/1, 449, 1125, 1960,
 2243, 2914
 Didot Firmin 353
 Diergart Paul 235, 673, 933, 1739-40
 Dietrich Friedrich Christoph 365
 Dietrich Stanisław 1178
 Digges Leonard 1338, 1344
 Digges Thomas 5, 1344, 1699
 Dijksterhuis E. J. 3278, 3731
 Dingle Herbert 546a, 1741-2, 2248, 3279-80
 Dingler Hugo 2072
 Dirks Reinhard 2433
 Dispek Abraham Levi 1524
 Dittman Georg Gottlieb 1226
 Dittrich A. 1961
 Dittrich F. 2045, 2567
 Dittrich Fr. 274, 1179
 Dittschlag Werner 532
 Dmochowski Franciszek 1513/1
 Dmochowski Jan 96, 123, 167, 2112-3
 Doboszyńska Jadwiga 3470, 3543
 Dobrowolski Kazimierz 1126
 Dobrowolski Tadeusz J. 1127, 1808
 Dobrzycki Jerzy 1809
 Dobson John F. 3, 134, 148c
 Dobszewicz Benedykt 1475
 Dolecki Zbigniew 2407

- Dolgov A. J. 1367
 Domiński Henryk 529
 Donimirski Edward 2878
 Donner Georg 27/17, 91/26, 653/I/4, 6, 685
 Doppelmayr Johann Gabriel 1381, 1441, 1457
 Dorr W. 455
 Doublet E. 1664
 Douglas A. Vibert 547
 Doullens Gabriel de 1406
 Dovyदैtis Pr. 913, 2249
 Dr. D. W. 333
 Dr Nikol'son, zob. Michov N. V.
 Dr Omega, zob. Kraszewski J. I.
 Dr Voks 1962
 Dr W. 653/II/27
 Drake S. 1367
 Drexler I. 1628
 Dreyer J. L. E. 2791
 Drzewiecki Józef 1611
 Dubickij J. K. 3, 383a, 2003
 Dubiecki C. C. C. 2314
 Dubiecki Mateusz Władysław 2561, 2573
 Du Bois Jacques 1400, 1404
 Du Bois-Reymond Emil 2250
 Dubowski Adam 1152
 Duchńska Seweryna 2315, 2381, 2436a, 2485
 2535
 Dudley Uncle 3281
 Dudz., zob. Dudzińska Zofia
 Dudzińska Zofia 1153, 1180, 2667
 Duhem Pierre 1256, 1638a, 1648
 Dulski Józef 2316
 Dumée Jeanne de 1427
 Dunajewski Henryk 2092-4, 2097, 2099,
 2105
 Dunajewski Julian 2115
 Duńczewski Stanisław M. 1465
 Dungen Fr. Van den 1128
 Dunikowski Ksawery 2319
 Durand Charles Amand 750, 2619
 Durdik Josef 179, 378, 1563, 1569-70
 Duret N. 1375
 Dylewski 359
 dz. 2497
 Działyńscy 721
 Dziama L. M. 1988
 dzian 2784
 Dzianisz Paweł 957, 1039-40, 1181, 1227
 Dzieduszycki Wojciech 3416
 Dziejowski Władysław 1810
 Dzikowski Mikołaj 1455, 1486
 Dżumini Dżabar 2490
 E. 2442, 2855
 E. K. 1091
 e. p. 2556
 E. R., zob. Ronchi Ercole
 E. T. 2004
 E. Z. 724
 E. Zet. 3589
 Eastman Charles R. 1257
 Eberhard Otto 536
 Eddington Arthur 569
 Ehrenthal Ludwig 2434
 Eile H. 725
 Eimmart Georg Christoph 1438
 Einstein Albert 1367, 1657, 1671, 1686,
 1732, 1778a, 1961, 1968a
 Ejsmond Julian 2474
 Elliott John K. 2251
 Else Alfred Herbert 838-40
 Elsner Józef 2357
 Elvius Peter 1444
 Elzner 1528
 em 142
 Emanuelli Pio 990, 3194, 3210
 Endersch Johann Friedrich 1463
 Engel L. 3675
 Engelhardt M. A. 436, 582
 Engelmann M. 3158
 Engels Friedrich 2199-2200, 2903
 Ensering M. 3410
 -er. 3676
 Erasmus Daniel 1428, 1445
 Erdmann Franz 548
 Eredia Philippo 2691
 Erhardt R. 1258
 Erhardt-Siebold E. 1258
 Erler Otto 2464
 Ernst Marcin 474, 726, 1677, 1988
 Ersch Johann Samuel 318
 Espe 2208
 Essmanowski S. 2416
 Ettinger Paweł 3741
 Euclides 700
 Eudoksos 1856
 Evershed M. A. 563
 F. 335, 1259
 f. 2867, 3515

- F. B., zob. Bentkowski Feliks
 F. H. L. 2421
 F. L., zob. Lutrzykowski Franciszek
 Faber Karl 11, 2005
 Faber M. 3282
 Fabiani (von Lossainen), biskup warm. 691
 1108
 Fabre Lucien 2073—4
 Falb Rudolf 1558
 Falck Jeremias 57, 398, 2530
 Falk Maryla 3387
 Fallet C. 2252
 Fantuzzi Giovanni 1380
 Faralski 2557
 Färber Edouard 2253
 Farrar Stewart 3678
 Fasbender Eduard 1905, 1963, 2934
 Fasternath 425
 Faszczewski-Prus Tad., zob. Prus-Faszczewski Tadeusz
 Faust 866
 Faust August 549, 2075, 3283
 Favaro Antonio 429, 991—5, 1002, 1328,
 1578, 1594, 1635, 1914
 Fechter Paul 592
 Federau Wolfgang 3742
 Feild J., zob. Field John
 Feldkeller P. 3239
 Feldmanowski Hieronim 275, 653/II/26, 2835,
 2842
 Feldt L. 2046
 Feller François Xavier 1494, 1500
 Felski Adam 1228, 1243—4, 2754, 3516
 Fenikowski Franciszek 2317—8, 2668
 Ferber Hildebrand 449/23
 Ferber Maurycy 23, 27/17, 46/9, 47/8, 48/6,
 91/12, 96/8d, 117/8, 705
 Ferrari Giulio 2470
 Ferroni G. 1429
 Ferrucci Aloisio Crisostomo 2471
 Ferrucci Luigi Crisostomo 2340
 Fersman A. 1792
 Fesenkow V. G. 1743, 1811, 3679
 Feuerbach Ludwig 841, 2200
 Fialka Moric 326
 Fiedler Johann Karl 1458
 Field John 1336
 Fienus Thomas, zob. Fywms Thomas
 Figuier Louis 365
 Fijałek Jan 1988
 Filipowski K. 393
 Filonik Adam 3590
 Filopanti 2894
 Findeisen O. 842
 Finkel Ludwik 3049
 Fitzmyer Joseph A. 3284
 Fladt K. 1714
 Flammarion Camille 384, 1591, 1652
 Flamsteed John 1430
 Fleischer Robert 2436
 Flexier de Reval, zob. Feller François
 Xavier de
 Flis Stanisław 727, 1185, 2006—7
 Flukowski Stefan 2319, 2424, 2520
 Flynn James P. 2657
 Fock Vladimir Aleksandrovič 1964, 3469
 Fok V. A., zob. Fock V. A.
 Fontanus Walenty 267, 1103, 1848
 Fontenelle Bernard 1483, 1633
 Förster Wilhelm 420, 843, 1630
 Forstreuter Kurt 651, 691
 Fortier M. 1462
 Fortin 1497, 1515
 Foscarini Antonio 1361, 1367
 Fracastoro M. Girolamo 1724
 Franciszek Ksawery, królewicz pol. 1459
 Frank Philipp 2076
 Franke Jan Nepomucen 271, 685, 2300—1,
 2303
 Frankowski Jerzy 549a
 Freher Paul 289
 Frickhöffer H. 1902
 Frieman J. 3050
 Friesen H. 1182
 Frisch Christian 1546
 Frischlin Nicodem 278—9, 2436a, 2495,
 2526
 Fritzsche E. C. 2807
 Fritz Józef 2008
 Fromondi Libertus 1368, 1880, 1882
 Frost Walter 1683, 2077
 Frycz K. S. 2254
 Frycz Karol 2414
 Fryderyk II Wielki 844, 2249
 Fryderyk Chrystian, królewicz pol. 1459
 Funck-Brentano Franz 520
 Fywms Thomas 1402
 G. 385
 G., zob. Gloger Zygm.

- G. J. 2615
 G. W. 384
 Gabba L. 1260
 Gadomski Jan 195-6, 210, 601, 623, 627, 629, 692, 958-60, 996, 1041, 1092, 1184-5, 1245, 1247, 1300-3, 1318-9, 1812-22, 1965, 2028, 3479-82, 3591
 Gadomski Walery 679, 2571, 2580
 Gajewski M. 2047-8
 Galilei Galileo 3, 239, 434, 454, 498a, 595 1361, 1364, 1367, 1376, 1500, 1520, 1545, 1551, 1573, 1575, 1579, 1581, 1602, 1605, 1608, 1614, 1632, 1635, 1638a, 1641-2, 1644-5, 1650, 1655, 1697, 1706, 1781, 1790a, 1797, 1799, 1823, 1832, 1859, 1873, 1894, 1897-8, 1900, 1904, 1907, 1909-10, 1913, 1921-2, 1929-32, 1957a, 2077, 3118, 3304
 Galiński Adam 2351
 Galle 2200, 2935
 Galon Rajmund 3517-18, 3722
 Ganche Edouard 3159
 Gans David 1559
 Gansiniec Ryszard 3, 139, 142, 2009
 Ganszyniec Ryszard, zob. Gansiniec R.
 Garden Leslie 3289
 Garnier Pierre 510, 2078
 Garon Armand 3250
 Gartz Johann Christoph 318
 Garull Camille 2472
 Gąsiorowski Ludwik 653/II, 11; 2010
 Gass J. 2527
 Gassendi Pierre 283, 1058, 1387, 1393, 1424, 2369, 2386, 2436a, 2483-5
 Gatčuk A. 394
 Gauss Karl Friedrich 1601
 Gaweł Antoni 934, 1473
 Gębarski Bohdan 2490
 Gębarski Stefan 458, 2490
 Gebauer 2049
 Geber ibn Afflah 449/8
 Geelmuyden H. 459, 463
 Gehrman Karlheinz 3417
 Geissler Gerhard 118
 Gembarzewski L. 2050
 Gembicki Fr. 3051
 Gemma Frisius 1336a, 1710
 Gengler Thomas 575
 Gerasimenko M. P. 146, 147, 172, 2095
 Gerasimovič B. 1665
 Gercen Aleksandr Ivanovič 923, 1529
 Geret 693
 Gerlo Alois 1356, 1824
 Gęstwicki Brunon 257
 Gherardi Silvestro 997
 Ghilini Girolamo 285
 Giacon Carlo 1939, 2079
 Giannini Crescentino 2473
 Gigier Tadeusz 3418
 Giedroyć Franciszek 2010a
 Giese Tiedemann 75, 91, 653/I/4-5, 656, 685, 694
 Gigalski Bernard 1042, 2178
 Gighi 3215
 Gilbert 1433
 Gilbert Ph. 1578, 1915
 Giller Agaton 2320
 Giller Stefan 2321
 Gingrich Curvin H. 1744
 Ginter Stefan 2658
 Ginzburg Benjamin 2255
 Girsztowt Polikarp 2011
 Giuntini Francesco 1345, 1711
 Giustiniani-Kępińska Krystyna 1823
 Gl. J., zob. Glinkiewicz Józef
 Gl. Stef. 529
 Głabiński Stanisław 2117-9
 Gladbach Walter 3680
 Gładysz 2554
 Glahn A. F. 1706
 Glatman Ludwik 2322-3
 Glinkiewicz Józef 55/1, 653/III/20, 728, 2012
 Głiszczyński 2590
 Gloger Zygmunt 729
 Głogowczyk Jan, zob. Jan z Głogowa
 Gnaphaeus Gullielmus 492, 1146, 2489
 Gniewosz Jan Nepomucen 2325
 Godebski Cyprian 2572a, 2574
 Goethe Johann Wolfgang 3293
 Goiriena Francisco de 1583
 Gołąbek Józef 2398
 Goldbeck Ernst 2080
 Goldstoff Feiwei 2494
 Gołębiowski Eugeniusz 3594
 Golińska-Daszyńska Z., zob. Daszyńska-Golińska Z.
 Goliński Leszek 1043, 1229-30, 2669
 Gomez Vicente Lauro 1825
 Gomolec Ludwik 961
 Górecki J., zob. Kamiński A.

- Górski Janusz 2096—7, 2097a
 Górski Karol 517, 1246—7
 Górski Konrad 1129
 Gorškov P. M. 3723
 Gościcka Halina 236
 Gothus Laurentius Paul 1796b
 Gotowt Cz. 2051
 Gottlieb 3290
 Gottsched Johann Chr. 1459
 Götze Johann Christian 1
 Govi Gilberto 1904
 Gr. Fr., zob. Grzymała Fr.
 Grabczewski A. 1575
 Grabiańska M. 2012a
 Grabner Eysymontt Barbara 2326
 Grabowiecka Leokadia 3595
 Grabowski Ad. St. 1468
 Grabowski Ambroży 730—1, 803, 2535
 Grabowski I. Oksza 3056
 Grabowski L. 3055
 Grabowski Lucjan 1261
 Grabowski St. 3056
 Grabowski Tadeusz 476, 2168
 Grad Michał 3596
 Grajnert Józef 366, 2327
 Grandami J. 1391
 Graves Sandham 3246
 Gravesande G. J. 1887
 Grażyński Michał 2120—1
 Greenwood Thomas 1777b
 Gregorowicz Ad. 3167
 Gregory James 1416
 Gresham Thomas 2109, 2141, 2152a
 Grisar H. 1908
 Grochowski Mikołaj 395
 Grohmann Johann Gottfried 304
 Gromczewska Helena 2406, 2480
 Gromska J., 726, 2112
 Grotowski Zbigniew 2413
 Grott Franciszek 2327a
 Gruber Johann Gottfried 318
 Grubiński Wacław 2985
 Grulla Medauro 1509
 Grün D. 1577
 Gruneberg Christian 1414
 Gruosso Donatantonio 1597
 Gryczowa-Kawecka Alodia 197—8
 Grydzewski Mieczysław 523, 732
 Gryf Rom., zob. Jaxa Bykowski Piotr
 Gryphius Andreas 1094, 2437
 Grzegorzczuk Piotr 3057
 Grzegorz od św. Wincentego zob. Sylvius
 Alexius
 Grzybowska Krystyna 2414
 Grzymala Franciszek 1513/9
 Gschwander S. 1548
 Gubrynowicz Bronisław 644, 2192
 Guericke Otto 1621, 1626
 Gumowski Marian 2122, 2142
 Günther 935, 2013
 Günther Ernest 328
 Günther Franz 596
 Günther Siegmund 6, 1093, 1578, 1586,
 1642, 2143
 Gurev G. A. 1696, 1723, 1782, 1789
 Gurko Josif Vladimirovič 2633
 Gutenberg Johann 542a
 Guterma N. 580
 Guth Vladimir 3724
 Gutkowski T. 2492
 Guyot E. 1778a
 Györy 2518
 György Aledár 2936
 H. B. zob. Biegeleisen Henryk
 H. C. 2811
 h. j. 1095, 3392
 H. M. M. 3291
 H. S. 2981a
 Häbler Theodor 1262
 Hacar B. 3160
 Haedicke Johannes 2081
 Haesel Theodosius-1398
 Hagen J. G. 1609
 Hahn Wiktor 2425—6
 Hajduk Ryszard 1217
 Halban Leon 1130, 2209
 Halecki Oskar 2256
 Halley Edmund 1818
 Hamann Johann Georg 1523
 Hamel C. 755
 Hammer Franz 130
 Hamy Maurice 1666
 Hanovius J. 2483
 Harperath Ludwig 1625
 Harriot Thomas 1796a, 1826
 Hartknoch Christoph 287
 Hartleb Kazimierz 529, 583, 2014, 2194—5
 Hartmann H. 3292
 Has Wojciech 2661

- Haupt Edward 3588
 Haupt N. 3195
 Hayduk Alfons 845
 Haynisch Johann Christoph 1885
 Heath Thomas L. 1263-4
 Heathcote N. H. de V. 587
 Hebler C. 2082
 Heddewigen J. A. 1433
 Hein Heinrich Reinhold 1221
 Heinemann C. 2808
 Heinz R. 3293
 Heis 695, 2644
 Hejnosz Wojciech 2179-81
 Helmolt Hans 494, 1096
 Hemmerle E. 3294
 Hen Józef 3424
 Henseling Robert 229, 521, 2257, 3295-6
 Herberstein Sigismund 711
 Herbinus Joh. 1403
 Hermann H. 1688
 Hertslet William Levis 1096
 Heuer Reinhold 1131, 2591, 3161
 Heweliusz Jan 9, 855, 1309a, 1787
 Heyer H. 315
 Heyse Paul 2474
 Hiketas z Syrakus 1287
 Hildebrandt Kurt 2258
 Hilgers Joseph 1875
 Hilpert G. 540
 Hinze 364
 Hippler Franz 27, 35, 44, 48, 149, 151, 155, 274, 277, 282, 367, 370, 381, 387, 429, 653/III/31, 656, 696, 708, 710, 998, 1044, 1094, 1265-6, 2185-6, 2296, 2300, 2435, 2436/a, 2437, 2446a, 2448a, 2507, 2868, 2895
 Hipparchos 43, 44, 46/7, 71, 3116
 Hirsch E. 3
 Hirsch Felix E. 3297
 Hirschfeld-Birch A., zob. Birch-Hirschfeld A.
 Hirsching F. K. G. 173
 Hiszpańska-Neumann Maria 1041
 Hleb-Koszańska Helena 273
 Hofer Ferdinand 353
 Hoesick Ferdynand 81, 100
 Hoff Erwin 550, 1267, 2259
 Hoffleit D. 205, 563
 Hoffmann 3228
 Hoffmann E. 1555
 Hoffmann K. F. 2015
 Hoffmann W. R. 2438
 Hoffmanowa Klementyna 15-17, 17a-c
 Högberg P. 697
 Hogg Sawyer Helen 1796a, 1826
 Holden Edward S. 1268, 1618, 1631
 Holewiński Waclaw 2260-1
 Holland F. M. 2262
 Hollanek Adam 2210, 3438, 3597
 Hollitscher W. 3419
 Holmes Ch. N. 468
 Holtzmann H. 178
 Holz Max 2016-18
 Homann Johann Baptiste 1455
 Homann Johann Christoph 1455
 Hopmann Josef 121, 1745
 Hoppe 1513/12
 Hoppenstedt Christian Caspar 1446
 Horbacki Władysław 259, 1966, 2211, 2263
 Horn-d'Arturo G. 998a, 1707, 3215, 3226, 3724a
 Hórnik Michał 1571
 Horno-Popławski Stanisław 2582
 Horrebow Petrus 1451
 Horský Z. 1827
 Hortyński F. 492
 Hostinský Bohuslav 3162
 Hoszowski Stanisław 733, 2098-9
 Houdek František 3647
 Howard E. 1440
 Howarth Helen E. 103
 Hozjusz Stanisław 151, 2561
 Hryniewicz Bolesław 2790
 Hubal H. 1186
 Hubatsch Walther 137
 Hube Karol 653/II/9, 1534
 Huber M. J. 2986
 Hubicki Roman 653/III/39, 699
 Hugens Christian 1439
 Hugonnot Jean 3681
 Hulewicz Marcei 2692-3
 Hulewicz Maurycy 2187
 Hull Gordon Ferrie 1686
 Hülskamp Franz 396
 Humann Nicolas 2185
 Humboldt Alexander 653/I/12, 808, 1539, 1601
 Hume James 1378
 Humięcka Wanda 3457
 Hunter J. 1530
 Hunter W. 1513/3, 9

- Hunzinger A. 1649
Hurko, zob. Gurko I. V.
Hurwic Józef 3519
Husarski Wacław 2508, 2616
Hüssener Hermann 1576
Hutchins C. C. 1632
Hutten-Czapski Henryk 2509, 2650
- I. A. 1519
I. J. 2414
I. M. St. zob. Maurice I.
I. P., zob. Polkowski Ignacy
Ibl C. 384
Ideler Ludwig 1269
Idel'son N. I. 551, 588, 1780, 3264
Idźkowski A. 2617, 2619
Ilkiewicz Jan 2544
Illerda Francesco Remolino 2415, 2417
Inchofer Melchior 1372, 1881
Infeld Leopold 1967—70, 3457
Ingarden Roman Stanisław 2083, 2212
Ingoli Francesco 1520, 1602
Iobinus Bernard 278
Ipsen Friedrich 2465
Ipsen Gunther 592
Irzykowski Karol 2416
Isenkrahe C. Th. 1604, 1918
Isolina de 642
Iwazskiewicz Bolesław 1132
Iwazskiewicz Jarosław 2481
Izdebska Władysława 2389
- J. A. 2500, 3485
J. B. 2416
j. b. 3486
J. B. z Pobujan, zob. Ostrowski J. B.
J. C. 3057a
J. D. 1667
J. D. B. 1388
J. G. 734
J. G. S. 1883
J. Gr., zob. Grajnert Józef
J. H. 3420, 3519
J. H., zob. Hurwic Józef
J. J. B. 3058
J. M. 808
J. P. 735, 1187, 2414
J. P., zob. Pankiewicz Jan
J. S., zob. Jaszowski Stanisław
J. W. 3059
- J. W. T. 2591a
J. Z. Z. S. B., zob. Zajączkowski Jakub
J-a 2328
Jabłonowski Józef Aleksander 1476, 1481,
2561, 2592
Jabłońska Honorata 2417
Jabłoński J. K. 1611
s'Jacob Wilhelm H. 1467
Jacobi Franz 453
Jacobi Max 273, 454, 935, 1270, 1621, 1626,
1633, 2487
Jadwinowski L. 2123
Jakubowski Jan Zygmunt 239
jam., zob. Grydzewski Mieczysław
Jamrógiewiczowa Janina 1829
Jan z Głogowa 492
Jan z Ludziska 3727
Janek 2829
Janicki Klemens 3727
Janicki Stanisław 2819
Janik Michał 3061
Janikowski Stanisław 3743
Janko z Oleksowa, zob. Gniewosz Jan Nep.
Jankowski J. 3439
Jankowski Józef 2398, 2469
Janowski Aleksander 481
Janusz [Wiktor?] 947
Januszko Zbigniew 2785—6
Jaroczyński 2646
Jarosławski Mieczysław 473, 2982
Jaroszyk Kazimierz 736
Jarovoj M. 3682
Jarry de Mancy Adrian 640
Jarzyna S. 2321
Jasek L. 3062
Jasinowski Bogumił 2264
Jaskólski 2618
Jastrow J. 2116, 2124
Jastrun Mieczysław 1477, 2329
Jastrzębiec 3063
Jastrzębiec Stanisław 2711
Jastrzębski Zdzisław 2370
Jaszowski Stanisław 327
Jaworzakowa Mira 2390—1
Jaworska Halina 2144
Jaworski Jan 395, 424, 2561
Jaworski Leopold 2398
Jaxa-Bykowski Piotr 2261
Jażdżewski Ludwik 2878
Jeeber F. J. 1552

- Jel., zob. Jelonek Eugeniusz
 Jelinek Edward 2694
 Jellenta Cezary 3064
 Jelonek Eugeniusz 3065
 Jenike Ludwik 942, 2772
 Jesionowski Alfred 529
 Jeszka Lech 3487
 Jezbera František 347
 Jeżewski Zbigniew 2415
 jjd 2728
 jmj 2979
 Joannes de Monteregio, zob. Regiomontanus Joh.
 Johann C. 1045
 Johnson Francis R. 580, 587, 1699
 Joliot-Curie Frédéric 2213, 3553
 Jonak Eberh. A. 1247 a
 Jones Harald Spencer 552, 1746—7
 Josue 1470
 Józef z Mazowsza, zob. Wojciechowski Józef
 Juliusz II, papież 1108
 Junctinus Fr., zob. Giuntini Fr.
 Junosza-Stepowski Kazimierz 2416
 Jura 2829
 Jurand 1188
 Jurkowski Aleksander 3406
 Juškevič A. P. 650
 Juškevič P. S. 115
 Juszyński Hieronim 2169
- K. 1941, 2813, 2937
 K. B. 808, 2410
 K. B., zob. Koehne B.
 K. D. 3400
 K. G. 3599
 K. J. 240
 K. M. 3600
 K. M., zob. Krzemieniowa Maria
 K. M. K. 2329a
 K. O. 3425
 K. R., zob. Rudnicki Konrad
 K. S. 1483a
 K. S., zob. Kramsztyk Stanisław
 K. Sm. 915
 K. Z. 1097
 Kączkowska Alicja 2524
 Kaczyński H. 739
 Kaempffert Waldemar 580, 3298
 Kahrstedt Albrecht 636
 Kaiser E. G. 2124a
- Kali 3440
 Kalinowski Stanisław 2100
 Kaliński Zygmunt 2729
 Kalkowski Jan 2730
 Kaltenbergh Leon 3601
 Kamiński Michał 3, 1303—4, 2265, 2772
 Kamiński Aleksander [pseud., nazwisko: J. Górecki] 2392
 Kamiński Jan Nepomucen 765, 2330
 Kamiński Stanisław 2331
 Kamp P. van de 3299
 Kamykowski Ludwik 1702
 Kaniewska Alicja 3407
 Kant Immanuel 643, 885, 1141, 1540, 2063a, 2064, 2070, 2081, 2086—7, 3231
 Kantecki Klemens 2916
 Karczewski 912
 Karliński Franciszek Michał 397, 2860
 Karol V, ces. niem. 1328, 1661, 1679
 Karol Władysław 2994
 Karpiński Jerzy 2670
 Karpiński Ludwik 579, 1748, 2266, 3251
 Karrasch Alfred 2454
 Karski Marek 1045a
 Karstädt O. 846
 Kasperkiewicz Stanisław 3602
 Kasprowicz Jan 168
 Kassern Tadeusz Zygfryd 168
 Kastan 2332
 Kasten H. 3231
 Kästner Abraham Gotthelf 305
 Katon. 3066
 Kauffeldt Alfons 148b, 606, 636a, 3683
 Kawecka-Gryczowa A., zob. Gryczowa-Kawecka Alodia
 Kaźmierczak Jan 3067
 Keferstein Hans 461
 Kelly Eric Philbrook 2478, 3300
 Kelly H. L. 553
 Kelsey W. K. 3301
 Kempner Stanisław Aleksander 96
 Kepińska Felicja 1823
 Kepińska-Giustiniani K., zob. Giustiniani-Kepińska Krystyna
 Kepiński Felicjan 142, 1823, 1828, 3068, 3401
 Kepler Johann 135, 434, 595, 690, 1090, 1140, 1331, 1353, 1358, 1363, 1546, 1548, 1551, 1570, 1602—3, 1606, 1628, 1683, 1693, 1714, 1718, 1727, 1781, 1797, 1874, 2077, 2088, 2258, 3241

- Kesten Hermann 580, 3302-3
 Kętrzyński Wojciech 56, 740-1, 828
 Kettner Adolf 1189
 Kielanowski-Pobóg Leopold 2414
 Kielczewski B. 3603
 Kienle Hans 1749
 Kierst Jerzy 2333-5
 Kijewski Al. 742
 Kilian Ph. 289
 Kirchberger 3163
 Kirchmair Georg Caspar 1407
 Kirrinnis H. 3744
 Kirschenzweig Adolf 1691
 Kisielewski Józef 2416
 Kistner Adolf 77, 497, 704, 1645
 Kl., zob. Kantecki Klemens
 Klaus Georg 607, 1046-7
 Kleczyński Jan 2414
 Klein 444
 Klein L. 1653
 Klejnot-Turski J. 2084
 Klemens VIII, papież 916, 1871
 Klemens XIII, papież 1476
 Kleszczyński Ignacy 2414
 Klinekwestroem C. 846a
 Klingerowa Z. 2406
 Kluckert Georg 1945
 Knickerbocker William S. 1684
 Knight Charles 321
 Knobelsdorff E. 2185
 Knobelsdorff Jerzy 815
 Knötel August 415, 847-9, 937
 Knötel Paul 850
 Knothe Zygmunt 2593
 Kobylański Ignacy Adalbert 1499, 1501
 Kočetkov A. 3540
 Kochanowski Jan 1006, 1138, 2357/15
 Kochmański Tadeusz 3604
 Kocyan Irena 1971, 2019
 Koczorowska Zofia 1010
 Koehne B. 2651
 Kogucki Roman 3732
 Köhler F. 2267, 2978
 Kohnert Hans 788
 Kohte J. 91
 Kokan Shiba 1518
 Kolankowski Ludwik 1988
 Kolberg Josef 698, 1099, 2510
 Kolev T. 503
 Kolińska K. 3605
 Kollmann Paul 850a, 2052a, 3197a
 Kolumbus Christoph 438, 520, 2268, 2301, 2688
 Komenský Jan Amos 178
 Komorowski Bronisław 2336
 Koniuszewski W. Nałęcz 1657
 Konkolewski Leon 2020, 3471
 Konopnicki J. 743
 Kopacz Mikołaj 2145
 Kopaczewski Waclaw 2269
 Kopernik Albert 413
 Kopernik Andrzej 297, 817
 Kopernik Barbara 492, 653/III/5
 Kopernik Jan 803
 Kopernik Mikołaj (ojciec) 653/III/5, 783, 2916
 Kopernik Wojciech 783
 Kopernóg Wojciech 783, 2916
 Kopf Maxim 3393
 Kopff August 1727, 2645, 2795
 Korczowski Henryk 1132
 Korolewicz-Wilamowski B. 1049
 Koreywo Bolesław 2321
 Kornella A. 2974
 Körner Theodor 2594
 Korniszewski Feliks 1752
 Korotyński Władysław 442a
 Korwell Karol 2395
 Korwin Wawrzyniec z Nowego Targu (Rabe) 1, 46/6, 139, 974, 1103
 Korzec S. 962
 Kościuszko Tadeusz 581
 Köslin Elias 1354
 Kościński Stanisław 2021
 Kosmowska I. W. 3017
 Kossmann Eugen Oskar 533
 Kossmann O. 215
 Kostecki Jan 3095
 Kostkij 439
 Kostrzewski Franciszek 2421
 Kot Stanisław 102, 745a, 1134
 Kotlarczyk Mieczysław 2415
 Kötter Rudolf 2271
 Kovačev Georgi 582
 Kovačev Jor. 3168
 Kowalczewski Mieczysław 1513
 Kowalczyk Jan 449, 1565, 2888, 2921
 Kowalkowski Alfred 2412
 Kowalski Jerzy 2161
 Kowarzyk Hugon 2022

- Kownacka Maria 2337
 Kowrach E. J. 3314
 Koyré Alexandre 3, 105, 1255, 1753
 Kozakiewicz Stefan 1191
 Kozłowski Leon 2171
 Kozłowski Mateusz 1891
 Kozłowski Władysław 3725
 Kragen Wanda 1154, 2412
 Krahulec Władysław 1790
 Krajewski Józef 1927
 Krajewski Władysław 612, 650, 1829, 3459
 Kramarczyk Karol 2572
 Kramsztyk Stanisław 1572, 1598
 Krasicki Ignacy 2338, 2510, 2561
 Krassowski Jan 483—5, 492, 644, 659, 1271,
 1598, 2272
 Krastanov L. 3694
 Kraszewski Józef Ignacy 347, 653, 794,
 2695, 2834, 3647
 Kraszewski Witold 746, 2774
 Kraus E. C. 3315
 Krause 2440
 Krause Bruno Paul 503a
 Kraushar Aleksander 750, 808, 912, 1513/9,
 2357/11, 2618a, 2619, 2632, 2814
 Krechowicki Adam [pseud.: Maryan] 402
 Krechowicki Antoni 431
 Kreczmar Jerzy 2298, 2357/16, 2409
 Krejči Jan 348
 Krembs B. 454
 Kretlow J. F. 303
 Kridl Manfred 3557
 Kriek Ernst 1728, 2273—4
 Krieg H. 3222
 Krieger Erhard 3732a
 Kries 2558
 Krogman Willy 938
 Krókowski Jerzy 149, 2172
 Król Aleksander 2545
 Króliński Jan Kazimierz 486—7, 3096
 Kromer Marcin 740
 Krug Erich 556, 1101, 2796, 3229, 3316—7
 Krygowski Zdzisław 3097
 Krypa Albert z Szamotuł 492
 Krystyn, zob. Mazurkiewicz Krystyn
 Krywiak J. 2652
 Krzemieniowa Maria 2396b, 2412, 2528
 Krzeziński Zbilut 747
 Krzepkowski Mieczysław 3613
 Krzeziński Andrzej 2196
 Krzyżanowski Adrian 333, 435, 653/II/13,
 15, 653/III/6, 8, 39; 699, 738, 748—
 52, 758, 797, 826, 912, 923, 1513, 1541,
 2619, 2819
 Krzyżanowski Bronisław 653/III/3, 738, 752
 Krzyżanowski Jerzy 2660a
 Krzyżanowski Julian 529
 Kubach Fritz 121, 127, 130, 216, 537, 541—2,
 557—8, 649
 Kubala Ludwik 387
 Kubiak Tadeusz 2338
 Kucharzewski Feliks 388, 449, 2046, 2427,
 2815
 Kucharzewski Ludwik 2647
 Kucharzyk Henryk 1754
 Kuczyński Janusz 613, 627, 1830, 1947,
 2214—5, 2731, 3614—7
 Kudliński Tadeusz 2414
 Kühle Ludwig 559, 1755, 3241—2, 3318
 Kühn 851
 Kuhnigk Armin 3443
 Kujot Stanisław 1231
 Kulczycka J. 1702
 Kulczycki Władysław 2339—40, 2474
 Kulczyński Stanisław 672, 2216
 Kulikovskij P. 3695
 Kulpa J. 2802a
 Kunickij R. V. 1794
 Kuo Mo-žo 2481
 Kuran Józef 2787
 Kurdybacha Łukasz 594, 614, 2415
 Kurelli Ludwik 375
 Kurowski Franciszek Ksawery 2620
 Kurpiński Karol 2356, 2819
 Kuryluk Jerzy 1155
 Kurz Sebastian 1679
 Kuttner Otto 2086
 Kwiatkowski Remigiusz 2341
 Kwiatkowski Tadeusz 2415
 Kwiecińska Zofia 2732
 Kwieciński T. 2396
 Kydryński Lucjan 2733
 Kylian Jacob 1491
 kz 2711a
 L. 2944
 L. 239, 3099
 L. C. K., zob. Karpiński Ludwik
 L. L. 3100
 L. S. 753, 3696

- Labérenne Paul 615—6, 2217, 3553
 Lach z Lachów, zob. Zienkiewicz Leon
 Łączkowski Zdzisław 1050, 2342
 Lahire Philippe de 1779a
 Łakomy Ludwik 3726
 Lamarche M. 1508
 Lamb Francis 1421
 Lamey Dom. 2275
 Lamont R. 1102, 1601
 Landenlaub Willi 531
 Landis K. M. 3319
 Landová-Stychová Luisa 3454
 Landowski Józef 1933
 Lang Johannes 1715
 Lange Antoni 2343
 Lange J. R. L. 1619
 Lange Jan Bernard 2878
 Lange Karl 1034
 Langius M. Laurentius J. J. 1492
 Lankau J. 2595
 Łanowski Jerzy 139
 Lansberg Jacob 1368, 1373, 1375, 1882
 Lansberg Philipp 1368
 Laplace Pierre Simon 1548, 1751
 Larink J. 1772
 Larkey Sanford V. 1699
 Larose Jean 3320
 Lasiński Leszek 3101
 Laska 449
 Laskiewicz Alfred 2023
 Laskowski Antoni 1484
 Lasocki Bronisław 2344
 Łaszcz A. 3102
 Łaszczyński W. 3103
 Lauber L. M. 2596
 Laurent Gaston 456
 Laval Charles 2398
 Lawrenz Otto 91
 Lazarowiczówna 3104
 Le Branchu Jean-Yves 106
 Lednicki Waclaw 1135
 Leeuwen Albert van, zob. Leoninus Albert
 Légér Louis 784, 919
 Łęgowski Józef 162, 963—4, 1240, 1248,
 2597
 Lehmann Johann August 2437
 Lehmann Karl 2441
 Lehmann Kurt 2796
 Leicht P. S. 3226
 Lelewel Joachim 653/I/13, 1989
 Leliwa-Piotrowicz Józef 1051
 Le Lorrain de Valmont 1443
 Lem Stanisław 2063
 Lenard Philipp 509
 Lenartowicz Teofil 431, 2345
 Lengnich Karl Benjamin 2653
 Lengowski Michał 3618
 Lenin Pi'ic Vladimir 2201
 Leńkowa Antonina 3702
 Leonardo da Vinci 1270, 2077, 2415
 Leoninus Albert 1347
 Leopardi Giacomo 653/III/41, 2474
 Lepiarczyk Józef 2734
 Le Roy Louis 1343
 Leśnodorski Bogusław 217, 617—8, 1831,
 2196a, 2218—20, 3619
 Lesser Aleksander 2543
 Lesser J. 3321
 Leszczycki Gustaw 2845
 Letonne Louis 507
 Leusse Johann 1044, 1054, 1068, 1078
 Le Vernier 1580
 Leverrier Urbain Jean Joseph 2200
 Lewartowski Wl. 3620
 Lewiński Jan Stanisław 96, 2111, 2112,
 2126—7
 Libelt Karol 653/II/10, 1533, 2872, 2922
 Libri Guillaume 2469
 Liceti Fortunio 1383
 Lichański Stefan 2398
 Lichtenberg Georg Christoph 306, 308
 Lietzmann W. 1669
 Ligber J. 310
 Ligocki Alfred 2221—2, 3621
 Ligocki Edward 1136, 1823, 1832, 2346,
 2396a
 Limbergen J. van 575a, 3322
 Linde Samuel Bogumił 10
 Lindemann F. 700—1
 Lindhagen Arvid 58, 63
 Linke Anna 1829
 Linsmeier A. 1599
 Lipiński Edward 122, 2102—6, 3457
 Lipiński Tymoteusz 2621
 Lipstorp Daniel 1399
 Lisicki Andrzej 3622
 Liss Franciszek 1052
 Lissajous Joules 1820
 List Stephan 97
 Littrow Edler 2945

- Ij. 3536
 Lobeski Felicjan 2511
 Löbsack Wilhelm 560, 857, 2277
 Lockemann 851
 Lodge Oliver 437
 Loob Moritz 3169
 Loge W. 1972
 Lohmeyer Karl 429, 444
 Löhr K. 3323
 Lomonosov Michail V. 1477, 2491
 Loperfido A. 504
 Lorenz Klemens 858
 Lorey 2946
 Loria Gino 1017
 Lortie Léon 3324
 Loś Jan 681, 717, 755
 Losada y Puga Cristobal 561
 Lossow Edoardo di 2873
 Lott W. 3223
 Löwenberg J. 2947—8
 Loysel 1515
 Loytze Joh. zob. Leusse Johann
 Lübeck R. 1669
 Lubecki Marian 1956
 Lubertowicz Z. 2223
 Łubieńska Zofia 2412, 2768, 3520—1
 Lück Kurt 529, 859—62
 Lucretius 1464, 1504
 Ludendorff H. 829
 Lüdicke Johann Aug. 1888
 Ludomirski R. 3623
 Ludowicz 3105
 Luiza Dorota, księżna Saksonii 1503
 Łukaszewicz Lesław 349, 653/II/23
 Łukaszewicz Renata 1220
 Łukawiecka L. S. 2428
 Łukomski Zbigniew 816
 Lulof Johann 1451
 Lundmark Knut 1773
 Lusuardi Carlo 1948, 3698
 Łuszczewska Jadwiga 2347—8, 2496
 Łuszczzyński Teodor 756
 Luther Martin 282, 367, 387, 653/III/3,
 1879, 1892, 1936, 1938, 1922a, 1957,
 3308
 Lutrzykowski Franciszek 2533
 Łydko Ludwik 1053
 Lynn W. T. 1616, 1637
 Lysis 43, 44, 46/7, 71
 Łyskanowski M. 2024
 M. 1519
 m 208, 3325, 3489
 M. B. 2419, 3106
 M. G., zob. Grabiańska M.
 M. G. 2239
 M. H., zob. Merczyng Henryk
 M. J.. 3217
 M. K., zob. Krzemieniowa Maria
 M. P. 794, 3198
 M. S. 260
 Mac Aree J. V. 3326
 Mac Colley Grant 1336a, 1695, 1708, 1710—1,
 1716, 1720, 1729—30
 Macelwane J. B. 580
 Maciejowski Samuel 685
 Maciejowski Waclaw Aleksander 757
 Macleod Henry Dunning 2126
 Maclot M. 1486, 1496
 Macpherson Hector 3327
 Mączewski Przemysław 3107
 Mädler Johann Heinrich 351
 Madwar Mohamed Rida 562
 Maestlin Michael 1353
 Maeztu Ramiro 3170
 Magdański Marian 523, 529
 Magini Giovanni Antonio 1346, 1349—50,
 1355
 Magirus Tobias 288
 Majer J. 2856
 Majewski Zbigniew 243
 Majkowska Jolanta 3256—7
 Makarewicz Tadeusz 1973
 Makemson Maud Worcester 1756, 3258
 Makowski Bolesław 758
 Malachowski Stanisław 1272
 Malagola Carlo 986, 993, 999—1004, 1093
 Malčeva Malina 3699
 Malczewski Antoni 53
 Małecki W. 2878
 Malicki Adam 1990—1
 Malita Mircea 619
 Mamiński Władysław 1222
 Mamuszka Franciszek 1192, 2671
 Mandel Kurt 3328
 Manfred Michel [pseud.], zob. Riccioli Gio-
 vanni
 Mangard Pierre 1460
 Mańkowski Alfons 759, 1273
 Mankowski Hermann 1320—1, 2505, 2558a,
 2568—9, 2672

- Manning de v. Lee 2478
 Marchlewski Teodor 2224
 Marciniak Zbigniew 2197, 3624
 Marconi Bohdan 2529, 2531
 Marcucci Ettore 2340, 2345
 Maria H. 15
 Marianowicz Włodzimierz 2025
 Markiewicz Dominik Jan Kanty 1891
 Markiewicz Roman 1274
 Markiewicz Stanisław 424
 Markowska B. 3625
 Markowski Mieczysław 1949, 3427
 marm. 3626
 Maroń Kazimierz 55/1
 Marquart Conrad Theophil 1452
 Marquart Karl 2466, 2598—9, 2606
 Marschall Bogusław 2781, 3402
 Marschall Roy K. 3330
 Martius C. Fr. Ph. 2797
 Martyna Władysław 2717
 Marwoy 2735, 3522
 Marx Karl 1657, 2278
 Maryan, zob. Krechowicki Adam
 Maschke Erich 1029
 Maser Hugo 863
 Masetti Arnaldo 576
 Massey Bernard Wilfrid A. 569
 Maszlaghy Ferenc 2826
 Matalène L. P. 1535—6
 Matejko Jan 101, 1183, 2391, 2401, 2408,
 2532—4
 Matlak Roman 2418
 Matteini Giosue 2475
 Matthes Johann 1942a
 Matysik Stanisław 2397, 2782
 Maurice I. 1423
 Maver Giovanni 1005
 May Andrzej 1547
 May E. 649, 1757
 May W. 3224
 Mayer Józef 760
 Maykowski Stanisław 2400, 3009
 Mayr Beda 1487
 Mazur Maciej 3428
 Mazurkiewicz Kazimierz 1156
 Mazurkiewicz Krystyn 1232, 2673, 2712,
 3523
 Mazzoni 1520
 Meda Filip 1930
 Megerlin Peter 1432
 Meichner Fritz 542a, 2455,
 Mękarski S. 569
 Melanchthon Philip 1878, 1893, 1920, 1938
 Melchior Paul J. 1322
 Meller Eugeniusz 2026—7
 Menzel Adolf 325
 Menzzer C. L. 36, 56, 121
 Mercati Angelo 1054
 Mercier Louis 1517
 Merczyng Henryk 429, 443, 2798
 Metger C. 1651
 Metius Adrianus 1370
 Mettenleitner Fritz 2456
 Meuer A. 3331
 Meuer Adolf 130/6
 Meuer Jakob 283
 Meyen Johann Jacob 2443
 Meyer Paschalis 3737
 Meyer R. 3171
 Meyerhof Max 1275
 Mezzetti P. Pietro 444
 mg., zob. Grydzewski Mieczysław
 Miączyński Jan Antoni 1191, 1193, 2512,
 2674, 2717
 Michael George 581
 Michajlov A. A. 620—1, 639a, 650, 1833,
 3332
 Michalski Ryszard 1194
 Michalski St. 761
 Michaud Aleksander 2349
 Michelangelo 1010
 Michelis 1195
 Michov N. V. 2278
 Mickiewicz Adam 2063a, 2167, 2171, 2535,
 2562, 2631a
 Miechowita Maciej 55/1, 492, 2014
 Miedziński Florian 1276
 Mierzej, zob. Mierzeja K.
 Mierzeja Krzysztof 1234
 Mierzwa (Mizwa) Stefan 3, 131, 554, 563,
 1137, 3259—60, 3305, 3333—4, 3364,
 3393
 Mietelski Jan 3627
 Mietkowski Jan 1196
 Mikeleitis Edith 2457
 Mikula L. A. 450
 Mikulski Tadeusz 2379, 2503
 Milanowicz Zygmunt 3629
 Miłaszewska Wanda 169
 Miłaszewski Stanisław 169

- Miles F. F. 1750
 Milewski Józef 2150
 Milkuszyc K. 379
 Miller Jan 3501
 Miller Jan Nepomucen 2416
 Miller Joannes Martin 1407
 Milton John 1695, 1716
 Minc Bronisław 2151
 Mincer Franciszek 1103
 Minkiewicz Romuald 3108
 Minnaert M. G. J. 1103a
 Mirbt Karl 1876
 Miro Quesada Oscar 594a
 Miron, zob. Michaud Aleksander
 Mirowski Stefan 3413
 Misses 2494
 Mithob Burkhard 1893
 Mitzner Zbigniew 2419
 Mizwa Stephen P., zob. Mierzwa Stefan P. n 3109
 Młodziejowski Jerzy 1157
 Mocarski Zygmunt 2330
 Mochnecki Maurycy 2622
 Modrzewski S. T. 2350
 Modzelewski Zygmunt 2225, 2412
 Moepert Adolf 864
 Mohr J. M. 1834, 1834a
 Molfino Giovanni M. 368
 Moller Klemens 684
 Molski Marcin 1174, 2561
 Momber A. 464
 Monaldi Giacomo 2545
 Monchamp Georges 1608
 Mondry Wojciech 3110-1
 Monfriend Walter 3335
 Montanari Augusto 2125, 2129
 Montucla Jean Etienne 1474
 Moor Jones 1430
 Morin Jean Baptiste 690, 1366, 1368, 1373, 1387
 Morstin Ludwik Hieronim 139, 622, 744, 762, 965, 2398, 2414-5, 2417, 2469
 Mortkowiczówna Hanna 2351
 Mosharrafa Mustafa Ali Bey 2279
 Mossakowski Józef 2781
 Most. 2675
 Most., zob. Oszelda Wl.
 Mostowski Tadeusz 310, 312, 653/II/4
 Mrozowicki Józef 2353
 Muczkowski Józef 702
 Mulerius Nic., zob. Müller Nicolaus
 Mulewski B. 2659
 Müller Adolf 444, 1615, 1641
 Müller Egbert 1636
 Müller Johann, zob. Regiomontanus Joh.
 Müller K., zob. Kossman Eugen O.
 Müller Nicolaus 9, 281, 1360
 Müller P. Adolf 69, 1277
 Mundt C. S. 1685
 Munier Wróblewska Mia 2458
 Munkiewicz M. 1055
 Münnich Adam 2429
 Muoluwee Ubool Khuier 1513/3
 Murawā Feliks 585, 1056-7
 Murphy A. E. 1690
 Murray John 3336
 Muschold Maria 2443a
 n 763, 2988
 Naake-Nakęski W. 488
 Nadolny Erwin 1066a
 Nadolny J. 1278
 Nadolski Bronisław 1835, 1858, 3727
 Nadwiślanin 3114
 Nagrabiecki Jan 3414
 Nakwaska Anna 653/III/42, 1097, 2399
 Napoleon Bonaparte 1247a
 Naruszewicz Adam 310
 Nassau J. J. 3337
 Natorp 1589
 Nawroczyński Bogdan 460, 2280
 Nayder Tadeusz 514
 Nedvidek Č. 357
 Needham Joseph 3338
 Neissner Karl 1638
 Nesmejanov A. N. 3546a
 Nesteruk F. J. 2052b-54
 Neugebauer O. 138a
 Neumann Emil 2808a
 Neumann-Hiszpańska M., zob. Hiszpańska-
 Neumann Maria
 Neupert Karl 1689
 Newton Isaac 1517, 1548, 1551, 1671, 1718, 1983a, 3304, 3354, 3393
 Newton John 1405
 Neyel Hanns 637
 Neyer Paschalis 3745
 Nicetas z Syrakuz, zob. Hicetas z Syrakuz
 Nicolas de Oresme 39, 1256, 2109, 2124a
 Nicoli 2892

- Niedźwiecki Leonard 53
 Niegowiecki Jakub 1471, 1478
 Niekrasicki 2353a
 Niemcewicz Julian Ursyn 13-4, 18-9,
 2619, 2624-5, 2627
 Niemojowski Ludwik 2354
 Nierop D. R. van 1412
 Nietzsche Friedrich 865
 Niewęglowski B. 2152
 Niezabitowski Kajetan 333
 Nikilewski O. R. 1678
 Nikolaus von Cusa 1270
 Nissen Theodor 2162
 Niweliński Józef 2029
 Nobile V. 1790a
 Nord. 3490
 Nordenmark N. V. E. 1796b
 Nordmann C. 1279
 Norlind Wilhelm 1949a, 1957
 Norman Daniel 120
 Noskowski Jan 393
 Noss Rudolf 586
 Nostitz 173, 176, 182
 Novák A. 3702
 Novara Domenico Maria 449/19, 987, 997,
 1024-5, 1322
 Nowaczyński Adolf 767, 1513, 2416, 2988
 Nowak-Njeh Merčín 3409
 Nowakowski Jerzy 2412
 Nowakowski Z. 2398
 Nowicka Z. 3115
 Nowicki Andrzej 623-5, 769, 1058-9,
 1138, 1842, 1859, 1950-1, 2107, 2226-7
 Nowolecki Aleksander 2918
 Nucci Nelly 1006

 O. S., zob. Oświęcimski Stefan
 Occioni Onorato 2876
 Odlanicki Michał 3630
 Odyniec Antoni Edward 2355
 Oe., zob. Oelsner Th.
 Oelsner Th. 867
 Ogonowski Zbigniew 1797
 Ogrodziński Wł. 1204
 Oleszczyński Antoni 330, 653/II/14, 2535-7
 Olgierd Mikołaj Onufry 1484
 Olivieri Maurizio Benedetto 1564
 Olszewski Wacław 3632
 Olszewski Władysław 1249, 2602
 Olszyński Marian 2547

 O'Neil John J. 3340
 Opalek Z. 2680
 Oppenheim S. 1280
 Oresme Nicole, zob. Nicolas de Oresme
 Orestano Francesco 564
 Orgelbrand Samuel 360, 489, 1670
 Origanus David 1359
 Orkisz Lucjan 261
 Orlicki Mikołaj 3633
 Orliński Michał 2152a
 Orpheus Johann 1493
 Osiander Andreas 3, 27/4, 48/2, 54, 57, 78,
 105, 120, 136, 704, 1645, 1938
 Osiński Ludwik 27/3, 653/III/9, 2356-7,
 2619, 2819
 Ossoliński Józef Maksymilian 6
 Ossowiecki St. 529
 Ostaszewski Janusz 3634
 Ostrowski Józef Bolesław 812
 Ostrowski Krystyn 776-7, 2548
 Ostrowski St. 2493
 Oświęcimski Stefan 563
 Oszelda Władysław 1197
 Otowski Henryk 2188
 Otto Leopold Marcin 2924
 Otwinowski Stefan 2737
 Owen John 2478a
 Ozdowska Zofia 3635

 P. 794, 921, 3703
 P. A., zob. Prowe Adolf
 P. Br. 3209a
 P. Ch., zob. Chmielowski Piotr
 P. E., zob. Ettinger Paweł
 P. F., zob. Przypkowski Feliks
 P. G. 3535
 P. J. M. 134
 Paciorkówna Jana 2765
 Paderewski Ignacy 438
 Pagaczewski Janusz 1158, 1303, 2681, 2738-9,
 3636-7
 Paine Paul 3341
 Painlevé 1962
 Pajzderski Nikodem 2595
 Palacký František 922
 Palila J. 3172
 Palme A. L. 1488
 Palmieri Aurelio 1008, 1149, 2700
 Pancritius A. 1063
 Pankiewicz Jan 360, 653/II/21, 944

- Pannekoek A. 1778, 1783
 Paolo Fr. 331
 Papadopoli Nicolaus, Comnenus 1009, 1013
 Papi Jadwiga 469
 Papillon de la Ferté Denis Pierre J. 1502
 Papini Giovanni 1010
 Papritz Johannes 651, 868
 Par. A. 3030
 Paracelsus Philipp A. Theophrastus 3308
 Paraf Pierre 2398
 Parandowski Jan 139, 529, 2163, 2400
 Parasin Matth. Max. 1394
 Parczewski A. J. 2926
 Parenago P. 650
 Partitius Franciscus 1351
 Pascal Blaise 1629
 Pascual Jordan 2280a
 Pasemkiewicz Jadwiga 1952
 Pasikowski Tadeusz 1235
 Passarge Hans 3173
 Passement 1466
 Pasteur Louis 1684
 Pastor J. R. 1731
 Paton H. J. 2070
 Paul von Fossombrone (z Middelburga)
 492, 1734
 Pauly Karl 3342
 Pawel III, papież 27/6, 38, 40, 46/1, 47/4,
 48/2, 62/6, 64, 67, 76, 78, 79, 93, 97,
 98, 105, 116, 127, 134, 136, 142, 143,
 148b, 636a, 1054, 1068, 1896
 Pawel V, papież 1903
 Pawiński Adolf 413, 778
 Pawłowska-Pietrzak I., zob. Pietrzak-Pa-
 włowska Irena
 Payr Bernhard 1759, 3218
 Peiner W. 869—70
 Pelka Georg 3174
 Pellicioni Gaetano 429
 Penconek Adam 246a
 Percy 317
 Perel J. G. 1712
 Perlbach Max 249
 Pernaczyński 2153
 Perskie Oko 779
 Peters Stanisław 1060, 2740
 Peterson Eugen 3, 3175
 Petkiewicz Kazimierz 2582
 Petri Winfried 3704
 Petrovskij F. A. 133
 Peucer Caspar 1340—1
 Peuckert Will-Erich 565, 3705
 Peurbach Georg 283
 Peyster J. W. de 1542, 1620
 Pfaelzer-Schultze G. zob. Schultze-Pfaeltzer G.
 Pfaff Fr. 1557
 Pfaffe Herbert 3706
 Pflieger Max 3343
 Philip J. 2540
 Phillippi Rudolph 2054
 Philolaos z Krotony 1382, 1385, 1740
 Pianko Gabriela 1106
 Piasecki Jan 2418
 Piasecki Stanisław 2416
 Piątkowski Jan 1860, 3117
 Piazza Giovanni Maria 2281
 Piazzola-Belloch Margherita 1011, 2816
 Pichl B. 2482
 Piechócki Jan 623
 Piechocki Witold H. 626, 1061—2, 2030,
 2154, 2173, 3638
 Piekarska Hanna 2755
 Piekut Kazimierz 2358—60
 Pierrel 1634, 1647, 1681, 1694
 Pierson W. 2950
 Pietkiewicz Jerzy 3639
 Pietrzak-Pawłowska Irena 2682
 Pietrzycki Jan 3118
 Pigeon Jean 1447, 1453, 1868
 Pijper F. 1281
 Pilch Stanisław 644
 Piotr I, car ros. 1439
 Piotrowicz Karol 247
 Piotrowicz-Leliwa Józef, zob. Leliwa-Pio-
 trowicz J.
 Piotrowski Jan 3460
 Pirogov N. I. 1519
 Piskorska Helena 704a
 Pitiscus Bartholomäus 1985
 Pius VII, papież 1874
 Pius IX, papież 979
 PIW 3403
 Piwarski Jan Feliks 27
 Planecki Jan 3012
 Platen-Winterfeld L. zob. Winterfeld-Platen L.
 Plater W. 1224
 Plato 1262, 1615, 1638a, 1648, 2080
 Platta Helena 2361—2
 Plattard Jean 1329
 Pławińska W. 2155, 3119

- Pleśniarski Bolesław 3641
 Płomień St. 3120
 Plotowski Paweł 789
 Plummer H. O. 120
 Pobedonoscev Sergej 923
 Pohóg-Kielanowski L. zob. Kielanowski-Pohóg L.
 Počivalov L. 3707
 Poczobut Marcin 311
 Pódczaszyński Michał 1513/9
 Podlewski Stanisław 3641a
 Poggendorf Johann Christoph 358
 Pogo A. 120
 Pohl G. Fr. 2282
 Pohl Wolfgang 2457
 Pokora Leon 3642
 Polacco Giorgio 1389
 Polikarov 1732
 Polignac Melchior de 1464
 Polkowski Ignacy 2, 24, 28, 47, 53, 154, 248, 253, 275, 282, 312, 313, 315, 320, 328, 330, 333, 339, 342, 343, 346, 349, 360, 367, 369, 371-2, 380, 382-3, 389, 401-2, 490, 653, 699, 728, 748, 752-3, 756-7, 781-4, 794, 810-3, 853, 866, 900, 919, 971-2, 1174, 1269, 1331, 1334, 1513, 1533-4, 1539, 1553, 1906, 1984, 1989, 2010, 2296, 2300, 2339, 2357, 2369, 2386, 2399, 2421, 2436a, 2444, 2446a, 2448a, 2474, 2480, 2483-5, 2495-6, 2514, 2561, 2575, 2585, 2592, 2610, 2629, 2635, 2819, 2833-5, 2878, 3634.
 Pollak Seweryn 1477
 Un Polonais de France 3121
 Pompecki Bruno 159, 2468
 Poniatowski Józef, ks. 2631a
 Poniatowski Klemens 1489, 2622
 Pontanus Joannes Jovianus 449/6
 Popiel Walentyna 1187, 1198
 Popławski-Horno St. zob. Horno-Popławski Stanisław
 Popov K. J. 390
 Popov Kiril 1671
 Porębski Eugeniusz 518
 Poršnev D. F. 1138a
 Poschmann Adolf 2056
 Poselger 1531
 Poske F. 1644
 Powidaj Ludwik 384, 2859
 Poznański Marcei 249
 Prätorius Karl Gotthelf 1250
 Preetorius Wilhelm 2460
 Prejs Julian 2927
 Preisner Walerian 1012
 Prengel Fr. A. 1139
 Prescott Bartholomeo 1525
 Prints 2701
 Prorok Leszek 2412
 Prowe Adolf 2445, 2459, 2467, 2800, 2951
 Prowe Leopold 2, 3, 9, 23-6, 29, 30, 40-1, 45-6, 48/5, 59, 60, 62-3, 110, 127, 149, 157, 340-1, 429, 525, 653/III/3, 680, 686, 694, 705, 710, 752, 794, 873, 966-7, 980, 1063, 1076, 1140, 1199, 1282, 1331, 1334, 2031, 2057, 2606, 2609, 2817, 2952
 Prowe Max 874
 Pruett J. Hugh 3345
 Prus Bolesław 2401
 Prus-Faszczewski Tadeusz 2633
 Pruszyński Ksawery 789
 Przeździecki Aleksander 42, 1013
 Przyborowski W. 1064
 Przybył Eugeniusz 2803
 Przybyłlok Erich 505, 527, 1721, 1774, 3186
 Przybyłowa Janina 2804
 Przygórski Zbigniew 2747
 Przyrkowski Tadeusz 627, 1159, 1294, 1307-12, 1787, 1795, 1798, 1829, 1836, 1861, 2684, 3413, 3643
 Przyrowski Zbigniew 2402
 Przysański S. 2888, 2928
 Ptolemaeus Claudius 2, 449/1, 1280, 1339, 1341, 1360, 1369, 1375, 1378, 1388, 1413, 1424, 1442-3, 1471, 1486, 1508, 1535, 1548, 1556, 1592, 1630, 1638, 1717, 1778a, 1913, 1938, 1964, 1988, 2299, 2302, 3631
 Pujo A. R. 1775
 Purnesius Melchior 2561
 Pythagoras 1472
 Quensel Conrad 1448
 Quincey Thomas de 2479
 R. zob. Romer Kazimierz L.
 R. 375, 653/III/19, 1565, 2446, 2560
 r. 3124

- R. S. 2756
 R-ski J. 491, 791, 3125—6
 R-ski St. 487
 Rabe Wawrzyniec, zob. Korwin Wawrz.
 Rabowa Elżbieta 629
 Raczyński Edward 2607
 Radente Alberte 1600
 Radice Lucio Lombardo 3709
 Radkiewicz W. 2878
 Radwański Jan 343, 653/II/18
 Radymiński Marcin 403, 652, 702
 Rajewicz J. 2204
 Rajkov B. E. 1712
 Rakowicz Franciszek Tadeusz 398
 Raleigh Walter 1796a
 Ramberg J. M. 706
 Ramée Pierre 709
 Ramsauer Rembert 566, 707, 875
 Ramus Pierre, zob. Ramée Pierre
 Rapacki Adam 3531
 Rapacki Wincenty 2419
 Rapf F. 142
 Rauschning Hermann 91
 Rawita-Witanowski Michał 968
 Ray Jeff D. 3346
 Raymarus Ursus Dithmar Nicolaus 1546
 Raymond H. 1515
 Rayski Stefan 2364
 Rayski-Kietlicz Roman 792
 Recorde Robert 1337, 1796a
 Regaldi Giuseppe 2476
 Regiomontanus Johann 283, 449/1, 716,
 1339, 1378, 1616, 1985
 Regöczy Emil 3710
 Reich Felix 10, 27/15, 46/11, 47/9, 48/10,
 91/9, 96/5, 107, 2185
 Reichenbach Hans 1686
 Reicherówna Alina Jadwiga 1236
 Reicke Rudolf 876
 Reinhold Erasm 449/30, 1335a, 1336, 1340,
 1346
 Reissmann R. 3347
 Rembieliński Jan 169
 Renazzi F. M. 1014
 Renkawitz Walter 1862
 Rest Walter 664, 877—8, 3348—9
 Reusner Nicolaus 278—9, 2446a, 2495
 Revzin G. 2492, 3732
 Rheticus Georg Joachim 2, 4, 27, 45, 91,
 120, 130/4, 142, 449/29, 492, 653/I,
 656, 685, 694, 708—9, 712, 1041, 1046—7,
 1119, 1140, 1331, 1334—5, 1353, 1638a,
 1806, 1852, 1985
 Riccioli Giovanni Baptisto 1397, 1416—8,
 1869, 1873
 Rice Hugh S. 120
 Rick Hermann 3188
 Riem 3176
 Righini Giulio 1015—18, 2473
 Rigoni Erice 708a
 Rikačev I. 3350
 Rinieri Ilario 641
 Ritchie Kathryn E. 3351
 Rizzacasa d'Orsagna Giovanni 2477
 Rkfn 825, 879
 ro. 188
 Robertson Charles 1639
 Robl A. 3746
 Rodin A. 498a
 Roesener F. 3177
 Rogalski Leon 380, 653/II/28
 Rogowski Wiesław 2365
 Röhler F. 506
 Rola Jerzy 3130—1
 Roman Stanisław 404
 Romaña A. 1775
 Romanowski Henryk 2108
 Romanowski Stanisław
 Romer 2892
 Römer E. 3352
 Romer Kazimierz Lucjan Ignacy 653/III,
 794, 2948
 Ronchi Ercole 1019—20, 1692
 Rörig Fritz 567
 Roscher Wilhelm 2130
 Rościszewski Adam Junosza 174
 Rose Wiliam J. 492, 525, 529
 Rosen Eduard 3, 105, 110, 120, 135, 568,
 709, 1331, 1771
 Rosenberg Alfred 3231a
 Rosenberg Bernhard-Maria 590
 Rosenblatt Alfred 2283
 Ross J. 204
 Rosse Alexander 1376
 Rossmann Fritz 135
 Roszkowski Jan 225
 Rouppert Kazimierz 543, 1064a, 1065, 1733
 Roversi L. 1021
 Rozdena R. 3353
 Rózdzyński Leon 2608

- Rozentat' M. 2085
 Rr. 2953
 rs. 3525
 Ruczyński Teofil 2366,
 Rudnicki Józef 569
 Rudnicki Konrad 1311, 2520, 3461—2
 Rudzińska A. 2634, 3404
 Rudzka Ewa 1218
 Rufus W. Carl 1672, 1760, 2284, 3234
 Ruhnke Urszula 2555
 Rulikowski M. 796
 Rupprich H. 880
 Ry, zob. Clerici Alessandro
 Rybka Eugeniusz 522—3, 628—9, 661, 672,
 1022, 1324, 1784, 1837—9, 2229, 3455,
 3463, 3645
 Rybka Przemysław 629
 Rycharski Lucjan Tomasz 369, 653/II/24
 Rychlicki 2609
 Rychter Ignacy Alojza 923, 1537
 Rygiel Leon 2367
 Rygiel T. 1951
 Rygierowa D. 1791
 Rykaczewski Erazm 813
 Ryl'skij Maksim 2493
 Ryng S. 3733
 Rzepecka Helena 76, 462
 Rzętkowski St. M. 653
 Rzymelka Jan 3132

 S. 2827, 2853, 2880, 2930
 S. B. 2662
 S. D., zob. Dąbrowski St.
 S. dr. X. 1898
 S. J., zob. Jarzyna S.
 S. J., zob. Saupe Julius
 S. K. 405, 2446b, 2748
 S.O.S. 2403
 S. W. 1066, 2313
 S. Z. 2847
 Saalschütz L. 1919
 Sacchi J. 1923
 Sackett R. L. 761
 Sadowski Roman 2367a
 Safranovskij K. J. 1442
 Saloni Juliusz 2298, 2357/16, 2409
 Salucci Giovanni 679
 Samulski Robert 266
 Sandblad Henrik 565, 651, 1761, 1771
 Saniewska 374

 Santagata 2345
 Saporta (de) Antoine 1622
 Šapošnikov K. 3354
 Sapruck F. F. 1613
 Sas Paweł 2404
 Sasinek Fr. V. 2954
 Saupe Julius 1896
 Savérien Alexandre 298
 Savič A. 2955
 Sawidź-Zabłocki W. K., zob. Zabłocki-Sa-
 widź W. K.
 Sawyer Hogg H., zob. Hogg Sawyer H.
 Scarpellini C. 2956
 Schaller J. 1896
 Schanz Paul 421, 430, 444
 Scharff Gottfried 1526—7
 Schatzman Evry Léon 1840, 2230, 3463a, 3711
 Schauffler Edward R. 3355
 Scheffler Johannes, zob. Angelus Silesius
 Schelling Hermann 1734
 Schenk zu Schweinsberg Eberhard 2516
 Scherfig Hans 3712
 Schiaparelli Giovanni Virginio 1282a, 1283
 Schieder Theodor 1141
 Schiffel W. 3243
 Schilling Anna 91/17
 Schimank Hans 3356
 Schlaf Johannes 1673
 Schleiden M. J. 1895
 Schlüter C. B. 2447
 Schmauch Bernhard 3421
 Schmauch Hans 48/14, 75, 113, 122—4,
 525, 570, 630, 643, 651, 881—3, 969—
 70, 1023, 1066a, 1067—74, 1107a, 1108—
 9, 1200, 2033, 2058, 2131, 2174, 3713
 Schmeidler F. 130/7
 Schmidt R. 1627
 Schnabel Franz 571
 Schneider Erich 3747
 Schneider J. 3192
 Schneider Walther 884
 Schneller H. 121, 524, 572
 Schnitzler J. 1410
 Schoenborn Hans Joachim 885, 1142
 Scholz W. 521
 Schön Amalie 3178
 Schönberg Nicolaus 27/5, 48/2, 105, 136,
 449/25, 653/I/1
 Schoner Johann 4, 1331
 Schönfeld E. 2285

- Schöpffer C. 1542, 1544
 Schrott Johannes 2448
 Schülen F. 3214
 Schultheiss Tassilo 91
 Schultze-Pfaelzer G. 3357
 Schulz Otto Th. 1284
 Schulze Gottlob Laberecht 1892
 Schumacher Joseph 886—7, 1285, 1762
 Schuster N. 2660
 Schutz Kaspar 7, 8, 48/8, 112
 Schwanberger D. 888—90
 Schwarz Friedrich 651, 2498, 2517
 Schwarz L. 2957
 Schweder G. 1623, 2893
 Schwenke P. 700
 Schwinkowski Walter 2132
 Schwitalla Alphonse M. 3262
 Schyrlei Antonio 1392
 Scott Douglas 1863
 Sculteti Alexander 1333
 Sculteti Johannes 91, 710
 Sczaniecki Michał 631, 1829, 2684a, 3646
 Seaton Michael 2231
 Secchi P. A. 2549
 Seidel Bruno 278—9, 2448a, 2495
 Seifert Franciszek 143
 Selle Götz 306
 Semenov V. 3713a
 Semler C. A. 1521
 Semler T. 1456
 Semrau Arthur 2503
 Seriven Eduard 321
 Seydel R. 2958
 Seydl O. 185
 Shapley Harlow 103, 3358
 Siegesbeck I. G. 1454
 Siehm Peter 3444
 Siemieński Lucjan 2368
 Sienkiewicz Karol 12
 Siemiradzki Henryk 2538—9
 Siemiradzki T. 3132a
 Sieradzki Józef 623
 Sierakowski Sebastian 2561, 2619
 Sieveking Gerhart 170
 Sighinolfi Lino 1024, 1655
 Silva Giovanni 577, 1776, 3226
 Simak J. V. 182
 Simiand François 106
 Simon M. 1642
 Sindico Pietro 1580, 1584—7, 1590—1, 1595—6
 Sinko Tadeusz 81, 1504
 Siwkowska Janina 797
 Skarżyński Bolesław 2034
 Skarżyński Jerzy 1798, 2370
 Skazkin S. D. 1143—4, 3264
 ski, zob. Czermiński Adrian
 ski 3133
 Skimborowicz Hipolit 252, 332—3, 406, 2561,
 2610
 Skólski S. 798
 Skorulski Antoni 1473
 Skrobkowski Jan 2369, 2495
 Skrzyńska-Topińska Zofia 970a
 Skurpski Hieronim 2317
 Śląski Bolesław 2562
 Śląski Ludwik 2878
 Sławski Jerzy 3134
 Śliwiak Tadeusz 2370
 Ślizięń Otton 2685
 Śliziński Jerzy 3647
 Slonimski Antoni 2371
 Slotwiński Konstanty 253, 653/II/7
 Slouka Hubert 1841
 Slowacki Juliusz 2425
 Slowikowski Józef 1628
 Słupski Zygmunt 438, 451, 466
 Słupski Zygmunt Swiatopełk 2800a
 sm, zob. Maykowski Stanisław
 Śmietana Stanisław 799
 Smith N. K. 2087
 Smolarski Mieczysław 507, 2406—7
 Smuta K. 3415
 Snell Karl 2959
 Śniadecki Jan 15, 239, 315, 653/III/6, 1174,
 1269, 1513, 1541, 1702, 1842, 1863a,
 2619
 Snižkova Jitka 2808b
 Sobieski Waclaw 267
 Sobieszczański Franciszek Maksymilian 794
 Socher H. 183—4
 Sokol'skij 1519
 Solá J. G. 3181
 Solpha Joannes Benedicti 449/21
 Sołtykowicz Józef 653/II/5, 971
 Sommer J. 565, 1763, 3263
 Sommer R. 891, 1727
 Sonnedecker Glenn 3359
 Sorge F. 2518, 3182
 Sosiński Rajmund 3648
 Sosna A. 3183

- Sosnowski Oskar 2584
 Sowik J. 1795a
 Sowiński Adolf 2398
 sp 2713
 Sparagna Alfonso 687, 836, 985, 998
 Speiser F. 1330
 Sponsel Heinz 2460
 Spooner W. W. 1620
 Sprenger 3235
 Sprenger Aloys 1286
 Srokowski 443
 Srokowski Stanisław 1201
 st. 3135
 St. Ev. 1479
 St. M. 2156
 St. P. 2484
 Stachura Bartłomiej 422
 Stadius Joannes 1336a
 Stadniczenko Ignacy 3
 Staff Leopold 2357/15
 Stahl Leonhard 1640
 Stamm Edward 1976
 Stan. 3649
 Stanek A. 3650
 Stanek Janina 2805
 Stanisław August, król polski 2545, 2561
 Starczewski Z. 1916
 Starowolski Szymon 276, 282, 653/II, III
 Stasiak Ludwik 924
 Staszic Stanisław 2613, 3726
 Stebbins Joel 3360
 Stegemann Viktor 1287
 Stegman Joachim 1797
 Stein J. W. 2189
 Steinborn Otton 2801, 3196
 Steiner H. 580
 Steinschneider M. 1559
 Steinwender George Ludwig 1912
 Stenz Edward 262, 1203, 1764, 1993—7,
 2536, 2688, 2714, 2769
 Stephan Fr. 1417
 Stepieniowa J. 3431
 Stepowski-Junosza Kaz., zob. Junosza-Stę-
 powski Kaz.
 Stern Anatol 3445
 Stern Victor 3714
 Sternberg-Ungern Alexander 2461
 Sterne Carus 2088
 Stetsch Harlan True 2287
 Stévert Armand 1560, 1605
 Stevin Simon 1356, 1824
 Sticker Bernhard 121, 1727, 1765, 2288,
 2458
 Stiles A. 1682
 Stillfried E. 3361
 Stimmer T. 279
 Stimson Dorothy 79, 1414, 1654
 Stodółkiewicz A. I. 3136
 Stöffler Johann 688—9, 695
 Stokley J. 3236, 3362
 Stoss Veit, zob. Stwosz Wit
 Stoughton 427
 Strachota Józef 804
 Strachota-Gorzycki J. 2660a
 Strasburger Edward 2133—4, 2157
 Strauss Emil 1367
 Strauss Franz 892—4
 Stroh E. F. 1413
 Strowski Fortunat 1145
 Struckmann U. E. 3244
 Strumpf E. 443
 Struś Józef 2014
 Struve Otto 563, 1766
 Strynkiewicz Franciszek 613
 Studnička František Josef 407—8, 445, 925,
 1910
 Studnicki Juliusz 2555
 Stupnicki Hipolit 345
 Sturm H. 2175
 Sturm Jo. Christ. 1438
 Sturm Rudolf 895
 Stwosz Wit 860, 884
 Śtych Jar. 3715
 Stychová-Landová Luisa, zob. Landová-Sty-
 chová L.
 Styfi Jan 602
 Suarez Francisco 1357
 Subbotin Michail F. 661, 2232, 3363, 3455
 Suhecki Mieczysław 1843, 3651
 Suchorzewski Wojciech 2053
 Sukertowa-Biedrawina Emilia 1075, 2718
 Sulerzyski Natalis 1251
 Sulima Stefan [pseud.], zob. Ogrodziński Wł.
 Sulimierski Filip 384, 409, 417
 Sulimowski Janusz 2034a, 3652
 Suszczewski T. 3653
 Svitak L. 3716
 Świdarska Alina 2415
 Świdarski Stefan 470
 Świecicki Bol. W. 2372

- Święcicki Bolesław Wit 3748
 Święcicki Heliodor 3005
 Święcicki Tomasz 805
 Świętochowski Aleksander 1960
 Świeżawski Ernest 806—7
 Świrszczyńska Anna 2373
 Sydow Marian 1205, 1237, 1679, 2503, 2519,
 2530
 Sylvius Alexius 1396
 Sylwester Antoni 1206
 Sypniewski W. 2125
 Syrokomla Władysław 2374, 2483—
 Sz. 2375
 Szancer Jan Marcin 2520
 Szaniecki Jan Olrych 808, 2619
 Szczeniowski Szczepan 1977—8
 Szczepański Jan Julian 2357/2
 Szczepkowska Malwina 2412
 Szczęśniak Bolesław 1700, 1767, 1777, 1777a,
 1863b
 Szczewiński Józef 3446
 Szelański Adam 2135
 Szelegiewicz Henryk 2376
 Szelingowska Maria 2741
 Szlosman Roman 653/III/32, 782, 810
 Szremowicz Wł. 2176
 Szujski Józef 1146—7, 2420
 Szulc Dominik 33—4, 346, 653/I, II, 811—2
 Szumowski Władysław 947
 Szyca Jan 638
 Szyk Artur 563, 3344
 Szymaniuk Antoni 2544
 Szymanowski Wacław 2421
 Szymanowski Wojciech 354, 653/III/40
 Szymański Edward 2376a
 Szymański J. 3580
 Szymański Stanisław 1207—8
 Szymański Wiesław 2370
 Szyrma Krystyn Lach 252, 653/III/16, 771,
 813, 2480
 t 272
 -t- 254
 T. D. 3447
 T. S., zob. Suszczewski T.
 T. W. zob. Taszycki Witold
 Tak 1238
 Tańska J. 3495
 Tarnowski Stanisław 1210
 Taszycki Witold 3032
 Taubenschlag Rafał 1148
 Taylor F. Sherwood 3366
 Taylor J. 148d, 2135a
 Tegazzo F. 2647
 Tęgoborski Walerian 1513
 Teodorowicz Józef 3140—1
 Terek A. 3749
 Teresa Jadwiga [pseud.], zob. Papi Jadwiga
 Terraza Rivera Luis 3716a
 Terzi Alfred 897
 Teske Arnim 1979—80
 tgw. 1953
 Thales 2262
 Theon Alexandrinus 449/6
 Theophrast von Hohenheim zob. Paracelsus
 Theophylactus Simocatta 1, 27/16, 46/6,
 47/1, 48/1, 81/9, 91/4, 130/4, 139, 239,
 1058, 1064a, 2162—4, 3457
 Thérive André 2398
 Thiébaud Georges 1650
 Thieme Ulrich 2502
 Thirion J. 1263
 Thompson Joseph P. 2960
 Thorak J. 3384
 Thorwaldsen Bertel 2619
 Thurán R. 2449
 Thüring Bruno 1768
 Tieck Friedrich 2591—91a.
 Timofiejew G. 529
 Tip. 3654
 Tiraboschi Gerolamo 1510
 Tłomakowski I. 510
 Tobie H. 2289
 Tokarski Zbigniew 3456, 3467
 Tołstoj I. I. 2164
 Tołwiński C. 3142
 Tomasz z Akwimu, św. 1484
 Tomaszewska Danuta B. 1177
 Topińska-Skrzyńska, zob. Skrzyńska-Topiń-
 ska Z.
 Torcoletti Luigi Maria 1957a
 Torwirt Leon 2528, 2531, 3523
 tr. 3507
 Trattner Ernest R. 528
 Tregubov Vladimir 3549
 Trenck Siegfried 2449
 Trepiański Antoni 132
 Trepka Andrzej 2377
 Treter Mieczysław 2534
 Treutler Hieronim 2450

- Trober W. 111, 112
 Trober Władysław 890
 Troels-Lund 471
 Troilo B. 577, 1606, 2198
 Troilo Erminio 577, 2088a
 Trznadel Jacek 2370
 Tugendhold T. 2035
 Tulawski Józef 1468
 Tuleja Józef 814, 1610, 2290
 Turolska Eugenia 2521, 2563
 Turowska Anna 2378
 Turski Mieczysław 1844
 Turski Stanisław 1981
 Turski-Klejnot J., zob. Klejnot-Turski J.
 Turwid Marian 1477, 2501
 Tuwim Julian 2357/17
 Twardowski 866
 Tylkowski Wojciech 1437
 Tync Stanisław 2398

 Uemov A. J. 1982, 2201
 Ugdulena Gr. 338
 Uhle C. A. 1636
 Ujejski Karol 2379
 Ungania Emilio 1658
 Ungern-Sternberg Al., zob. Sternberg-Ungern Al.
 Uniechowski Antoni 965
 Urceo Antonio detto Codro 1000, 1002, 2968
 Ursus Raymarus D. N. zob. Raymarus
 Ursus D. N.

 V. D. 2177, 3033
 V. E. L. 1450
 Valentin H. 2036-8
 Vallimont, zob. Le Lorrain de Valmont
 Valmont, zob. Le Lorrain de Valmont
 Van't Hof S. P. 3368
 Varela Alfredo 661, 2234, 3455
 Vaugondy Robert de 1495, 1511
 Velasco de Millás 642
 Velden Martin Étienne van 1560, 1605
 Vellauer Philip 1480
 Venecian 538
 Vernantis Peter 1883
 Vesalius Andreas 3367
 Vetter Quido 186, 189a, 926
 Vetulani Adam 148
 Vieku Helmut 3369
 Viktor N. 452

 Villeneuve-Branjas A. F., zob. Branjas-
 Villeneuve A. F.
 Vismara Silvio 1697
 Vitellio 449/8
 Vogel Johann Joachim 287
 Vogel Z. 2619
 Vogler Henryk 2415
 Voisé Waldemar 1785
 Vökel Otto 1076
 Volk O. 3389
 Völter Paul 472
 Voroncov-Vel'jaminov B. N. 2235
 Vosen Christian Hermann 1897
 Vossberg F. A. 2655
 Vsechsvjatskij S. K. 3717
 Vygodskij M. J. 1931

 W. 814a, 1928
 W. G. N. 3499
 W. G-M. 3448, 3500
 W. K. 3497
 w. k. 3658
 W-ki, zob. Worgitzki Max
 W. L. A. 2420
 W. M. 2414
 W. P. 3143
 W. S. 3209
 W. St., zob. Wędkiewicz St.
 W-T 209
 W. Z. 3390
 Wachler Ludwig 900
 Waczenrode Lukasz 21/7, 759, 868, 903,
 949, 951, 954, 1074
 Waczenrodowie 819
 Waerden B. L. van der 1289
 Wagner Artur 2450a
 Wagner Waclaw 2638
 Wakefield M. 3371
 Walczak A. W. 1211
 Walczak Janusz 1983
 Walde Otton 710a
 Wałęga Irena 2522
 Wałęga Stanisław 1251a, 2564
 Walicki Franciszek 2686, 3659
 Wall A. 3393
 Wallis Charles Glenn 119, 138a
 Wallis Mieczysław 2503, 2523, 2523a
 Walsh James J. 1920a-21
 Wańkiewicz Marta 3372
 Wapowski Bernard 6, 27/19, 46/10, 47/6,

- 48/7, 53, 55/2, 63, 81/8, 211, 449/22,
653/III/37, 711, 1586, 1988
- Warchałowski J. 1325
- Ward M. 1903
- Warschauer Adolf 902
- Waschinski Emil 2131, 2136—7
- Wasilewska Felicja 376
- Wasilewski Marek Antoni 2380
- Wasiutyński Jeremi II 7, 501, 523, 529,
544, 714, 744, 762, 767, 786, 789, 790,
802, 815—7, 872, 1025, 1077, 1326,
2489, 2715, 3237
- Wasowicz T. 263
- Wasowski J. 644
- Wasylewski Stanisław 818
- Watson A. 1656
- Wattenberg D. 651, 3373, 3718
- Watterich Johann 903—4
- Wätzenrode L., zob. Waczenrode Łukasz
- Wavre Rolin 578
- Ważyk Adam 2422
- Wb. 3660
- Wdowiszewski Zygmunt 819
- Weber Heinz 3374
- Wedel G. Wilhelm 1522
- Wędkiewicz Stanisław 317, 3031
- Wegner Czesław 1208
- Węgrzecki Stanisław 1889
- Węgrzyn Z. 2408
- Węgrzynowicz J. 2805
- Weigel R. G. 3255
- Weigle Fritz 2026
- Winberg J. 410
- Wejnert Aleksander 2636
- Welte Benedikt 430
- Wencek W. 3205
- Wencel Henryk 3661
- Wentscher Erich 907
- Werfel Roman 2236
- Wermuth Chr. 2653
- Werner Johann 27/13, 47/6, 55/2, 120, 712
- Wernic Wiesław 3
- Westphal Johann Heinrich 315
- Wetzer Heinrich Joseph 430
- Weyl L. 411
- Whetham W. C. 104
- Whewell William 1532
- Wicherkiewicz Maria 529
- Widera Aleksander 2687
- Widman Karol 2839
- Widmanstadt Johann Albert 449/25
- Wiedeberg Bas. Bernh. 1885
- Wieland Christoph Martin 299
- Wieleitner 91, 829, 1642
- Wieleżyńska 3215
- Wieleżyńska Julia 2469
- Wierzbiński Dan. 2040
- Wierzbowski Teodor 55, 81, 656, 794, 1044,
1078
- Wierzejski Leszek 974
- Wierzejski Ludwik 371, 653/II/25
- Wiese Leopold 2291
- Wieth-Knudsen P. 3375
- Wietrzykowski A. 1212—3
- Wiking 820
- Wilamowski Kazimierz 2416
- Wilamowski-Korelewicz B., zob. Korelewicz-
Wilamowski B.
- Wilczek 1488
- Wilczek Ignacy 1504
- Wileczyński C. 530
- Wildt Juliusz 343
- Wilgat Tadeusz 1845—6
- Wilk Karol 530
- Wilkins John 1381, 1384, 1637
- Wilkoński August 2409
- Williams Robert 3376
- Wilson E. R. 1290
- Wilson G. 512a
- Winarzycki Karol 821
- Wing Vincent 1420
- Winn R. B. 1768a
- Winsemius P. 9
- Winterfeld-Platen Leontine 2462
- Wiśniewski Alfred 2582
- Wiśniewski Antoni 1469
- Wissel 1182
- Wiszniewski Michał 334
- Witanowski M. R. 2041
- Witanowski-Rawita Michał, zob. Rawita-Wi-
tanowski M.
- Witkowski Józef 633, 1291, 1796, 1847, 1863c
- Witoszyński Ignacy 1490
- Wittaker E. 1983a
- Wittek Erhard 3417
- Witty Robert 1431
- Witwińska Maria 2417, 2423
- Włodek Adam 2370
- Wmar 2742
- Wodka Mikołaj 947

- Wodzicki Kazimierz 2292
 Wohlwill Emil 940, 1642, 1920
 Voit M. Jacob 1463
 Wójcicki Kazimierz Władysław 412, 2888
 Wojciech z Brudzewa 492, 605, 955, 961, 973
 Wojciech z Bukowa, zob. Caprinus Albert
 Wojciechowski Józef 361
 Wojnar Kasper 457
 Wojtal Józef 1848
 Wojtkowski Andrzej 639
 Wolf Franz 3255
 Wolf N. M. 2552
 Wollschläger A. 2089
 Wolny H. 2041a
 Wołowski Ludwik Franciszek 39, 2138
 Wolpe H. 3377
 Wolski Mikołaj 311
 Wołyński Artur 57, 245, 284—5, 368, 373—4,
 382, 413, 653/III/26, 822, 981, 1009,
 1027, 1345, 1510, 1573, 1578—9, 1581,
 1909, 1913, 2125, 2129, 2553, 2656,
 2702—9, 2806, 2819, 2901, 2910, 2919
 Wood John Thornton 3378
 Worgitzki Max 3183a
 Woroniecki Edward 2398, 3191
 Worthington J. W. 813, 2480
 Woźnowski Mieczysław 219, 2743
 Wręczycki Franciszek 1984
 Wróbel Jan 2383
 Wróblewska Krystyna 679
 Wróblewski M. 2407
 Wróblewski Walery 2903
 Wrońska Stanisława 3006
 Wroński Henryk 1149
 Wrzosek Adam 2008
 Wun. 2373
 Wuttke Gustaw 1849
 Wutzke J. C. 1513/12, 2060
 Wyczółkowski Leon 2666
 Wyneken Hans 2463
 Wysocki A. 2757, 3215, 3226
 Wypiański Franciszek M. 2648

 X. B. 2619
 X. Y. Z. 2160
 X z nad Drwęcy, zob. Zieliński Gustaw

 Y. 1940, 2554
 Yon S. 1425
 Young William Lindsay 2293

 Z 1079, 1252, 1850, 2061, 2237, 2770, 3208,
 3534
 Ż. 264
 z 3405
 ż. 3663
 Z. Ar. 2042
 Z. B. 2639
 z. b. 2182
 Z. C., zob. Celichowski Zygmunt
 Z. D. 2818
 Z K 523
 Z. Ł., zob. Lubieńska Zofia
 Z. Ludomir, zob. Glatman Ludwik
 Z. M. 823
 Z. S. 3664-5
 Żaba Napoleon Feliks 2384
 Żabiński Ignacy 2911
 Zablocki-Sawidż Wojniśław Kazimierz 414
 Zach François Xavier de 927, 1513/11, 2558
 Zacharski Mieczysław 650
 Zagar F. 1028, 1769, 3265
 Zajączkowski Jakób 1500
 Zajmovskij S. 437
 Zakrzewski T. 3474
 Zalewski Bohdan 1674
 Załuska Jan 2183
 Zamecznik Stanisław 1829
 Zamecznik Wojciech 1829
 Zamoyski Jan 1006
 Zanoziński Jerzy 2555
 Zantonelli Giuseppe 1592
 Zarate 2892
 Zaremba Jan 457, 458a
 Zaremba Stanisław Krystyn 3380
 Žarnov Andrej 2398
 Żarski S. 3001
 Zarzecki Lucjan 2295
 Záturecký A. P. 356
 Zaunick 1214
 Zawacki Edmund 1150
 Zawadzki Waclaw 1877
 Zawilec 2294
 Zaydler Bernerdo 653/III/15, 1513/11, 2635
 zb 824
 Zbierzchowski Henryk 2385
 Zbrozek Dominik 423
 Zdanowicz A. 2656
 Zdanowicz Aleksander 418
 Żebrawski Teofil 2469
 Żebrowski Szcześny 1354a

- Zechenter Witold 2415
Żegota Pauli 652
Zeissberg Heinrich 973
Żelazowski Bronisław 1770
Zeliković E. 1792
Żelislowski Konrad 2238
Zeller Franz 136
Zeller Karl 3, 127, 130, 136, 1327, 1331,
1727, 3381
Zeller Mary Claudia 226, 1985
Zembrzusi Ludwik 2044
Zenocar Gulielmus 1328
Zernecke Jacob Heinrich 292—3, 296
Żeromski Stefan 449, 2410
Zew. 3666
Zich Otakar 634, 1851
Zickh Johann 1480
Zielińska Krystyna 3667
Zieliński Gustaw 341
Ziamba Jan 826, 1293, 1852—3, 3668
Ziamba Stanisław 826, 1215
Ziemiański 212
Ziemsen I. 215
Ziemssen Otto 2090
Zienkowicz Leon 653/II/22, 1553
Zilsen Edgar 1986
Zimmermann 2962
Zimmermann Johann Jacob 1435, 1884
Zimmermann Walter 2038
Zinner Ernst 3, 9, 130, 524, 534, 908, 933, 1087,
1112—3, 1255, 1314, 1698, 1722, 1725,
1735, 1771, 1779, 2503, 3382
Żmichowska Narcyza 2321
Znaniński F. 120
Znicz Lucjan 1854
Zöckler 1556
Zołoteńko Maria 1216
Żółtowski Wiktor 106, 107
Zonn Włodzimierz 591, 594, 1855, 2239,
2415, 3422, 3432—3, 3670—2, 3730, 3735
Żórawski Mikołaj 2386, 2495
Zrcadlo K. V. 2409
Żukrowski Wojciech 1080, 2417
Żuliński Antoni 2414
Żuliński Roman 1513/17
Zulueta Luis de 573
Zuniga (de) Diego 1713
Zych Jan 2387
Życzyński Henryk 3149—50
Zygmunt I, król polski 3, 75, 81/3, 84—90,
94, 96/8d, 109, 117/9, 125, 129/3, 131—2,
683, 801, 1059
Zygmunt Ludomir, zob. Glatman Ludwik
Żyliński Eustachy 1987

SPIS ILUSTRACJI

1. Kopernik: De lateribus et angulis triangulorum... Witenberga 1542. Karta tytułowa (Egz. Bibl. Jag.)	48
2. Kopernik: De revolutionibus... Norymberga 1543. Karta tytułowa. (Egz. Bibl. Uniw. Tor.)	48
3. Rheticus G. J.:... Narratio prima... Gdańsk 1540. Karta tytułowa. (Egz. Bibl. Uniw. Tor.)	96
4. Kopernik: De revolutionibus... Bazylea 1566. Karta tytułowa. (Egz. Bibl. Uniw. Tor.)	96
5. Kopernik: De revolutionibus... Amsterdam 1617. Karta tytułowa. (Egz. Książnicy Miejskiej w Toruniu).	160
6. Kopernik: De revolutionibus... Warszawa 1854. Karta tytułowa	160
7. Kopernik: De revolutionibus... Toruń 1873. Karta tytułowa	224
8. Kopernik: De revolutionibus... Toruń 1879. Karta tytułowa	224
9. Kopernik: De revolutionibus... Paryż 1934. Karta tytułowa	272
10. Kopernik: De revolutionibus... Amsterdam — Turyn 1943. Karta tytułowa.	272
11. Kopernik: De revolutionibus... Monachium 1944. Karta tytułowa.	336
12. Kopernik: De revolutionibus... Londyn 1947. Karta tytułowa	336
13. Kopernik: De revolutionibus... Warszawa 1953. Karta tytułowa.	400

SPIS TREŚCI

	Str.
Przedmowa	5
Avant-Propos	9
Wykaz nazw bibliotek	11
Wykaz wydawnictw ciągłych (wraz z ich skrótami), w których zawarte są pozycje wymienione w bibliografii	13

BIBLIOGRAFIA

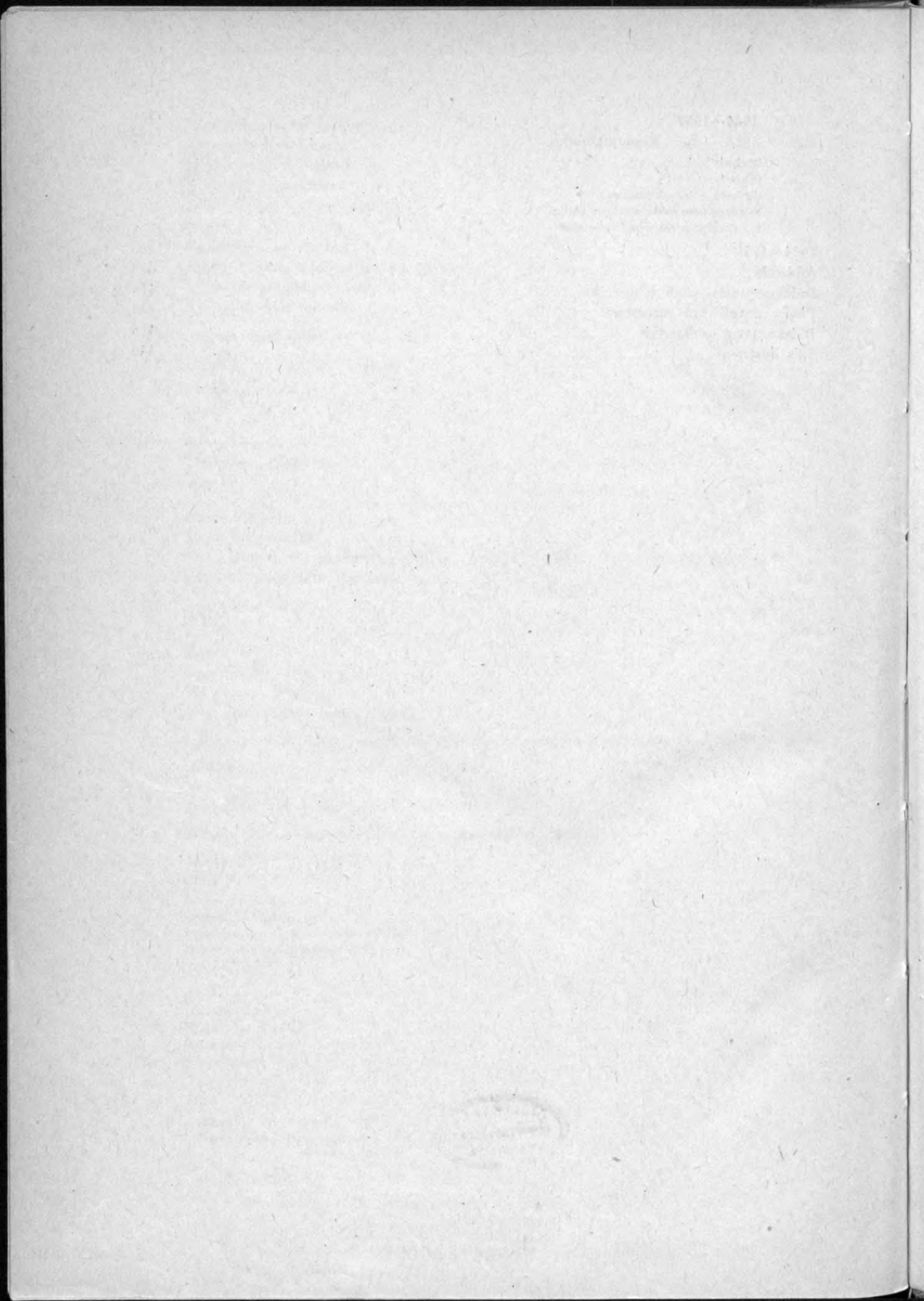
I. Pisma Kopernika (układ chronologiczny)	45
Pisma wątpliwego autorstwa	70
Wiadomości o rękopisach	72
II. Bibliografie	76
Badacze Kopernika	81
III. Monografie i opracowania ogólne oraz dzieła zbiorowe (układ chronologiczny)	83
Dzieła zbiorowe	120
Numery specjalne czasopism poświęcone Kopernikowi	123
IV. Biografia	127
Materiały źródłowe. Listy i dokumenty	127
Pochodzenie. Spór o narodowość	132
Piśmiennictwo polskie	132
Piśmiennictwo niemieckie	143
Piśmiennictwo inne	150
Nazwisko (pisownia)	152
Data urodzin	153
Młodość. Studia w Krakowie	154
Pobyt we Włoszech	156
Kopernik w Warmii	162
Przyczynki do biografii	167
Tło historyczno-kulturalne	170
Miejscowości związane z Kopernikiem	174
V. Twórczość i działalność Kopernika	183
Kopernik jako astronom	183
Poprzednicy Kopernika i geneza jego teorii	183
Narzędzia astronomiczne Kopernika. Obserwatorium fromborskie	187
Praca Kopernika nad systemem heliocentrycznym	189
Rozwój teorii Kopernika oraz prace o Koperniku-astronomie (układ chronologiczny)	190
Kościół a system Kopernika (układ chronologiczny)	246
Kopernik jako matematyk i fizyk	254
Kopernik jako geograf	257

Kopernik jako meteorolog	258
Kopernik jako lekarz	258
Kopernik jako budowniczy	262
Kopernik jako filozof	264
Kopernik jako ekonomista	267
Kopernik jako filolog	273
Kopernik jako poeta	274
Kopernik jako administrator i prawnik	275
Kopernik jako duchowny	275
Kopernik jako humanista	276
VI. Znaczenie Kopernika	278
VII. Kopernik w literaturze pięknej	287
Literatura polska	287
Wiersze	287
Proza	296
Utwory sceniczne	298
Literatura niemiecka	301
Wiersze	301
Proza	304
Utwory sceniczne	305
Literatura włoska	306
Inne literatury: angielska, chińska, czeska, duńska, francuska, holenderska, rosyjska, żydowska, łacińska	307
VIII. Kopernik w sztuce	310
Portrety	310
Pomniki	316
Inne rzeźby	324
Medale	325
Inne (znaczki pocztowe, filmy)	326
IX. Muzea, wystawy oraz inne formy uczczenia pamięci Kopernika	227
Muzea	327
Wystawy	331
Inne formy uczczenia pamięci Kopernika	335
X. Obchody rocznic oraz piśmiennictwo okolicznościowe	340
1830—1872	341
1873	343
Obchody w kraju	343
Obchody za granicą	346
Piśmiennictwo okolicznościowe polskie	348
Piśmiennictwo okolicznościowe obce	350
1874—1922	352
1923	354
Obchody w kraju	354
Obchody za granicą	357
Piśmiennictwo okolicznościowe polskie	357
Piśmiennictwo okolicznościowe obce	364
1926—1942	367
1943	371
Obchody	371
Piśmiennictwo okolicznościowe	373



1944—1952	381
1953 — Rok Kopernikowski	385
Obchody w kraju	385
Obchody w ZSRR	393
Obchody w innych krajach	394
Piśmiennictwo okolicznościowe polskie	395
Piśmiennictwo okolicznościowe obce	402
1954—1955	406
Addenda	408
Indeks tytułów pism Kopernika	410
Pisma wątpliwego autorstwa	414
Indeks nazw osobowych	415
Spis ilustracji	446



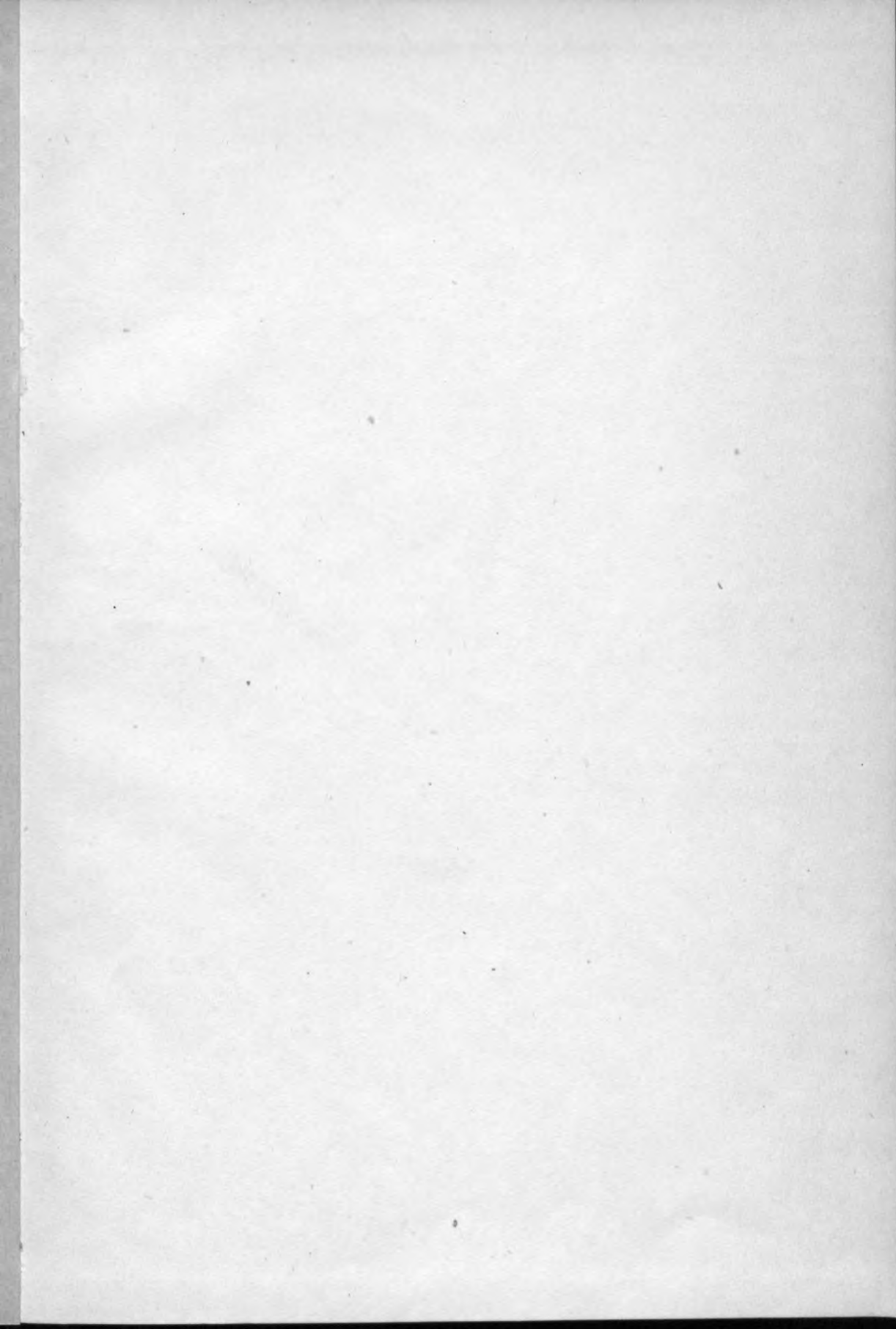


PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO
NAUKOWE

Wydanie I. Nakład 2000+200 egz.
Arkuszy wydawniczych 26,5. Arkuszy
druk. 28,25. Papier druk. sat V kl. 70 g.
Oddano do składania 1. VIII. 1957.
Podpisano do druku 8. IV. 58. Druk
ukończono 30. IV. 58. Zam. Nr 970/58
Cena zł 85,-

WROCŁAWSKA DRUKARNIA
NAUKOWA

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
702147
[Faint, illegible text follows]



403 045

Baranowski

Biblioteka Główna UMK



300043138975

Biblioteka Uniwersytecka UMK



300043138975

403045

Al. F.
Baranowski
Bib
1958